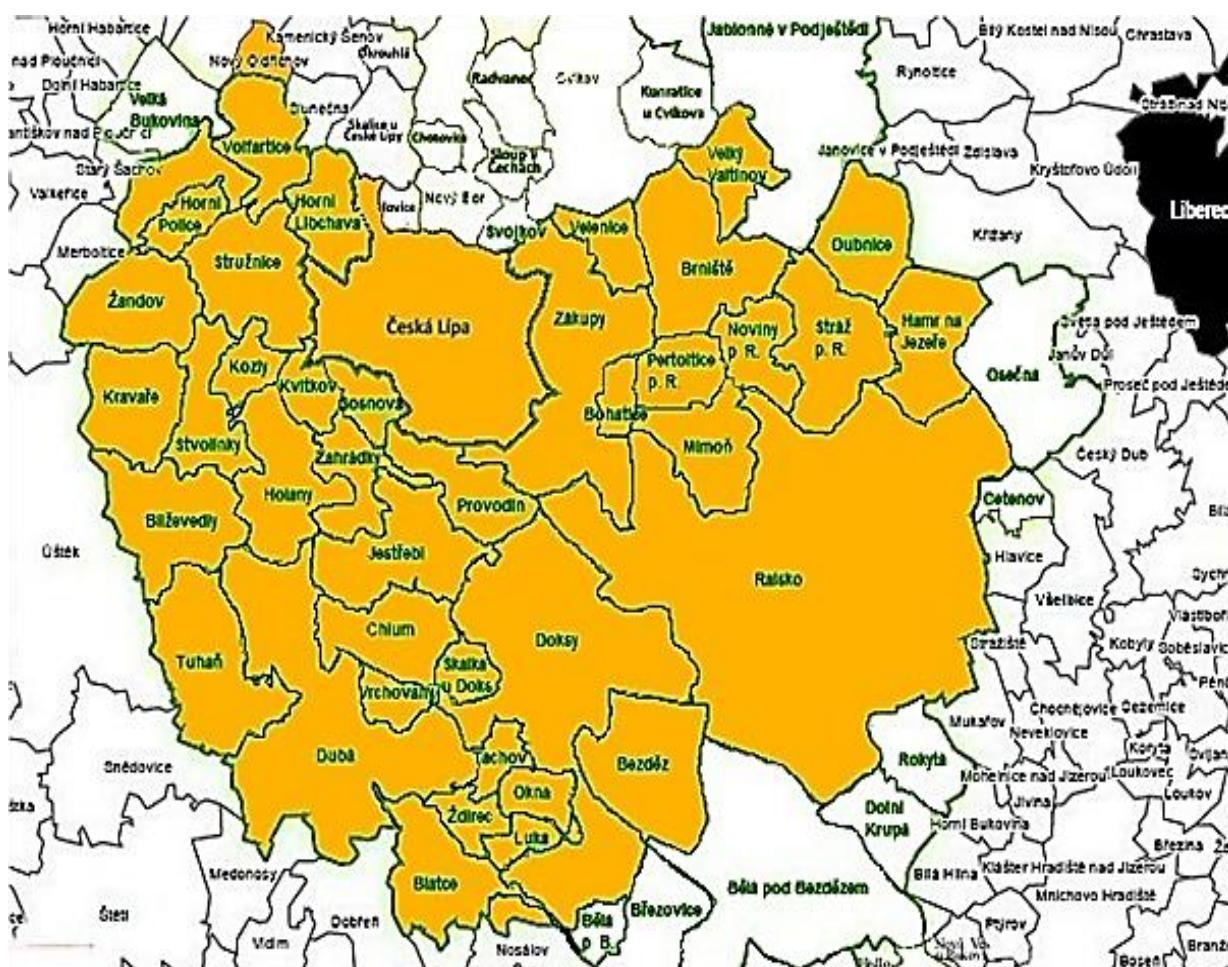

Strategie území správního obvodu ORP Česká Lípa

v oblasti předškolní výchovy a základního školství, sociálních služeb, odpadového hospodářství, cestovního ruchu, protipovodňového opatření a nemotorové dopravy aglomerace Česká Lípa
Dokument je zpracován na období 2015 až 2024

Tento výstup byl financován z prostředků ESF prostřednictvím Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost a státního rozpočtu ČR.

Projekt Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci území správních obvodů obcí s rozšířenou působností (číslo projektu: CZ.1.04/4.1.00/B8.00001)

1. Úvod	7
1.1 Základní informace o strategii	7
1.2 Stručná informace o městech a obcích správního obvodu	8
1.3 Kontext vzniku a existence strategie	10
1.4 Účel strategie – proč byla zpracována	10
1.5 Uživatelé strategie – komu strategie slouží	10
1.6 Vybrané relevantní významné strategické dokumenty	11
2. Profil (základní charakteristika) území správního obvodu a souhrnná SWOT analýza	12
2.1 Profil území správního obvodu	12
2.1.1 Identifikace správního obvodu	12
2.1.2 Stručná charakteristika území správního obvodu	13
2.1.3 Územní plánování obcí a kraje, širší vztahy území	24
2.1.4 Aktéři regionálního rozvoje	24
2.2 Souhrnná SWOT analýza území správního obvodu	25
3. Téma 1.: Školství	26
3.1 Definice správního obvodu z pohledu předškolního a základního vzdělávání	26
3.1.1 Vymezení a zdůvodnění řešeného problému	26
3.1.2 Popis základního a předškolního vzdělávání správního obvodu (situační analýzy, finanční analýza), očekávaný vývoj	28
3.1.3 Analýza rizik a další potřebné analýzy	53
3.1.4 SWOT analýza školství	56
3.1.5 Souhrn výsledků analýz (analytické části)	57
3.2 Návrhová část pro oblast školství	58
3.2.1 Struktura návrhové části	58
3.2.2 Vize a problémové oblasti (okruhy)	60
3.2.3 Popis cílů v jednotlivých oblastech	65
3.2.4 Indikátory	67
3.3 Pravidla pro řízení strategie	69
3.3.1 Systém monitorování a hodnocení realizace strategie	69
3.3.2 Systém změn strategie	71
3.3.3 Akční plán	71
3.4 Závěr a postup zpracování	73
3.4.1 Shrnutí	73
3.4.2 Popis postupu strategie	74
3.5 Přílohy	74

3.5.1	Vazba na OP VVV – PO3 a IROP – SC 2.4.....	74
3.5.1	Seznam zkratk	74
4.	Téma 2.: sociální služby	75
4.1	Analytická část: definice a analýza řešených problémů	75
4.1.1	Vymezení a zdůvodnění řešeného problému.....	75
4.1.2	Popis sociálních služeb ve správním obvodu (situační analýza, finanční analýza), očekávaný vývoj.....	76
4.1.3	Analýza rizik a další potřebné analýzy	93
4.1.4	SWOT analýza oblasti.....	99
4.1.5	Souhrn výsledků analýz (analytické části)	100
4.2	Návrhová část pro oblast sociálních služeb	101
4.2.1	Struktura návrhové části.....	101
4.2.2	Vize a problémové oblasti (okruhy).....	103
4.2.3	Popis cílů v jednotlivých oblastech	107
4.2.4	Indikátory	111
4.3	Pravidla pro řízení strategie	115
4.3.1	System monitorování a hodnocení realizace strategie	115
4.3.2	System změn strategie.....	117
4.3.3	Akční plán.....	117
4.4	Závěr a postup zpracování.....	121
4.4.1	Shrnutí.....	121
4.4.2	Popis postupu strategie	121
4.5	Přílohy	121
5.	Téma 3.: odpadové hospodářství.....	122
5.1	Analytická část: definice a analýza řešených problémů	122
5.1.1	Vymezení a zdůvodnění řešeného problému.....	122
5.1.2	Popis odpadového hospodářství ve správním obvodu (situační analýza, finanční analýza), očekávaný vývoj	123
5.1.3	Analýza rizik a další potřebné analýzy	145
5.1.4	SWOT analýza oblasti.....	147
5.1.5	Souhrn výsledků analýz (analytické části)	147
5.2	Návrhová část pro oblast odpadového hospodářství	149
5.2.1	Struktura návrhové části.....	149
5.2.2	Vize a problémové oblasti (okruhy).....	151
5.2.3	Popis cílů v jednotlivých oblastech	156
5.2.4	Indikátory	159

5.3	Pravidla pro řízení strategie	163
5.3.1	System monitorování a hodnocení realizace strategie	163
5.3.2	System změn strategie	165
5.3.3	Akční plán.....	165
5.4	Závěr a postup zpracování.....	167
5.4.1	Shrnutí.....	167
5.4.2	Popis postupu strategie	168
5.5	Přílohy	168
6.	Téma 4.: Cestovní ruch.....	194
6.1	Analytická část: definice a analýza řešených problémů	194
6.1.1	Základní vymezení turistické oblasti jako destinace cestovního ruchu.....	194
6.1.2	Analýza nabídky cestovního ruchu v turistické oblasti	200
6.1.3	Charakteristika potenciálu a možnosti rozvoje MOS cestovního ruchu.....	216
6.1.4	SWOT analýza oblasti.....	218
6.1.5	Souhrn výsledků analýz (analytické části)	219
6.2	Návrhová část pro oblast Cestovního ruchu	222
6.2.1	Struktura návrhové části.....	222
6.2.2	Vize a problémové oblasti (okruhy).....	224
6.2.3	Popis cílů v jednotlivých oblastech	226
6.2.4	Indikátory	229
6.3	Pravidla pro řízení strategie	231
6.3.1	System monitorování a hodnocení realizace strategie	231
6.3.2	System změn strategie	233
6.3.3	Akční plán.....	233
6.4	Závěr a postup zpracování.....	236
6.4.1	Shrnutí.....	236
6.4.2	Popis postupu strategie	237
6.5	Přílohy	237
7.	Téma 5.: Protipovodňová opatření	253
7.1	Analytická část: definice a analýza řešených problémů	253
7.1.1	Popis ve správním obvodu (situační analýza, finanční analýza), očekávaný vývoj ...	253
7.1.2	Analýza rizik a další potřebné analýzy	266
7.1.3	SWOT analýza oblasti.....	269
7.1.4	Souhrn výsledků analýz (analytické části)	269
7.2	Návrhová část pro oblast Protipovodňového opatření	271

7.2.1	Struktura návrhové části.....	271
7.2.2	Vize a problémové oblasti (okruhy).....	273
7.2.3	Popis cílů v jednotlivých oblastech	276
7.2.4	Indikátory	278
7.3	Pravidla pro řízení strategie	280
7.3.1	System monitorování a hodnocení realizace strategie	280
7.3.2	System změn strategie	281
7.3.3	Akční plán.....	282
7.4	Závěr a postup zpracování.....	284
7.4.1	Shrnutí.....	284
7.4.2	Popis postupu strategie	285
7.5	Závěr	285
7.6	Přílohy	285
8.	Téma 6.: Nemotorová doprava v aglomeraci Česká Lípa	286
8.1	Analytická část: definice a analýza řešených problémů	286
8.1.1	Popis ve správním obvodu (situační analýza, finanční analýza), očekávaný vývoj ...	286
8.1.2	Analýza rizik a další potřebné analýzy	315
8.1.3	SWOT analýza oblastí.....	320
8.1.4	Souhrn výsledků analýz (analytické části)	322
8.2	Návrhová část pro oblast Nemotorové dopravy.....	324
8.2.1	Struktura návrhové části.....	324
8.2.2	Vize a problémové oblasti (okruhy).....	326
8.2.3	Popis cílů v jednotlivých oblastech	330
8.2.4	Indikátory	334
8.3	Pravidla pro řízení strategie	336
8.3.1	System monitorování a hodnocení realizace strategie	336
8.3.2	System změn strategie	337
8.3.3	Akční plán.....	338
8.4	Závěr a postup zpracování.....	340
8.4.1	Shrnutí.....	340
8.4.2	Popis postupu strategie	341
8.5	Přílohy	341
9.	Závěr, kontakty	343
10.	Přílohy	345
10.1	Seznam Obrázků.....	345

10.2	Seznam Grafů	347
10.3	Seznam Tabulek.....	348

1. Úvod

1.1 Základní informace o strategii

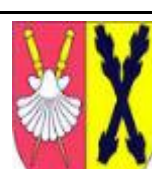
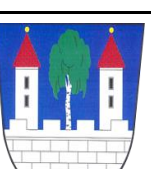

Tabulka 1: Základní informace o strategii

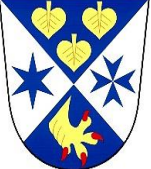

Název strategie	Strategie území správního obvodu ORP Česká Lípa v oblasti předškolní výchovy a základního školství, sociálních služeb, odpadového hospodářství a doplnit volitelné téma
Kategorie strategie	Místní strategie (strategie správního obvodu ORP) tematického charakteru (pro oblast předškolní výchovy a základního školství, sociálních služeb, odpadové hospodářství a doplnit volitelné téma)
Řešené území	Správní obvod ORP Česká Lípa
	Počet obyvatel správního obvodu: 76 579
	Počet obcí ve správním obvodu: 41
	Rozloha správního obvodu: 87 209,902 ha
Názvy obcí správního obvodu	Města: Česká Lípa, Doksy, Dubá, Mimoň, Ralsko, Stráž pod Ralskem, Zákupy, Žandov Obce: Bezděz, Blatce, Blíževedly, Bohatice, Brniště, Dubnice, Hamr na Jezeře, Holany*, Horní Libchava, Horní Police, Chlum, Jestřebí, Kozly, Kravaře, Kvítkov, Luka, Noviny pod Ralskem, Nový Oldřichov, Okna, Pertoltice pod Ralskem, Provodín, Skalka u Doks, Sosnová, Stružnice, Stvolínky, Tachov, Tuhaň, Velenice, Velký Valtinov, Volfartice, Vrchovany, Zahrádky, Ždírec
Zadavatel strategie	Svaz měst a obcí České republiky v rámci projektu "Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností"
Gestor tvorby strategie	Svazek PEKLO
Koordinátor tvorby strategie	Koordinátor meziobecní spolupráce Jindřich Šolc
Rok zpracování strategie	2014 - 2015
Schvalovatel strategie	Shromáždění starostů SO ORP Česká Lípa
Forma a datum projednání / schválení	Projednání na shromáždění starostů dne 16. 6. 2014 Schváleno na shromáždění starostů dne 16. 6. 2014.
Číslo a datum aktualizace	Zatím neproběhla aktualizace
Související legislativa	Zákon o obcích,
Doba realizace strategie	2014-2023
Odpovědnost za implementaci	DSO Peklo, DSO Máchův kraj, DSO Mikroregion Podralsko
Kontext vzniku strategie	Strategie byla zpracována v rámci projektu "Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností". Cílem projektu je posílit meziobecní spolupráci (MOS) v rámci právním řádem definovaného území správních obvodů obcí s rozšířenou působností (SO ORP).
	Projekt na území SO ORP Česká Lípa realizuje Svaz měst a obcí ČR ve spolupráci se Svazkem PEKLO a se zapojenými obcemi v rámci SO.
	Strategie byla zpracována realizačním týmem: Jindřich Šolc, Kateřina Hnízdová, Bc. Markéta Humpoláková, DiS., Bc. Jan Stejskal, Lucie Pintérová
Stručný popis řešeného problému a obsahu strategie	V rámci projektu je zpracován souhrnný dokument, který obsahuje dílčí strategie v 6 oblastech:
	1. předškolní výchova a základní školství
	2. sociální služby
	3. odpadové hospodářství
	4. Cestovní ruch
	5. Protipovodňová opatření
	6. Nemotorová doprava v aglomeraci Česká Lípa

1.2 Stručná informace o městech a obcích správního obvodu

Ve správním obvodu je celkem 41 obcí, z toho 8 má statut města a 1 má statut městyse.

Tabulka 2: Obce správního obvodu dle abecedního pořadí

Znak	Údaje o obci	Znak	Údaje o obci
	Název obce: Bezděz Počet obyvatel: 302 Zapojení do tvorby strategie: ano		Název obce: Blatce Počet obyvatel: 98 Zapojení do tvorby strategie: ano
	Název obce: Blíževedly Počet obyvatel: 677 Zapojení do tvorby strategie: ano		Název obce: Bohatice Počet obyvatel: 199 Zapojení do tvorby strategie: ano
	Název obce: Brniště Počet obyvatel: 1 359 Zapojení do tvorby strategie: ano		Název obce: Česká Lípa Počet obyvatel: 36 957 Zapojení do tvorby strategie: ano
	Název obce: Doksy Počet obyvatel: 5 188 Zapojení do tvorby strategie: ano		Název obce: Dubá Počet obyvatel: 1 762 Zahájení do tvorby strategie: ano
	Název obce: Dubnice Počet obyvatel: 657 Zapojení do tvorby strategie: ano		Název obce: Hamr na Jezeře Počet obyvatel: 402 Zapojení do tvorby strategie: ano
	Název obce: Holany Počet obyvatel: 505 Zapojení do tvorby strategie: ano		Název obce: Horní Libchava Počet obyvatel: 711 Zapojení do tvorby strategie: ano
	Název obce: Horní Police Počet obyvatel: 709 Zapojení do tvorby strategie: ano		Název obce: Chlum Počet obyvatel: 242 Zapojení do tvorby strategie: ano
	Název obce: Jestřebí Počet obyvatel: 832 Zapojení do tvorby strategie: ano		Název obce: Kozly Počet obyvatel: 143 Zapojení do tvorby strategie: ano

 <p>Název obce: Kravaře Počet obyvatel: 812 Zapojení do tvorby strategie: ano</p>	 <p>Název obce: Kvítkov Počet obyvatel: 214 Zapojení do tvorby strategie: ano</p>
 <p>Název obce: Luka Počet obyvatel: 96 Zapojení do tvorby strategie: ano</p>	 <p>Název obce: Mimoň Počet obyvatel: 6 690 Zapojení do tvorby strategie: ano</p>
 <p>Název obce: Noviny pod Ralskem Počet obyvatel: 283 Zapojení do tvorby strategie: ano</p>	 <p>Název obce: Nový Oldřichov Počet obyvatel: 768 Zapojení do tvorby strategie: ano</p>
 <p>Název obce: Okna Počet obyvatel: 298 Zapojení do tvorby strategie: ano</p>	 <p>Název obce: Pertoltice pod Ralskem Počet obyvatel: 388 Zapojení do tvorby strategie: ano</p>
<p>Název obce: Provodín Počet obyvatel: 703 Zapojení do tvorby strategie: ano</p>	 <p>Název obce: Ralsko Počet obyvatel: 2 054 Zapojení do tvorby strategie: ano</p>
 <p>Název obce: Skalka u Doks Počet obyvatel: 158 Zapojení do tvorby strategie: ano</p>	 <p>Název obce: Sosnová Počet obyvatel: 700 Zapojení do tvorby strategie: ano</p>
 <p>Název obce: Stráž pod Ralskem Počet obyvatel: 4 026 Zapojení do tvorby strategie: ano</p>	 <p>Název obce: Stružnice Počet obyvatel: 992 Zapojení do tvorby strategie: ano</p>
 <p>Název obce: Stvolínky Počet obyvatel: 354 Zapojení do tvorby strategie: ano</p>	 <p>Název obce: Tachov Počet obyvatel: 209 Zapojení do tvorby strategie: ano</p>
 <p>Název obce: Tuhaň Počet obyvatel: 278 Zapojení do tvorby strategie: ano</p>	 <p>Název obce: Velenice Počet obyvatel: 180 Zapojení do tvorby strategie: ano</p>

 <p>Název obce: Velký Valtinov Počet obyvatel: 189 Zapojení do tvorby strategie: ano</p>	 <p>Název obce: Volfartice Počet obyvatel: 677 Zapojení do tvorby strategie: ano</p>
 <p>Název obce: Vrchovany Počet obyvatel: 111 Zapojení do tvorby strategie: ano</p>	 <p>Název obce: Zahrádky Počet obyvatel: 695 Zapojení do tvorby strategie: ano</p>
 <p>Název obce: Zákupy Počet obyvatel: 2 840 Zapojení do tvorby strategie: ano</p>	 <p>Název obce: Žandov Počet obyvatel: 1 990 Zapojení do tvorby strategie: ano</p>
 <p>Název obce: Ždírec Počet obyvatel: 131 Zapojení do tvorby strategie: ano</p>	

Zdroj: Webové stránky jednotlivých obcí

1.3 Kontext vzniku a existence strategie

Strategie byla zpracována v rámci projektu "Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností". Cílem projektu je posílit meziobecní spolupráci (MOS) v rámci právním řádem definovaného území správních obvodů obcí s rozšířenou působností (SO ORP).

Projekt na území SO ORP název realizuje Svaz měst a obcí ČR ve spolupráci se Svazkem PEKLO a se zapojenými obcemi v rámci SO. Z toho důvodu je Svaz zadavatelem strategie a Svazek PEKLO je gestorem tvorby strategie. Koordinátorem strategie je koordinátor meziobecní spolupráce Jindřich Šolc.

Strategie byla zpracována týmem dobrovolného svazku obcí (DSO) Peklo.

1.4 Účel strategie - proč byla zpracována

Účelem strategie je vymezit a definovat ve 4 oblastech možnosti meziobecní spolupráce ve správním obvodu ORP, a to včetně návrhu možných řešení. Strategie má sloužit též k hledání dobrých praxí a prostoru pro úspory nákladů nebo zvýšení kvality v těchto 4 oblastech pomocí meziobecní spolupráce.

1.5 Uživatelé strategie - komu strategie slouží

Strategie je určena obcím správního obvodu, jejich občanům, voleným orgánům a zřízeným či založeným organizacím. Slouží také představitelům organizací a subjektů v rámci daného území správního obvodu - mikroregionům, MAS, ziskovému i neziskovému sektoru. K uživatelům strategie mohou patřit též stát a jeho organizace.

1.6 Vybrané relevantní významné strategické dokumenty

V následující tabulce jsou uvedeny názvy vybraných významných strategických dokumentů včetně odkazu, kde je možné je získat. Nejsou zde uváděny všechny strategické dokumenty – u obcí jsou zmíněny jen ty, které mají značný přesah mimo území obce nebo jsou svým charakterem pro některé z témat klíčové. Jedná se o všechny dokumenty, které se vztahují k území SO ORP.

Tabulka 3: Relevantní významné strategické dokumenty

Název dokumentu	Kde jej lze získat
Stát	
Politika územního rozvoje	http://www.uur.cz/?id=3462
Plán odpadového hospodářství ČR	http://www.inisoft.cz/strana/legislativni-prirucka-poh-cr
Kraj	
Zásady územního rozvoje	http://oupsr.kraj-lbc.cz/page2416/Uzemne-planovaci-dokumenty-kraje/Zasady-uzemniho-rozvoje-Libereckeho-kraje
Strategický plán kraje	http://regionalni-rozvoj.kraj-lbc.cz/page1884/program-rozvoje-libereckeho-kraje-2014-2020
Odpadový plán kraje	http://zivotni-prostredi.kraj-lbc.cz/page508
Regionální informační systém	http://www.risy.cz/cs
Webové stránky Libereckého kraje	http://www.kraj-lbc.cz/
Mikroregiony, města a obce	
Rozvojová studie Mikroregionu Podralsko	http://www.podralsko.info/mikroregion-podralsko/dokumenty/
Plán rozvoje cestovního ruchu svazku obcí Máchův kraj	http://www.machuvkraj.cz/svazek-obci-machuv-kraj/plan-rozvoje-cestovnahoru-chu/
Strategický plán svazku obcí Peklo	http://www.sdruzenipeklo.eu/?p=dokumenty/strategicky-plan-svazku-obci-peklo.pdf
Rozpočty obcí	http://www.rozpocetobce.cz/
Webové stránky měst a obcí	
Webové stránky škol	
Webové stránky ORP - Města Česká Lípa	http://www.mucl.cz/

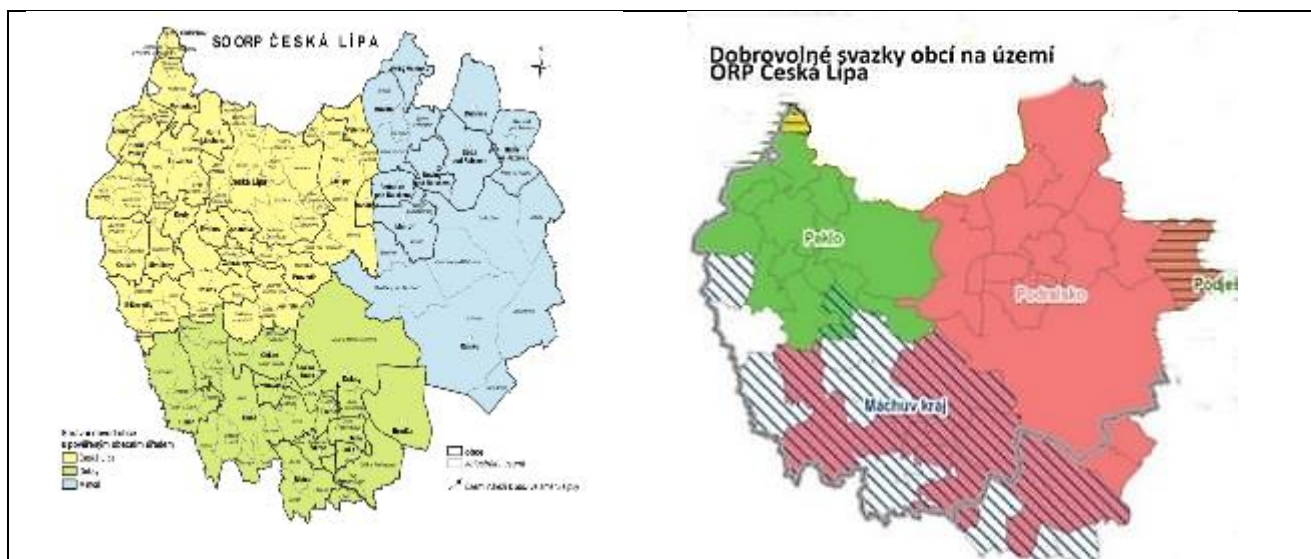
2. Profil (základní charakteristika) území správního obvodu a souhrnná SWOT analýza

2.1 Profil území správního obvodu

2.1.1 Identifikace správního obvodu

Správní obvod s rozšířenou působností Česká Lípa zaujímá západní část Libereckého kraje a sousedí s krajem Ústeckým a Středočeským. Na území správního obvodu se rozprostírají dvě geografická pásma. Nížinné pásmo do 300 m n. m. se rozkládá v jižní části v oblasti Dubska a Dokska, podhorské pásmo 300 až 500 m n. m. zasahuje do severozápadní části. Ráz krajiny spoluvytváří četné vodní plochy, z nichž nejznámější je Máchovo jezero (dříve Velký rybník) o rozloze 295 ha. Raritou jsou rybníky vytvářející menší rybníční systém na potoku Svébořickém, Ploučnickém a Hradčanském. Téměř celým územím protéká řeka Ploučnice vlévající se v Děčíně do řeky Labe. Rozlohou 872 km² je největším správním obvodem Libereckého kraje a zaujímá téměř 28 % jeho celkové výměry. Území správního obvodu Česká Lípa, které se kryje s územím turistické oblasti nazvané Máchův kraj, je cílem řady domácích i zahraničních návštěvníků. Tato největší turistická oblast Libereckého kraje se skládá z 6 turistických podoblastí - Máchova jezera, Ralska, Kokořínska, Holan, Českého Středohoří a města České Lípy.

Obrázek 1: Mapy administrativního členění správního obvodu

Zdroj: Webové stránky Libereckého kraje

2.1.2 Stručná charakteristika území správního obvodu

a) Obyvatelstvo a obce

Tabulka 4: Charakteristika území ORP

OBCE	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Počet obcí	41	41	41	41	41	41	41	41
Počet částí obcí	155	155	154	154	155		158	
Počet katastrálních území	114	114	114	114	114	114	114	114
Počet obcí se statutem města	7	8	8	8	8	8	8	8
Počet obcí se statutem městyse	0	0	1	1	1	1	1	1
POZEMKY								
Výměra v tis. ha	87,2	87,2	87,2	87,2	87,2	87,2	87,2	87,2
zemědělská půda	35,1	35,1	35	35	35	35	35	35
lesní pozemky	39,8	39,8	39,9	39,9	40,0	40,0	40,1	40,3
zastavěné plochy	1,1	1,1	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3
Hustota zalidnění (osoby/km ²)	87,76	87,55	88,19	88,89	88,92	89,01	87,87	87,82

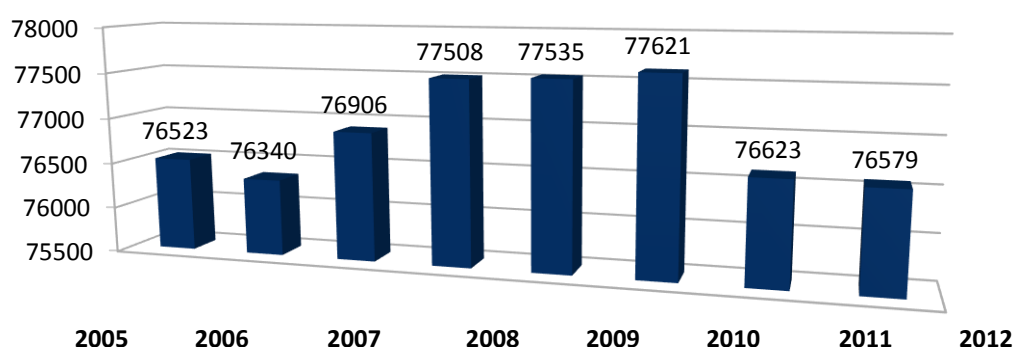
Zdroj: Český statistický úřad

V rámci území ORP Česká Lípa jsou aktivní tři dobrovolné svazky obcí: Svazek obcí Peklo, Mikroregion Podralsko a Svazek obcí Máchův kraj. Město Česká Lípa a obec Nový Oldřichov je navíc členem Svazku obcí Novoborsko.

Tabulka 5: Demografický vývoj obyvatel v území ORP

Vývoj počtu obyvatel		2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Počet obyvatel celkem		76523	76340	76906	77508	77535	77621	76623	76579
v tom:	muži	37684	37523	37812	38147	38153	38169	37694	37660
	ženy	38839	38817	39094	39361	39382	39452	38929	38919
Věkové skupiny									
v tom ve věku:	0 - 14	12788	12472	12421	12418	12394	12472	12302	12320
	15 - 64	55785	55727	56125	56422	56184	55929	54514	53768
	65 +	7950	8141	8360	8668	8957	9220	9807	10491
Průměrný věk (celkem)			37,69	37,93	38,12	38,43	38,70	39,17	39,51
Index stáří (65+ / 0 -14 v %)		62,17	65,27	67,31	69,80	72,27	73,93	79,72	85,15
Muži									
v tom ve věku:	0 - 14	6596	6419	6331	6329	6298	6313	6260	6249
	15 - 64	28027	27974	28220	28430	28298	28156	27450	27105
	65 +	3061	3130	3261	3388	3557	3700	3984	4306
Průměrný věk			36,46	36,74	36,89	37,22	37,50	37,92	38,26
Index stáří (65+ / 0 -14 v %)		46,41	48,76	51,51	53,53	56,48	58,61	63,64	68,91
Ženy									
v tom ve věku:	0 - 14	6192	6053	6090	6089	6096	6159	6042	6071
	15 - 64	27758	27753	27905	27992	27886	27773	27064	26663
	65 +	4889	5011	5099	5280	5400	5520	5823	6185
Průměrný věk			38,88	39,09	39,30	39,60	39,80	40,38	40,71
Index stáří (65+ / 0 -14 v %)		78,96	82,79	83,73	86,71	88,58	89,62	96,38	101,88
Migrace (přírůstek na 1000 obyv.)									
celková		-1,11	-2,40	7,36	7,77	0,35	1,11	-0,40	-0,57
přirozená		1,93	2,16	4,19	4,35	3,43	2,18	3,04	1,95
stěhováním (mechanická)		-3,04	-4,56	3,17	3,43	-3,08	-1,07	-3,45	-2,52

Zdroj: Český statistický úřad

Graf 1: Celkový počet obyvatel správního obvodu v letech 2005 až 2012

Zdroj: Český statistický úřad

Věkový průměr obyvatel je mírně pod celostátním průměrem, při tom počet nejmladší generace má klesavou tendenci a u nejstarší generace naopak vzestupnou. Vzestup počtu obyvatel v letech 2006 až 2008 byl dán opravou a obydlením bytů po armádě v Ralsku. Prudký pokles počtu obyvatel v roce 2011 se nepodařilo objasnit.

a) Občanská a technická vybavenost obcí správního obvodu

Tabulka 6: Stručná charakteristika školství v území ORP

Typ zařízení	Hodnota	% z celkového počtu obcí má uvedené zařízení
Počet obcí s MŠ	39	95%
Počet obcí se ZŠ jen 1 stupeň	13	31%
Počet obcí se ZŠ 1 i 2 stupeň	18	44%
Počet středních škol:	6	2%
-obory gymnázií	2	
-obory středních odborných škol a praktických škol	16	2%
-obory středních odborných učilišť a odborných učilišť	29	2%
Počet základních uměleckých škol	4	10%
Středisko pro volný čas dětí a mládeže	2	5%

Zdroj: Český statistický úřad, vlastní šetření

Tabulka 7: Stručná charakteristika oblasti "kultura a sport" v území ORP

Typ zařízení	Hodnota	% z celkového počtu obcí má uvedené zařízení
Veřejná knihovna vč. poboček	29	72%
Stálá kina	2	5%
Divadlo	1	2%
Muzeum (včetně poboček a samostatných památníků)	5	12%
Galerie (vč. poboček a výstavních sání)	1	2%
Kulturní zařízení ostatní	5	12%
Koupaliště a bazény	7	14%
-z toho kryté	3	7%
Hřiště (s provozovatelem nebo správcem)	20	49%
Tělocvičny (vč. školních)	40	98%
Stadiony otevřené	8	20%
Stadiony kryté	4	10%
Zimní stadiony kryté i otevřené	1	2%
Ostatní zařízení pro tělo-výchovu (s provozovatelem nebo správcem)	5	12%

Zdroj: vlastní šetření

Tabulka 8: Stručná charakteristika "zdravotnictví" veřejného i soukromého charakteru v území ORP

Typ zařízení	Hodnota	% z celkového počtu obcí má uvedené zařízení
Sdružená ambulantní zařízení	5	12%
Samostatná ordinace (nebo detašované pracoviště) praktického lékaře pro dospělé	28	68%
Samostatná ordinace (nebo detašované pracoviště) praktického lékaře pro děti a dorost	14	34%
Samostatná ordinace (nebo detašované pracoviště) praktického lékaře - stomatologa	35	85%
Samostatná ordinace (nebo detašované pracoviště) praktického lékaře - gynekologa	12	15%
Zařízení lékárenské péče	15	36%
Nemocnice	11	2%
Léčebna pro dlouhodobě nemocné	1	2%
Ostatní lůžková zařízení	1	2%

Zdroj: vlastní šetření

V území je celkově nedostatek míst v předškolních zařízeních, i když některé vesnické školky mají stále volnou kapacitu a bojují o udržení tohoto typu zařízení. V území je značný počet škol pouze s 1. stupněm – projevuje se snahou menších obcí udržet školy alespoň pro nejmenší žáky. Pokus o doplnění škály vzdělávacích zařízení byl učiněn v roce 2013, kdy byla v České Lípě otevřena pobočka vysoké školy z Jablonce n. N. V území, je dostatečný počet kulturních zařízení, udržovaných v činnosti díky dotacím z obecních rozpočtů. Zdravotnictví je kumulováno do měst a s ohledem na horší dopravní obslužnost zde vznikají problémy.

Další občanská vybavenost kopíruje trendy ČR.

c) Ekonomická situace území, struktura ekonomiky území a trh práce

Tabulka 9: Ekonomická aktivita obyvatel území ORP

Vyjíždějící do zaměstnání a škol		Celkem	
Ekonomicky aktivní celkem		36530	
v tom:	zaměstnaní	31995	
	z toho podle postavení v zaměstnání	zaměstnanci	25532
		zaměstnavatelé	960
		pracující na vlastní účet	3359
	ze zaměstnaných	pracující důchodci	1568
		ženy na mateřské dovolené	736
nezaměstnaní		4535	
Ekonomicky neaktivní celkem		33188	
z toho	nepracující důchodci	14901	
	žáci, studenti, učni	10620	
Osoby s nezjištěnou ekonomickou aktivitou			

Zdroj: Český statistický úřad

Z celkového počtu 76579 je 36530 ekonomicky aktivních, což činí 51%. Ekonomicky aktivních pracujících je v území 31995. Ekonomicky neaktivních obyvatel je 33180 řadí se mezi ně nepracující důchodci, žáci a studenti. Rozdělení ekonomické aktivity dle pohlaví se nepodařilo zjistit.

Tabulka 10: Charakteristika dojíždění do škol a zaměstnání

Vyjíždějící do zaměstnání a škol			Celkem
Vyjíždějící celkem			10 823
v tom	vyjíždějící do zaměstnání		7 831
	v tom	v rámci obce	
		do jiné obce okresu	4 338
		do jiného okresu kraje	587
		do jiného kraje	269
		do zahraničí	204
	vyjíždějící do škol		2 992
v tom	v rámci obce		
	mimo obec	2 992	

Zdroj: Český statistický úřad

Vzhledem k nerovnoměrnému rozložení podniků, kde mají možnost obyvatelé ORP pracovat je nutné použít vlastní nebo hromadný dopravní prostředek. Nejvíce průmyslových zón je v okolí města Česká Lípa a díky těžebnímu průmyslu v okolí města Stráže pod Ralskem. Několik tisíc obyvatel je nuceno za prací vyjíždět do jiného okresu, do jiného kraje a do zahraničí. Vyjíždky do škol jsou nutné zejména pro studenty středních škol a pro žáky trvale žijících v menších obcích kde není možnost docházky do školského zařízení.

Tabulka 11: Charakteristika domácností

Hospodařící domácnosti podle typu			Hospodařící domácnosti	
Hospodařící domácnosti celkem			31 048	
v tom:	tvořené 1 rodinou		18 892	
	v tom	úplné	bez závislých dětí	6 050
			se závislými dětmi	8 389
		neúplné	bez závislých dětí	2 534
			se závislými dětmi	1 919
	tvořené 2 a více rodinami		462	
	domácnosti jednotlivců		10 044	
vícečlenné nerodinné domácnosti		1 650		

Zdroj: Český statistický úřad

Tato tabulka poskytuje informace o hospodařících domácnostech a je rozdělena na domácnosti s dětmi a bez dětí, na domácnosti tvořené jednou či více rodinami, na domácnosti jednotlivců a vícečlenné nerodinné domácnosti.

Tabulka 12: Charakteristika nezaměstnanosti v území ORP

NEZAMĚŠTNANOST	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
uchazeči o zaměstnání	4171	3842	3565	3174	2893	3228	4916	5077	4731	
z toho (%):										
občané se zdravotním postižením	667	625	607	564	600	627	722	694	658	
z toho (%):										
absolventi	265	222	171	155	135	150	283	266	288	
z toho (%):										
osoby s evidencí nad 12 měsíců	1290	1421	1279	1097	941	801	1130	1587	1593	
Volná pracovní místa			309	712	682	341	344	371	356	
Počet uchazečů na 1 volné pracovní místo			11,5	4,5	4,2	9,5	14,3	13,68 46	13,3	
Míra nezaměstnanosti (%)	9,5	9,4	8,3	7,4	6,8	7,6	11,9	12,3	11,3	11,3

Zdroj: Český statistický úřad

Lidé žijící na hranicích území se potýkají se špatnou dopravní obslužností, která zapříčiňuje i vysokou míru nezaměstnanosti a zvyšující se počet nezaměstnaných. Míra nezaměstnanosti v území ORP Česká Lípa překračuje průměrnou hodnotu v Libereckém kraji o 2% a v rámci ČR o 4%. Zlepšení této nepříznivé situace by mohlo přinést oživení lokalit v bývalém vojenském prostoru – jednání s konkrétními zástupci podnikatelských firem již probíhají.

Tabulka 13: Charakteristika trhu práce v území ORP

Ekonomické subjekty se sídlem na území ORP	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Ekonomické subjekty celkem (podle Registru ek. subjektů)	27804	28325	28969	29264	29683	30474	31220	41232	41329	41444
fyzické osoby celkem	11607	11735	11909	12002	12196	12505	13054	13334	13389	13373
z toho zemědělství podnikatelé		12	77	92	100	114	152	169	176	180
vyjádření v %	0,00	0,10	0,65	0,77	0,82	0,91	1,16	1,27	1,31	1,35
právnícké osoby celkem	15262	15590	15954	16124	16313	16756	16894	17070	17133	17218
z toho obchodní společnosti	935	988	1029	1046	1074	1099	1120	1116	1138	1172
vyjádření v %	6,13	6,34	6,45	6,49	6,58	6,56	6,63	6,54	6,64	6,81
Podíl ekonomických subjektů podle vybraných odvětví ek. činnosti (%)										
zemědělství, lesnictví a rybářství								731	783	813
průmysl celkem								2258	2243	2267
stavebnictví								2165	2165	2174
velkoobchod, maloobchod; opravy a údržba motorových vozidel								4389	4302	4247

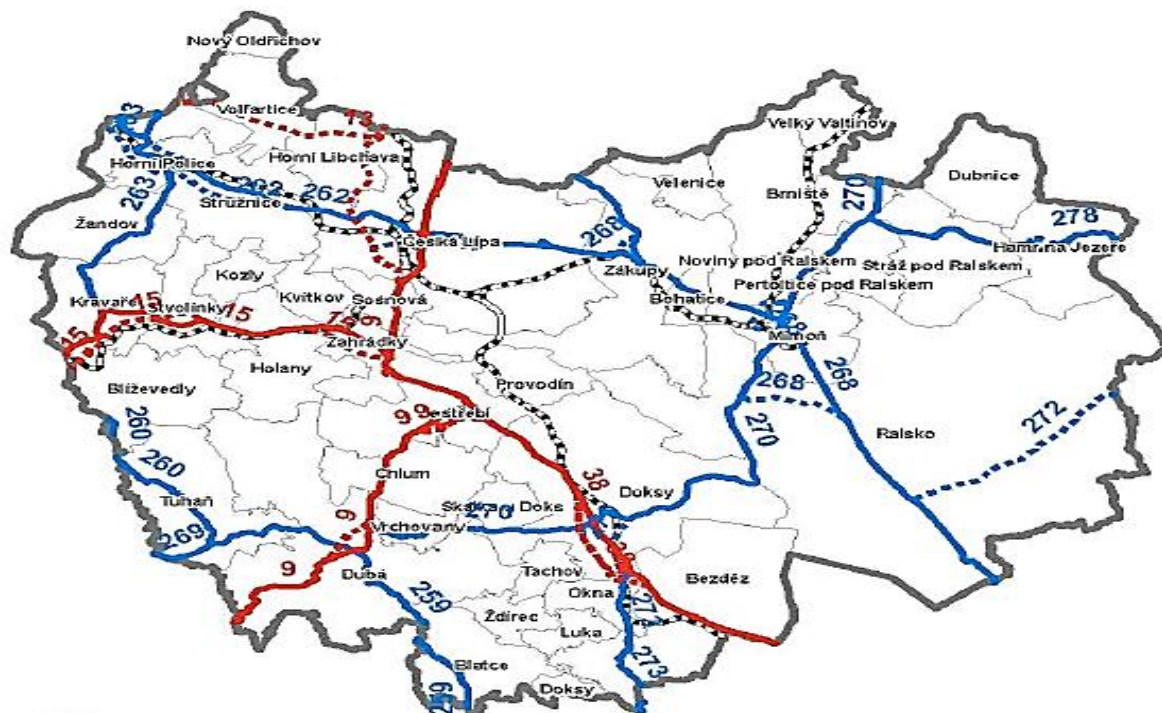
Zdroj: Český statistický úřad

Na území působnosti ORP Česká Lípa působí několik významných zaměstnavatelů, kteří nabízejí pracovní místa celoročně. Vzhledem k průmyslovému zaměření regionu je nejvíce pracovních míst v oblasti automobilového průmyslu.

Potěšitelný je nárůst počtu podnikatelských subjektů a s ním spojený i nárůst počtu nových pracovních míst. Trh práce se každým rokem rozšiřuje, nicméně tento nárůst nepokrývá potřeby regionu.

d) Doprava

Obrázek 2: Dopravní síť

Zdroj: vlastní tvorba

Silniční doprava: V území se nenachází žádná dálnice nebo rychlostní komunikace. Nejbližšími napojovacími body je D8 Roudnice a Litoměřice a na R10 Mnichovo Hradiště a Kosmonosy. V území jsou silnice I. tř. č. 9 (Nový Bor - Praha), č. 15 (Zahrádky - Litoměřice) a č. 38 (Jestřebí Mladá Boleslav).

Železniční doprava: Územím prochází trati č. 080 (Bakov - Jedlová), č. 081 (Česká Lípa - Děčín), č. 086 (Česká Lípa - Liberec) a č. 087 (Česká Lípa - Lovosice).

Letiště: V území je veřejné letiště s nepravidelným provozem Česká Lípa - Lada, sportovní letiště Česká Lípa - Ramš a zrušené vojenské letiště Hradčany - v současnosti používané jako sportovní letiště.

Lodní doprava: V území není splavný vodní tok. Nejbližší přístavy jsou na Labi v Děčíně a v Mělníce.

V území zcela chybí dálnice nebo rychlostní komunikace. Problémy stávajících tras hlavních komunikačních tahů jsou průjezdy městy a obcemi a to v Severo - jižním i Východně - západním směrem. Železniční tratě jsou krom menších nových přeložek ve špatném stavu a neumožňují kvalitní a rychlou dopravu. Nejbližší letiště s mezinárodní dopravou je v Mnichově Hradišti.

e) Těžba nerostných surovin, průmyslová výroba a stavebnictví, řemesla a jiné drobné podnikatelské aktivity, komerční služby a maloobchodní sféra, inovace

Na východní části území obcí v ORP Česká Lípa se nachází největší ložisko uranu v ČR. Jde o lokalitu Hamr (klasická hlubinná těžba) a lokalitu Stráž pod Ralskem s těžbou chemickou. V současnosti je těžba zastavena a probíhá rozsáhlé čištění podzemí od směsi kyselin používaných k chemické těžbě. Další významnou surovinou je těžba štěrkopísků v lomech Brniště - Velký Grunov, Česká Lípa - Žizníkov a Dubnice. Kamenolomy jsou v Tachově, Chlumu, Žandově a jednání probíhají o těžbě v lomu Brniště - Tlustec. Sklářské a slévárenské písky se těží v rozsáhlém území Provodín - Srní.

Průmyslová výroba je většinou navázána na automobilový průmysl. Dalším významnějším odvětvím je dřevařská výroba, která je doménou spíše menších firem. V území byl zastoupen i textilní průmysl, který je však v současnosti téměř zlikvidován.

Stavebnictví je v území SO ORP Česká Lípa zastoupeno řadou velkých firem které jsou doplněny jednotlivými drobnými podnikateli.

Řemesla a drobné podnikatelské aktivity doplňují nabídky velkých firem a kopírují poptávky regionálního trhu. Jde o celou šíři výroby a služeb, v letních měsících se vysoce rozšiřuje nabídka nejrůznějšího občerstvení a služeb spojených s cestovním ruchem.

Maloobchodní sféra je výrazněji zastoupena ve větších městech a to včetně spektra supermarketů. Na malých obcích však byly často z ekonomických důvodů zrušeny i prodejny základních potravin a jejich obyvatelé jsou nuceni za nákupy dojíždět do center, tato skutečnost často způsobuje vysídlování vesnic a prodej chalup s tradiční lidovou architekturou k rekreačním účelům.

f) Ekologická situace a ochrana životního prostředí, zemědělství a lesnictví

Území SO ORP Česká Lípa je územím s mnoha ekologickými problémy. V minulosti zde probíhala chemická těžba uranu, následky této činnosti se v současnosti likvidují s předpokladem ukončení do r 2030. Další problémovou lokalitou je bývalý Vojenský prostor Ralsko. Zde přes velmi cenná přírodní území byly zaznamenány značné škody působením vojsk, tyto škody byly již zlikvidovány a v současnosti probíhá monitoring výsledků asanace. Další drobnější ekologické havárie jsou v lokalitách někdejších průmyslových závodů, tyto lokality jsou čištěny průběžně.

V území se nacházejí tato chráněná území:

"Zvláště chráněná území: Chráněná krajinná oblast České středohoří, Chráněná krajinná oblast Kokořínsko - Máchův kraj

Národní přírodní rezervace: Břehyně-Pecopala, Novozámecký rybník Přírodní rezervace: Hradčanské rybníky, Kokořínský důl, Kostelecké bory, Mokřady horní Liběchovky, Ralsko, Slunečný dvůr, Velký a Malý Bezděz, Vlhošť Národní přírodní památky: Peklo, Swamp

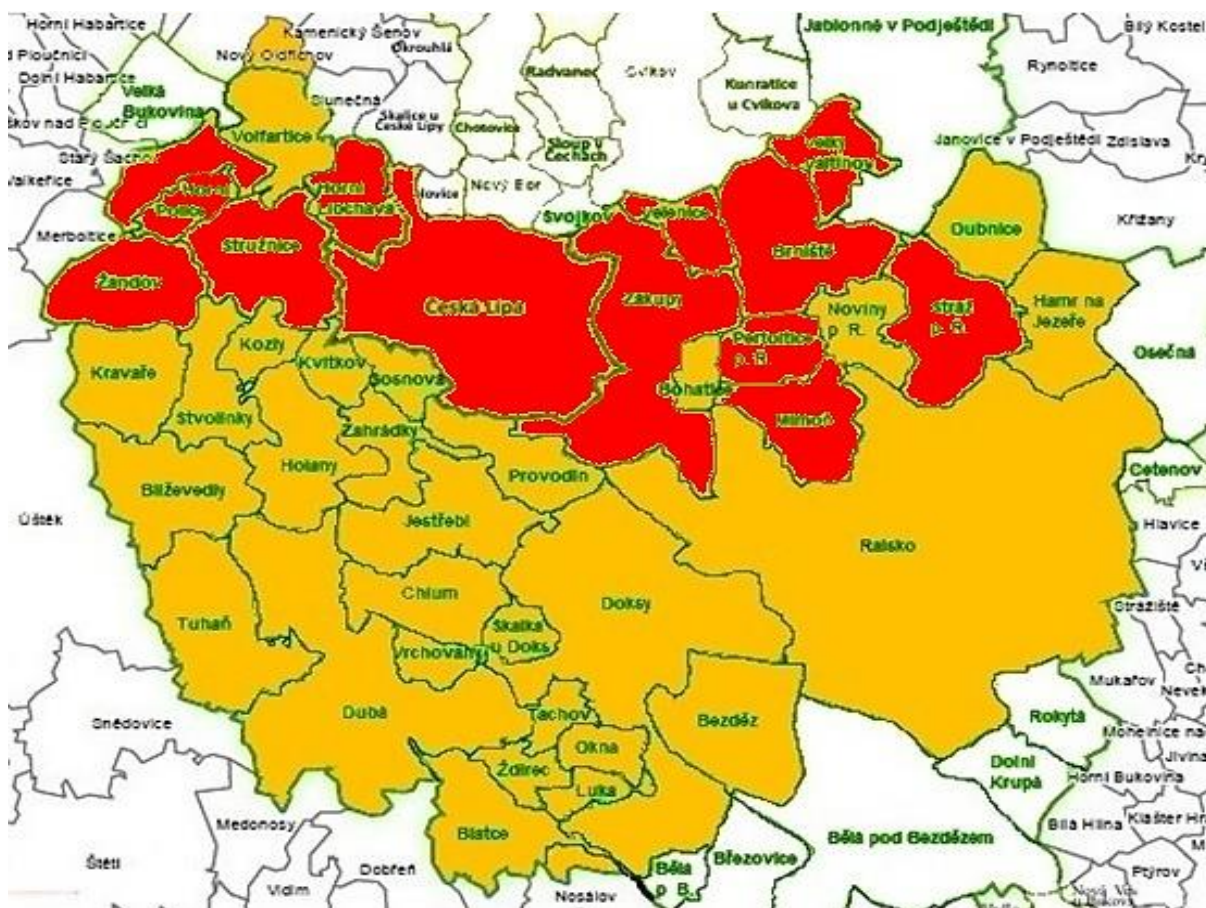
Další přírodní památky: Natura 2000 - Ptačí oblast Českolipsko - Dokeské pískovce a mokřady

Připravuje se vyhlášení území Geopark Ralsko.

Zemědělství se v území věnuje nejvíce chovu skotu. Z větších lze jmenovat ZOD Brniště. Celé území je nadprůměrně pokryto lesy. Mezi největší lesní hospodáře patří Lesy ČR a Vojenské lesy a statky.

Obce ohrožené povodněmi: Ploučnice - Stráž pod Ralskem, Mimoň, Česká Lípa, Stružnice, Jezvé, Horní Police, Žandov; Panenský potok - Mimoň, Pertoltice pod Ralskem, Brniště, Velký Valtinov; Svitávka - Zákupy, Velenice; Šporka - Dolní Libchava, Horní Libchava; Dobranovský potok - Dobranov, Písečná."

Obrázek 3 - Obce ohrožené povodněmi

Zdroj: vlastní tvorba

g) Technická infrastruktura (elektroenergetika, plynárenství, teplárenství, dálkovody, telekomunikace, vodovody a kanalizace pro veřejnou potřebu, odpadové hospodářství, vodní hospodářství, ochrana před povodněmi a živelními pohromami)

Energetika: E19 - Transformovna Doksy, PUR01 - Vedení VVN 400kV – úsek hranice LK – TR Babylon – Hamr na Jezeře, E3 - Vedení VVN 110kV – úsek TR Babylon – hranice LK (TR Úštěk), CLTI01 - Vedení VN 22kV – Doksy, E4 - Vedení VVN 110kV úsek – úsek TR Babylon – hranice LK (TR Děčín), E6 - Vedení VVN 110kV úsek – úsek TR Babylon – TR Česká Lípa Dubice, E5 - Vedení VVN 110kV úsek – úsek TR Babylon – TR Doksy, E7 - Vedení VVN 110kV úsek – úsek Česká Lípa Sever – TR Nový Bor.

V území bylo v posledních letech vybudováno několik velkých fotovoltaických elektráren, mezi největší patří: Ralsko RA 1 (inst. výkon 38,3 MW), Mimoň RO 3 (inst. výkon 17,5 MW), Stráž pod Ralskem (inst. výkon 5 MW).

V oblasti teplárenství jsou zdroje většinou napojeny na rozvody zemního plynu (Česká Lípa, Doksy), výjimku tvoří CZT Hradčany zásobující teplem město Mimoň a spalující hnědé uhlí. Tato teplárna byla dokončena v roce 1991 těsně před odchodem SA a měla původně zásobovat teplem kasárenské objekty v oblasti letiště Hradčany a Plouznice. Další lokální teplárny jsou umístěny v městech u sídlištních celků.

Plynofikace: VTL - modrá, STL - červená, NTL – zelená. Plynofikováno je 10 obcí z toho 6 částečně.

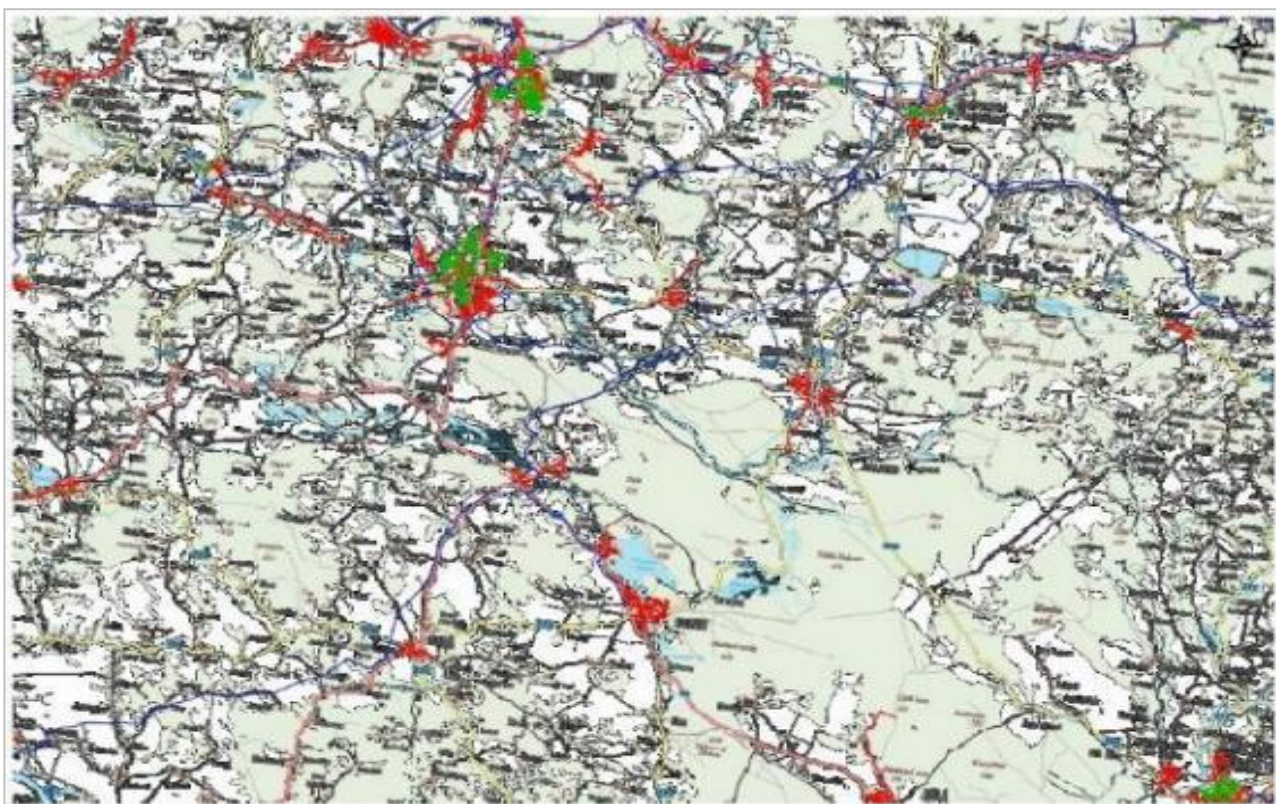
Územím prochází dálkový optický telekomunikační kabel. Pokrytí území mobilním telefonním signálem je až na některé lokality dobré.

Vodovody, kanalizace a ČOV jsou ve velké většině vlastněny Severočeskou vodárenskou společností. V území je značné množství vodních vrtů využívajících podzemní zásoby kvalitní pitné vody.

Valná většina obcí má vodovod a o dalším budování se jedná. Situace s odváděním splaškových vod je v malých obcích většinou špatná – chybí ČOV i kanalizační síť. Likvidace splašků je řešena většinou septiky nebo žumpami.

Vybavení obcí veřejným vodovodem má 36 obcí (87,8%) z toho 6 částečně. Splaškovou kanalizací je vybaveno 20 obcí (36,6%) z toho 11 částečně. ČOV je vybaveno 15 obcí (36,6%) z toho 6 částečně. Dešťovou kanalizací je vybaveno 22 obcí (53,7%) z toho 11 částečně.

Obrázek 4: Plynovody v území

Zdroj: RWE

h) Občanská vybavenost

Tento bod je zahrnut v kapitole b) Občanská a technická vybavenost obcí

i) Rekreace, památky a cestovní ruch

Území má velký potenciál pro turistiku a rekreaci. Jedná se o region s tradičními místy rekreace pro tuzemské i zahraniční návštěvníky. Na území se nachází značné množství památek, jsou zde významné vodní plochy a tradiční letoviska. Pro návštěvníky se nabízí rozsáhlá síť cyklostezek, plochy vhodné pro inline bruslení, na řece Ploučnici si na své přijdou vyznavači vodní turistiky, na Máchově jezeře a na Hamerském rybníce jsou k dispozici plachetnice a ve Stráži pod Ralskem je v provozu vodní lyžařský vlek. Vyznavači pěší turistiky mohou využít síť značených turistických stezek a navštívit místa kde se "psala historie", nebo místa s širokými rozhledy do krajiny.

Z hlediska marketingového členění je území ORP Česká Lípa v rámci Programu rozvoje cestovního ruchu LK, je na území kraje největší část obcí součástí turistického regionu Českolipsko, turistických oblastí Máchův kraj a Lužické hory a Ještědský hřbet. Dále lze jmenované oblasti rozdělit do podoblastí Máchův kraj, Kokořínsko, Peklo, Podralsko a Novoborsko.

Z hlediska kulturně historického potenciálu je v oblasti několik významných památek vyhledávaných turisty a atraktivní z hlediska nabídky cestovního ruchu. Kulturně – historický potenciál patří mezi nejbohatší v kraji co do počtu památkově chráněných území. Největší koncentrace je v jižní části v oblasti Kokořínska a Lužických hor.

Národní kulturní památky:

Hrad Bezděz – zřícenina hradu Bezděz

Státní zámek Zákupy - zámek Zákupy a hospodářský dvůr zámku v Zákupích

Městské památkové zóny:

Dubá – osada vzniklá při původním hradu, mohutný kostel s hodnotným soudobým zařízením, soubor měšťanských domů.

Zákupy – soubory církevních památek a městských domů.

Vesnické památkové zóny a rezervace:

Lhota (obec Dubá) – dochovaný soubor lidové architektury

Žďár (obec Doksy) – dochovaný soubor roubených lidových staveb, kovárna s roubeným patrem

Bukovec (obec Dubá) – soubor lidových staveb

Kravaře – dochovaný soubor lidové architektury s největším obytným roubeným domem v Čechách původně rychtou.

Významné hrady a zámky:

Hrady: Bezděz, Houska

Zámky: Zahrádky, Zákupy, Horní Libchava

Významné zříceniny hradů:

Jestřebí, Ralsko, Ronov, Jiljí

Muzea:

Městské muzeum Mimoň, Muzeum Čtyřlístku Doksy, Vísecká rychta Kravaře, Muzeum Eduarda Helda v Zákupích

Celá oblast je atraktivní pro pěší turistiku i cykloturistiku díky značnému množství silnic a cyklistických tras. Atraktivní je využití komunikací v bývalém vojenském prostoru. Oblast je využívána celoročně s převahou letní sezony. Celoročně lze využívat rozsáhlou turistickou nabídku pro sport, zábavu, kulturu i vzdělávání. Nabídka je přizpůsobena všem cílovým skupinám, nejvíce se však zaměřuje na rodiny s dětmi a na aktivní trávení volného času a dovolené.

Dominantní rekreační funkcí oblasti je především letní rekreace u vody, cykloturistika a venkovská turistika výrazně spojená s funkcí chataření a chalupaření. Nejvíce objektů individuální rekreace je koncentrováno na území obcí Žandov, Kravaře, Stvolínky, Nový Oldřichov a pro oblast Holan, Zahrádek a Kozlů. Z hlediska letní rekreace jsou využitelné především vodní plochy některých rybníků – Holanské, Hradčanské a dále vodní plochy Máchovo jezero, Hamr na Jezeře, Stráž pod Ralskem. K tomu je přizpůsobena i doprovodná nabídka služeb.

Velmi důležitým prostředkem pro rozvoj cestovního ruchu a pro první kontakt s návštěvníky a turisty, se stávají informační centra.

V oblasti je evidováno celkem 14 informačních center (Česká Lípa, Bezděz, Brniště, Doksy, Dubá, Hamr na Jezeře, Kravaře, Mimoň, Ralsko, Hradčany, Stráž pod Ralskem, Zahrádky, Zákupy, Žandov). Jejich zřizovateli jsou jednotlivé obce. Pouze ve městě Stráž pod Ralskem je IC provozováno jiným subjektem, než zřizovatelem.

Nejvyšších hodnot koncentrace ubytovacích zařízení dosahuje oblast Máchova jezera.

Venkovský prostor území má velmi rozsáhlý potenciál pro rozvoj venkovské turistiky, agroturistiky a hipoturistiky, která využívá především přírodního potenciálu oblastí. Její součástí je i agroturistika včetně ekoturistiky. Tyto jmenované formy patří mezi velice významnou formu CR, neboť se rozvíjejí v rámci trvale udržitelného rozvoje. Tyto formy CR využívají sice potenciál území pro rozvoj CR, ale takovým způsobem, že nedochází k ohrožení ani k devastaci území.

Pro tuto formu jsou v oblasti dobré podmínky především v obcích, ale doposud není vytvořena zajímavá nabídka pro návštěvníky. Nejvhodnější formou je využití stávajících historických objektů lidové architektury, obnova starých zemědělských usedlostí a tradiční řemeslné a potravinářské výroby. Značná část regionu disponuje potenciálem pro rozvoj této formy turistiky.

Z hlediska rozvojového potenciálu se jedná o perspektivní formu v území jak vzhledem k přírodním podmínkám tak i grantové politiky.

Obrázek 5 – nejdůležitější památky a turistické cíle

Zdroj: NPÚ Liberec

2.1.3 Územní plánování obcí a kraje, širší vztahy území

Tabulka 14: Územní a strategické plánování

Název údaje	Hodnota	% z celkového počtu obcí
Počet obcí s platným územním plánem	30	73,1
Počet obcí s plánem v přípravě	2	4,9
Obce bez ÚP - 9 obcí - oranžová		
Obce s rozpracovaným ÚP - 2 obce - světlá modrá		
		
Obce s platným ÚP - 30 obcí - tmavá modrá		
<p>Zásady rozvoje Libereckého kraje stanovují jako hlavní motiv využití pro území ORP Česká Lípa prioritu – cestovní ruch a turistiku. Tyto zásady se dále detailně zabývají ochranou podzemních vod, územím NATURY 2000 a CHKO. Neopomíjejí ani velkou míru nezaměstnanosti v regionu a příležitosti dané novým využitím prostorů zrušeného vojenského prostoru. Jejich pozornosti neunikla ani likvidace starých ekologických zátěží po těžbě uranu a pobytu sovětských vojsk.</p> <p>Se zásadami územního rozvoje kraje je možné se seznámit na webových stránkách krajského úřadu. http://oupsr.kraj-lbc.cz/page2416/Uzemne-planovaci-dokumenty-kraje/Zasady-uzemniho-rozvoje-Libereckeho-kraje</p>		
<p>Vnější vazby: Stávající DSO jsou územně daleko rozsáhlejší než vymezené území ORP Česká Lípa. Zasahují do ORP Liberec, ORP Mladá Boleslav a ORP Mnichovo Hradiště. Místní akční skupina LAG Podralsko pak má územní působnost krom výše jmenovaného i v ORP Nový Bor a ORP Děčín. Vzájemná spolupráce je naprosto bezproblémová.</p>		

Území SO ORP Česká Lípa sousedí s ORP Nový Bor, Děčín, Mladá Boleslav, Mnichovo Hradiště a Liberec.

2.1.4 Aktéři regionálního rozvoje

Tabulka 15: Popis klíčových aktérů

Název údaje	Počet aktérů toho druhu	Komentář
Město Česká Lípa	1	Historicky je centrem správních orgánů a centrem služeb občanům
Město Mimoň, Zákupy, Stráž pod Ralskem a Doksy	4	Přirozená spádová centra
Ostatní obce SO	2	Větší města doplňující síť větších spádových center
Kraj	1	Správa silnic, zřizovatel středních škol, nemocnic.
Stát	1	Vlastník významného podniku (DIAMO) a převážné části lesních pozemků (Lesy ČR a Vojenské lesy).
Mikroregiony	3	Svazek obcí Peklo, Svazek obcí Máchův kraj, Mikroregion Podralsko - jedná se o funkční DSO.
MAS	1	LAG Podralsko z.s.
DIAMO	1	Zaměstnává velkou část obyvatel - v útlumu
Euroregion NISA	1	Významný partner přeshraniční spolupráce

Mimo území ORP Česká Lípa se nachází významný zaměstnavatel - Škoda auto a.s. a výrobní firmy navázané na automobilový průmysl.

2.2 Souhrnná SWOT analýza území správního obvodu

Tabulka 16: SWOT analýza

Současnost	Silné stránky: <ul style="list-style-type: none"> » kvalitní zachovalé přírodní prostředí » místa tradičního turistického ruchu » úroveň sklářského průmyslu » geografická poloha » koncentrace kulturních památek » místa tradiční rekreace 	Slabé stránky: <ul style="list-style-type: none"> » v části území pozůstatky těžby uranu a činnosti vojsk » malá možnost ubytování » rozdrobená sídelní struktura » obtížná dopravní obslužnost menších obcí » řídká síť zdravotnických služeb » nízká kvalita pracovní síly » nízké finanční prostředky na rozvoj
Budoucnost	Příležitosti: <ul style="list-style-type: none"> » vhodné lokality s Brownfields » množství památek všeho druhu » mezinárodní spolupráce (blízkost státní hranice) » zlepšení dopravní obslužnosti » využití programů EU 	Hrozby: <ul style="list-style-type: none"> » změna využití z rozhodnutí vlastníků, obzvláště stát, kraj » prohlubování úpadku venkovských lokalit » narušení krajinného rázu stagnací a úpadkem podnikatelských aktivit v zemědělství » absence finančních prostředků EU

Území je maximálně vhodné k rozvinutí turistiky a rekreace. Jako základny lze využít tradiční místa a posílit je rozšířením služeb a teritoria území. Hrozbou je nevyjasněná koncepce ve využití území bývalého VVP Ralsko, nedokončená asanace území chemické těžby uranu a případně i otevřené lomy písku. Slibným krokem k lepšímu a kvalitnějšímu rekreačnímu využití území se jeví rozšíření CHKO Kokořínsko o oblast Dokeskou a připravovaný projekt Geoparku Ralsko.

Silné stránky: Zachovalé životní prostředí výrazně ovlivňuje tvář území a je významné pro jeho další využití. Nedaleký sklářský průmysl ovlivňuje území zejména těžbou sklářských písků. Geografická poloha – území se nachází mezi významnými turistickými oblastmi (Český Ráj, Ještěd, Šluknovsko, Mladoboleslavsko, Litoměřicko) které výrazně ovlivňují posuzování území. Koncentrace kulturních památek je důležitým článkem dalšího využití území. Místa tradiční rekreace (Doksy, Stráž pod Ralskem, Hamr na Jezeře, Holany) určují celkové zaměření území a výrazně ovlivňují i náhled na region.

Slabé stránky: Pozůstatky těžby uranu a pobytu vojsk vytvářejí negativní pohled na území. Malá možnost ubytování znevýhodňuje území z pohledu rekreace a turistiky a je důležitá z hlediska dalšího vývoje. Rozdrobená sídelní struktura přináší problémy s napojováním na síť technické infrastruktury a nepřímo podporuje vylidňování vesnic. Obtížná dopravní obslužnost způsobená rozdrobenou sídelní strukturou napomáhá vylidňování vesnic a působí negativně na míru nezaměstnanosti. Řídká síť zdravotních služeb kopíruje obě předešlé věty. Nízká kvalita pracovní síly se negativně podepisuje na dalším rozvoji území. Nízké finanční prostředky na rozvoj - týká se především malých obcí – ovlivňuje vzhled obcí a jejich možnosti zabránit migraci obyvatel do měst.

Příležitosti: Volné lokality s brownfields umožňují rozvoj podnikání bez nároku na zábor jiných pozemků. Množství různých památek ovlivňuje hlavní směr zaměření území a vysoce ovlivňuje vzhled. Mezinárodní spolupráce se projevuje na vzhledu lokalit za využití partnerských – přeshraničních grantů. Zlepšení dopravní obslužnosti je reálnou příležitostí pro vyřešení problémů obyvatelstva i návštěvníků. Využití programů EU vhodně doplňuje obecní rozpočty a urychluje realizaci akcí podporujících zlepšování vzhledu obcí.

Hrozby: Změna využití z rozhodnutí vlastníků (obzvláště stát, kraj) – velké množství pozemků a objektů ve vlastnictví místu vzdálených správců umožňuje nevhodné využívání v rozporu se zájmy a potřebami území. Prohlubování úpadku venkovských lokalit by mohlo negativně ovlivnit další rozvoj území. Narušení krajinného rázu stagnací a úpadkem podnikatelských aktivit v zemědělství opět výrazně zhorší vzhled krajiny a jeho atraktivitu pro obyvatele a návštěvníky. Absence finančních prostředků EU by výrazně zbrzdila zlepšování vzhledu obcí a odliv obyvatel a návštěvníků.

3. Téma 1.: Školství

3.1 Definice správního obvodu z pohledu předškolního a základního vzdělávání

3.1.1 Vymezení a zdůvodnění řešeného problému

Vytváření podmínek pro rozvoj výchovy a vzdělávání je jednou z významných aktivit obce, kterou jí umožňuje zákon o obcích. Za tím účelem obec pro poskytování předškolního vzdělávání a plnění povinnosti zajistit podmínky pro předškolní vzdělávání v posledním roce před zahájením povinné školní docházky pro děti s trvalým pobytem na území obce zřizuje svou mateřskou školu, nebo se za určitých smluvních podmínek dohodne s jinou obcí, případně se svazkem obcí. Také pro základní vzdělávání buď zřizuje svoji základní školu, nebo se postará o plnění povinné školní docházky v základní škole zřizované jinou obcí nebo svazkem obcí. Oblast předškolního a základního vzdělávání se tak stává problémem, který nelze řešit pouze na území jedné obce. Jde o oblast, které se musí společně věnovat (např. i s ohledem na dojíždění za prací v celém spádovém regionu) jak malé obce tak střední a velká města.

Populační vlny se dlouhodobě promítanou do rozvoje regionálního školství a jednotlivých územních celků. Vzhledem k demografickému vývoji mají zejména malé obce problémy s udržení potřebného počtu dětí ve školách. Je zde silná tendence posílat děti do lépe vybavených městských škol nebo jde jenom o proces, kdy dítě jede do školy s rodičem do místa jeho pracoviště.

Dojíždění se však stává palčivým problémem nejen pro obce, rodiče a děti, ale i pro nejbližší města, která nemají ve svých školách dostatečnou kapacitu. V okolí velkých měst a příměstských oblastech je akutní otázkou k řešení otázka přeplněnosti mateřských škol.

Ustanovení školského zákona také vymezuje povinnost obce zajišťovat ty výdaje škol a školských zařízení, které nejsou hrazeny ze státního rozpočtu. Obce jsou však často nuceny podporovat školy nad rámec svých povinností. Ač tedy nemají přímou povinnost na některé oblasti přispívat (např. platy pedagogických a nepedagogických pracovníků, školní pomůcky), hledají finanční prostředky ve svých někdy opravdu napjatých rozpočtech, aby školám v jejich svízelné situaci pomohly. Bohužel, ani úprava v rámci zákona o rozpočtovém určení daní zdaleka nezohledňuje náklady potřebné na zázemí pro vzdělávání, a tak se čím dál častěji objevuje rozdíl mezi tím, co by škola potřebovala, a tím, co jí obec může poskytnout v rámci svých finančních možností.

Pro kvalitu života obyvatel dané obce a území je důležitou oblastí také kultura a trávení volného času. Možnosti neformálních volnočasových aktivit a vlastní iniciativy obyvatel související s lokálními tradicemi se projevují spíše na venkově než ve velkých městech. Právě škola jako komunitní centrum zde sehrává velmi významnou roli.

Právě meziobecní spolupráce by mohla přinést odpověď na otázku, jakými cestami a prostředky lze z pohledu zřizovatelů nejen udržet optimálně dimenzovanou síť škol, ale především jak pozitivně působit na zvyšování kvality a vybavenosti škol a školských zařízení včetně ovlivňování zlepšování jejich rozvoje a úrovně vzdělávání v nich. Díky této spolupráci může navíc docházet k přeměně škol na kulturní, společenská a komunitní centra svých lokalit, kdy škola získá prostor a podmínky pro svou kreativitu a jako otevřené společenské centrum naplní širší vzdělávací a volnočasovou nabídku nejen pro žáky školou povinné, ale také pro ostatní občany.

Meziobecní spolupráce může přispět k hledání nových řešení nejen v oblasti předškolní výchovy a základního školství s ohledem na kompetence obcí na úrovni území ORP. Jedná se o dlouhodobý proces budování důvěry a spolupráce v co nejvyšší míře mezi místní správou, školou, veřejností,

společenskými skupinami a organizacemi o vytváření místního partnerství. Zapojení jednotlivců i veřejnosti do dílčích záměrů rozvoje obce nebo regionu, propojení jejich ekonomických, sociálních a ekologických aspektů pak otevírá další možnosti rozvoje plnohodnotného života ve městech i na venkově.

Základní legislativa

- Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) ve znění pozdějších předpisů vymezuje kompetence a úkoly jednotlivých orgánů ve školství, a to jak orgánů samosprávy, tak i orgánů vykonávajících státní správu
- Zákon č. 562/2004 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím školského zákona, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, upravuje předpoklady pro výkon činnosti pedagogických pracovníků, jejich pracovní dobu, další vzdělávání a kariérní systém. Vztahuje se na pedagogické pracovníky škol a školských zařízení, které jsou zapsány do rejstříku škol a školských zařízení a na pedagogické pracovníky v zařízeních sociálních služeb.
- Vyhlášky ke školskému zákonu
- Ostatní vyhlášky
- Vyhlášky k zákonu o pedagogických pracovnících
- Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů upravuje tvorbu, postavení, obsah a funkce rozpočtů územních samosprávných celků, jimiž jsou obce a kraje a stanoví pravidla hospodaření s finančními prostředky územních samosprávných celků. Upravuje také zřizování nebo zakládání právnických osob územních samosprávných celků. Ustanoveními tohoto zákona se řídí také hospodaření dobrovolných svazků obcí, pokud tento zákon nestanoví jinak, a zřizování příspěvkových organizací v oblasti školství svazkem obcí.
- Zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole), vymezuje uspořádání a rozsah finanční kontroly vykonávané mezi orgány veřejné správy, mezi orgány veřejné správy a žadateli nebo příjemci veřejné finanční podpory a uvnitř orgánů veřejné správy. Stanoví předmět, hlavní cíle a zásady finanční kontroly vykonávané podle tohoto zákona a podle zvláštních právních předpisů, pokud tak tyto předpisy stanoví.
- Zákon č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, v platném znění, upravuje výkon státní kontroly v České republice.
- Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, stanoví v souladu s právem Evropské unie rozsah a způsob vedení účetnictví, požadavky na jeho průkaznost a podmínky předávání účetních záznamů pro potřeby státu
- Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů
- Zákon 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní, ve znění pozdějších předpisů upravuje rozpočtové určení daně z přidané hodnoty, daní spotřebních, daní z příjmů, daně z nemovitostí a daně silniční.

3.1.2 Popis základního a předškolního vzdělávání správního obvodu (situační analýzy, finanční analýza), očekávaný vývoj

a) Celkové údaje

Tabulka 17 Definice správního obvodu z pohledu předškolního a základního vzdělání 2012/2013

Skupina obcí s počtem obyvatel pro správní obvod Česká Lípa	do 199	200 až 499	500 až 999	1 000 až 1 999	2 000 až 4 999	5 000 až 9 999	20 000 až 49 999	celkem
-Počet obcí	9	10	13	3	3	2	1	41
-Počet ZŠ – 1. a 2. stupeň	0	0	2	1	2	3	9	17
-Počet ZŠ – jen 1. stupeň	0	1	9	2	1	1	0	14
-Počet MŠ	0	3	13	3	4	5	16	44
-Gymnázia	0	0	0	0	0	1	1	2
- Sloučené organizace (ZŠ+MŠ, ZŠ+SŠ, atd.)	0	1	7	2	3	3	2	18
-Počet jiných zařízení (nejsou v síti škol a šk. zařízení)	0	1	4	4	5	3	17	34

Zdroj: data oddělení školství a cestovního ruchu ORP Česká Lípa

2012 - 2013 Definice správního obvodu z pohledu předškolního a základního vzdělání

-Počet obcí	9	10	13	3	3	2	1	41
-Počet ZŠ – 1. a 2. stupeň	0	0	2	1	2	3	9	17
-Počet ZŠ – jen 1. stupeň	0	1	9	2	1	1	0	14
-Počet MŠ	0	3	13	3	4	5	16	44
-Gymnázia	0	0	0	0	0	1	1	2
- Sloučené organizace (ZŠ+MŠ, ZŠ+SŠ, atd.)	0	1	7	2	3	3	2	18
-Počet jiných zařízení (nejsou v síti škol a šk. zařízení)	0	1	4	4	5	3	17	34

Zdroj: data oddělení školství a cestovního ruchu ORP Česká Lípa

Zrušena praktická ZŠ v Mimoni. Na celém ORP zůstala pouze jedna v České Lípě s třemi odloučenými pracovišti.

1x praktická škola v obci +20000, 1x zvláštní škola v obci +5000. 1x ZUŠ v obci nad 20 000 ob. 2x ZUŠ v obci 5000-999. 1x ZUŠ v obci 2000-4999 ob. 1x ZUŠ v obci 1000-1999.

Ve sledovaném období nedošlo ke změně. Data jsou stejná od roku 2005-2006. Proto je uvedena pouze jedna tabulka.

Na území ORP je 41 obcí. Počet škol je podrobně popsán níže. Celkový počet ředitelství je 52. Evidujeme mateřské školy, základní školy, školy praktické i speciální. Největší kapacitní školy jsou v České Lípě (Jižní) a ve Stráži pod Ralskem. V obcích do 199 obyvatel není žádná škola. Nejmenší počet škol je v obcích do 499 obyvatel a největší počet škol je zastoupen v obcích s počtem obyvatel do 1000.

Mezi jiná zařízení jsou započítána dle místních znalostí dětské kluby, neregistrovaná mateřská centra, volnočasové kroužky a zařízení, která nabízí volnočasové vyžití.

Tabulka 18 Počty škol/školských zařízení v jednotlivých obcích ORP

ORP Česká Lípa	celkem ředitelství	z toho						
		MŠ	ZŠ	ZUŠ	SVČ	ZŠ speciální / se speciálními třídami	MŠ speciální / se speciálními třídami	gymnázia
celkem škol	52	39	31	3	2	3	4	2
Blíževedly	1	1	0	0	0	0	0	0
Brniště	1	1	1	0	0	0	0	0
Česká Lípa	15	19	9	1	1	2	4	1
Doksy	3	2	1	1	0	0	0	0
Dubá	2	1	1	0	0	0	0	0
Dubnice	1	1	1	0	0	0	0	0
Holany	1	1	1	0	0	1	0	0
Horní Libchava	1	1	1	0	0	0	0	0
Horní Police	1	1	1	0	0	0	0	0
Jestřebí	1	1	1	0	0	0	0	0
Kravaře	1	1	1	0	0	0	0	0
Kvítkov	2	0	1	0	0	0	0	0
Mimoň	2	2	2	1	1	0	0	0
Noviny pod Ralskem	1	1	0	0	0	0	0	1
Nový Oldřichov	1	1	0	0	0	0	0	0
Okna	1	1	1	0	0	0	0	0
Provodín	1	1	0	0	0	0	0	0
Ralsko	2	1	1	0	0	0	0	0
Sosnová	1	1	0	0	0	0	0	0
Stráž pod Ralskem	1	1	1	0	0	0	0	0
Stružnice	1	1	0	0	0	0	0	0
Volfartice	1	1	1	0	0	0	0	0
Zahrádky	1	1	1	0	0	0	0	0
Zákupy	1	1	1	0	0	0	0	0
Žandov	1	1	1	1	0	0	0	0

Zdroj: data oddělení školství a cestovního ruchu ORP Česká Lípa

25 obcí disponuje na území ORP školským zařízením. Péči v mateřských školách nabízí již i menší obce, které nemají ZŠ. V menších obcích jsou standardně ZŠ zejména pro první stupeň vzdělávání. Pouze větší města nabízí vzdělávání na obou stupních ZŠ. Na území ORP působí 4 ZUŠ s 3 odloučenými pracovišti.

V základních školách speciálních (původně pomocných školách) se vzdělávají zpravidla žáci s mentálním postižením středního až těžkého stupně. Vzdělávání žáků s tímto zdravotním postižením vyžaduje nejen odborné speciálně pedagogické vzdělání učitelů, ale také vhodně upravené vnější podmínky: nízký počet žáků ve třídě, školní třídy přizpůsobené potřebám žáků, speciální učebnice a pracovní sešity, přizpůsobený časový rozvrh a především klidné, nehlukné a nestresující školní prostředí, které poskytuje žákům pocit bezpečí a jistoty a umožňuje jejich koncentraci na školní práci. (Švarcová, 2006, str. 78-79)

Tabulka 19 Počty soukromých škol/školských zařízení v jednotlivých obcích ORP

ORP Česká Lípa	celkem ředitelství	z toho				
Název obce		MŠ	ZŠ	gymnázia	ZUŠ	SVČ
celkem	3	5	1	0	0	0
Česká Lípa	2	4	1	0	0	0
Kvítkov	1	1	0	0	0	0

Zdroj: data oddělení školství a cestovního ruchu ORP Česká Lípa

Na území ORP jsou 4 soukromá zařízení. SMŠ Kvítko má dvě odloučená pracoviště v České Lípě. ZŠ a MŠ Klíč funguje v rámci jedné příspěvkové organizace. Samostatná je MŠ U Bílého králíka v Žizníkově. Celkově soukromá zařízení navštěvovalo ve školním roce 2012/ 2013 136 dětí ve školním věku a 104 dětí v předškolním věku.

Tabulka 20 Pracovníci ve školství ORP

typ školy, zařízení	průměrný přepočtený počet pracovníků		
	celkem	z toho	
		pedagogů	nepedagogů
2012/2013			
mateřské školy	252,12	201,13	50,98
základní školy	533,59	410,48	123,11
základní umělecké školy	55,78	51,00	4,77
gymnázia	48,92	40,08	8,84
mateřské školy pro děti se SVP	2	2	0
základní školy pro žáky se SVP	52,49	43,71	8,78
školní družiny a kluby	59,97	59,97	0
střediska pro volný čas dětí a mládeže	12,88	7,5	5,38
zařízení školního stravování	161,24	0	161,24
celkem rok 2012/2013	1178,99	815,89	363,11

Zdroj: data oddělení školství a cestovního ruchu ORP Česká Lípa

Data jsou za Gymnázium ČL, ve výkazu P1-04 nejsou rozděleni pedagogové, kteří učí na víceletém gymnáziu. Toto je ve výkazu R 13, kde zase nejsou vedeni nepedagogové. Data jsou vzata z výkazu P1-04.

2011/2012			
mateřské školy	244,83	195,80	49,03
základní školy	536,40	412,55	123,85
základní umělecké školy	54,15	49,33	4,82
gymnázia	50,00	40,65	9,36
mateřské školy pro děti se SVP	2	2	0
základní školy pro žáky se SVP	52,96	43,89	9,07
školní družiny a kluby	63,41	63,41	0
střediska pro volný čas dětí a mládeže	12,58	7,83	4,74
zařízení školního stravování	158,06	0	158,06
celkem rok 2011/2012	1124,37	774,80	349,57
2010/2011			
mateřské školy	238,12	189,51	48,61
základní školy	539,58	418,01	121,51
základní umělecké školy	52,55	47,73	4,83
gymnázia	50,48	40,39	10,09
mateřské školy pro děti se SVP	2	2	0
základní školy pro žáky se SVP	53,58	43,28	10,30
školní družiny a kluby	63,17	63,17	0

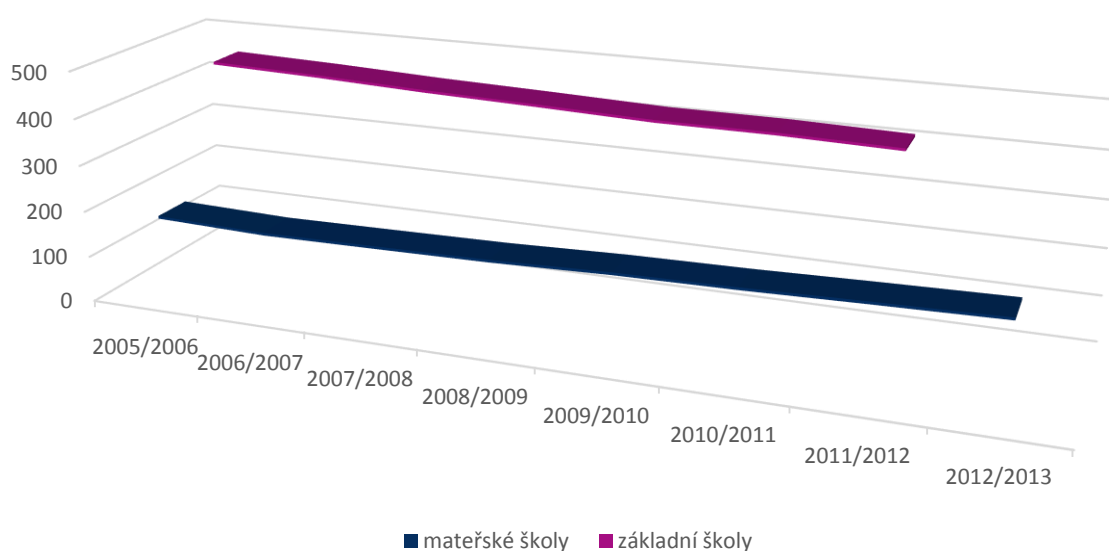
střediska pro volný čas dětí a mládeže	11,78	7,43	4,35
zařízení školního stravování	154,97	0	154,93
celkem rok 2010/2011	1115,64	771,12	344,52
2009/2010			
mateřské školy	239,32	185,91	53,41
základní školy	546,81	418,84	127,97
základní umělecké školy	53,05	48,02	5,04
gymnázia	49,66	39,78	9,87
mateřské školy pro děti se SVP	2	2	0
základní školy pro žáky se SVP	55,08	45,30	9,78
školní družiny a kluby	62,53	62,53	0
střediska pro volný čas dětí a mládeže	12,27	8,27	4
zařízení školního stravování	159,45	0	159,45
celkem rok 2009/2010	1130,51	770,86	359,65
2008/2009			
mateřské školy	232,10	178,26	53,84
základní školy	555,46	426,87	128,60
základní umělecké školy	51,48	46,64	4,84
gymnázia	50,98	40,47	10,50
mateřské školy pro děti se SVP	2	2	0
základní školy pro žáky se SVP	56,61	46,02	10,59
školní družiny a kluby	59,55	59,55	0
střediska pro volný čas dětí a mládeže	13,80	9,60	4,20
dětské domovy	0	0	0
zařízení školního stravování	161,86	0	161,86
celkem rok 2008/2009	1132,85	768,92	363,93
2007/2008			
mateřské školy	230,00	174,67	55,84
základní školy	564,97	433,64	131,33
základní umělecké školy	50,69	45,07	5,62
gymnázia	49,64	39,87	9,78
mateřské školy pro děti se SVP	2	2	0
základní školy pro žáky se SVP	57,53	47,80	9,74
školní družiny a kluby	58,72	58,72	0
střediska pro volný čas dětí a mládeže	13,83	9,71	4,13
dětské domovy	0	0	0
zařízení školního stravování	159,91	0	159,91
celkem rok 2007/2008	1137,67	771,67	366,05
2006/2007			
mateřské školy	227,76	171,54	56,23
základní školy	575,64	443,21	132,43
základní umělecké školy	51,24	45,59	5,65
gymnázia	49,18	39,32	9,86
mateřské školy pro děti se SVP	2	2	0
základní školy pro žáky se SVP	63,13	51,28	11,85
školní družiny a kluby	58,21	58,40	0
střediska pro volný čas dětí a mládeže	13,97	9,85	4,13
zařízení školního stravování	159,22	0	159,22
celkem rok 2006/2007	1151,18	781,67	369,51
2005/2006			
mateřské školy	233,98	177,96	56,03

základní školy	588,78	450,22	138,55
základní umělecké školy	49,92	44,24	5,68
gymnázia	49,10	38,55	10,55
mateřské školy pro děti se SVP	2	2	0
základní školy pro žáky se SVP	63,28	49,06	14,23
školní družiny a kluby	60,53	60,53	0
střediska pro volný čas dětí a mládeže	13,88	9,75	4,13
zařízení školního stravování	157,38	0	157,38
celkem rok 2005/2006	1169,76	793,76	375,99

Zdroj: data oddělení školství a cestovního ruchu ORP Česká Lípa

Přepočty zaměstnanců jsou převzaty z výkazů poskytnutých odborem školství MěÚ v České Lípě. Podle získaných dat je zřejmý trend zvyšování počtu zaměstnanců v mateřských školách oproti klesajícímu počtu pracovníků v základním školství. Situace je dána stoupajícím počtem dětí, dorůstajícím do věku, kdy mohou navštěvovat MŠ a zvyšujícími se nároky na kapacitu a souměrně s tím na pracovní sílu ve školství.

Graf 2: Pracovníci v MŠ a ZŠ

b) Základní vzdělávání

Tabulka 21 Počet ZŠ za ORP

Za ORP Česká Lípa	počet základních škol		
	celkem	úplné	neúplné
2012/2013			
obec	30	18	12
kraj	2	2	0
církev	0	0	0
Soukromá ZŠ	1	1	0
celkem	33	21	12

Zdroj: data oddělení školství a cestovního ruchu ORP Česká Lípa

Úplné - 1-9 ročník, Neúplné malotřídky + pouze 1 st.

2011/2012			
obec	30	18	12
kraj	2	2	0
církev	0	0	0
Soukromá ZŠ	1	1	0
celkem	33	21	12

Zdroj: data oddělení školství a cestovního ruchu ORP Česká Lípa

Ve školním roce 2011/ 2012 by praktická škola v Mimoni sloučena se ZŠ Mírová.

2011 - 2012			
obec	31	19	12
kraj	2	2	0
církev	0		
Soukromá ZŠ	1	1	0
celkem	34	22	12

Zdroj: data oddělení školství a cestovního ruchu ORP Česká Lípa

V tomto roce nedošlo k žádným zásadním změnám, které by měly vliv na počet škol v území SO ORP Česká Lípa. Výchozí stav - na území není evidována žádná církevní škola. Nejvíce škol je zřizováno obcemi. Liberecký kraj zřizuje dvě osmiletá gymnázia v České Lípě a v Mimoni a své služby poskytuje jedna soukromá škola. Data jsou stejná od školního roku 2005/2006 do roku 2010/2011.

Tabulka 22 Počet malotřídních ZŠ v jednotlivých obcích ORP

ORP Česká Lípa Název obce	počet škol celkem	z toho					
		jednotřídní	dvoutřídní	trojtřídní	čtyřtřídní	pětítřídní	vícetřídní
celkem škol	9	1	7	1	0	0	0
Dubnice	1			1			
Holany	1	1					
Horní Libchava	1		1				
Jezvé	1		1				
Nový Oldřichov	1		1				
Okna	1		1				
Ralsko-Kuřívody	1		1				
Volfartice	1		1				
Zahrádky	1		1				

Zdroj: data odboru školství ORP Česká Lípa

Malotřídní školy jsou evidovány zejména na malých obcích. Zajímavostí je jedna jednotřídní škola v malé obci. Nejvíce malotřídních škol je se dvěma třídami. Jednotřídní a trojtřídní jsou na území vždy ve dvou obcích. Vícetřídní školy (kdy se však nejedná o malotřídky) jsou výsadou pouze měst a zastoupeny jsou v největší míře třídy 1. – 9. Data jsou získána za aktuální rok 2013/2014 a daná situace se mění každý rok vždy podle počtu přihlášených žáků a je na rozhodnutí zřizovatele školy jestli ponechá statut malotřídní nebo vícetřídní školy.

c) ZŠ zřizované v ORP

Tabulka 23: ZŠ ZŘIZOVANÉ OBCEMI, popřípadě krajem

školní rok	počet ZŠ	samost. ZŠ	počet běžných	počet speciálních	počet dětí	úv. pedag.	počet žáků na 1 pedag.	počet žáků na třídu	počet žáků na školu
2012/2013	30	12	285	30	6253	436,8	14,31	19,85	208,43
2011/2012	30	12	288	31	6337	434,4	14,58	19,86	211,23
2010/2011	31	13	292	34	6421	450,4	14,25	19,69	207,12
2009/2010	31	13	292	36	6498	456,9	14,22	19,81	209,61
2008/2009	31	13	305	36	6495	472,2	13,75	19,04	209,51
2007/2008	33	15	309	37	7018	481,1	14,58	20,28	212,66
2006/2007	33	15	318	38	7266	500	14,53	20,41	220,18
2005/2006	33	15	324	41	7605	511,7	14,86	20,83	230,45

Zdroj: data oddělení školství a cestovního ruchu ORP Česká Lípa

Školy zřizované obcemi jsou školy mateřské, základní a praktické. Součástí některých škol jsou speciální třídy pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, kteří jsou vzděláváni podle §16 školského zákona. Na území ORP se nacházely tři praktické školy samostatné, které byly v minulých letech sloučeny se školami základními. Díky tomu klesl počet škol na 30 a z toho jich je 12 samostatnými jednotkami. Během let se snížil i počet speciálních tříd, zřejmě díky snaze integrovat děti do běžných tříd. Díky klesajícímu počtu žáků na školách klesá přiměřeně i počet tříd a počet dětí navštěvujících jednu třídu, který se pohybuje na úrovni cca. 20 žáků. Na jednoho pedagoga je již několik let držen průměr v počtu cca. 14 dětí.

Tabulka 24: SOUKROMÉ ZŠ

školní rok	počet ZŠ	samost. ZŠ	počet běžných tříd	počet speciálních tříd	počet dětí	úv. pedag.	počet žáků na 1 pedag.	počet žáků na třídu	počet žáků na školu
2012/2013	1	1	0	9	136	13,5	10,07	15,11	136
2011/2012	1	1	0	9	124	11,8	10,50	13,77	124
2010/2011	1	1	0	9	120	11,8	10,16	13,33	120
2009/2010	1	1	0	9	102	12,4	8,22	11,33	102
2008/2009	1	1	0	10	131	12,2	10,73	13,1	131
2007/2008	1	1	0	10	140	13,2	10,60	14	140
2006/2007	1	1	0	9	128	12,6	10,15	14,22	128
2005/2006	1	1	0	9	126	12,5	10,08	14	126

Zdroj: data z databáze Krajského úřadu

Na území ORP se od roku 2005 do současnosti nachází jedna soukromá škola v České Lípě. Škola je výborně hodnocena díky osobnímu přístupu k dětem i rodičům. Oproti školám zřizovaných obcemi je průměrný počet žáků ve třídě 15. Školu mohou navštěvovat běžní žáci i žáci se zvláštními potřebami společně.

Tabulka 25 Součásti základních škol v jednotlivých obcích ORP

Název obce	počet základních škol celkem	v nich součástí				
		ZŠ	MŠ	ŠD (ŠK)	ŠJ	Jiné
Celkem	30	41	20	40	36	55
Brniště	1	2	1	2	2	2
Česká Lípa	9	14	2	16	9	18
Doksy	2	2	1	2	2	4
Dubá	1	1	0	2	1	2
Dubnice	1	1	1	1	1	1
Holany	1	1	1	1	1	1
Horní Libchava	1	1	1	1	1	2
Horní Police	1	1	0	1	1	2
Jestřebí	1	2	1	2	1	2
Kravaře	1	1	0	1	1	2
Mimoň	2	6	3	2	4	5
Nový Oldřichov	1	1	1	1	1	1
Okna	1	1	1	1	1	1
Ralsko	1	1	1	1	1	2
Stráž pod Ralskem	1	1	2	1	3	2
Stružnice	1	1	0	1	1	1
Volfartice	1	1	1	1	1	1
Zahrádky	1	1	1	1	2	2
Zákupy	1	1	1	1	1	3
Žandov	1	1	1	1	1	1

DVU se školou V Hamru na Jezeře je zřizován MŠMT. Součástí je i ZŠ. Jedna škola v České Lípě a jedna škola ve Stráži pod Ralskem mají bazén, který patří pod příspěvkové organizace zřizované městem. Netradiční součástí základní školy v Zákupích je ubytovna. Všechny základní školy mají k dispozici jídelnu. ZŠ uvedené v tabulce jsou myšleny jako odloučené pracoviště.

Tabulka 26 Počty tříd a žáků v ZŠ zřizovaných obcí ve školním roce 2012/2013 v ORP

ORP Česká Lípa	počet škol	počet tříd	počet žáků	průměrný počet žáků na školu	průměrný počet žáků na třídu
Název obce					
celkem	30	315	6253	129,2	15,95
Brniště	1	5	60	60	12
Česká Lípa	9	164	3454	384	21
Doksy	2	21	478	239	23
Dubá	1	9	169	169	19
Dubnice	1	3	49	49	16
Holany	1	1	18	18	18
Horní Libchava	1	2	36	36	18
Horní Police	1	7	141	141	20
Jestřebí	1	9	129	129	14
Kravaře	1	9	123	123	14
Mimoň	2	38	720	360	19
Nový Oldřichov	1	2	15	15	7,5
Okna	1	2	27	27	13,5
Ralsko	1	2	26	26	13
Stráž pod Ralskem	1	16	359	359	22
Stružnice	1	2	10	10	5
Volfartice	1	2	22	22	11
Zahrádky	1	2	32	32	16
Zákupy	1	14	309	309	22

ORP Česká Lípa	počet škol	počet tříd	počet žáků	průměrný počet žáků na školu	průměrný počet žáků na třídu
Název obce					
Žandov	1	5	76	76	15

Zdroj: data oddělení školství a cestovního ruchu ORP Česká Lípa

Oproti průměrnému optimálnímu počtu žáků ve třídě, kdy škola dostane nejvyšší možný objem financí, stojí průměrný minimální počet žáků ve třídě. Ten je už dnes nutný k tomu, aby škola mohla podle platného školského zákona existovat. Pokud škola průměrného minimálního počtu žáků ve třídě nedosáhne, může dostat od svého zřizovatele výjimku k existenci. Ze sledování je zřejmé, že všechny školy dodržují celorepublikové normativy v určeném počtu žáků.

Prováděcí předpis Školského zákona určuje povolený počet žáků na třídu takto:

„ Škola tvořená jednou třídou prvního stupně má nejméně 10 žáků ve třídě.
 Škola tvořená dvěma třídami prvního stupně má nejméně 12 žáků v průměru na 1 třídu.
 Škola tvořená třemi třídami prvního stupně má nejméně 14 žáků v průměru na 1 třídu.
 Škola tvořená čtyřmi a více třídami prvního stupně má nejméně 15 žáků v průměru na 1 třídu.
 Nejvyšší počet žáků ve třídě je 30.“

Tabulka 27 Počet úplných a neúplných ZŠ v ORP

ORP Česká Lípa	počet škol	počet úplných škol	počet neúplných škol
Název obce			
celkem	30	18	12
Brniště	1	--	1
Česká Lípa	9	9	--
Doksy	2	1	1
Dubá	1	1	--
Dubnice	1	--	1
Holany	1	--	1
Horní Libchava	1	--	1
Horní Police	1	1	--
Jestřebí	1	1	--
Kravaře	1	1	--
Mimoň	2	2	--
Nový Oldřichov	1	--	1
Okna	1	--	1
Ralsko	1	--	1
Stráž pod Ralskem	1	1	--
Stružnice	1	--	1
Volfartice	1	--	1
Zahrádky	1	--	1
Zákupy	1	1	--
Žandov	1	--	1

Zdroj: data oddělení školství a cestovního ruchu ORP Česká Lípa

Úplná škola je škola s 1. – 9. ročníky. Neúplná škola je škola pouze s některými ročníky. Nerozlišují se však malotřídní či větetřídní. Z celkového počtu 30 škol jich je 18 úplných a 12 neúplných. Neúplné školy jsou zejména v menších obcích.

Tabulka 28 Údaje o pracovnících ZŠ zřizovaných obcemi v ORP

ORP Česká Lípa		fyzické osoby		přepočtení na plně zaměstnané	
		celkem		celkem	z toho ženy
celkem učitelé		699		436,8	374,9
v tom vyučující	na 1. stupni	--		211,3	207,8
	na 2. stupni	--		225,5	167,1

Zdroj: data oddělení školství a cestovního ruchu ORP Česká Lípa

Celkový počet fyzických osob učitelů je součtem všech učitelů v mateřských i základních školách. Přepočty zaměstnanců jsou již rozděleny podle typu školy.

Tabulka 29 Ostatní pedagogičtí pracovníci škol v ORP

ORP Česká Lípa		fyzické osoby		přepočtení na plně zaměstnané	
		celkem	z toho ženy	celkem	z toho ženy
asistenti pedagoga	pro žáky se zdravotním postižením	22	22	12	12
	pro žáky se sociálním znevýhodněním	4	4	4	4
psychologové		0	0	0	0
speciální pedagogové		1	1	1	1
výchovní poradci		26	25		

Zdroj: data oddělení školství a cestovního ruchu ORP Česká Lípa

Tato tabulka informuje o počtu pedagogických zaměstnanců, kteří se podílejí na výuce, ale jsou specializováni k práci s dětmi/ žáky se zvláštními potřebami. Všichni jsou pracovníky škol.

Tabulka 30 Počet škol a žáků na jednoho přepočteného pracovníka v ORP

školní rok	počet škol	počet žáků	počet učitelů	počet žáků na jednoho
2012/2013	30	6253	436,8	14,31
2011/2012	30	6337	434,4	14,58
2010/2011	31	6421	450,4	14,25
2009/2010	31	6498	456,9	14,22
2008/2009	31	6495	472,2	13,75
2007/2008	33	7018	481,1	14,58
2006/2007	33	7266	500	14,53
2005/2006	33	7605	511,7	14,86

Zdroj: data oddělení školství a cestovního ruchu ORP Česká Lípa

Tabulka 31 Počet absolventů ZŠ v ORP

žáci, kteří ukončili školní docházku		2005/2006		2006/2007		2007/2008		2008/2009		2009/2010		2010/2011		2011/2012		2012/2013	
		běžné třídy	speciální třídy	běžné třídy	speciální třídy	běžné třídy	speciální třídy	běžné třídy	speciální třídy	běžné třídy	speciální třídy	běžné třídy	speciální třídy	běžné třídy	speciální třídy	běžné třídy	speciální třídy
v tom	v 1. - 5. ročníku	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0
	v 6. ročníku	1	0	1	0	1	1	1	0	2	0	0	0	0	0	0	0
	v 7. ročníku	12	1	10	1	21	2	14	4	9	1	13	0	10	0	10	0
	v 8. ročníku	58	6	54	16	58	6	61	9	51	8	64	10	47	4	36	5
	v 9. ročníku	827	55	753	44	751	56	705	51	577	52	595	31	555	31	559	27
	v 10. ročníku	0	10	0	2	0	3	0	1	0	0	0	2	0	4	0	5
žáci, kteří přešli do SŠ																	
v tom	z 5. ročníku	80	0	68	0	71	0	65	0	70	0	53	1	41	0	50	0
	ze 7. ročníku	2	0	2	0	1	0	0	0	3	0	1	0	1	0	0	0
žáci 1. r. s dodatečným odkladem PŠD		7	4	15	0	11	0	15	0	18	0	20	0	15	0	16	0

Zdroj: data oddělení školství a cestovního ruchu ORP Česká Lípa

Přechody žáků – absolventů v 5. a 7. ročníku jsou dány odchodem na osmi či šestiletá gymnázia. Nejvyšší počet žáků odchází v 9. ročníku, zanedbatelný není ani počet žáků odcházejících ze ZŠ v 8. ročníku. 10. ročník je poslední ročník vzdělávací soustavy u Základních škol speciálních.

Tabulka 32 Přehled škol pro žáky se speciálním vzdělávacími potřebami v ORP

	celkem	z toho zřízené			
		krajem	obcí	církví	soukromé
ředitelství celkem	4	0	4	0	0
z toho mateřská škola pro děti se zdravotním postižením	0				
mateřská škola při zdravotnickém zařízení	1		1		
základní škola pro žáky se zdravotním postižením	0				
základní škola při zdravotnickém zařízení	0				
základní škola praktická	1		1		
základní škola speciální	1		1		
přípravny stupeň základní školy speciální	1		1		

Zdroj: data oddělení školství a cestovního ruchu ORP Česká Lípa

MŠ při zdravotnickém zařízení je součástí MŠ Šikulka ČL. ZŠ, PRŠ a MŠ Česká Lípa Moskevská zahrnuje základní školu praktickou, speciální a přípravny stupeň ZŠ speciální = 1 ředitelství. Celkem v tabulce jsou uvedena 2 ředitelství.

Tabulka 33 Základní údaje o základním vzdělávání ve správním obvodu (1 i 2 stupeň ZŠ) v obcích ORP

Název údaje	Hodnota	z celkového počtu	Komentář
2012/2013			
Průměrný počet žáků ve třídě ZŠ zřizovaných			
- obcemi	19,85	0,31	
- jinými subjekty	15	11,03	
Průměrný počet dětí celkem	19,71		
2011/2012			
Průměrný počet žáků ve třídě ZŠ zřizovaných			
- obcemi	19,86	0,32	
- jinými subjekty	14	11,29	
Průměrný počet dětí celkem	19,69		
2010/2011			
Průměrný počet žáků ve třídě ZŠ zřizovaných			
- obcemi	19,69	0,32	
- jinými subjekty	13	10,83	
Průměrný počet dětí celkem	19,52		
2009/2010			
Průměrný počet žáků ve třídě ZŠ zřizovaných			
- obcemi	19,81	0,33	
- jinými subjekty	11	10,79	
Průměrný počet dětí celkem	19,58		
2008/2009			
Průměrný počet žáků ve třídě ZŠ zřizovaných			
- obcemi	19,04	0,34	
- jinými subjekty	13	10	
Průměrný počet dětí celkem	18,93		
2007/2008			
Průměrný počet žáků ve třídě ZŠ zřizovaných			
- obcemi	20,28	0,34	
- jinými subjekty	14	10	
Průměrný počet dětí celkem	20,16		

2006/2007			
Průměrný počet žáků ve třídě ZŠ zřizovaných			
- obcemi	20,41	0,35	
- jinými subjekty	14	10,77	
Průměrný počet dětí celkem	20,29		
2005/2006			
Průměrný počet žáků ve třídě ZŠ zřizovaných			
- obcemi	20,83	0,37	
- jinými subjekty	14	10,77	
Průměrný počet dětí celkem	20,67		

Zdroj: data oddělení školství a cestovního ruchu ORP Česká Lípa

Získaná data o průměrném počtu dětí ve třídě jsou souhrnem počtu žáků ve všech základních školách, speciálních a praktických školách zřizovaných na území ORP Česká Lípa jednotlivými obcemi i soukromými subjekty. Výsledky v počtu dětí nepřekračují povolené kapacity naplněnosti tříd dané vyhláškou MŠMT. Nutno však upozornit, že jsou sledovány rozdíly v naplněnosti běžných tříd a tříd speciálních, ve kterých je vždy nižší počet žáků díky větší potřebě individuálního přístupu jednotlivci.

Tabulka 34 Popis ZŠ v ORP za školní rok 2012/2013

Název ZŠ	Obec	Kapacit a	Počet žáků	Volná místa	Popis / komentář
Celkem za SO ORP		10529	6253	4192	
ZŠ, 28. října	Česká Lípa	1260	639	621	ZŠ s 1. až 9. ročníkem
ZŠ Slovanka	Česká Lípa	600	587	13	ZŠ s 1. až 9. ročníkem
ZŠ a MŠ, Jižní	Česká Lípa	450	220	230	ZŠ s 1. až 9. ročníkem
ZŠ Dr. Miroslava Tyrše	Česká Lípa	692	586	106	ZŠ s 1. až 9. ročníkem
ZŠ, Partyzánská	Česká Lípa	450	304	146	ZŠ s 1. až 9. ročníkem
ZŠ, Pátova	Česká Lípa	300	262	38	ZŠ s 1. až 9. ročníkem
ZŠ, Školní	Česká Lípa	780	290	490	ZŠ s 1. až 9. ročníkem
ZŠ, Šluknovská	Česká Lípa	750	403	347	ZŠ s 1. až 9. ročníkem
ZŠ Karla Hynka Máchy	Doksy	620	456	164	ZŠ s 1. až 9. ročníkem
ZŠ	Dubá	500	168	332	ZŠ s 1. až 9. ročníkem
ZŠ	Horní Police	400	145	255	ZŠ s 1. až 9. ročníkem
ZŠ a MŠ	Jestřebí	153	153	0	ZŠ s 1. až 9. ročníkem
ZŠ	Kravaře	300	130	170	ZŠ s 1. až 9. ročníkem
ZŠ a MŠ, Mírová	Mimoň	700	363	337	ZŠ s 1. až 9. ročníkem
ZŠ a MŠ, Pod Ralskem	Mimoň	450	377	73	ZŠ s 1. až 9. ročníkem
ZŠ a MŠ	Stráž pod Ralskem	850	359	491	ZŠ s 1. až 9. ročníkem
ZŠ a MŠ	Zákupy	450	306	144	ZŠ s 1. až 9. ročníkem
ZŠ a MŠ	Brniště	22	22	0	ZŠ jen s ročníky 1. stupně a ZŠ malotřídní
ZŠ a MŠ	Dubnice	50	45	5	ZŠ jen s ročníky 1. stupně a ZŠ malotřídní
ZŠ a MŠ	Holany	35	22	13	ZŠ jen s ročníky 1. stupně a ZŠ malotřídní
ZŠ a MŠ	Horní Libchava	40	28	12	ZŠ jen s ročníky 1. stupně a ZŠ malotřídní
ZŠ a MŠ	Nový Oldřichov	25	16	9	ZŠ jen s ročníky 1. stupně a ZŠ malotřídní
ZŠ a MŠ	Okna	100	40	60	ZŠ jen s ročníky 1. stupně a ZŠ malotřídní
ZŠ a MŠ Tomáše Ježka	Ralsko	50	28	22	ZŠ jen s ročníky 1. stupně a ZŠ

Název ZŠ	Obec	Kapacit a	Počet žáků	Volná místa	Popis / komentář
					malotřídni
ZŠ a MŠ	Staré Splavy	35	29	6	ZŠ jen s ročníky 1. stupně a ZŠ malotřídni
ZŠ	Stružnice	38	18	20	ZŠ jen s ročníky 1. stupně a ZŠ malotřídni
ZŠ a MŠ	Volfartice	30	27	3	ZŠ jen s ročníky 1. stupně a ZŠ malotřídni
ZŠ a MŠ	Zahrádky	50	38	12	ZŠ jen s ročníky 1. stupně a ZŠ malotřídni
ZŠ a MŠ	Žandov	115	87	28	ZŠ jen s ročníky 1. stupně a ZŠ malotřídni
ZŠ, PrŠ a MŠ, Moskevská	Česká Lípa	234	189	45	Speciální a praktické ZŠ

Zdroj: data oddělení školství a cestovního ruchu ORP Česká Lípa

ZŠ Mírová Mimoň uvádí počty žáků při zahájení školní docházky 2012/2013 a počty ke konci školního roku. Počet žáků klesl o 23 žáků a je to zdůvodněno vysokou migrací obyvatel, zejména menšinových a sociálně slabších. Počty žáků jsou zapisovány souhrnně vč. odloučených pracovišť. Čerpáno bylo z jednotlivých výročních zpráv škola a údajů z odboru školství ORP Česká Lípa.

Tabulka 35 Očekávaný vývoj počtu žáků ve správním obvodu v ORP

Počet žáků správního obvodu	Počet	Volná místa (kapacita – počet žáků)	Počet žáků / kapacita v %
Kapacita všech ZŠ k 30. 9. 2013	10529	4193	0,39
Známy nárůst nebo úbytek kapacity k 30. 9. 2018		----	----
Známy nárůst nebo úbytek kapacity k 30. 9. 2023		----	----
Počet žáků k 30. 9. 2012	6253	4276	-0,68
Předpoklad ke konci roku 2018	7000	3529	0,50
Předpoklad ke konci roku 2023	6500	4029	0,62

Podle statistických údajů klesne počet obyvatel LK do roku 2050 o 4,4% ze současných 438 594 obyvatel. Podle odhadů bude až do roku 2031 pokračovat trend snížené porodnosti. Zastoupení dětské složky obyvatel (tedy dětí ve věku 0–14 let) se podle odhadu bude navyšovat až do začátku roku 2019 a to díky zvýšené porodnosti v letech 2003-2013. Nárůsty nebo úbytky školní kapacity nejsou známy a podle šetření nejsou pravděpodobné v tomto časovém horizontu.

d) Předškolní vzdělávání

Tabulka 36 Celkové počty MŠ dle zřizovatele v ORP

zřizovatel	Počet MŠ	Počet dětí celkem	Počet běžných tříd	počet dětí v běžných třídách	počet speciálních tříd	počet dětí ve speciálních třídách
2012/2013						
Obec	44	2662	104	2595	5	67
Kraj		0				
Církev		0				
Soukromník	3	104	6	104	0	0
Celkem:	47	2766	110	2699	5	67
2011/2012						
Obec	44	2514	98	2445	6	69
Kraj		0				
Církev		0				

Soukromník	3	104	6	104	0	0
Celkem:	47	2618	104	2549	6	69
2010/2011						
Obec	44	2469	99	2404	6	65
Kraj						
Církev						
Soukromník	3	103	6	103	0	0
Celkem:	47	2572	105	2507	6	65
2009/2010						
Obec	44	2399	94	2336	6	63
Kraj		0				
Církev		0				
Soukromník	2	79	5	79	0	0
Celkem:	46	2478	99	241506	6	63
2008/2009						
Obec	44	2365	93	2306	6	59
Kraj		0				
Církev		0				
Soukromník	2	69	4	69	0	0
Celkem:	46	2434	97	2375	6	59
2007/2008						
Obec	44	2304	91	2231	7	73
Kraj		0				
Církev		0				
Soukromník	2	67	3	50	1	17
Celkem:	46	2371	94	2281	8	90
2006/2007						
Obec	44	2293	92	2213	7	80
Kraj		0				
Církev		0				
Soukromník	2	65	3	50	1	15
Celkem:	46	2358	95	22630	8	95
2005/2006						
Obec	44	2290	94	2208	7	82
Kraj		0				
Církev		0				
Soukromník	2	65	3	50	1	15
Celkem:	46	2355	97	2258	8	97

Zdroj: data oddělení školství a cestovního ruchu ORP

Počet MŠ je uveden jako počet jednotlivých pracovišť. Bez rozlišení právní subjektivity. Celkem 34 právních subjektů s 44 pracovišti. Stav aktuální k roku 2013. V roce 2012 byl stav 44/ 35. Na území působnosti ORP Česká Lípa jsou mateřské školy nejčastěji zřizovány obcemi a soukromým subjektem. Nejsou zde žádné církevní MŠ.

Graf 3: Počet dětí v MŠ podle zřizovatele

e) MŠ v ORP

Tabulka 37: MŠ ZŘIZOVANÉ OBCÍ, popřípadě krajem

školní rok	počet MŠ	samost. MŠ	počet běžných tříd /speciál. tříd	Počet dětí	úv. pedag.	počet dětí na 1 pedag. úvazek	počet dětí na třídu	počet dětí na školu
2012/2013	44	17	104	2662	192	13,51	24,95	58,97
2011/2012	44	18	98	2514	180,3	13,56	24,94	55,56
2010/2011	44	18	99	2469	180,4	13,32	24,28	54,63
2009/2010	44	18	94	2399	175,6	13,30	24,85	53,09
2008/2009	44	18	93	2365	170,1	13,55	24,79	52,40
2007/2008	44	18	91	2304	166,7	13,38	24,51	50,70
2006/2007	44	18	92	2293	167,5	13,21	24,05	50,29
2005/2006	44	18	94	2290	166,9	13,22	23,48	50,18

Zdroj: data oddělení školství a cestovního ruchu ORP

Dle sledování je obsazenost MŠ na nejvyšší úrovni, jakou povoluje vyhláška č. 14/2005 Sb., o předškolním vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů.

Mateřská škola s jednou třídou má nejméně 15 dětí, mateřská škola se dvěma a více třídami má nejméně v průměru 18 dětí ve třídě. Je-li v obci pouze jedna mateřská škola s jednou třídou, má nejméně 13 dětí, jediná mateřská škola v obci se dvěma a více třídami má nejméně v průměru 16 dětí ve třídě. Třída mateřské školy se naplňuje do počtu 24 dětí. Třída, ve které jsou zařazeny děti se zdravotním postižením, má nejméně 12 dětí a naplňuje se do počtu 19 dětí.“

Tabulka 38: SOUKROMÉ MŠ (např. firemní školky atd.)

školní rok	počet MŠ	samost.MŠ	počet tříd /z toho spec.	počet dětí	úv. pedagog.	počet dětí na 1 pedagog. úvazek	počet dětí na třídu	počet dětí na školu
2012/2013	4	3	6	104	9,8	10,61	17,33	26
2011/2012	4	3	6	104	10,1	10,29	17,33	26
2010/2011	4	3	6	103	11,1	9,27	17,16	26
2009/2010	3	2	5	79	7	11,28	15,86	26
2008/2009	3	2	4	69	6,5	10,61	17,25	23
2007/2008	3	2	4.1	67	6,5	10,30	0,00	22
2006/2007	3	2	4.1	65	6,5	10	0,00	22
2005/2006	2	2	4/1	65	6,5	10	0,00	33

Zdroj: data Krajského úřadu Libereckého kraje

Pro počty dětí v soukromých zařízeních platí stejné normativy a legislativa jako pro MŠ zřizované státním subjektem. Na území působnosti ORP Česká Lípa působí tři soukromé MŠ se čtyřmi pracovišti a navštěvuje je celkem 104 dětí v 6 třídách. Celkový průměrný počet dětí ve škole je 26.

f) Údaje o pedagogických pracovnících v MŠ v ORP

Tabulka 39: Zřizované obcemi, popřípadě krajem

školní rok	přepočtení pedagogové celkem	z toho nekvalifikovaní	% nekvalifikovaných
2012/2013	199	30,8	15%
2011/2012	187,3	22,2	12%
2010/2011	185,4	26	14%
2009/2010	180,6	24	13%
2008/2009	174,7	16,9	10%
2007/2008	172,7	13,5	8%
2006/2007	175,5	14	8%
2005/2006	176,8	17,5	10%

Zdroj: data oddělení školství a cestovního ruchu ORP

Tabulka 40: SOUKROMÉ MŠ (např. firemní školky, atd.)

školní rok	přepočtení pedagogové celkem	z toho nekvalifikovaní	% nekvalifikovaných
2012/2013	9,8	1,2	12%
2011/2012	10,1	2	20%
2010/2011	11,1	2	18%
2009/2010	7	1	14%
2008/2009	6,5	1	15%
2007/2008	6,5	2	31%
2006/2007	6,5	2	31%
2005/2006	6,5	1	15%

Zdroj: data Krajského úřadu Libereckého kraje

Personální obsazenost ve vztahu ke kvalifikovanosti pedagogů klesla za sledované období 2005 – 2012 o 5%, přesto, že se počet pedagogů navýšil.

Tabulka 41 Popis MŠ v ORP v školním roce 2012/2013

Název MŠ	Obec	Kapacita	Počet dětí	Volná místa	Popis / komentář
Celkem		3008	2662	346	
ZŠ a MŠ Česká Lípa, Jižní 1903	Česká Lípa	62	52	12	
ZŠ, PRŠ a MŠ Č. Lípa, Moskevská 679	Česká Lípa	25	23	0	
MŠ Sovička, Č. Lípa, A. Sovy 1740	Česká Lípa	175	124	39	
MŠ Česká Lípa, Arbesova 411	Česká Lípa	233	233	8	
MŠ Česká Lípa, Bratří Čapků 2864	Česká Lípa	91	87	2	
MŠ Šikulka, Česká Lípa, Moskevská 2434	Česká Lípa	100	98	3	Nemocnice
MŠ Špičák, Česká Lípa, Zhořelecká 2607	Česká Lípa	430	319	120	
MŠ Česká Lípa, Severní 2214	Česká Lípa	192	165	39	
MŠ Pastelka, Česká Lípa, Svárovská 3315	Česká Lípa	100	85	0	
SMŠ Kvítko, s. r. o, Kvítkov 60	Česká Lípa	65	48	18	
MŠ U bílého králíka, Č. Lípa - Žizníkov	Česká Lípa	15	15	0	
ZŠ a MŠ Klíč, s. r. o., Česká Lípa, Klášterní 2490	Česká Lípa	40	40	2	
MŠ Blíževedly, č. p. 55	Blíževedly	37	37	1	
ZŠ a MŠ Brniště, č. p. 101	Brniště	35	29	6	
ZŠ a MŠ Staré Splavy, Jezerní 74	Doksy	25	25	0	
MŠ Doksy, Libušina 838	Doksy	55	55	6	
MŠ Doksy, Pražská 836	Doksy	120	110	8	
MŠ Dubá, Luční 28	Dubá	80	80	0	
MŠ a ZŠ Dubnice č. p. 240	Dubnice	30	29	1	
ZŠ a MŠ Holany, č. p. 45	Holany	25	25	0	
ZŠ a MŠ Horní Libchava, č. p. 196	Horní Libchava	40	39	0	
MŠ Horní Police, Křižíkova 183	Horní Police	53	53	0	
ZŠ a MŠ Jestřebí, č. p. 105	Jestřebí	28	26	2	
MŠ Kravaře, Úštěcká 43	Kravaře	50	49	1	
ZŠ a MŠ Mimoň, Mírová 81	Mimoň	164	156	2	
ZŠ a MŠ Mimoň, Pod Ralskem 572/1	Mimoň	110	107	0	
MŠ Noviny pod Ralskem	Noviny pod Ral.	25	25	2	
ZŠ a MŠ Nový Oldřichov, č. p. 86	Nový Oldřichov	27	27	0	
ZŠ a MŠ Okna, č. p. 3	Okna	28	28	2	
MŠ Provodín Č. P. 1	Provodín	50	34	14	
ZŠ a MŠ Tomáše Ježka, Ralsko-Kuřívody 700	Ralsko	40	40	0	
MŠ Sosnová, č. p. 49	Sosnová	50	37	17	
ZŠ a MŠ Stráž pod Ralskem, Pionýrů 141	Stráž pod Rals.	153	126	21	
MŠ Stružnice, č. p. 69	Stružnice	30	26	9	
ZŠ a MŠ Volfartice, č. p. 81	Volfartice	24	23	1	
ZŠ a MŠ Zahrádky, č. p. 108	Zahrádky	42	40	2	
ZŠ a MŠ Zákupy, Školní 347	Zákupy	75	74	0	
ZŠ a MŠ Žandov, Kostelní 200	Žandov	84	73	8	

Zdroj: data oddělení školství a cestovního ruchu ORP

Kapacita mateřských škol je brána jako kapacita podle rejstříku škol. Vyhláška neumožňuje, aby bylo v reálu ve třídě více dětí než 28. MŠ Šikulka má odloučené pracoviště v nemocnici a stav je brán jako speciální třída. Počty jsou uváděny ještě před účinností platné vyhlášky 14/2005 o předškolním vzdělávání.

Tabulka 42 Očekávaný vývoj počtu dětí v MŠ v ORP

Počet dětí v MŠ ve správním obvodu	Počet	Volná místa (kapacita – počet žáků)	Počet žáků / kapacita v %
Kapacita všech MŠ k 30. 9. 2013	3008	268	0
Známy nárůst nebo úbytek kapacity k 30. 9. 2018		80	----
Známy nárůst nebo úbytek kapacity k 30. 9. 2023		----	----
Počet dětí v MŠ k 30. 9. 2013	2740	3008	0,91
Předpoklad počtu dětí v MŠ ke konci roku 2018			
Předpoklad počtu dětí v MŠ ke konci roku 2023			

Zdroj: data oddělení školství a cestovního ruchu ORP

MŠ Jižní Česká Lípa navýšena kapacita od 9/ 2014 na 106 dětí ze současných 62. V Zákupcích byla otevřena 2014 nová třída s počtem 25 míst (celkem tedy 100 míst). Ve Stráži pod Ralskem od 4/ 2014 navýšena kapacita o 15 dětí (150 nyní). MŠ U Bílého králíka navýšena kapacita od 1. 9. 2014, celková kapacita 63 dětí.

Tabulka 43 Zařízení pro děti do 3 let věku

Obec	Instituce	Rozsah věku dětí		Kapacita	volných míst (k 31. 12. 2013)
		od (v měsících)	do (v měsících)		
Celkem				variabilní	0
Česká Lípa	MC Pumpkin	6	72		
Dubá	Klub malých Dubáčků	6	72		

Zdroj: data oddělení školství a cestovního ruchu ORP

V tabulce jsou zaznamenána pouze dvě zařízení registrovaná a pečující o děti do tří let věku. Jedná se o MC Pumpkin a Klub malých Dubáčků. Ostatní zařízení fungují na dobrovolnické bázi a jsou závislé na grantech a příspěvcích sponzorů.

g) Ostatní - Jídelny, SVČ, družiny, kluby

Školní družina poskytuje zájmové vzdělávání žákům jedné školy nebo několika škol, případně i dětem v přípravné třídě jedné nebo více základních škol a dětem v přípravném stupni jedné nebo více základních škol speciálních.

Činnost školní družiny je určena přednostně pro žáky prvního stupně základní školy. K pravidelné denní docházce lze přijímat i děti z přípravných tříd základní školy nebo přípravného stupně základní školy speciální, žáky druhého stupně základní školy, žáky nižšího stupně šestiletého nebo osmiletého gymnázia nebo odpovídajících ročníků osmiletého vzdělávacího programu konzervatoře. K pravidelné denní docházce nemohou být přijati žáci, kteří jsou přijati k činnosti školního klubu.

Školní klub poskytuje zájmové vzdělávání žákům jedné školy nebo několika škol. Činnost školního klubu je určena přednostně pro žáky druhého stupně základní školy, žáky nižšího stupně šestiletého nebo osmiletého gymnázia nebo odpovídajících ročníků osmiletého vzdělávacího programu konzervatoře. Účastníkem může být i žák prvního stupně základní školy, který není přijat k pravidelné denní docházce do družiny. (Slovník pojmů pro oblast předškolního a školního vzdělávání, SMO 2013)

Tabulka 44 Školní družiny a školní kluby v ORP

ŠD a ŠK zřizované	počet oddělení	počet zapsaných účastníků		
		z 1. stupně	z 2. stupně	celkem
2012/2013				
krajem				0
obcemi	72	1824	218	2042
církví				0
soukromou osobou	2	72	0	72
celkem	74	1896	218	2114
2011/2012				
krajem				0
obcemi	69	1768	214	1982
církví				0
soukromou osobou	2	70	0	70
celkem	71	1838	214	2052
2010/2011				
krajem				0
obcemi	70	1764	201	1965
církví				0
soukromou osobou	2	67	0	67
celkem	72	1831	201	2032
2009/2010				
krajem				0
obcemi	69	1739	208	1947
církví				0
soukromou osobou	2	52	0	52
celkem	71	1791	208	1999
2008/2009				
krajem				0
obcemi	66	1656	215	1871
církví				0
soukromou osobou	2	66	0	66
celkem	68	1722	215	1937
2007/2008				
krajem				0
obcemi	64	1618	170	1788
církví				0
soukromou osobou	2	72	0	72
celkem	66	1690	170	1860
2006/2007				
krajem				0
obcemi	67	1619	175	1794
církví				0
soukromou osobou	2	59	0	59
celkem	69	1678	175	1853
2005/2006				
krajem				0
obcemi	65	1591	186	1777
církví				0
soukromou osobou	2	55	0	55
celkem	67	1646	186	1832

Zdroj: data oddělení školství a cestovního ruchu ORP

Školní družiny jsou nejvíce využívány žáky prvního stupně základních škol. Školní kluby jsou zřizovány pro žáky druhého stupně. V některých školách je umožněno i žákům druhého

stupně navštěvovat odůvodněných případech školní družinu. Disponují jimi školy státní, tak i soukromé. Návštěvnost je udržována na více než jedné třetině všech žáků navštěvujících základní školy.

Tabulka 45 Údaje o pedagogických pracovnících ŠD a ŠK v ORP

ŠK a ŠD zřizované	vychovatelé			ostatní pedagog. pracovníci		
	interní		externí	interní		externí
	fyzický stav	z toho ženy	fyzický stav	fyzický stav	z toho	fyzický stav
obcemi	91	90	0	7	7	0
soukromou osobou	2	2	0	0	0	0
celkem	93	92	0	7	7	0

Zdroj: data odboru školství ORP

Tabulka 46 Počet ZUŠ podle zřizovatelů dle obcí v ORP

Název obce	Z toho zřizovaných		
	krajem	obcemi	Jiným zřizovatelem
Celkem	0	4	0
Česká Lípa		1	
Doksy		1	
Mimoň		1	
Žandov		1	

Zdroj: data oddělení školství a cestovního ruchu ORP

ZUŠ Mimoň má odloučené pracoviště v Zákupích a Stráži p. R. Žandov ZUŠ má odloučené pracoviště v Kravařích.

Tabulka 47 Údaje o pedagogických pracovnících ZUŠ v ORP

ZUŠ v obcích	pracovníci celkem	
	fyzické osoby	přepočtené osoby
celkem	77	53,2
Česká Lípa	34	26,7
Doksy	11	6,9
Mimoň	18	11,9
Žandov	14	7,7

Zdroj: data oddělení školství a cestovního ruchu ORP

Tabulka 48 Přehled středisek volného času podle zřizovatele v ORP

Název obce	z toho zřizovaných		
	krajem	obcemi	jiným zřizovatelem
Celkem	0	2	0
Česká Lípa		1	
Mimoň		1	

Zdroj: data oddělení školství a cestovního ruchu ORP

Zahrnuta střediska vedená v rejstříku škol a školských zařízení MŠMT. Libertin Česká Lípa, DDM Vážka Mimoň.

Tabulka 49 SVČ zřizované obcemi v ORP

Název obce	počet zájmových útvarů (kroužků)	počet účastníků			
		žáci, studenti VOŠ	děti	ostatní	celkem
celkem	98	587	264	147	998
Česká Lípa	65	455	249	109	813
Mimoň	33	132	15	38	185

Zdroj: data oddělení školství a cestovního ruchu ORP

Další činnosti středisek volného času v sobě zahrnují také další počty účastníků, které nejsou v součtu zahrnuty.

Tabulka 50 Údaje o pracovnících SVČ v ORP

SVČ v ORP	pedagogičtí pracovníci				ostatní pracovníci			
	celkem	interní		externí	celkem	interní		externí
		fyzický stav	přepoč. stav	fyzický stav		fyzický stav	přepoč. stav	fyzický stav
celkem	68,5	8	7,5	53	10,3	6	4,3	0
Česká Lípa	53,5	6	5,5	42	8,8	5	3,8	0
Mimoň	15	2	2	11	1,5	1	0,5	0

Zdroj: data oddělení školství a cestovního ruchu ORP

Tabulka 51 Školní jídelny zřizované obcemi v ORP

	počet ŠJ a výdejen	počet stravovaných žáků	z toho v		cílová kapacita kuchyně
			MŠ	ZŠ	
celkem	63	7377	2622	4695	13833
Blíževedly	1	39	39	0	37
Brniště	2	73	30	43	195
Česká Lípa	25	4031	1215	2756	7632
Doksy	4	520	192	328	1005
Dubá	2	187	80	107	380
Dubnice	1	78	29	49	100
Holany	1	43	25	18	54
Horní Libchava	1	76	40	36	80
Horní Police	2	177	53	124	285
Jestřebí	1	87	26	61	125
Kravaře	2	129	49	80	250
Mimoň	5	708	271	437	1299
Noviny pod Ralskem	1	25	25	0	50
Nový Oldřichov	1	42	28	14	76
Okna	1	53	28	25	70
Provodín	1	72	38	34	120
Ralsko	1	61	40	21	90
Sosnová	1	47	39	8	75
Stráž pod Ralskem	3	371	137	234	840
Stružnice	2	35	26	9	90
Volfartice	1	38	21	17	100
Zahrádky	2	72	40	32	190
Zákupy	1	274	75	199	450
Žandov	1	139	76	63	240

Zdroj: data oddělení školství a cestovního ruchu ORP

Cílové kapacity školních jídelen jsou dostačující pro současný počet žáků. Vytíženost jídelen je na úrovni cca. 60%. Malé obce se dokáží kapacitně přizpůsobit aktuální potřebě strávníků.

Tabulka 52 Údaje o pracovnících ve školních jídelnách dle zřizovatelů v ORP

školní jídelny zřizované	pracovníci celkem	
	fyzické osoby	přepočtené osoby
krajem		
obcemi	211	161,2
církví		
soukromé	6	3

Zdroj: data oddělení školství a cestovního ruchu ORP a Krajským úřadem Libereckého kraje.

soukromé školy - data z výkazu Z 17-01 rok 2012/13

h) Financování

Tabulka 53 Celkové provozní výdaje ve správním obvodu na ZŠ, MŠ a jiná zařízení zřizovaných obcemi

ZŠ/MŠ/jiné	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
ZŠ (1. i 2. stupeň)	3252686 0	5917227 0	5520474 0	4470888 0	5897232 0	4953134 0	5775939 0	10974182 0
MŠ	7152320	8551990	8146090	1119540 0	7686450	9282990	1378563 0	26057960
Jiné	1356850	1729494	1349790	1464690	1493670	2098576	1691403	5591060
celkem	4103603 0	6945375 4	6470062 0	5736897 0	6815244 0	6091290 6	7323642 3	14139084 0

Zdroj: data oddělení školství a cestovního ruchu ORP

Tabulka 54 Finanční prostředky poskytnuté ze státního rozpočtu na přímé výdaje ve školství školám a školským zařízením zřízených obcemi v ORP v Kč

rok	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
mzdové prostředky	252666 505	2665700 29	2744625 83	2733090 55	2801026 24	2774185 69	2973981 06	3004742 04
související odvody a ostatní neinvestiční výdaje	102383 426	1080340 30	1087858 46	1065707 52	1064614 42	1023858 76	1081037 48	1136398 37
neinvestiční výdaje	355049 931	3746040 59	3832484 29	3798798 07	3865640 66	3798044 45	4055018 54	4141140 41

Zdroj: data oddělení školství a cestovního ruchu ORP

Ostatní osobní náklady =DPP, DPČ aj. I zde jsou data získána z odboru školství ORP Česká Lípa a považujeme je za relevantní pro tuto analýzu.

Tabulka 55 Ukazatele nákladovosti na přímé náklady ve vzdělávání v roce 2013 v ORP

druh školy, školského zařízení	přímé náklady na vzdělávání celkem (v Kč)	z toho náklady na jednotku výkonu* (v Kč)	
		celkové náklady	ONIV
předškolní vzdělávání	114395223	36 459,02	280,49
základní školy	200913764	35 339,58	1166,21
stravování MŠ, ZŠ	36669361	4 982,13	64,77
školní družiny a kluby	25128145	10633,03	30,82
základní umělecké školy	27352159	13745,12	13,47
využití volného času	9655389	5413,02	54,13
celkem použité finanční	414114041	106571,93	1609,89

Zdroj: data oddělení školství a cestovního ruchu ORP

V minulých letech byly školy financovány normativem na žáka. Těchto normativů bylo podle druhu a stupně školy obrovské množství. Protože peníze přerozdělovaly krajské úřady, které mají navíc vlastní normativy, stávalo se, že školy stejného zaměření dostávaly odlišné peníze. Takovéto financování lze tedy označit jako nepřehledné a neefektivní.

V současné době došlo k podstatnému snížení normativů a k jejich sloučení dle typu školy. Školy, které učí podle stejného rámcového vzdělávacího programu, budou v rámci celé ČR dostávat srovnatelný objem financí. K normativu financování na „hlavu jednoho žáka“ přibyl další parametr - optimální naplněnost třídy. Konkrétní optimální počty žáků ve třídách se budou lišit podle typu školy. V malotřídkách na prvním stupni to bude mnohem méně než například na běžné základní škole. Jiný bude i ideální počet žáků na gymnáziích a uměleckých školách. (Zdroj: MŠMT)

Tabulka 56 Financování z RUD v jednotlivých obcích ORP v roce 2013

Název obce	v Kč	
	Finanční prostředky z RUD	Celkové skutečné provozní náklady
Celkem	32013703,91	122491786
Bezděz	199727,71	92212
Blatce	91676,2	2837
Blíževedly	266070	1446798
Bohatice	64890	0
Brniště	499310	1749321
Česká Lípa	16763320	61998858
Doksy	1910440	6453661
Dubá	996240	4048042
Dubnice	243250	1397231
Hamr na Jezeře	164780	0
Holany	197870	740591
Horní Libchava	228970	529250
Horní Police	229040	2443500
Chlum	114590	71000
Jestřebí	310170	1481849
Kozly	52360	0
Kravaře	293020	3573344
Kvítkov	72940	0
Luka	37800	44133
Mimoň	2378950	11233026
Noviny pod Ralskem	108220	110000
Nový Oldřichov	234080	609691
Okna	100800	1182470
Pertoltice pod Ralskem	137060	0
Provodín	247870	1292977
Ralsko	1057840	2910126
Skalka u Doks	60760	6899
Sosnová	247590	1020444
Stráž pod Ralskem	1487500	5522409
Stružnice	357560	2035000
Stvolínky	135870	0
Tachov	69720	36591
Tuhaň	184520	10200

Název obce	v Kč	
	Finanční prostředky z RUD	Celkové skutečné provozní náklady
Velenice	80570	0
Velký Valtinov	78820	0
Volfartice	251300	1032284
Vrchovany	45430	28224
Zahrádky	257460	898111
Zákupy	1014650	5315683
Žandov	693910	3139512
Ždírec	46760	35512

Zdroj: data oddělení školství a cestovního ruchu ORP

Data jsou vypočítávána dle metodiky poskytnuté SMO. U některých obcí jsou prostředky poskytnuté z RUD vyšší než prostředky určené na financování školství z obecních rozpočtů. Ve sloupci skutečné provozní výdaje jsou uvedeny pouze provozní výdaje v oblasti vzdělávání. Investice nejsou započítány.

i) Nezbytné investiční potřeby obcí v ORP týkající se ZŠ do roku 2023

V současné době jsou investiční potřeby obcí ve větší míře realizovány za využití dotací z EU. Vzhledem k tomu, že by neměly být uváděny investice vztahující se k rekonstrukcím či nové výstavbě, považujeme tento oddíl za irelevantní a neuvádíme žádné záměry. Právě rekonstrukce jsou pro zřizovatele škol zejména na malých obcích nejžádanější aktivitou pro zhodnocení majetku.

3.1.3 Analýza rizik a další potřebné analýzy

A) Analýza cílových (dotčených) skupin

Tabulka 57: Analýza cílových skupin

Název dotčené skupiny	Očekávání dotčené skupiny	Rizika spojené se skupinou	Způsob komunikace	Opatření
Rodiče, kteří mají děti v MŠ, ZŠ	Dostupnost, časové podmínky, kvalifikace učitelů	Migrace obyvatel, vysoké nároky na vzdělání	Web školy, třídní schůzky, osobní komunikace	Dostatečná a kvalitní výměna informací
Rodiče – zájem o MŠ, ZŠ	Kvalita vzdělávání, příjemné prostředí, volnočasové aktivity, prorodinný přístup	Nezájem rodičů o dění ve škole, časová vyčíženost	Web školy, třídní schůzky, osobní komunikace	Zapojování rodičů do dění v i mimo školu
Děti v MŠ a žáci v ZŠ	Příjemné prostředí, milí učitelé, kvalita výuky	Nepozornost, špatné návyky z domova, nechuť učit se něco nového	Osobní komunikace	Kvalitní komunikace s rodiči, propagace školy
Pedagogové a další zaměstnanci	Dobré pracovní podmínky, finanční ohodnocení, možnost zvyšování kvalifikace	Nemožnost dalšího vzdělávání, demotivující pracovní prostředí a finanční podmínky	Osobní kontakt, běžná komunikace	Zajištění kvalitních vzdělávacích programů, motivující prostředí a finanční ohodnocení - odměny
Představitelé obce, která má ZŠ, MŠ	Kvalifikace učitelů, vhodné prostředí ke vzdělávání, zajištění dalších mimoškolních aktivit	Zajištění finančních prostředků pro splnění všech požadavků ředitelů škol	Osobní kontakt, běžná komunikace	Plánování investičních i neinvestičních akcí s dostatečným předstihem, zájem o informace ze strany školy
Představitelé obce, kde škola ZŠ nebo MŠ není	Zajištění dopravy, dostupnost škol a dostatečná kapacita	Nedostatečná kapacita okolních škol, špatné dopravní spojení	Běžná komunikace, elektronická, osobní	Získávání informací o možnosti docházky dětí do okolních škol
Ostatní zřizovatelé (mimo obce)	Dostatek dětí, finanční prostředky	Nenaplnění kapacity, vysoké finanční nároky, nekvalifikovanost učitelů	Běžná komunikace, elektronická, osobní	Dostatečná propagace, nadstandardní přístupy k žákům i rodičům
Partneři škol (sponzoři, sdružení rodičů, NNO, ...)	Kvalita výuky, spolupráce ze strany škol	Nezájem při nedostatečné spolupráci a komunikaci	Běžná komunikace, semináře, workshopy	Rozvoj spolupráce mezi všemi aktéry
Představitelé Obcí SO ORP	Pokrytí poptávky a zajištění dostatečné nabídky, kvalitní a vhodné prostředí pro vzdělávání	Kapacita – nízká v MŠ a naopak vysoká v ZŠ	Společná setkání v rámci DSO, běžná komunikace	Zpracování analýz dle demografického vývoje, přizpůsobení investičních akcí předpokládanému počtu žáků
Kraje	Dostatek prostředků na financování školských zařízení	Nedostatek financí, nedostatečná komunikace	Semináře, běžná komunikace, informační schůzky	Podpora meziobecní spolupráce, zvýšení informovanosti
Stát	Dostatek prostředků na financování školských zařízení	Nedostatek financí, nedostatečná komunikace, malá informovanost	Semináře, běžná komunikace, informační schůzky	Podpora meziobecní spolupráce, zvýšení informovanosti
Média	Kvalitní a dostatečné	Aktuálnost,	Běžná	Dobré vztahy s médii,

Název dotčené skupiny	Očekávání dotčené skupiny	Rizika spojené se skupinou	Způsob komunikace	Opatření
	informace	nezaujatost a pravdivost informací	komunikace, osobní kontakt	adekvátní a správné podklady

Očekávání daných cílových skupin je rozhodujícím faktorem pro volbu školy pro školní docházku dětí. Mezi nejdůležitější jsou řazeny kvalita vzdělávání, kvalifikovanost pedagogů, mimoškolní aktivity, individuální přístup a příjemné prostředí. Na základě těchto požadavků se cílová skupina – rodiče rozhodují o přihlášení dítě do školy. Při vytvoření takovýchto podmínek ze strany zřizovatele zapojením rodičů do dění v i mimo školu, kvalitní komunikací a dobrou výměnou informací budou eliminována rizika spojená s touto cílovou skupinou, kterými jsou dle analýzy zejména nezájem rodičů o dění ve škole, nechuť učit se něco nového a nepozornost dětí.

Z pohledu další cílové skupiny pedagogů je největším rizikem narušujícím kvalitu jejich práce ve školství nemožnost dalšího vzdělání a demotivující pracovní podmínky, které by měl mít zřizovatel školy snahu stále zkvalitňovat a vytvořit tak vyhovující pracovní prostředí pro všechny pedagogy.

Ze strany státní správy, která je také důležitou sledovanou skupinou, jsou největší rizika sledována v oblasti financí a legislativě. Největší potenciál u této skupiny je sledován v politické vůli řešit problémy předškolního a základního vzdělávání. Samotné obce a ORP mohou přijít pouze s návrhy řešení vyplývající z praktické stránky věci. Zástupci této cílové skupiny jsou v největší míře zřizovatelé škol, jimiž jsou obce, očekávají právě od státní správy řešení problémů, zejména finančních a legislativních spočívajících např. v kvalifikovanosti učitelů.

B) Analýza rizik – registr rizik v oblasti

Tabulka 58: Analýza rizik

Název rizika	Hodnocení rizika			Název opatření ke snížení významnosti rizika	Vlastník rizika
	Pravděpodobnost (P)	Dopad (D)	V = P*D		
Finanční riziko					
Nedostatek financí na běžný provoz a opravy	3	4	12	Dotační politika	Obec zřizující ZŠ, MŠ
Nedostatek financí na investice a vybavení	4	4	16	Dotační politika	Obec zřizující ZŠ, MŠ
Nedostatek financí na platy	2	4	8	Platový systém	Stát
Organizační riziko					
Špatné rozmístění ZŠ, MŠ v rámci území	1	5	5	Dostatečná dopravní obslužnost	Obce daného území
Nedostatek dětí / příliš mnoho dětí (nepříznivý demografický vývoj)	5	4	20	Včasná reakce na demografický vývoj, dostatečná kapacita	Obce daného území
Rušení dopravních spojů zajišťující dopravu dětí do a ze ZŠ, MŠ	4	4	16	Příspěvek obcí na zajištění dopravní obslužnosti, meziobecní spolupráce	Obce, kraj
Nezájem či neochota obcí na spolupráci	3	4	12	Rozvoj meziobecní spolupráce, komunikace	Obce daného území
Nevhodně stanovené normativy na ZŠ a MŠ ze	4	3	12	Meziobecní spolupráce	Obce daného

Název rizika	Hodnocení rizika			Název opatření ke snížení významnosti rizika	Vlastník rizika
	Pravděpodobnost (P)	Dopad (D)	V = P*D		
strany kraje					území
Právní riziko					
Změna legislativy, která povede k vynuceným investicím (např. zprísňení hygienických předpisů)	3	5	15	Rozvoj meziobecní spolupráce, komunikace	Obce daného území
Reformy, které zhorší podmínky pro kvalitní výuku	4	5	20	Rozvoj meziobecní spolupráce, komunikace	Obce daného území
Technické riziko					
Špatný technický stav budov ZŠ, MŠ	3	4	12	Dotační politika	Obec zřizující ZŠ, MŠ
Zastaralé či nevyhovující vybavení	4	3	12	Dotační politika, společné projekty v rámci meziobecní spolupráce	Obec zřizující ZŠ, MŠ
Věcné riziko					
Špatné řízení školy	2	4	8	Důraz na kvalitu řízení, výměna vedení	Obec zřizující ZŠ, MŠ
Nízká kvalita výuky	3	5	15	Programy na zvyšování kvalifikace vyučujících	Konkrétní ZŠ, MŠ
Nezájem rodičů o umístění dětí do konkrétní ZŠ, MŠ	3	3	9	Nabídka nadstandardních programů, propagace školy, přesvědčení rodičů	Konkrétní ZŠ, MŠ
Personální rizika (aprobovanost, fluktuace, věk, ...)	5	3	15	motivační programy pro učitele, možnosti dalšího vzdělávání	Konkrétní ZŠ, MŠ

Největší rizika jsou vyhodnocena v oblasti počtu dětí v mateřských i základních školách, kdy zřizovatelé musí pružně reagovat na demografický vývoj a přizpůsobit kapacitu škol a výchovných zařízení. Dalším rizikovým faktorem jsou vnímány reformy a legislativa, které mohou mít ve svém důsledku negativní vliv na kvalitu vzdělávání a kvalifikovanost učitelů. Velkým rizikem je nedostatek financí na investice a vybavení škol. Toto riziko lze eliminovat dobře připravenou státní dotační politikou. Dalším řešením jsou příspěvky od obcí, což je dlouhodobě neúnosné. Vysoká kvalita výuky a dostatečná kvalifikovanost pedagogů by měla být výsledkem odstranění personálního rizika, které by mělo být ze strany zřizovatelů odstraněno dobrými motivačními programy pro učitele a možnostmi dalšího vzdělávání. Vnásení těchto procesů do praxe je základem pro snižování zjištěných rizik v oblasti předškolního a základního vzdělávání.

3.1.4 SWOT analýza školství

Tabulka 59: SWOT analýza

Současnost	<p>Silné stránky:</p> <ul style="list-style-type: none"> » Velký počet škol, dostatečná kapacita volných míst, vysoká kvalifikovanost učitelů na ZŠ » Možnost výběru specializace škol » Dobrá vybavenost škol zřizovaných městy a obcemi » Rozsáhlá nabídka volnočasových aktivit pro žáky » Vysoké procento sloučených organizací ZŠ a MŠ - snížené výdaje na pracovníky, větší vzájemná integrace dětí » Nízký počet dětí ve třídách ve vesnických školách 	<p>Slabé stránky:</p> <ul style="list-style-type: none"> » Nerovnoměrné rozložení ZŠ a MŠ » Vysoký počet dětí ve třídách v některých městských školách » Nedostatečné podmínky a připravenost dětí při přechodu do škol z malých obcí na druhý stupeň
Budoucnost	<p>Příležitosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> » V nejbližších letech udržení i vesnických škol, díky silným ročníkům » Zlepšení nabídky mimoškolních aktivit » Motivační programy pro pracovníky školství » Zlepšení informovanosti a propagace škol » Rozvoj meziobecní spolupráce 	<p>Hrozby:</p> <ul style="list-style-type: none"> » Migrace obyvatel a úbytky dětí během školního roku » Nízká motivace kvalifikovaných učitelů a z jejich pohledu nízké platové ohodnocení » Zvýšený nárůst žáků prvních tříd může způsobit nedostatek kvalifikovaných učitelů na prvním stupni » Vysoké náklady na školství a nízké částky získané z RUD

Školy s největší kapacitou byly vybudovány v 70. letech na sídlišti Špičák v České Lípě, kde byla realizována rozsáhlá bytová výstavba v době průmyslového rozkvětu Českolipska a ve městě Stráž pod Ralskem, které bylo vnímáno díky těžbě uranu jako průmyslové město.

Na celém sledovaném území je celkem 33 základních škol a 44 mateřských škol vč. odloučených pracovišť. Dostupnost těchto škol je velmi dobrá, přestože jsou nerovnoměrně rozloženy. Kapacitně jsou mateřské školy dostačující zejména v malých obcích. Ve větších městech vykazují nedostatečnou kapacitou, která je řešena dojížděním dětí do okolních mateřských škol. V základních školách je kapacita dostatečná, ba v některých případech předimenzována. Kvalifikovanost učitelů se drží na vysoké úrovni a pedagogové projevují stále zájem o zvyšování kvalifikace a zaměstnavatelé jim vychází vstříc.

Školy jsou postupně rekonstruovány a zařízení je modernizováno. Většina škol využila finanční prostředky z dotačních programů. Pro následující léta je financování z těchto prostředků nejisté a nepředpokládají se velké investiční akce. Školy na malých obcích mají snahu nabízet kvalitní a nadstandardní podmínky, prorodinný přístup k žákům na úkor technického zabezpečení, kterým disponují velké školy.

Jako hrozba je vnímána motivace učitelů k práci za mzdové ohodnocení, které je vnímáno jako nedostatečné. Vzhledem k demografii a nárůstu žáků v prvních ročnících hrozí nedostatek kvalifikovaných učitelů pro žáky těchto tříd právě z důvodu nedostatečné motivace a nízkého finančního ohodnocení, což vede k odchodu pedagogů ze škol.

3.1.5 Souhrn výsledků analýz (analytické části)

MATEŘSKÉ ŠKOLY

Na území SO ORP Česká Lípa evidujeme ve školním roce 2012 celkem 44 pracovišť označených jako mateřská škola. Všechny jsou součástí 34 právních subjektů (ředitelství).

Za sledované období 2005-2012 se úměrně zvýšil počet dětí navštěvujících mateřské školy o cca 400 žáků. V současné době navštěvuje MŠ 2740 dětí, z toho je jich 82 vzděláváno ve speciálních třídách, jejichž počet vzrostl o dvě třídy na 7. Běžných tříd je evidováno 104 s průměrnou obsazeností 23 dětí.

Počet MŠ zůstává stejný, zvýšil se počet soukromých zařízení z 2 působících v roce 2005 na 3, evidovaných ve školním roce 2012. Soukromá zařízení navštěvuje 82 žáků. Při tomto počtu je průměrná obsazenost tříd 17 dětí.

Personální obsazenost ve vztahu ke kvalifikovanosti pedagogů klesla za sledované období 2005 – 2012 o 5%, přesto, že se počet pedagogů navýšil.

ZAKLADNÍ ŠKOLY

V roce 2012 evidujeme na území SO ORP v České Lípě celkem 30 škol zřizovaných obcemi. 2 osmiletá gymnázia zřizovaná krajem a jedno soukromé školní zařízení. Na začátku sledovaného období bylo na území celkem 36 škol. Snížení stavu způsobilo sloučení tří praktických škol se školami základními.

Z celkového počtu škol je 18 úplných a 12 neúplných (10 malotřídních). Pouze jedna škola nedisponuje více třídami a všichni žáci navštěvují pouze jednu třídu.

V základním školství sledujeme snižování počtu tříd a úbytek žáků v obecních školách. Naopak počet žáků roste v soukromých školách se speciálními třídami. Tento trend se bude dle demografie postupně měnit a počty žáků budou do roku 2019 opět úměrně růst.

ZUŠ, SVČ

Základní umělecké školy – na území jsou evidovány celkem čtyři se dvěma odloučenými pracovišti. Působí tedy v šesti obcích.

Střediska volného času jsou pouze dvě a nabízených 98 kroužků navštěvuje 998 osob – děti i dospělých.

ZAŘÍZENÍ PRO DĚTI DO 3 LET

Mezi tato zařízení lze řadit všechna mateřská centra a zařízení, které jsou schopny pečovat o děti do tří let věku. V síti mateřských center jsou ze sledovaného území registrována pouze 2 centra. Další fungují pouze na bázi dobrovolnosti nebo komerčnosti a nejsou nikde evidována. Lze tedy těžko získat veřejné informace. Nejvíce těchto zařízení nabízí svoje služby v České Lípě. Podle místního šetření jsou využívána zejména rodiči, kteří vzhledem ke kapacitě mateřských škol neměli možnost umístit tam své děti a rodiči, kteří nemají možnost umístit do předškolního zařízení děti do 3 let věku.

FINANCOVÁNÍ

Provozní výdaje všech školských zařízení se za sledované období od roku 2005 do roku 2012 navýšil o 100 milionů Kč. V roce 2012 činily 141.390.840 Kč. V roce 2013 poklesly výdaje oproti předchozímu roku na 122 491 786 Kč.

3.2 Návrhová část pro oblast školství

3.2.1 Struktura návrhové části

Návrhová část je součástí Souhrnného dokumentu, který byl zpracován v rámci projektu "Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností". Byla zpracována realizačním týmem ve spolupráci se zástupci obcí SO ORP s podporou motivujících starostů.

V předchozích krocích byla zpracována analytická část pro téma „Školství a předškolní vzdělávání“, na jejímž základě byly připraveny Nástinu opatření. Návrhová část staví na všech dosud realizovaných aktivitách. Cílem návrhové části je reagovat na konkrétní potřeby území zjištěné analýzami a zároveň sloužit jako nástroj pro zefektivnění procesů v území. Pro rozvoj meziobecní spolupráce je nutné nastavit společnou vizi, dále rozpracovanou do úrovně cílů v nadefinovaných problémových oblastech v oblasti školství.

Provedená analýza je stěžejním, nikoli však jediným vstupem pro definování návrhové části. Formulace vize byla navržena realizačním týmem jako podklad pro další diskusi zástupců dotčených obcí. Metodou brainstormingu a následnou diskusí o jednotlivých variantách byla zformulována vize meziobecní spolupráce ve správním obvodu ORP. Vize je formulována jako žádoucí budoucí stav meziobecní spolupráce. Je souhrnná pro spolupráci obcí v ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro téma školství.

Na základě analytické části (zejména SWOT analýzy) a následně zpracovaných Nástinů opatření a s ohledem na definovanou vizi byly realizačním týmem navrženy problémové okruhy, které byly podrobeny ověření ve fokusních skupinách. Fokusní skupiny byly složeny ze zastupitelů některých obcí a měst z území ORP Česká Lípa. Jejich odborné názory byly klíčové pro upřesnění výstupů, které vzešly z analýzy dat, a obohatily tak pohled na téma školství.

Stěžejním bodem návrhové části je definování cílů ve vymezených problémových tématech. Cíle byly podrobně popsány a byla navržena opatření k realizaci cílů. Pro sledování úrovně naplňování definovaných cílů byla nastavena sada indikátorů umožňující periodicky monitorovat pokrok při plnění cílů a případně přijímat opatření ke zlepšení žádoucího výsledku.

Návrhová část Souhrnného dokumentu je strukturována standardně dle principů strategického řízení.

Základní „střechou“ návrhové části je vize. Jejím formulováním je deklarováno, že území ORP bude usilovat o její naplnění. Následně se vize rozpadá do problémových okruhů, které budou naplňovány prostřednictvím sady několika málo cílů.

Jednotná vize poskytuje celkový rámec všem subjektům zapojeným do činnosti vymezeného území. Měla by udržet společné směřování všech zapojených subjektů od nejvyšších úrovní hierarchie až po nejnižší úrovně. Umožní lépe přenášet pravomoci na výkonné pracovníky a zároveň zajistit jednotnou filosofii, pro kterou jsou dílčí činnosti vykonávány. Bez vize by chyběl jasně vyjádřený směr, kterým se chceme vydat. Vize je formulována jako budoucí stav, kterého chceme realizací strategického řízení dosáhnout. Jedná se o společnou představu, jak by měly obce v území v budoucnu spolupracovat. Respektuje přání a potřeby místních občanů.

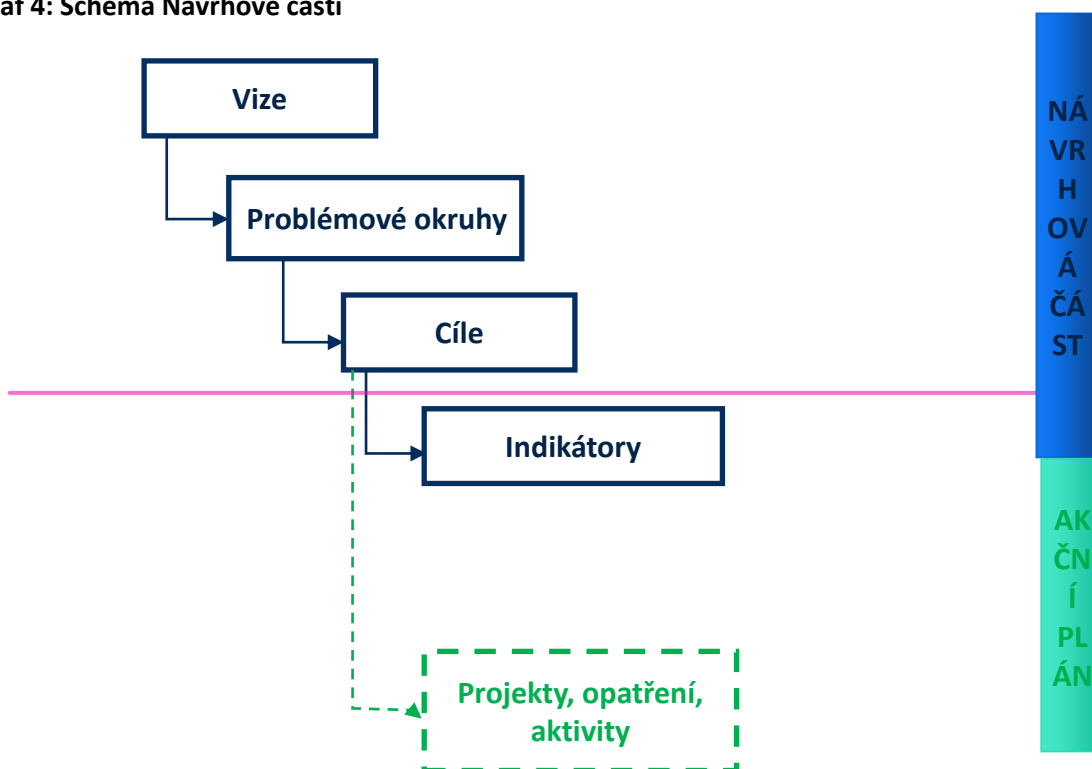
V podmínkách projektu je vize souhrnná pro spolupráci obcí v ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro téma školství a předškolního vzdělávání. Vzhledem k zaměření projektu směřuje ke všem povinným tématům a ke zvolenému volitelnému tématu. Staví na silných stránkách identifikovaných ve SWOT analýze.

Vedle určení budoucího směřování vývoje může vize také sloužit jako marketingový nástroj území. Je doplněna o slogan, který bude využíván pro propagaci území jako celku dovnitř (občanům, politikům, školám, podnikatelům) a navenek (turistům, potenciálním investorům, složkám veřejné správy).

První verze struktury problémových okruhů byla vytvořena realizačním týmem na základě provedených analytických kroků a zpracovaných Nástinů opatření. Návrh problémových okruhů byl ověřen ve fokusních skupinách. Následně byly vytvořeny popisy cílů. Byli určeni garanti (správci) jednotlivých cílů, kteří zpracovali návrhy popisů, které byly podrobeny vnitřnímu připomínkovému řízení. Realizační tým jednotlivé cíle vzájemně porovnal, sjednotil jejich strukturu a úroveň detailnosti. Byl kladen důraz na vzájemnou provázanost cílů a jejich doplňkovost. Součástí tohoto procesu bylo také nastavení indikátorů, jimiž bude plnění cílů sledováno a hodnoceno.

Grafické znázornění vztahů mezi vizí, problémovými oblastmi, cíli a indikátory je zobrazeno v následujícím obrázku.

Graf 4: Schéma Návrhové části

3.2.2 Vize a problémové oblasti (okruhy)

Atraktivní Českolipsko – pro všechny chvíle života

Obce ORP Česká Lípa budou dbát na zajištění dostatečné kapacity škol a školských zařízení, o jejich dobrý technický stav a kvalitu pedagogických pracovníků. V sociální oblasti budou spolupracovat při tvorbě komunitních plánů, vytváření kapacity vhodného bydlení pro seniory a zabezpečení finančních prostředků na jeho provoz. Obce budou společně napomáhat vzniku dostupného bydlení a řešení otázky bezdomovectví. V odpadovém hospodářství zajistí efektivní a ekonomický chod svozu a nakládání s komunálními odpady a vytvoří podmínky pro plnění legislativních požadavků a zlepšení úrovně životního prostředí v území ORP Česká Lípa. V cestovním ruchu budou obce spolupracovat při vydávání propagačních materiálů a tvorbě turistických balíčků pro návštěvníky. Budou posilovat péči o vybudovaná zařízení pro turisty a budovat nová. Obce se budou podílet na vytvoření silného destinačního managementu. V oblasti protipovodňových opatření budou obce rozšiřovat výstražný systém. Společným jednáním budou iniciovat používání moderních svolávacích prostředků a společně budou i prosazovat své cíle při jednáních s orgány státní správy. V aglomeraci Česká Lípa budou zavádět nové trasy pro „cyklobusy“, budovat společně zázemí pro turisty na význačných místech, Obce budou společně usilovat o využití bývalého vojenského letiště Hradčany ke sportovně turistickým aktivitám.

Struktura problémových oblastí a cílů v tématu Školství a předškolní vzdělávání je uvedena v níže uvedeném schématu.

Tabulka 60: Vize meziobecní spolupráce

Vize meziobecní spolupráce				
Školství a předškolní vzdělávání	Problémová oblast 1 Stávající kapacity MŠ pro předškolní vzdělávání		Problémová oblast 2 kapacitní naplněnost tříd na základních školách	
	Cíl 1.1 úprava kapacit mateřských škol	Cíl 1.2 umožnit příjem dětí k předškolnímu vzdělávání během celého školního roku	Cíl 2.1 zajistit naplněnost tříd na malotřídních školách	Cíl 2.2 rovnoměrné naplnění tříd na základních školách

Problémový okruh 1: „Stávající kapacity MŠ pro předškolní vzdělávání“

V ORP je v současné době 25 obcí, kde mohou děti docházet do mateřské školy. 16 obcí toto zařízení nemá. Jde převážně o obce s počtem do 500 obyvatel. Nedostatečná kapacita je rodiči a zástupci samosprávy pocíťována zejména ve větších městech a v obcích těsně sousedících s těmito městy. Menší obce dokáží svojí kapacitou poptávce po umístění dětí vyhovět. MŠ v současné době navštěvuje 2 740 (104 v soukromých zařízeních) dětí. Celková kapacita všech MŠ v ORP je přes 3000 míst.

Tabulka 61: počet MŠ se všemi třídami na území ORP Česká Lípa

zřizovatel	počet MŠ	počet dětí celkem	počet běžných tříd	počet dětí v běžných třídách	počet speciálních tříd	počet dětí ve speciálních třídách
2012/2013						
obec	44	2662	104	2595	5	67
kraj		0				
církev		0				
soukromník	3	104	6	104	0	0
celkem:	47	2766	110	2699	5	67

Tabulka 62: znázorňuje všechny obce, které disponují mateřskou školou a jejich celkovou kapacitu.

Název MŠ	Obec	Kapacita	Počet žáků	Volná místa	Popis / komentář
Celkem		3008	2740	268	
ZŠ a MŠ Česká Lípa, Jižní 1903	Česká Lípa	62	56	6	
ZŠ, PRŠ a MŠ Č. Lípa, Moskevská 679	Česká Lípa	25	25	0	
MŠ Sovička, Č. Lípa, A. Sovy 1740	Česká Lípa	175	137	38	
MŠ Česká Lípa, Arbesova 411	Česká Lípa	233	233	0	
MŠ Česká Lípa, Bratří Čapků 2864	Česká Lípa	91	91	0	
MŠ Šikulka, Česká Lípa, Moskevská 2434	Česká Lípa	100	100	0	Nemocnice
MŠ Špičák, Česká Lípa, Zhořelecká 2607	Česká Lípa	430	322	108	
MŠ Česká Lípa, Severní 2214	Česká Lípa	192	165	27	
MŠ Pastelka, Česká Lípa, Svárovská 3315	Česká Lípa	100	100	0	
SMŠ Kvítko, s. r. o, Kvítkov 60	Česká Lípa	65	50	15	
MŠ U bílého králíka, Č. Lípa - Žizníkov	Česká Lípa	15	15	0	
ZŠ a MŠ Klíč, s. r.o., Česká Lípa, Klášterní 2490	Česká Lípa	40	40	0	
MŠ Blíževedly, č. p. 55	Blíževedly	37	37	0	
ZŠ a MŠ Brniště, č. p. 101	Brniště	35	29	6	
ZŠ a MŠ Staré Splavy, Jezerní 74	Doksy	25	25	0	
MŠ Doksy, Libušina 838	Doksy	55	55	0	
MŠ Doksy, Pražská 836	Doksy	120	112	8	
MŠ Dubá, Luční 28	Dubá	80	80	0	
MŠ a ZŠ Dubnice č. p. 240	Dubnice	30	29	1	
ZŠ a MŠ Holany, č. p. 45	Holany	25	25	0	
ZŠ a MŠ Horní Libchava, č. p. 196	Horní Libchava	40	40	0	
MŠ Horní Police, Křížíkova 183	Horní Police	53	53	0	
ZŠ a MŠ Jestřebí, č. p. 105	Jestřebí	28	26	2	
MŠ Kravaře, Úštěcká 43	Kravaře	50	49	1	
ZŠ a MŠ Mimoň, Mírová 81	Mimoň	164	162	2	

Název MŠ	Obec	Kapacita	Počet žáků	Volná místa	Popis / komentář
ZŠ a MŠ Mimoň, Pod Ralskem 572/1	Mimoň	110	110	0	
MŠ Noviny pod Ralskem	Noviny pod	25	25	0	
ZŠ a MŠ Nový Oldřichov, č. p. 86	Nový	27	27	0	
ZŠ a MŠ Okna, č. p. 3	Okna	28	28	0	
MŠ Provodín Č. P. 1	Provodín	50	38	12	
ZŠ a MŠ Tomáše Ježka, Ralsko-Kuřívody 700	Ralsko	40	40	0	
MŠ Sosnová, č. p. 49	Sosnová	50	39	11	
ZŠ a MŠ Stráž pod Ralskem, Pionýrů 141	Stráž pod	153	137	16	
MŠ Stružnice, č. p. 69	Stružnice	30	26	4	
ZŠ a MŠ Volfartice, č. p. 81	Volfartice	24	23	1	
ZŠ a MŠ Zahradky, č. p. 108	Zahradky	42	40	2	
ZŠ a MŠ Zákupy, Školní 347	Zákupy	75	75	0	
ZŠ a MŠ Žandov, Kostelní 200	Žandov	84	76	8	

V současné době převyšuje poptávka po umístění dětí v mateřských školách nabídku poskytující kapacitně zařízení ve větších městech na území ORP. Poptávka v malých městech a obcích je zajištěna dobře. Tato skutečnost brání umístění dětí s věkem nižším než 3 roky. Volné kapacity vykazují mateřské školy ve větší vzdálenosti od velkých měst. Mateřské školy na malých obcích jsou kapacitně dostačující a v případech, kdy není zaznamenána poptávka po zařazení dětí s trvalým pobytem v obci, jsou do těchto zařízení přijímány i děti z obcí okolních.

Příčina problému je dána v demografickém vývoji v rámci celé České republiky, kdy je potřeba umístit do mateřských škol děti tzv. silných ročníků. Souměrně je zaznamenáváno střídání dětí v různých věkových kategoriích a počet odchodících ke školnímu vzdělávání je úměrně kompenzován příchodem nejmenších dětí k předškolnímu vzdělávání.

Problém ve venkovských ale i v městských MŠ nastává při požadavku na umístění dětí mladších 3 let a dále při požadavku na umístění 3letého dítěte v průběhu roku.

Další z příčin je industriální zaměření regionu, které je specifické velmi vysokou zástavbou panelových domů a díky nízkým cenám bytů i velkému počtu rodin s dětmi v předškolním věku. Mateřské školy byly kapacitně dostačující v letech své výstavby – 70. – 80. léta. V letech 90, kdy docházelo k úbytku dětí, byly některé prostory MŠ využívány k jiným účelům, např. pohostinská či obchodní zařízení, sklady, kancelářské prostory, atd. Tyto změny ubraly na celkové kapacitě pro možný počet umístěných dětí k předškolnímu vzdělávání.

Díky zaměstnanosti rodičů a jejich včasnému návratu do zaměstnání stoupají požadavky na umístění dětí v nižším věku do MŠ stejně jako potřeba navýšení kapacity v některých MŠ.

Řešením tohoto problému je návrat k původnímu účelu budov zřízených mateřských škol. Toto může být značně finančně náročné pro zřizovatele. Dalším z možných řešení je samozřejmě i dojíždka dětí k předškolnímu vzdělávání do okolních obcí. Z hlediska časového i finančního je nutné, aby tyto náklady nesli sami rodiče.

Neřešením této problematiky může dojít ke zvýšené migraci obyvatel do okolních obcí nebo do míst, kde jsou mateřské školy dostupné. Ohrožena je také zaměstnanost rodičů, kteří nebudou mít možnost díky nezaopatření dítěte návratu do svého zaměstnání.

Výhledově je třeba připravit se na situace, kdy bude nedostatečná kapacita ve třídách prvního stupně v základních školách a nebude dostatek kvalifikovaných učitelů pro primární vzdělávání.

Problémový okruh 2: Kapacitní naplněnost tříd na základních školách

Je reálné, že problémy s nedostatečnou kapacitou mateřských škol se během několika let přenesou na základní školy a zřizovatelé budou nuceni řešit jejich kapacitu. Předpisy určují kapacitu naplnění tříd v souhrnu za celou školu, bohužel však neřeší rozvržení kapacit na prvním a druhém stupni. Je logické, že na druhém stupni bude dětí během několika let přibývat.

Výhledově je třeba připravit se na situace, kdy bude nedostatečná kapacita ve třídách prvního stupně v základních školách a nebude dostatek kvalifikovaných učitelů pro primární vzdělávání.

Žáci vstupují ke vzdělávání na dobu 9 let a tato skutečnost významně ovlivňuje nedostatečnou kapacitu zařízení v dlouhodobém horizontu. Některé školy mají navíc v rejstříku škol zaneseny kapacity již z minulosti a ne vždy odrážejí reálnou skutečnost. Zřizovatelé postupně řeší úpravu nejvyšší povolené kapacity školy v souvislosti s reálnou kapacitou konkrétního místa.

Tabulka 63: znázorňuje kapacitu základních škol a počet dětí na třídu a na školu.

školní rok	počet ZŠ	samost. ZŠ	počet běžných tříd	počet speciálních tříd	počet dětí	úv. pedagog.	počet dětí na 1 pedagog.	počet dětí na třídu	počet dětí na školu
2012/2013	30	12	285	30	6253	436,8	14,31	19,85	208,43

Hodnoty jsou průměrné a nelze rozlišit naplněnost tříd na prvním či druhém stupni samostatně.

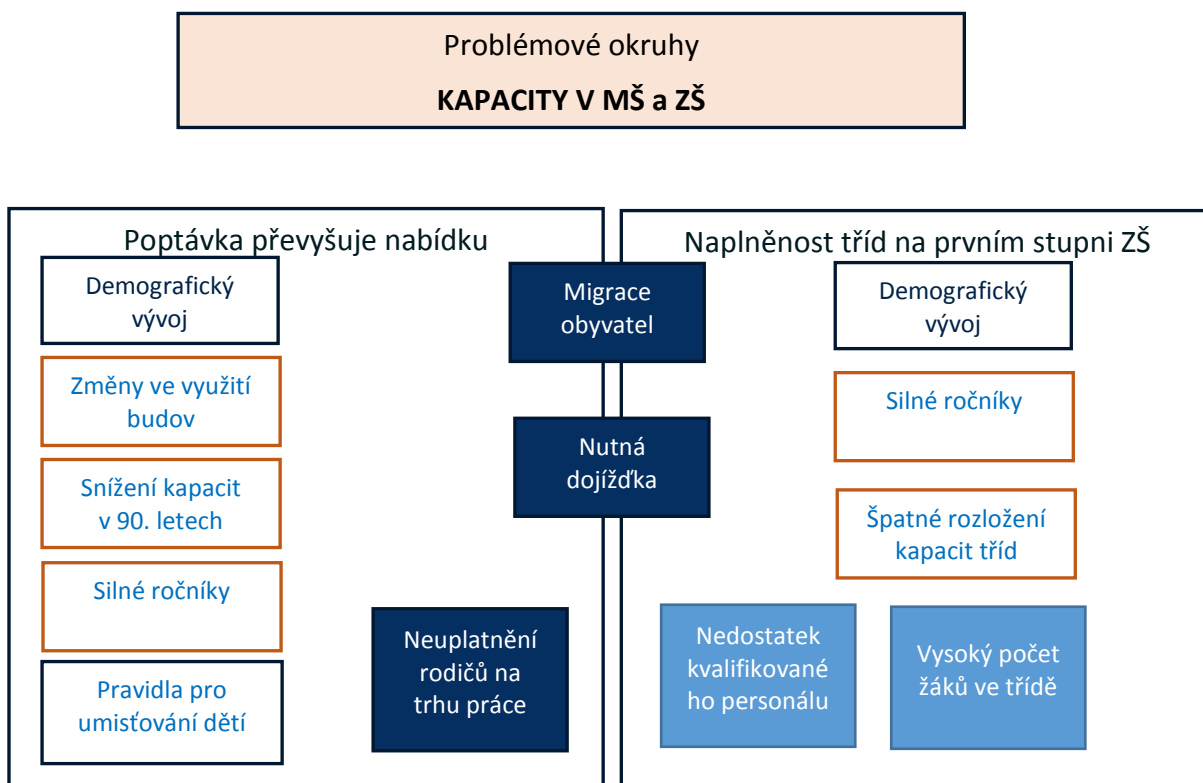
Pokud bude v následujících letech stoupat počet dětí na prvním stupni, je nutné rozšířit počty paralelních tříd, což ponese s sebou požadavky na další kvalifikovaný pedagogický personál. Dnešním trendem jsou třídy s co nejnižším počtem žáků, aby byla zachována kvalita výuky a maximální soustředěnost žáků i učitelů k výuce.

V případě, že dojde k přeplnění kapacit, je nutné řešit úpravou kapacity dané školy v rejstříku škol.

Zcela ideálním řešením by nebylo navýšení kapacity tříd, ale zřízení dalších paralelních tříd a dostatek kvalifikovaných učitelů prvního stupně. Tato řešení však lze dobře praktikovat v městských školách. Malé obce nemají finanční prostředky, personální ani prostorové kapacity tento problém takto řešit. V důsledku by mohlo dojít k odmítání přijetí dětí do základní školy.

V případě, že by nebyla tato opatření uskutečněna, byla by nutná dojíždka dětí do škol v okolních obcích, což by mělo být podpořeno ze strany obcí zajištěním dostatečných dopravních spojů. Bohužel budou muset být kladeny důrazy i na bezpečnost dětí při dojížděním za vzděláváním.

Graf 5: Schéma problémových okruhů

3.2.3 Popis cílů v jednotlivých oblastech

Tabulka 64: Problémový okruh 1

Problémový okruh 1	Využití stávající kapacity MŠ pro předškolní vzdělávání
Cíl 1.1	Úprava kapacit mateřských škol
Popis cíle	<p>V současné době převyšuje poptávka po umístění dětí v mateřských školách nabídku poskytující kapacitně tato zařízení na území ORP. Tato skutečnost brání umístění dětí s věkem 2 – 3 roky. Volné kapacity vykazují mateřské školy ve větší vzdálenosti od velkých měst. Mateřské školy na malých obcích jsou kapacitně dostačující a v případech, kdy není zaznamenána poptávka po zařazení dětí s trvalým pobytem v obci, jsou do těchto zařízení přijímány i děti z obcí okolních.</p> <p>Řešením tohoto problému je návrat k původnímu účelu budov zřízených mateřských škol. Bude tak zajištěna dostatečná kapacita a možnost přijímat děti během celého školního roku. Je důležité umožnit předškolní vzdělávání i dětem mladším dvou let vzhledem k pracovnímu zařazení rodičů Ina trhu práce.</p>
Hlavní opatření	<p>A. Analýza kapacit volných míst</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aktualizace kapacit dostupných míst v mateřských školách dle rejstříku • Vyhledávání vhodných možností k navýšení kapacit <p>B. Právní hlediska</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zajištění souladu kapacity technické a reálné • Změna právních předpisů • Řešení majetkoprávních vztahů při využívání budov <p>C. Finanční hlediska</p> <ul style="list-style-type: none"> • zajištění dostatečných finančních prostředků ze strany zřizovatele • Zvážit možnosti financování přestaveb objektů za pomoci vhodných dotačních prostředků.
Název indikátorů k hodnocení	<ul style="list-style-type: none"> • Počet zapojených obcí
Správce cíle	Starostka města Doksy – Ing. Eva Burešová

Tabulka 65: Problémový okruh 1

Problémový okruh 1	Využití stávající kapacity MŠ pro předškolní vzdělávání
Cíl 1.2	Umožnit příjem dětí k předškolnímu vzdělávání během celého školního roku
Popis cíle	<p>Problém ve venkovských ale i v městských MŠ nastává při požadavku na umístění dětí ve věku 2-3 roky a dále při požadavku na umístění 3letého dítěte v průběhu roku. Děti jsou přijímány ve většině případů na základě bodového hodnocení při zápisu a jedním z rozhodujících faktorů je věk dítěte. V případě, že nedovrší 3 let v době předepsaného nástupu do MŠ (září), nedostává již možnost nastoupit v započatém školním roce k předškolnímu vzdělávání. Rodiče jsou nuceni zajistit péči o své dítě jiným způsobem (finančně náročnějším) anebo jsou nuceni ukončit pracovní poměr a dále se sami starat o své dítě.</p> <p>Řešením je zvolit vhodný systém k příjmu dětí do MŠ i během školního roku zajištěním tzv. zásobní kapacity.</p>

Hlavní opatření	A. Analýza kapacit volných míst <ul style="list-style-type: none"> • Aktualizace kapacit dostupných míst v mateřských školách v rejstříku • Vyhledávání vhodných možností k navýšení kapacit B. Právní hlediska <ul style="list-style-type: none"> • Změna právních předpisů • Zajištění dostatečné kapacity C. Finanční hlediska <ul style="list-style-type: none"> • zajištění dostatečných finančních prostředků ze strany zřizovatele
Název indikátorů k hodnocení	<ul style="list-style-type: none"> • Počet dětí přijatých do MŠ
Správce cíle	Starostka města Doksy – Ing. Eva Burešová

Tabulka 66: Problémový okruh 2

Problémový okruh 2	Kapacitní naplněnost tříd na základních školách
Cíl 2.1	Zajistit naplněnost tříd na malotřídních školách
Popis cíle	<p>Dnešním trendem jsou třídy s co nejnižším počtem žáků, aby byla zachována kvalita výuky a maximální soustředěnost žáků i učitelů k výuce. Toto je docíleno zejména na malotřídních školách v obcích. Žáci několika ročníků jsou zde spojeni do jedné třídy. Je vhodné podporovat tuto formu výuky. Je pravděpodobné, že bude tato forma vyhledávána i rodiči z okolních měst. Bude tedy nutná dojíždka dětí do škol v okolních obcích, což by mělo být podpořeno ze strany obcí zajištěním dostatečných dopravních spojů.</p> <p>Celá situace pomůže k zachování školní výuky na malých obcích.</p>
Hlavní opatření	A. Analýza malotřídních škol a jejich kapacit <ul style="list-style-type: none"> • aktualizace kapacit malotřídních škol dle rejstříku • návrhy optimalizace kapacit B. Personální a technické zajištění <ul style="list-style-type: none"> • Zajištění dostatečných kvalifikovaných personálních kapacit • Zajištění vhodných prostor k výuce • Řešení vhodného dopravního spojení do škol C. Finanční hlediska <ul style="list-style-type: none"> • Podpora provozu škol ze strany zřizovatele • Zajištění financování dopravní obslužnosti
Název indikátorů k hodnocení	<ul style="list-style-type: none"> • Počet žáků v malotřídních školách
Správce cíle	Starostka města Doksy – Ing. Eva Burešová

Tabulka 67: Problémový okruh 2

Problémový okruh 2	Kapacitní naplněnost tříd na základních školách
Cíl 2.2	Rovnoměrné naplnění tříd na základních školách
Popis cíle	<p>Předpisy určují kapacitu naplnění tříd v souhrnu za celou školu, bohužel však neřeší rozvržení kapacit na prvním a druhém stupni. Výhledově je třeba připravit se na situace, kdy bude nedostatečná kapacita ve třídách prvního stupně v základních školách a nebude dostatek kvalifikovaných učitelů pro primární vzdělávání.</p> <p>Pokud bude v následujících letech stoupat počet dětí na prvním stupni, je nutné rozšířit počty paralelních tříd, což ponese s sebou požadavky na další kvalifikovaný pedagogický personál. Dnešním trendem jsou třídy s co nejnižším počtem žáků, aby byla zachována kvalita výuky a maximální soustředěnost žáků i učitelů k výuce.</p>

Hlavní opatření	<p>A. Analýza kapacit volných míst</p> <ul style="list-style-type: none"> aktualizace kapacit ve třídách ZŠ na prvním i druhém stupni návrhy optimalizace kapacit <p>B. Personální zajištění</p> <ul style="list-style-type: none"> Zajištění dostatečných personálních kapacit zejména na prvním stupni ZŠ <p>C. Finanční hlediska</p> <ul style="list-style-type: none"> zajištění finančních prostředků na personální kapacity motivace pedagogů k dalšímu vzdělávání zhodnotit náklady na vytváření nových tříd
Název indikátorů k hodnocení	<ul style="list-style-type: none"> Počet žáků ve třídách
Správce cíle	Starostka města Doksy – Ing. Eva Burešová

3.2.4 Indikátory

Tabulka 68: Indikátor 1

Problémový okruh 1	Využití stávající kapacity MŠ pro předškolní vzdělávání		
Číslo indikátoru	1.1		
Název indikátoru	Vytvoření analýzy (kapacity MŠ)		
Měrná jednotka	ANO/ NE		
Správce měřítka	Starostka města Doksy		
Roky	2013	2017	2020
Plán		ANO	ANO
Skutečnost	NE		
Popis měřítka:	Analýzy bude sloužit ke zjištění celkových kapacit míst v mateřských školách. Na jejím základě bude možné posoudit následné rozšíření nebo naopak snížení potřebné kapacity a zhodnotit nejefektivnější využití budov.		
Metodika a výpočet:	Počet zapojených obcí, počet MŠ, počet dětí		
Zdroj čerpání dat:	Výkazy oddělení školství ORP, popř. výroční zprávy škol		

Tabulka 69: Indikátor 1.1

Cíl 1.1	Úprava kapacit mateřských škol		
Číslo indikátoru	1.1.1		
Název indikátoru	Počet zapojených obcí		
Měrná jednotka	počet		
Správce měřítka	Starostka města Doksy		
Roky	2013	2017	2020
Plán		80	100
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Vzhledem k přeplněnosti mateřských škol není ve většině zařízení možné umístit děti. Je potřeba přizpůsobit kapacitu MŠ rostoucí poptávce ze strany rodičů. Někteří rodiče by rádi nastoupili do zaměstnání. Na poptávku musí reagovat zřizovatelé MŠ vytvořením míst i pro děti nejen ve věku + 3 roky.		
Metodika a výpočet:	Počet zapojených obcí, počet MŠ		
Zdroj čerpání dat:	Výkazy oddělení školství ORP, popř. výroční zprávy škol		

Tabulka 70: Indikátor 1.2

Cíl 1.2	Umožnit příjem dětí k předškolnímu vzdělávání během celého školního roku		
Číslo indikátoru	1.2.1		
Název indikátoru	Počet dětí přijatých do MŠ		
Měrná jednotka	počet		
Správce měřítka	Starostka města Doksy		
Roky	2013	2017	2020
Plán		50	100
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Indikátor podává informaci o dětech, které jsou přijaty k předškolnímu vzdělávání mimo termíny nástupu do mateřských škol, tj. září každého roku.		
Metodika a výpočet:	Počty dětí získané ze statistik a výročních zpráv MŠ		
Zdroj čerpání dat:	Výkazy oddělení školství ORP, popř. výroční zprávy škol		

Tabulka 71: Indikátor 2

Problémový okruh 2	Kapacitní naplněnost tříd na školách		
Číslo indikátoru	2.1		
Název indikátoru	Analýza kapacit volných míst		
Měrná jednotka	ANO/ NE		
Správce měřítka	Starostka města Doksy		
Roky	2013	2017	2020
Plán		ANO	ANO
Skutečnost	NE		
Popis měřítka:	Analýzy bude sloužit ke zjištění celkových kapacit míst ve školách v souvislosti s kapacitním naplněním tříd. Na jejím základě bude možné posoudit následné rozšíření nebo naopak snížení naplněnosti tříd.		
Metodika a výpočet:	Počet zapojených obcí, počet tříd, počet žáků		
Zdroj čerpání dat:	Výkazy oddělení školství ORP, výroční zprávy škol		

Tabulka 72: Indikátor 2.1.1

Cíl 2.2	Zajistit naplněnost tříd na malotřídních školách		
Číslo indikátoru	2.1.1		
Název indikátoru	Počet žáků v malotřídních školách		
Měrná jednotka	počet		
Správce měřítka	Starostka města Doksy		
Roky	2013	2017	2020
Plán		310	310
Skutečnost	295		
Popis měřítka:	Kapacita žáků na malotřídních školách není v současné době naplněna. Přestože bude žáků přibývat je předpoklad, že v střednědobém horizontu nebude kapacita dostatečně naplněna. Cílem však je zajistit rovnoměrnou vyváženost počtu žáků na malotřídních školách v průběhu let. To bude sledovat i navrhovaný indikátor.		
Metodika a výpočet:	Sledování počtu žáků		
Zdroj čerpání dat:	Výkazy oddělení školství ORP, popř. výroční zprávy škol		

Tabulka 73: Indikátor 2.1.2

Cíl 2.2	Zajistit naplněnost tříd na malotřídních školách		
Číslo indikátoru	2.1.2		
Název indikátoru	Počet žáků ve třídách		
Měrná jednotka	osoba		
Správce měřítka	Starostka města Doksy		
Roky	2013	2017	2020
Plán		17	15
Skutečnost	19		
Popis měřítka:	K zajištění kvalitní výuky na školách je potřeba zajistit vhodný počet dětí ve třídách. Při stoupajícím trendu zvýšeného počtu dětí ve školách bude potřeba vytvořit paralelní třídy k rovnoměrnému rozložení počtu žáků ve školách.		
Metodika a výpočet:	Sledování počtu žáků		
Zdroj čerpání dat:	Výkazy oddělení školství ORP, popř. výroční zprávy škol		

3.3 Pravidla pro řízení strategie

3.3.1 Systém monitorování a hodnocení realizace strategie

Pro řízení strategie bude ustaven **manažer strategie**. Manažer zodpovídá za celkovou koordinaci všech aktivit souvisejících s jejím řízením. Je zodpovědný za to, že se se schválenou strategií bude pracovat, že zodpovědné subjekty budou usilovat o její naplnění a že se bude vyhodnocovat, zda se daří přispívat k plnění stanovených cílů.

Manažer strategie je výkonnou a koordinační jednotkou, ale pro výkon své činnosti potřebuje součinnost orgánů, které mohou rozhodovat. Tím je **řídící skupina**. Řídící skupina činí klíčová rozhodnutí při naplňování strategie, zejména týkající se jejích změn a úprav, ale také schvalování akčního plánu. Řídící skupina schvaluje vyhodnocení strategie a přijímá opatření vyplývající ze závěrů hodnocení.

Tabulka 74: Složení řídicí skupiny

Složení řídicí skupiny
Předsedové jednotlivých svazků obcí
Motivující starostové

Pro řízení strategie jsou důležití **správci cílů**. Správce cíle není osoba, která by měla za úkol daný cíl samostatně zrealizovat. Jeho rolí je hlídat, aby se na plnění cíle nezapomnělo. Je to osoba, která bude v území iniciovat kroky směřující k plnění cíle, bude komunikovat s ostatními subjekty v území, bude dbát nad tím, aby se do budoucích akčních plánů dostávaly konkrétní kroky, které přispějí k plnění cíle, bude kontrolovat, že do příslušného rozpočtu budou zahrnuty prostředky určené k plnění cíle. Ostatní subjekty v území však mají společnou povinnost spolu s gestorem aktivně usilovat o plnění cíle. Správce cíle také bude v následujících letech sledovat prostřednictvím indikátorů, zda je cíle dosahováno. V další budoucí spolupráci bude tuto informaci poskytovat ostatním městům a obcím a společně budou hledat další řešení k přibližování se stanovenému cíli.

Tabulka 75: Správci cílů

Správci cílů		
Číslo cíle	Název cíle	Správce cíle
1.1	Úprava kapacit mateřských škol	Starostka města Doksy – Ing. Eva Burešová
1.2	Umožnit příjem dětí k předškolnímu vzdělávání během celého školního roku	Starostka města Doksy – Ing. Eva Burešová
2.1	Zajistit naplněnost tříd na malotřídních školách	Starostka města Doksy – Ing. Eva Burešová
2.2	Rovnoměrné naplnění tříd na malotřídních školách	Starostka města Doksy – Ing. Eva Burešová

Gestoři indikátorů jsou osoby, které zodpovídají za zjištění hodnot indikátoru v souladu se stanovenou definicí a metodikou výpočtu. Dodávají podklady příslušnému správci cíle.

Tabulka 76: Gestoři indikátorů

Gestoři indikátorů		
Číslo indikátoru	Název indikátoru	Gestor indikátoru
1.1	Vytvoření analýzy (kapacity MŠ)	Starostka města Doksy – Ing. Eva Burešová
1.1.1	Počet zapojených obcí	Starostka města Doksy – Ing. Eva Burešová
1.2.1.	Počet dětí přijatých do MŠ	Starostka města Doksy – Ing. Eva Burešová
2.1.	Analýza kapacit volných míst	Starostka města Doksy – Ing. Eva Burešová
2.1.1.	Počet žáků v malotřídních školách	Starostka města Doksy – Ing. Eva Burešová
2.2.	Počet žáků ve třídách	Starostka města Doksy – Ing. Eva Burešová

Strategie bude naplňována především projekty zařazenými do každoročně schvalovaného akčního plánu (viz kapitola 3.3.3 souhrnného dokumentu). Projekty zařazené do akčního plánu by pak měly naplňovat stanovené cíle.

Naplňování strategického dokumentu musí být měřeno a pravidelně vyhodnocováno. Pro jednotlivé cíle byly nastaveny indikátory a k nim nastavená metodika – tj. způsob sledování a vyhodnocování daného indikátoru. Ke každému indikátoru je také nastaven jeho správce (gestor), který je zodpovědný za sledování jeho vývoje a porovnání s cílovou hodnotou.

Tabulka 77: Hlavní zodpovědnosti v procesu implementace strategie

Činnost v rámci implementace	Zodpovědná osoba/subjekt	Termín
Koordinace implementačních aktivit	Manager strategie	průběžně
Návrh projektů do akčního plánu	Správci cílů	2x ročně
Výběr projektů do akčního plánu	Řídící skupina	Každoročně dle termínů přípravy rozpočtu
Předložení akčního plánu ke schválení na následující rok	Manager strategie	Každoročně dle schválených rozpočtů
Vyhodnocení indikátorů za předchozí rok	Gestoři indikátorů	Každoročně v prvním čtvrtletí
Vyhodnocení plnění akčního plánu za předchozí rok	Manager ve spolupráci gestorů a správců	Jednou ročně
Projednání vyhodnocení indikátorů a plnění akčního plánu za předchozí rok	Řídící skupina	Každoročně v druhém čtvrtletí

3.3.2 Systém změn strategie

V průběhu realizace Strategie může dojít k objektivní potřebě dílčí změny tj. ve formě úpravy cíle, či indikátoru. Tato potřeba může být způsobena jak vnějšími (např. rozhodnutí vlády, či EU), tak vnitřními (potřeba změny vyvstane při průběžném monitorování cílů Strategie) faktory. Rozhodnutí, zda je nutné některé části Strategie upravit bude následovat každoročně po vyhodnocení indikátorů za předchozí rok a po vyhodnocení akčního plánu. Pokud se ukáže, že realizací projektů nedošlo k uspokojivému vývoji příslušného indikátoru, je nutné blíže zanalyzovat příčiny takového vývoje. Nejedná-li se o neočekávané vnější vlivy (povodeň, hospodářská krize apod.), pak může být příčina buď na straně chybně nastaveného cíle či přiřazeného indikátoru, anebo na straně nefunkčnosti projektu vzhledem ke stanovenému cíli. V obou případech je nutné, aby správce cíle navrhl opatření ke změně. Může se jednat buď o návrh vhodnějšího typu projektu do akčního plánu, nebo o přeformulování cíle. Takovou změnu je nutno důkladně prodiskutovat s dotčenými subjekty (ideálně v rámci fokusní skupiny) a následně změnu navrhnout řídicí skupině. Řídicí skupina rozhodne o schválení či neschválení změny.

3.3.3 Akční plán

Akční plán je dokumentem, jehož cílem je upřesnit strategický plán v krátkodobém časovém horizontu. Akční plán ze strategického plánu vychází a určuje, jakými konkrétními kroky či projekty budou naplňovány příslušné cíle uvedené ve strategickém plánu. Akční plán se zpracovává vždy na následující rok.

U každé aktivity musí být zřejmé, k naplnění jakého cíle přispívá. Sestavování akčního plánu musí být v souladu se strategickým plánem, ale také s připravovaným rozpočtem na následující rok. Projekty zařazené do akčního plánu musí být kryty rozpočtem nebo jiným (externím) zdrojem financování. Pokud nebude k projektům vybraným do akčního plánu jednoznačně přiřazen zdroj financování, budou z akčního plánu vyřazeny.

Proces přípravy akčního plánu je třeba vnímat jako **proces dlouhodobý a opakovaný**, postupující celým kalendářním rokem. Příprava akčního plánu probíhá souběžně s přípravou rozpočtu (dobrovolného svazku obcí nebo rozpočtů jednotlivých měst a obcí). Nejprve dochází ke sběru podnětů na realizaci projektů od jednotlivých měst a obcí. Následně dochází k výběru těch aktivit, které je z věcného, časového a finančního hlediska možné realizovat v příštím roce. Nakonec dochází k přijetí rozhodnutí o přehledu konkrétních aktivit zařazených do akčního plánu pro následující rok.

V prvním pololetí roku, který následuje pro realizaci akčního plánu, by mělo dojít k jeho vyhodnocení.

Tabulka 78: Harmonogram procesů při přípravě, realizaci a vyhodnocení akčních plánů

Čtvrtletí	Rok 2015				Rok 2016				Rok 2017				Rok 2018	
	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.
Akční plán na r. 2016														
Příprava														
Realizace														
Vyhodnocení														
Akční plán na r. 2017														
Příprava														
Realizace														
Vyhodnocení														

Akční plán může být vypracován pomocí tabulky, která obsahuje číslo cíle, ke kterému se projekt váže, název projektu, orientační rozpočet, zdroj financování, harmonogram, nositel projektu, aktuální stav připravenosti.

Tabulka 79: Akční plán

Cíl	Název projektu	Náklady	Zdroj financování	Termín realizace	Nositel projektu	Připravenost

Do tabulky se uvádějí následující informace:

Cíl – název cíle stanoveného ve strategii, k němuž se projekt váže

Název projektu – konkrétní název projektu, který naplňuje daný cíl

Náklady – orientační finanční objem. Vzhledem k tomu, že se jedná o hrubý návrh akčního plánu, jde o odhad finančních nákladů. Náklady budou dále zpřesňovány.

Zdroj financování – Bude uveden předpokládaný zdroj (přímé financování, dotační fondy). Je vhodné uvádět i výši případné spoluúčasti. Do tabulky se uvádějí následující informace:

Cíl – Název a číslo cíle stanoveného ve strategii, k němuž se projekt váže

Název projektu – konkrétní název projektu či aktivity, která naplňuje (spolu s dalšími) daný cíl

Náklady – orientační finanční objem projektu; vzhledem k tomu, že se jedná o první hrubou verzi akčního plánu, je samozřejmé, že se ve většině případů bude jednat o odhad nákladů (stanovený expertním odhadem či na základě zkušenosti s obdobnými projekty). V dalších verzích akčního plánu budou náklady upřesňovány.

Zdroj financování – snahou je co nejefektivnější hospodaření, proto je vhodné uvést vhodný zdroj financování z konkrétního dotačního zdroje (národní granty, evropské fondy apod.). V tom případě je nutné do akčního plánu uvést také podíly financování (např. 85 % dotace, 15 % rozpočet DSO). Tam, kde budou projekty již dostatečně konkrétní, je možné hledat příslušnou dotační možnost v připravovaných operačních programech Evropských strukturálních a investičních fondů.

Tam, kde je od počátku zřejmé, že zdrojem financování nemůže být žádný dotační program, je vhodné do zdroje financování uvést rozpočet té organizace, která financování projektu plánuje (konkrétní obec, více obcí, dobrovolný svazek obcí).

Termín realizace – jedná se o další údaj, který je v této fázi orientační a předpokládá se jeho postupné upřesňování. Pokud se jedná o víceleté projekty, je nutné uvést alespoň roky jeho realizace, vhodnější však je uvést i měsíce (zejména u akcí, které budou realizovány v rámci jednoho roku).

Nositel projektu – uvádí se subjekt, který bude mít realizaci projektu na starosti. V případě DSO to většinou bude svazek obcí, v případě neformální spolupráce obcí může jít o jednu konkrétní obec, která bude mít zodpovědnost za zpracování žádosti o dotaci a její realizaci, na jejímž území se bude projekt realizovat, která bude organizovat výběrové řízení apod. Samozřejmě se počítá s aktivní účastí ostatních obcí, nositel je však tzv. lead-partnerem.

Připravenost – pro doplnění informací o reálnosti projektu, přesnosti jeho rozpočtu a načasování je vhodné uvést, v jakém stavu se projekt nachází. Většinou se stručně uvádí, zda se jedná o projekt ve fázi záměru, nebo zda již byla vytvořena studie, která jej blíže popisuje. Dalšími milníky může být zpracovaná projektová dokumentace, vydané stavební povolení či vybraný zhotovitel na základě výběrového řízení.

Pokud bude cíl naplňován po dobu několika let, je možné do akčního plánu uvést také orientační **zásobník projektů/aktivit** (samostatná tabulka ve stejné struktuře), které nejsou financovatelné z rozpočtu příštího roku, ale s nimiž se uvažuje v dalších letech. Takový zásobník by byl pouze orientační a sloužil by jako jeden z podkladů pro sestavování akčních plánů na další roky. Je vhodný z toho důvodu, že při případných personálních změnách bude na jednom místě zaznamenáno, s čím projektový tým počítal jako s aktivitami vhodnými k realizaci za účelem dosažení cíle. Veškeré údaje by byly v tom případě orientační (harmonogram, náklady) a upřesňovaly by se při sestavování dalšího akčního plánu na následující rok.

V prvním pololetí roku, který následuje po realizaci akčního plánu, by mělo dojít k jeho **vyhodnocení**. V rámci vyhodnocení budou posouzeny jednotlivé projekty, které byly navrženy v akčním plánu k realizaci.

U zrealizovaných projektů bude posouzeno především to, zda byly udrženy náklady, které byly v akčním plánu orientačně uvedeny, a souladu skutečného harmonogramu s předpokládaným. V případě odchylek budou vyhodnoceny důvody, proč k nim došlo. Z takto učiněných vyhodnocení by měly být přijaty adekvátní závěry (např. do budoucna zpřesnit odhady nákladů, zaměřit se na kvalitu výběrových řízení s důrazem na minimalizaci víceprací, při nastavování harmonogramu brát v potaz rizika, která mohou projekt zbrzdit apod.).

Zároveň je nutné znovu vyhodnotit, jak se vyvinuly hodnoty indikátorů po realizaci projektů. Tím dojdeme k dílčímu závěru, zda zrealizované projekty jsou vzhledem k vytyčeným cílům efektivní a účinné. V případě, že se hodnoty indikátorů nevyvíjejí příznivým směrem, je nutné přemýšlet o přehodnocení projektů, které jsou naplánovány k plnění cílů.

U nezrealizovaných projektů je nutné analyzovat důvody, proč k realizaci nedošlo (do akčního plánu by měly vstupovat jen reálné projekty a aktivity).

3.4 Závěr a postup zpracování

3.4.1 Shrnutí

Ve sledované oblasti je žádoucí řešit dva problémové okruhy

- 1) **Stávající kapacity MŠ pro předškolní vzdělávání** – pro řešení byly stanoveny cíle úprava kapacit mateřských škol a umožnit příjem dětí k předškolnímu vzdělávání během celého školního roku.

Ke sledování plnění cílů budou sloužit navržené indikátory (zejména nalažy) a nápomocen bude gestor, jako jeden ze zástupců vedení obcí.

- 2) **Kapacitní naplněnost tříd na základních školách** – i pro tento problémový okruh byly stanoveny cíle a to zajistit naplněnost tříd na malotřídních školách a rovnoměrné naplnění tříd na základních školách.

I zde bude naplňování cílů na základě plnění stanovených indikátorů – analýz.

3.4.2 Popis postupu strategie

Návrhová část byla zpracována ve spolupráci celého realizačního týmu, gestorů a zástupců obcí. Odbornější stránku zajišťovali oslovení pedagogové. Celkem se na zpracování podílelo 6 osob postupně během několika týdnů.

Základní osu návrhové části připravil pracovník pro analýzy a strategie. Následně byla data rozpracována s odborníky na dané téma. Šlo zejména o pedagogické pracovníky prvního i druhého stupně základních škol. Během celého procesu byla data zasílána a konzultována s gestorem tématu, paní starostkou Doks. Následně byl dokument konzultován s pracovníky oddělení školství MěÚ v České Lípě.

3.5 Přílohy

3.5.1 Vazba na OP VVV - PO3 a IROP - SC 2.4

Vazba na Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání (OP VVV) - prioritní osa 3 (PO 3) Rovný přístup ke kvalitnímu předškolnímu, primárnímu a sekundárnímu vzdělávání

Na základě jednání s Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy – odborem přípravy Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání - najdou uplatnění některé výstupy souhrnných dokumentů projektu meziobecní spolupráce v podporovaných oblastech a aktivitách prioritní osy 3 „Rovný přístup ke kvalitnímu předškolnímu, primárnímu a sekundárnímu vzdělávání, jako např. podpora budování kapacit pro inkluzivní vzdělávání, vytváření kapacit pro rozvoj základních pre/gramotností v mateřských a základních školách, podpora budování kapacit pro pedagogický leadership na úrovni školy a území včetně rozvoje spolupráce školy, rodičů a mimoškolního vzdělávání, nebo podpora krajského akčního plánování s vazbou na místní akční plány.

Vazba na Operační program Integrovaný regionální operační program (IROP) – specifický cíl 2.4

Uplatnění najdou některé výstupy souhrnných dokumentů projektu meziobecní spolupráce a to zejména v oblastech budování infrastruktury mateřských škol, podpora krajského akčního plánování s vazbou na místní akční plány s potřebami rozvoje infrastruktury pro podporu polytechnického vzdělávání nebo připojení k internetu, anebo konektivita celých škol.

3.5.2 Seznam zkratk

ČSÚ	Český statistický úřad	SVČ	středisko volného času
DDM	Dům dětí a mládeže	ŠD	školní družina
DSO	Dobrovolný svazek obcí	ŠJ	školní jídelna
MěÚ	Městský úřad	ŠK	školní klub
MŠ	Mateřská škola	v.o.s.	veřejná obchodní společnost
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy	ZŠ	základní škola
ORP	Obec s rozšířenou působností	ZUŠ	základní umělecká škola
OU	Obecní úřad	SO	správní obvod
RUD	rozpočtové určení daní		

4. Téma 2.: Sociální služby

4.1 Analytická část: definice a analýza řešených problémů

4.1.1 Vymezení a zdůvodnění řešeného problému

Z pohledu obcí je zajištění sociální péče jednou z významných aktivit, kterou v rámci výkonu samostatné působnosti plní. Tato oblast je velmi široká, finančně náročná a je neustále kladen důraz na zvyšování kvality těchto služeb. Co se týče financování, veřejné zdroje zcela určitě nebudou přibývat, zatímco počet uživatelů těchto služeb bude, vzhledem k demografickému vývoji, spíše narůstat.

Při reformě veřejné správy, konkrétně při ukončení činnosti okresních úřadů k 31. 12. 2002, například převzaly mnohé obce zřizovatelské kompetence k části pobytových zařízení pro seniory a osoby se zdravotním postižením. Do dnešní doby se neustále potýkají s financováním těchto zařízení. V rámci sociální reformy bylo také přeneseno břemeno zajištění poskytování sociálních služeb ve zvýšené míře na obce, a to bez dostatečného finančního zajištění.

Vývoj společnosti a demografický vývoj vyžadují kvalitativní změnu sociálních služeb a flexibilitu jejich spektra. Takto zásadní a rozsáhlé změny vyžadují dlouhodobá koncepční řešení, která berou v úvahu i širší souvislosti. Z tohoto důvodu je oblast sociálních služeb vhodným tématem pro spolupráci obcí. Společně lze nastavit efektivnější systém nejen z pohledu ekonomického, ale také humánního.

Meziobecní spolupráce na tomto poli může přinést vhodné strategie k řešení sociální problematiky, může vhodným způsobem podpořit přirozený rozvoj regionu – místního území. Obec je v této oblasti nejen v postavení poskytovatele a subjektu, který finančně přispívá ostatním poskytovatelům sociálních služeb, ale také koordinátora spolupráce s neziskovým sektorem, podnikatelskými strukturami a zájmovými sdruženími. Vhodně nastavenými strategiemi, programy, projekty je možné předejít sociální exkluzi některých skupin obyvatel, podpořit sociální začlenění již vyloučených skupin a saturovat oprávněné potřeby cílových skupin.

Nezanedbatelným bonusem spolupráce v regionu může být rozvoj tzv. sociální ekonomiky, jejíž koncept přináší nová a moderní řešení aktuálních témat, kterými jsou například integrace osob sociálně vyloučených, rozvoj místních zdrojů apod. Jeden z předpokladů, z nichž sociální ekonomika vychází, je, že stát není schopen finančně ani organizačně zajistit všechny sociální potřeby občanů. Sociální ekonomika je sociálně odpovědná, podporuje sociální soudržnost, směřuje k boji proti chudobě a sociální exkluzi.

Vzhledem k finanční náročnosti a proměnlivosti požadavků na spektrum sociálních služeb je žádoucí, aby byla vytvořena optimální síť sociálních služeb v regionu odpovídající skutečným potřebám. V této oblasti je celá řada problémů a témat, které je vhodné řešit společně, v rámci meziobecní spolupráce. Nemusí se však vždy jednat přímo o sociální služby ve smyslu zákona o sociálních službách, neoddiskutovatelný přínos je i v rozvoji služeb návazných či souvisejících. Smyslem projektu rozvoje meziobecní spolupráce není tvorba komunitních plánů rozvoje sociálních služeb nebo jejich nahrazování. Cílem je najít vhodné téma pro meziobecní spolupráci, které přispěje k místnímu rozvoji, aniž by byly narušeny již funkční principy či schémata.

Základní legislativa

V roce 2006 byly schváleny zákony, které zásadním způsobem transformovaly sociální oblast a poskytování sociálních služeb v ČR. V současné době je poskytování sociálních služeb v České republice upraveno těmito základními právními předpisy:

- 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, kterým jsou upraveny podmínky poskytování pomoci a podpory fyzickým osobám v nepříznivé situaci prostřednictvím sociálních služeb a příspěvku na péči. Kromě toho zákon upravuje podmínky pro vydání oprávnění k poskytování sociálních služeb, výkon veřejné správy v této oblasti, včetně kontroly kvality poskytovaných sociálních služeb, předpoklady pro výkon činností v sociálních službách a předpoklady pro výkon povolání sociálního pracovníka.
- vyhláška MPSV č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, v níž je mj. stanoven rozsah úkonů poskytovaných v rámci základních činností u jednotlivých druhů sociálních služeb, maximální výše úhrad za poskytování některých sociálních služeb, způsob hodnocení schopnosti zvládat základní životní potřeby, obsah a hodnocení plnění standardů sociálních služeb atd.

4.1.2 Popis sociálních služeb ve správním obvodu (situační analýza, finanční analýza), očekávaný vývoj

Následující tabulka podává podrobnější přehled o stávající síti sociálních služeb na Českolipsku. Uvedený rozsah sociálních služeb vychází ze soupisu uvedeného v komunitním plánu.

Tabulka 80: Přehled sociálních služeb - popis výchozí situace v SO ORP Česká Lípa

Poskytovatel (název zařízení)
ADRA – DOBROVOLNICKÉ CENTRUM
Dobrovolnictví je spolupráce s domovy pro seniory nebo s domy s pečovatelskou službou. Přínosem dobrovolnické práce je individuální přístup a aktivity, které dovolí klientům zprostředkovávání kontaktu s veřejným životem aktivní i pasivní formou, například doprovázením na vycházky, hraním společenských her, předčítáním a podobně.
CENTRUM PRO ZDRAVOTNĚ POSTIŽENÉ Libereckého kraje o. s.
Zajišťují poradenství, služby osobní asistence, odborné poradenství, služby respitní péče, rehabilitačních a didaktických pomůcek, půjčovna kompenzačních, tlumočnické služby, právní bezplatná poradna, poradna pro neslyšící a nedoslýchavé, psychologické poradenství, volnočasové a vzdělávací aktivity
DENNÍ A POBYTOVÉ SOCIÁLNÍ SLUŽBY, p. o.
Poskytování pobytových a ambulantních sociálních služeb osobám, které mají sníženou pohyblivost, situace těchto osob vyžaduje pomoc jiné fyzické osoby
DIAKONIE DUBÁ
Diakonie Dubá poskytuje pobytové služby sociální rehabilitace a směřuje k budoucímu samostatnému životu lidí se zdravotním postižením, a to ve vlastním bezbariérovém bytě, rodině nebo v jiném případném zařízení, které bude schopné dosaženou samostatnost nadále podporovat. Aktivní příprava klientů na budoucí samostatný život probíhá účastí v různých programech, kurzech a aktivitách.
DOLMEN, o.p.s., Agentura pro chráněné bydlení
Poskytována služba chráněného bydlení lidem s mentálním postižením
DOMOV SLUNEČNÍ DVŮR, p. o.
Tato organizace poskytuje pobytové sociální služby dospělým osobám, které mají omezenou soběstačnost z důvodu zdravotního postižení. Cílovou skupinu tvoří dospělé osoby, které mají z důvodu mentálního postižení sníženou soběstačnost a jsou tak zcela závislé na pomoci či dopomoci jiné fyzické osoby.
FARNÍ CHARITA ČESKÁ LÍPA

Poskytnutí pracovní-společenského uplatnění, vzdělávací, výchovné a aktivizační činnosti, sociálně terapeutické činnosti a rehabilitace
FOKUS LIBEREC o. s.
Podpora samostatného bydlení
HOSPICOVÁ PÉČE SVATÉ ZDISLAVY o.p.s.
Nabízí domácí hospicovou péči, půjčovnu pomůcek, odlehčovací službu, rodinný pokoj, poradnu
MALTÉZSKÁ POMOC, o.p.s.
Dobrovolnictví, sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením, sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi, osobní asistence, průvodcovské a předčitatelské služby. Odloučené pracoviště: Centrum Česká Lípa, areál Farní charity
REVMA LIGA ČR, o. s. pobočka Česká Lípa
Rekondiční pobyty, vzdělávací činnost, sociálně-právní poradenství, přednášky, rehabilitační cvičení
SOCIÁLNÍ SLUŽBY MĚSTA MIMOŇ, p. o.
Poskytuje i terénní domácí zdravotnickou péči (telefonní číslo 487 883 812). Poskytování péče seniorům a zdravotně postiženým občanům, domácí zdravotní ošetrovatelská péče.
TYFLOSERVIS, o. p. s.
Jde o obecně prospěšnou společnost Tyfloservis, která nabízí podporu, informace a nácvik dovedností lidem, kteří přes závažné zrakové potíže hledají cestu k co možná nejsamostatnějšímu životu. Působí též na společnost, aby dokázala k jejich samostatnosti přispívat a pomohla tam, kde je to třeba.
STŘEDISKO PRO RANOU PÉČI LIBEREC, o.p.s.
Středisko poskytuje služby rané péče rodinám dětí se zrakovým, pohybovým, mentálním, kombinovaným postižením a dále ohrožením vývoje do sedmi let věku dítěte. Raná péče má za cíl maximálně podpořit vývoj dítěte s postižením a podpořit rodinu jako celek. Služby rané péče jsou rodinám poskytovány bezplatně.
ADRA – DOBROVOLNICKÉ CENTRUM
Dobrovolnictví je spolupráce s domovy pro seniory nebo s domy s pečovatelskou službou. Přínosem dobrovolnické práce je individuální přístup a aktivity, které umožní klientům zprostředkovávání kontaktu s veřejným děním aktivní i pasivní formou, například doprovázením na vycházky, předčítáním, hraním společenských her a podobně.
D.R.A.K. – OBČANSKÉ SDRUŽENÍ
Sociální poradenství pro rodiny s dětmi, pomoc při vyřizování dávek a zajišťování sociálních služeb, komunikace s úřady a dalšími institucemi. Ambulantní hodiny jsou pondělí 12 – 16, čtvrtek 10 – 14
FARNÍ CHARITA ČESKÁ LÍPA
Dům Jonáš - dům pro matky s dětmi v tísní, chráněná dílna, charitní šatník, sociální automobil
MOST K NADĚJI, o. s. – K-centrum Česká Lípa
K-centrum nabízí ambulantní služby v rámci sekundární a terciární prevence drogových závislostí. Poskytuje krizovou intervenci, poradenství, zdravotní a sociální pomoc uživatelům omamných psychotropních látek (experimentujícím i závislým), rodinným příslušníkům a jiným blízkým osobám. Služby K-centra jsou poskytovány anonymně a bezplatně.
SOCIÁLNÍ SLUŽBY MĚSTA ČESKÉ LÍPY, příspěvková organizace
Tato příspěvková organizace je určena pro rodiny s dětmi s nízkými příjmy, občany v sociální nouzi, matky s dětmi v tíživé životní situaci nebo nezaměstnané. Odloučená pracoviště příspěvkové organizace je Dům rychlé pomoci v České Lípě.
DŮM HUMANITY
Organizace poskytuje služby pro osoby bez přístřeší a pro otce nebo matky s dětmi v tísní, služby pro nezaměstnané a osoby v krizi. Pokud jsou období kdy je volná kapacita, není problém službu poskytnout i obyvatelům z jiných regionů.
DOMOV PRO SENIORY DOKSY, p. o.
Jde o terénní pečovatelskou službu pro obyvatele města Doksy zároveň i pro obyvatele okolních obcí. Jsou zde nabízeny služby domova pro seniory, odlehčovací služba pro osoby pečující o seniora – denní stacionář.
DOMOV DŮCHODCŮ A DŮM S PEČOVATELSKOU SLUŽBOU ZÁKUPY, P. O.
Poskytuje služby domova pro seniory, domova se zvláštním režimem a terénní pečovatelskou službu pro seniory a osoby s tělesným postižením.
HOSPICOVÁ PÉČE SVATÉ ZDISLAVY o.p.s.
Nabízí domácí hospicovou péči, poradnu, půjčovnu pomůcek, odlehčovací službu, rodinný pokoj,...

MĚSTO STRÁŽ POD RALSKEM – PEČOVATELSKÁ SLUŽBA
Dům s pečovatelskou službou, terénní pečovatelská služba na území města Stráž pod Ralskem a v přilehlých obcích
SOCIÁLNÍ SLUŽBY MĚSTA ČESKÉ LÍPY, příspěvková organizace
Poskytování terénních pečovatelských služeb, provozování Denního stacionáře Strípek, volnočasové aktivity. Odloučená pracoviště příspěvkové organizace - Dům s pečovatelskou službou, Penzion s pečovatelskou službou, Klub důchodců.
SOCIÁLNÍ SLUŽBY MĚSTA MIMOŇ, p.o.
Poskytuje i terénní domácí zdravotnickou péči (telefonní číslo 487 883 812). Poskytuje péči seniorům a zdravotně postiženým občanům, domácí zdravotní ošetrovatelská péče.
OBEC HORNÍ POLICE – Dům s pečovatelskou službou
Terénní pečovatelská služba pro místní seniory, tj. donáška obědů z MŠ, úklid, drobné pochůzky (nákupy, léky), pro seniory ubytované v zařízení obce (Dům s pečovatelskou službou), pomoc při osobní hygieně, dále praní, žehlení, mytí oken,...
Klub Koule, Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež
Je to nízkoprahové zařízení pro děti a mládež ve věku od 6 do 26 let. Hlavním cílem je práce s klienty, získání sebedůvěry, odpovědnosti a samostatnosti, působit preventivně před sociálně-patologickými jevy s následným sociálním vyloučením. Podstatné je také poskytovat dostatečné množství informací, či následné zprostředkování odborných konzultací.
DŮM JONÁŠ – dům pro matky s dětmi v tísní
Dům je určen pro matky s dětmi v tísní. Poskytuje sociální služby těm klientkám, které se ocitly v těžké životní situaci a nejsou schopny ji zvládnout vlastními silami. Nabízí placené azylové ubytování na dobu maximálně jednoho roku, okamžité a bezplatné základní sociálně právní poradenství.
KOMPLEXNÍ DOMÁCÍ PÉČE AGENTURA SLUNÍČKO
Poskytování komplexní domácí péče a terénních sociálních služeb pro okres Česká Lípa, poskytování zdravotní péče, specializované péče a sociálních služeb v domácím prostředí, vozíčkáře, doprava pro seniory a osoby se sníženou pohyblivostí
REVMA LIGA ČR, o. s. pobočka Česká Lípa
Zabývají se rekondičními pobyty, přednáškami, vzdělávacími činnostmi, sociálně-právním poradenstvím, rehabilitačním cvičením.
SVAZ TĚLESNĚ POSTIŽENÝCH v ČR, o. s. - Místní organizace Česká Lípa
Zabývají se poradenstvím, vzdělávacími a volnočasovými aktivitami. Je zde možnost si zapůjčit kompenzační pomůcky.
SJEDNOCENÁ ORGANIZACE NEVIDOMÝCH A SLABOZRAKÝCH V ČESKÉ REPUBLICCE
Organizace pomáhá osobám se zrakovým postižením. Nabízejí poradenství sociálně-právní, poradenství při výběru pomůcek pro běžný život, vzdělávací kurzy, zvukové knihy, zájmové kluby, rekondiční pobyty, poznávací akce.
SPOLEČNOST PRO PODPORU LIDÍ S MENTÁLNÍM POSTIŽENÍM V ČESKÉ REPUBLICCE, o. s.
Zabývají se poradenskou činností, klubovou činností, rekondičními pobyty,...
SVAZ NESLYŠÍCÍCH A NEDOSLYŠAVÝCH V ČR
Tlumočnické služby, poradenství sociálně-právní, přednášky, vzdělávací činnost, výuka znakového jazyka, pomoc při instalaci kompenzačních pomůcek
OBČANSKÉ SDRUŽENÍ KLUB PATHFINDER
Toto sdružení pomáhá dětem i ze sociálně slabších rodin. Učí se jak správně trávit volný čas nebo jak se zapojit do fungujícího dětského kolektivu.
PEDAGOGICKO – PSYCHOLOGICKÁ PORADNA ČESKÁ LÍPA
Poskytují služby dětem, studentům, žákům, jejich zákonným zástupcům, školám a školským zařízením. Podporují psychosociální vývoj dětí a mládeže, se zvláštním zaměřením na jedince a skupiny s takzvanými speciálními vývojovými potřebami, vrstevnických problémů, posouzení adaptačních problémů v předškolních a školních zařízeních, posouzení školní zralosti dětí, posouzení případných psychických problémů.

Zdroj: registr poskytovatelů sociálních služeb, komunitní plán Česká Lípa, vlastní šetření 2014, Komunitní plán sociálních služeb města Česká Lípa, dostupné na

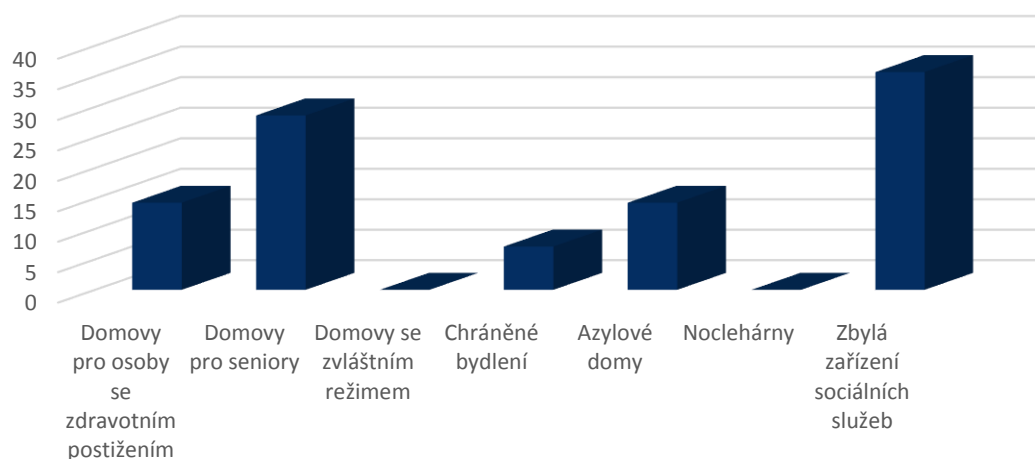
<http://www.mucl.cz/customers/mucl/storage/dokumenty/13401719141.pdf>

Tabulka 81: Počet jednotlivých typů zařízení sociálních služeb sídlících v rámci ORP

Druh zařízení sociálních služeb	
Denní stacionáře	1
Domovy pro osoby se zdravotním postižením	2
Domovy pro seniory	4
Chráněné bydlení	1
Azylové domy	2
Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	1
Sociální poradny	1
Intervenční centra	1
Ostatní	1
Celkem	14

Zdroj: Okresní správa sociálního zabezpečení Česká Lípa a Registr poskytovatelů sociálních služeb

Správní obvod ORP Česká Lípa má zpracovaný komunitní plán na léta 2012 - 2015. Využívá strategické dokumenty Libereckého kraje Strategie rozvoje Libereckého kraje 2006 - 2020, Program rozvoje Libereckého kraje 2007 – 2013 a Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb Libereckého kraje 2009 - 2013. Velká část zmíněných organizací (či jejich příslušných poboček) se nachází v České Lípě. Výjimkou jsou pouze Domov pro osoby se zdravotním postižením, Domov Sluneční dvůr (Jestřebí) a domy pro seniory (Zákupy, Doksy, Mimoň a Česká Lípa). Do kategorie ostatní byla zařazena Hospicová péče, která svou náplní neodpovídá žádnému z uvedených zařízení. Intervenční centrum v České Lípě je spíše pro cizince.

Graf 6: Počet vybraných typů zařízení sociálních služeb sídlících v rámci ORP

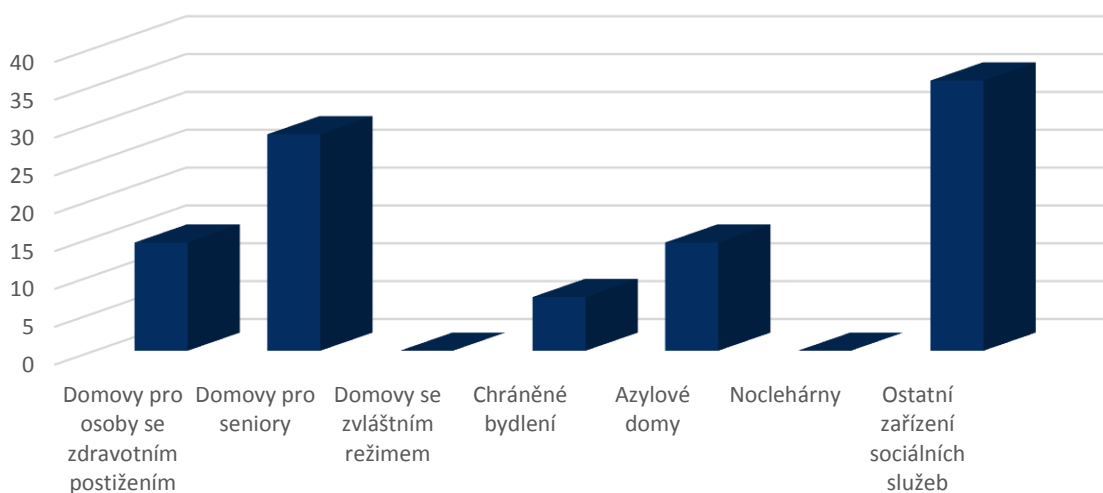
Zdroj: grafické znázornění z dat tabulky 81

Tabulka 82: Počet jednotlivých typů zařízení sociálních služeb působících v rámci ORP (resp. poskytujících služby pro obyvatele ORP)

Druh zařízení sociálních služeb	
Denní stacionáře	1
Domovy pro osoby se zdravotním postižením	2
Domovy pro seniory	4
Chráněné bydlení	1
Azylové domy	2
Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	1
Sociální poradny	1
Centra sociálně rehabilitačních služeb	2
Celkem	14

Zdroj: Okresní správa sociálního zabezpečení Česká Lípa a Registr poskytovatelů sociálních služeb

Graf 7: Počet vybraných typů zařízení sociálních služeb působících v rámci ORP (resp. poskytujících služby pro obyvatele ORP)

Zdroj: grafické znázornění z dat tabulky 82

Tabulka 83: Zařízení sociálních služeb se sídlem působících mimo ORP

pořadové číslo	název zařízení	typ zařízení	zřizovatel zařízení	sídlo zařízení (ORP)
1.	Raná péče	terénní práce		Liberec
2.	Hospic péče sv. Zdislavy - 4 pokoje		Neziskový sektor	Liberec
3.	zdravotní služby v domácnosti			
4.	Fokus lbc - podpora bydlení		Neziskový sektor	Liberec

Zdroj: Okresní správa sociálního zabezpečení Česká Lípa a Registr poskytovatelů sociálních služeb

Ve správní obvodu ORP Česká Lípa působí řada zařízení sociálních služeb.

Z předchozího popisu je patrné, že ve vymezeném území se nevyskytují všechny typy zařízení sociálních služeb. Zcela zde chybí denní i týdenní stacionáře, intervenční centrum a zařízení pro krizovou pomoc.

V přehledu zařízení se sídlem mimo ORP je v kolonce "název zařízení" většinou uveden název poskytovatele služby (většina jejich působišť není označována specifickým titulem, často jde jednoduše o sociální službu poskytovanou v sídle).

Tabulka 84: Počet jednotlivých typů sociálních služeb

Druh sociální služby		
Služby sociální péče	Sociální poradenství	9
	Osobní asistence	2
	Pečovatelská služba	11
	Tísňová péče	1
	Průvodcovské a předčitatelské služby	1
	Podpora samostatného bydlení	1
	Odlehčovací služby	5
	Denní stacionáře	2
	Domovy pro osoby se zdravotním postižením	3
	Domovy pro seniory	4
	Domovy se zvláštním režimem	2
	Chráněné bydlení	8
	Sociální služby poskytované ve zdravotnických zařízeních ústavní péče	1
	Azylové domy	4

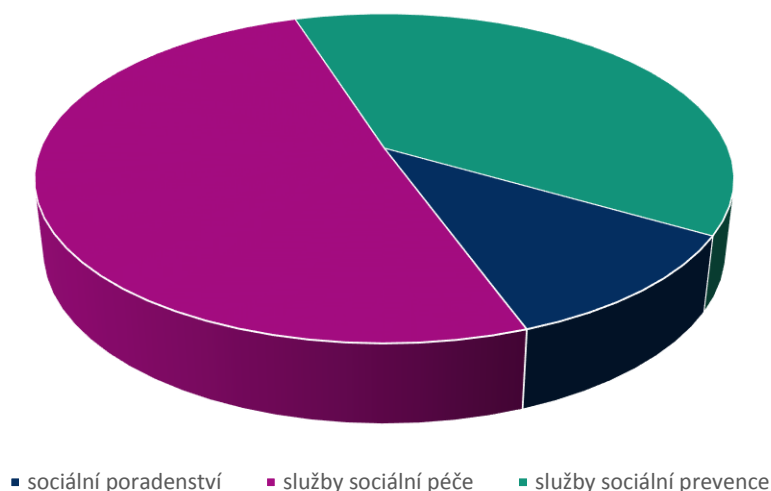
	Kontaktní centra	3
	Nízkoprahová denní centra	1
	Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	8
	Noclehárny	1
	Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi	2
	Sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením	5
	Terénní programy	5
	Sociální rehabilitace	2

Zdroj: Tabulka byla vyplněna v souladu se zadáním dle dat z registru poskytovatelů. Jak bylo uvedeno u tabulky 1, v porovnání s poskytnutým zdrojem jsou dle ČSÚ počty služeb rovněž nižší, protože nezahrnují započtení vícero zařízení téže služby u jednoho poskytovatele, ale počítá pouze tohoto poskytovatele.

Vzhledem k poměrně velkému množství služeb nepřiraditelných ke konkrétnímu typu zařízení sociálních služeb poskytuje tato tabulka mnohem lepší představu o rozsahu sociálně zaměřených aktivit v regionu. Toto nabývá na významu především při pohledu na služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením - v předchozím třídění totiž nebylo možno identifikovat terénní a ambulantní služby určené převážně pro ně.

Bližší popis reálného stavu a dostupnosti sociálních služeb v území bude proto připojen v komentáři k následující tabulce.

Graf 8: Počet vybraných typů sociálních služeb v rámci ORP

Zdroj: grafické znázornění z dat tabulky 84

Tabulka 85: Počet jednotlivých typů sociálních služeb působících v rámci ORP (resp. poskytující služby pro obyvatele ORP)

	Druh sociální služby	
	Sociální poradenství	1
Služby sociální péče	Osobní asistence	2
	Pečovatelská služba	7
	Tísňová péče	1
	Průvodcovské a předčitatelské služby	1
	Podpora samostatného bydlení	2
	Odlehčovací služby	1
	Denní stacionáře	1
	Domovy pro osoby se zdravotním postižením	2
	Domovy pro seniory	5
	Chráněné bydlení	1
	Sociální služby poskytované ve zdravotnických zařízeních ústavní péče	1

Služby sociální prevence	Raná péče	1
	Tlumočnické služby	1
	Azylové domy	2
	Krizová pomoc	1
	Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	1
	Služby následné péče	1
	Sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením	2
	Terénní programy	2

Zdroj: Komunitní plán města Česká Lípa

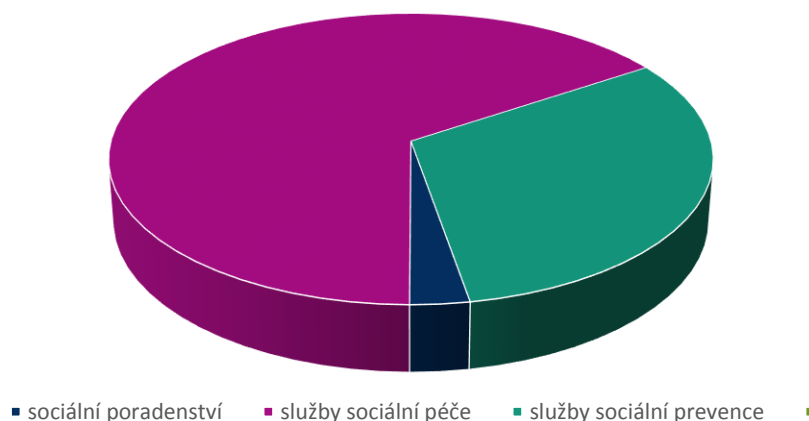
Ve správní obvodu ORP Česká Lípa je poskytováno velké množství sociálních služeb. Jsou zde zastoupena tradiční pobytová zařízení pro seniory a osoby se zdravotním postižením (Domov pro seniory v Mimoni, Zákupích, Doksech, Stráži pod Ralskem a v České Lípě. i modernější forma chráněného bydlení (Dolmen + Fokus). Uvedené kategorie klientů mohou dále využívat pečovatelskou službu (Česká Lípa, Mimoň, Zákupy, Dubá, Horní Police, Stráž pod Ralskem, Doksy) či osobní asistenci (ČSZP + Klub náhradních rodin).

Pro potřeby rodin pečujících o seniory či zdravotně postižené příbuzné jsou k dispozici odlehčovací služby (KPD Naděje, s.r.o. v České Lípě). Poměrně široké je spektrum sociálních poraden, které se zabývají rodinnou tematikou, zvládnutím duševních nemocí, problematice umírání, drogovými závislostmi či specializovanou problematikou poradenství pro nevidomé a slabozraké. Lidé, kteří přišli o přístřeší a dostali se do tíživé sociální situace, mohou využít služeb Azylových domu v České Lípě (SSMCL + FCI).

Rodinám v různých problematických situacích vedle poraden pomáhá také nízkoprahové centrum pro děti a mládež (klub Koule v České Lípě).

Z předchozího popisu je patrné, že ve vymezeném území, nejsou poskytovány všechny druhy sociálních služeb. Zcela zde chybí týdenní stacionáře (denní stacionář 1x měsíčně) a intervenční centrum.

Graf 9: Počet vybraných typů sociálních služeb působících v rámci ORP

Zdroj: grafické znázornění z dat tabulky 85

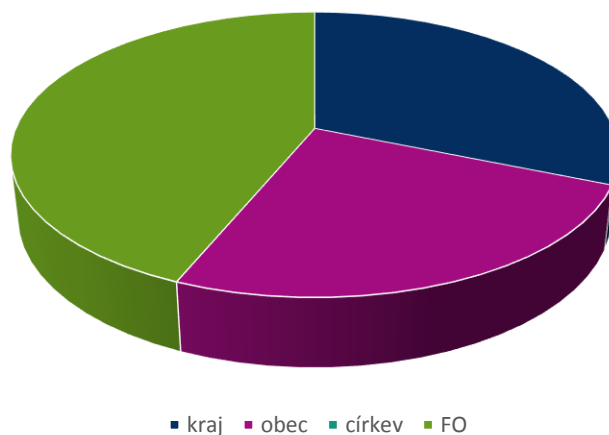
Tabulka 86: Počet zařízení sociálních služeb dle zřizovatele

Druh služby	zřizovatel					
	MPSV	kraj	obec	církev	FO	jiný
Posuzovaný správní obvod	ORP Česká Lípa					
Denní stacionáře		1				
Domovy pro osoby se zdravotním postižením		2				
Domovy pro seniory			3		1	
Domovy se zvláštním režimem		2				
Chráněné bydlení					1	
Azylové domy			1		1	
Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež					1	
Sociální poradny					1	
Pracoviště rané péče					1	
Ostatní					1	
celkem	0	5	4	0	7	0

Zdroj: Okresní správa sociálního zabezpečení Česká Lípa a z Registr poskytovatelů sociálních služeb.

Z hlediska třídění podle zřizovatele je zřetelná vyrovnanost zřizovatelů zařízení sociálních služeb na území ORP Česká Lípa. Skoro vyrovnaný podíl tvoří obce a kraje. Církevní organizace a MPSV na řešeném území zastoupeny nejsou. Fyzická osoba na území ORP Česká Lípa zřizuje 7 zařízení sociálních služeb.

Graf 10: Počet zařízení sociálních služeb v ORP dle zřizovatele

Zdroj: grafické znázornění z dat tabulky 86

Tabulka 87: Počet sociálních služeb dle zřizovatele

Druh služby	zřizovatel					
	MPSV	kraj	obec	církev	FO	jiný
Posuzovaný správní obvod	ORP Česká Lípa					
typ sociální služby						
Sociální poradenství						1
Osobní asistence						2
Pečovatelská služba			6			
Průvodcovské a předčitatelské služby						1
Podpora samostatného bydlení						1
Odlehčovací služby						1
Denní stacionáře		1				
Domovy pro osoby se zdravotním postižením		2				
Domovy pro seniory			3			1

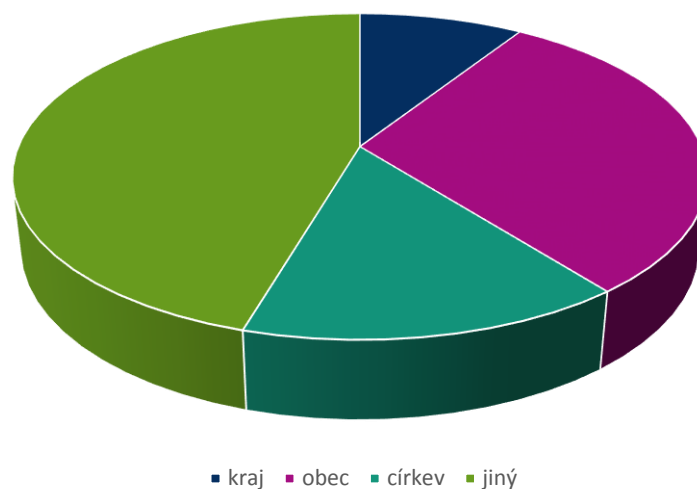
Druh služby		zřizovatel					
		MPSV	kraj	obec	církev	FO	jiný
Služby sociální prevence	Chráněné bydlení						1
	Sociální služby poskytované ve zdravotnických						1
	Raná péče						1
	Tlumočnické služby						1
	Azylové domy			1	1		
	Krizová pomoc				1		
	Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež				1		
	Služby následné péče						1
	Sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby				1		1
	Terénní programy				1		2
	celkem	0	3	10	5	0	15

Zdroj: Okresní správa sociálního zabezpečení Česká Lípa a z Registru poskytovatelů sociálních služeb

Dle poskytnutých dat "Registr poskytovatelů sociálních služeb" jsou na území ORP Česká Lípa 3 služby poskytované Libereckým krajem – Denní stacionáře v České Lípě, Domov pro osoby se zdravotním postižením v České Lípě a Domov Sluneční dvůr v Jestřebí. Dále 5 služeb poskytuje Farní Charita v České Lípě, Oblastní charita Česká Kamenice (Zákupy) a Oblastní charita Most (Mimoň). Obec zřizuje 10 sociálních služeb dle zřizovatele a to obce Zákupy (domov důchodců a dům s pečovatelskou službou), Doksy (dům pro seniory), Stráž pod Ralskem (pečovatelská služba), Horní Police (pečovatelská služba), Sociální služby města Česká Lípa (pečovatelská služba, dům s pečovatelskou službou, dům humanity a dům rychlé pomoci) a Sociální služby města Mimoň. Mezi skupinu ostatní u počtu sociálních služeb dle zřizovatele řadíme Člověk v tísni o.p.s., DIAKONIE Dubá, Dolmen o.p.s., Domácí péče Markéty z Lemberka o.p.s., Domov sociální a zdravotní péče Mimoň o.p.s., FOKUS Liberec o.p.s., Henig – security s.r.o., Hospicová péče sv. Zdislavy o.p.s., Klub náhradních rodin o.p.s., Nízkoprahové komunitní centrum, Maltéžská pomoc o.p.s., Most k naději, Nemocnice s poliklinikou Česká Lípa a.s., Občanské sdružení D.R.A.K., Občanské sdružení LAMPA a OPORA ČL.

1x nebyl poskytovatel určen a to v případě Odborného sociálního poradenství - Poradna pro uživatele sociálních služeb.

Graf 11: Počet sociálních služeb v ORP dle zřizovatele

Zdroj: grafické znázornění z dat tabulky 87

Tabulka 88: Přehled financování zařízení sociálních služeb v roce 2012

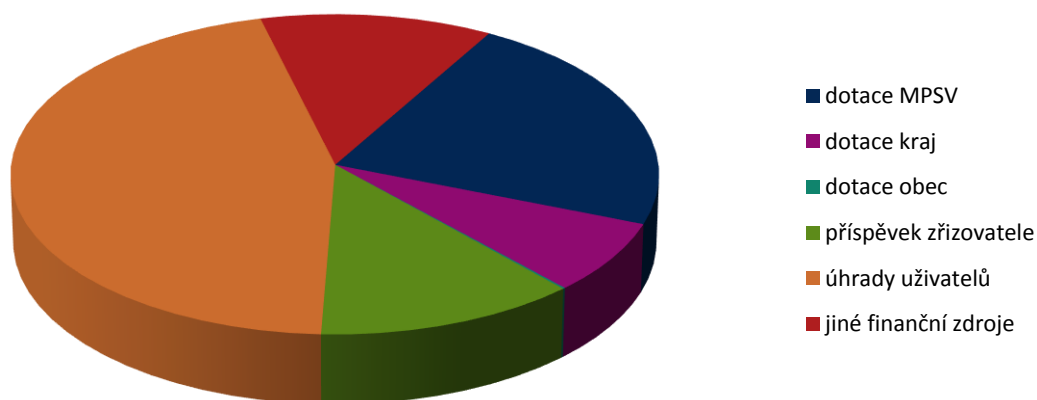
Druh služby	finanční prostředky						
	dotace MPSV	dotace kraj	dotace obec	příspěvek zřizovatele	úhrady uživatelů	sponzorské dary	jiné finanční zdroje
Posuzovaný správní obvod	ORP Česká Lípa						
Druh zařízení sociálních služeb							
Centra denních služeb							
Denní stacionáře	2 853 000			1066810	1083000		
Domovy pro osoby se zdravotním postižením	6269000			7523000	9815850		1155080
Domovy pro seniory	7917000			4100000	2982000 0		9250750
Domovy se zvláštním režimem	1227000			531240	9355100		1184250
Chráněné bydlení	5200000		10000		2264400		276283
Azylové domy	282000	5618671		787134	1282000		200007
Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	95000	2848779					5000
Sociální poradny	2742000	115000	125000	612000	104980		427500
Intervenční centra	147000			10000			2017257
celkem za všechna zařízení	26732000	8582450	135000	14630184	5372533	0	14516127

Zdroj: Okresní správa sociálního zabezpečení Česká Lípa

Největší podíl v průměru finančních zdrojů všech typů zařízení sociálních služeb tvoří úhrady uživatelů. Jednoznačně nejvyšší úhrady uživatelů vykazuje kategorie Domovy pro osoby se zdravotním postižením, dále Domovy se zvláštním režimem a Domovy pro seniory.

Druhou nejvýznamnější položkou v rozpočtech organizací jsou Dotace Ministerstva práce a sociálních věcí ČR, příspěvky zřizovatele a jiné finanční zdroje (příspěvky od ÚP, dotace ze SF, fondy zdravotní pojišťovny, ostatní zdroje, apod.) Údaje v tabulce jsou uvedeny jako celé částky bez rozlišení jednotlivých služeb ale v celém souhrnu bez ohledu na působnost poskytovatele sociálních služeb. Uvedená Data jsou za období do roku 2012.

Graf 12: Podíl financování zařízení sociálních služeb v ORP

Zdroj: grafické znázornění z dat tabulky 88

Tabulka 89: Kapacita zařízení sociálních služeb

	pobytová					ambulantní					terénní				
	klienti	kontakty	intervence	lůžka	hovory	klienti	kontakty	intervence	lůžka	hovory	klienti	kontakty	intervence	lůžka	hovory
Druh zařízení sociálních služeb	ORP Česká Lípa														
Denní stacionáře						45									
Domovy pro osoby se zdravotním postižením	57			57											
Domovy pro seniory	204			186											
Domovy se zvláštním režimem	60			36											
Chráněné bydlení	28			28											
Azylové domy	145			95											
Zařízení pro krizovou pomoc											500				127750
Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež						210					80				
Sociální poradny						1768		9305							
Centra sociálně rehabilitačních služeb	8			8											
Intervenční centra						180		880							

Zdroj: Okresní správa sociálního zabezpečení Česká Lípa a Registr poskytovatelů sociálních služeb

Zařízení pro krizovou pomoc - vykázána tísňová péče (údaj je zřejmě i za ORP Nový Bor)

Sociální poradny - vykázáno odborné poradenství

V některých případech se jedná o "plán počtu uživatelů", o "plán počtu intervencí". Někde jsou uvedena data za více měst, oblastí (území) - poskytovatelé údaje nerozlišují.

DŮM JONÁŠ – dům pro matky s dětmi v tísni - rok 2009 34 dospělých, 77 dětí a 51 neuspokojených žádostí. Rok 2010 36 dospělých, 65 dětí a 54 neuspokojených žádostí. Rok 2011 16 dospělých, 34 dětí a 7 neuspokojených žádostí. Dům Jonáš - dům pro matky s dětmi - rok 2011 18 dospělých, 34 dětí a 7 neuspokojených žádostí. Centra intervenčních a psychosociálních služeb LK, p. o. - za rok 2011 372 případů a 1728 intervencí. Sociální kurátor pro dospělé - rok 2010 bylo 264 klientů a 170 propuštěných z výkonu trestu.

V oblastí terénní služeb má největší význam na ORP Česká Lípa K – Centrum je organizací, jejíž cílem je informovat klienty o rizicích spojených s užíváním drog a poskytovat jim takové služby, které vedou ke snížení mnohostranných rizik a k poškození z vyplývajících těchto látek.

K – Centrum ČL 2011 – 178 klientů, kteří využili služeb K- Centra. Z celkového počtu jich bylo 132 drogově závislých užívajících drogu injekční cestou. V 693 případech byla uživatelům vyměněna donesená použitá stříkačka za sterilní. Celkový počet stříkaček za rok 2011 bylo 14317. Z celkového počtu klientů bylo zbaveno s pomocí činností K-Centra 43 uživatelů.

K – Centrum ČL 2012 - 157 klientů, kteří využili služeb K- Centra. Z celkového počtu jich bylo 112 drogově závislých užívajících drogu injekční cestou. V 581 případech byla uživatelům vyměněna donesená použitá stříkačka za sterilní. Celkový počet stříkaček za rok 2011 bylo 17830. Z celkového počtu klientů bylo zbaveno s pomocí činností K-Centra 36 uživatelů.

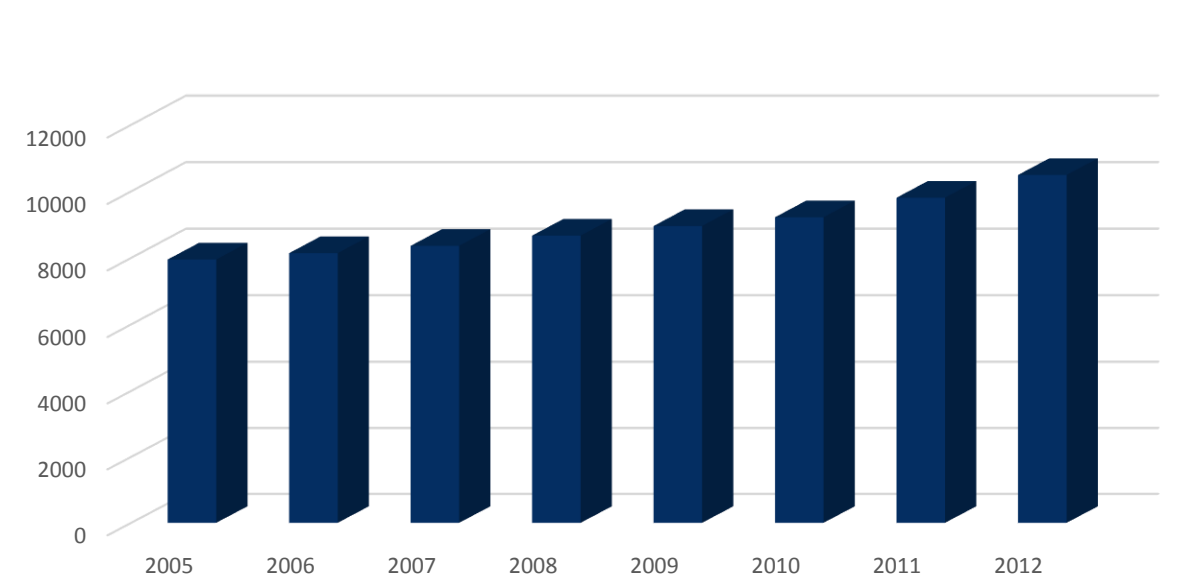
V současné době na území ORP neexistují krizová lůžka pro klienty, kteří jsou hospitalizováni v nemocnici a po dokončení léčby se již nemohou vrátit do svého dřívějšího prostředí. Není zde fungující rodina, která by se o klienta postarala a on čeká na umístění do některého z ústavu sociální péče, neboť se již není schopen plně o sebe postarat sám. Dnešní čekací doby na umístění jsou velmi dlouhé, v některých případech se může jednat i o několik let. Klient, který již nepotřebuje péči zdravotní, může být umístěn na tzv. sociální hospitalizaci v nemocnici, ale i zde je kapacita omezena. Sociální hospitalizace nejsou hrazeny ze zdravotního pojištění, ale jednotlivá města na ně mohou přispívat ze svých rozpočtů. Na těchto úhradách se podílí vlastními prostředky i sám klient.

Na území ORP se poskytují terénní sociální služby jako např. pečovatelská služba, osobní asistence. Všechny poskytované služby (s výjimkou komplexní domácí zdravotní služby) jsou klientům k dispozici pouze v pracovní době a ranní směně. Služby nejsou poskytovány v odpoledních hodinách, nejsou poskytovány nepřetržitě (soboty, neděle a svátky).

Na území ORP není klientům k dispozici ústav sociální péče – domov důchodců. Jedná se zejména o klienty, kteří vzhledem ke svému věku a zdravotnímu stavu, potřebují již nepřetržitou pomoc, což zařízení na území neposkytují. Domov důchodců nabízí komplexní sociální i zdravotní služby po dobu 24 hodin.

Zdroj: <http://www.mucl.cz/customers/mucl/storage/dokumenty/13401719141.pdf>

Graf 13: Vývoj počtu seniorů v ORP Česká Lípa

Tabulka 90: Terénní a ambulantní služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením – příjmy z úhrad uživatelů a výdaje v roce 2012

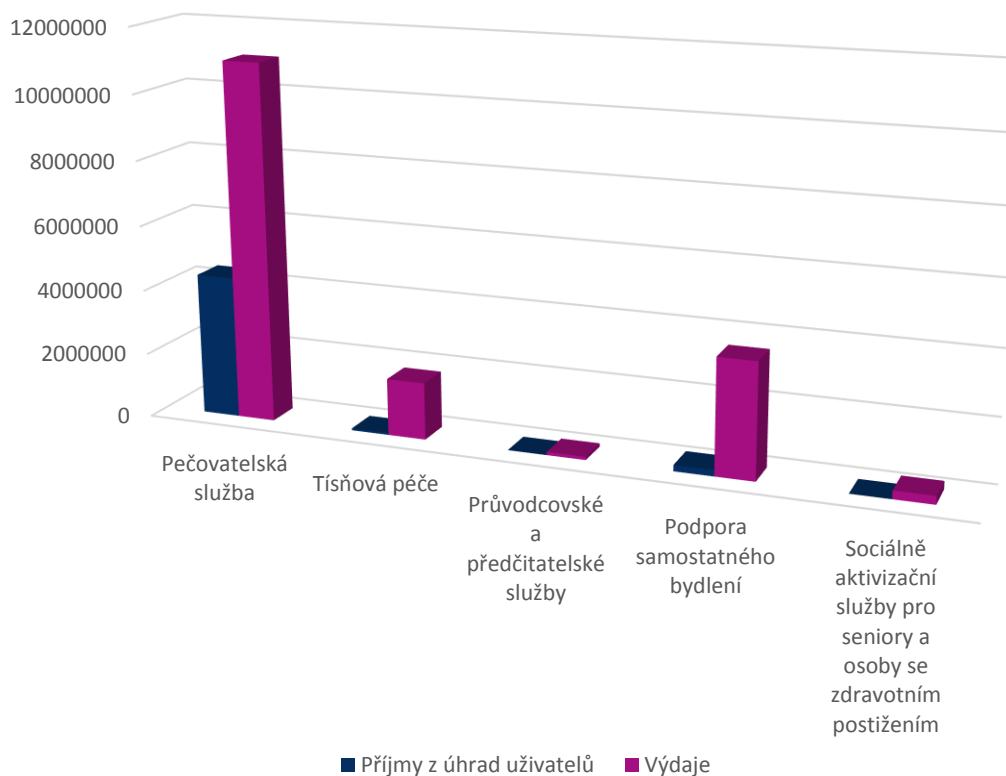
	Pečovatelská služba	Osobní asistence	Tísňová péče	Průvodcovské a předčitatelské služby	Podpora samostatného bydlení	Odlehčovací služby	Sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením	tlumočnické služby
Příjmy z úhrad uživatelů	4387163		64200	9500	191800			
Výdaje	11012820		1759200	100500	3554597		259000	
Podíl úhrad uživatelů služeb na celkových výdajích na službu	39,84%		3,65%	9,45%	5,40%			

Zdroj: Okresní správa sociálního zabezpečení Česká Lípa a Registr poskytovatelů sociálních služeb

Nejvyšší podíl úhrad uživatelů na výdajích spojenými s poskytováním sociálních služeb je patrný u pečovatelské služby a u podpory samostatného bydlení. Naopak úhrady za Průvodcovské a předčitatelské služby jsou nízké.

Výdaje - rozpočet nákladů/zdrojů celkem

Graf 14: Podíl příjmů z úhrad uživatelů na celkových výdajích v rámci terénních a ambulantních

Zdroj: grafické znázornění z dat tabulky 90

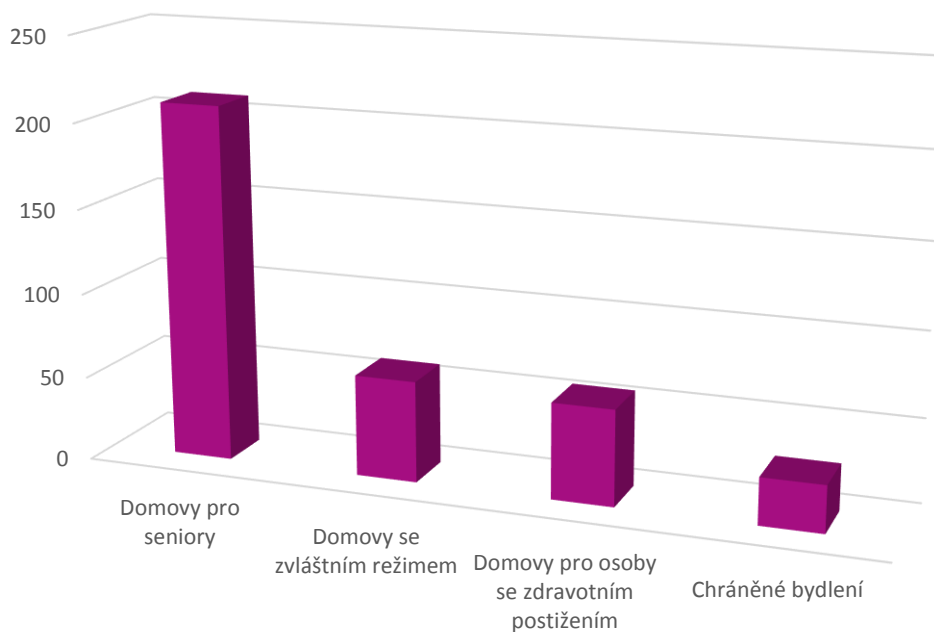
Tabulka 91: Počet uživatelů (klientů) v zařízeních sociálních služeb v roce 2012

	Centra denních služeb			Denní stacionáře			Zařízení pro krizovou pomoc		
	Děti a mládež do 18 let	dospělí		Děti a mládež do 18 let	dospělí		Děti a mládež do 18 let	dospělí	
		muži	ženy		muži	ženy		muži	ženy
Posuzovaný správní obvod - celkem					45				
	Sociální poradny			Sociálně terapeutické dílny			Sociální rehabilitace		
	Děti a mládež do 18 let	dospělí		Děti a mládež do 18 let	dospělí		Děti a mládež do 18 let	dospělí	
		muži	ženy		muži	ženy		muži	ženy
Posuzovaný správní obvod - celkem								8	
	Týdenní stacionáře			Domov pro osoby se zdravotním postižením			Domovy pro seniory		
	Děti a mládež do 18 let	dospělí		Děti a mládež do 18 let	dospělí		Děti a mládež do 18 let	dospělí	
		muži	ženy		muži	ženy		muži	ženy
Posuzovaný správní obvod - celkem					57			210	
	Domovy se zvláštním režimem			Chráněné bydlení			Azylové domy		
	Děti a mládež do 18 let	dospělí		Děti a mládež do 18 let	dospělí		Děti a mládež do 18 let	dospělí	
		muži	ženy		muži	ženy		muži	ženy
Posuzovaný správní obvod - celkem		60			28				

Zdroj: Okresní správa sociálního zabezpečení Česká Lípa

Z dat, která se nám podařilo získat, jsme zjistili, že v roce 2012 bylo 8 klientů na sociálních rehabilitacích, 57 klientů využilo domov pro osoby se zdravotním postižením, 210 klientů bylo v domově pro seniory, 60 klientů v domově se zvláštním režimem a 28 jich využilo chráněné bydlení. Počet klientů je dán bez ohledu na pohlaví.

Graf 15: Počet uživatelů (klientů) ve vybraných zařízeních sociálních služeb v roce 2012

Zdroj: grafické znázornění z dat tabulky 91

Tabulka 92: Počet nákladů na uživatele sociálních služeb v zařízeních sociálních služeb v roce 2012

Druh zařízení sociálních služeb	Celkové náklady (100 %)	Průměrné náklady na uživatele/den ambulantní služby	Průměrné náklady na uživatele/den terénní služby	Průměrné náklady na uživatele/den pobytové služby
Denní stacionáře	5 002 810,0	305,0		
Domovy pro osoby se zdravotním postižením	24 762 930,0			1 190,0
Domovy pro seniory	51 087 750,0			753,0
Domovy se zvláštním režimem	7 919 250,0			603,0
Chráněné bydlení	7 750 683,0			758,0
Azylové domy	8 169 812,0			157,0
Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	2 948 779,0	38,5		
Sociální poradny	4 126 480,0	5,5		
Centra sociálně rehabilitačních služeb	1 492 100,0			511,0

Zdroj: Okresní správa sociálního zabezpečení Česká Lípa a Registr poskytovatelů sociálních služeb

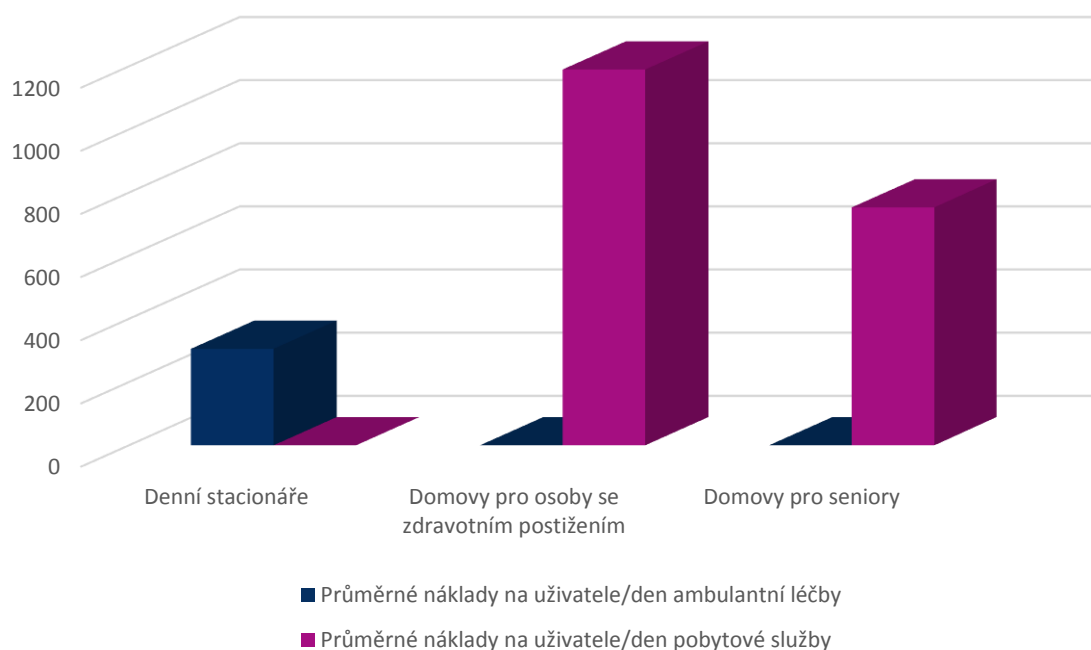
Tabulka je vyplněna podle celkových nákladů - "rozpočet nákladů/zdrojů celkem".

U některých druhů služeb není znám přesný počet uživatelů - "plán/počet uživatelů"

Ze získaných údajů lze konstatovat významně vyšší nákladnost zajištění pobytových služeb pro jednoho klienta ve srovnání se službami poskytovanými ambulantní formou.

Se zjišťováním potřebných dat vypomáhal referent sociálních věcí města Česká Lípa pan Miloš Kupec, DiS.

Graf 16: Průměrné náklady na uživatele/den ambulantní, terénní a pobytové služby v rámci vybraných sociálních služeb v ORP

Zdroj: grafické znázornění z dat tabulky 92

Tabulka 93: Počet organizací vykonávajících dobrovolnickou péči a počet jejich projektů v letech 2010, 2011 a 2012

	Počet organizací sídlících ve správním obvodu ORP			Počet projektů		
	2010	2011	2012	2010	2011	2012
Dobrovolnická činnost v ORP	3	1	2	3	1	2
z toho Občanská sdružení	2	1	1			
z toho Obecně prospěšné společnosti	1		1			

Zdroj: www.mvcr.cz

Dobrovolnictví je nezávislá činnost vykonávána ve prospěch druhých lidí bez nároku na finanční honorář. Častým druhem dobrovolnictví je zapojení se do činnosti neziskové organizace (někdy také nazýváno formálním dobrovolnictvím), ale mnozí lidé také slouží méně formálně. Tento typ dobrovolnictví je hůře zjištělný, protože tito dobrovolníci se nezahrnují do statistik a výzkumů. Jak uvádí Jiří Tošner, dobrovolnictví je v České republice částečně právně upraveno zákonem č. 198/2002 Sb., o dobrovolnické službě. Je výsledkem aktivit, které proběhly během Mezinárodního roku dobrovolníků (2001).

Akreditovaný dobrovolník vykonává službu stejně jako dobrovolník neakreditovaný. Je-li však dobrovolník akreditovaný, musí se řídit zákonem o dobrovolnictví 198/2002 Sb., svou službu tedy vykonává na základě smlouvy. Akreditovaný program je známkou kvality - program schvaluje 9 zástupců Ministerstev České republiky. Mezi organizace vykonávající dobrovolnickou činnost můžeme jmenovat Občanské sdružení ADRA, což je mezinárodní humanitární organizace poskytující pomoc lidem v nouzi), Občanské sdružení COMPITUM (pomáhá hledat dobré cesty pro řešení složitých rodinných situací), Farní charita v České Lípě (Samostatná církevní právnická osoba, nezisková organizace, její poslání je pomoc lidem v nouzi, má své dobrovolníky v regionu). Občanské sdružení Letní dům a Hnutí Duha – Přátele země České republiky (Dobrovolná organizace zabývající se ochranou přírody, akreditovaná organizace Ministerstvo vnitra). Tyto organizace mají působnost v celém Libereckém kraji, takže se to týká i území ORP Česká Lípa.

"Počet organizací sídlících ve správním obvodu ORP" - započítány organizace, které získaly projekt dle stránek MVČR.

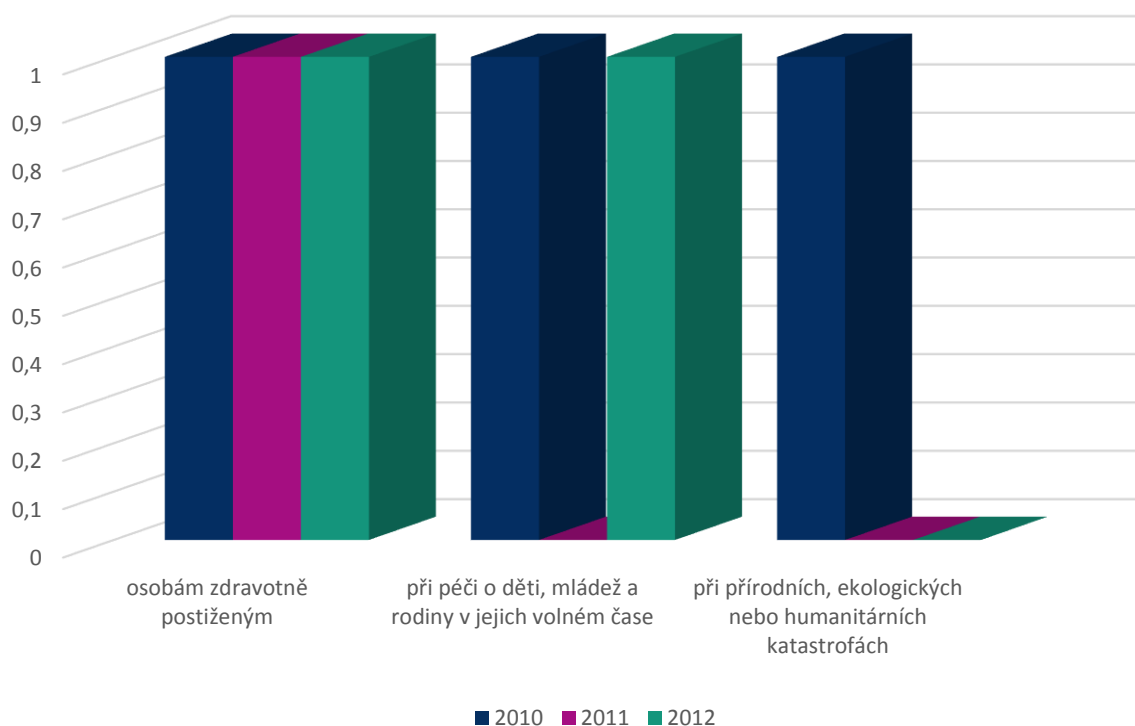
Tabulka 94: Zaměření dobrovolnických projektů v letech 2010, 2011 a 2012

pomoc:	Počet projektů		
	2010	2011	2012
osobám zdravotně postiženým	1	1	1
při péči o děti, mládež a rodiny v jejich volném čase	1		1
při přírodních, ekologických nebo humanitárních katastrofách	1		

Zdroj: Okresní správa sociálního zabezpečení Česká Lípa a Registr poskytovatelů sociálních služeb

Občanské sdružení ADRA v České Lípě od roku 2009. Od začátku roku 2011 zapojila do svých projektů již 40 dobrovolníků, ve 12 sociálních a zdravotnických organizacích na Českolipsku. Dobrovolníci se mohou zapojit do dobrovolnického centra pobočky o. s. ADRA Česká Lípa, která je ve spolupráci s Nemocnicí s poliklinikou Česká Lípa a.s. Dobrovolníky mohou stát všichni od 15. let do aktivního seniorského věku, kteří by měli zájem působit jako společníci v sociálních a zdravotních zařízeních nebo jako dobrovolníci v Terénním krizovém týmu. Jak mohou dobrovolníci pomoci? Předčítáním, povídáním nebo doprovody na procházky.

Graf 17: Typy dobrovolnických projektů v ORP

Zdroj: grafické znázornění z dat tabulky 94

4.1.3 Analýza rizik a další potřebné analýzy

A) Analýza cílových (dotčených) skupin

Tabulka 95: Analýza cílových skupin

Název dotčené skupiny	Očekávání dotčené skupiny	Rizika spojená se skupinou	Způsob komunikace	Opatření
Klienti využívající sociální služby	větší pocit soběstačnosti, prostorová, časová a finanční dosažitelnost potřebných sociálních služeb	nedostatečná kvalita poskytovaných služeb, vysoké finanční náklady na službu	osobní komunikace, telefon, elektronická pošta, internetové stránky aj.	posílení informovanosti klientů o sociálních službách, jejich finanční náročnosti a podmínkách
Rodinní příslušníci klientů	ulehčení rodinné situace, postarání se o člena rodiny	rodinní příslušníci mohou mít jiné představu o službě než klient	osobní komunikace, telefon, elektronická pošta, internetové stránky aj.	posílení informovanosti příbuzných klientů o sociálních službách, jejich finanční náročnosti a podmínkách
Veřejnost - potenciální klienti	možnost využití sociální služby v případě potřeby	Potencionální klient si myslí, že tuto službu potřebuje, ale po zjištění konkrétních informací zjistí, že ne.	internetové stránky, komunální informační tiskoviny, příslušné úřady, telefon, elektronická pošta aj.	informační kampaň pro širokou veřejnost
Veřejnost - dobrovolníci	získání praxe, dobrý pocit z pomoci druhým	ztráta zájmu, nesoulad vlastních představ s realitou praxe, absence finanční odměny	osobní komunikace, telefon, elektronická pošta, výzvy k zapojení se do dobrovolnické činnosti v médiích a na internetu	motivace dobrovolníků, vzdělávací kurzy, využití zpětné vazby
Poskytovatelé sociálních služeb	možnost financování ze stabilních zdrojů	malý zájem klientů, nedostatek financí k pokrytí nákladů; ze strany klientů vysoké náklady za služby u p. o.	komunitní plánování, ostatní komunikační kanály směrem ke klientům a veřejnosti; osobní komunikace se zřizovatelem	pokračování v procesu komunitního plánování
Zřizovatelé příspěvkových organizací	zajištění základních sociálních služeb pro obyvatelstvo	omezené možnosti ovlivnit chod příspěvkových organizací	komunikační kanály, přes které se dostanou informace k občanům	komunitní plánování, důkladný výběr vedení zřizovaných organizací
Jednotlivé obce v SO ORP	snaha o zajištění dobré dostupnosti sociálních služeb v obci	nespokojenost obyvatel s daným zajištěním	v malých obcích osobní komunikace	komunitní plánování
Kraj	zajištění komplexní sítě	finanční náročnost, nároky na	interní komunikace se zřizovanými	všestranná komunikace o stávajícím

Název dotčené skupiny	Očekávání dotčené skupiny	Rizika spojená se skupinou	Způsob komunikace	Opatření
	sociálních služeb	kvalifikované vedení zřizovaných organizací	organizacemi, ostatní komunikační kanály směrem k veřejnosti	stavu a plánovaných změnách v oblasti sociálních služeb
Stát	zajištění komplexní sítě sociálních služeb	nároky na legislativu oblasti, rozpočty, metodické vedení aj.	přímá komunikace se všemi podřízenými složkami, internetové stránky, doplňkově ostatní komunikační kanály	důkladné zvážení a informované rozhodování o celé sociální oblasti na celostátní úrovni
Média	zajistit poskytnutí informací občanů o nabízených službách	nedostatečné informace	komunikační kanály, tisk, rádia, internetové stránky	vydávání tiskových zpráv
Zaměstnanci v sociálních službách	Dobré pracovní ohodnocení, získaná praxe	Nedostatečné finance	Osobní komunikace s klienty	Využívání dostupných fondů

Zdroj: Vlastní šetření

B) Analýza rizik – registr rizik v oblasti

Tabulka 96: Analýza rizik

Název rizika	Hodnocení rizika			Název opatření ke snížení významnosti rizika	Vlastník rizika
	Pravděpodobnost (P)	Dopad (D)	V = P*D		
Finanční riziko					
Nedostatek financí na provoz organizací	4	5	20	Pokusit se ušetřit v provozu (sdružené nákupy); dotace	MPSV, zřizovatelé příspěvkových organizací (obec, kraj), NNO
Nedostatek financí na investice a vybavení	4	5	20	Sponzoři; Meziobecní spolupráce; dotace	Zřizovatelé příspěvkových organizací (obec, kraj), NNO
Organizační riziko					
Nevhodné rozmístění jednotlivých sociálních služeb	3	4	12	Meziobecní spolupráce	Jednotlivé obce; Řídící skupina komunitního plánování
Prudký nárůst počtu seniorů	3	5	15	Rozšíření stávajících služeb	Jednotlivé obce; Řídící skupina komunitního plánování
Finančně nákladné služby pro klienty	2	3	6	Snížit náklady na služby	Poskytovatelé sociálních služeb
Rušení dopravních spojů z menších obcí do jádrových měst	2	4	8	Posílení terénních služeb	Jednotlivé obce, poskytovatelé sociálních služeb
Právní riziko					
Změna legislativy	2	2	4	Upozornění na dopady změn legislativy	Zřizovatelé příspěvkových organizací (obec, kraj), NNO
Změny spojené s plánovanou sociální reformou	2	3	6	Upozornění na dopady změn legislativy	Zřizovatelé příspěvkových organizací (obec, kraj), NNO
Technické riziko					
Špatný technický stav budov sociálních zařízení	2	3	6	Využít možné dostupné fondy	Zřizovatelé příspěvkových organizací (obec, kraj), NNO
Zastaralé či nevyhovující vybavení	2	2	4	Využít možné dostupné fondy	Zřizovatelé příspěvkových organizací (obec, kraj), NNO
Věcné riziko					
Neodborné vedení sociálních zařízení	2	4	8	Školení	Zřizovatelé příspěvkových organizací (obec, kraj), NNO
Nízká kvalita poskytovaných služeb	2	4	8	Dobrá praxe	Poskytovatelé sociálních služeb, zřizovatelé
Nezájem klientů o umístění do konkrétního zařízení	3	4	12	Konzultace s klientem o dané službě	Poskytovatelé sociálních služeb, zřizovatelé
Personální riziko					
nedostatek kvalifikovaných pracovníků, hrozící syndrom vyhoření	3	5	15	Školení zaměstnanců	Poskytovatelé sociálních služeb, zřizovatelé

Zdroj: Vlastní šetření

Rizika jsou rozdělena do pěti oblastí – finanční rizika (souvisí se způsobem financování), organizační rizika (týká se například rozmístění sociálních služeb, dopravní obslužnost), právní rizika (legislativa), technická rizika (např. stav budov, vybavení), věcné (souvisejí věcně s řešeným tématem) a personální riziko (souvisí s pracovníky sociálních služeb).

Pravděpodobnost (v tabulce sloupec „P“) i dopad (v tabulce sloupec „D“) – hodnotí se na škále 1 až 5: hodnota 1 představuje velmi malý dopad a hodnota 5 velmi velký dopad. Významnost rizika pak bude součinem pravděpodobnosti a dopadu. Hodnota významnosti se bude pohybovat mezi 1 a 25.

Největší obavu v tuto chvíli vyvolává nedostatek financí na vedení organizací a na jejich řádné vybavení. Kdyby tento problém nastal, tak by to vedlo k rušení sociálních služeb a organizací, které je zřizují. Obce a města mají možnost finanční prostředky získat od MPSV, od obcí nebo krajů. Samotní zřizovatele mohou mít možnost získat finanční prostředky od sponzorů nebo z dotací, ale ne vždy se tato možnost vyskytne. V rámci druhého dotazníkového šetření vyplynulo, že většina dotazovaných starostů vidí právě problém v nedostatku financí, které by se mohly využít na sociální služby.

C) Finanční analýza sociálních služeb ORP Česká Lípa v tis. Kč v letech 2004 – 2012

Tabulka 97: Finanční analýza

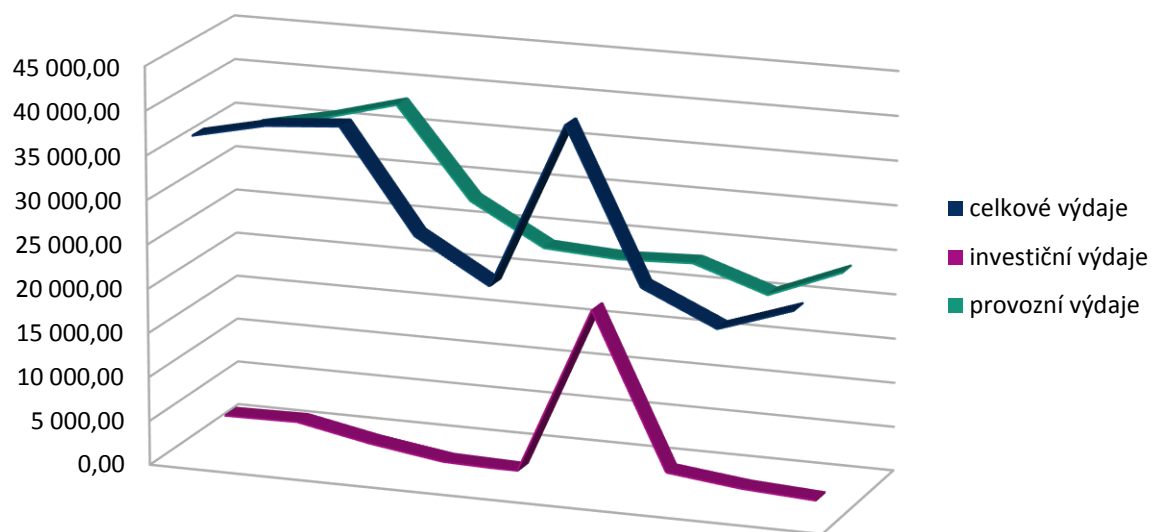
Jednotlivé roky		2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Celkové výdaje v daném roce		36 988,21	38 821,16	39 418,22	28 035,16	23 213,59	41 845,45	24 665,95	20 885,64	23 708,44
z toho:	investiční výdaje	3 012,24	3 130,42	1 506,00	259,89	22,90	19 133,35	1 628,72	645,91	167,35
	provozní výdaje	33 975,97	35 690,74	37 912,22	27 775,27	23 190,69	22 712,10	23 037,23	20 239,73	23 541,09
Výdaje na jednotlivé služby:										
	pečovatelská služba				19 700,24	15 966,45	15 740,85	16 936,20	14 736,48	16 506,21
	denní stacionáře				120,49	91,71	119,80	404,81	428,57	430,01
	domovy pro osoby se zdravotním postižením				4 151,90	3 761,44	4 634,22	2 349,00	3 352,91	3 616,45
	domovy pro seniory									
	domovy se zvláštním režimem									
	odlehčovací služby				50	71,2	60	20	24,2	128
	tísňová péče				neúčtováno	neúčtováno	neúčtováno	neúčtováno	neúčtováno	7,1
	azylové domy				neúčtováno	neúčtováno	10	9	neúčtováno	46,8

Zdroj: Při vyplňování celkových výdajů v daném roce se data čerpala z tabulek poskytnutých od SMO – Výdaje obcí (4311 až 4399).

Celkové výdaje v daném roce jsou souhrnem všech položek (431 – 4399) a informují o výdajích obcí na aktivity spojené s činností sociálních služeb. Položka 4351 zahrnuje vícero služeb (osobní asistence, pečovatelská služba, podpora samostatného bydlení a další.)

Finanční prostředky směřované z rozpočtů obcí jsou nejčastěji směřované do oblastí služeb sociální péče (domovy, denní stacionáře, centra, osobní asistence, pečovatelská služba, podpora samostatného bydlení a jiné.). Dále přispívají na pomoc pro různé cílové skupiny (senioři, rodiny s dětmi, příspěvky v hmotné nouzi, děti a mládež). Část finančních prostředků je poskytována i na důležitou sociální prevenci, sociální poradenství a aktivní politiku zaměstnanost.

Graf 18: Celkové výdaje ORP Česká Lípa v tis. Kč v letech 2004 - 2012

Zdroj grafické znázornění tabulky 94

4.1.4 SWOT analýza oblasti

Tabulka 98: SWOT analýza

Současnost	<p>Silné stránky:</p> <ul style="list-style-type: none"> » Ochota obcí řešit sociální problémy občanů » Kvalitní práce odborů sociálních služeb měst na území ORP Česká Lípa (dobrá spolupráce, komunikace, vstřícnost) » Dobrá práce neziskových organizací » Platný komunitní plán Česká Lípa » Kvalifikovaní odborníci ve službách » Dobře nastavený a organizovaný systém řízení rozvoje sociálních služeb » Elektronický katalog poskytovatelů sociálních služeb 	<p>Slabé stránky:</p> <ul style="list-style-type: none"> » Nestabilní a nedostatečné financování oblasti » Chybějící možnosti dostupného bydlení » Nedostatek služeb sociální prevence (noclehárny) » Bezdomovectví » Nedostatečné zajištění sociálních služeb u menších obcí » Nedostatečná kapacita pečovatelské služby » Nedostatečná kapacita domovů pro seniory » Nízká informovanost o sociálních službách » Nižší míra služeb pro klienty cílové skupiny osoby ohrožené sociálním vyloučením
Budoucnost	<p>Příležitosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> » Prohloubení vzájemné spolupráce mezi poskytovateli, zlepšení komunikace a informovanosti mezi NNO, LK i mezi městy) » Spojení obcí a vytvoření sítě dostupného bydlení » Využívání financování služeb z fondů EU » Podpora sociálního podnikání » Meziobecní spolupráce u ambulantních a terénních služeb » Aktivní činnost občanských sdružení v sociální oblasti » Potřeba mapování, odstraňování a nevytváření bariér, které znesnadňují život zdravotně postiženým » Zkvalitnění a rozšíření služeb včetně vzdělávání zaměstnanců, získávání zaměstnanců pro poskytování služeb 	<p>Hrozby:</p> <ul style="list-style-type: none"> » Nedostatečné finanční zdroje pro poskytovatele i pro uživatele služeb » Reforma sociálních služeb » Změny legislativy, nedostatečnost, neprovázanost » Nedostatek financí pro sociální oblast » Malá odpovědnost seniorů (přístup k sociálním službám a úhradám za ně) » Uživatelé nedosáhnou na služby

Zdroj: Vlastní šetření

Silná stránka je platný komunitní plán, který mapuje potřeby a rozvoj sociálních služeb. Mezi silné stránky patří i dobrá práce neziskových organizací. Na webových stránkách města Česká Lípa, je zveřejněn elektronický Katalog poskytovatelů sociálních a navazujících služeb na území ORP Česká Lípa. Personální složení a odbornost personálu pracujícího v oblasti sociálních služeb je také silnou stránkou. Na druhou stranu slabou stránkou našeho správního obvodu ORP je nedostatečná kapacita Domovů pro seniory, pečovatelských služeb a sociální prevence. Na území ORP je slabou stránkou i chybějící možnost dostupného bydlení.

Příležitostí je pak vybudování nebo rozšíření sociálních zařízení. Největší hrozbou na našem území je nedostatek finančních prostředků na sociální služby. Hrozbou je i skutečnost, že vnějšími vlivy (nezaměstnanost, psychologické problémy, drogy, kriminalita,...) se může zvyšovat počet uživatelů sociálních služeb, kteří na tyto služby z důvodu financí nedosáhnou.

4.1.5 Souhrn výsledků analýz (analytické části)

Z rozboru plynou dvě zásadní potřeby, a to potřeba zachovat stávající rozměr poskytovaných sociálních služeb a rozvoj či doplnění dalších chybějících sociálních služeb. Pozornost je třeba dávat především žádoucímu trendu pracovat s klienty služeb v řešených cílových skupinách v maximální míře v přirozeném prostředí. Součástí je také dostačující informovanost a komunikace s klienty těchto cílových skupin. Podstatné je, aby otázka řešení problematiky klientů těchto cílových skupin byla součástí rozvojových plánů obcí a poskytovatelů sociálních služeb. Z hlediska pobytových či ambulantních zařízení vykazuje oblast nedostatečné pokrytí denního stacionáře a hospicové péče. Intenzivnější je i poptávka po pobytových odlehčovacích službách. Dále z dotazníkového šetření vyplynulo, že obce mají problémy s bezdomovectvím, s osobami ze sociálně vyloučených lokalit, nedostatkem služeb sociální prevence, chybějící možnosti dostupného bydlení a nedostatkem financí. Tyto problémy se budou dále analyzovat v dalších návrhových řešeních.

Dle daného komunitního plánu na území ORP Česká Lípa chybí některé druhy sociálních služeb. Je to tísňová péče, denní stacionáře, týdenní stacionáře, telefonní krizová pomoc, kontaktní centra, služby následné péče, sociální terapeutické dílny, terapeutické komunity, terénní programy a sociální rehabilitace.

Tyto služby buď na našem území úplně chybí, nebo jsou zastoupeny v malém množství.

Z hlediska cílové skupiny Osoby se zdravotním postižením je za prioritu považována potřebnost služeb zajišťovaných v přirozeném prostředí klienta (osobní asistence, terénní pečovatelská služba), dále služeb rané péče, hospicové péče a denního stacionáře. Další prioritou je považováno mapování, odstraňování a nevytváření bariér, které znesnadňují život zdravotně postižených občanů. K 31. 12. 2012 bylo na území ORP Česká Lípa 3 095 osob se zdravotním postižením. Z toho osob závislých na pomoci jiné osoby v I. Stupni (TP) bylo 291. Osob závislých na pomoci jiné osoby v II. Stupni (ZTP) bylo 2 107. Osob závislých na pomoci jiné osoby v III. nebo IV. stupni (ZTP/P) bylo 697.

Sociální služby pro cílovou skupinu seniorů jsou na území oblasti Českolipsko zajišťované jak ve formě rezidenční, tak ve formě terénní služby. Z informačních zdrojových podkladů z území vyplývá, že v oblasti poskytování rezidenčních služeb pro seniory je současný stav neuspokojivý. Nárůst počtu seniorů poptávající rezidenční služby převyšuje nabídku míst v domovech s registrovanou pobytovou službou v oblasti.

Jako problematické je umístění seniorů na území ORP Česká Lípa, což potvrzují i podané žádosti seniorů do domovů mimo oblast (Doksy, Mimoň, Zákupy,...). Na základě relevantních informací z území je nutná podpora zvýšení rezidenčních míst pro seniory cca o 65 až 75 míst a zvýšení počtu míst v zařízeních, která nabízejí hospicovou péči (např. posílení lůžek hospicové péče v nemocnici Česká Lípa).

Pro cílovou skupinu děti a mládež jsou poskytovány služby, které jsou ve městě Česká Lípa. Jedná se o nízkoprahové zařízení pro děti a mládež (Farní charita Česká Lípa), které poskytuje ambulantní (15 klientů), popřípadě terénní služby (max. 15 klientů) dětem ve věku od 6 do 26 let ohroženým společensky nežádoucími jevy a Občanské sdružení D.R.A.K., které poskytuje sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi s kapacitou 50 klientů ročně.

Za podstatný subjekt, který je využíván cílovou skupinou dětí a mládež, je DDM Libertin. Tato organizace sice není registrovaným poskytovatelem sociálních služeb, ale jeho aktivity doplňují registrované poskytovatele sociálních služeb.

4.2 Návrhová část pro oblast sociálních služeb

4.2.1 Struktura návrhové části

Návrhová část je součástí Souhrnného dokumentu, který byl zpracován v rámci projektu "Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností". Byla zpracována realizačním týmem ve spolupráci se zástupci obcí SO ORP s podporou motivujících starostů.

V předchozích krocích byla zpracována analytická část pro téma „Sociální služby“, na jejímž základě byly připraveny Nástinu opatření. Návrhová část staví na všech dosud realizovaných aktivitách. Cílem návrhové části je reagovat na konkrétní potřeby území zjištěné analýzami a zároveň sloužit jako nástroj pro zefektivnění procesů v území. Pro rozvoj meziobecní spolupráce je nutné nastavit společnou vizi, dále rozpracovanou do úrovně cílů v nadefinovaných problémových oblastech v oblasti sociálních služeb.

Provedená analýza je stěžejním, nikoli však jediným vstupem pro definování návrhové části. Formulace vize byla navržena realizačním týmem jako podklad pro další diskusi zástupců dotčených obcí. Metodou brainstormingu a následnou diskusí o jednotlivých variantách byla zformulována vize meziobecní spolupráce ve správním obvodu ORP. Vize je formulována jako žádoucí budoucí stav meziobecní spolupráce. Je souhrnná pro spolupráci obcí v ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro téma sociálních služeb.

Na základě analytické části (zejména SWOT analýzy) a následně zpracovaných Nástinů opatření a s ohledem na definovanou vizi byly realizačním týmem navrženy problémové okruhy, které byly podrobeny ověření ve fokusních skupinách. Fokusní skupiny byly složeny ze zastupitelů některých obcí a měst z území ORP Česká Lípa. Jejich odborné názory byly klíčové pro upřesnění výstupů, které vzešly z analýzy dat, a obohatily tak pohled na téma sociálních služeb.

Stěžejním bodem návrhové části je definování cílů ve vymezených problémových tématech. Cíle byly podrobně popsány a byla navržena opatření k realizaci cílů. Pro sledování úrovně naplňování definovaných cílů byla nastavena sada indikátorů umožňující periodicky monitorovat pokrok při plnění cílů a případně přijímat opatření ke zlepšení žádoucího výsledku.

Návrhová část Souhrnného dokumentu je strukturována standardně dle principů strategického řízení.

Základní „střechou“ návrhové části je vize. Jejím formulováním je deklarováno, že území ORP bude usilovat o její naplnění. Následně se vize rozpadá do problémových okruhů, které budou naplňovány prostřednictvím sady několika málo cílů.

Jednotná vize poskytuje celkový rámec všem subjektům zapojeným do činnosti vymezeného území. Měla by udržet společné směřování všech zapojených subjektů od nejvyšších úrovní hierarchie až po nejnižší úroveň. Umožní lépe přenášet pravomoci na výkonné pracovníky a zároveň zajistit jednotnou filosofii, pro kterou jsou dílčí činnosti vykonávány. Bez vize by chyběl jasně vyjádřený směr, kterým se chceme vydat. Vize je formulována jako budoucí stav, kterého chceme realizací strategického řízení dosáhnout. Jedná se o společnou představu, jak by měly obce v území v budoucnu spolupracovat. Respektuje přání a potřeby místních občanů.

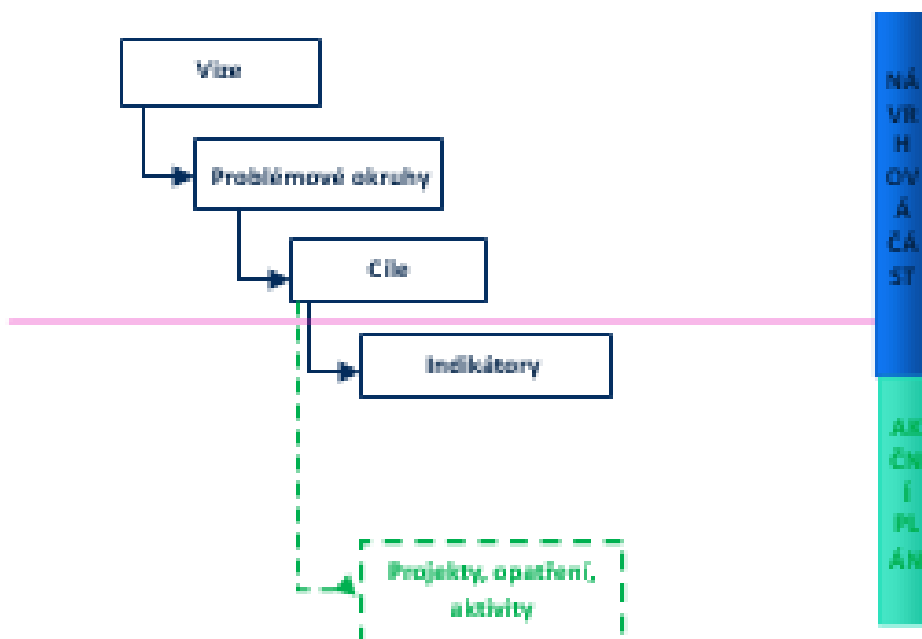
V podmínkách projektu je vize souhrnná pro spolupráci obcí v ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro téma sociálních služeb. Vzhledem k zaměření projektu směřuje ke všem povinným tématům a ke zvolenému volitelnému tématu. Staví na silných stránkách identifikovaných ve SWOT analýze.

Vedle určení budoucího směřování vývoje může vize také sloužit jako marketingový nástroj území. Je doplněna o slogan, který bude využíván pro propagaci území jako celku dovnitř (občanům, politikům, školám, podnikatelům) a navenek (turistům, potenciálním investorům, složkám veřejné správy).

První verze struktury problémových okruhů byla vytvořena realizačním týmem na základě provedených analytických kroků a zpracovaných Nástinů opatření. Návrh problémových okruhů byl ověřen ve fokusních skupinách. Následně byly vytvořeny popisy cílů. Byli určeni garanti (správci) jednotlivých cílů, kteří zpracovali návrhy popisů, které byly podrobeny vnitřnímu připomínkovému řízení. Realizační tým jednotlivé cíle vzájemně porovnal, sjednotil jejich strukturu a úroveň detailnosti. Byl kladen důraz na vzájemnou provázanost cílů a jejich doplňkovost. Součástí tohoto procesu bylo také nastavení indikátorů, jimiž bude plnění cílů sledováno a hodnoceno.

Grafické znázornění vztahů mezi vizí, problémovými oblastmi, cíli a indikátory je zobrazeno v následujícím grafu.

Graf 19: Schéma Návrhové části

4.2.2 Vize a problémové oblasti (okruhy)

Atraktivní Českolipsko – pro všechny chvíle života

Obce ORP Česká Lípa budou dbát na zajištění dostatečné kapacity škol a školských zařízení, o jejich dobrý technický stav a kvalitu pedagogických pracovníků. **V sociální oblasti budou spolupracovat při tvorbě komunitních plánů, vytváření kapacity vhodného bydlení pro seniory a zabezpečení finančních prostředků na jeho provoz. Obce budou společně napomáhat vzniku dostupného bydlení a řešení otázky bezdomovectví.** V odpadovém hospodářství zajistí efektivní a ekonomický chod svozu a nakládání s komunálními odpady a vytvoří podmínky pro plnění legislativních požadavků a zlepšení úrovně životního prostředí v území ORP Česká Lípa. V cestovním ruchu budou obce spolupracovat při vydávání propagačních materiálů a tvorbě turistických balíčků pro návštěvníky. Budou posilovat péči o vybudovaná zařízení pro turisty a budovat nová. Obce se budou podílet na vytvoření silného destinačního managementu. V oblasti protipovodňových opatření budou obce rozšiřovat výstražný systém. Společným jednáním budou iniciovat používání moderních svolávacích prostředků a společně budou i prosazovat své cíle při jednáních s orgány státní správy. V aglomeraci Česká Lípa budou zavádět nové trasy pro „cyklobusy“, budovat společně zázemí pro turisty na význačných místech, Obce budou společně usilovat o využití bývalého vojenského letiště Hradčany ke sportovně turistickým aktivitám.

Struktura problémových oblastí a cílů v tématu „Sociální služby“ je uvedena v níže uvedeném schématu.

Tabulka 99: Vize meziobecní spolupráce

Vize meziobecní spolupráce						
Sociální služby	Problémová oblast 1 Nedostatečné sociální a související služby pro děti a mládež ohrožené sociálním vyloučením		Problémová oblast 2 Osoby v sociální nouzi		Problémová oblast 3 Nedostatečné služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením	
	Cíl 1.1 Vznik nízkoprahového centra pro děti a mládež	Cíl 1.2 Podpora osob s poruchami autistického spektra	Cíl 2.1 Vytvoření sítě sociálního bydlení (malometrážní byty pro určité cílové skupiny)	Cíl 2.2 Zvýšení dostupnosti kontaktních center	Cíl 3.1 Zvýšit kapacitu domova pro seniory a domova se zvláštním režimem	Cíl 3.2 Udržení a rozšíření služeb poskytovaných v přirozeném prostředí

Problémový okruh 1: Nedostatečné sociální a související služby pro děti a mládež ohrožené sociálním vyloučením

Dochází k nárůstu počtu pěstounů (trend týkající se odchodů dětí z ústavní péče a prioritizace pěstounské péče). Problémy s výchovou dětí v rámci pěstounské péče se projevují zejména u prarodičů, kteří mají svěřeny děti do péče a již nezvládají řešení výchovných problémů v takové míře, jako původní, o generaci mladší, rodiče.

Důležitá je podpora služeb, které pomáhají rodině plnit svoje funkce a v případě krize napomohou jako předcházení rozpadu rodiny a umístění dětí mimo rodinu. V případě umístění dětí mimo rodinu dotčené sociální služby musí být schopny kapacitně a z hlediska místní dostupnosti rodině ve spolupráci s orgány sociálně-právní ochrany dětí pomoci obnovit její funkce. Rozvoj sociálních služeb z hlediska jejich místní dostupnosti a dostatečné kapacity zaměřených na podporu rodiny jako prevence umístování dětí mimo rodinu a nedostatečné péče rodiny o děti. Podporovat provázanost s aktivitami, které realizují pověřené osoby k výkonu sociálně-právní ochrany dětí a orgány sociálně-právní ochrany dětí v místě poskytování služby.

V poslední době byl zaznamenán v České Lípě a okolí například nárůst počtu dětí s logopedickými problémy.

V území je nedostatečný rozvoj a podpora terénních a ambulantních služeb pro osoby s poruchami autistického spektra. Kraj zaznamenává absenci služeb pro osoby s poruchami autistického spektra ve věku do 26 let.

Tato cílová skupina by v budoucnu mohla trpět sociálním vyloučením, jsou to děti umístěné v ústavní výchově (dětské domovy, kojenecké ústavy, výchovné ústavy, diagnostické ústavy).

Na území ORP Česká Lípa chybí souhrnné prostory pro činnost mládeže (14 – 20 let) – např. zábavné centrum na nízkoprahové úrovni (např. v budově pivovaru, staré nemocnice, staré hasičárně...).

(<http://odbor-socialni.kraj-lbc.cz/getFile/id:250328/lastUpdateDate:null>)

Problémový okruh 2: Osoby v sociální nouzi

Vymezení velikosti a struktury cílové skupiny je v tomto případě poměrně obtížné. Za občany v sociální nouzi považujeme osoby sociálně vyloučené nebo ohrožené sociálním vyloučením, tedy především mládež žijící ve znevýhodněném sociálním prostředí nebo osoby s rizikovým chováním – užívající návykové látky či osoby po návratu z výkonu trestu.

Území ORP Česká Lípa i celého území Libereckého kraje stále není rovnoměrně pokryto terénními službami pro uživatele návykových látek.

Dostupnost ambulantní léčby osob závislých na návykových látkách a patologických hráčů na území kraje má jisté rezervy. Forma bezplatné sociální služby je poskytována ve Frýdlantu, Liberci a Jablonci n. N. Další formou je lékařská péče (hrazená zdravotními pojišťovnami), která je zajištěna v České Lípě, Liberci, Libštátu, či poskytovaná komerčními subjekty (zpoplatněno).

Na území ORP funguje 1 kontaktní centrum, a to v České Lípě. Nedostatkem českolipského K-centra je nenaplnění kritéria nízkoprahovosti, kdy je zařízení umístěno v 1. patře budovy uprostřed sídliště (stigmatizace klientů, vedle uživatelů drog využívají i rodinní příslušníci a osoby blízké). Počet klientů a poskytnutých výkonů dlouhodobě meziročně narůstá. V roce 2012 je patrný mírný pokles počtu klientů i aktivit, vyjma množství vyměněných injekčních stříkaček. Opětovný nárůst byl v roce 2013, tento trend pokračuje i v roce 2014.

Tabulka 100 Srovnání hodnot v letech 2011 a 2012

Sledovaná hodnota	2011	2012
Klienti	178	157
Injekční klienti	132	112
Počet inj. stříkaček	14317	17830
Počet výměn	693	581
Neuživatelé	43	36

Zdroj: <http://www.mostknadeji.eu/uploads/vyrocní-zpravy/vyrocní-zprava-2012.pdf>

U osob v sociální nouzi se jedná o nedostatečnou kapacitu sociálního bydlení, nedostatečná podpora nízkonákladového bydlení. Sociální bydlení v Česku neexistuje. Lidé v nouzi často končí v nevyhovujících a předražených ubytovnách. Dostávají se do nich v poslední době také senioři.

Problémový okruh 3: Nedostatečné služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením

Na území ORP Česká Lípa jsou pečovatelské služby nabízeny v několika obcích a městech. Pečovatelská služba slouží pro osoby, které mají sníženou soběstačnost z důvodu věku, chronického onemocnění nebo zdravotně postižení – zejm. senioři a rodiny s dětmi, např. úkony zajišťující osobní hygienu, úklid, nákupy, rozvoz jídla atd.

V rámci ORP nalezneme také 5 Domovů pro seniory a to v Doksech, Mimoni, Zákupcích, Stráži pod Ralskem a České Lípě.

Dále musíme zmínit, že na území ORP Česká Lípa se nachází Domov pro seniory se zvláštním režimem (Pampeliška – Stráž pod Ralskem) a Domov pro seniory s omezenou pohyblivostí. Tento domov funguje od ledna 2014. Domov vznikl rekonstrukcí budovy současného Domu s pečovatelskou službou. Domov pro seniory s omezenou pohyblivostí nabízí zázemí pro 20 lidí. Při otevření této organizace se jich hlásilo více než třicet.

Na území žije zhruba kolem 3 434 seniorů ve věku 64 – 90 let. Kapacita místních Domovů pro seniory a Pečovatelských služeb je pobytových cca 186, ambulantních 8 a terénních 807.

„Sociální služby by měly být zaměřeny primárně na věkovou skupinu 65+ s důrazem na maximální podporu v přirozeném prostředí. S ohledem na nárůst průměrné délky dožití by měly být zajišťovány služby, které podporují aktivní život a zároveň prodlužují dobu seniorské nezávislosti na ambulantních či terénních sociálních službách“ (Komunitní plán sociálních služeb pro oblast Českolipsko)

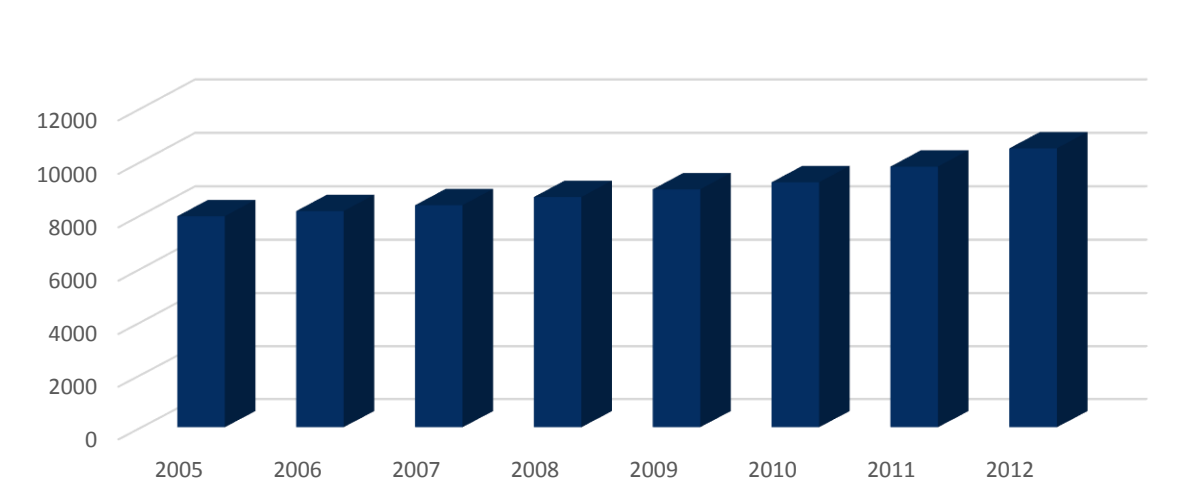
V současné době převyšuje poptávka po umístění seniorů nabídku poskytující kapacitně tato zařízení na území ORP.

Neřešením této problematiky může dojít ke zvýšené migraci obyvatel do okolních obcí nebo do míst, kde jsou tyto služby dostupné. Dalším důsledkem může být to, že ze seniora, který z důvodu naplněnosti nesežene umístění v organizaci zajišťující služby pro seniory, se stane osoba v sociální nouzi.

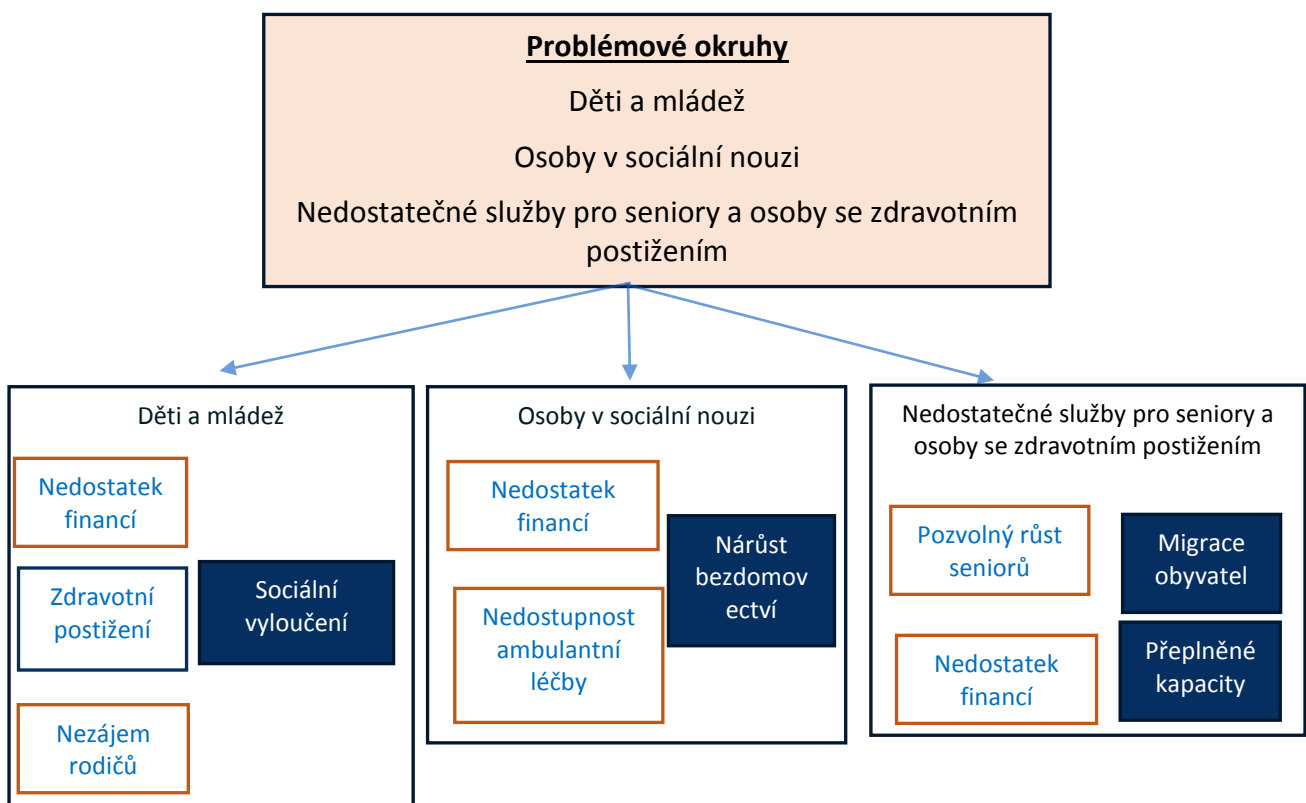
Dále můžeme jmenovat nezajištění pečovatelské služby a osobní asistence v odpoledních, nočních hodinách a o víkendu (osobní asistence výjimečně ano), z důvodu nedostatku financí na zajištění personálu.

Na základě demografického vývoje (růst počtu seniorů) neodpovídá konstantní kapacita domova pro seniory, stávající kapacita domova pro seniory je nedostatečná.

Graf 20: Vývoj počtu seniorů v ORP Česká Lípa

Graf 21: Schéma problémových okruhů

4.2.3 Popis cílů v jednotlivých oblastech

Tabulka 101: Problémový okruh 1.1

Problémový okruh 1	Nedostatečné sociální a související služby pro děti a mládež ohrožené sociálním vyloučením
Cíl 1.1	Vznik nízkoprahového centra pro děti a mládež
Popis cíle	<p>U cílové skupiny Děti a mládež je zjevná potřeba služeb nízkoprahového zařízení pro děti a mládež, terénních služeb a sociálně aktivizačních služeb pro rodiny s dětmi. Jedním z hlavních cílů by proto byl vznik nízkoprahového centra pro děti a mládež. V tomto zařízení by se mohly poskytovat i další potřebné služby např. dluhové poradenství SAS pro rodiny s dětmi a další.</p> <p>Značný kus práce s dětmi a mládeží obstarávají spolky a jiné neziskové organizace, které zajišťují uskutečnění volnočasových aktivit a tím provádí prevenci vzniku nežádoucích jevů v této cílové skupině.</p> <p>Je nutné, aby centrum pokrylo území ORP Česká Lípa tak, aby jejich dostupnost pokrývala skutečnou, prokázanou potřebu v území.</p> <p>Zřízení nových zařízení tohoto typu musí jednoznačně vyplývat z komunitních plánů obcí a obce musí být ochotny se na provozu nově vzniklých zařízení podílet finančně.</p>
Hlavní opatření	<ul style="list-style-type: none"> • Určit cílovou skupinu • Určení lokality • Finanční analýza včetně předběžného stanovení zdrojů financování • Vyhledání poskytovatele služby • Podpora realizace volnočasových aktivit dětí a mládeže • zvýšení nabídky volnočasových aktivit pro děti a mládež zejména v hustě obydlených a okrajových částech města • zvýšení spolupráce se školskými zařízeními
Název indikátorů k hodnocení cíle	<ul style="list-style-type: none"> • počet klientů využívající volnočasové aktivity
Správce cíle	Ing. Iva Frömmelová, Ph.D. referentka sociálních věcí Česká Lípa

Tabulka 102: Problémový okruh 1.2

Problémový okruh 1	Nedostatečné sociální a související služby pro děti a mládež ohrožené sociálním vyloučením
Cíl 1.2	Podpora osob s poruchami autistického spektra a pečujících osob prostřednictvím terénních a ambulantních služeb
Popis cíle	<p>V území je nedostatečný rozvoj a podpora terénních a ambulantních služeb pro osoby s poruchami autistického spektra. Kraj zaznamenává absenci služeb pro osoby s poruchami autistického spektra ve věku do 26 let. Tuto službu je třeba na základě potvrzené poptávky podporovat a rozvíjet.</p> <p>Základem by bylo vytvoření pracovní skupiny, ve které by byl koordinátorem zástupce poskytovatele odboru sociálních služeb, který se této problematice věnuje. Skupina by byla složená z poskytovatelů sociálních služeb, zástupců sociálních věcí a rodičů s dětmi. Tato pracovní skupina by měla za úkol řešit aktuální potřebu této cílové skupiny, zvýšit informovanost, předávat zkušenosti a příklady dobré praxe.</p> <p>Výstupem této skupiny by byl katalog služeb pro osoby s poruchami autistického spektra a manuál, jak tuto životní situaci řešit. Zjištěné potřeby autistů by byly podkladem k dalším jednáním o podpoře rozvoje služeb pro tuto cílovou skupinu.</p>
Hlavní	<ul style="list-style-type: none"> • Analýza potřeb • Zjištění poptávky

opatření	<ul style="list-style-type: none"> • Finanční analýza předpokládaných nákladů • Nalezení poskytovatele dané služby • Podpora integrace OZP do běžného života (terénní a ambulantní služby) • Zavedený systém optimalizace a řízení sítě sociálních služeb, včetně vyšší míry zapojení obcí a meziresortní spolupráce • Udržitelný systém financování sociálních služeb, trvalá podpora procesů plánování a dostatečná informovanost veřejnosti
Název indikátorů k hodnocení cíle	<ul style="list-style-type: none"> • Smlouva s poskytovatelem ANO/NE
Správce cíle	Ing. Iva Frömmelová, Ph.D. referentka sociálních věcí Česká Lípa

Tabulka 103: Problémový okruh 2.2

Problémový okruh 2	<i>Osoby v sociální nouzi</i>
Cíl 2.2	Vytvořit síť sociálního bydlení (malometrážní byty pro určité cílové skupiny)
Popis cíle	<p>Tento cíl reaguje na potřeby cílové skupiny. Do této cílové skupiny patří matky s dětmi v tísní, osoby v péči kurátora, osoby propuštěné z výkonu trestu či vazby, osoby vykonávající alternativní tresty, osoby bez přístřeší, osoby ohrožené ztrátou zaměstnání a nezaměstnané osoby, osoby ohrožené závislostmi.</p> <p>U všech těchto podskupin je zásadním problémem přiměřené a důstojné ubytování a to včetně lůžek včasné pomoci a výrazná potřeba sociálního poradenství a prevence, včetně terénní práce.</p> <p>Tyto skupiny jsou nuceni využívat drahé ubytování, a tudíž se stále drží na finančním dně. Je nutné zvýšit počet levných a důstojných ubytovacích kapacit pro cílovou skupinu ohrožené sociálním vyloučením z důvodu ztráty zaměstnání nebo ztráty ekonomických zdrojů. Je potřeba doplnit poradenskou složkou, aby se osoby využívající tento typ služby byly schopny co nejdříve navrátit ke standardnímu způsobu života.</p> <p>Možností je samozřejmě zcela vybudovat nové budovy, kde se tyto byty zřídí, což je finančně velmi nákladné. Dalším řešením je využít stávající nevyužívané budovy na území obcí a měst a přetransformovat je na sociální bydlení. Tato varianta by už nebyla tak finančně nákladná.</p>
Hlavní opatření	<ul style="list-style-type: none"> • Určení cílových skupin, kterým budou byty určeny • zpracování právního rozboru platné legislativy • zpracování možností řešení • rozbor ekonomické náročnosti • zpracování variant řešení nákladů • možnost finančních příspěvků obcí • stanovení jednotlivých lokalit s kapacitami • Integrace národnostních menšin, prevence vzniku a řešení stávajících vyloučených lokalit • Zlepšení nabídky služeb sociální prevence • porovnání podmínek od stávajících poskytovatelů příprava a realizace společného výběrového řízení <p>Stát by měl řešit podporu nového bydlení (malometrážní byty), měla by být dle zákona podpora nové výstavby, město by mohlo zmonitorovat možnosti na území města, kapacitu bytů a ubytoven, zejména byty v majetku města a případně vyčlenit určitou část bytového fondu pro určité cílové skupiny. Zapojit více ostatní poskytovatele na území měst a obcí. Např. Sociální služby města České Lípy – Dům humanity (http://ssmcl.cz/dum-humanity/#), Dům rychlé pomoci (http://ssmcl.cz/dum-rychle-pomoci/) apod. a tuto oblast maximálně finančně podpořit. Podpora i ostatních poskytovatelů na území města – např. Fokus (http://www.fokuslbc.eu/), Farní charita</p>

	(http://www.fchcl.cz/) apod.
Název indikátorů k hodnocení cíle	<ul style="list-style-type: none"> • Počet vybudovaných bytů • Počet zapojených obcí do společného programu sociálního bydlení • Kapacita bytů
Správce cíle	Ing. Iva Frömmelová, Ph.D. referentka sociálních věcí Česká Lípa

Tabulka 104: Problémový okruh 2.3

Problémový okruh 2	<i>Osoby v sociální nouzi</i>
Cíl 2.3	Zvýšení dostupnosti kontaktních center
Popis cíle	<p>Dostupnost ambulantní léčby osob závislých na návykových látkách a patologických hráčů na území kraje má jisté rezervy. Forma bezplatné sociální služby je poskytována ve Frýdlantu, Liberci a Jablonci n. N. Další formou je lékařská péče (hrazená zdravotními pojišťovnami), která je zajištěna v České Lípě, Liberci, Libštátu, či poskytovaná komerčními subjekty (zpoplatněno).</p> <p>Dostupnost terénních programů tedy neodpovídá potřebám území v dané oblasti. Rovněž nejsou pokryty odlehlejší oblasti.</p>
Hlavní opatření	<ul style="list-style-type: none"> • Vypracovat strategii pro politiku zaměřenou na prevenci problémového hráčství. • Vypracovat strategii pro realizaci primární prevence se začleněním tématu problémového hráčství. • Zvyšovat informovanost o fenoménu hazardu a problémového hráčství. • Podporovat spolupráci a sdílení zkušeností mezi institucemi pracujícími s problémovými hráči. • Poskytnout obcím právní podporu při zavádění regulačních opatření. • Zavedený systém optimalizace a řízení sítě sociálních služeb, včetně vyšší míry zapojení obcí a meziresortní spolupráce • Podpora poskytovatelů prostřednictvím vzdělávání personálu, metodického vedení, sledování a kontroly kvality služeb
Název indikátorů k hodnocení cíle	<ul style="list-style-type: none"> • počet obcí, kde je reálně služba poskytována
Správce cíle	Ing. Iva Frömmelová, Ph.D. referentka sociálních věcí Česká Lípa

Tabulka 105: Problémový okruh 3.1

Problémový okruh 3	Nedostatečné služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením
Cíl 3.1	Zvýšit kapacitu domova pro seniory a domova se zvláštním režimem
Popis cíle	<p>Na území ORP se nachází 5 Domovů pro seniory, 1 Domov pro seniory se zvláštním režimem a 1 Domov pro seniory s omezenou pohyblivostí. Postižené obce tímto problémem se mohou spojit a stávající pečovatelské služby nebo domovy pro seniory rozšířit nebo vytvořit nové. Obce nebo svazek obcí se pak mohou společně podílet na spolufinancování provozu.</p> <p>Jako jedna z možností Meziobecní spolupráce je transformace Domovů pro osoby se zdravotním postižením na požadované služby. Na území ORP Česká Lípa, se nachází tato zařízení tři. Tato možnost by byla finančně i časově úspornější. Tato varianta je možná, zdali budova bude v majetku obce nebo města.</p>

Hlavní opatření	<ul style="list-style-type: none"> • Zjistit poptávku po službách • finanční analýza různých možností • Vypracovat strategii pro realizaci rozšíření, zvýšení kapacity domova pro seniory a domova se zvláštním režimem • Vytipovat možnosti stávajících prostor pro realizaci • Schválení podpory v rozpočtu města • Hledání dalších finančních zdrojů v rámci vícezdrojového financování (MPSV, obce ...) • Úpravy a možnosti stávajících prostor • Hledání případně nových prostor, objektu na území města • Zvyšovat informovanost o rozšíření služby • Podporovat spolupráci a sdílení zkušeností mezi institucemi
Název indikátorů k hodnocení cíle	<ul style="list-style-type: none"> • Kapacita zařízení
Správce cíle	Ing. Jiří Blekta, Ph.D. - 1. místostarosta obce Horní Police

Tabulka 106: Problémový okruh 3.2

Problémový okruh 3	Nedostatečné služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením
Cíl 3.2	Udržení a rozšíření služeb poskytovaných v přirozeném prostředí
Popis cíle	<p>Z analýzy vzešel problém týkající se nedostatečné služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením, jako jeden z největších problémů. V tomto ohledu je nutná podpora terénních i ambulantních služeb, a to vzhledem k perifernosti obcí a dostupnosti těchto služeb pro cílovou skupinu seniorů a OZP. Nejdůležitějším bodem je tedy udržení seniorů v přirozeném prostředí co nejdéle. Bohužel na našem území ORP Česká Lípa není pečovatelská služba, která by toto zajišťovala, není zcela dostupná. Pečovatelské služby jsou dostupné pouze ve větších městech jako je Česká Lípa, Doksy, Stráž pod Ralskem, Mimoň atd. Pro seniory v menších obcích je tato služba obtížně dostupná.</p> <p>Jednou z možností jak tento problém vyřešit je využít možnosti některé organizace, která se zabývá pečovatelskou službou. Osoba z daného sdružení by dojížděla za seniory a tím by se podporovalo udržení seniorů v přirozeném prostředí. K vyřešení problému by mohla přispět meziobecní spolupráce, kdy by se obce sdružily a společně spolufinancovaly rozšíření potřebných služeb u některé se stávajících organizací.</p>
Hlavní opatření	<ul style="list-style-type: none"> • stanovení potřeby služeb pro Českolipsko • zpracování právního rozboru stávajících vymezení kompetencí • zpracování možností řešení v souladu s platnou legislativou • zpracování návrhu společné smlouvy o poskytování služeb • rozbor ekonomický o finanční náročnosti • spolufinancování obcí na tento cíl • stanovení pohybu služeb (frekvence) • porovnání podmínek od stávajících poskytovatelů
Název indikátorů k hodnocení cíle	<ul style="list-style-type: none"> • Počet uživatelů služby • počet obcí, které bude pečovatelská služba pokrývat
Správce cíle	Ing. Jiří Blekta, Ph.D. - 1. místostarosta obce Horní Police

Tabulka 107: Problémový okruh 3.3

Problémový okruh 3	Nedostatečné služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením
Cíl 3.3	Přizpůsobení měst a obcí osobám s omezenou pohyblivostí
Popis cíle	Vzhledem k počtu budov veřejných institucí a služeb, které zůstávají pro osoby se sníženou schopností pohybu a orientace stále nepřístupné. Jedná se zejména o budovy úřadů, škol, sociálních a zdravotních služeb, které byly postaveny v době, kdy povinnost zajistit bezbariérové užívání staveb ještě nebyla uložena zákonem. Je nutné přizpůsobit města a obce pro osoby s omezenou pohyblivostí. Rovněž by měly být zpřístupněny všechny školy a školská zařízení.
Hlavní opatření	<ul style="list-style-type: none"> • Vypracovat strategii pro realizaci úprav, bariér v území • Vytipovat možnosti úprav • Finanční zhodnocení analýzy • Schválení podpory v rozpočtu města • Hledání dalších finančních zdrojů (Program mobility, obce, sponzoři ...) • Úpravy, odstranění bariér v území • Zvyšovat informovanost o bariérách v území a jejich odstraňování – předcházení výskytu bariér v území • Podporovat spolupráci a sdílení zkušeností mezi institucemi
Název indikátorů k hodnocení cíle	<ul style="list-style-type: none"> • Počet bezbariérových přístupů • zpracovaná strategie
Správce cíle	Ing. Jiří Blekta, Ph.D. - 1. místostarosta obce Horní Police

4.2.4 Indikátory

Tabulka 108: Indikátor 1.1

Cíl	Zlepšení zázemí pro cílovou skupinu Děti a mládež		
Číslo indikátoru	1.1		
Název indikátoru	počet klientů využívající volnočasové aktivity		
Měrná jednotka	počet		
Správce měřítka	Ing. Iva Frömmelová, Ph.D. referentka sociálních věcí Česká Lípa		
Roky	2013	2017	2020
Plán		30	50
Skutečnost	x		
Popis měřítka:	Cíl zlepšení zázemí pro cílovou skupinu využívající volnočasové aktivity, se bude nejlépe měřit součtem všech osob využívající volnočasové aktivity. Šlo by o zvýšení kapacit a zařazení více aktivit.		
Metodika a výpočet:	Součet dětí a mládeže využívající zázemí pro volnočasové aktivity		
Zdroj čerpání dat:	Informace mohou být poskytnuty od poskytovatele dané služby		

Tabulka 109: Indikátor 1.2

Cíl	Podpora osob s poruchami autistického spektra a pečujících osob prostřednictvím terénních a ambulantních služeb		
Číslo indikátoru	1.2		
Název indikátoru	Smlouva s poskytovatelem		
Měrná jednotka	Počet (ANO/NE)		
Správce měřítka	Ing. Iva Frömmelová, Ph.D. referentka sociálních věcí Česká Lípa		
Roky	2013	2017	2020
Plán		5	10
Skutečnost	0		
Popis měřítka:			
Metodika a výpočet:	Výpočet a zjištění výsledku bude provedeno odpovědí ANO/NE. Zdali byla vytvořena smlouva s poskytovatelem, či nikoli.		
Zdroj čerpání dat:	Výroční zprávy organizace		

Tabulka 110: Indikátor 2.1

Cíl	Vytvořit síť sociálního bydlení (malometrážní byty pro určité cílové skupiny)		
Číslo indikátoru	2.1		
Název indikátoru	počet vybudovaných bytů		
Měrná jednotka	počet		
Správce měřítka	Ing. Iva Frömmelová, Ph.D. referentka sociálních věcí Česká Lípa		
Roky	2013	2017	2020
Plán		50	100
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Tento cíl se bude měřit počtem vybudovaných nebo zrekonstruovaných bytů. Je nutné zvýšit počet levných a důstojných ubytovacích kapacit pro cílovou skupinu ohroženou sociálním vyloučením z důvodu ztráty zaměstnání nebo ztráty ekonomických zdrojů. Ekonomickou situaci negativně ovlivňuje vysoká míra nezaměstnanosti.		
Metodika a výpočet:	Výpočet bude probíhat součtem nových i zrekonstruovaných bytů		
Zdroj čerpání dat:	Informování se na příslušném odboru obecního úřadu		

Tabulka 111: Indikátor 2.2

Cíl	Vytvořit síť sociálního bydlení (malometrážní byty pro určité cílové skupiny)		
Číslo indikátoru	2.2		
Název indikátoru	Počet obcí zapojených do společného programu		
Měrná jednotka	počet		
Správce měřítka	Ing. Iva Frömmelová, Ph.D. referentka sociálních věcí Česká Lípa		
Roky	2013	2017	2020
Plán		5	10
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Dalším možným měřítkem je počet zapojených obcí do společného programu. Je samozřejmé, že čím více obcí bude tento cíl podporovat, tím větší bude vytvořené zázemí pro tuto cílovou skupinu.		
Metodika a výpočet:	Zjištění výsledku bude prováděno pomocí součtu všech zapojených obcí		
Zdroj čerpání dat:	Data budou čerpána od samotných obcí.		

Tabulka 112: Indikátor 2.3

Cíl	Vytvořit síť sociálního bydlení (malometrážní byty pro určité cílové skupiny)		
Číslo indikátoru	2.3		
Název indikátoru	Kapacita bytů		
Měrná jednotka	Kapacita (místa)		
Správce měřítka	Ing. Iva Frömmelová, Ph.D. referentka sociálních věcí Česká Lípa		
Roky	2013	2017	2020
Plán		100	200
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Kapacita bytů se bude samozřejmě odvíjet od splnění indikátoru 2.1 počet vybudovaných bytů. Podle počtu vybudovaných bytů bude možné vypočítat danou kapacitu.		
Metodika a výpočet:	Indikátor bude vypočítán součtem volných lůžek. Tím zjistíme kapacitu a možný počet osob na obývání bytu.		
Zdroj čerpání dat:	Data budou čerpána od konkrétních obcí		

Tabulka 113: Indikátor 2.4

Cíl	Zvýšení dostupnosti kontaktních center		
Číslo indikátoru	2.4		
Název indikátoru	Počet klientů využívající služeb kontaktního centra		
Měrná jednotka	počet		
Správce měřítka	Ing. Iva Frömmelová, Ph.D. referentka sociálních věcí Česká Lípa		
Roky	2013	2017	2020
Plán		20	30
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Jednou z možností financování by bylo, prostředky z odvodů z provozování hazardu investovat zpět do prevence patologického chování. Je nutné podporovat zvyšování pracovních kompetencí v této problémové oblasti. Prevence vzniku škod a snižování rizik spojených s užíváním návykových látek a s patologickým hráčstvím prostřednictvím dostupné a komplexní sítě protidrogových služeb.		
Metodika a výpočet:			
Zdroj čerpání dat:	Výroční zpráva organizace		

Tabulka 114: Indikátor 3.1

Cíl	Zvýšit kapacitu domova pro seniory a domova se zvláštním režimem		
Číslo indikátoru	3.1		
Název indikátoru	kapacita		
Měrná jednotka	počet		
Správce měřítka	Ing. Jiří Blekta, Ph.D. - 1. místostarosta obce Horní Police		
Roky	2013	2017	2020
Plán		200	220
Skutečnost	189		
Popis měřítka:	Vzhledem k přeplněnosti organizací zajišťující péči o seniory, je potřeba přizpůsobit kapacitu rostoucí poptávce ze strany seniorů a osob se zvláštním režimem. Zvýšení kapacity, můžeme dosáhnout rozšířením nebo transformováním do jiné organizace.		
Metodika a výpočet:	Počet míst v zařízení (kapacita dle registrace sociální služby)		
Zdroj čerpání dat:	Výroční zprávy zařízení sociálních služeb (domovů pro seniory a domovů se zvláštním režimem), Registr poskytovatelů sociálních služeb		

Tabulka 115: Indikátor 3.2

Cíl	Udržení a rozšíření služeb poskytovaných v přirozeném prostředí		
Číslo indikátoru	3.2		
Název indikátoru	počet uživatelů terénní služby		
Měrná jednotka	počet		
Správce měřítka	Ing. Jiří Blekta, Ph.D. - 1. místostarosta obce Horní Police		
Roky	2013	2017	2020
Plán		20	50
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Počet uživatelů využívající této služby bude nejlepším zjištěním, zda se plní či nikoliv.		
Metodika a výpočet:	Součet všech klientů, od kterých se odečte původní stav		
Zdroj čerpání dat:	výroční zprávy organizací poskytujících konkrétní služby		

Tabulka 116: Indikátor 3.3

Cíl	Udržení a rozšíření služeb poskytovaných v přirozeném prostředí		
Číslo indikátoru	3.3		
Název indikátoru	Počet obcí, které bude pečovatelská služba pokrývat		
Měrná jednotka	počet		
Správce měřítka	Ing. Jiří Blekta, Ph.D. - 1. místostarosta obce Horní Police		
Roky	2013	2017	2020
Plán		5	10
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Tím to měřítkem zjistíme skutečný počet obcí, které bude pečovatelská služba pokrývat.		
Metodika a výpočet:	Zjištěním výsledku docílíme součtem všech obcí		
Zdroj čerpání dat:	Data bude možné zjistit na konkrétních obcích nebo ve výročních zprávách organizací poskytující konkrétní služby		

Tabulka 117: Indikátor 3.4

Cíl	Přizpůsobení měst a obcí osobám s omezenou pohyblivostí		
Číslo indikátoru	3.4		
Název indikátoru	Počet bezbariérových přístupů		
Měrná jednotka	ks		
Správce měřítka	Ing. Jiří Blekta, Ph.D. - 1. místostarosta obce Horní Police		
Roky	2013	2017	2020
Plán		10	20
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Je nutné přizpůsobit města a obce pro osoby v této cílové skupině. Data by mohly být poskytnuty z příslušných obecních úřadů v obci nebo městě, kde se bezbariérové přístupy vybudovaly.		
Metodika a výpočet:	Počet vybudovaných bezbariérových přístupů na území ORP Česká Lípa		
Zdroj čerpání dat:	Informace získáme na obecních úřadech daných měst a obcí		

Tabulka 118: Indikátor 3.5

Cíl			
Číslo indikátoru	3.5		
Název indikátoru	Zpracovaná strategie		
Měrná jednotka	ANO/NE		
Správce měřítka	Ing. Jiří Blekta, Ph.D. - 1. místostarosta obce Horní Police		
Roky	2013	2017	2020
Plán		NE	ANO
Skutečnost	NE		
Popis měřítka:	Zpracování strategie pro ORP Česká Lípa je důležité pro zjištění skutečného stavu. Hlavním cílem zpracování strategie je analýza problematických míst pro tuto cílovou skupinu.		
Metodika a výpočet:	ANO/NE – pokud je nebo není zpracována		
Zdroj čerpání dat:	Dotazy obcím		

4.3 Pravidla pro řízení strategie

4.3.1 Systém monitorování a hodnocení realizace strategie

Pro řízení strategie bude ustaven **manažer strategie**. Manažer zodpovídá za celkovou koordinaci všech aktivit souvisejících s jejím řízením. Je zodpovědný za to, že se se schválenou strategií bude pracovat, že zodpovědné subjekty budou usilovat o její naplnění a že se bude vyhodnocovat, zda se daří přispívat k plnění stanovených cílů.

Manažer strategie je výkonnou a koordinační jednotkou, ale pro výkon své činnosti potřebuje součinnost orgánů, které mohou rozhodovat. Tím je **řídící skupina**. Řídící skupina činí klíčová rozhodnutí při naplňování strategie, zejména týkající se jejích změn a úprav, ale také schvalování akčního plánu. Řídící skupina schvaluje vyhodnocení strategie a přijímá opatření vyplývající ze závěrů hodnocení.

Tabulka 119: Složení řídící skupiny

Složení řídící skupiny

Pro řízení strategie jsou důležití **správci cílů**. Správce cíle není osoba, která by měla za úkol daný cíl samostatně zrealizovat. Jeho rolí je hlídat, aby se na plnění cíle nezapomnělo. Je to osoba, která bude v území iniciovat kroky směřující k plnění cíle, bude komunikovat s ostatními subjekty v území, bude dbát nad tím, aby se do budoucích akčních plánů dostávaly konkrétní kroky, které přispějí k plnění cíle, bude kontrolovat, že do příslušného rozpočtu budou zahrnuty prostředky určené k plnění cíle. Ostatní subjekty v území však mají společnou povinnost spolu s gestorem aktivně usilovat o plnění cíle. Správce cíle také bude v následujících letech sledovat prostřednictvím indikátorů, zda je cíle dosahováno. V další budoucí spolupráci bude tuto informaci poskytovat ostatním městům a obcím a společně budou hledat další řešení k přibližování se stanovenému cíli.

Tabulka 120: Správci cílů

Správci cílů		
Číslo cíle	Název cíle	Správce cíle
1.1	Vznik nízkoprahového centra pro děti a mládež	Ing. Iva Frömmelová, Ph.D. referentka sociálních věcí Česká Lípa
1.2	Podpora osob s poruchami autistického spektra	Ing. Iva Frömmelová, Ph.D. referentka sociálních věcí Česká Lípa
2.1	Vytvoření sítě sociálního bydlení (malometrážní byty pro určité cílové skupiny)	Ing. Iva Frömmelová, Ph.D. referentka sociálních věcí Česká Lípa
2.2	Zvýšení dostupnosti kontaktních center	Ing. Iva Frömmelová, Ph.D. referentka sociálních věcí Česká Lípa
3.1	Zvýšit kapacitu domova pro seniory a domova se zvláštním režimem	Ing. Jiří Blekta, Ph.D. - 1. místostarosta obce Horní Police
3.2	Udržení a rozšíření služeb poskytovaných v přirozeném prostředí	Ing. Jiří Blekta, Ph.D. - 1. místostarosta obce Horní Police
3.3	Přizpůsobení měst a obcí osobám s omezenou pohyblivostí	Ing. Jiří Blekta, Ph.D. - 1. místostarosta obce Horní Police

Gestoři indikátorů jsou osoby, které zodpovídají za zjištění hodnot indikátoru v souladu se stanovenou definicí a metodikou výpočtu. Dodávají podklady příslušnému správci cíle.

Tabulka 121: Gestoři indikátorů

Gestoři indikátorů		
Číslo indikátoru	Název indikátoru	Gestor indikátoru
1.1	Počet klientů využívající volnočasové aktivity	Ing. Iva Frömmelová, Ph.D. referentka sociálních věcí Česká Lípa
1.2	Smlouva s poskytovatelem	Ing. Iva Frömmelová, Ph.D. referentka sociálních věcí Česká Lípa
2.1	Počet vybudovaných bytů	Ing. Iva Frömmelová, Ph.D. referentka sociálních věcí Česká Lípa
2.2	Počet obcí zapojených do společného programu	Ing. Iva Frömmelová, Ph.D. referentka sociálních věcí Česká Lípa
2.3	Kapacita bytů	Ing. Iva Frömmelová, Ph.D. referentka sociálních věcí Česká Lípa
2.4	Počet klientů, využívajících služeb kontaktního centra	Ing. Iva Frömmelová, Ph.D. referentka sociálních věcí Česká Lípa
3.1	Kapacita	Ing. Jiří Blekta, Ph.D. - 1. místostarosta obce Horní Police
3.2	Počet uživatelů terénních služeb	Ing. Jiří Blekta, Ph.D. - 1. místostarosta obce Horní Police
3.3	Počet obcí, které bude pečovatelská služba pokrývat	Ing. Jiří Blekta, Ph.D. - 1. místostarosta obce Horní Police
3.4	Počet bezbariérových přístupů	Ing. Jiří Blekta, Ph.D. - 1. místostarosta obce Horní Police
3.5	Zpracovaná strategie	Ing. Jiří Blekta, Ph.D. - 1. místostarosta obce Horní Police

Strategie bude naplňována především projekty zařazenými do každoročně schvalovaného akčního plánu (viz kapitola 4.3.3 souhrnného dokumentu). Projekty zařazené do akčního plánu by pak měly naplňovat stanovené cíle.

Naplňování strategického dokumentu musí být měřeno a pravidelně vyhodnocováno. Pro jednotlivé cíle byly nastaveny indikátory a k nim nastavená metodika – tj. způsob sledování a

vyhodnocování daného indikátoru. Ke každému indikátoru je také nastaven jeho správce (gestor), který je zodpovědný za sledování jeho vývoje a porovnání s cílovou hodnotou.

Tabulka 122: hlavní zodpovědnosti v procesu implementace strategie

Činnost v rámci implementace	Zodpovědná osoba/subjekt	Termín
Koordinace implementačních aktivit	Manažer strategie	Průběžně
Návrh projektů do akčního plánu	Správci cílů	Každoročně v 1. - 3. čtvrtletí
Výběr projektů do akčního plánu	Řídící skupina	Každoročně dle termínů přípravy rozpočtu
Předložení akčního plánu ke schválení na následující rok	Manažer strategie	Každoročně dle termínů přípravy rozpočtu
Vyhodnocení indikátorů za předchozí rok	Gestoři indikátorů	Každoročně v 1. čtvrtletí
Vyhodnocení plnění akčního plánu za předchozí rok	Manažer s využitím podkladů od gestorů indikátorů a správců cílů	Každoročně v 1. -2. čtvrtletí
Projednání vyhodnocení indikátorů a plnění akčního plánu za předchozí rok	Řídící skupina	Každoročně v 2. čtvrtletí

4.3.2 Systém změn strategie

V průběhu realizace Strategie může dojít k objektivní potřebě dílčí změny tj. ve formě úpravy cíle, či indikátoru. Tato potřeba může být způsobena jak vnějšími (např. rozhodnutí vlády, či EU), tak vnitřními (potřeba změny vyvstane při průběžném monitorování cílů Strategie) faktory. Rozhodnutí, zda je nutné některé části Strategie upravit bude následovat každoročně po vyhodnocení indikátorů za předchozí rok a po vyhodnocení akčního plánu. Pokud se ukáže, že realizací projektů nedošlo k uspokojivému vývoji příslušného indikátoru, je nutné blíže zanalyzovat příčiny takového vývoje. Nejedná-li se o neočekávané vnější vlivy (povodeň, hospodářská krize apod.), pak může být příčina buď na straně chybně nastaveného cíle či přiřazeného indikátoru, anebo na straně nefunkčnosti projektu vzhledem ke stanovenému cíli. V obou případech je nutné, aby správce cíle navrhl opatření ke změně. Může se jednat buď o návrh vhodnějšího typu projektu do akčního plánu, nebo o přeformulování cíle. Takovou změnu je nutno důkladně prodiskutovat s dotčenými subjekty (ideálně v rámci fokusní skupiny) a následně změnu navrhnout řídicí skupině. Řídící skupina rozhodne o schválení či neschválení změny.

4.3.3 Akční plán

Akční plán je dokumentem, jehož cílem je upřesnit strategický plán v krátkodobém časovém horizontu. Akční plán ze strategického plánu vychází a určuje, jakými konkrétními kroky či projekty budou naplňovány příslušné cíle uvedené ve strategickém plánu. Akční plán se zpracovává vždy na následující rok.

U každé aktivity musí být zřejmé, k naplnění jakého cíle přispívá. Sestavování akčního plánu musí být v souladu se strategickým plánem, ale také s připravovaným rozpočtem na následující rok. Projekty zařazené do akčního plánu musí být kryty rozpočtem nebo jiným (externím) zdrojem financování. Pokud nebude k projektům vybraným do akčního plánu jednoznačně přiřazen zdroj financování, budou z akčního plánu vyřazeny.

Proces přípravy akčního plánu je třeba vnímat jako **proces dlouhodobý a opakovaný**, prostupující celým kalendářním rokem. Příprava akčního plánu probíhá souběžně s přípravou rozpočtu (dobrovolného svazku obcí nebo rozpočtů jednotlivých měst a obcí). Nejprve dochází ke sběru podnětů na realizaci projektů od jednotlivých měst a obcí. Následně dochází k výběru těch aktivit, které je z věcného, časového a finančního hlediska možné realizovat v příštím roce. Nakonec dochází k přijetí rozhodnutí o přehledu konkrétních aktivit zařazených do akčního plánu pro následující rok.

V prvním pololetí roku, který následuje pro realizaci akčního plánu, by mělo dojít k jeho vyhodnocení.

Tabulka 123: Harmonogram procesů při přípravě, realizaci a vyhodnocení akčních plánů

Čtvrtletí	Rok 2015				Rok 2016				Rok 2017				Rok 2018	
	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.
Akční plán na r. 2016														
Příprava														
Realizace														
Vyhodnocení														
Akční plán na r. 2017														
Příprava														
Realizace														
Vyhodnocení														

Akční plán může být vypracován pomocí tabulky, která obsahuje číslo cíle, ke kterému se projekt váže, název projektu, orientační rozpočet, zdroj financování, harmonogram, nositel projektu, aktuální stav připravenosti.

Tabulka 124: Akční plán

Cíl	Název projektu	Náklady	Zdroj financování	Termín realizace	Nositel projektu	Připravenost

Do tabulky se uvádějí následující informace:

Cíl – název cíle stanoveného ve strategii, k němuž se projekt váže

Název projektu – konkrétní název projektu, který naplňuje daný cíl

Náklady – orientační finanční objem. Vzhledem k tomu, že se jedná o hrubý návrh akčního plánu, jde o odhad finančních nákladů. Náklady budou dále zpřesňovány.

Zdroj financování – Bude uveden předpokládaný zdroj (přímé financování, dotační fondy). Je vhodné uvádět i výši případné spoluúčasti. Do tabulky se uvádějí následující informace:

Cíl – Název a číslo cíle stanoveného ve strategii, k němuž se projekt váže

Název projektu – konkrétní název projektu či aktivity, která naplňuje (spolu s dalšími) daný cíl

Náklady – orientační finanční objem projektu; vzhledem k tomu, že se jedná o první hrubou verzi akčního plánu, je samozřejmé, že se ve většině případů bude jednat o odhad nákladů (stanovený expertním odhadem či na základě zkušenosti s obdobnými projekty). V dalších verzích akčního plánu budou náklady upřesňovány.

Zdroj financování – snahou je co nejefektivnější hospodaření, proto je vhodné uvést vhodný zdroj financování z konkrétního dotačního zdroje (národní granty, evropské fondy apod.). V tom případě je nutné do akčního plánu uvést také podíly financování (např. 85 % dotace, 15 % rozpočet DSO). Tam, kde budou projekty již dostatečně konkrétní, je možné hledat příslušnou dotační možnost v připravovaných operačních programech Evropských strukturálních a investičních fondů.

Tam, kde je od počátku zřejmé, že zdrojem financování nemůže být žádný dotační program, je vhodné do zdroje financování uvést rozpočet té organizace, která financování projektu plánuje (konkrétní obec, více obcí, dobrovolný svazek obcí).

Termín realizace – jedná se o další údaj, který je v této fázi orientační a předpokládá se jeho postupné upřesňování. Pokud se jedná o víceleté projekty, je nutné uvést alespoň roky jeho realizace, vhodnější však je uvést i měsíce (zejména u akcí, které budou realizovány v rámci jednoho roku).

Nositel projektu – uvádí se subjekt, který bude mít realizaci projektu na starosti. V případě DSO to většinou bude svazek obcí, v případě neformální spolupráce obcí může jít o jednu konkrétní obec, která bude mít zodpovědnost za zpracování žádosti o dotaci a její realizaci, na jejímž území se bude projekt realizovat, která bude organizovat výběrové řízení apod. Samozřejmě se počítá s aktivní účastí ostatních obcí, nositel je však tzv. lead-partnerem.

Připravenost – pro doplnění informací o reálnosti projektu, přesnosti jeho rozpočtu a načasování je vhodné uvést, v jakém stavu se projekt nachází. Většinou se stručně uvádí, zda se jedná o projekt ve fázi záměru, nebo zda již byla vytvořena studie, která jej blíže popisuje. Dalšími milníky může být zpracovaná projektová dokumentace, vydané stavební povolení či vybraný zhotovitel na základě výběrového řízení.

Pokud bude cíl naplňován po dobu několika let, je možné do akčního plánu uvést také orientační **zásobník projektů/aktivit** (samostatná tabulka ve stejné struktuře), které nejsou financovatelné z rozpočtu příštího roku, ale s nimiž se uvažuje v dalších letech. Takový zásobník by byl pouze orientační a sloužil by jako jeden z podkladů pro sestavování akčních plánů na další roky. Je vhodný z toho důvodu, že při případných personálních změnách bude na jednom místě zaznamenáno, s čím projektový tým počítal jako s aktivitami vhodnými k realizaci za účelem dosažení cíle. Veškeré údaje by byly v tom případě orientační (harmonogram, náklady) a upřesňovaly by se při sestavování dalšího akčního plánu na následující rok.

V prvním pololetí roku, který následuje po realizaci akčního plánu, by mělo dojít k jeho **vyhodnocení**. V rámci vyhodnocení budou posouzeny jednotlivé projekty, které byly navrženy v akčním plánu k realizaci.

U zrealizovaných projektů bude posouzeno především to, zda byly udrženy náklady, které byly v akčním plánu orientačně uvedeny, a souladu skutečného harmonogramu s předpokládaným. V případě odchylek budou vyhodnoceny důvody, proč k nim došlo. Z takto učiněných vyhodnocení by měly být přijaty adekvátní závěry (např. do budoucna zpřesnit odhady nákladů, zaměřit se na kvalitu výběrových řízení s důrazem na minimalizaci víceprací, při nastavování harmonogramu brát v potaz rizika, která mohou projekt zbrzdit apod.).

Zároveň je nutné znovu vyhodnotit, jak se vyvinuly hodnoty indikátorů po realizaci projektů. Tím dojdeme k dílčímu závěru, zda zrealizované projekty jsou vzhledem k vytyčeným cílům

efektivní a účinné. V případě, že se hodnoty indikátorů nevyvíjejí příznivým směrem, je nutné přemýšlet o přehodnocení projektů, které jsou naplánovány k plnění cílů.

U nezrealizovaných projektů je nutné analyzovat důvody, proč k realizaci nedošlo (do akčního plánu by měly vstupovat jen reálné projekty a aktivity).

4.4 Závěr a postup zpracování

4.4.1 Shrnutí

V rámci Strategie správního obvodu ORP Česká Lípa bylo zpracováno povinné téma „Sociální služby“. V analytické části dokumentu bylo území zkoumáno z hlediska nabídky sociálních služeb. Bylo zjištěno, že v regionu je velmi málo poskytovatelů sociálních služeb a že některé potřebné služby nejsou ani v území poskytovány a uživatelé za nimi musí dojíždět do vzdálenějších měst. Při zpracování analytické části tématu Sociální služby realizační tým vycházel především z dostupných statistických dat ministerstva práce a sociálních věcí, českého statistického úřadu a z dat poskytnutých odborem sociálních věcí v České Lípě.

Z analytické části vyplynuly tři problémové okruhy:

- Nedostatečná sociální a související služby pro děti a mládež ohrožené sociálním vyloučením
- Osoby v sociální nouzi
- Nedostatečné služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením

4.4.2 Popis postupu strategie

Strategie byla tvořena v souladu s rámcovou metodikou vydanou Svazem měst a obcí. Tato metodika byla vypracována speciálně pro Projekt Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci území správních obvodů obcí s rozšířenou působností.

První část strategie byla analytická, kdy se sbírala data, a zjišťoval se současný stav, ze kterého vzešly poznatky o slabých a silných stránkách území, o příležitostech a hrozbách. Na základě analytické části byla následně zpracována návrhová část, která vycházela ze zjištěných potřeb v území. Byly identifikovány problémové okruhy v jednotlivých řešených oblastech. Takto zvolené okruhy byly podrobně popsány a rozebrány. Následně se zvolily cíle a indikátory, které napomohou sledování jejich dosažení. Doba zpracování návrhové části strategie: 2. pololetí 2014

4.5 Přílohy

Žádné nejsou

5. Téma 3.: Odpadové hospodářství

5.1 Analytická část: definice a analýza řešených problémů

5.1.1 Vymezení a zdůvodnění řešeného problému

Odpadové hospodářství je jednou z mnoha problematik, které v současné době většina obcí a měst řeší v samostatné působnosti. Jedná se hlavně o povinnosti obcí a měst jako původců odpadů a také povinnosti při zajištění nakládání s odpady, zajištění jeho financování a mnohé další. Obce jsou dle zákona o odpadech původci odpadů od jejich občanů. Mají tedy povinnosti při zajištění svozu odpadů, zajištění sběrných míst pro odkládání odpadů, zajištění veškerých nádob na odpad (i tříděný), zajištění dalšího nakládání s odpadem apod.

Obce a města mají povinnost zajistit nakládání s:

- odpady pocházejícími od občanů, žijících na jejich území,
- odpady vzniklémi při jejich samotné činnosti,
- odpady pocházejícími od malých firem a živnostníků, kteří jsou zapojeni do jejich systému odpadového hospodářství.

Nakládání s odpady hradí obce z finančních prostředků, zahrnutých v jejich rozpočtech (příjmy z poplatků od občanů, příjmy od živnostníků, zapojených do systému odpadového hospodářství obce, odměny za zajištění tříděného sběru (EKO-KOM, a.s.), odměny za zajištění zpětného odběru výrobků (kolektivní systémy) apod.

Obce jsou samosprávnými subjekty, které mají širokou míru pravomocí v nastavení systému svého odpadového hospodářství a v oblasti nakládání s odpady. Meziobecní spolupráce by mohla být dobrým nástrojem ke zlepšení komunikace v území, propojení jednotlivých potřeb obcí, společnému řešení problémů, úspoře finančních prostředků a v neposlední řadě k posunu v naplňování cílů Plánu odpadového hospodářství ČR.

Základní legislativa

Výčet nejdůležitějších právních předpisů ČR, souvisejících s problematikou odpadového hospodářství, je uveden níže.

- Zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, v platném znění
- Zákon č. 477/2001 Sb., o obalech a o změně některých zákonů, v platném znění
- Vyhláška č. 381/2001 Sb., kterou se stanoví Katalog odpadů, v platném znění
- Vyhláška č. 383/2001 Sb., o podrobnostech nakládání s odpady, v platném znění
- NV č. 197/2003 Sb., o Plánu odpadového hospodářství České republiky
- Vyhláška č. 294/2005 Sb., o podmínkách ukládání odpadů na skládky a jejich využívání na povrchu terénu, v platném znění
- Vyhláška č. 341/2008 Sb., o podrobnostech nakládání s biologicky rozložitelnými odpady, v platném znění
- Vyhláška č. 352/2005 Sb., o podrobnostech nakládání s elektrozařízeními a elektroodpady, v platném znění

- Vyhláška č. 376/2001 Sb., o hodnocení nebezpečných vlastností odpadů, v platném znění
- Vyhláška č. 384/2001 Sb., o nakládání s PCB, v platném znění
- Vyhláška č. 237/2002 Sb., o podrobnostech způsobu provedení zpětného odběru některých výrobků, v platném znění
- Vyhláška č. 352/2008 Sb., o podrobnostech nakládání s autovraky, v platném znění

Identifikace problémů

Velkým problémem území obcí ORP Česká Lípa se jeví absence zařízení pro třídění odpadů a jeho další využívání. Komunální odpad je z 83 % skládkován. Svoz a zpracování odpadu je zcela v rukách soukromého sektoru. Bude zapotřebí využít projektu meziobecní spolupráce k vytvoření tlaku na společnosti, které nakládají s odpady, s cílem snížit cenu služby na na cenu co nejnižší, dále pak připravit podmínky pro vznik zařízení na třídění a další využívání odpadů.

Svazky obcí, které již spolupracují v oblasti odpadového hospodářství na území ORP a typ spolupráce

V DSO Peklo byl uskutečněn pokus o spolupráci. Mezi obcemi byl distribuován tzv. „kolující kontejner“ na sběr objemného odpadu. Ve výsledku nebyl kladně hodnocen a skončil pro malý zájem občanů.

5.1.2 Popis odpadového hospodářství ve správním obvodu (situační analýza, finanční analýza), očekávaný vývoj

Svoz a odstraňování SKO zajišťují v území ORP Česká Lípa tři soukromé firmy - AVE CZ, COMPAG CZ a Marius Pedersen. Obec Blíževedly využívá pro svoz a odstraňování SKO firmu ze sousedního území (PTS Lovosice). V odlehlé části města Ralsko v Náhlově pak odvoz a odstraňování SKO zabezpečuje Jablonecká firma Severočeské komunální služby patřící do skupiny Marius Pedersen. 12 obcí bohužel podklady přes opakované výzvy podklady neposkytlo. Zde se ukazuje velká příležitost pro spolupráci obcí při vyjednání nižší ceny za svoz a odstraňování SKO. Svoz a odstraňování tříděného odpadu zajišťují v území firmy AVE CZ a Marius Pedersen. Ceny za sběr, svoz a skládkování odpadů se pohybují v rozmezí 2728 – 4174 Kč za 1 t. Průměrná cena v ČR je 2548,50 Kč za 1 t a v Libereckém kraji je to 3050,00 Kč za 1 t (data dle studie IUMRO za rok 2012) a řadí se tak k nejdražším v rámci ČR. V jednotlivých případech, je cena za svoz kalkulována jako vývoz 1 nádoby. Poplatky vybírané od občanů jsou stanovovány jednotlivými zastupitelstvy a ve většině měst a obcí se pohybují kolem 400,- Kč na občana. Výjimku představuje město Česká Lípa, která poplatek nevybírání. Další města mají nastaven systém platby za uskutečněný vývoz a v městě Mimoní je pak poplatek vybírání za domácnost a dále dělen podle četnosti vyvážení. Obecní rozpočty doplácí na svoz odpadů částky od 76,- Kč do 1 000,- Kč/t. V území ORP Česká Lípa zajišťují svoz a odstraňování odpadů výhradně soukromé firmy. Velké cenové rozdíly pak ukazují na potřebu vzájemné spolupráce, vytvořením velké zakázky bude tato jistě lákadlem pro většinu firem a bude možno vyjednat příznivou cenu pro všechny obyvatele.

Zařízení k nakládání s odpady

V této kapitole jsou zmapována zařízení pro nakládání s odpady na území ORP a v jeho blízkosti. Dále jsou identifikována zařízení, kde se odpad z obcí využívá nebo odstraňuje.

Tabulka 125: Sběrné dvory na území ORP, současný stav

Provozovatelé zařízení	Adresa provozu na území ORP			Roční maximální kapacita [t]	Průměrně využitá roční kapacita [t]	Provozovatel/vlastník (O, S)
	Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ			
Marius Pedersen a.s.	5. května 3031	Česká Lípa	561380			S
MĚSTO ZÁKUPY - SD	Gagarinova 356	Zákupy	562262	200,00	240,00	O
AVE CZ	Ke Klůčku	Doksy	532223	1000,00	800,00	S
AVE CZ	Velký Grunov	Brniště	561444			S
KOVOŠROT GROUP CZ	Nové město	Dubá	561533			S

Zdroj: <http://www2.kraj-lbc.cz/zivotniprostredi/souhlasy/index.php?zadani=typ&page=1>; dotazy obcím

Sběrné dvory jsou v území ORP Česká Lípa umístěny ve větších městech. V současnosti se připravuje zřízení sběrného dvora v Ralsku - Kuřívodech. V menších obcích je organizován 2x ročně mobilní svoz nebezpečných odpadů doplněný o svoz objemných a jiných odpadů, což s ohledem na horší dostupnost sběrných dvorů plně vyhovuje.

Problémem zůstává neochota některých obyvatel tyto služby využívat. Obce se tak potýkají s množstvím neustále obnovovaných "černých skládek". Možným řešením se může jevit smluvně zajištěná možnost využití sběrných dvorů i okolními obcemi. Úhrada za využívání sběrného dvora v obci bývá pro její občany zahrnuta do místního poplatku za odpady, který je stanoven v obecních vyhláškách. Občané ostatních obcí mohou odpad odložit za úhradu na místě, což je pro většinu občanů demotivačním prvkem k odložení odpadu na sběrný dvůr v jiné obci. Sběrné dvory jsou důležitým prvkem odpadového hospodářství obcí, který může sloužit nejen občanům obce, ve které je situován, ale také občanům dalších obcí, když tento vztah bude smluvně zajištěn. Ošetřením smluvních vztahů mezi obcemi, která vlastní a zajišťuje provoz sběrného dvora a obcemi, které jej využívají, lze dosáhnout např. spolufinancování provozních nákladů. Toto opatření by také mohlo mít pozitivní vliv na vznik „černých skládek“. Sběrná místa v území ORP Česká Lípa nebyla zjištěna.

Tabulka 126: Výkupny odpadů na území ORP, současný stav

Provozovatelé zařízení	Adresa provozu na území ORP			Poznámky
	Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ	
JP METAL, s.r.o., IČ 28465636		Mimoň	561835	železný odpad (ocel, litina, plech), barevné kovy (měď, bronz, hliník, nerez, mosaz,...)
Kovošrot Group CZ, a.s.	Zahradní 258	Dubá	561533	železné šroty, barevné kovy, papír, plast
Antl - výkup železa a bar. kovů	Nový Berštejn	Dubá	561533	železo a barevné kovy
Kovošrot Group CZ, a.s.	Luční	Doksy	532223	železné šroty, barevné kovy, papír, plast
Kovošrot Group a. s.	U Obecního lesa 1805	Česká Lípa	561380	železný šrot, železo, neželezné kovy, akumulátory, elektromotory, kabely, měď, hliník, mosaz, bronz, zinek, olovo, papír a plasty
KOVO-Mat.Recycling s.r.o.	Nádražní	Zákupy	562262	kovový šrot (legované oceli), barevné kovy, včetně jejich slitin, papír a PVC

Zdroj: dotazy obcím, webové stránky Libereckého kraje

Výkupny odpadů jsou v území ORP Česká Lípa dostatečně zastoupeny. Celkově lze oblast sběrných dvorů a výkupu odpadů hodnotit jako dostačující danému území. Výkupny odpadů mohou být po dohodě s provozovatelem, zařazeny obcí do jejího systému nakládání s komunálními odpady obce. Jedná se ale o nestabilní prvek v odpadovém hospodářství, protože odpad vykupují pouze, když je o něj zájem na trhu (příklad krize druhotných surovin 2008 - 2009). Mají z hlediska odpadového hospodářství obcí diskutabilní význam.

Tabulka 127: Třídící linky na území ORP, současný stav

Provozovatelé zařízení	Adresa provozu na území ORP			Provozovatel/vlastník (O, S)	Poznámky
	Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ		
Ing. Vlastimil Ladýř - LADEO	Nové Zákupy	Zákupy	562262	S	plasty, plastové obaly, kovy, kovové obaly, směsné obaly, kompozitní obaly
Milan Hulán - ENGINEERING	Liberecká ulice	Česká Lípa	561380	S	papír a lepenka, sklo, plasty, kovy a obaly z těchto materiálů, kompozitní obaly, oděvy a textilní vlákna
EKO Volfartice, a.s.	Volfartice 150	Volfartice	562220	S	tříděn je odpad již uložený na skládce

Zdroj: dotazy obcím, webové stránky Libereckého kraje

Stávající třídící linky na území ORP Česká Lípa pracují převážnou většinou své kapacity na třídění odpadů z podnikatelské činnosti. SKO jsou tříděny pouze na lince skládky ve Volfarticích (v provozu od XI/2013)(bližší informace o této lince se nepodařilo zjistit), zbylé jsou pouze ukládány na skládky. Problematika žádoucího třídění KO otevírá prostor pro podnikatele. Obce by mohly v rámci meziobecní spolupráce najít lokalitu (lokality) pro umístění takového zařízení. Koncová zařízení v území ORP Česká Lípa chybí.

Tabulka 128: Třídící linky v blízkosti území ORP

Provozovatelé zařízení	Adresa provozu mimo území ORP			Poznámky
	Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ	
A.S.A. Liberec	Ampérova	Liberec	556904	papír a lepenka, plast a obaly z těchto materiálů, kompozitní obaly, dřevěné obaly, směsné obaly, vzdálenost cca 48 km od města Česká Lípa
ASANO Kateřinky	Kateřinská	Liberec	556904	papír a lepenka, plast, sklo a obaly z těchto materiálů, kompozitní obaly, dřevěné obaly, směsné obaly, vzdálenost cca 48 km od města Česká Lípa
AVE CZ Benátky nad Jizerou	Průmyslová 1002	Benátky nad Jizerou	535451	papír a lepenka, plast, sklo a obaly z těchto materiálů, kompozitní obaly, dřevěné obaly, směsné obaly, oděvy a textilní obaly, vzdálenost cca 57 km od města Česká Lípa
AVE CZ Česká Kamenice	Dolní 105	Česká Kamenice	562394	papír a lepenka, plast a obaly z těchto materiálů, kompozitní obaly, vzdálenost od města Česká Lípa cca 30 km

EKO servis Varnsdorf	Svatopluka Čecha 1277	Varnsdorf	562882	odpady z textilních vláken, papír, plasty
AVE sběrné suroviny a.s.	Cihelná 775	Štětí	565709	plastový odpad, papírové a lepenkové obaly, skleněné obaly, vzdálenost od města Česká Lípa cca 39 km

Zdroj dat: webové stránky krajských úřadů

Přítomnost třídící linky v blízkosti území má pro obce velký význam, a to z hlediska úpravy odpadů k jejich dalšímu využití.

Některé třídící linky v okolí územní působnosti ORP Česká Lípa jsou z hlediska dopravní vzdálenosti pro obce v území ORP Česká Lípa bez většího významu.

Separovaný sběr se odváží mimo území ORP Česká Lípa na třídící linky ve Varnsdorfu (cca 30 km od města Česká Lípa), v Benátkách nad Jizerou (cca 57 km od města Česká Lípa) a do Štětí (cca 39 km od města Česká Lípa).

Tabulka 129:: Zařízení pro nakládání s BRO na území ORP, současný stav

Provozovatelé zařízení	Adresa provozu na území ORP			Roční maximální kapacita [t]	Průměrně využitá roční kapacita [t]	Provozovatel/vlastník (O, OK, S)	Poznámky
	Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ				
SAP Mimoň, spol. s r. o.	Boreček 30	Ralsko	562017	6 000,00	3 500,00	S	kompostárna
KOMPOSTÁRNA CL s.r.o. - kompostárna Žizníkov	Žizníkov	Česká Lípa	561380	28 000,00	20 000,00	S	kompostárna

Zdroj: dotazy obcím; webové stránky Libereckého kraje

Na území ORP Česká Lípa se nacházejí 2 zařízení pro nakládání s BRO, tato zařízení jsou některými obcemi využívána. Stávající dvě kompostárny mají v současnosti volnou kapacitu pro obce, tomu odpovídá i zájem zástupců firem prezentovat svou činnost starostům obcí a nabídnout jim spolupráci v oblasti kompostování.

Zvláště malé obce s vesnickou zástavbou by mohly využít systém dodání kompostérů majitelům nemovitostí.

Tabulka 130: Zařízení pro nakládání s BRO v blízkosti územní jednotky ORP, současný stav

Provozovatelé zařízení	Adresa provozu mimo území ORP			Poznámky
	Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ	
Gesta		Rynoltice	564397	kompostárna

Zdroj: dotazy obcím; webové stránky Libereckého kraje

Z hlediska zařízení pro nakládání s BRKO mají význam kompostárny, které jsou schopny zpracovat vytríděné bioodpady od obcí (především rostlinné zbytky z domácností a z údržby zahrad) a dále bioodpady z údržby veřejné zeleně. Mimo území ORP Česká Lípa se nejbližší nachází zařízení fy Gesta – toto zařízení obce ze sledovaného území nevyužívají.

Tabulka 131: Spalovny a zařízení pro energetické využití odpadů mimo území ORP, současný stav

Provozovatelé zařízení	Adresa provozu mimo území ORP			Roční maximální kapacita [t]	Průměrně využitá roční kapacita [t]	Typ zařízení (spalovna NO, OO, PrO); zařízení pro energetické využití odpadů ZEVO (KO, NO, OO)	Provozovatel/vlastník (O, S)	Poznámky
	Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ					
TERMIZO a.s.	Dr. Milady Horákové 571/56, 460 06 Liberec 7	Liberec	556904	96 000	97050,67	ZEVO - KO	S	
SPL Jablonec nad Nisou, s.r.o.	Belgická 4613/ 1A, 466 05 Jablonec nad Nisou	Jablonec nad Nisou	563510	2200	1457,13	NO; ZEVO - NO	S	zpracování odpadů z nemocnice
NELI servis, s.r.o.	Kristiánova, 460 01 Liberec 1	Liberec	556904	400	403,33	NO; ZEVO - NO	S	zpracování odpadů z nemocnice

Zdroj dat: dotazy obcím; webové stránky Libereckého kraje

V území ORP Česká Lípa není žádné zařízení pro energetické využití odpadů ani spalovna. Nejbližší spalovny a zařízení pro energetické využití odpadů jsou mimo území ORP.

Ze spaloven odpadů mají pro obce potenciální význam jen ty, určené pro spalování nebezpečných odpadů. Nebezpečných odpadů ale obce produkují minimum. Zařízení pro energetické využití odpadů má pro obce klíčový význam, a to proto, že tímto způsobem lze řešit nakládání se směsným komunálním odpadem, tedy jeho využití namísto skládkování. Směsný komunální odpad je majoritní složkou v produkci odpadů obcí a možný zákaz skládkování, který se objevil v připravované legislativě, by byl tímto způsobem řešitelný. ZEVO by však mělo být vzhledem k jeho náročnosti na financování velkokapacitním zařízením, které rozhodně nemůže sloužit pouze malému území s malým počtem obyvatel. Kapacity pro energetické využití odpadů by se měly pohybovat v hodnotách min. 90 tis. t/rok. Efektivní kapacity ZEVO se pohybují od 90 tis. t/rok a více. Spádová oblast musí mít stovky tisíc obyvatel. U menších zařízení je obtížné zajistit přijatelné náklady a stabilní provoz v průběhu roku tak, aby splňovala podmínky pro ZEVO. Je nutné se proto zamýšlet do budoucna nad efektivní dopravou odpadů (např. pomocí překládacích stanic).

Koncová zařízení (spalovny a zařízení pro energetické využití odpadů z obcí řešeného území ORP), současný stav

Stávající spalovna (TERMIZO Liberec) leží mimo území ORPP Česká Lípa a má již dnes naplněnu svou kapacitu – není využívána obcemi ORP Česká Lípa. Variantou řešení by bylo vybudování třídící linky a spalitelnou část odpadu dále energeticky využít v existujících teplárnách spalujících fosilní paliva po úpravě spalovacího procesu (např. výtopna Hradčany v Ralsku spalující v současnosti tuhá paliva).

Tabulka 132: Sklárky odpadů provozované na území ORP, současný stav

Provozovatelé zařízení	Adresa provozu na území ORP			Typ sklárky z hlediska ukládaných odpadů (OO, NO, IO)	Stav sklárky	Provozovatel/vlastník (O, S)	Poznámky
	Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ				
Ekoservis Ralsko, s.r.o.	Svébořice	Ralsko	561835	SOO3	v provozu	S	
EKO Volfartice, a.s.	Volfartice 150	Volfartice	562220	SOO3	v provozu	S	
ENERGIE Holding a.s	Jezová	Ralsko	562017			S	Kuřívody, Ralsko - skládkuje se odpad z CZT Hradčany

Zdroj: dotazy obcím; statistická ročenka ŽP

Sklárky odpadů jsou velmi důležitým prvkem v systému nakládání s odpady. Dochází na nich k odstraňování téměř veškerého směsného komunálního odpadu, který tvoří ze 70 % právě odpad původem z obcí. Skládkování je nejrozšířenější způsob nakládání se směsným komunálním odpadem zvláště proto, že v ČR dosud nejsou dostatečné kapacity k jiným způsobům nakládání s ním.

Na území obcí v oblasti ORP Česká Lípa jsou 3 fungující sklárky. Skládka v Ralsku Kuřívodech - (Selská vrcha - Jezová) je pozůstatkem po armádě, v současnosti slouží jako skládka pro CZT Hradčany (ENERGIE Holding a.s.) a je na ní ukládán popel z výtopny. Skládka byla po odchodu SA opatřena monitorovacími vrty. Další skládka pro ukládání SKO je v Ralsku Svébořicích. Skládku obhospodařuje firma Ekoservis Ralsko patřící do skupiny COMPAG. V roce 2011 bylo zkolaudováno rozšíření sklárky (2. etapa). Životnost sklárky se předpokládá na dobu 6 let. V severní části území je umístěna skládka Volfartice v majetku EKOVOOLFARTICE. Na skládku se vozí SKO. Předpokládaná životnost je cca 8 let. Na skládce je nově instalovaná třídící linka. Na citovaných skládkách končí (je ukládán) odpad produkovaný na území ORP Česká Lípa a částečně i z okolí.

Tabulka 133: Nejblíže sklárky odpadů v blízkosti územní jednotky ORP, současný stav

Provozovatelé zařízení	Adresa provozu			Provozovatel/vlastník (O, S)
	Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ	
AVE CZ odpadové hospodářství		Mšeno	535052	S
AVE CZ odpadové hospodářství		Benátky nad Jizerou	535451	S

Zdroj: dotazy obcím; statistická ročenka ŽP

Na tyto sklárky není odpad produkovaný na území ORP Česká Lípa ukládán.

Doplňující informace - černé sklárky odpadu a ekologické zátěže, současný stav na území ORP

Černé sklárky jsou velkým problémem všech měst a obcí regionu. Vznikají zcela nahodile a mnohdy i opakovaně. Největší výskyt byl zaznamenán na území města Ralsko v lokalitách opuštěných armádou. Likvidaci černých skládek zabezpečují organizačně i finančně vlastníci pozemků a mnohdy i města a obce. V letošním roce proběhla s úspěchem akce "Uklidme příkopy", akce byla pořádána ve spolupráci s DSO Mikroregion Podralsko a mikroregionu Zittauer Gebirge (SRN) a Podralského nadačního fondu.

Produkce odpadů

V následující části o produkci odpadů, jejichž původcem je obec (hodnocení produkce KO a SKO, separovaných odpadů) se objevují data ze dvou databází. Hodnoty jsou vyjádřeny z Informačního systému odpadového hospodářství (ISOH) MŽP a z databáze společnosti EKO-KOM, a.s. Tyto databáze vznikají rozdílným způsobem sběru dat, jejich výpočtu a kontrolních mechanismů.

Do ISOH se informace sbírají komplexně, tedy za všechny odpady vyprodukované v území ČR, včetně způsobů nakládání s těmito odpady, jednou ročně, dle ohlašovací povinnosti stanovené zákonem č. 185/2001 Sb., o odpadech, v platném znění. Databáze tvořena prostřednictvím ohlášených údajů, ke kterým jsou vytvořeny dle dané metodiky dopočty odpadů těch subjektů, které nemají ohlašovací povinnost nebo ohlašovací povinnost nesplnily apod. Co se týče výpočtu produkce odpadů, data z ISOH jsou sečtena z produkce obcí (způsob nakládání A00 a AN60) a od všech občanů (způsob nakládání BN30, partner = občan obce), kteří odevzdali odpad v zařízení k tomu určeným (tedy ve sběrných dvorech, sběrných místech, výkupnách odpadů apod.). Dále jsou v produkci započítány odpady od subjektů, zapojených do systému sběru a nakládání s odpady obce (tzn. malých firem a živnostníků). Kontrolní mechanismy probíhají v několika stupních (kontroly vykazovaných množství předávaných odpadů, výkyvy v časové řadě apod.) nad veškerým objemem ohlášených dat (od všech ohlašovatelů) a v časové řadě.

Informace sdělované společností EKO-KOM, a.s. především za účelem řízení systému zpětného odběru obalů, včetně stanovení finančních odměn obcím, se sbírají čtvrtletně formou Výkazu o celkovém množství a druzích komunálního odpadu vytríděných, využitých a odstraněných obcí. Jedná se o veškeré odděleně sbírané využitelné komunální odpady, se kterými obec nakládá v rámci svého systému odpadového hospodářství (sběrná síť nádob, pytlový sběr, sběrné dvory, sběrná místa, výkupny, školní sběry, mobilní sběry apod.) Na rozdíl od databáze ISOH získává EKO-KOM, a.s. údaje od všech obcí v ČR jednotlivě (více než 97 % obcí ČR). Databáze EKO-KOM tedy nepracuje s dopočtenými údaji jako ISOH, ale

s absolutními údaji za všechny obce. Dalším podkladem pro hodnocení je Dotazník o nakládání s komunálním odpadem v obci, se zaměřením na tříděný sběr, který se sbírá jednou ročně. Kontrolní mechanismy poté v databázi probíhají nad sbíranými daty o produkci jednotlivých druhů vyříděných odpadů a nad vybranými daty, např. o směsném komunálním odpadu (tedy v užším výběru dat, než u MŽP) v časové řadě.

V rámci hodnocení produkce odpadů od obcí lze použít obě databáze, ty však vykazují některé odlišnosti kvůli výše zmíněným faktům. Odlišnost je dána zejména množstvím odpadů vykazovaných do ISOH při výkupu odpadů (zejména kovy, částečně papír). Je ale potřeba poznamenat, že výkup odpadů je v praxi velmi obtížně kontrolovatelný a obce nemohou žádným zásadním způsobem ovlivňovat nebo plánovat nakládání s odpady, které jsou předmětem komerčního prodeje.

Tabulka 134: Produkce ostatních odpadů (dále jen OO) a produkce nebezpečných odpadů (dále jen NO) za období 2008-2012

Hmotnostní ukazatele a popis stavu plnění cílů POH ČR - diference oproti roku 2000	DZ pro produkci odpadů 2000	2008	2009	2010	2011	2012
Produkce odpadů [t]						
Produkce ostatních odpadů (OO)	329 000,90	197467,1	405138,7	253464,4	197387,2	255994,2
Produkce nebezpečných odpadů (NO)	32 887,37	27 176,96	17 451,66	19 478,71	18 955,05	18 749,59
Celková produkce (OO a NO)	360 672,00	224644,1	422590,4	272943,1	216342,2	274743,8

Zdroj: databáze GROUP ISOH

Produkce nebezpečných odpadů má mírně klesající tendenci. U ostatních odpadů naopak produkce stoupá, což je zcela v rozporu s POH. V rámci území ORP Česká Lípa jsou zároveň překračovány průměrné hodnoty produkce odpadů na 1 obyvatele - u OO o 21,32 % a o NO o 1,56 %. Produkce OO je silně ovlivňována produkcí demoliční suti a stavebních a demoličních odpadů, což ve velké míře způsobilo výkyv v produkci ostatních odpadů v letech 2009 a 2012.

Tabulka 135: Celková a měrná produkce ostatních, nebezpečných a všech odpadů, jejichž původcem je obec, rok 2012

Územní jednotka	Počet obyvatel k 31. 12. 2012 (ČSÚ)	Celková produkce NO [t]	Měrná produkce NO [kg/obyv.]	Celková produkce OO [t]	Měrná produkce OO [kg/obyv.]	Celková produkce všech odpadů (NO+OO) [t]	Měrná produkce všech odpadů (NO+OO) [kg/obyv.]
ORP Česká Lípa	76 579	1 269,21	16,57	41 734,45	544,99	43 003,66	561,56
Liberecký kraj	438 594	6 685,23	15,24	202 926,47	462,67	209 611,69	477,92

V tabulce 128 je zobrazena produkce odpadů za rok 2012, jejichž původcem je obec (tedy odpadů od obcí a jejich občanů). Produkce všech odpadů od obcí tvoří 15,65 % z celkové produkce odpadů, vyprodukovaných v celém území ORP všemi původci odpadů. Produkce nebezpečných odpadů od obcí tvoří 6,77 % z produkce nebezpečných odpadů vyprodukovaných všemi původci v ORP. Z těchto hodnot je patrné, že 84,35 % z celkové

produkce odpadů bylo vyprodukováno právníky osobami a podnikatelskými subjekty, které působí na území ORP. Největší množství nebezpečných odpadů pochází z produkce těchto subjektů.

Jak je z tabulky zřejmé, v porovnání s průměrnými hodnotami za Liberecký kraj vykazuje ORP vyšší měrnou produkci nebezpečných odpadů a vyšší měrnou produkci ostatních odpadů, které byly vyprodukovány v obcích. Z hlediska měrné produkce všech odpadů se ORP pohybuje nad průměrnou hodnotou za kraj. V porovnání s průměrnými hodnotami za celou ČR vykazuje území ORP o 4,43 kg vyšší hodnoty měrné produkce nebezpečných odpadů a o 18,75 kg vyšší hodnoty měrné produkce všech odpadů, které byly vyprodukovány obcemi.

Tabulka 136: Produkce odpadů podle jednotlivých skupin Katalogu odpadů a vyhlášky č. 352/2008 Sb. o podrobnostech nakládání s elektrozařízeními a elektroodpady, v platném znění na území ORP za období 2008-2012

Číslo skupiny odpadů	Název skupiny odpadů	Produkce jednotlivých druhů odpadů [t]				
		2008	2009	2010	2011	2012
01	Odpady z geologického průzkumu, těžby, úpravy a dalšího zpracování nerostů a kamene	0,00	0,00	0,00	0,00	14,70
02	Odpady z prvovýroby v zemědělství, zahradnictví, myslivosti, rybářství a z výroby a zpracování potravin	1 623,61	1 820,38	10 420,27	1 559,93	1 417,02
03	Odpady ze zpracování dřeva a výroby desek, nábytku, celulózy, papíru a lepenky	10,69	2,53	0,59	2,35	14,90
04	Odpady z kožedělného, kožedělnického a textilního průmyslu	3 332,06	2 231,88	3 583,76	3 776,24	3 455,92
05	Odpady ze zpracování ropy, čištění zemního plynu a z pyrolytického zpracování uhlí	14,06	3,25	7,75	95,49	0,45
06	Odpady z anorganických chemických procesů	84,09	38,15	417,95	715,33	387,16
07	Odpady z organických chemických procesů	718,15	788,92	1 402,91	2 127,42	1 873,88
08	Odpady z výroby, zpracování, distribuce a používání nátěrových hmot (barev, laků a smaltů), lepidel, těsnicích materiálů a tiskařských barev	161,93	214,25	260,54	216,46	270,24
09	Odpady z fotografického průmyslu	12,12	3,30	2,28	16,43	8,21
10	Odpady z tepelných procesů	3 422,72	3 227,12	3 687,55	3 377,42	2 947,16
11	Odpady z chemických povrchových úprav, z povrchových úprav kovů a jiných materiálů a z hydrometalurgie neželezných kovů	348,48	204,11	213,18	168,55	72,49
12	Odpady z tváření a z fyzikální a mechanické úpravy povrchu kovů a	2 409,67	1 385,60	1 318,48	3 579,26	7 466,05

Číslo skupiny odpadů	Název skupiny odpadů	Produkce jednotlivých druhů odpadů [t]				
		2008	2009	2010	2011	2012
	plastů					
13	Odpady olejů a odpady kapalných paliv (kromě jedlých olejů a odpadů uvedených ve skupinách 05 a 12)	1 525,38	1 140,19	1 991,53	2 560,95	3 043,67
14	Odpady organických rozpouštědel, chladiv a hnacích médií (kromě odpadů uvedených ve skupinách 07 a 08)	35,38	32,82	33,49	32,69	31,11
15	Odpadní obaly, absorpční činidla, čisticí tkaniny, filtrační materiály a ochranné oděvy jinak neurčené	7 177,06	8 382,81	7 691,51	8 094,10	7 367,72
16	Odpady v tomto katalogu jinak neurčené	7 497,81	13 233,27	55 779,76	8 575,34	9 866,79
17	Stavební a demoliční odpady (včetně vytěžené zeminy z kontaminovaných míst)	90 733,79	298 152,26	69 078,43	59 908,23	120 841,08
18	Odpady ze zdravotní nebo veterinární péče a /nebo z výzkumu s nimi souvisejícího (s výjimkou kuchyňských odpadů a odpadů ze stravovacích zařízení, které bezprostředně nesouvisejí se zdravotní péčí)	57,95	5,15	13,25	134,26	169,14
19	Odpady ze zařízení na zpracování (využívání a odstraňování) odpadu, z čistíren odpadních vod pro čištění těchto vod mimo místo jejich vzniku a z výroby vody pro spotřebu lidí a vody pro průmyslové účely	58 289,35	49 211,62	73 415,41	80 407,10	70 361,44
20	Komunální odpady (odpady z domácností a podobné živnostenské, průmyslové odpady a odpady z úřadů) včetně složek z odděleného sběru	47 189,50	42 512,79	43 624,48	40 994,72	45 134,72
50	Odpady vzniklé z elektroodpadů	0,33	0,00	0,00	0,00	0,00
Celková produkce odpadů [t]		224 644,12	422 590,41	272 943,11	216 342,27	274 743,85

Zdroj: databáze GROUP ISOH

Nejvíce množství zastoupeny jsou: stavební a demoliční odpady (120.841 t), odpady z ČOV (70.361 t), komunální odpady (45.135 t), odpady v katalogu jinak neurčené (9.867 t) a odpady z tváření kovů a plastů (7.466 t). Demoliční odpady vznikají z demolic v nevyužitelných objektech zrušených výrobních závodů a objektech po Sovětské armádě, výkyvy v produkci těchto odpadů způsobují nárazové jednotlivé akce. Celková produkce odpadů má stoupající tendenci.

Tabulka 137: Celková produkce odpadů na území ORP (produkce KO a produkce směšného komunálního odpadu (dále jen SKO)) za období 2008-2012

Produkce odpadů [t]	2008	2009	2010	2011	2012
Celková produkce odpadů	224 644,12	422 590,41	270 773,47	216 342,27	274 743,85
Celková produkce KO	54 000,53	50 643,62	50 942,48	48 671,21	52 068,54
Celková produkce SKO	18 561,29	19 077,49	18 282,27	17 824,95	20 752,33

Zdroj: Databáze ISOH

Produkce KO vykazuje za sledované období let 2008 až 2012 klesající trend, i když v roce 2012 se produkce mírně zvyšuje. Je otázkou jaká bude produkce v následujících letech, proto není možné zcela určit směr, kterým se produkce KO v současné době bude ubírat.

Oproti tomu vykazuje produkce SKO od roku 2012 stoupající tendenci. V letech 2008 – 2011 se celková produkce SKO držela v rozmezí 17 – 19 tis. t. V ORP tvoří SKO velkou část z celkové produkce komunálních odpadů, a to průměrně okolo 37 %. Produkce komunálních odpadů dosahuje v průměru 18 % z celkové produkce všech odpadů.

Tabulka 138: Celková a měrná produkce komunálního a směšného komunálního odpadu, jehož původcem je obec, rok 2012

Územní jednotka	Počet obyvatel k 31. 12. 2012	Celková produkce KO (20+1501) [t]	Měrná produkce KO [kg/obyv.]	Celková produkce SKO (200301) [t]	Měrná produkce SKO [kg/obyv.]	Měrná produkce SKO [kg/obyv.]
Zdroj dat	ČSÚ	MŽP, CENIA	MŽP, CENIA	MŽP, CENIA	MŽP, CENIA	EKO-KOM, a.s.
ORP Česká Lípa	76 579	28 056,83	366,38	14 592,31	190,55	186,70
Liberecký kraj	438 594	145 460,93	331,65	83 643,98	190,71	191,68

Zdroj: Databáze ISOH (MŽP, CENIA), EKO-KOM, a.s.

V tabulce 131 je zobrazena produkce komunálních odpadů (KO) za rok 2012, vyprodukovaných v obci (tedy odpadů od obcí a jejich občanů). Produkce KO od obcí tvoří 53,88 % celkové produkce KO v území ORP. Produkce SKO z obcí tvoří 70,32 % z celkové produkce SKO vyprodukovaných v celém území ORP všemi původci odpadů. Z těchto hodnot je patrné, že 46,12% z celkové produkce odpadů bylo vyprodukováno právníckými osobami a podnikatelskými subjekty, které působí na území ORP a nejsou zapojeni do systému sběru a nakládání s KO obce, tyto odpady se tedy zařazují do odpadu podobného komunálnímu.

Vyhodnotíme-li data z ISOH, měrná produkce KO od obcí v ORP je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj vyšší. Měrná produkce SKO je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj nižší. V porovnání s průměrnými hodnotami za celou ČR vykazuje území ORP o 3,22 kg nižší hodnoty měrné produkce KO a o 19,70 kg nižší hodnoty měrné produkce SKO, které byly vyprodukovány v obcích. Pokud porovnáme hodnoty z databáze ISOH a hodnoty vykazované společností EKO-KOM, a.s., ty se liší kvůli způsobu sběru a výpočtu dat, jak je popsáno výše. Odlišnost je dána zejména tím, že v hodnotách z ISOH započítání producenti odpadů (malé firmy a živnostníci), kteří jsou zapojeni do systému sběru a nakládání s odpady v obci.

Celková produkce KO na území ORP za období 2008-2012 podrobně

Nejvíce zastoupenou složkou je: směsný komunální odpad (200301) (20.742t), objemný odpad (200307)(4.680 t), papírové obaly (150101) (3.768 t), odpady z čištění kanalizace (200306) (3.440 t) a uliční smetky (200303) (1.930 t). Produkce komunálního odpadu má mírně stoupající tendenci.

Tabulka 139:Separovaný sběr odpadů na území ORP za období 2008-2012

Produkce odpadů [t]	Katalogové číslo tříděného odpadu	2008	2009	2010	2011	2012
Papír	150101, 200101	5 010,34	4 868,31	4 495,40	5 060,79	4 768,48
Sklo	150107, 200102	825,30	648,66	544,25	680,29	703,98
Plast	150102, 200139	1 406,22	1 187,09	1 221,61	1 289,39	1 208,31
Nápojové kartony	150105	12,58	8,39	17,25	16,07	11,09
Celkem separovaný sběr		7 254,44	6 712,45	6 278,51	7 046,53	6 691,87

Zdroj: databáze GROUP ISOH

Sběr separovaného odpadu vykazuje meziročně výkyvy v hodnotách. Pohybuje se v průběhu let v rozmezí od 6,2 do 7,2 tis. t. Nejvíce se v území ORP Česká Lípa třídí papír.

V rámci meziobecní spolupráce se nabízí společná propagační kampaň s cílem zvýšení třídění odpadů. Dále se nabízí možnost rozšíření spektra tříděných odpadů v obcích zejména o třídění nápojových kartonů, textilu, elektrických přístrojů (týká se především malých obcí a malých osad).

Tabulka 140:Celková a měrná produkce separovaného sběru odpadu, jehož původcem je obec (evidovaná a dopočtená produkce vyříděných odpadů), rok 2012

Územní jednotka	ORP Česká Lípa	Počet obyvatel k 31. 12. 2012 (ČSÚ)	Celková produkce za ORP [t]	Měrná produkce za ORP [kg/obyv.]	Měrná produkce za kraj [kg/obyv.]
Papír	(150101,	76 579	2 302,79	30,07	29,43
Plast	(150102,		764,25	9,98	6,88
Sklo	(150107,		667,97	8,72	10,91
Nápojové kartony	(150105)		3,02	0,04	0,26
Kovy	(200140,		1 592,35	20,79	31,91

Zdroj: Databáze ISOH (MŽP, CENIA)

V tabulce 133 je zobrazena produkce tříděného sběru za rok 2012, vyprodukovaného v obcích (tedy odpadů od obcí a jejich občanů). Údaje pochází z Informačního systému odpadového hospodářství (ISOH). Produkce papíru od obcí tvoří 48,29 %, produkce skla tvoří 94,88 %, produkce plastů tvoří 63,25 % a produkce nápojových kartonů tvoří 27,23 %, z celkové produkce těchto odpadů, vyprodukovaných v celém území ORP všemi původci odpadů. Z těchto hodnot je patrné, že většinu (55,86 %) vyříděných odpadů vyprodukovaných na území ORP tvoří odpady z obcí.

Měrná produkce papíru je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj vyšší. Měrná produkce plastů je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj vyšší. Dále pak měrná produkce skla je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj nižší. Měrná produkce nápojových kartonů je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj nižší. Měrná produkce kovů je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj nižší. Z hlediska porovnání jednotlivých druhů tříděného odpadu jsou hodnoty za ORP vzhledem k průměrným hodnotám za ČR nižší u skla, plastů,

nápojových kartonů, kovů a vyšší u papíru. Průměrné hodnoty měrné produkce vyříděných odpadů v ČR jsou u papíru 29,56 kg/obyv./rok, skla 10,96 kg/obyv./rok, plastů 10,01 kg/obyv./rok, nápojových kartonů 0,28 kg/obyv./rok a kovů 40,61 kg/obyv./rok. Třídění v ORP je tedy ve srovnání s krajskými a celorepublikovými průměry na horší úrovni.

Tabulka 141: Měrná produkce separovaného sběru odpadu ze systému organizovaného obcí, rok 2012

Územní jednotka	ORP Česká Lípa	Počet obyvatel k 31. 12. 2012 (ČSÚ)	Měrná produkce za ORP [kg/obyv.]	Měrná produkce za kraj [kg/obyv.]
Papír	(150101, 200101)	76 579	22,20	21,33
Plast	(150102, 200139)		9,71	6,74
Sklo	(150107, 200102)		8,58	10,72
Nápojové kartony	(150105)		0,04	0,33
Kovy	(200140, 150104)		28,87	27,85

Zdroj: EKO-KOM, a.s.

V tabulce 134 je zobrazena produkce tříděného sběru za rok 2012, jehož producentem je obec (tedy odpadů od obcí a jejich občanů) podle databáze EKO-KOM, a.s., která popisuje výsledky tříděného sběru organizovaného obcí. Při porovnání údajů z databáze ISOH a EKO-KOM, a.s. se některé hodnoty liší. Důvod spočívá v různých metodách výpočtu jednotlivých měrných produkcí, kdy je v produkci odpadů z ISOH počítáno s veškerými vyříděnými odpady na území ORP včetně těch, které byly odevzdány občany obce mimo systém sběru odpadů obce (jedná se především o výkupny, které nejsou zapojeny do systému sběru odpadů obce). V hodnotách ze zdroje EKO-KOM, a.s. jsou započítány jen ty odpady, které byly vyříděny v rámci systému sběru odpadů organizovaných obcí. Největší rozdíly vykazují komodity papír a kovy, jak je vidět z porovnání s tabulkou výše, což de facto potvrzuje hypotézu o rozdílu hodnot způsobeného produkcí odpadů od občanů z výkupu, které nefungují v rámci systému obce.

Porovnáním hodnot z databáze EKO-KOM, a.s. lze zjistit, že měrná produkce papíru je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj vyšší. Měrná produkce plastů je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj vyšší. Dále pak měrná produkce skla je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj nižší. Měrná produkce nápojových kartonů je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj nižší. Měrná produkce kovů je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj vyšší. Z hlediska porovnání jednotlivých druhů tříděného odpadu jsou hodnoty měrné produkce tříděných odpadů vzhledem k průměrným hodnotám za celou ČR nižší u skla, plastů, nápojových kartonů a vyšší u papíru, kovů. Přičemž průměrné hodnoty měrné produkce vyříděných odpadů v ČR jsou u papíru 18,08, skla 10,97, plastů 9,72, nápojových kartonů 0,32 a kovů 19,98 kg/obyv. Třídění v ORP je tedy ve srovnání s krajskými a celorepublikovými průměry na dobré úrovni, což potvrzuje i předcházející tabulka.

Tabulka 142: Produkce odděleného sběru využitelných komodit KO podle velikostních skupin obcí v kraji, rok 2013

Popisky řádků	Papír [kg/obyv.]	Plast [kg/obyv.]	Sklo [kg/obyv.]	Nápojový karton [kg/obyv.]	Kov [kg/obyv.]	Celkový součet [kg/obyv.]
Liberecký kraj	22,74	6,97	8,18	0,14	26,72	61,31
(0 až 500 obyv. včetně)	9,87	9,48	12,69	0,17	1,40	37,36
(501 až 1000 obyv. včetně)	8,87	7,68	11,70	0,21	2,67	35,84
(1001 až 4000 obyv. včetně)	12,75	7,74	9,68	0,15	3,02	34,14
(4001 až 10000 obyv. včetně)	19,81	7,52	7,78	0,15	44,02	73,84
(10001 až 20000 obyv.)	32,40	10,27	7,22	0,14	30,81	61,92
(20001 až 50000 obyv.)	27,07	7,81	7,26	0,08	6,19	35,98
(50001 až 100000 obyv.)	35,94	3,51	6,90	0,13	49,92	91,63
Celkový součet - ČR	18,2	10,1	11,1	0,3	17,6	57,3

Zdroj: EKO-KOM, a.s.

Z hlediska velikostních skupin obcí v Libereckém kraji produkují nejméně tříděného odpadu občané v obcích od 1001 do 4000 obyvatel (Brniště, Dubá, Žandov, Ralsko, Zákupy). Nejvíce odpadu vytřídí občané v obcích od 50000 do 100000 obyvatel. Této velikostní skupině neodpovídá v ORP žádné město (největší je Česká Lípa s 37 990 obyvateli). Co se týče hustoty sběrné sítě, má v ORP hodnotu 151 obyvatel na jedno průměrné sběrné hnízdo (obsahuje kontejner na papír, plast a sklo). Sběrná síť má v porovnání s průměrnou hodnotou v kraji nižší hustotu, přičemž hustota sběrné sítě v Libereckém kraji je 147 obyvatel na jedno průměrné sběrné hnízdo a průměrná hodnota za ČR je 148 obyvatel na jedno průměrné sběrné hnízdo. V porovnání podobných ORP dle počtu obyvatel v kraji vykazuje ORP Jablonec nad Nisou (173) vyšší hustotu sběrné sítě. Lze tedy říci, že hustota sběrné sítě v ORP je průměrná.

Tabulka 143: Identifikace pěti hlavních druhů BRO na území ORP za období 2008-2012

Katalogové číslo odpadu	Název druhu biologicky rozložitelného odpadu	Produkce jednotlivých druhů odpadů [t]				
		2008	2009	2010	2011	2012
200201	Biologicky rozložitelný odpad	1175,82	377,75	609,32	1005,26	1430,41
040222	Odpady ze zpracovaných textilních vláken	1253,09	590,85	1633,75	1685,18	1371,80
190805	Kaly z čištění komunálních odpadních vod	19377,69	1379,42	3635,20	2934,28	1189,02
020399	Odpady jinak blíže neurčené	665,00	660,00	840,00	0,00	995,00
190814	Kaly z jiných způsobů čištění průmyslových odpadních vod neuvedené pod číslem 190813	1124,38	877,52	518,47	1077,91	685,86

Zdroj: databáze GROUP ISOH

Významný je nárůst produkce biologicky rozložitelného odpadu (200201) – projevuje se zde zvýšená snaha firem nabízejících obcím zpracování v kompostárnách a tím i postupné zapojování obcí do systému třídění a svozu biologicky rozložitelného odpadu. Další informace o biologicky rozložitelném odpadu (200201) původem z obcí jsou uvedeny v tabulce č. 145. U odpadu ze zpracovaných textilních vláken (040222) jde především o produkci z průmyslové

sféry z oboru textilního průmyslu, rozvinutého v ORP. Kaly z čištění komunálních odpadních vod (190805) mají kolísavé množství a jsou ponejvíce produkovány vlastníky ČOV.

Tabulka 144: Podíl biologicky rozložitelného komunálního odpadu (dále jen BRKO) na celkové produkci BRO na území ORP za období 2008-2012

Produkce BRO a BRKO [t]	2008	2009	2010	2011	2012
Celková produkce BRO	63 602,17	35 450,71	46 776,88	36 302,90	36 902,29
z toho celková produkce BRKO	25 209,38	26 052,51	25 914,87	24 783,89	28 046,33

Zdroj: databáze GROUP ISOH

V této tabulce jsou do produkce BRKO zahrnuty takové druhy komunálních odpadů, které jsou biologicky rozložitelné nebo v sobě zahrnují určitý podíl biologicky rozložitelné složky. Jedná se katalogová čísla 200101, 200108, 200110, 200111, 200125, 200138, 200201, 200301, 200302, 200307. Tato skupina BRKO je ve výpočtech zahrnuta jako součást BRO (druhy odpadů zahrnuté jako komunální biologicky rozložitelné odpady příp. odpady v sobě zahrnující určitý podíl biologicky rozložitelné složky a katalogová čísla BRO z jiných skupin katalogu odpadů (např. zemědělství, potravinářství apod.). Následující tabulka zobrazuje souhrnnou produkci BRKO, bez ohledu na obsah biologicky rozložitelné složky v odpadu. Přepočtení na obsah biologicky rozložitelné složky odpadu byl proveden podle Zpracování metodiky matematického vyjádření soustavy indikátorů OH a je uveden v Příloze č. 2 - Celková produkce KO na území ORP za období 2008-2012 podrobně. Data v této tabulce primárně vystihují, jaký podíl zaujímají z celkové produkce BRO odpady komunální (tzv. BRKO). Zavedené systémy sběru BRKO v obcích, kde se produkce odpadů dostává do evidence (tj. vyjma domácího kompostování a komunitního kompostování v obcích), se pak odrážejí jako evidovaná produkce pod katalogovým číslem 200201 - biologicky rozložitelný odpad (viz Příloha č. 2 - Celková produkce KO na území ORP za období 2008-2012 podrobně). V souvislosti s cíli POH ČR (Snížit maximální množství biologicky rozložitelných komunálních odpadů (dále jen BRKO) ukládaných na skládky tak, aby podíl této složky činil v roce 2010 nejvíce 75 % hmotnostních, v roce 2013 nejvíce 50 % hmotnostních a výhledově v roce 2020 nejvíce 35 % hmotnostních z celkového množství BRKO vzniklého v roce 1995) je žádoucí zvyšování využití BRKO, čímž se sníží podíl BRKO ukládaného na skládky. Zvýšením produkce BRKO (zejména 200201) dojde k lepšímu třídění a jednoduššímu materiálovému využití těchto odpadů. Interpretace dat se odvíjí rovněž od zavedených systémů domácího a komunitního kompostování, kdy nárůst odpadu 200201 nemusí být patrný.

Produkce BRO má po vyloučení extrémních hodnot v letech 2008 a 2010 mírně rostoucí charakter. Extrémní hodnoty byly v roce 2008 způsobeny především vysokou produkcí kalů z čištění komunálních odpadních vod (190805) a v roce 2010 výkyv způsobila vysoká produkce odpadu druhu suroviny nevhodné ke spotřebě nebo zpracování (020203), odpady ze zpracovaných textilních vláken (040222) a kaly z čištění komunálních odpadních vod (190805). Produkce BRKO má mírně stoupající charakter. V území ORP Česká Lípa se nacházejí dvě zařízení na kompostování odpadu, tato zařízení mají zájem rozšířit své služby do více obcí v území.

Tabulka 145: Celková a měrná produkce biologicky rozložitelného komunálního odpadu a odpadu kat. č. 20 02 01 - biologicky rozložitelný odpad, jehož původcem je obec, rok 2012

Územní jednotka	Počet obyvatel k 31. 12. 2012 (ČSÚ)	Celková produkce BRKO (vybrané kódy sk. 20*) [t]	Měrná produkce BRKO [kg/obyv.]	Celková produkce biologicky rozložitelného odpadu (200201) [t]	Měrná produkce biologicky rozložitelného odpadu (200201) [kg/obyv.]
ORP Česká Lípa	76 579	20 284,54	264,88	975,09	12,73
Liberecký kraj	438 594	105 910,25	241,48	2 792,04	6,37

Zdroj: Databáze ISOH (MŽP, CENIA)

V tabulce 138 je zobrazena celková a měrná produkce biologicky rozložitelných komunálních odpadů (BRKO) a odpadu katalogového čísla 20 02 01 - biologicky rozložitelný odpad, jehož původcem je obec, za rok 2012. Produkce BRKO od obcí tvoří 72,33 % celkové produkce BRKO v území ORP vyprodukovaných všemi původci. Z těchto hodnot je patrné, že 27,67 % z celkové produkce BRKO bylo vyprodukováno právníky osobami a podnikatelskými subjekty, které působí na území ORP a nejsou zapojeni do systému sběru a nakládání s KO obce.

Měrná produkce BRKO, vyprodukované obcemi, je v porovnání s krajskou hodnotou vyšší. Co se týče měrné produkce odpadu 20 02 01, ta je v porovnání s krajskou hodnotou vyšší. V porovnání s průměrnými hodnotami za celou ČR vykazuje území ORP o 5,67 kg vyšší hodnoty měrné produkce BRKO a o 13,51 kg nižší hodnoty měrné produkce odpadu 20 02 01, které byly vyprodukovány v obcích. Na měrné hodnoty BRKO a odpadu 20 02 01 má vliv zavedený systém kompostování v domácnostech, komunitního kompostování a systém třídění BRKO v domácnostech a na sběrných dvorech a sběrných místech. Systém domácího kompostování a komunitního kompostování snižuje měrnou produkci BRKO na obyvatele. Tento systém je zaveden v obcích Bezděz, Doksy, Mimoň, Noviny pod Ralskem, Nový Oldřichov, Stráž pod Ralskem, Zákupy a Ždírec. Co se týče vlivu zavedeného systému třídění BRKO, ten zvyšuje měrnou produkci BRKO a obzvláště pak odpadu 20 02 01 na území ORP. Tento systém je zaveden v obcích Bohatice, Česká Lípa, Doksy, Dubá, Dubnice, Mimoň, Nový Oldřichov, Okna, Provodín, Ralsko, Skalka u Doks, Sosnová, Stráž pod Ralskem, Zákupy, Žandov a Ždírec.

Nakládání s odpady

Data v následujících tabulkách identifikují nakládání s odpady, které je ohraničeno územní jednotkou správního obvodu ORP. Hodnoty tedy odrážejí pouze množství odpadů, využitého či odstraněného na území ORP, a to v zařízeních k tomuto určených a situovaných pouze na území ORP. Z dat proto nelze odvozovat komplexní nakládání s odpady z území ORP zvláště v situacích, kdy se odpad využívá nebo odstraňuje mimo území ORP, ve kterém je vyprodukováno. Toto platí pro všechny tabulky, týkající se nakládání s odpady, uvedené níže.

Tabulka 146: Nakládání s odpady celkově na území ORP za období 2008-2012

Hmotnostní ukazatele a popis stavu plnění cílů POH ČR - diference oproti roku 2000		DZ pro produkci, využití a skládkování odpadů 2000	2008	2009	2010	2011	2012
Hlavní způsoby nakládání s odpady [t]							
Využití	Materiálové využití	87 787,62	87 938,36	64 443,98	137 851,54	127 585,40	229 069,46
		24,34	39,15	15,25	50,91	58,97	83,38
	Podíl materiálového využití odpadů z celkové produkce [%] ↓						
	Energetické využití	0,62	6,30	0,00	0,00	0,00	0,00
	Celkem vybrané způsoby využití	86 900,89	87 944,66	64 443,98	137 851,54	127 585,40	229 069,46
		Podíl celkového využití odpadů z celkové produkce [%] ↓					
		24,09	39,15	15,25	50,91	58,97	83,38
Celková produkce odpadů		360 672,00	224 644,12	422 590,41	270 773,47	216 342,27	274 743,85
Odstranění	Skládkování	81 140,21	30 298,51	33 585,27	23 866,81	32 804,29	49 384,50
	Spalování		102,50	90,00	0,00	0,00	0,00
	Jiné uložení		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Celkem vybrané způsoby odstranění		30 401,01	33 675,27	23 866,81	32 804,29	49 384,50

Zdroj: databáze GROUP ISOH

Na území ORP Česká Lípa se nejvíce projevuje materiálové využití odpadu. Jde převážně o odpad ze stavební a demoliční činnosti (v roce 2012 šlo o 175 415 t materiálově využitých stavebních a demoličních odpadů (sk. 17), odpady z průmyslové výroby a část separovaného sběru. Dalším významným způsobem nakládání s odpady, které se projevuje na území ORP je skládkování, a to především z důvodu přítomnosti tří skládek odpadu, umístěných v ORP. Dvě skládky jsou umístěny v Ralsku. Jedna z těchto skládek funguje pouze pro odpady vyprodukované v rámci společnosti CZT Hradčany. Třetí skládka se nachází ve Volfarticích. Ukládání na skládky má navíc stoupající tendenci. Na skládky v ORP se ukládají i odpady z jiných územních jednotek.

Tabulka 147: Nakládání s komunálními odpady (dále jen KO) a se směšným komunálním odpadem (dále jen SKO) na území ORP za období 2008-2012

Hmotnostní ukazatele a popis stavu plnění cíle POH ČR - diference oproti roku 2000		Způsob nakládání	DZ pro produkci a využití KO	2008	2009	2010	2011	2012	
Nakládání s odpady [t]			1 785,63	3 273,70	3 493,91	9 022,73	13 702,70	8 803,98	
KO	Využití	Materiálové využití							
			5,06	6,06	6,90	17,71	28,15	16,91	
		Energetické využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
		Celkem vybrané způsoby využití	1 641,13	3 273,70	3 493,91	9 022,73	13 702,70	8 803,98	
		4,65	6,06	6,90	17,71	28,15	16,91		
	Celková produkce KO [t]		35 283,98	54000,53	50643,62	50942,48	48671,21	52068,54	
Odstranění	Skládkování			26 734,90	30 228,27	19 500,16	27 581,82	45 190,65	
	Spalování			0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	Jiné uložení			0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	Celkem vybrané způsoby odstranění			26 734,90	30 228,27	19 500,16	27 581,82	45 190,65	
SKO	Využití	Materiálové využití		7,73	6,54	220,46	0,00	0,00	
		Energetické využití		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
		Celkem vybrané způsoby využití		7,73	6,54	220,46	0,00	0,00	
	Odstranění	Skládkování			22 159,01	23 873,88	15 054,92	22 162,44	38 921,15
		Spalování			0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Jiné uložení			0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Celkem vybrané způsoby odstranění			22 159,01	23 873,88	15 054,92	22 162,44	38 921,15

Zdroj: databáze GROUP ISOH

U materiálového využití KO se především jedná o využití vytříděného odpadu. Na území ORP bylo využito předúpravou největší množství kovů, poté plastových obalů způsobem předúpravy, regenerace organických látek a recyklace. Dalším druhem odpadu, který je na území ORP materiálově využíván je biologicky rozložitelný odpad, způsobem regenerace organických látek a kompostováním. Nakládání se separovaným odpadem (papír, sklo, plasty, nápojové kartony) na území ORP je znázorněno v tabulce 101. Významnou část skládkovaného KO (průměrně 82 %) tvoří SKO, další významnou část pak tvoří objemný odpad. SKO je převážně ukládán na skládky, vývoj ukazuje nárůst skládkování na území ORP.

Skládkování se na území projevuje z důvodu přítomnosti skládek v Ralsku a Volfarticích. Tyto skládky zabezpečují skládkování odpadu nejen vyprodukované v ORP, ale také v okolních ORP. Lze konstatovat, že téměř veškerý SKO, vyprodukovaný na území ORP je skládkován.

Tabulka 148: Nakládání se separovaným sběrem na území ORP za období 2008-2012

Nakládání se separovaným sběrem [t]	Katalogové číslo tříděného odpadu	Způsob nakládání s jednotlivými komoditami	2008	2009	2010	2011	2012
Papír	150101, 200101	Materiálové využití	1057,77	1404,90	716,45	1306,37	58,53
		Energetické využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Odstranění	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Sklo	150107, 200102	Materiálové využití	0,26	0,00	0,48	0,00	0,00
		Energetické využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Odstranění	4,52	0,58	0,07	7,65	1,36
Plast	150102, 200139	Materiálové využití	188,64	723,20	410,36	2024,10	2425,80
		Energetické využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Odstranění	7,95	38,78	25,71	52,56	12,19
Nápojové kartony	150105	Materiálové využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Energetické využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Odstranění	3,90	19,57	8,01	11,91	5,72

Zdroj: databáze GROUP ISOH

Na území ORP se nejvíce materiálově využívá plast, a to získáním/regenerací organických látek, a dále předúpravou před dalším využitím. Jedná se především o plasty z podnikové sféry. Jejich materiálové využívání meziročně stoupá. Dále se na území ORP materiálově využívá papír, a to především předúpravou a prodejem jako druhotné suroviny. Materiálové využití papíru má klesající tendenci.

Separovaný sběr původem od obcí (papír, plasty, nápojové kartony) se z velké části odváží mimo území ORP Česká Lípa na třídící linky ve Varnsdorfu (cca 30 km od města Česká Lípa), v Benátkách nad Jizerou (cca 57 km od města Česká Lípa) a do Štětí (cca 39 km od města Česká Lípa). Tam se odpad dotřídí na dle materiálového složení na využitelné komodity a prodá k následné recyklaci. V ORP je vykázáno také skládkování. Je to z důvodu přítomnosti skládek na území. Skládají se zde nevyužitelné odpady, nevhodné k recyklaci, a to nejen z území ORP. Sklo a nápojové kartony se v území pouze odstraňují skládkováním.

Lze říci, že všechny využitelné složky KO, které byly vytříděny, jsou dále materiálově využity na recyklačních linkách.

Tabulka 149: Nakládání s biologicky rozložitelným odpadem (dále jen BRO) a s biologicky rozložitelným komunálním odpadem (dále jen BRKO) na území ORP za období 2008-2012

Hmotnostní ukazatele a popis stavu plnění cíle POH ČR - difference oproti roku 1995		Způsob nakládání	DZ pro skládkování BRKO 1995	2008	2009	2010	2011	2012	
Nakládání s BRO a BRKO [t]									
BRO	Využití	Materiálové využití		3 888,28	2 616,33	4 512,68	6 975,97	4 702,43	
		Energetické využití		6,30	0,00	0,00	0,00	0,00	
	Odstranění	Skládkování (původní hmotnost odpadu)		26 832,19	29 805,80	19 337,20	26 710,99	44 534,43	
		Spalování		102,50	90,00	0,00	0,00	0,00	
		Jiné uložení		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
BRKO	Využití	Materiálové využití		2 652,38	1 820,90	365,10	1 807,24	2 252,69	
		Energetické využití		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	Odstranění	Skládkování	Původní hmotnost odpadu		26 344,73	29 730,03	18 759,90	26 652,42	44 438,85
			Hmotnost odpadu přepočtená na obsah biologicky rozložitelné složky v odpadu		14 575,78	21 154,82	23 873,21	15 064,20	21 401,89
		Měrné skládkování - pro porovnání s cílem POH (přepočteno na obsah biologicky rozložitelné složky v odpadu)		148,00	272,94	307,90	194,07	279,31	465,98
		Spalování		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Jiné uložení		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Počet obyvatel v území ORP				77 508	77 535	77 621	76 623	76 579	

Zdroj: databáze GROUP ISOH

V území ORP Česká Lípa se nacházejí dvě zařízení na kompostování odpadu. Tato zařízení mají volnou kapacitu pro kompostování, proto je prostor pro jejich využití v rámci nakládání s bioodpady od obcí (viz komentář k tab. 97). Produkce BRO i BRKO má lehce stoupající tendenci. Materiálové využití BRO má příznivý stoupající trend, který však může být ovlivněn změnou v evidování kalů z čištění komunálních odpadních vod, které v roce 2012 tvořily téměř 50 % všech materiálově využitých BRO na území ORP. Tento odpad byl využit způsobem získání/regenerace organických látek. Příznivě také roste materiálové využití BRKO. Zde se jedná především o materiálově využitý biologicky rozložitelný odpad (200201), který v roce 2012 tvořil okolo 47 % ze všech využitých BRO. Pokud bychom porovnali materiálově využitě BRKO, tvoří biologicky

rozložitelný odpad, využitý způsobem získání/regenerace organických látek a kompostováním okolo 97 %. Nárůst hmotnosti skládkovaného odpadu má negativní trend, vzhledem k cíli POH ČR. Měrné skládkování se také stanoveným cílům POH ČR nepřibližuje. Jedná se především o skládkování SKO, který v sobě obsahuje okolo 48 % biologicky rozložitelné složky. Z celkového skládkování BRO zaobírá skládkování SKO okolo 86 %. Jeden z možných důvodů nárůstu skládkování je ten, že na skládky je ukládána i část odpadů ze sousedních ORP (Nový Bor, Liberec), proto nelze soulad s cílem POH ČR přímo hodnotit.

Z hlediska nakládání se separovaným biologicky rozložitelným odpadem lze říci, že je všechn materiálův využit.

Tabulka 150: Neinvestiční náklady na odpadové hospodářství v letech 2010-2012 v území ORP

Paragraf	Název	Náklady v Kč/rok		
		2010	2011	2012
3721	Sběr a svoz nebezpečných odpadů	5 591 250	5 625 290	5 745 100
3722	Sběr a svoz komunálních odpadů	69 977 950	70 637 190	74 346 650
3723	Sběr a svoz ostatních odpadů (jiných než nebezpečných a komunálních)	6 20 190	689 830	744 110
3724	Využívání a zneškodňování nebezpečných odpadů	39 020	27 960	46 550
3725	Využívání a zneškodňování komunálních odpadů	252 800	149 280	209 970
3726	Využívání a zneškodňování ostatních odpadů	0	0	0
3727	Prevence vzniku odpadů	0	0	0
3728	Monitoring nakládání s odpady	0	0	0
3729	Ostatní nakládání s odpady	137 510	85 370	131 790
Celkové náklady		76 618 720	77 214 920	81 224 170

Zdroj: databáze MF ČR – příjmy a výdaje obcí

Náklady na odpadové hospodářství v rozmezí let 2010 až 2012 vzrostly o 6 %. Největší položkou v nákladech na odpadové hospodářství je sběr a svoz komunálních odpadů, který tvoří v průměru 91 % z celkových neinvestičních nákladů na odpadové hospodářství. Náklady obcí na odpadové hospodářství vzrůstají, a to ve všech sledovaných položkách, s výjimkou nákladů na ostatní nakládání s odpady (paragraf 3729). Největší nárůst byl zaznamenán u sběru a svozu komunálních odpadů (paragraf 3722).

Tabulka 151: vybrané příjmy z odpadového hospodářství v letech 2010-2012 v území ORP

Paragraf	Název	Příjmy v Kč/rok		
		2010	2011	2012
1333	Poplatky za uložení odpadů	16 530 940	8 010 507	16 793 890
1337	Poplatek za komunální odpad	15 114 350	16 020 928	61 100
1340	Poplatek za provoz systému shromažďování sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování KO	0	0	15 576 938
1359	Ostatní odvody z vybraných činností a služeb jinde neuvedené	-370 000	8 000	-16 000
Celkem vybrané příjmy		31 275 290	24 039 435	32 415 928

Zdroj: databáze MF ČR – příjmy a výdaje obcí

V příjmové části u § 1337 Poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů - v roce 2012 došlo ke změně, u §1340 POLOŽKA NEEXISTOVALA - byla přidána v roce 2012. Největší položky v příjmové části obcí tvoří poplatky za uložení odpadů a poplatek za komunální odpad. V příjmové části nejsou promítnuty příjmy ze smluvních závazků (smlouvy s občany za vývoz jednotlivých nádob na odpady, smluvní závazky s kolektivními systémy pro nakládání s elektrozařízeními a obalovým odpadem apod. a smluvní závazky ze zapojení firem do systému sběru komunálního odpadu v obci.

5.1.3 Analýza rizik a další potřebné analýzy

A) Analýza cílových (dotčených) skupin

Tabulka 152: Analýza cílových skupin

Název dotčené skupiny	Očekávání dotčené skupiny	Rizika spojená se skupinou	Způsob komunikace	Opatření
Občané	výše poplatků	nedostatečné třídění odpadů, odmítání umístění zařízení na recyklaci odpadů na území obce, zakládání černých skládek	místní zpravodaj, informační kampaň	intenzivní komunikační kampaň
Turisté a návštěvníci regionu	čistota obcí, dostupnost míst k odložení odpadů	volné odhazování odpadků	letáky, mediální kampaně	dostatek prostředků k odkládání odpadu
Průmyslové podniky	minimalizace nákladů na odstraňování odpadů	nakládání s odpady v rozporu s legislativou - zvláště při úpadku firmy	jednání, tvrdá legislativa jdoucí až do soukromých majetků odpovědných pracovníků	vlastní kontrola a podněty ke kontrole zákonem stanovených orgánů
Vlastníci volně přístupných pozemků	udržování čistoty - nezakládání černých skládek	založení černé skládky na volně přístupném pozemku	jednání	společný postup likvidace černých skládek a stanovení prioritních oblastí
Ekologické organizace	podpora recyklace a dalšího využívání odpadů	prosazování zájmů vlivných jednotlivců a bránění umístění recyklačních zařízení na území obcí	jednání, legislativní omezení neoprávněných požadavků	legislativní úprava pravomocí, jednání s představiteli organizací
Školy	podpora ekologické výchovy	možný nezájem některých škol o ekologickou výchovu	informování, pravidelné schůzky s řediteli škol	podpora ekologické výchovy i praktickými kroky
Majitelé skládek a svozových firem	zvýšení zisku	nedodržení legislativy	společná jednání,	vlastní kontrola a podněty ke kontrole zákonem stanovených orgánů
Sdělovací prostředky	senzační zprávy	šíření pouze negativních zpráv a nepodpora dobrých příkladů	jednání	při neúspěšném jednání totální ignorace problémového média
Obce (úřady)	bezproblémový chod odpadového hospodářství	rezignování na řádné hospodaření s odpady	komunikace, jednání	důsledná kontrola samosprávy

V oblasti odpadového hospodářství se nabízí velké množství témat ke spolupráci. Bude nutno intenzivně působit na všechny skupiny, s cílem dosáhnout v brzké době významnějších výsledků jak ve snižování produkce odpadů, tak při jejich dalším využívání. Hlavními cílovými skupinami pro odpadové hospodářství jsou občané, obce a zařízení, která nakládají s odpady.

B) Analýza rizik – registr rizik v oblasti

Tabulka 153: Analýza rizik

Skupina rizik	Název rizika	Hodnocení rizika			Název opatření ke snížení významnosti rizika	Vlastník rizika
		P	D	V = P*D		
Finanční riziko	mimořádné výdaje (úklid černých skládek)	5	3	15	zvýšení propagace a kontrolní činnosti	obec, vlastník pozemku
	nedostatek financí na investice	2	2	4	včasná příprava investic, využití dotací	svozové firmy
	předražování služeb	4	4	16	společný výběr jiného dodavatele služby	obec
	původci odpadů neplatí	2	1	2	včasné vymáhání dlužných částek	obec
Organizační riziko	neexistence (špatné rozmístění) recyklačních zařízení	3	5	15	jednání se svozovými firmami o vybudování recyklace, spalování,...	svozové firmy, obec
	neochota obcí ke spolupráci	3	4	12	komunikace v rámci DSO	obec
Právní riziko	změna legislativy	1	3	3	zájem o změnu legislativy, připomínkování legislativy	svozové firmy, obec
	prosazování skupinových zájmů	4	5	20	pečlivá příprava a projednání záměrů	svozové firmy, obec
Technické riziko	nevhodné technologické zařízení	2	3	6	pečlivé posouzení a výběr zařízení	svozové firmy
Věcné riziko	porušování smlouvy svozovou firmou	2	2	4	pravidelná a častá kontrola dodržování smluv	obec

Významné se jeví riziko blokování záměrů podnikatelů v oblasti odpadového hospodářství. Toto potvrzuje i likvidace podnikatelského záměru zahraniční firmy na vybudování třídírný odpadu v Ralsku (počítalo se svozem KO na vzdálenost cca 50 km), záměr byl občany pro obavu ze zápachu a nepořádku nakonec zastupitelstvem neodsouhlasen. Dalším rizikovým faktorem je výše účtovaných cen za svoz a zpracování odpadů - zde bude dobrá možnost pro řešení pomocí meziobecní spolupráce.

5.1.4 SWOT analýza oblasti

SWOT analýza slouží k identifikaci silných a slabých stránek daného území (vnitřní vlivy z hlediska území), příležitostí a rizik (vnější vlivy z hlediska území). Na základě SWOT analýzy je komplexně vyhodnocena situace na území ORP

Tabulka 154: SWOT analýza

Současnost	<p>Silné stránky:</p> <ul style="list-style-type: none"> » dostatek volné pracovní síly » velké celistvé území » dostatečně hustá síť sběrných dvorů » průměrně hustá sběrná síť pro separaci odpadů » dostatek kapacit pro skládkování na území ORP 	<p>Slabé stránky:</p> <ul style="list-style-type: none"> » území je zdrojem pitné vody (Česká křída) » téměř chybí zařízení na recyklaci odpadů » vysoké ceny za svoz a nakládání s odpady » velké množství černých skládek
	<p>Příležitosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> » nalezení vhodné lokality pro umístění recyklačních zařízení » odpadové hospodářství vnímáno jako vhodné téma pro meziobecní spolupráci 	<p>Hrozby:</p> <ul style="list-style-type: none"> » zneužívání brownfields k zakládání černých skládek » staré ekologické zátěže » změna legislativy, která by způsobila skokové navýšení nákladů na odpadové hospodářství

Území SO ORP Česká Lípa je prostředím vhodným k turistice a rekreaci, tím více je nutno dbát na ekologické chování všech obyvatel i návštěvníků území. Nakládání s odpady a jejich co největší využívání jako surovina se může stát dobrou vizitkou pro návštěvníky. Ukázky moderních technologií mohou sloužit jako cíle pro zvědavé turisty.

5.1.5 Souhrn výsledků analýz (analytické části)

Velkým problémem obcí v území ORP Česká Lípa jsou ceny účtované za sběr, svoz a skládkování odpadů (Ceny se pohybují v rozmezí 2728 – 4174 Kč za 1 t (dle studie IUMRO za rok 2012) a řadí se tak k nejdražším v rámci ČR). Řešením, přinášejícím snížení finanční náročnosti by mohla být například aukce na výběr dodavatele.

Sběrné dvory jsou v území ORP Česká Lípa umístěny ve větších městech. V ostatních obcích je organizován minimálně 2x ročně mobilní svoz nebezpečných a objemných odpadů, což s ohledem na menší objem odpadů produkovaných v těchto obcích plně vyhovuje.

Obce se potýkají s množstvím neustále obnovovaných "černých skládek", přičemž nejvíce skládek vzniká v prostorech tzv. brownfields. Problémem je obtížné prokazování původce odpadu. V letošním roce proběhla s úspěchem akce "Uklidíme příkopy", akce byla pořádána ve spolupráci DSO Mikroregion Podralsko, mikroregionu Zittauer Gebirge (SRN) a Podralského nadačního fondu. Podralský nadační fond (při ZOD Brniště) pořádal v loňském roce exkurzi do zařízení pro energetické využití odpadů v německém městě Lauta s cílem seznámit zájemce s jiným přístupem k odpadům a hospodaření s nimi.

Síť výkupen odpadů je dostatečná na celém území. Zamezení zneužívání těchto výkupen k výkupu odcizených materiálů mohou napomoci legislativní kroky.

Stávající třídící linky na území ORP Česká Lípa pracují převážnou většinou své kapacity na třídění odpadů z podnikatelské činnosti. SKO je tříděn pouze na lince skládky ve Volfarticích (od 12/2013), ostatní směsný komunální odpad je ukládán na skládky. Máme obavu, z naplňování POH a se splněním stanovených ukazatelů, proto jako řešení budeme navrhopvat výběr lokalit vhodných pro instalaci třídících linek, výběr vhodné moderní technologie a iniciace podnikatelů nebo svazků obcí k vybudování a provozování třídírny odpadů.

Funkční kompostárny (Ralsko – Boreček a Česká Lípa – Žizníkov) mají v současnosti volnou kapacitu kompostování pro obce i další producenty, tomu odpovídá i zájem zástupců firem prezentovat svou činnost starostům obcí a nabídnout jim spolupráci v této oblasti. Dalšími možnými variantami řešení je systém dodání domovních kompostérů majitelům nemovitostí, nebo vybudování společných kompostáren sdruženými obcemi.

Stávající zařízení pro energetické využití komunálního odpadu leží mimo území ORP Česká Lípa (Liberec) a má již dnes naplněnu svou maximální kapacitu. Vhodným řešením by bylo odpad upravený pro využití (resp. jeho spalitelnou složku) dále energeticky využít v existujících teplárnách spalujících fosilní paliva (např. výtopna Hradčany v Ralsku).

Stávající skládky odpadů plně dostačují svou kapacitou při současném objemu skládkování do roku 2023. Zakládání dalších skládek je nežádoucí. Pro prodloužení životnosti skládek a naplnění litry zákona je nanejvýš vhodné iniciovat co nejdříve zahájení třídění SKO a tím i snížení ukládaného podílu na skládky.

Celková produkce nebezpečných odpadů má mírně klesající tendenci. U ostatních odpadů naopak produkce stoupá, což je zcela v rozporu s POH. Tento trend může být způsoben činnostmi subjektů z podnikatelské, zpracovatelské a výrobní oblasti, která není ovlivnitelná obcemi na ORP.

V rámci území ORP Česká Lípa jsou zároveň překračovány průměrné hodnoty produkce odpadů na 1 obyvatele - u OO o 21,32 % a o NO o 1,56 %. V roce 2012 činila měrná produkce NO 16,57 kg/obytel/rok a u OO 544,99 kg/obytel/rok (informace ISOH; MŽP). Tento stav je obcemi možno ovlivňovat pouze informačními kampaněmi anebo kampaní pro prevenci vzniku odpadů.

V současnosti je produkován odpad z části pouze materiálově využit (jde převážně o odpad z průmyslové výroby, dále pak o tříděné složky odpadu) a zbylé množství je ukládáno na skládky. Z hlediska nakládání s odpady je vhodné podporovat třídění odpadů a jeho další materiálové využití. Separovaný odpad je téměř výhradně materiálově využíván, malá část je odstraňována (většinou nevyužitelné složky vytříděného odpadu) a energetické využití není při nakládání s odpady využíváno. Na území ORP se materiálově využívá nejvíce papír a plasty, kvůli přítomnosti skládek na území ORP se zde nevyužitelné sklo a nápojové kartony skládkují. Nejedná se však pouze o skládkování odpadu vyprodukovaného na území ORP, ale také odpadu z okolních ORP. Zlepšení situace by napomohlo intenzivnější třídění u obyvatel, rozšíření spektra tříděného odpadu a propagační kampaň.

Z dotazníkového šetření vyplynulo, že 70 % starostů vidí možnou spolupráci u problematiky odpadového hospodářství. Jako největší problém odpadového hospodářství uvádí starostové vysoké ceny za svoz a odstraňování odpadů. Možné oblasti spolupráce pak spatřují v úspoře finančních prostředků, v řešení problematiky BRKO a omezení skládkování netříděných odpadů (zvláště pak SKO).

5.2 Návrhová část pro oblast odpadového hospodářství

5.2.1 Struktura návrhové části

Návrhová část je součástí Souhrnného dokumentu, který byl zpracován v rámci projektu "Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností". Byla zpracována realizačním týmem ve spolupráci se zástupci obcí SO ORP s podporou motivujících starostů.

V předchozích krocích byla zpracována analytická část pro téma „Odpadové hospodářství“, na jejímž základě byly připraveny Nástinu opatření. Návrhová část staví na všech dosud realizovaných aktivitách. Cílem návrhové části je reagovat na konkrétní potřeby území zjištěné analýzami a zároveň sloužit jako nástroj pro zefektivnění procesů v území. Pro rozvoj meziobecní spolupráce je nutné nastavit společnou vizi, dále rozpracovanou do úrovně cílů v nadefinovaných problémových oblastech v oblasti odpadového hospodářství.

Provedená analýza je stěžejním, nikoli však jediným vstupem pro definování návrhové části. Formulace vize byla navržena realizačním týmem jako podklad pro další diskusi zástupců dotčených obcí. Metodou brainstormingu a následnou diskusí o jednotlivých variantách byla zformulována vize meziobecní spolupráce ve správním obvodu ORP. Vize je formulována jako žádoucí budoucí stav meziobecní spolupráce. Je souhrnná pro spolupráci obcí v ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro téma odpadového hospodářství.

Na základě analytické části (zejména SWOT analýzy) a následně zpracovaných Nástinů opatření a s ohledem na definovanou vizi byly realizačním týmem navrženy problémové okruhy, které byly podrobeny ověření ve fokusních skupinách. Fokusní skupiny byly složeny ze zastupitelů některých obcí a měst z území ORP Česká Lípa. Jejich odborné názory byly klíčové pro upřesnění výstupů, které vzešly z analýzy dat, a obohatily tak pohled na téma odpadového hospodářství.

Stěžejním bodem návrhové části je definování cílů ve vymezených problémových tématech. Cíle byly podrobně popsány a byla navržena opatření k realizaci cílů. Pro sledování úrovně naplňování definovaných cílů byla nastavena sada indikátorů umožňující periodicky monitorovat pokrok při plnění cílů a případně přijímat opatření ke zlepšení žádoucího výsledku.

Návrhová část Souhrnného dokumentu je strukturována standardně dle principů strategického řízení.

Základní „střechou“ návrhové části je vize. Jejím formulováním je deklarováno, že území ORP bude usilovat o její naplnění. Následně se vize rozpadá do problémových okruhů, které budou naplňovány prostřednictvím sady několika málo cílů.

Jednotná vize poskytuje celkový rámec všem subjektům zapojeným do činnosti vymezeného území. Měla by udržet společné směřování všech zapojených subjektů od nejvyšších úrovní hierarchie až po nejnižší úroveň. Umožní lépe přenášet pravomoci na výkonné pracovníky a zároveň zajistit jednotnou filosofii, pro kterou jsou dílčí činnosti vykonávány. Bez vize by chyběl jasně vyjádřený směr, kterým se chceme vydat. Vize je formulována jako budoucí stav, kterého chceme realizací strategického řízení dosáhnout. Jedná se o společnou představu, jak by měly obce v území v budoucnu spolupracovat. Respektuje přání a potřeby místních občanů.

V podmínkách projektu je vize souhrnná pro spolupráci obcí v ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro téma odpadového hospodářství. Vzhledem k zaměření projektu

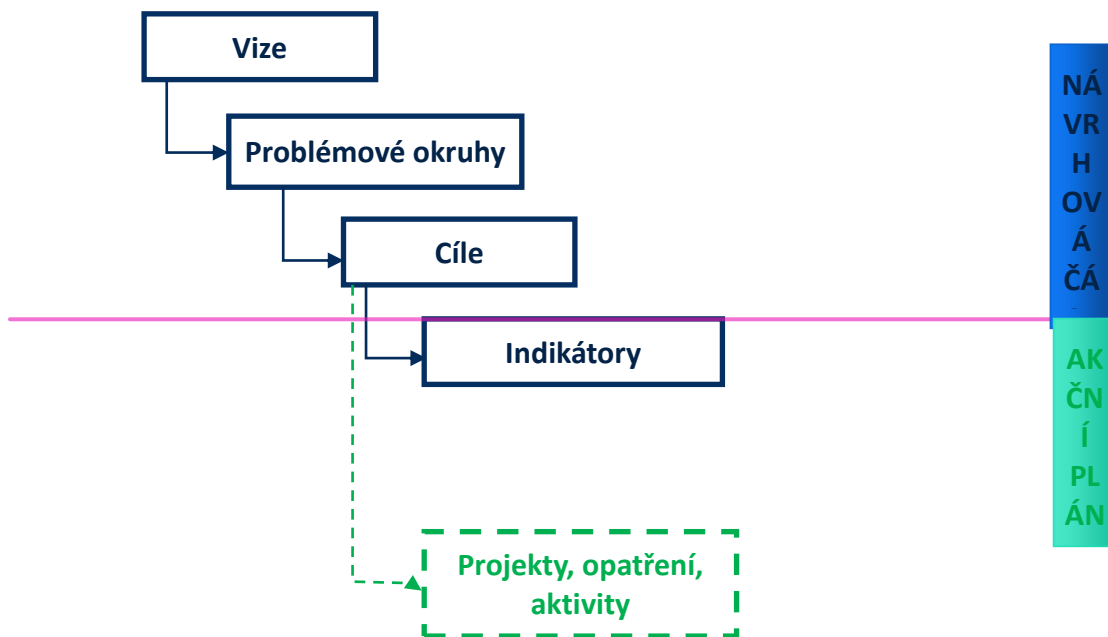
směřuje ke všem povinným tématům a ke zvolenému volitelnému tématu. Staví na silných stránkách identifikovaných ve SWOT analýze.

Vedle určení budoucího směřování vývoje může vize také sloužit jako marketingový nástroj území. Je doplněna o slogan, který bude využíván pro propagaci území jako celku dovnitř (občanům, politikům, školám, podnikatelům) a navenek (turistům, potenciálním investorům, složkám veřejné správy).

První verze struktury problémových okruhů byla vytvořena realizačním týmem na základě provedených analytických kroků a zpracovaných Nástinů opatření. Návrh problémových okruhů byl ověřen ve fokusních skupinách. Následně byly vytvořeny popisy cílů. Byli určeni garanti (správci) jednotlivých cílů, kteří zpracovali návrhy popisů, které byly podrobeny vnitřnímu připomínkovému řízení. Realizační tým jednotlivé cíle vzájemně porovnal, sjednotil jejich strukturu a úroveň detailnosti. Byl kladen důraz na vzájemnou provázanost cílů a jejich doplňkovost. Součástí tohoto procesu bylo také nastavení indikátorů, jimiž bude plnění cílů sledováno a hodnoceno.

Grafické znázornění vztahů mezi vizí, problémovými oblastmi, cíli a indikátory je zobrazeno v následujícím obrázku.

Graf 22: Schéma Návrhové části

5.2.2 Vize a problémové oblasti (okruhy)

Atraktivní Českolipsko – pro všechny chvíle života

Obce ORP Česká Lípa budou dbát na zajištění dostatečné kapacity škol a školských zařízení, o jejich dobrý technický stav a kvalitu pedagogických pracovníků. Sociální oblasti budou spolupracovat při tvorbě komunitních plánů, vytváření kapacity vhodného bydlení pro seniory a zabezpečení finančních prostředků na jeho provoz. Obce budou společně napomáhat vzniku dostupného bydlení a řešení otázky bezdomovectví. **V odpadovém hospodářství zajistí efektivní a ekonomický chod sozu a nakládání s komunálními odpady a vytvoří podmínky pro plnění legislativních požadavků a zlepšení úrovně životního prostředí v území ORP Česká Lípa.** V cestovním ruchu budou obce spolupracovat při vydávání propagačních materiálů a tvorbě turistických balíčků pro návštěvníky. Budou posilovat péči o vybudovaná zařízení pro turisty a budovat nová. Obce se budou podílet na vytvoření silného destinačního managementu. V oblasti protipovodňových opatření budou obce rozšiřovat výstražný systém. Společným jednáním budou iniciovat používání moderních svolávacích prostředků a společně budou i prosazovat své cíle při jednáních s orgány státní správy. V aglomeraci Česká Lípa budou zavádět nové trasy pro „cyklobusy“, budovat společně zázemí pro turisty na význačných místech, Obce budou společně usilovat o využití bývalého vojenského letiště Hradčany ke sportovně turistickým aktivitám.

Struktura problémových oblastí a cílů v tématu „Odpadové hospodářství“ je uvedena v níže uvedeném schématu.

Tabulka 155: Vize meziobecní spolupráce

Vize meziobecní spolupráce						
Odpadové hospodářství	Chybějící zařízení na třídění a recyklaci SKO - dotřídění odpadů			Zneužívání brownfields k zakládání černých skládek		Vysoké náklady při nakládání se SKO
	Přípravení podmínky pro třídění	Zabezpečení třídění a recyklace	Osvěta a informovanost obyvatel o ekologické nutnosti třídění SKO	Snižování celkového počtu nevyužívaných brownfields v území ORP Česká Lípa	Zvýšení ostrahy v lokalitách častého zakládání černých skládek	Propagační kampaň proti zakládání černých skládek

Problémový okruh 1: Chybějící zařízení na třídění a recyklaci SKO – dotřídění odpadů

Téměř veškerý SKO v území ORP Česká Lípa je ukládán na skládky. V ČR bylo v roce 2012 ukládáno na skládky 53,7 % vyprodukovaného KO. Předpokladem je, že největší část skládkovaného odpadu tvoří SKO (52 % z produkce KO v ORP Česká Lípa), produkce KO má navíc stoupající trend. Lze tedy říci, že přes 52 % z produkce KO je skládkováno, a to na skládkách, nacházejících se na území ORP (viz tab. č. 125). Na území je od prosince 2013 provozována mobilní třídící linka na skládce ve Volfarticích (ECO Volfartice). Výsledky třídění se nepodařilo zjistit pro nesdělení informací vedením firmy. Nicméně lze předpokládat, že uvedení této třídící linky do provozu nepřinese ani v dalších letech významnější změnu v nepříznivé situaci v rámci území ORP Česká Lípa.

Obrázek 6: Třídící linka ECO Volfartice

Tabulka 156: Skládky odpadů provozované na území ORP, současný stav

Provozovatelé zařízení	Adresa provozu na území ORP			Typ skládky z hlediska ukládaných odpadů (OO, NO, IO)	Stav skládky	Provozovatel / vlastník (O, S)	Poznámky
	Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ				
Ekoservis Ralsko, s.r.o.	Svébořice	Ralsko	561835	SO03	v provozu	S	
EKO Volfartice, a.s.	Volfartice 150	Volfartice	562220	SO03	v provozu	S	

Zdroj: dotazy obcím; statistická ročenka ŽP

Firmy zabezpečující v území ORP nakládání s odpady dosud neřeší změnu stávajícího systému ukládání na skládky bez jakékoli další manipulace, nároků na organizaci a zvýšení finanční náročnosti takové činnosti.

Tabulka 157: Nakládání s komunálními odpady (dále jen KO) a se směsným komunálním odpadem (dále jen SKO) na území ORP za rok 2012

Ukazatel na územní jednotce ORP, rok 2012	Hmotnost [t]	Podíl ukazatele SKO na KO [%]
Celková produkce KO od obcí	28 056,83	52,01
Celková produkce SKO od obcí	14 592,31	
Skládkování KO na území ORP	45 190,65	86,13
Skládkování SKO na území ORP	38 921,15	

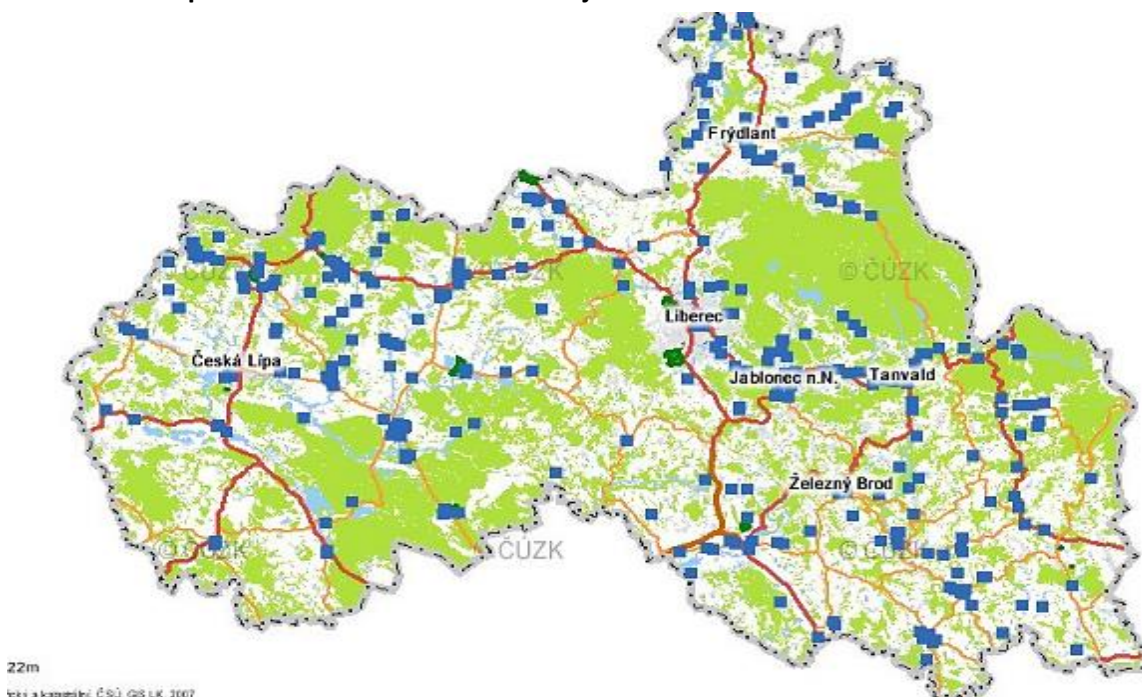
Zdroj: databáze GROUP ISOH

Po nabytí platnosti požadavku Plánu odpadového hospodářství ČR na nutnost využívání větší části produkovaných odpadů budou obce postaveny před tvrdou skutečností velmi malé kapacity zařízení pro třídění a využívání v oblasti ORP Česká Lípa a nutnost přepravy veškerého SKO do vzdálených zařízení s výrazným navýšením ceny jednak za dopravu, ale i za další zpracování. Dalším problémem bude nalezení volné kapacity pro umístění odpadů z území ORP Česká Lípa z důvodu upřednostnění řešení vlastních zdrojů.

Problémový okruh 2: Zneužívání brownfields k zakládání černých skládek

Na území ORP Česká Lípa je 65 opuštěných a nevyužívaných objektů a území (tzv. brownfields) které se stávají nejčastějším cílem umístování černých skládek. Jejich úplný seznam lze najít na adrese: <http://regionalni-rozvoj.kraj-lbc.cz/page3531>.

Obrázek 7: Mapa brownfields v Libereckém kraji

Zdroj: webové stránky Libereckého kraje

Objekty či území nejsou dostatečně zabezpečeny před zneužíváním a svým zdevastovaným vzhledem přímo vybízejí k zakládání černých skládek (přestože v dané obci je sběrný dvůr nebo jsou uskutečňovány pravidelné svozy nebezpečného a jiného odpadu). Tato území

nejsou ani často navštěvována obyvateli a tím skýtají pro potencialního zakladatele černé skládky potřebnou anonymitu.

Problém řeší obce samostatně průběžným odstraňováním černých skládek. Používané foto pasti nepřinášejí kýžený efekt s ohledem na menší množství zdokumentovaných případů. Řešením je zlepšení využívání brownfields k dalším aktivitám ať výrobním či jiným – ve využívaném objektu se černé skládky nedělají.

Problémový okruh 3: Vysoké náklady při nakládání se SKO

Dle průzkumu u obcí v území ORP Česká Lípa byly zjištěny značné rozdíly v cenách za nakládání s SKO. Ceny za sběr, svoz a skládkování odpadů v rámci SO ORP se pohybují v rozmezí 2728 – 4174 Kč za 1 t (dle studie IUMRO za rok 2012) a řadí se tak k nejdražším v rámci ČR. Přičemž skládky, na které SKO ukládám, jsou umístěny v centrálních lokalitách svozových oblastí – náklady na dopravu tedy nemohou být příčinou tak vysokých rozdílů v cenách.

Tabulka 158:Náklady na nakládání se SKO

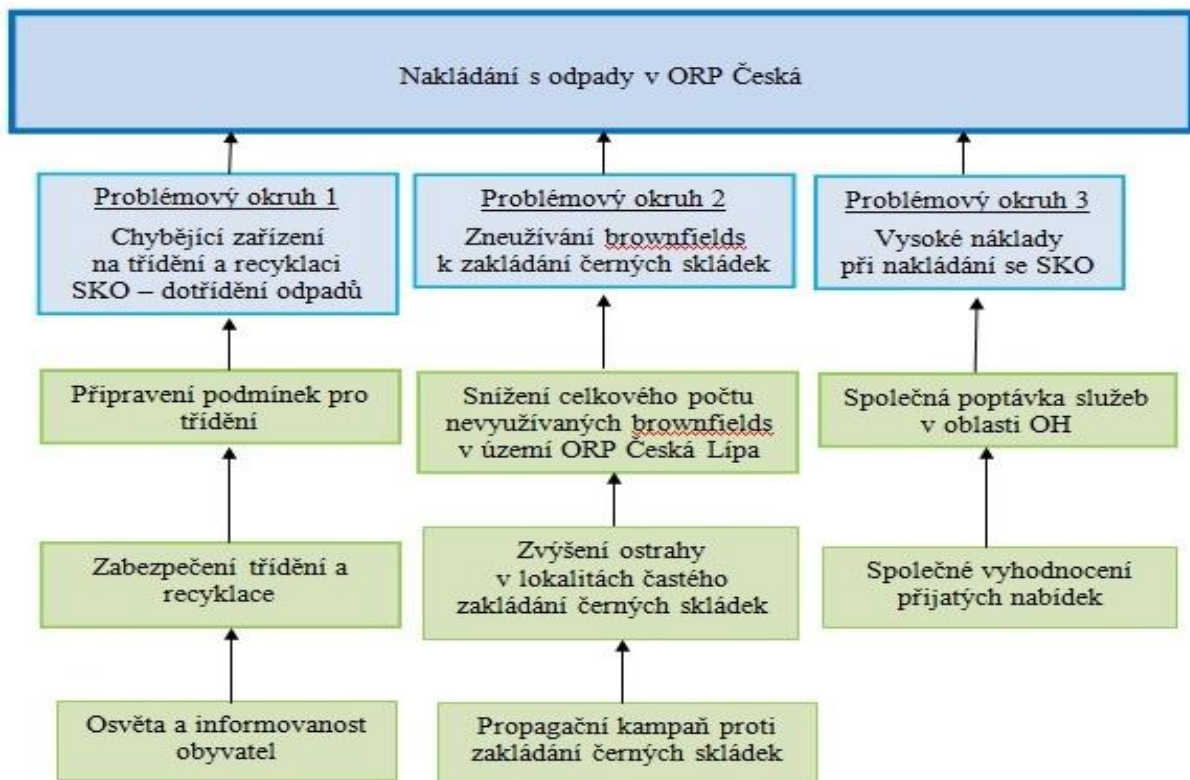
	<i>Do 1000Kč/t</i>	<i>1001 - 2000 Kč/t</i>	<i>2001 – 3000 K/čt</i>	<i>3001 Kč/t +</i>
<i>Počet obcí</i>	4	9	5	7

Zdroj: dotazy obcím

Na dotaz odpovědělo 61 % obcí z území ORP Česká Lípa. Ceny jsou domlouvány firmami jednotlivě po obcích. Jde zejména o menší množství odpadů, kterých se smlouva dotýká a nutnost pro obce zabezpečit pro občany odstranění odpadů. Rozdíl mezi vynaloženými prostředky na odstranění odpadů a vybranými poplatky je vždy dotován z obecních rozpočtů.

Stávající, v mnoha případech vysoká, cena by mohla do budoucna vzrůst o náklady spojené s přepravou do vzdálených zpracovatelských zařízení.

Graf 23: Schéma problémových okruhů

5.2.3 Popis cílů v jednotlivých oblastech

Tabulka 159: Problémový okruh 1.1

Problémový okruh 1	Chybějící zařízení na třídění a recyklaci SKO – dotřídění odpadů
Cíl 1.1	Přípravit podmínky pro třídění SKO
Popis cíle	Na území ORP Česká Lípa v současné době (od 12/2013) funguje jediná třídačka KO a to na skládce ve Volfarticích. Jedná se o pomaluběžný drtič DW 2560 doplněný bubnovým třídačem KOMPTECH MAXX. SKO je svozovými firmami odvážen na dvě funkční skládky a zde ukládán. S blížícím se termínem (r. 2024) který jednoznačně zastaví prosté ukládání KO na skládky je nutno vytipovat a připravit lokalitu pro umístění třídící linky
Hlavní opatření	<p>A. Vyhledání lokalit</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vytipování vhodných lokalit pro umístění zařízení • prodiskutování s odborníky na odpady • vyřazení nevhodných lokalit <p>B. Legislativní kroky</p> <ul style="list-style-type: none"> • projednání záměru v dotčených zastupitelstvech obcí a s občany • zapracování záměru do územního plánu dané obce • schválení nového územního plánu danou obcí
Název indikátorů k hodnocení	<ul style="list-style-type: none"> • počet vytipovaných lokalit • počet zapojených obcí
Správce cíle	město Ralsko- referent ŽP (Ing. Martina Dokoupilová)

Tabulka 160: Problémový okruh 1.2

Problémový okruh 1	Chybějící zařízení na třídění a využití SKO – dotřídění odpadů
Cíl 1.2	Zabezpečení třídění a recyklace SKO
Popis cíle	Pro zabezpečení požadavků legislativy po roce 2020 na třídění a další využití KO je nutno vyhledat partnera pro vybudování zařízení pro využití SKO a jeho následný provoz. Aktuální situace ukáže, zda se bude jednat o klasickou podnikatelskou firmu či zda bude zvolen komunální podnik ovládaný méně či více jednotlivými obcemi (i prostřednictvím DSO).
Hlavní opatření	<p>A. Rozhodnutí o formě (firma x komunální společnost)</p> <p>B. Příprava podkladů</p> <ul style="list-style-type: none"> • příprava podkladů k vyhlášení výběrového řízení • vyhlášení výběrového řízení <p>C. Výběr partnera</p> <ul style="list-style-type: none"> • příjem nabídek • kontrola kompletností jednotlivých nabídek • vyhodnocení nabídek • uzavření smluv s vítězem <p>D. Kontrola dodržení smluvních podmínek</p> <ul style="list-style-type: none"> • kontrola dodržování podmínek

Název indikátorů k hodnocení	<ul style="list-style-type: none"> počet smluvně zapojených obcí ze SO ORP Česká Lípa zahájení třídění a recyklace SKO
Správce cíle	město Ralsko- referent ŽP (Ing. Martina Dokoupilová)

Tabulka 161: Problémový okruh 1.3

Problémový okruh 1	Chybějící zařízení na třídění a recyklaci SKO – dotřídění odpadů
Cíl 1.3	Osvěta a informovanost obyvatel o ekologické nutnosti třídění SKO
Popis cíle	Připravit a realizovat společnou dlouhodobou informační a vzdělávací kampaň pro širokou veřejnost s využitím vhodných komunikačních nástrojů s cílem vysvětlení nutnosti vrátit k využití co nejvíce surovin a energie z odpadů
Hlavní opatření	<p>A. Přípravná fáze</p> <ul style="list-style-type: none"> příprava propagačních tiskových materiálů příprava rozhlasových vystoupení příprava televizních šotů konzultace připravených materiálů s odborníky a následná úprava <p>B. Realizační fáze</p> <ul style="list-style-type: none"> tisk a distribuce tištěných letáků realizace vystoupení v rozhlasu a TV (hlavně v regionálním)
Název indikátorů k hodnocení	<ul style="list-style-type: none"> počet akcí v rámci společné informační kampaně počet adresně oslovených občanů počet realizovaných akcí v území
Správce cíle	město Ralsko- referent ŽP (Ing. Martina Dokoupilová)

Tabulka 162: Problémový okruh 2.1

Problémový okruh 2	Zneužívání brownfields k zakládání černých skládek
Cíl 2.1	Snížení celkového počtu nevyužívaných brownfields v území ORP Česká Lípa
Popis cíle	Rozsáhlá území a četné nevyužívané objekty (brownfields) svádějí k zakládání černých skládek. Mnohdy se zde projevuje laxnost vlastníka k tomuto stavu. Cílem tohoto opatření je zvýšit motivaci vlastníků na změnu tohoto nepříznivého stavu a nalezení nového využití pro opuštěné objekty. U pozemků pak jde o uvedení do stavu, který nebude vzbuzovat dojem ladem ležícího pozemku, který nikomu nepatří.
Hlavní opatření	<p>A. Příprava podkladů</p> <ul style="list-style-type: none"> vytvoření úplné databáze brownfields vyhledání vlastníků <p>B. Přesvědčovací fáze</p> <ul style="list-style-type: none"> společný „nátlak“ na tyto subjekty s cílem zabezpečit jejich zájem o stav objektu (pozemku)
Název indikátorů k hodnocení cíle	<ul style="list-style-type: none"> počet nevyužívaných a nezabezpečených brownfields
Správce cíle	město Ralsko- referent ŽP (Ing. Martina Dokoupilová)

Tabulka 163: Problémový okruh 2.2

Problémový okruh 2	Zneužívání brownfields k zakládání černých skládek
Cíl 2.2	Zvýšení ostrahy v lokalitách častého zakládání černých skládek
Popis cíle	Na vytipovaných – nejvíce a nejčastěji zneužívaných místech zvýšit kontrolní činnost. Kontrolní činnost mohou vykonávat příslušníci Obecní policie, státní policie i vlastníci konkrétních lokalit, nebo najaté bezpečnostní a hlídací firmy. Ke kontrolám lze využít i technické pomůcky např. foto pastí.
Hlavní opatření	<p>A. Přípravná fáze</p> <ul style="list-style-type: none"> • zjištění možných účastníků ochrany • jednání s Policií ČR, vlastníky, popř. s hlídacími firmami <p>B. Realizace</p> <ul style="list-style-type: none"> • instalace informativních tabulek o místě nedovolené skládky a upozornění na zvýšený dohled • instalace technických pomůcek <p>C. Kontrola a vyhodnocení</p> <ul style="list-style-type: none"> • kontrola výkonu kontrolní činnosti • vyhodnocení účinnosti přijatých opatření
Název indikátorů k hodnocení cíle	<ul style="list-style-type: none"> • průměrný počet provedených kontrol na jednu lokalitu brownfields
Správce cíle	město Ralsko- referent ŽP (Ing. Martina Dokoupilová)

Tabulka 164: Problémový okruh 2.3

Problémový okruh 2	Zneužívání brownfields k zakládání černých skládek
Cíl 2.3	Propagační kampaň proti zakládání černých skládek
Popis cíle	Připravit a realizovat společnou dlouhodobou informační a vzdělávací kampaň pro širokou veřejnost s využitím vhodných komunikačních nástrojů. V kampani připomenout možnosti odkládání odpadů do Sběrných dvorů nebo při mobilních svozech apod.
Hlavní opatření	<p>A. Přípravná fáze</p> <ul style="list-style-type: none"> • příprava propagačních tiskových materiálů • příprava rozhlasových vystoupení • příprava televizních šotů • konzultace připravených materiálů s odborníky a následná úprava <p>B. Realizační fáze</p> <ul style="list-style-type: none"> • tisk a distribuce tištěných letáků • realizace vystoupení v rozhlase a TV (hlavně v regionálním)
Název indikátorů k hodnocení cíle	<ul style="list-style-type: none"> • Počet obcí zapojených do informační kampaně
Správce cíle	město Ralsko- referent ŽP (Ing. Martina Dokoupilová)

Tabulka 165: Problémový okruh 3.1

Problémový okruh 3	Vysoké náklady při nakládání se SKO
Cíl 3.1	Společná poptávka služeb v oblasti OH
Popis cíle	Z výsledků porovnání nákladů na odpadové hospodářství (IUMRO 2012) je zřejmé, že ve SO ORP Česká Lípa jsou tyto náklady velmi vysoké. (Ceny za sběr, svoz a skládkování odpadů se pohybují v rozmezí 2728 – 4174 Kč za 1 t. Průměrná cena v ČR je 2548,50 Kč za 1 t a v Libereckém kraji je to 3050,00 Kč za 1 t (data dle studie IUMRO za rok 2012) a řadí se tak k nejdražším v rámci ČR.) Společným výběrem svozové firmy dojde ke snížení těchto nákladů. Důležitým faktorem bude pro firmy zajímavé množství nabízených odpadů – velikost zakázky. Dále je třeba důkladně rozmyslet a zadat celou zakázku najednou, nebo rozčlenění na porovnatelné částky.
Hlavní opatření	<p>A. Přípravná jednání</p> <ul style="list-style-type: none"> dohoda obcí majících zájem o další společný postup rozbor stávajících smluv výběr vhodného zpracovatele výběrového řízení a uzavření smlouvy <p>B. Zadání výběrového řízení</p> <ul style="list-style-type: none"> příprava podkladů pro výběrové řízení vyhlášení výběrového řízení <p>C. vyhodnocení předložených nabídek</p> <ul style="list-style-type: none"> vyhodnocení obdržených nabídek zvolenou komisí projednání výsledku soutěže v jednotlivých zastupitelstvech <p>D. Uzavření smlouvy a kontrola</p> <ul style="list-style-type: none"> uzavření smlouvy (smluv) s vítězem soutěže kontrola dodržování smluvních podmínek Vyhodnocení úspory v % bodech
Název indikátorů k hodnocení cíle	<ul style="list-style-type: none"> počet obcí, zapojených do společného řešení výběru služeb průměrná výše úspor
Správce cíle	město Ralsko- referent ŽP (Ing. Martina Dokoupilová)

5.2.4 Indikátory

Tabulka 166: Indikátor Okruh 1

Cíl	1. Chybějící zařízení na třídění a nakládání SKO – dotřídění odpadů		
Číslo indikátoru	1		
Název indikátoru	Existence funkčního zařízení		
Měrná jednotka	splněno – ano / ne		
Správce měřítka	město Ralsko- referent ŽP (Ing. Martina Dokoupilová)		
Roky	2013	2017	2020
Plán		ne	ano
Skutečnost	ne		
Popis měřítka:	Měřítka hodnotí vybavenost území zařízení pro třídění SKO		
Metodika a výpočet:	existence vybudovaného zařízení		
Zdroj čerpání dat:	informace od příslušné obce, na jejímž území je zařízení vybudováno		

Tabulka 167: Indikátor Okruh 2

Cíl	Zneužívání brownfields k zakládání černých skládek		
Číslo indikátoru	2		
Název indikátoru	snížení počtu nevyužívaných brownfields		
Měrná jednotka	počet nevyužívaných brownfields		
Správce měřítka	město Ralsko- referent ŽP (Ing. Martina Dokoupilová)		
Roky	2013	2017	2020
Plán		55	40
Skutečnost	65		
Popis měřítka:	V území ORP Česká Lípa se nachází značné množství nezabezpečených brownfields z nichž je většina znečištěna černými skládkami. Převedením brownfields do normálního využívání se sníží i počet lokalit nabízejících se k založení černé skládky.		
Metodika a výpočet:	Dotazem na KÚ LBC kraje (webové stránky) bude zjištěn aktuální počet brownfields v ORP		
Zdroj čerpání dat:	Krajský úřad Libereckého kraje; Odbor regionálního rozvoje; oddělení přípravy a řízení projektů http://regionalni-rozvoj.kraj-lbc.cz/page3531		

Tabulka 168: Indikátor Okruh 3

Cíl	Vysoké náklady při nakládání se SKO		
Číslo indikátoru	3		
Název indikátoru	Procentuální snížení nákladů		
Měrná jednotka	%		
Správce měřítka	město Ralsko- referent ŽP (Ing. Martina Dokoupilová)		
Roky	2013	2017	2020
Plán		5	10
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Po uzavření nových konkrétních smluv s vítězi soutěže bude vypočtena procentní výše úspor u jednotlivých obcí jako porovnání s předchozím rokem. Správce měřítka tuto hodnotu zprůměruje v rámci všech zúčastněných obcí.		
Metodika a výpočet:	Procentní vyjádření úspor proti předchozímu roku		
Zdroj čerpání dat:	Informace od zúčastněných obcí		

Tabulka 169: Indikátor 1.1

Cíl	Připravít podmínky pro třídění SKO		
Číslo indikátoru	1		
Název indikátoru	Připravenost podmínek pro výběr lokality a výběr dodavatelské firmy		
Měrná jednotka	splněno – ano / ne		
Správce měřítka	město Ralsko- referent ŽP (Ing. Martina Dokoupilová)		
Roky	2013	2017	2020
Plán		ano	ano
Skutečnost	ne		
Popis měřítka:	Měřítka hodnotí celkovou připravenost zúčastněných obcí na výběr vhodné lokality a podmínek pro výběr nejvhodnějšího partnera k zabezpečení třídění KO – lokalita bude odsouhlasena zastupitelstvem obce k danému využití		
Metodika a výpočet:	vyhodnocení předložených materiálů		
Zdroj čerpání dat:	informace od komise delegované zúčastněnými obcemi		

Tabulka 170: Indikátor 1.2

Cíl	Zabezpečení třídění a recyklace SKO		
Číslo indikátoru	2		
Název indikátoru	Vybudování třídící linky a zahájení provozu		
Měrná jednotka	počet		
Správce měřítka	město Ralsko- referent ŽP (Ing. Martina Dokoupilová)		
Roky	2013	2017	2020
Plán		2/5	2/10
Skutečnost	1/1		
Popis měřítka:	Budou vytipováni vhodní partneři (firmy) pro realizaci záměru vybudování a provozu třídírny SKO. Do tipování je nutno zakalkulovat jejich odbornost a ochotu podílet se na řešení dané problematiky. Posléze budou tyto vytipovaní partneři osloveni ve výběrovém řízení a nabídnuta jim možnost realizace záměru vybudování a provozu třídícího zařízení. Následovat bude vybudování – instalace třídící linky a spuštění jejího provozu. Bude sledován počet obcí ze SO ORP Č.Lípa využívající toto zařízení.		
Metodika a výpočet:	Součet počtu vybudovaných a zprovozněných třídících linek a počet obcí toto zařízení využívající.		
Zdroj čerpání dat:	Informace od příslušných úřadů a fyzická návštěva zařízení		

Tabulka 171: Indikátor 1.3

Cíl	Osvěta a informovanost obyvatel		
Číslo indikátoru	3		
Název indikátoru	Počet akcí v rámci společné informační kampaně/počet zapojených obcí		
Měrná jednotka	počet / počet		
Správce měřítka	město Ralsko- referent ŽP (Ing. Martina Dokoupilová)		
Roky	2013	2017	2020
Plán		3/10	5/10
Skutečnost	0/0		
Popis měřítka:	Bude připravena mediální kampaň o potřebě a výhodnosti třídění KO. Bude využito letáků, článků v místním tisku vydávaném obcemi a vysílání regionální TV. Pro tuto kampaň budou připraveny tiskové a video materiály s ukázkami dobrých příkladů z jiných obcí. Starostům obcí (popřípadě zastupitelstvům) bude vysvětlována důležitost třídění odpadů.		
Metodika a výpočet:	Součet jednotlivých akcí. / součet zúčastněných obcí		
Zdroj čerpání dat:	Informace od zúčastněných obcí		

Tabulka 172: Indikátor 2.1

Cíl	Snížení celkového počtu brownfields v území ORP Česká Lípa		
Číslo indikátoru	4		
Název indikátoru	Snížení celkového počtu nevyužívaných brownfields v území ORP Česká Lípa		
Měrná jednotka	počet		
Správce měřítka	město Ralsko- referent ŽP (Ing. Martina Dokoupilová)		
Roky	2013	2017	2020
Plán		55	40
Skutečnost	65		
Popis měřítka:	V území ORP Česká Lípa se nachází značné množství nezabezpečených brownfields z nichž je většina znečištěna černými skládkami. Převedením brownfields do normálního využívání se sníží i počet lokalit nabízejících se k založení černé skládky.		
Metodika a výpočet:	Dotazem na KÚ LBC kraje (webové stránky) bude zjištěn aktuální počet brownfields v ORP		
Zdroj čerpání dat:	Krajský úřad Libereckého kraje; Odbor regionálního rozvoje; oddělení přípravy a řízení projektů http://regionalni-rozvoj.kraj-lbc.cz/page3531		

Tabulka 173: Indikátor 2.2

Cíl	Zvýšení ostrahy v lokalitách častého zakládání černých skládek		
Číslo indikátoru	5		
Název indikátoru	Průměrný počet provedených kontrol na jednu lokalitu brownfields		
Měrná jednotka	počet		
Správce měřítka	město Ralsko- referent ŽP (Ing. Martina Dokoupilová)		
Roky	2013	2017	2020
Plán		10	15
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Bude navázána spolupráce se státní a obecními policiemi a vlastníky daných brownfields. Budou vyzváni k intenzivní kontrole lokalit a oddělené evidenci provedených kontrol v těchto lokalitách. 1x ročně budou informace hromadně vyhodnoceny		
Metodika a výpočet:	Celkový počet kontrol brownfields / aktuální počet brownfields		
Zdroj čerpání dat:	Celkový počet kontrol bude součet od aktérů kontrolní činnosti. Aktuální počet brownfields bude zjištěn na webu http://regionalni-rozvoj.kraj-lbc.cz/page3531 .		

Tabulka 174: Indikátor 2.3

Cíl	Propagační kampaň proti zakládání černých skládek		
Číslo indikátoru	6		
Název indikátoru	Počet obcí zapojených do propagační kampaně		
Měrná jednotka	počet		
Správce měřítka	město Ralsko- referent ŽP (Ing. Martina Dokoupilová)		
Roky	2013	2017	2020
Plán		30	30
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Záměrem je zapojit co nejvíce obcí k aktivní účasti v kampani a tím oslovit co nejvíce obyvatel a návštěvníků.		
Metodika a výpočet:	Počet zapojených obcí		
Zdroj čerpání dat:	Dotaz na zúčastněné obce – doložení způsobu provedení propagační kampaně		

Tabulka 175: Indikátor 3.1

Cíl	Společná poptávka služeb v oblasti OH		
Číslo indikátoru	7		
Název indikátoru	Počet uskutečněných soutěží		
Měrná jednotka	počet		
Správce měřítka	město Ralsko- referent ŽP (Ing. Martina Dokoupilová)		
Roky	2013	2017	2020
Plán		2/10	3/30
Skutečnost	0/0		
Popis měřítka:	V první fázi budou prodiskutovány a ujednoceny (vybrány nejvhodnější) požadavky na služby spojené se svozem SKO z obcí. Z těchto podkladů bude vypracována zadávací dokumentace. Po projednání zpracované zadávací dokumentace bude provedeno zveřejnění nabídky k výběru dodavatele v jednotlivých DSO na území ORP Česká Lípa. Sledován bude i počet spolupracujících obcí.		
Metodika a výpočet:	součet provedených soutěží, elektronických dražeb apod. Počet obcí zúčastněných na aukci.		
Zdroj čerpání dat:	Dotaz na zástupce DSO		

5.3 Pravidla pro řízení strategie

5.3.1 Systém monitorování a hodnocení realizace strategie

Pro řízení strategie bude ustaven **manažer strategie**. Manažer zodpovídá za celkovou koordinaci všech aktivit souvisejících s jejím řízením. Je zodpovědný za to, že se se schválenou strategií bude pracovat, že zodpovědné subjekty budou usilovat o její naplnění a že se bude vyhodnocovat, zda se daří přispívat k plnění stanovených cílů.

Manažer strategie je výkonnou a koordinační jednotkou, ale pro výkon své činnosti potřebuje součinnost orgánů, které mohou rozhodovat. Tím je **řídící skupina**. Řídící skupina činí klíčová rozhodnutí při naplňování strategie, zejména týkající se jejích změn a úprav, ale také schvalování akčního plánu. Řídící skupina schvaluje vyhodnocení strategie a přijímá opatření vyplývající ze závěrů hodnocení.

Tabulka 176: Složení řídící skupiny

Složení řídící skupiny	

Pro řízení strategie jsou důležití **správci cílů**. Správce cíle není osoba, která by měla za úkol daný cíl samostatně zrealizovat. Jeho rolí je hlídat, aby se na plnění cíle nezapomnělo. Je to osoba, která bude v území iniciovat kroky směřující k plnění cíle, bude komunikovat s ostatními subjekty v území, bude dbát nad tím, aby se do budoucích akčních plánů dostávaly konkrétní kroky, které přispějí k plnění cíle, bude kontrolovat, že do příslušného rozpočtu budou zahrnuty prostředky určené k plnění cíle. Ostatní subjekty v území však mají společnou povinnost spolu s gestorem aktivně usilovat o plnění cíle. Správce cíle také bude v následujících letech sledovat prostřednictvím indikátorů, zda je cíle dosahováno. V další budoucí spolupráci bude tuto informaci poskytovat ostatním městům a obcím a společně budou hledat další řešení k přibližování se stanovenému cíli.

Tabulka 177: Správci cílů

Správci cílů		
Číslo cíle	Název cíle	Správce cíle
1.1	Připravit podmínky pro třídění SKO	Město Ralsko; Referent ŽP; Ing. Martina Dokoupilová
1.2	Zabezpečení třídění a recyklace SKO	Město Ralsko; Referent ŽP; Ing. Martina Dokoupilová
1.3	Osvěta a informovanost obyvatel o ekologické nutnosti třídění SKO	Město Ralsko; Referent ŽP; Ing. Martina Dokoupilová
2.1	Snížení celkového počtu brownfields v území SO ORP Česká Lípa	Město Ralsko; Referent ŽP; Ing. Martina Dokoupilová
2.2	Zvýšení ostrahy v lokalitách častého zakládání černých skládek	Město Ralsko; Referent ŽP; Ing. Martina Dokoupilová
2.3	Propagační kampaň proti zakládání černých skládek	Město Ralsko; Referent ŽP; Ing. Martina Dokoupilová

Gestoři indikátorů jsou osoby, které zodpovídají za zjištění hodnot indikátoru v souladu se stanovenou definicí a metodikou výpočtu. Dodávají podklady příslušnému správci cíle.

Tabulka 178: Gestoři indikátorů

Gestoři indikátorů		
Číslo indikátoru	Název indikátoru	Gestor indikátoru
Okruh 1	Existence funkčního zařízení	Město Ralsko; referent ŽP; Ing. Martina Dokoupilová
Okruh 2	Snížení počtu nevyužívaných brownfields	Město Ralsko; referent ŽP; Ing. Martina Dokoupilová
Okruh 3	Procentuální snížení nákladů	Město Ralsko; referent ŽP; Ing. Martina Dokoupilová
1.1	Přípravenost podmínek pro výběr lokality a výběr dodavatelské firmy	Město Ralsko; referent ŽP; Ing. Martina Dokoupilová
1.2	Vybudování třídící linky a zahájení provozu	Město Ralsko; referent ŽP; Ing. Martina Dokoupilová
1.3	Počet akcí v rámci společné informační kampaně / počet zapojených obcí	Město Ralsko; referent ŽP; Ing. Martina Dokoupilová
2.1	Snížení celkového počtu nevyužívaných brownfields v území ORP Česká Lípa	Město Ralsko; referent ŽP; Ing. Martina Dokoupilová
2.2	Průměrný počet provedených kontrol na jednu lokalitu brownfields	Město Ralsko; referent ŽP; Ing. Martina Dokoupilová
3.1	Počet obcí zapojených do propagační kampaně	Město Ralsko; referent ŽP; Ing. Martina Dokoupilová
3.2	Počet uskutečněných soutěží	Město Ralsko; referent ŽP; Ing. Martina Dokoupilová

Strategie bude naplňována především projekty zařazenými do každoročně schvalovaného akčního plánu (viz kapitola 5.3.3 souhrnného dokumentu). Projekty zařazené do akčního plánu by pak měly naplňovat stanovené cíle.

Naplňování strategického dokumentu musí být měřeno a pravidelně vyhodnocováno. Pro jednotlivé cíle byly nastaveny indikátory a k nim nastavená metodika – tj. způsob sledování a vyhodnocování daného indikátoru. Ke každému indikátoru je také nastaven jeho správce (gestor), který je zodpovědný za sledování jeho vývoje a porovnání s cílovou hodnotou.

Tabulka 179: hlavní zodpovědnosti v procesu implementace strategie

Činnost v rámci implementace	Zodpovědná osoba/subjekt	Termín
Koordinace implementačních aktivit	manažer strategie	průběžně
Návrh projektů do akčního plánu	správci cílů	2x ročně
Výběr projektů do akčního plánu	řídící skupina	1x ročně
Předložení akčního plánu ke schválení na následující rok	manažer strategie	1x ročně
Vyhodnocení indikátorů za předchozí rok	gestoři indikátorů	1x ročně
Vyhodnocení plnění akčního plánu za předchozí rok	manažer strategie	2x ročně
Projednání vyhodnocení indikátorů a plnění akčního plánu za předchozí rok	řídící skupina	1x ročně

5.3.2 Systém změn strategie

V průběhu realizace Strategie může dojít k objektivní potřebě dílčí změny tj. ve formě úpravy cíle, či indikátoru. Tato potřeba může být způsobena jak vnějšími (např. rozhodnutí vlády, či EU), tak vnitřními (potřeba změny vyvstane při průběžném monitorování cílů Strategie) faktory. Rozhodnutí, zda je nutné některé části Strategie upravit bude následovat každoročně po vyhodnocení indikátorů za předchozí rok a po vyhodnocení akčního plánu. Pokud se ukáže, že realizací projektů nedošlo k uspokojivému vývoji příslušného indikátoru, je nutné blíže zanalyzovat příčiny takového vývoje. Nejedná-li se o neočekávané vnější vlivy (povodeň, hospodářská krize apod.), pak může být příčina buď na straně chybně nastaveného cíle či přiřazeného indikátoru, anebo na straně nefunkčnosti projektu vzhledem ke stanovenému cíli. V obou případech je nutné, aby správce cíle navrhl opatření ke změně. Může se jednat buď o návrh vhodnějšího typu projektu do akčního plánu, nebo o přeformulování cíle. Takovou změnu je nutno důkladně prodiskutovat s dotčenými subjekty (ideálně v rámci fokusní skupiny) a následně změnu navrhnout řídicí skupině. Řídicí skupina rozhodne o schválení či neschválení změny.

5.3.3 Akční plán

Akční plán je dokumentem, jehož cílem je upřesnit strategický plán v krátkodobém časovém horizontu. Akční plán ze strategického plánu vychází a určuje, jakými konkrétními kroky či projekty budou naplňovány příslušné cíle uvedené ve strategickém plánu. Akční plán se zpracovává vždy na následující rok.

U každé aktivity musí být zřejmé, k naplnění jakého cíle přispívá. Sestavování akčního plánu musí být v souladu se strategickým plánem, ale také s připravovaným rozpočtem na následující rok. Projekty zařazené do akčního plánu musí být kryty rozpočtem nebo jiným (externím) zdrojem financování. Pokud nebude k projektům vybraným do akčního plánu jednoznačně přiřazen zdroj financování, budou z akčního plánu vyřazeny.

Proces přípravy akčního plánu je třeba vnímat jako **proces dlouhodobý a opakovaný**, postupující celým kalendářním rokem. Příprava akčního plánu probíhá souběžně s přípravou rozpočtu (dobrovolného svazku obcí nebo rozpočtů jednotlivých měst a obcí). Nejprve dochází ke sběru podnětů na realizaci projektů od jednotlivých měst a obcí. Následně dochází k výběru těch aktivit, které je z věcného, časového a finančního hlediska možné realizovat v příštím roce. Nakonec dochází k přijetí rozhodnutí o přehledu konkrétních aktivit zařazených do akčního plánu pro následující rok.

V prvním pololetí roku, který následuje pro realizaci akčního plánu, by mělo dojít k jeho vyhodnocení.

Tabulka 180: Harmonogram procesů při přípravě, realizaci a vyhodnocení akčních plánů

Čtvrtletí	Rok 2015				Rok 2016				Rok 2017				Rok 2018	
	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.
Akční plán na r. 2016														
Příprava														
Realizace														
Vyhodnocení														
Akční plán na r. 2017														
Příprava														
Realizace														
Vyhodnocení														

Akční plán může být vypracován pomocí tabulky, která obsahuje číslo cíle, ke kterému se projekt váže, název projektu, orientační rozpočet, zdroj financování, harmonogram, nositel projektu, aktuální stav připravenosti.

Tabulka 181: Akční plán

Cíl	Název projektu	Náklady	Zdroj financování	Termín realizace	Nositel projektu	Připravenost

Do tabulky se uvádějí následující informace:

Cíl – název cíle stanoveného ve strategii, k němuž se projekt váže

Název projektu – konkrétní název projektu, který naplňuje daný cíl

Náklady – orientační finanční objem. Vzhledem k tomu, že se jedná o hrubý návrh akčního plánu, jde o odhad finančních nákladů. Náklady budou dále zpřesňovány.

Zdroj financování – snahou je co nejefektivnější hospodaření, proto je vhodné uvést vhodný zdroj financování z konkrétního dotačního zdroje (národní granty, evropské fondy apod.). V tom případě je nutné do akčního plánu uvést také podíly financování (např. 85 % dotace, 15 % rozpočet DSO). Tam, kde budou projekty již dostatečně konkrétní, je možné hledat příslušnou dotační možnost v připravovaných operačních programech Evropských strukturálních a investičních fondů.

Tam, kde je od počátku zřejmé, že zdrojem financování nemůže být žádný dotační program, je vhodné do zdroje financování uvést rozpočet té organizace, která financování projektu plánuje (konkrétní obec, více obcí, dobrovolný svazek obcí).

Termín realizace – jedná se o další údaj, který je v této fázi orientační a předpokládá se jeho postupné upřesňování. Pokud se jedná o víceleté projekty, je nutné uvést alespoň roky jeho realizace, vhodnější však je uvést i měsíce (zejména u akcí, které budou realizovány v rámci jednoho roku).

Nositel projektu – uvádí se subjekt, který bude mít realizaci projektu na starosti. V případě DSO to většinou bude svazek obcí, v případě neformální spolupráce obcí může jít o jednu konkrétní obec, která bude mít zodpovědnost za zpracování žádosti o dotaci a její realizaci, na jejímž území se bude projekt realizovat, která bude organizovat výběrové řízení apod. Samozřejmě se počítá s aktivní účastí ostatních obcí, nositel je však tzv. lead-partnerem.

Připravenost – pro doplnění informací o reálnosti projektu, přesnosti jeho rozpočtu a načasování je vhodné uvést, v jakém stavu se projekt nachází. Většinou se stručně uvádí, zda se jedná o projekt ve fázi záměru, nebo zda již byla vytvořena studie, která jej blíže popisuje. Dalšími milníky může být zpracovaná projektová dokumentace, vydané stavební povolení či vybraný zhotovitel na základě výběrového řízení.

Pokud bude cíl naplňován po dobu několika let, je možné do akčního plánu uvést také orientační **zásobník projektů/aktivit** (samostatná tabulka ve stejné struktuře), které nejsou financovatelné z rozpočtu příštího roku, ale s nimiž se uvažuje v dalších letech. Takový zásobník by byl pouze orientační a sloužil by jako jeden z podkladů pro sestavování akčních plánů na další roky. Je vhodný z toho důvodu, že při případných personálních změnách bude na jednom místě zaznamenáno, s čím projektový tým počítal jako s aktivitami vhodnými k realizaci za účelem dosažení cíle. Veškeré údaje by byly v tom případě orientační

(harmonogram, náklady) a upřesňovaly by se při sestavování dalšího akčního plánu na následující rok.

V prvním pololetí roku, který následuje po realizaci akčního plánu, by mělo dojít k jeho **vyhodnocení**. V rámci vyhodnocení budou posouzeny jednotlivé projekty, které byly navrženy v akčním plánu k realizaci.

U zrealizovaných projektů bude posouzeno především to, zda byly udrženy náklady, které byly v akčním plánu orientačně uvedeny, a souladu skutečného harmonogramu s předpokládaným. V případě odchylek budou vyhodnoceny důvody, proč k nim došlo. Z takto učiněných vyhodnocení by měly být přijaty adekvátní závěry (např. do budoucna zpřesnit odhady nákladů, zaměřit se na kvalitu výběrových řízení s důrazem na minimalizaci víceprací, při nastavování harmonogramu brát v potaz rizika, která mohou projekt zbrzdit apod.).

Zároveň je nutné znovu vyhodnotit, jak se vyvinuly hodnoty indikátorů po realizaci projektů. Tím dojdeme k dílčímu závěru, zda zrealizované projekty jsou vzhledem k vytyčeným cílům efektivní a účinné. V případě, že se hodnoty indikátorů nevyvíjejí příznivým směrem, je nutné přemýšlet o přehodnocení projektů, které jsou naplánovány k plnění cílů.

U nezrealizovaných projektů je nutné analyzovat důvody, proč k realizaci nedošlo (do akčního plánu by měly vstupovat jen reálné projekty a aktivity).

5.4 Závěr a postup zpracování

5.4.1 Shrnutí

Odpadové hospodářství je oblastí kde dosud města a obce SO ORO Česká Lípa nespolupracovaly, přestože problémy které vyplynuly z analýzy území, ukazují na téměř shodné problémy většiny měst a obcí. Dokladem je připravovaný společný výběr firmy na svoz, třídění, využívání a odstraňování komunálního odpadu. Cílem této aktivity je jednoznačně snížení nákladů na tuto činnost.

Dalším problémovým okruhem je značný počet tzv. brownfields a jejich zneužívání k zakládání černých skládek. Spoluprací obcí bude lépe dosaženo plošného efektu a u tisku propagačních materiálů i k finanční úspoře při tisku většího objemu.

Třetím problémovým okruhem je legislativní změna, která s platností od r. 2025 striktně zakazuje skládkování netříděného odpadu. Zde je třeba ve značném časovém předstihu vytvořit podmínky pro naplnění požadavků zákona a je zde zcela nevyhnutelná nutná spolupráce obcí.

Pro vyřešení identifikovaných problémů byly stanoveny rozvojové cíle, které umožňují sestavování konkrétních akčních plánů. Realizací těchto plánů lze dosáhnout zlepšení nebo úplného odstranění problémů. Každému cíli je přiřazen gestor, jenž ho bude sledovat a iniciovat jeho plnění. Pro posouzení naplňování daných cílů jsou stanoveny indikátory určující výchozí a požadovanou závěrečnou hodnotu, kterou chceme postupně dosáhnout.

5.4.2 Popis postupu strategie

Doba zpracování návrhové části strategie: 2. pololetí 2014

Zpracovatel návrhové části strategie: Jindřich Šolc

Při sestavování strategie byly činěny následující kroky:

- identifikace problémových okruhů na základě analýzy
- projednání prvních problémových okruhů na 1. oficiálním setkání starostů
- ověření problémových okruhů při jednání fokusní skupiny
- popsání problémových okruhů
- navržení hlavních opatření pro dosažení cíle
- oslovení gestorů jednotlivých cílů
- stanovení indikátorů k měření úspěšnosti strategie

5.5 Přílohy

Příloha 1: Seznam zkratk	169
Příloha 2: Produkce ostatních odpadů (OO) a produkce nebezpečných odpadů (NO) za období 2008-2012	171
Příloha 3: Graf celkové produkce odpadů, produkce OO a NO na území ORP za období 2008 - 2012	172
Příloha 4: Celková produkce KO na území ORP za období 2008-2012 podrobně	173
Příloha 5: Celková produkce odpadů na území ORP (produkce KO a produkce směsného komunálního odpadu (SKO)) za období 2008-2012	175
Příloha 6: Graf podílu KO a podíl SKO na celkové produkci odpadů na území ORP za období 2008 - 2012	176
Příloha 7: Separovaný sběr odpadů na území ORP za období 2008-2012	177
Příloha 8: Graf separovaného sběru odpadů na území ORP za období 2008 - 2012	178
Příloha 9: Celková produkce BRO na území ORP za období 2008-2012 podrobně	179
Příloha 10: Graf identifikace pěti hlavních druhů BRO na území ORP za období 2008 - 2012	182
Příloha 11: Podíl biologicky rozložitelného komunálního odpadu (BRKO) na celkové produkci BRO na území ORP za období 2008-2012	183
Příloha 12: Graf podílu množství BRKO na množství BRO na území ORP za období 2008 - 2012	184
Příloha 13: Nakládání s odpady celkově na území ORP za období 2008-2012	185
Příloha 14: Graf nakládání s odpady celkově na území ORP za období 2008 – 2012, využití a odstranění	186
Příloha 15: Nakládání s komunálními odpady (KO) a se směsným komunálním odpadem (SKO) na území ORP za období 2008-2012	187
Příloha 16: Graf nakládání s KO na území ORP za období 2008 – 2012, využití a odstranění KO	188
Příloha 17: Nakládání se separovaným sběrem na území ORP za období 2008-2012)	189
Příloha 18: Graf materiálového využití separovaného odpadu na území ORP za období 2008 - 2012	190
Příloha 19: Nakládání s biologicky rozložitelným odpadem (BRO) a s biologicky rozložitelným komunálním odpadem (BRKO) na území ORP za období 2008-2012	191
Příloha 20: Graf podílu množství BRKO na množství BRO a skladování BRKO na území ORP za období 2008 – 2012	193

Příloha 1: Seznam zkratk

BRKO	biologicky rozložitelný komunální odpad
BRO	biologicky rozložitelný odpad
CENIA	Česká informační agentura životního prostředí
ČR	Česká republika
ČSÚ	Český statistický úřad
DZ	datová základna
EU	Evropská unie
ISSaR	Informační systém statistiky a reportingu
KO	komunální odpad
MOS	meziobecní spolupráce
MŽP	Ministerstvo životního prostředí
NO	nebezpečný odpad
OH	odpadové hospodářství
OO	ostatní odpad
OPŽP	operační program životního prostředí
ORP	obec s rozšířenou působností
SO ORP	správní oblast obce s rozšířenou působností
PO	prioritní osa
PrO	odpady pocházející z průmyslu
POH	Plán odpadového hospodářství
SC	specifický cíl
SKO	směsný komunální odpad
ZEVO	zařízení pro energetické využití odpadů
ŽP	životní prostředí

Vzhledem k dostupnosti datových zdrojů v oblasti odpadového hospodářství nebylo možno pracovat v časové řadě 2008 až 2012 s daty o produkci a nakládání s odpady, které pochází pouze od obcí a jejich občanů. Proto tabulky obsahují data o produkci a nakládání s odpady jak od obcí a jejich občanů, tak od firem a společností, produkujících odpady v ORP. Měrné produkce na obyvatele ORP jsou pak počítány z produkce jednotlivých druhů odpadů od obcí i firem a společností. Nejsou tedy ukazatelem, znázorňujícím, kolik odpadů produkuje občan jako takový, ale spíše odrazem míry produkce jednotlivých druhů odpadů za celé ORP, vyjádřené na jednoho obyvatele.

Hodnoty datové základny za rok 1995 a 2000 (v tabulkách zkráceně „DZ“) za území ORP jako správní celek neexistují. Vzhledem k tomu, že do roku 2001 neexistoval současný Katalog odpadů, byla datová základna stanovena pouze teoreticky na základě výpočtu. Důvodem přepočtu datové základny za území ORP je fakt, že relevantní data (konkrétní datové základny pro porovnání s Plánem odpadového hospodářství České republiky (dále jen POH ČR) za roky 2000 a 1995 jsou veřejně dostupná pouze za celou ČR.

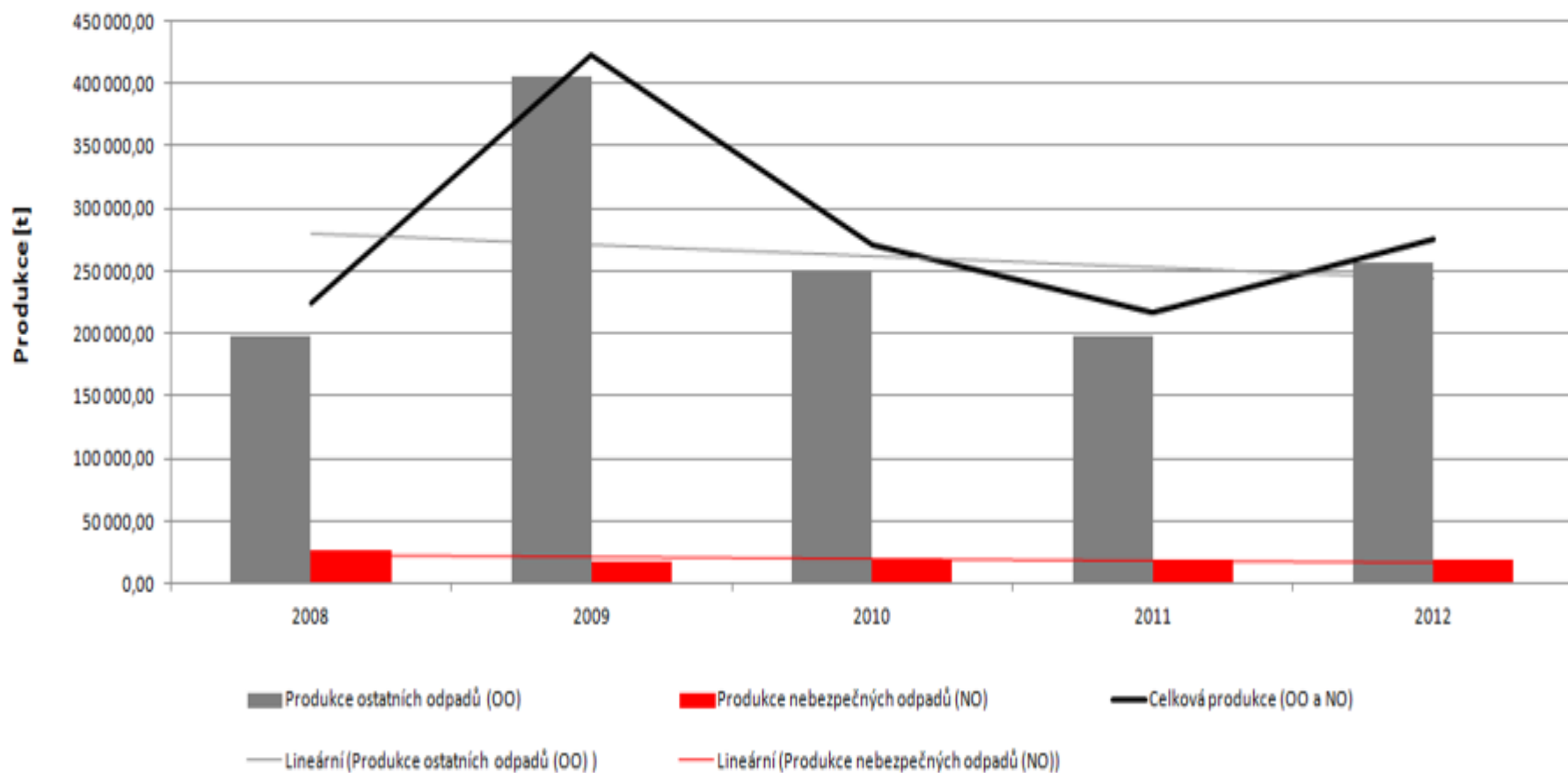
Datová základna pro území ČR byla proto upravena přepočtovým koeficientem daným poměrem průměrné produkce odpadů na území ORP za roky 2008 až 2012 vůči průměrné produkci odpadů za ČR za roky 2008 až 2012. Vzhledem k provedeným přepočtům datové základny a metodice získání dat je hodnocení z hlediska plnění cílů POH ČR pouze ORIENTAČNÍM UKAZATELEM. Datová základna pro území ORP je tedy hypotetickým odhadem pro prodloužení časového trendu a možnosti porovnání hodnot v delší časové řadě. Tyto orientační hodnoty byly vypočteny pouze pro potřeby tohoto projektu a nelze s nimi porovnávat plnění cílů POH ČR. Vypočtená hodnota datové základny území ORP se nemusí přibližovat skutečné situaci v letech 1995 a 2000. Dále je důležité připustit, že zvolené vymezení území (ORP) je pro hodnocení plnění cílů POH ČR nevypovídající (zvláště pak pro hodnocení nakládání s odpady). Jsou proto vždy slovně hodnoceny jen trendy, které se projevují v období 2008-2012.

Příloha 2: Produkce ostatních odpadů (OO) a produkce nebezpečných odpadů (NO) za období 2008-2012

Hmotnostní ukazatele a popis stavu plnění cílů POH ČR - difference oproti roku 2000	DZ pro produkci odpadů 2000	2008	2009	2010	2011	2012	Podíl produkce jednotlivých let k datové základně 2000 [%] ↓			
							2008	2009	2010	2011
Produkce odpadů [t]										
Produkce ostatních odpadů (OO)	329 000,90	197 467,17	405 138,75	251 294,76	197 387,22	255 994,26	60,02	123,14	76,38	60,00
Produkce nebezpečných odpadů (NO)	32 887,37	27 176,96	17 451,66	19 478,71	18 955,05	18 749,59	82,64	53,06	59,23	57,64
	Změna produkce NO oproti DZ 2000 [%] →							-17,36	-46,94	-40,77
Celková produkce (OO a NO)	360 672,00	224 644,12	422 590,41	270 773,47	216 342,27	274 743,85	62,28	117,17	75,07	59,98
	Změna produkce odpadů oproti DZ 2000 [%] →							-37,72	+17,17	-24,93
Podílové ukazatele [%]		2008		2009		2010		2011		2012
Podíl ostatních odpadů na celkové produkci odpadů		87,90		95,87		92,81		91,24		93,18
Podíl nebezpečných odpadů na celkové produkci odpadů		12,10		4,13		7,19		8,76		6,82
Měrné produkce odpadů na obyvatele [kg.obyv.-1]		2008		2009		2010		2011		2012
Počet obyvatel v území ORP		77 508		77 535		77 621		76 623		76 579
Měrná produkce všech odpadů (OO a NO)		2 898,33		5 450,32		3 488,40		2 823,46		3 587,72
Měrná produkce OO		2 547,70		5 225,24		3 237,46		2 576,08		3 342,88
Měrná produkce NO		300,20	350,63	225,08	250,95	247,38	244,84			
Podíl měrné produkce NO k DZ 2000 [%] →		116,80		74,98		83,59		82,41		81,56
Změna měrné produkce NO oproti DZ 2000 [%] →		+16,80		-25,02		-16,41		-17,59		-18,44

Zdroj: Databáze ISOH (MŽP, CENIA)

Příloha 3: Graf celkové produkce odpadů, produkce OO a NO na území ORP za období 2008 - 2012

Zdroj: Grafické zpracování přílohy č. 2

Příloha 4: Celková produkce KO na území ORP za období 2008-2012 podrobně

Katalogové číslo odpadu	Název druhu odpadu	Kategorie odpadu	Produkce jednotlivých druhů odpadů [t]				
			2008	2009	2010	2011	2012
200101	Papír a lepenka (BRKO)	O	957,57	551,95	354,03	915,95	997,77
200102	Sklo	O	217,87	47,53	0,71	26,37	12,80
200108	BRO z kuchyní (BRKO)	O	63,37	43,46	50,31	65,06	86,34
200110	Oděvy (BRKO)	O	1,99	2,50	3,23	4,26	0,06
200111	Textilní materiály (BRKO)	O	1,14	0,76	125,30	146,90	39,31
200113*	Rozpouštědla	N	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200114*	Kyseliny	N	0,11	0,00	0,18	0,26	0,39
200115*	Zásady	N	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200117*	Fotochemikálie	N	0,02	0,00	0,00	0,00	0,00
200119*	Pesticidy	N	0,67	0,00	0,00	0,01	0,25
200121*	Zářivky a jiný odpad obsahující rtuť	N	3,12	0,97	1,07	1,36	1,60
200123*	Výřazená zařízení obsahující chlorfluoruhlodíky	N	7 334,52	9	7	7	5
200125	Jedlý olej a tuk (BRKO)	O	3,91	3,64	3,20	0,72	4,86
200126*	Olej a tuk neuvedený pod číslem 200125	N	0,00	0,14	0,34	0,16	0,14
200127*	Barvy, tiskařské barvy, lepidla	N	2,28	2,14	8,11	3,90	6,08
200128	Barvy, tiskařské barvy, lepidla a pryskyřice neuvedené pod číslem 200127	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200129*	Detergenty obsahující nebezpečné látky	N	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200130	Detergenty neuvedené pod číslem 200129	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200131*	Nepoužitelná cytostatika	N	0,01	0,06	0,01	0,00	0,00
200132*	Jiná nepoužitelná léčiva neuvedená pod číslem 200131	N	0,72	1,63	0,78	0,79	1,62
200133*	Baterie a akumulátory, zařazené pod čísla 160601, 160602 nebo pod číslem 160603 a netříděné baterie a akumulátory obsahující tyto baterie	N	0,34	0,62	1,09	0,18	3,71
200134	Baterie a akumulátory neuvedené pod číslem 200133	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Katalogové číslo odpadu	Název druhu odpadu	Kategorie odpadu	Produkce jednotlivých druhů odpadů [t]				
			2008	2009	2010	2011	2012
200135*	Vyřazené elektrické a elektronické zařízení obsahující nebezpečné látky neuvedené pod čísly 200121 a 200123	N	20,31	4,81	6,67	5,80	5,49
200136	Vyřazené elektrické a elektronické zařízení neuvedené pod čísly 200121, 200123 a 200135	O	585,20	1	2	2	4
200137*	Dřevo obsahující nebezpečné látky	N	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200138	Dřevo neuvedené pod číslem 200137 (BRKO)	O	2,38	10,18	1,54	7,60	3,44
200139	Plasty	O	257,11	88,81	78,44	201,35	236,14
200140	Kovy	O	24,24	6,75	4	1	1
200141	Odpady z čištění komínů	O	0,00	0,00	0,00	0,00	1,92
200199	Další frakce jinak blíže neurčené	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200201	Biologicky rozložitelný odpad (BRKO)	O	1 175,82	377,75	609,32	1	1
200202	Zemina a kameny	O	0,00	695,45	15,10	0,00	0,00
200203	Jiný biologicky nerozložitelný odpad	O	89,94	86,50	16,02	18,96	42,94
200301	Směsný komunální odpad (BRKO)	O	18 561,29	19	18	17	20
200302	Odpad z tržišť (BRKO)	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200303	Uliční smetky	O	21,73	740,65	780,12	1	1
200304	Kal ze septiků a žump	O	10 494,92	0,00	0,00	0,00	0,00
200306	Odpad z čištění kanalizace	O	2 927,00	3	3	2	3
200307	Objemný odpad (BRKO)	O	4 441,92	5	6	4	4
200399	Komunální odpady jinak blíže neurčené	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
150101	Papírové a lepenkové obaly	O	4 052,77	4	4	4	3
150102	Plastové obaly	O	1 149,12	1	1	1	972,17
150103	Dřevěné obaly	O	88,95	117,37	174,46	59,87	33,60
150104	Kovové obaly	O	37,55	67,95	481,94	534,16	582,29
150105	Kompozitní obaly	O	12,58	8,39	17,25	16,07	11,09
150106	Směsné obaly	O	439,85	318,01	484,21	803,28	509,22
150107	Skleněné obaly	O	607,43	601,13	543,55	653,91	691,18

Katalogové číslo odpadu	Název druhu odpadu	Kategorie odpadu	Produkce jednotlivých druhů odpadů [t]				
			2008	2009	2010	2011	2012
150109	Textilní obaly	O	0,00	0,00	0,72	0,00	0,00
150110*	Obaly obsahující zbytky nebezpečných látek nebo obaly těmito látkami znečištěné	N	418,01	1	331,12	376,02	363,44
150111*	Kovové obaly obsahující nebezpečnou výplňovou hmotu (např. azbest) včetně prázdných tlakových nádob	N	4,78	0,15	0,23	0,31	0,11
Celková produkce KO			54 000,53	50	50	48	52
Celková produkce BRKO (vybrané kódy ze sk. 20), původní hmotnost odpadu [t]			25 209,38	26	25	24	28
Hmotnost BRKO přepočtená na obsah biologicky rozložitelné složky v odpadu [t]			12 447,39	11	11	12	13

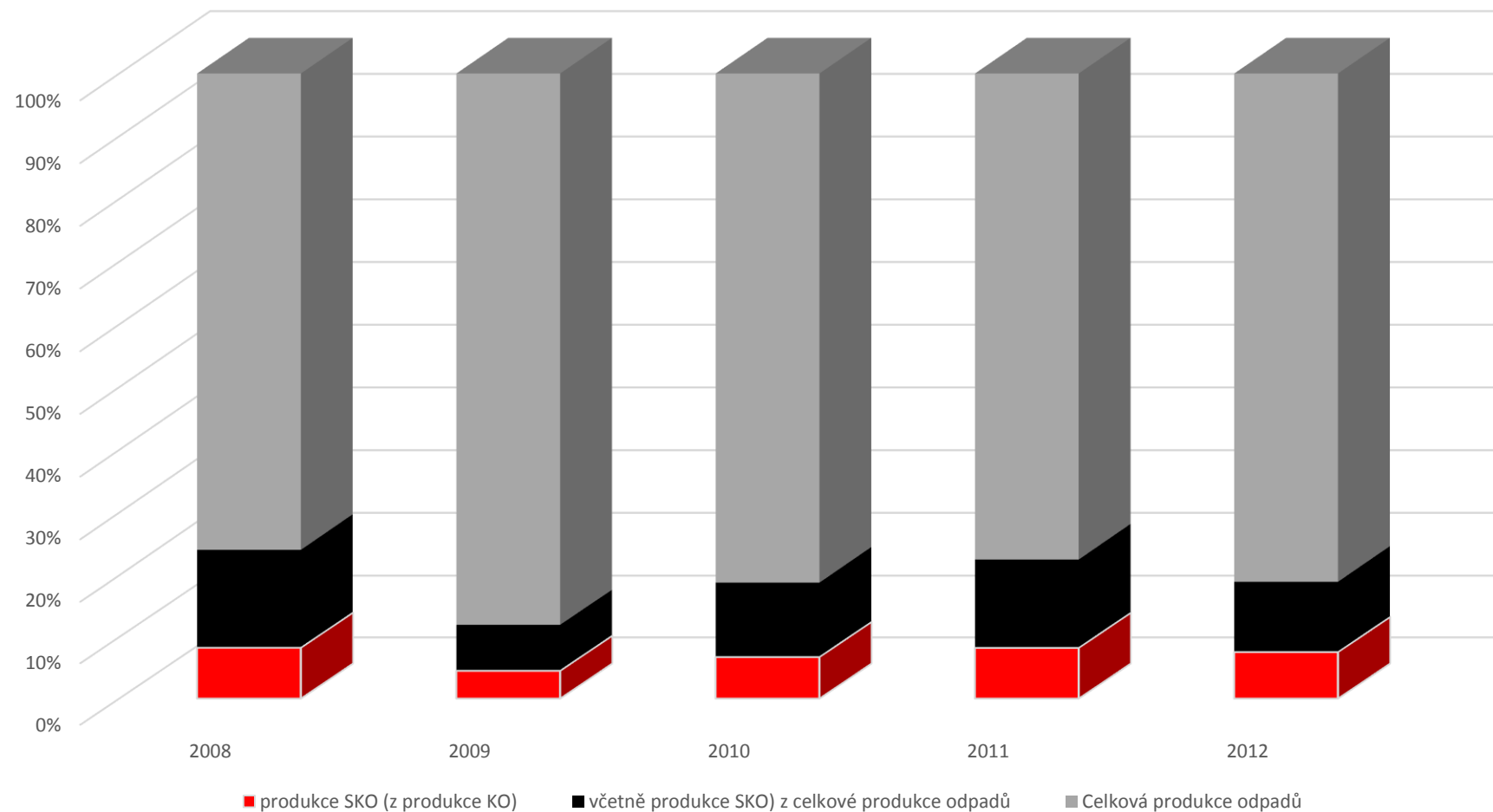
Zdroj: Databáze ISOH (MŽP, CENIA)

Příloha 5: Celková produkce odpadů na území ORP (produkce KO a produkce směsného komunálního odpadu (SKO)) za období 2008-2012

Produkce odpadů [t]	2008	2009	2010	2011	2012	Meziroční změna [%] ↓			
						2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012
Celková produkce odpadů	224 644,12	422 590,41	270 773,47	216 342,27	274 743,85	88,12	-35,93	-20,10	26,99
Celková produkce KO	54 000,53	50 643,62	50 942,48	48 671,21	52 068,54	-6,22	0,59	-4,46	6,98
Celková produkce SKO	18 561,29	19 077,49	18 282,27	17 824,95	20 752,33	2,78	-4,17	-2,50	16,42
Podílové ukazatele [%]	2008		2009		2010		2011		2012
Podíl KO na celkové produkci odpadů	24,04		11,98		18,81		22,50		18,95
Podíl SKO na produkci KO	34,37		37,67		35,89		36,62		39,86
Měrné produkce odpadů [kg.obyv.-1]	2008		2009		2010		2011		2012
Počet obyvatel v území ORP	77 508		77 535		77 621		76 623		76 579
Měrná produkce KO	696,71		653,17		656,30		635,20		679,93
Měrná produkce SKO	239,48		246,05		235,53		232,63		270,99

Zdroj: Databáze ISOH (MŽP, CENIA)

Příloha 6: Graf podílu KO a podíl SKO na celkové produkci odpadů na území ORP za období 2008 - 2012

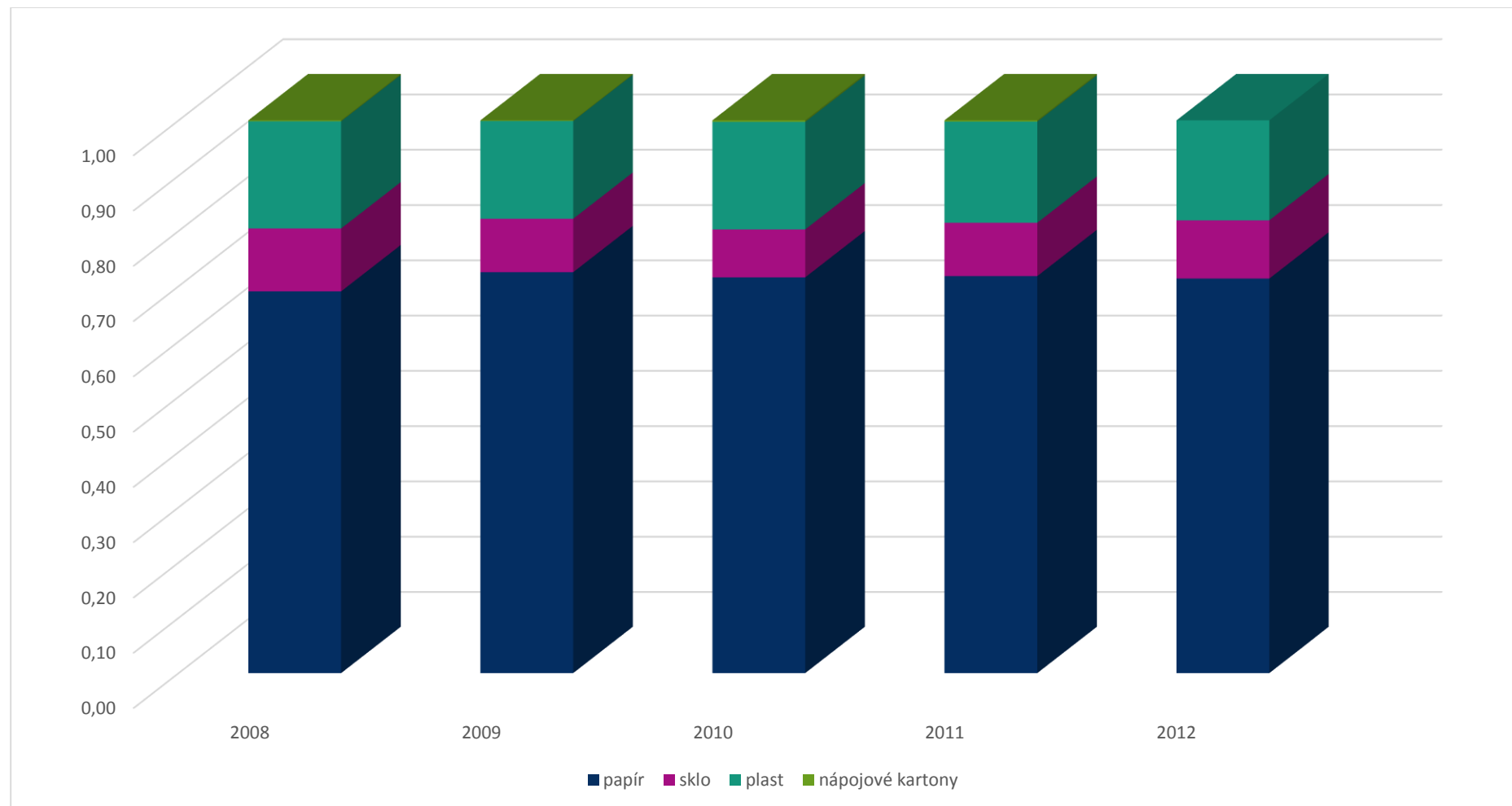
Zdroj: Grafické zpracování přílohy č. 6

Příloha 7: Separovaný sběr odpadů na území ORP za období 2008-2012

Produkce odpadů [t]	Katalogové číslo tříděného odpadu	2008	2009	2010	2011	2012	Meziroční změna [%] ↓			
							2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012
Papír	150101, 200101	5 010,34	4 868,31	4 495,40	5 060,79	4 768,48	-2,83	-7,66	+12,58	-5,78
Sklo	150107, 200102	825,30	648,66	544,25	680,29	703,98	-21,40	-16,10	+24,99	+3,48
Plast	150102, 200139	1 406,22	1 187,09	1 221,61	1 289,39	1 208,31	-15,58	+2,91	+5,55	-6,29
Nápojové kartony	150105	12,58	8,39	17,25	16,07	11,09	-33,29	+105,48	-6,85	-30,97
Celkem separovaný sběr		7 254,44	6 712,45	6 278,51	7 046,53	6 691,87	-7,47	-6,46	+12,23	-5,03
Měrné produkce odpadů [kg.obyv.-1]		2008	2009	2010	2011	2012				
Počet obyvatel v území ORP			77 508	77 535	77 621	76 623	76 579			
Měrná produkce tříděného papíru			64,64	62,79	57,91	66,05	62,27			
Měrná produkce tříděného skla			10,65	8,37	7,01	8,88	9,19			
Měrná produkce tříděného plastu			18,14	15,31	15,74	16,83	15,78			
Měrná produkce tříděných nápojových kartonů			0,16	0,11	0,22	0,21	0,14			
Měrná produkce tříděného odpadu			93,60	86,57	80,89	91,96	87,39			

Zdroj: Databáze ISOH (MŽP, CENIA)

Příloha 8: Graf separovaného sběru odpadů na území ORP za období 2008 - 2012

Zdroj: Grafické zpracování přílohy č. 7

Příloha 9: Celková produkce BRO na území ORP za období 2008-2012 podrobně

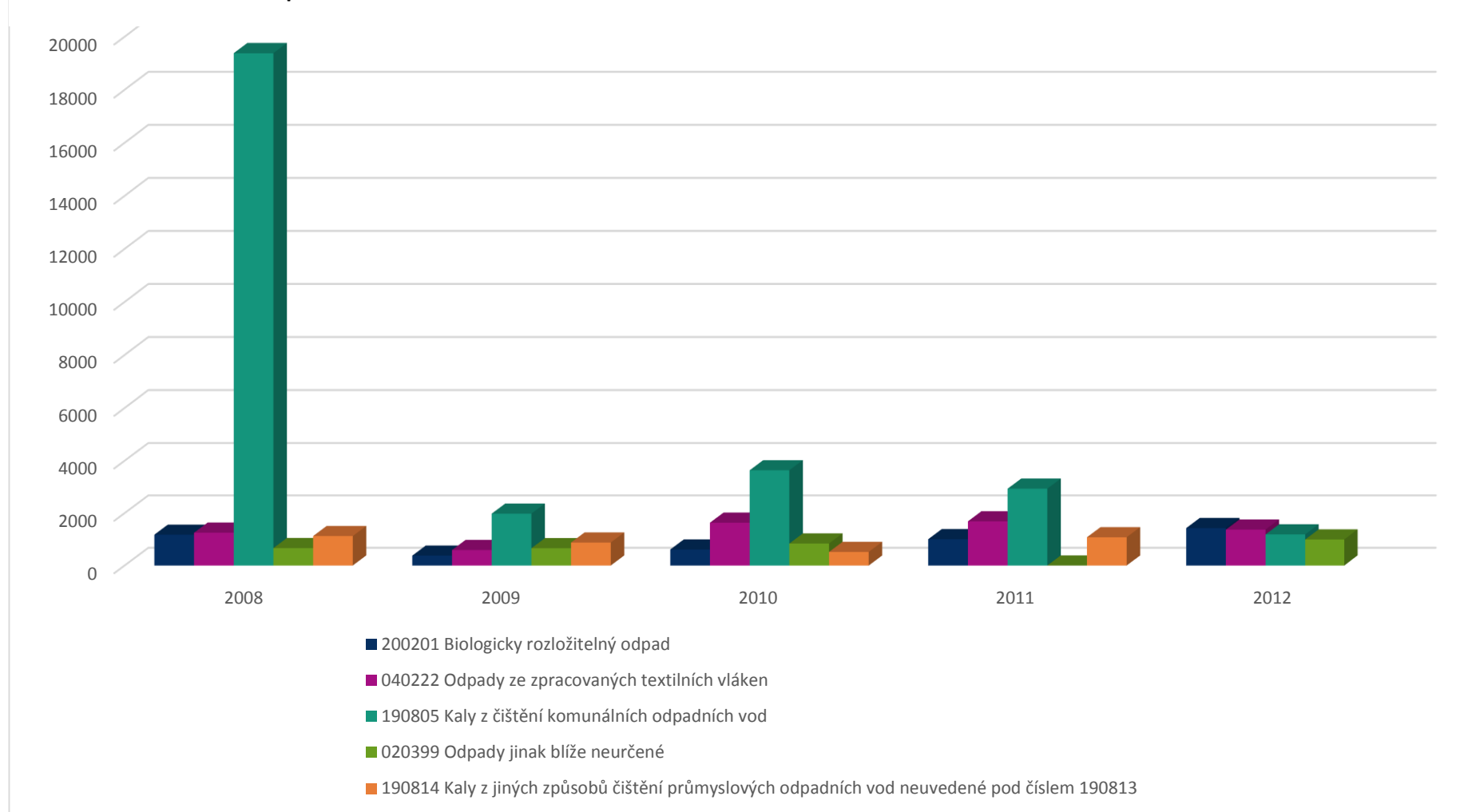
Katalogové číslo odpadu	Název druhu biologicky rozložitelného odpadu	Kategorie odpadu	Produkce jednotlivých druhů odpadů [t]				
			2008	2009	2010	2011	2012
020101	Kaly z praní a z čištění	O	0,00	0,00	0,00	14,00	0,00
020103	Odpad rostlinných pletiv	O	304,84	270,36	113,30	73,30	120,15
020106	Zvířecí trus, moč a hnůj (včetně znečištěné slámy), kapalné odpady, soustředované odděleně a zpracovávané mimo místo vzniku	O	32,09	32,84	34,74	25,41	0,63
020107	Odpady z lesnictví	O	32,00	90,00	0,00	1,34	0,00
020201	Kaly z praní a z čištění	O	384,00	416,00	339,00	0,00	0,00
020203	Suroviny nevhodné ke spotřebě nebo zpracování	O	37,95	161,62	8 898,00	1 072,65	174,12
020204	Kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020301	Kaly z praní, čištění, loupání, odstředování a separace	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020304	Suroviny nevhodné ke spotřebě nebo zpracování	O	40,58	63,19	65,48	68,03	35,57
020399	Odpady jinak blíže neurčené	O	665,00	660,00	840,00	0,00	995,00
020305	Kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020401	Zemina z čištění a praní řepy	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020403	Kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020501	Suroviny nevhodné ke spotřebě nebo zpracování	O	9,96	24,82	26,50	23,49	0,00
020502	Kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020601	Suroviny nevhodné ke spotřebě nebo zpracování	O	3,32	6,21	6,63	5,87	0,00
020603	Kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020701	Odpad z praní, čištění a mechanického zpracování surovin	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020702	Odpad z destilace lihovin	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020704	Suroviny nevhodné ke spotřebě nebo zpracování	O	0,00	0,00	0,00	0,00	53,38
020705	Kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
030101	Odpadní kůra a korek	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
030105	Piliny, hobliny, odřezky, dřevo, dřevotřískové desky a dýhy, neuvedené pod číslem 030104	O	8,08	2,53	0,59	2,35	14,90
030301	Odpadní kůra a dřevo	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
030307	Mechanicky oddělený výmět z rozvlákňování odpadního papíru a lepenky	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Katalogové číslo odpadu	Název druhu biologicky rozložitelného odpadu	Kategorie odpadu	Produkce jednotlivých druhů odpadů [t]				
			2008	2009	2010	2011	2012
030308	Odpady ze třídění papíru a lepenky určené k recyklaci	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
030309	Odpadní kaustifikační kal	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
030310	Výmětová vlákna, kaly z mechanického oddělování obsahující vlákna, výplně povrchové vrstvy z mechanického třídění	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
030311	Kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku neuvedené pod číslem 030310	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
040101	Odpadní klišovka a štípenka	O	5,44	5,11	7,95	8,79	7,97
040107	Kaly neobsahující chrom, zejména kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
040210	Organické hmoty z přírodních produktů (např. tuk, vosk)	O	33,46	0,00	9,20	0,00	0,00
040220	Ostatní kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku neuvedené pod 040219	O	0,00	18,00	0,00	0,00	0,00
040221	Odpady z nezpracovaných textilních vláken	O	6,05	5,30	9,70	0,00	0,00
040222	Odpady ze zpracovaných textilních vláken	O	1 253,09	590,85	1 633,75	1 685,18	1 371,80
150101	Papírové a lepenkové obaly	O	4 052,77	4 316,35	4 141,37	4 144,83	3 770,72
150103	Dřevěné obaly	O	88,95	117,37	174,46	59,87	33,60
160306	Organické odpady neuvedené pod číslem 160305	O	0,00	0,00	0,10	0,23	0,19
170201	Dřevo	O	15,40	10,81	149,88	18,53	18,54
190503	Kompost nevyhovující jakosti	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
190603	Extrakty z anaerobního zpracování komunálního odpadu	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
190604	Produkty vyhnívání z anaerobního zpracování komunálního odpadu	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
190605	Extrakty z anaerobního zpracování odpadů živočišného a rostlinného původu	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
190606	Produkty vyhnívání z anaerobního zpracování živočišného a rostlinného odpadu	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
190805	Kaly z čištění komunálních odpadních vod	O	19377,6	1 379,42	3 635,20	2 934,28	1 189,02
190809	Směs tuků a olejů z odlučovačů tuků obsahujících pouze jedlé oleje a jedlé tuky	O	361,55	256,91	207,70	300,45	377,22
190812	Kaly z biologického čištění průmyslových odpadních vod neuvedené pod číslem 190811	O	60,00	80,00	50,00	0,00	0,00
190814	Kaly z jiných způsobů čištění průmyslových odpadních vod neuvedené pod číslem 190813	O	1 124,38	877,52	518,47	1 077,91	685,86
190901	Pevné odpady z primárního čištění (z česlí a filtrů)	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
190902	Kaly z čiření vody	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
190903	Kaly z dekarbonizace	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Katalogové číslo odpadu	Název druhu biologicky rozložitelného odpadu	Kategorie odpadu	Produkce jednotlivých druhů odpadů [t]				
			2008	2009	2010	2011	2012
191201	Papír a lepenka	O	0,00	12,99	0,00	2,50	7,30
191207	Dřevo neuvedené pod číslem 191206	O	1,29	0,00	0,00	0,00	0,00
200101	Papír a lepenka, s výjimkou papíru s vysokým leskem a odpadu z tapet	O	957,57	551,95	354,03	915,95	997,77
200108	Biologicky rozložitelný odpad z kuchyní a stravoven	O	63,37	43,46	50,31	65,06	86,34
200110	Oděvy	O	1,99	2,50	3,23	4,26	0,06
200111	Textilní materiály	O	1,14	0,76	125,30	146,90	39,31
200125	Jedlý olej a tuk	O	3,91	3,64	3,20	0,72	4,86
200138	Dřevo neuvedené pod číslem 200137	O	2,38	10,18	1,54	7,60	3,44
200201	Biologicky rozložitelný odpad	O	1 175,82	377,75	609,32	1 005,26	1 430,41
200301	Směsný komunální odpad	O	18561,2	19077,4	18282,2	17824,9	20752,33
200302	Odpad z tržišť	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200304	Kal ze septiků a žump	O	10494,9	0,00	0,00	0,00	0,00
200307	Objemný odpad	O	4 441,92	5 984,77	6 485,67	4 813,19	4 731,82
Celková produkce BRO			63602,1	35450,7	46776,8	36302,9	36902,29

Zdroj: Databáze ISOH (MŽP, CENIA)

Příloha 10: Graf identifikace pěti hlavních druhů BRO na území ORP za období 2008 - 2012

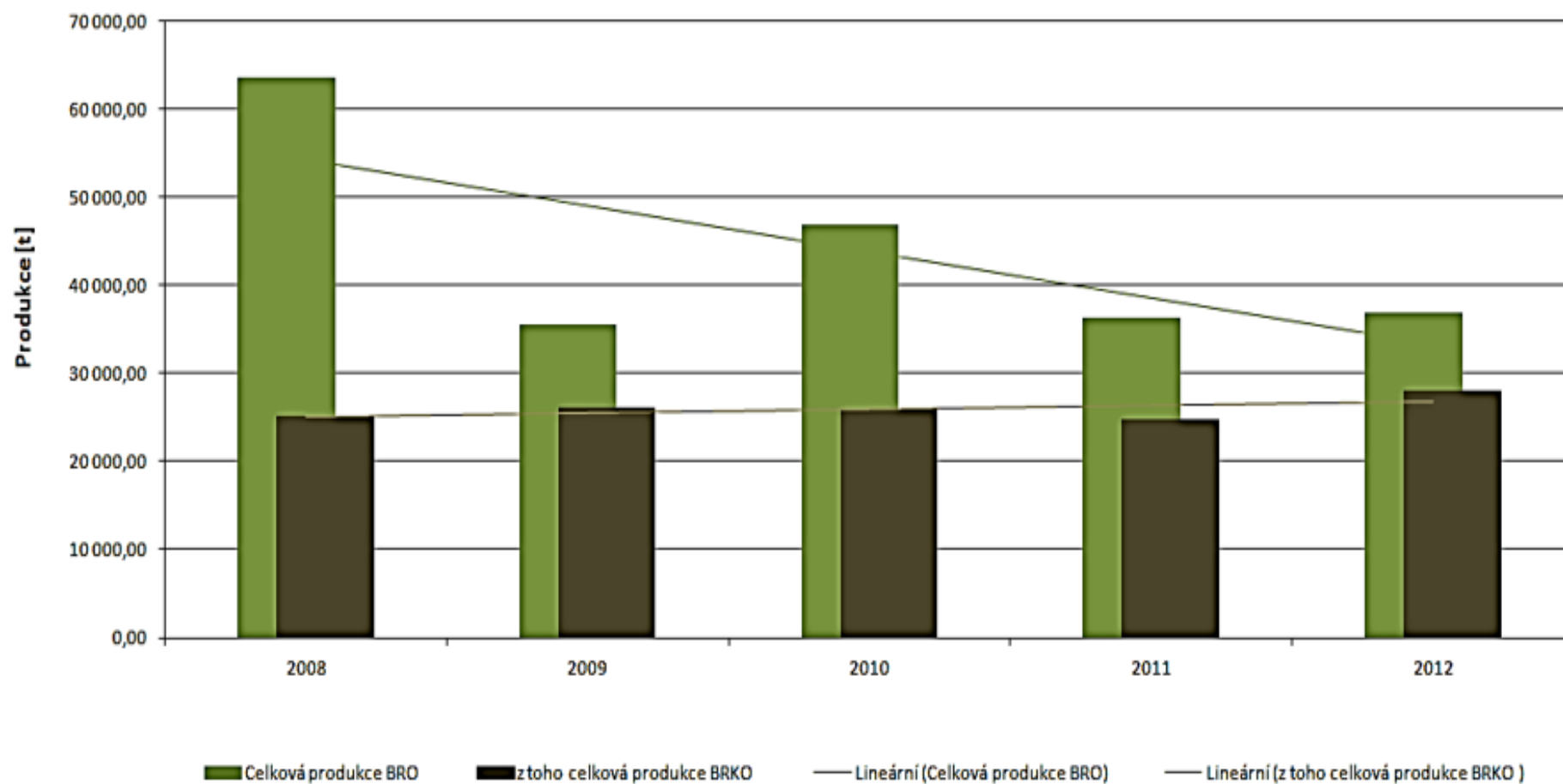
Zdroj: Grafické znázornění přílohy č. 9

Příloha 11: Podíl biologicky rozložitelného komunálního odpadu (BRKO) na celkové produkci BRO na území ORP za období 2008-2012

Produkce BRO a BRKO [t]	2008	2009	2010	2011	2012	Meziroční změna [%] ↓			
						2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012
Celková produkce BRO	63 602,17	35 450,71	46 776,88	36 302,90	36 902,29	-44,26	31,95	-22,39	1,65
z toho celková produkce BRKO	25 209,38	26 052,51	25 914,87	24 783,89	28 046,33	3,34	-0,53	-4,36	13,16
Podílové ukazatele [%]	2008		2009		2010		2011		2012
Podíl BRKO na celkové produkci BRO	39,64		73,49		55,40		68,27		76,00
Měrné produkce odpadů [kg.obyv.-1]	2008		2009		2010		2011		2012
Počet obyvatel v území ORP	77 508		77 535		77 621		76 623		76 579
Měrná produkce BRO	820,59		457,22		602,63		473,79		481,89
Měrná produkce BRKO	325,25		336,01		333,86		323,45		366,24

Zdroj: Databáze ISOH (MŽP, CENIA)

Příloha 12: Graf podílu množství BRKO na množství BRO na území ORP za období 2008 - 2012

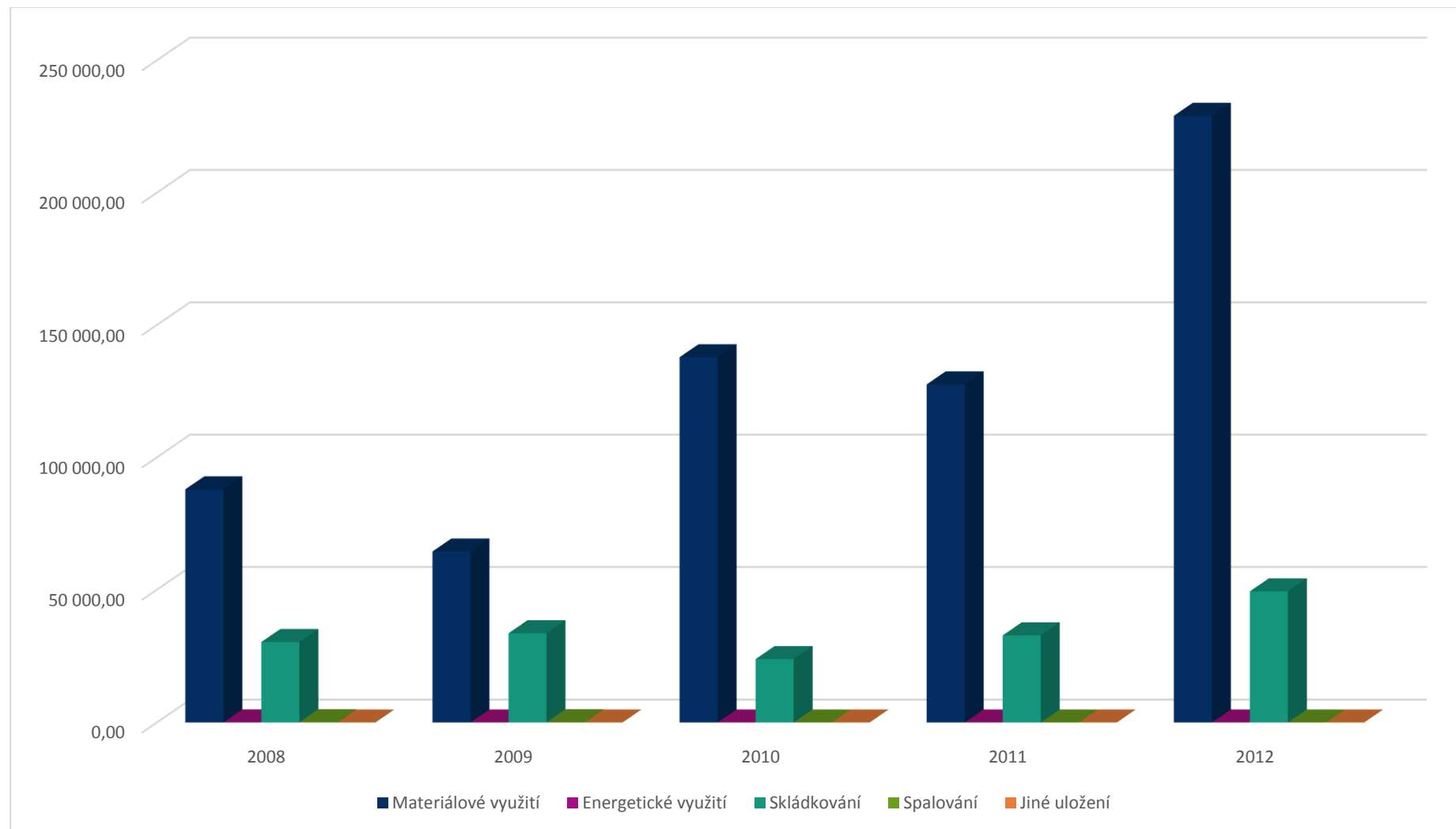
Zdroj: Grafické zpracování přílohy č. 11

Příloha 13: Nakládání s odpady celkově na území ORP za období 2008-2012

Hmotnostní ukazatele a popis stavu plnění cílů POH ČR - diference oproti roku 2000		DZ pro produkci, využití a skládkování odpadů 2000	2008	2009	2010	2011	2012	Podíl nakládání s odpady v jednotlivých letech k DZ 2000 [%] ↓			
								2008	2009	2010	2011
Hlavní způsoby nakládání s odpady [t]											
Využití	Materiálové využití	87 787,62	87 938,36	64 443,98	137 851,54	-	229 069,46	100,17	73,41	157,03	145,33
		Podíl materiálového využití odpadů z celkové produkce [%] ↓									
		24,34	39,15	15,25	50,91	58,97	83,38				
	Energetické využití	0,62	6,30	0,00	0,00	0,00	0,00	1023,25	0,00	0,00	0,00
	Celkem vybrané způsoby využití	86 900,89	87 944,66	64 443,98	137 851,54	-	229 069,46	101,20	74,16	158,63	146,82
		Podíl využití odpadů z celkové produkce [%] ↓									
		24,09	39,15	15,25	50,91	58,97	83,38				
Celková produkce odpadů		360 672,00	224 644,12	422 590,41	270 773,47	-	274 743,85				
Odstranění	Skládkování	81 140,21	30 298,51	33 585,27	23 866,81	32 804,29	49 384,50	37,34	41,39	29,41	40,43
		Změna skládkování odpadů oproti DZ 2000 [%] →							-62,66	-58,61	-70,59
	Spalování						Meziroční změna [%] ↓				
			102,50	90,00	0,00	0,00	0,00	2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012
								-12,20	-100,00		
	Jiné uložení	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00				
Celkem vybrané způsoby odstranění	30 401,01	33 675,27	23 866,81	32 804,29	49 384,50	+10,77	-29,13	+37,45	+50,54		

Zdroj: Databáze ISOH (MŽP, CENIA)

Příloha 14: Graf nakládání s odpady celkově na územní ORP za období 2008 – 2012, využití a odstranění

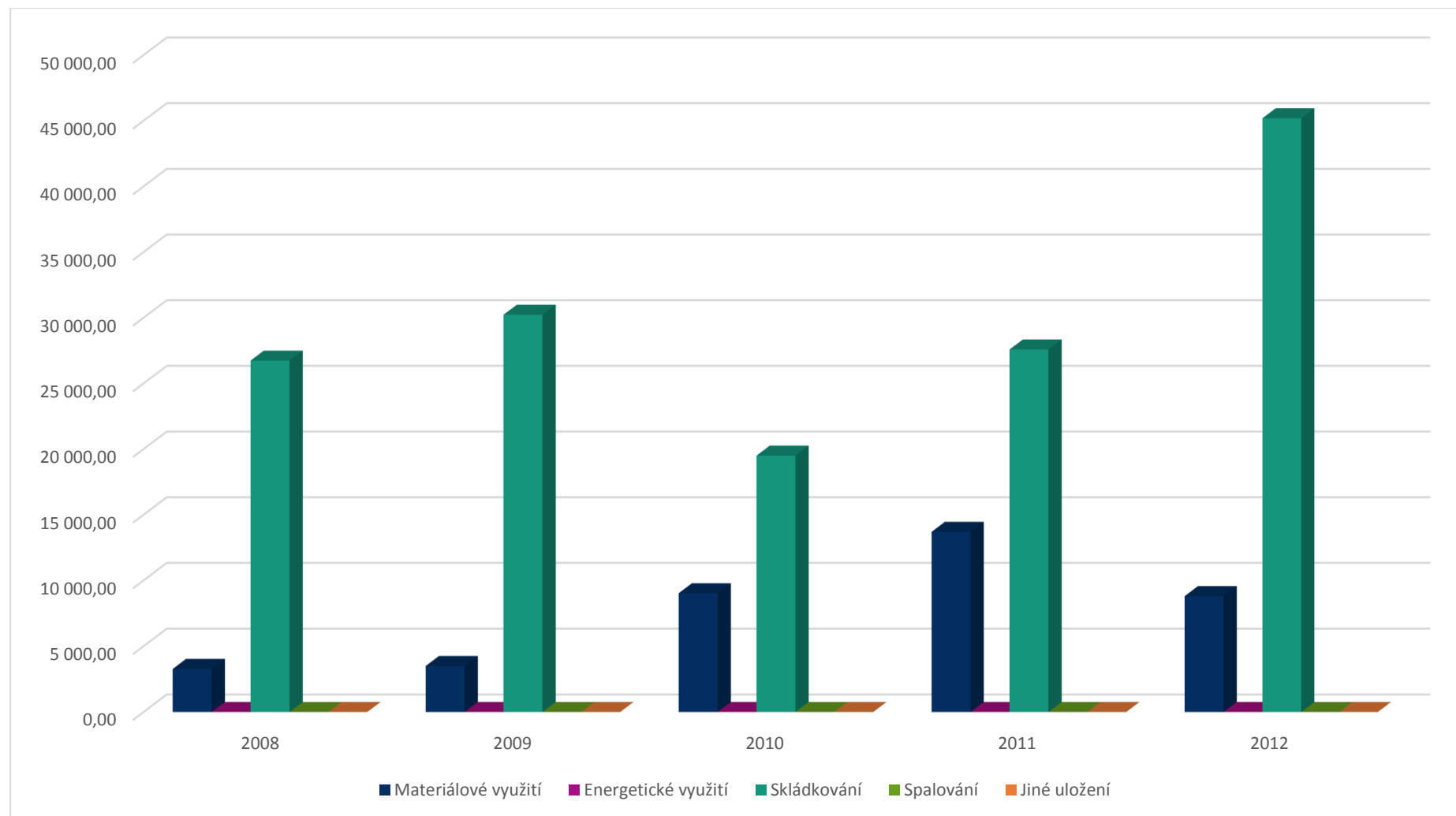
Zdroj: Grafické zpracování přílohy č. 13

Příloha 15: Nakládání s komunálními odpady (KO) a se směsným komunálním odpadem (SKO) na území ORP za období 2008-2012

Hmotnostní ukazatele a popis stavu plnění cíle POH ČR - difference oproti roku 2000		Způsob nakládání	DZ pro produkci a využití KO 2000	2008	2009	2010	2011	2012	Podíl nakládání s odpady v jednotlivých letech k DZ 2000 [%] ↓				
									2008	2009	2010	2011	
Nakládání s odpady [t]													
KO	Využití	Materiálové využití	1 785,63	3 273,70	3 493,91	9 022,73	13 702,70	8 803,98	183,34	195,67	505,30	767,39	
		Podíl materiálového využití KO z celkové produkce KO [%] ↓							Změna materiálového využití KO oproti DZ 2000				
			5,06	6,06	6,90	17,71	28,15	16,91	+83,34	+95,67	+405,30	+667,39	
		Energetické využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00					
		Celkem vybrané způsoby využití	1 641,13	3 273,70	3 493,91	9 022,73	13 702,70	8 803,98	199,48	212,90	549,79	834,96	
		Podíl celkového využití KO z celkové produkce KO [%] ↓							Meziroční změna [%] ↓				
		4,65	6,06	6,90	17,71	28,15	16,91						
	Celková produkce KO [t]			35 283,98	54000,53	50643,62	50942,48	48671,21	52068,54	2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012
	Odstranění	Skládkování		26734,90	30228,27	19500,16	27 581,82	45190,65	+13,07	-35,49	+41,44	+63,84	
		Spalování		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00					
Jiné uložení			0,00	0,00	0,00	0,00	0,00						
Celkem vybrané způsoby odstranění			26 734,90	30 228,27	19 500,16	27 581,82	45 190,65	+13,07	-35,49	+41,44	+63,84		
SKO	Využití	Materiálové využití		7,73	6,54	220,46	0,00	0,00	-15,39	+3272,97	-100,00		
		Energetické využití		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00					
		Celkem vybrané způsoby využití		7,73	6,54	220,46	0,00	0,00	-15,39	+3272,97	-100,00		
	Odstranění	Skládkování		22 159,01	23 873,88	15 054,92	22 162,44	38 921,15	+7,74	-36,94	+47,21	+75,62	
		Spalování		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00					
		Jiné uložení		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00					
		Celkem vybrané způsoby odstranění		22 159,01	23 873,88	15 054,92	22 162,44	38 921,15	+7,74	-36,94	+47,21	+75,62	

Zdroj: Databáze ISOH (MŽP, CENIA)

Příloha 16: Graf nakládání s KO na území ORP za období 2008 – 2012, využití a odstranění KO

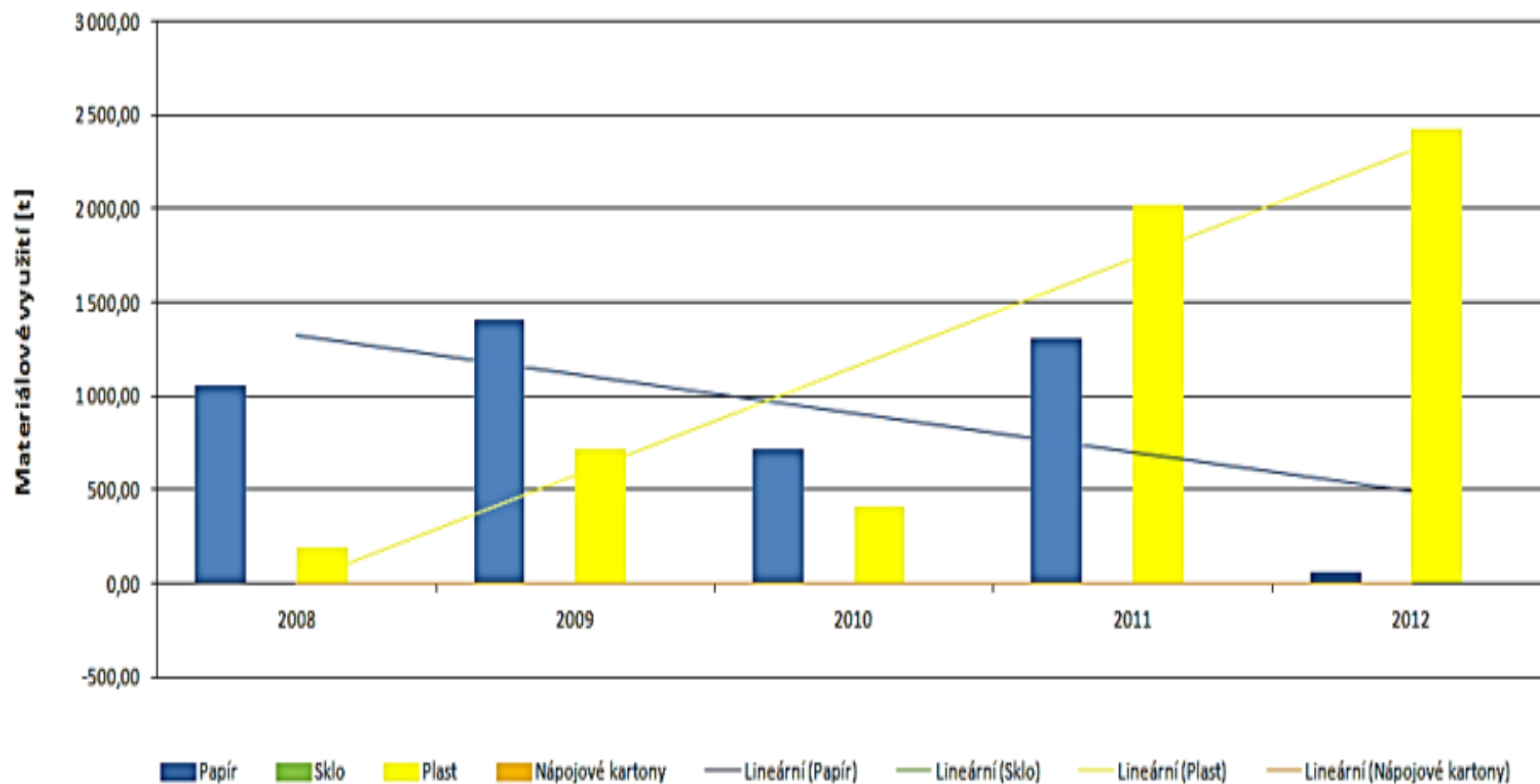
Zdroj: Grafické zpracování přílohy č. 15

Příloha 17: Nakládání se separovaným sběrem na území ORP za období 2008-2012)

Nakládání se separovaným sběrem [t]	Katalogové číslo tříděného odpadu	Způsob nakládání s jednotlivými komoditami	2008	2009	2010	2011	2012	Meziroční změna [%] ↓			
								2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012
Papír	150101, 200101	Materiálové využití	1057,77	1404,90	716,45	1306,37	58,53	+32,82	-49,00	+82,34	-95,52
		Energetické využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00				
		Odstranění	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00				
Sklo	150107, 200102	Materiálové využití	0,26	0,00	0,48	0,00	0,00	-100,00		-100,00	
		Energetické využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00				
		Odstranění	4,52	0,58	0,07	7,65	1,36	-87,17	-87,93	+10828,57	-82,21
Plast	150102, 200139	Materiálové využití	188,64	723,20	410,36	2024,10	2425,80	+283,37	-43,26	+393,26	+19,85
		Energetické využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00				
		Odstranění	7,95	38,78	25,71	52,56	12,19	+387,80	-33,70	+104,43	-76,81
Nápojové kartony	150105	Materiálové využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00				
		Energetické využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00				
		Odstranění	3,90	19,57	8,01	11,91	5,72	+401,79	-59,07	+48,69	-51,97

Zdroj: Databáze ISOH (MŽP, CENIA)

Příloha 18: Graf materiálového využití separovaného odpadu na území ORP za období 2008 - 2012

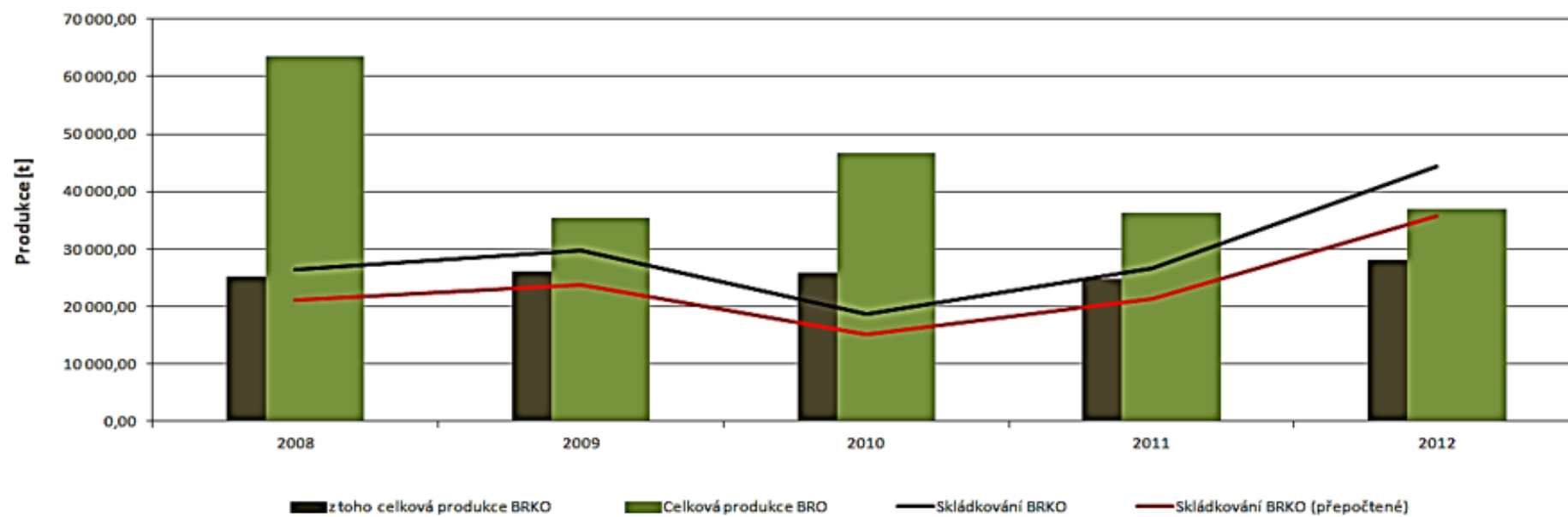
Zdroj: Grafické zpracování přílohy č. 17

Příloha 19: Nakládání s biologicky rozložitelným odpadem (BRO) a s biologicky rozložitelným komunálním odpadem (BRKO) na území ORP za období 2008-2012

Hmotnostní ukazatele a popis stavu plnění cíle POH ČR - difference oproti roku 1995		Způsob nakládání	DZ pro skládkování BRKO 1995	2008	2009	2010	2011	2012	Meziroční změna [%] ↓			
									2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012
Nakládání s BRO a BRKO [t]												
BRO	Využití	Materiálové využití		3 888,28	2 616,33	4 512,68	6 975,97	4 702,43	-32,71	+72,48	+54,59	-32,59
		Energetické využití		6,30	0,00	0,00	0,00	0,00	-100,00			
	Odstranění	Skládkování (původní hmotnost odpadu)		26 832,19	29 805,80	19 337,20	26 710,99	44 534,43	+11,08	-35,12	+38,13	+66,73
		Spalování		102,50	90,00	0,00	0,00	0,00	-12,20	-100,00		
		Jiné uložení		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00				
BRKO	Využití	Materiálové využití		2 652,38	1 820,90	365,10	1 807,24	2 252,69	-31,35	-79,95	+395,00	+24,65
		Energetické využití		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	Podíl skládkování a měr. skládkování k DZ 1995			
	Odstranění	Skládkování	Původní hmotnost odpadu	26 344,73	29 730,03	18 759,90	26 652,42	44 438,85	2009	2010	2011	2012
			Hmotnost odpadu přepočtená na obsah biologicky rozložitelné složky v	14575,78	21 154,82	23 873,21	15 064,20	21 401,89	35 684,39	163,79	103,35	146,83

Hmotnostní ukazatele a popis stavu plnění cíle POH ČR - difference oproti roku 1995	Způsob nakládání	DZ pro skládkování BRKO 1995	2008	2009	2010	2011	2012	Meziroční změna [%] ↓				
								2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012	
Nakládání s BRO a BRKO [t]												
	odpadu											
	Měrné skládkování - pro porovnání s cílem POH (přepočteno na obsah biologicky rozložitelné složky v odpadu)	Měrné skládkování BRKO přepočtené na obsah biologicky rozložitelné složky [kg.obyv.-1] ↓	148,00	272,94	307,90	194,07	279,31	465,98	208,04	131,13	188,73	314,85
		Procentuální změna měrného skládkování BRKO na obyvatele oproti DZ 1995 [%] →							+108,04	+31,13	+88,73	+214,85
	Spalování		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	Meziroční změna [%] ↓			
									2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012
	Jiné uložení		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00				

Příloha 20: Graf podílu množství BRKO na množství BRO a skladování BRKO na území ORP za období 2008 – 2012

Zdroj: Grafické zpracování přílohy č. 19

6. Téma 4.: Cestovní ruch

6.1 Analytická část: definice a analýza řešených problémů

6.1.1 Základní vymezení turistické oblasti jako destinace cestovního ruchu

Základní vymezení turistické oblasti jako destinace cestovního ruchu

a) Poloha destinace

Území ORP zabírá z větší části turistickou oblast Máchův kraj a Lužické hory. Geograficky spadá do turistického regionu Českolipsko. Ten patří vedle dalších tří turistických regionů – Jizerské hory, Krkonoše a Český ráj, do Libereckého kraje s malými přesahy do okolních krajů, zejména Středočeského a Ústeckého. I přes značný potenciál patří v rámci Libereckého kraje tento region k méně vyhledávaným lokalitám.

Na jednotlivých územích působí dobrovolné svazky obcí (DSO) : Hrádecko - Chrastavsko, **Máchův kraj**, Novoborsko, **Podralsko, Peklo** a Podještědí a společně vytvářejí partnerství na tomto největším turistickém území v Libereckém kraji.

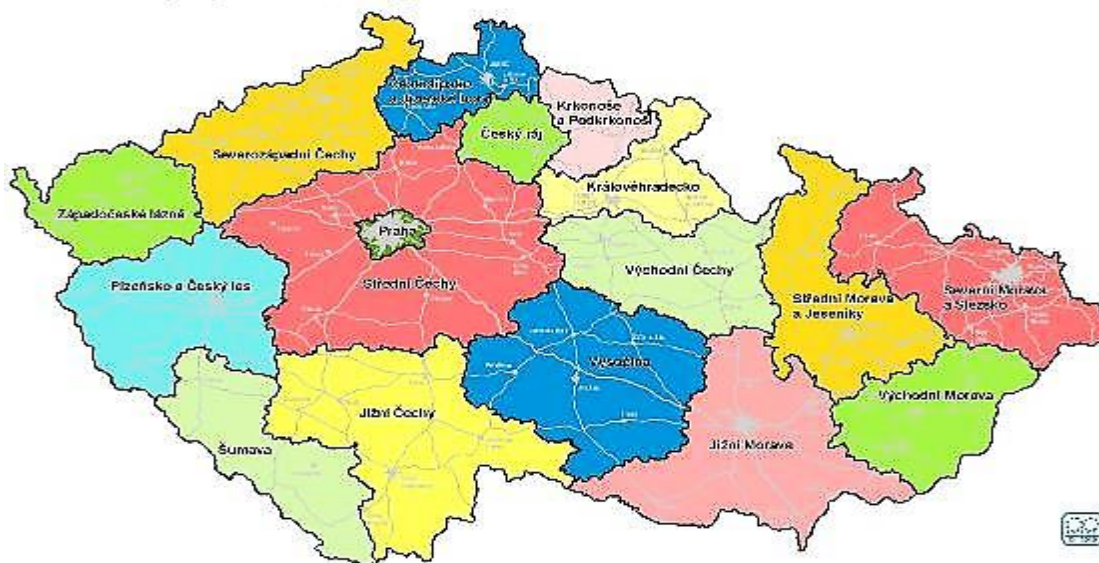
V rámci České republiky a členění dle Centrály cestovního ruchu je turistický region Českolipsko přidružen do jednoho společného regionu Českolipsko a Jizerské hory. Toto členění však není vzhledem k značně odlišným charakterům obou území přípustné, proto se Liberecký kraj po důkladném zvážení rozhodl marketingově rozdělit tento region na dva – Českolipsko a Jizerské hory. Toto členění je dlouhodobě akceptováno i Českou centrálou cestovního ruchu a ministerstvem pro místní rozvoj.

Jak je již uvedeno výše, obce spadající na území ORP sousedí v rámci turistického regionu s okolními regiony – Jizerské hory, Severozápadní Čechy, Střední Čechy a Český ráj.

Důležité je zmínit polohu destinace v rámci nejen České republiky, ale i Evropy. Region těsně sousedí s příhraničními regiony Spolkové republiky Německo a Polska. V rámci meziobecní spolupráce na úrovni DSO jsou realizovány společné projekty a je rozvíjena vzájemná spolupráce mezi všemi subjekty působícími v cestovním ruchu.

Obrázek 8: Turistické regiony České republiky

Turistické regiony České republiky

Zdroj: Czechtourism.cz

b) Vymezení destinace

ORP Česká Lípa v rámci turistického regionu Českolipsko zahrnuje celkem 41 obcí ležících na území Libereckého kraje.

Města: Česká Lípa, Doksy, Dubá, Mimoň, Ralsko, Stráž pod Ralskem, Zákupy, Žandov

Obce: Bezděz, Blatce, Blíževedly, Bohatice, Brniště, Dubnice, Hamr na Jezeře, Holany, Horní Libchava, Horní Police, Chlum, Jestřebí, Kozly, Kravaře, Kvítkov, Luka, Noviny pod Ralskem, Nový Oldřichov, Okna, Pertoltice pod Ralskem, Provodín, Skalka u Doks, Sosnová, Stružnice, Stvolínky, Tachov, Tuhaň, Velenice, Velký Valtinov, Volfartice, Vrchovány, Zahrádky, Ždírec

Obrázek 9: Oblast působnosti turistického regionu Českolipsko

Zdroj: ceskolipsko.info

Město Česká Lípa je jádrem celé turistické destinace nazývané Turistický region Českolipsko. Je největším městem a lze říci, že i nejvýznamnější územní jednotkou z pohledu nabídky cestovního ruchu, kterou nabízí obce spadající so územní působnosti ORP. Poskytuje zázemí a sídlo organizaci destinačního managementu a je klíčovým partnerem pro vytváření aktivit a

projektů mající za cíl rozvoj cestovního ruchu na celém území a využívání společného potenciálu.

Z charakteru území lze vytvořit vymezení destinace s využitím potenciálu, který vytváří společnou nabídku pro rozvoj cestovního ruchu a současně ho, byť jen částečně, odlišuje od ostatních turistických regionů.

Od dávných dob je území charakterizováno jako oblast průmyslová s velkým podílem sklářské produkce. Bohužel tento typ průmyslu je rozvíjen a pro cestovní ruch využíván spíše na území oblasti Lužických hor. Námi sledovanou oblast lze vymezit jako průmyslovou s rozvojem těžarství – kámen, dřevo, uran. Na těchto základech lze vymezit nabídku destinace a její potenciál z hlediska průmyslu a jeho využití pro cestovní ruch:

- Typická architektura podstávkových domů
- Množství čedičových skalních útvarů
- Technické památky a potenciál pro vznik muzea uranového průmyslu

Dalším charakteristickým prvkem je přírodní bohatství, které má největší podíl na zvyšování návštěvnosti v regionu. Jeho množství, přístupnost a jedinečnost jsou důležitým prvkem pro rozvoj cestovního ruchu.

Více se o přírodním bohatství zmíníme v kapitolách níže.

Celý region je vnímán jako region pro aktivní turistiku, aktivní trávení volného času a nabízí mnoho adrenalinových zážitků. Všemmu je přizpůsobena i nabídka subjektů působících v cestovním ruchu. Na rozvoj aktivit pro aktivní trávení volného času jsou nejvíce zaměřeny společné projekty DSO, na které jsou využívány dotační prostředky z národních i evropských fondů.

Nejvíce využívány jsou oblasti

- Máchovo jezero – vodní turistika
- Podralsko - cykloturistika
- Peklo – přírodní památky a pěší turistika

c) Základní charakteristika cestovního ruchu v turistické oblasti

Z hlediska využití pro cestovní ruch je pro území ORP typická venkovská krajina s průměrnými předpoklady pro cestovní. Jak bylo popsáno výše, řadí se region mezi méně významné regiony Libereckého kraje, i když je snaha o vyrovnání se konkurenční nabídkou ostatním regionům.

Významný potenciál cestovního ruchu vychází z přírodních a kulturně historických předpokladů. Cestovní ruch ovlivňuje také blízkost německé a polské hranice. Výhodou je rozložení turistických atraktivit po celém území a ne pouze centralizace do jednoho místa. Oblast je vyhledávána turisty nejen díky zajímavé krajině, ale také díky charakteristice území jako místa pro aktivní trávení dovolené a tím přizpůsobené nabídce.

Území disponuje vysokým potenciálem pro pěší turistiku, cykloturistiku, vodní turistiku, poznávací turistiku a nově se rozšiřující hipoturistiku. Využití pro tyto aktivity cestovního ruchu je celoroční, přestože charakter území odpovídá spíše využívání v letních a jarních měsících. Zimní sezóna a nabídka aktivit je vždy závislá na klimatických a povětrnostních podmínkách.

Území ORP v souvislosti s územím turistického Českolipsko disponuje:

- příznivými klimatickými podmínkami
- výhodnou geografickou polohou nedaleko města Liberec
- přírodními zajímavostmi
- přírodním potenciálem – vodní plochy, lesy
- širokou nabídkou přírodních, technických a kulturně-historických památek
- stále se rozšiřující nabídkou aktivit pro trávení volného času pro všechny cílové skupiny
- cyklotrasy a cyklostezky

Lze konstatovat, že území souhrnně disponuje dostatečným potenciálem pro využití území v cestovním ruchu. Je v zájmu všech obcí, aby bylo území využíváno vždy na principech udržitelného rozvoje.

d) Předpoklady destinace pro cestovní ruch

Fyzicko – geografické předpoklady

Území působnosti turistického regionu Českolipsko lze označit za převážně romantickou krajinu s velkým množstvím lesů a pahorkatin, množstvím pískovcových útvarů, vodních ploch, venkovské lidové architektury a technické a kulturně-historických památek.

Z geomorfologického hlediska patří území z velké části do Ralské pahorkatiny (provincie Česká vysočina, subprovincie Česká tabule, oblast Severočeská tabule) Nejvyšším **vrcholem je Ralsko 696 m.**

Oblast leží v klimaticky mírném pásu s typickým střídáním ročních období. Nižší srážkové úhrny na území dosahují zejména Doksy, Kravaře, Mimoň a Česká Lípa.

Nejvýznamnějším vodním tokem je Ploučnice, pramenící v masivu Ještědu a odvodňující téměř celý okres Česká Lípa. Nejvýznamnější vodní plochou je Máchovo jezero, které je napájeno Břehyňským a Okenským potokem. Mezi další významné vodní plochy patří Novozámecký, Břehyňský, Horský, Hamerský a Poselský rybník, soustava Holanských rybníků (Dolanský, Milčanský, Holanský, Nohavice a Mlýnský) a Hradčanských rybníků (Hradčanský, Držník, Vavrouškův, Strážovský a Černý).

Rozloha největších vodních ploch na území Máchova kraje:

Máchovo jezero: 284 ha

Novozámecký rybník: 128 ha

Břehyňský rybník: 90 ha

Horecký rybník: 73 ha

Hamerský rybník: 50 ha

Dolanský rybník: 44 ha

Turistickou atraktivnost území lze vyjádřit i pomocí podílu potenciálních rekreačních ploch z rozlohy jednotlivých katastrálních území obcí. Dle těchto hodnot má většina území k dispozici 60,0 – 74,9 % potenciálních rekreačních ploch. Nejnižší procento potenciálních rekreačních ploch se nachází ve střední části obce Chlum, v obci Okna, Tachov a v jihozápadním cípu Doks (méně než 30 %).

Kulturně – historické předpoklady

Atraktivita spadající pod titul kulturně historické mají velký vliv na rozvoj cestovního ruchu a významně jej ovlivňují. V místech vyšší koncentrace kulturních a historických památek byly vyhlášeny památkové rezervace či zóny.

O bohaté historii celého území svědčí řada hradů a zámků, přičemž mezi nejvýznamnější patří hrad Bezděz, zámek Houska, státní zámek Zákupy, Nový Zámek v Zahrádkách, hrad Lipý a řada zřícenin hradů, například Starý Bernštejn, Čáp, Pustý zámek, Chudý hrádek, Ronov, Děvín, Ralsko, Jestřebí aj.

Velký význam pro rozvoj cestovního ruchu mají pořádané kulturní, sportovní a další společenské aktivity, jejichž účelem je přilákat do oblasti velké množství návštěvníků a turistů. Negativním rysem těchto aktivit je, že se často jedná pouze o jednodenní akce, které nepodněcují přilákání „vícedenních turistů“, a že ve většině případů jde pouze o akce pořádané v letním období.

Právě pořádání kulturních, společenských a volnočasových akcí je podnětem pro rozvoj meziobecní spolupráce.

e) Potenciál cestovního ruchu v turistické oblasti

Území se vyznačuje atraktivním potenciálem přírodního bohatství, řadou skalních útvarů, je zde velký počet kulturně historických objektů, církevních památek, značná koncentrace staré lidové architektury, kvalitní síť značených cyklotras a turistických cest. Služby se zaměřují na moderní trávení volného času všech cílových skupin a nabídkou pro celoroční využívání služeb.

Více o potenciálu cestovního ruchu v analýze nabídky v rámci tohoto dokumentu.

f) Obecné trendy cestovního ruchu a jejich předpokládaný dopad na cestovní ruch v turistické oblasti

Na rozvoj cestovního mají vliv nejen podmínky v území, ale ze širšího pohledu i změny ve společnosti – socioekonomické, populační, změny životního stylu ad. Zatím co dříve určovala nabídka poptávku, v odvětví cestovního ruchu je tomu naopak a poskytovatelé služeb v ČR se musí přizpůsobit svojí nabídkou poptávce. Dnes jsou lidé zvyklí cestovat a objevovat nová místa. Tento trend souvisí například také s vyšší pracovní vytížeností některých lidí, kteří vnímají cestování a s tím spojené služby jako formu relaxu a odpočinku.

Je proto důležité tyto změny a potřeby odhalit a přizpůsobit jim nabídku. Ta musí být stále zkvalitňována, vyvolávat stále zájem o její využívání a být konkurenceschopná.

Mezi trendy, které mohou v budoucích letech ovlivňovat cestovní ruch, patří:

- demografie

Díky demografickému vývoji poroste celorepublikově počet seniorů (osob +65) a díky ekonomické situaci se bude zlepšovat jejich finanční situace. Je proto zřejmé, že bude muset být nabídka přizpůsobena této cílové skupině a budou muset být zohledněny jejich potřeby.

- mimosezónní nabídka
- pohodlí, klid a bezpečnost
- relaxační a lázeňské aktivity
- nabídky pro jednotlivce
- jednoduché způsoby dopravy

- **zdraví**

Cestovat do destinací, kde se necítí lidé ohroženi, na svém zdraví patří mezi celosvětové trendy v cestovním ruchu. Území ORP Česká Lípa nepatří mezi oblasti, které by mohli zdraví ve zvýšené míře ohrozit. Je však stále otázkou, jak je vnímán například bývalý vojenský prostor Ralsko, který můžou někteří stále vnímat jako nebezpečný, vzhledem k možnému výskytu vojenských pozůstatků.

To může mít vliv na zvýšení poptávky po pobytech ve větších městech a využívání spíše produktů relaxačních a lázeňských než aktivní trávení volného času.

- **životní styl**

Na tento trend je potřeba nahlížet prostřednictvím cílových skupin, které turistickou oblast navštěvují. Jde zejména o rodiny s dětmi, aktivní turisté a senioři. Vzhledem k tomu, že se jedná spíše o české občany a jejich životní styl není příliš odlišný od stylu poskytovatelů služeb, není složité vycítit, jaká bude žádána poptávka. V posledních letech je sledována poptávka po ubytování v kempech, jednoduchých penzionech či apartmánech. Je důležité, aby ubytování bylo spojeno s nabídkou nějakého dalšího produktu nebo balíčku. Lidé vyhledávají služby spíše individuálně a klesá poptávka po hromadných zájezdech do oblasti.

- **vzdělávání**

Sledován je vyšší zájem o kulturní produkty. Tento trend je dán rostoucí vzdělaností obyvatel a poptávkou po kulturním vyžití a získávání nových informací. Přestávají být zajímavé produkty pouze s aktivním využíváním volného času, ale protože někteří budou brát dovolenou jako relaxaci duševní, je potřeba připravit nabídku speciálních produktů z oblasti kultury, historie a duchovní oblasti. Potenciál sledovaného území má velmi dobré podmínky pro vznik a tvorbu takovýchto produktů.

- **informační technologie**

Do budoucna bude stále vzrůstat význam informačních technologií a internetu. Lidé jej využívají k nákupům produktů k vyhledávání informací, k plánování tras. Velký potenciál je sledován i ve vizuálních prezentacích samostatných subjektů či destinací. Je nutné klást proto důraz na webové prezentace a internetovou nabídku.

- **doprava**

Zájem bude o dopravně dobře dostupné destinace, zejména pro krátkodobé pobyty. Vytvořena bude muset být velmi dobrá doplňková infrastruktura, např. parkovací plochy. Zřejmě bude klesat poptávka po autobusové dopravě, ale je sledována zvýšená poptávka po dopravě vlakové, zejména v oblastech s dobrou dostupností vlakového spojení. Ve sledované oblasti je díky rozšířeným cyklostezkám hojně využívána autobusová doprava v sezóně ve formě cyklobusů.

- **udržitelný rozvoj**

Stále roste význam ekologicky šetrných forem cestovního ruchu. Příroda a čisté destinace hrají významnou roli při výběru oblasti pro trávení dovolené.

6.1.2 Analýza nabídky cestovního ruchu v turistické oblasti

a) Kulturně historické památky (hrady, zámky, církevní památky, muzea, galerie, rodáci)

Hrady a zámky

Hrad Bezděz

Bezděz patří k nejzajímavějším hradům v Česku. Jako jeden z mála se dochoval v původní, čisté podobě. Neprošel přestavbou na romantické letní sídlo ani nebyl zbořen jako jiné neméně slavné hrady. I proto se na něm zachovala vzácná raně gotická hradní kaple a křížová cesta, kterou lemuje mnoho kapliček. Z věže Bezdězu, která měří 34 metrů, je nádherný výhled do kraje.

Přesné datum založení hradu není známo, snad to bylo někdy mezi lety 1265 – 1278. Jisté však je, že jej nechal postavit Přemysl Otakar II., který také založil stejnojmenné město v podhradí. Bezděz byl postaven jako pevnost a reprezentativní sídlo krále, tudíž zde nenajdeme žádné hospodářské budovy. Jelikož se povedlo hrad dokončit v relativně krátkém čase, představuje jednotný sloh, a to vypsélou ranou gotiku.

Tabulka 182: Návštěvnost

návštěvnost					
2008	2009	2010	2011	2012	2013
57 499	63 100	54 695	63 242	58 734	52 243

Zdroj: Vlastní zdroj

Tabulka 183: Náklady a výnosy

náklady	výnosy	náklady	výnosy
2012		2013	
6 655	6 866	1 429	2 462
408	064	877	452

Zdroj: Vlastní zdroj

Hrad Houska

Na místě dnešního kamenného hradu stávala v 9. století jen dřevěná konstrukce. Ta byla následně přebudována v kamenné hradiště, které věnoval vévoda Pšovany svému synovi Houskovi. Právě od jeho jména pochází název hradu.

Mezi lety 1270 – 1280 (mimochodem v této době vzniká i nedaleký Bezděz) se rozhodl Přemysl Otakar II., že zde založí nedobytný hrad. Během své existence prošla Houska mnoha stavebními úpravami. Ty způsobily, že dnes na hradě můžete spatřit románský sloh, gotiku i renesanci. Posledně uvedený sloh ovlivnil podobu hradu a jeho nejbližšího okolí nejvíce. Housku tedy můžeme klidně nazvat „renesančním zámekem s prvky gotického hradu“.

Do roku 1939 byl hrad využíván jako letní sídlo a během války sloužil německé armádě. Od roku 1950 zde byl umístěn archiv Státní knihovny Klementina. Počátkem 90. let byl vydán v restituci původním majitelům – panu Ing. Jaromíru Šimonkovi a paní MUDr. Blance Horové.

Mezi nejpozoruhodnější místa patří bezesporu hradní kaple, která je velice podobná té na Bezdězu. Její stěny jsou stále vlhké a porostlé lišejníkem, zatímco okolní stěny hradu jsou zcela suché.

Kaple se nachází severním křídle. Místnost je úzká a vysoká a má pětiboce uzavřený presbyteriář. Návštěvníci věnují největší pozornost nástěnným malbám s biblickými výjevy, které pocházejí nejspíš z roku 1330. Kaple byla zasvěcena pravděpodobně archandělu

Michaelovi, který je zde vyobrazen dvakrát: poprvé s váhami a podruhé s mečem při boji s drakem.

V prvním patře hradu se nachází obytné místnosti. Mezi nejzajímavější patří lovecký sál s trofejemi daňků a Zelená komnata, jejíž stěny jsou pokryty malbami z 16. století.

Zákupy

V severních Čechách východně od České Lípy se nalézají Zákupy. V místě dnešního zámku stála již ve 14. století gotická tvrz. Vyskytují se názory, že náležela rytířům ze Smojna. Ale již v r. 1365 se v Zákupích objevují páni z Vartemberka, jimž Zákupy patřily až do druhé poloviny 15. století. V r. 1383 je v Zákupích prvně výslovně uvedena tvrz.

V letech 1850 - 1853 byly zásadním způsobem upraveny interiéry zámku: poničené barokní fresky na stropěch byly přemalovány, na zdi byly nalepeny papírové tapety, místnosti byly vybaveny kachlovými kamny a novým nábytkem. Vše bylo ve stylu tehdy módního druhého rokoka. Zařízením interiérů byl pověřen dvorní dekoratér Josef Veselý, malířskou výzdobu provedl Josef Navrátil. Ten také vytvořil návrhy na vzory tapet, dekorační látky, některé kusy nábytku a kamna.

Ferdinand I. byl posledním skutečným uživatelem zámku, po jeho smrti (1875) byl již zámek navštěvován pouze příležitostně. 1. července 1900 se v zámecké kapli konal sňatek následníka rakouského trůnu Františka Ferdinanda d' Este s hraběnkou Žofií Chotkovou. R. 1918, po zániku monarchie, přešel zámek společně s ostatními císařskými statky do vlastnictví československého státu a státním majetkem je dosud

Tabulka 184: Návštěvnost

návštěvnost					
2008	2009	2010	2011	2012	2013
18 606	20 508	19 059	20 508	18 458	16 358

Tabulka 185: Náklady a výnosy

náklady	výnosy	Náklady	Výnosy
2012		2013	
4 105 691	1 480 612	2 641 236	1 316 850

Zdroj: vlastní zdroj

Ralsko

Vznik obce a od roku 2006 města Ralsko se datuje od počátku roku 1992, resp. od prvních voleb v únoru 1992. Název města je odvozen z názvu předchozího územního zřízení, kterým byl Vojenský újezd Ralsko.

Město Ralsko leží na jihovýchodě okresu Česká Lípa, na území bývalého vojenského výcvikového prostoru Ralsko, opuštěného sovětskou armádou, v průměrné nadmořské výšce 331 metrů. Ralsko patří rozlohou 171 km² k obcím s největší rozlohou v Česku (po Praze, Brně a Ostravě 4. největší obec i město. Hlavním sídlem novodobé obce je bývalé město Kuřívody, po němž zdělila status města. Název Ralsko není názvem žádné sídelní části dnešního města, ale dominantního kopce a hradu, nacházejících se na hranici jednoho ze severních výběžků území města, a bývalého vojenského výcvikového prostoru.

Průrva Ploučnice

Průrva Ploučnice, zvaná též Pekelný jícen nebo Hromová rána, je velmi zajímavou technickou památkou. Je podzemním náhonem bývalého hamru. Svoji délkou 150 m a výškou tunelu 6 m se jedná o velmi pozoruhodné dílo. Do průrvy je svedena celá vodnatá říčka Ploučnice, která protéká asi 50 m mezi vysokými pískovcovými stěnami a potom se v pravém úhlu vnořuje do tunelu. Krátce nato se objevuje v otevřené propadlině, aby dál pokračovala dlouhým tunelem. V 19. století vozil místní mlynář za světla loučí návštěvníky, které tento technický zázrak uchvacoval.

Poloha: V od obce Noviny pod Ralskem, 3 km JZ od Stráže pod Ralskem

Muzeum Mimoně

Muzeum bylo vytvořeno v rámci česko-polského projektu „Rozvoj cestovního ruchu v pohraničí. Turistické využití Złotoryje a Mimoně.“ V nově zrekonstruované historické budově původního špitálu bude pro návštěvníky postupně připravována stálá expozice zaměřená na historii a přírodu Mimoně a jejího okolí. Historická část zahrne období pravěku a středověku a období od roku 1516 do roku 1948. Přírodovědná expozice pak bude rozdělena na faunu obratlovců a bezobratlých a botanickou část, kterou bude bylinná zahrada v okolí muzea. Venkovní prostor doplní opravená socha sv. Jana Nepomuckého, která stávala na Písečném mostě.

Tabulka 186: Návštěvnost

návštěvnost					
2008	2009	2010	2011	2012	2013
		5 510	3 510	5 552	2 552

Tabulka 187: Náklady a výnosy

náklady	výnosy	Náklady	Výnosy
2 883 643	93 563	1 764 996	19 380

Zdroj: vlastní zdroj

Muzeum Čtyřlístek

MUZEUM ČTYŘLÍSTEK se nachází v půdních prostorách Městské knihovny v Doksech. V muzeu je stálá expozice věnovaná vývoji komiksu Čtyřlístek.

Je to již více jak 40 let, kdy Jaroslav Němeček vdechnul život těmto čtyřem postavičkám a vznikl tak jedinečný český komiks. A není tajemstvím, že předobraz komiksu našel Jaroslav Němeček v Doksech a v jejich blízkém okolí, neboť Třeskopsky jsou Doksy, Blaták je Máchovo jezero a Bezzub je hrad Bezděz. Proto není divu, že právě v Doksech vzniklo v půdních zrekonstruovaných prostorách Městské knihovny Doksy Muzeum Čtyřlístek, jediné v České republice.

V muzeu je stálá expozice věnovaná vývoji komiksu Čtyřlístek. Dozvíte se zde, jak tento komiks krůček po krůčku vznikl a jak se takový komiks vlastně tvoří. Obliba postaviček Čtyřlístku oslovila i Českou poštu a ve spolupráci s Jaroslavem Němečkem vydala v roce 2010 první poštovní známku s postavičkou Čtyřlístku, a sice s Fifinkou. V současné době mají svou poštovní známku všechny postavičky Čtyřlístku. Proto také tématu Čtyřlístek na poštovních známkách je v muzeu věnována velká pozornost.

Vzhledem k značnému zájmu o stará vydání Čtyřlístku začaly od roku 2002 vycházet reedice starších příběhů ve velkoformátovém vydání, v tzv. Velkých knihách. Do současnosti jich vyšlo devět a další tzv. Zlatá kniha Čtyřlístku se křtila při otevření Muzea Čtyřlístku. Čtyřlístek jde

samozřejmě i s dobou, proto jsou v muzeu dětem k dispozici různá cédéčka s tématem Čtyřlístku, čtyřlístkové počítačové hry apod. Jedna část expozice je také věnována filmové adaptaci Čtyřlístku.

Raritou muzea je mimo jiné i to, že se zde můžete setkat se všemi postavičkami v téměř životní velikosti, nahlédnete do Fifinčiny kuchyně či spatříte Myšpulínovy vynálezy. V muzeu je i místo na hraní, kreslení, prostor pro besedy, přednášky, minivýstavy.

Tabulka 188: Návštěvnost

návštěvnost					
2008	2009	2010	2011	2012	2013
				26 816	27 238

Zdroj: Vlastní zdroj

Tabulka 189: Náklady a výnosy

náklady	výnosy	Náklady	Výnosy
205 000	0	423 000	0
205 000	0	423 000	0

Zdroj: vlastní zdroj

Muzeum K. H. Máchy (Doksy)

Dům dala postavit v roce 1669 hraběnka Marie Františka z Vrtby, druhá manželka Kryštofa Ferdinanda z Heissensteinu, pro staré a práce neschopné vysloužilce z panského dvora jako panský špitál. V roce 1723 byla v přízemí zřízena kaple sv. Jana Nepomuckého a místo špitálního kaplana, který sloužil 4x týdně mše a v neděli ještě celebroidal mše v kostele. Kaple s lavicemi a oltářem byla v přízemí. Zde se také nacházela společná místnost obyvatel špitálu. V prvním patře byl později zřízen byt pro kaplana. Do té doby kaplan bydlel v hospodářském traktu zámku.

Okresní vlastivědné muzeum (Česká Lípa)

regionální muzeum v České Lípě; nachází se v komplexu budov bývalého augustiniánského kláštera. Expozice *Dějiny Českolipska* představuje společenskou a hospodářskou minulost regionu od archeologických nálezů do 20. let 19. stol. Expozice *Příroda Českolipska* je zaměřena na geologii, faunu a flóru a chráněná území regionu. Představuje např. Novozámecký rybník v nedalekých Zahrádkách s unikátním hnízdištěm vodního ptactva. Expozice *Zvířata celého světa* ukazuje původ, ekologii a etologii živočišných druhů všech zoogeografických oblastí. Další rozsáhlé entomologické sbírky jsou vystaveny v expozici *Svět hmyzu*. Jiné expozice nesou názvy *Geologie a mineralogie* a *Zámořské civilizace*. Vystaveny jsou také textilní potiskovací formy, ukázky kovářských prací a restaurovaný soubor figurálních plastik z Loretánské kaple. Muzeum pořádá krátkodobé výstavy, začátkem prosince vánoční trh a druhý víkend v září Divadelní pouť. Muzeum spravuje pobočky Památník Karla Hynka Máchy v Doksech a Expozice lidového bydlení Vísecká rychta.

Archeologické muzeum Šatlava (Česká Lípa)

Budova nově zrekonstruované historické šatlavy v České Lípě byla slavnostně otevřena v únoru 2011.

V bývalém městském vězení je instalována unikátní speleoarcheologická expozice, která návštěvníkům představuje téma využívání jeskyní a skalních převisů člověkem od pravěku až do 20. století. Expozice je zaměřena na jednotlivé pískovcové a krasové oblasti s důrazem na region

severních a severovýchodních Čech. Druhá expozice je věnována archeologii města Česká Lípa a místní hrnčířské výrobě. Součástí expozice jsou i modely pecí rekonstruovaných na základě výzkumů v prostoru českolipské Hrnčířské čtvrti. Věžeňský kout je věnován vlastnímu objektu šatlavy a dějinám věžeňství a výkonu práva v České Lípě. Součástí expozice je infobox, kde si návštěvníci mohou v 3D modelu virtuálně prohlédnout středověkou Českou Lípou a pomocí dotykové obrazovky uskutečnit výlet do vybraných jeskyní Čech, Moravy a Slezska.

Vísecká rychta (Kravaře)

Krásná a monumentální stavba, v níž je instalována detašovaná expozice českolipského okresního vlastivědného muzea, věnovaná severočeské lidové architektuře, je největším obytným roubeným stavením v našich zemích. Bývala rychtou obce Vísky, malé vesničky, oddělené jen Bobřím potokem od Kravař, s nimiž Víška postupně splývala a k nimž byla v polovině 19. století i administrativně připojena.

Tabulka 190: Návštěvnost

		návštěvnost					
		2008	2009	2010	2011	2012	2013
muzeum K. H. Máchy	Doksy	38 432	35 502	29 629	28 237	29 189	25 099
Okresní vlastivědné muzeum	Česká Lípa						
Archeologické muzeum Šatlava	Česká Lípa						
Vísecká rychta	Kravaře						

Zdroj: vlastní zdroj

Tabulka 191: Náklady a výnosy

náklady	výnosy	náklady	výnosy
17 045 000	17 306 000	16 984 000	17 271 000

Zdroj: Vlastní zdroj

b) Přírodní atraktivity (chráněná území a objekty, naučné stezky)

Sledované území sestává z několika různých krajinných typů. Jde převážně o romantickou krajinu s množstvím lesů, o pahorkatinu, místy s vrchovinným charakterem. Krajinu kromě kopců zmalebňují pískovcové útvary, vodní plochy i venkovská lidová architektura.

Odlišný typ krajiny se nachází v jihovýchodních partiích Máchova kraje v podoblasti Kokořínsko s turisticky zajímavými partiemi mezi Ronovem, Vlhoštěm, Husou a Čapem. Jde o zbytky povrchu pískovcové tabule, v mladších třetihorách došlo na mnoha místech k pronikům sopečných vyvěrelin, které tvoří vrcholky zmalebující celou krajinu. Pískovce se kvádrovitě rozpadají, čímž vznikají izolované skalní bloky, zárodečná stadia skalních měst, divoké rokly, kaňonovitá údolí apod. V území byla vyhlášena chráněná krajinná oblast Kokořínsko.

Jihovýchodní část regionu je tvořena převážnou částí obcí mikroregionu Podralsko. Rozkládá se v oblasti Ralské pahorkatiny, převážně na území bývalého vojenského prostoru Ralsko. Významné rekreační lokality v oblasti: Horecké rybníky (Hamr a Stráž p. R.), Hradčanské rybníky s bývalým vojenským prostorem Ralsko.

Hlavním vodním tokem je řeka Ploučnice. Významnými přítoky jsou Panenský potok, Svitava a Robečský potok (vytéká z Máchova jezera). Z vodních ploch jsou atraktivní rybníky Novozámecký, Holandský Milčanský a Dolanský.

NATURA 2000 – Evropsky významná lokalita

Evropské státy z Evropské unie vytváří soustavu chráněných území, Evropsky významných lokalit Natura 2000. Mnohá se týkají i území českolipského okresu (27x, z toho jedna ptačí) a z větší části jsou totožné či zahrnují již dříve vytvořená maloplošná chráněná území.

Lokalita oblasti NATURA 2000 celkem o rozloze 148 015 454 m², ptačí oblast celkem o rozloze 86 136 390 m², celkem 39 významných krajinných prvků, celkem 112 památných stromů.

Nejvýznamnější lokalitou je jedna:

Ptačí oblast Českolipsko - Dokeské pískovce a mokřady.

Chráněné území podléhá správě CHKO Kokořínsko a zahrnuje tři národní přírodní rezervace: Novozámecký rybník, Břehyně - Pecopala a Velký a Malý Bezděz. Dále dvě národní přírodní památky: Swamp a Jestřebské slatiny, jednu přírodní rezervaci - Hradčanské rybníky. Dále Heřmanický rybník, část území Hradčanského letiště, Pustého rybníka, zaniklého Strážova a Vrchbělá. Mnohé lokality na území ptačí rezervace jsou zahrnuty do výčtu Evropsky významných lokalit.

Na hranicích území jsou obce Zahrádky, Jestřebí, Doksy, Bělá pod Bezdězem a Hradčany. Na chráněném území se vyskytují suché borové lesy, plochy bývalého vojenského prostoru, podmáčené louky, bažiny, rašeliniště a mnoho rybníků. Území se stalo stálým či přechodným domovem mnoha vzácných druhů rostlin a živočichů. Konkrétně jsou chráněni: jeřáb popelavý, moták pochop, lelek lesní, skřivan lesní a slavík modráček.

Nejvýznamnějšími evropskými významnými lokalitami v rámci Natura 2000 jsou:

Bobří soutěska

Romantické údolí s Bobřím potokem, je i přírodní památka. Nachází se asi 2 kilometry východně od Verneřic a 4 km západně od obce Kravaře. Je ve správě CHKO České středohoří a je společnou památkou dvou krajů a okresů. Pro turisty je přitažlivý zdejší Bobří vodopád. Stinné údolí vzniklo erozní činností v čedičovém podloží, vytvořeném od západu přitékajícím Bobřím potokem. Důvodem ochrany je ukázka zpětné eroze v čedičovém tělesu. Jsou zde dva vodopády. Menší pěnivý vytéká z pukliny v čedičové skále pod troskami Čertova mlýna, vysoký jen 2 metry, široký čtyři metry. Nedaleko od něj je další vodopád vysoký 6 metrů, není však tak mohutný. Celé údolí je zarostlé lesem, je zde mnoho i vzácných květin (např. růže alpská), i živočichů (např. skorec vodní, konipas horský).

Česká Lípa – mokřad v nivě Šporky

je novou (vyhlášena roku 2012) přírodní památkou, které se nalézá na severozápadním okraji města Česká Lípa, v sousedství městských čtvrtí Sever a Lada. Zamokřené území je Evropsky významnou lokalitou, napájeno severně tekoucím potokem Šporka, přítokem Ploučnice. Chráněná lokalita je na severozápadním okraji města Česká Lípa, od něhož ji odděluje násep železniční tratě 080 z České Lípy do Nového Boru. Při západní straně mokřadu je vedena po jiné, již zrušené trati Cyklostezka Varhany. Severní stranu území uzavírá potok Šporka. Nejjednodušší přístup je z cyklostezky.

Velký a Malý Bezděz

od roku 1993 přírodní rezervace zahrnující kopce Malý Bezděz, Velký Bezděz v okrese Česká Lípa. Svahy Malého Bezdězu jsou chráněným územím od roku 1949. V roce 2009 byla lokalita vyhlášena národní přírodní rezervací. Na vrcholu Velkého Bezdězu stojí hrad Bezděz. Oba znělcové vrcholy, Velký Bezděz (604 m n. m.) se středověkým královským hradem na svém

vrcholu i Malý Bezděz (577 m n. m) jsou výraznou dominantou Českolipska, resp. Máchova kraje. Pod nimi necelý 1 km je nevelká obec Bezděz, do jejíhož katastru kopce patří. Na jejich svazích se vyskytují sutě s listnatým porostem dubu letního, břízy bělokoré, smrku ztepilého. V severním svahu Velkého Bezdězu je pseudokrasová puklinová paledová jeskyně (nazývána běžně Ledovou jeskyní). Je hluboká 15 metrů a led v ní v létě zcela či částečně roztává.

c) Podmínky pro turistiku (pěší turistika, cykloturistika, vodní turistika, hipoturistika)

Na území turistického regionu je rozsáhlá síť turistických tras spravována Klubem Českých turistů. Z hlediska doprovodné turistické infrastruktury je v oblasti poměrně dostatek značených turistických a cykloturistických tras. Územím neprochází žádná nadregionální trasa, ale vede zde několik regionálních a místních cyklotras. Atraktivní je využití komunikací v bývalém vojenském prostoru. V posledních letech došlo ke značnému zvýšení zájmu o tuto aktivní formu rekreace i v České republice, k čemuž velice přispěla horská a treková kola. Jedná se o velice vyhledávanou formu trávení dovolené.

- Turistické trasy

Některé trasy jsou označeny jako naučné stezky. Právě ty mají důležitý význam pro nabídku v cestovním ruchu a umožňují poznávat region všem cílovým skupinám bez využití motorové dopravy. Českolipsko je již tradičně vyhledávaným místem turistů a cykloturistů.

Nejvýznamnější turistické trasy:

PEKLO

Českolipské PEKLO je národní přírodní památkou. Jeho návštěvník prochází hlubokým údolím Robečského potoka, který se věky zařezává do pískovcového podloží, ve kterém vymodeloval bizarní tvary skal. Území je především ceněno z biologického hlediska jako lokalita bohatá na ohrožené druhy rostlin (bledule jarní, prvosenka vyšší, stulík žlutý...) a živočichů (výr velký, ledňáček říční, skorec vodní...) Zhruba dva půlkilometrová procházka údolím je velmi příjemná a nenáročná. Pro ty zdatnější ji lze doplnit celou řadou navazujících zajímavostí.

BOBŘÍ SOUTĚSKOU

Trasa výletu vede překrásným údolím Bobřího potoka. Jedná se o přírodní památku zvanou Bobří soutěska – skalnatou rokli na Bobřím potoce, která se nachází v oblasti mezi obcemi Kravaře a Verneřice. Chráněná je od roku 1968 hlavně díky jedinečné ukázce zpětné eroze v čedičovém tělesu. Voda v potoce protéká po čedičové hornině, která tvoří podloží. Postupně přechází v divokou rokli s místy až třicetimetrovými stěnami. V celé délce toku jsou místní peřeje a kaskády.

OKOLO MÁCHOVA JEZERA

Turistický okruh v délce 20 km krásnou krajinou kolem Máchova jezera.

Na výlet se vydáme z náměstí v Doksech. Od kostela půjdeme po červené turistické značce. Jihozápadní břeh jezera lemují do Starých Splavů Jarmilina stezka. Od vlakového nádraží ve Starých Splavech po zbytek cesty po žluté turistické značce.

- Naučné stezky

Naučné stezky nabízí procházky s mnoha zajímavostmi, které mají za cíl zpříjemnit cestování.

Nejvýznamnějšími jsou:

Hubertova naučná stezka

Hubertova naučná stezka vede od zahrádkářské kolonie na Svárově lokalitou Rasova Hůrka, kde je pro návštěvníky připraven téměř dvoukilometrový okruh s několika zastaveními v podobě informačních tabulí. Upravené cesty jsou vhodné pro pěší turisty, maminky s kočárky i cyklisty.

Ze Svárova se po absolvování okruhu můžeme vydat za poznáním okolí dvěma směry. Modrá turistická značka nás zavede přes Okřešice do Srní u České Lípy, k Provodínským kamenům až do Starých Splavů. Druhou možností je pokračovat po červené turistické značce do lokality Žizníkov.

Máchova stezka pro pěší a cyklisty

V areálu zámeckého parku se na celkem šesti informačních tabulích dozvíte zajímavosti o historii zámku, jeho architektuře, flóře zámeckého parku, o rodu Valdštejnů a další informace, které Vás seznámí s celým zámeckým areálem. Naučná stezka je soustředěna do levé části od vstupu do parku. Na jedné ze dvou infotabulí před vstupem do zámeckého parku naleznete mapu dotčených obcí s rozmístěním infotabulí a jejich tématy. Výčet míst, kam se můžete vydat je vskutku bohatý.

NS Jeřáb

Naučná stezka Jeřáb byla vybudována Vojenskými lesy a statky ČR a pojmenována podle vzácného Jeřába popelavého (*Grus grus*). Na stezce je umístěno osm informačních panelů, jeden u informačního centra a sedm po cestě, které nás seznámí s živou i neživou přírodou Ralska.

- Cyklostezky

Cyklistický boom zaznamenává oblast Českolipska již několik let. Je snahou zpřístupnit co nejvíce cest pro využívání cykloturistům. Významným potenciálem jsou komunikace v bývalém vojenském areálu Peklo.

Nejvýznamnějšími trasami jsou:

Zelená cyklomagistrála Ploučnice - Cyklostezka vede členitou krajinou a malebnými údolními řeky Ploučnice, jejíž meandry prochází chráněnými oblastmi Přírodního parku Ještěd, CHKO Lužické hory, Kokořínskem a zasahuje i do Českého středohoří a Labských pískovců. Úsek je zpřístupněn nejen cykloturistům, ale také in-line bruslařům v úseku mezi Druzcovem a Novinami pod Ralskem, kde je nový asfaltový povrch. Nová cyklotrasa vede z Druzcova přes Lesní domky, Osečnou, Lázně Kundratice, Hamr, Stráž pod Ralskem až ke krajinné zvláštnosti, kterou je Průrva Ploučnice.

Cyklostezka Varhany - Cyklostezka Varhany vede po bývalé železniční trati z České Lípy do Kamenického Šenova. Začíná nedaleko vlakové zastávky Střelnice v České Lípě, končí u bývalého vlakového nádraží v Kamenickém Šenově, několik set metrů od Panské skály. Cyklostezka je projektovaná jako tři metry široká veřejně přístupná komunikace pro cyklisty a pěší.

Cyklostezka a in-line stezka Česká Lípa (Vlčí Důl) - Zhruba čtyřkilometrová asfaltová trasa s několika mosty začíná v městské části Svárov (Česká Lípa) a končí u železniční zastávky ve Vlčím Dole. Trasa dále pokračuje přes obec Vítkov do Heřmaniček, odkud se můžeme vrátit do České Lípy přes Žizníkov (okruh v délce 15 km).

- Vodní turistika

Díky existenci řeky Ploučnice je možné rozšířit nabídku atraktivit i na vodní turistiku. Řeka je vyhledávána během všech ročních období a je velmi oblíbená pro svojí rozmanitost. Protéká téměř celým územím. Podél celé řeky je velmi dobrá doprovodná infrastruktura, která nabízí služby vodákům.

Významným prvkem v nabídce je i lodní doprava na Máchově jezeře nebo vodní lyžařský vlek na vodní nádrži Horka ve Stráži pod Ralskem.

- Hipoturistika

Hipostezky na Českolipsku navazují na hustou síť tras v sousedním Německu. Provedou vás krajem českého básníka Karla Hynka Máchy nebo bývalým vojenským prostorem Ralsko, který je dnes nedotčeným územím čekajícím na své objevitele. Jednotlivé hipostezky spojují tzv. stanice. Ty poskytují ustájení koní, ubytování pro jejich jezdce, jezdeckou školu, vyjížděky na koních, kočárem či bryčkou, a pobytové tábory pro dospělé i děti. Příznivci jezdeckví by si neměli nechat ujít na konci léta každoročně pořádané dostihy v Mimoni.

d) Ostatní atraktivity (rozhledny, rekreační oblasti, sportovní zařízení, aquaparky, zimní sporty)

- Zimní sporty a aquaparky

Zimní stadion Česká Lípa

veřejné bruslení, škola bruslení, bruslení s hudbou hokej a další. Stadion je přístupný jak pro širokou veřejnost, tak v rámci komerčního pronájmu.

Aquapark Česká Lípa

plavecký bazén najdete v zrekonstruovaném sportovním areálu. Nabízí množství atrakcí - tobogan, skluzavky, masážní lůžka, masážní bazén, whirlpool, dětský bazén, dětské brouzdaliště, divoká řeka, parní místnosti, bufet s příjemným posezením. V areálu je také wellness centrum s moderní posilovnou a osobním trenérem, solárium, programem spinning, bosu a jiné.

Plavecký bazén Sever (Česká Lípa)

plavecký bazén Sever nabízí plaveckou školu, plavání pro školy, veřejné plavání, kondiční cvičení ve vodě s využitím programu aqua-fitness, akčně různé vodní hrátky a soutěže pro školy. Veškeré aktivity se konají pod odborným vedením vyškolených profesionálů, učitelů plavání a sportovního manažera organizace.

Krytý plavecký bazén Panda sport (Stráž pod Ralskem)

plavecký bazén nabízí mnohé možnosti využití. Pořádá plavecké kurzy pro děti 2 - 3 třídy ZŠ. Zdokonalovací kurzy pro dospělé a mnoho dalších aktivit. V areálu bazénu se dále nachází solárium, fitness a masáže.

Rekreační oblasti

Kromě základního rozdělení regionu na spádové oblasti dle územně – organizačního pohledu byl region vymezen i z hlediska přirozených krajinných rekreačních celků, které korespondují s přírodními podmínkami regionu a vytvářejí přirozené malé turistické lokality (jsou převzaty z Průzkumů a Rozborů ÚPN LK z r. 2002). Vzhledem k potřebám tohoto dokumentu je však toto dělení příliš podrobné. Snahou bylo však toto přirozené krajinné členění co nejvíce respektovat

a začlenit pod jednotlivé spádové oblasti tak, aby každá z nich byla tvořena pokud možno z celých vymezených krajinných rekreačních celků.

Jedná se celkem o osm krajinných rekreačních celků:

Kokořínsko – Dubské skály

Polomené hory

Sloupsko – Zákupsko

Verneřicko

Českolipsko – Holandské rybníky

Ploučnice – Kamenice

Doksko – Máchovo jezero

Ralsko

Vymezení a popis jednotlivých krajinných rekreačních celků na území Českolipska

Název: **Kokořínsko – Dubské skály**

identifikace: krajinný rekreační celek na jihozápadním okraji kraje o rozloze 13254,2 ha, území soustředěného rekreačního zájmu – údolí Pšovky u Tubože, Houska – Housecké vrchy, Zkamenělý zámek

atraktivita: příroda, památky, pískovcové skály, vyhlídka

rekreační činnosti: pěší turistika, cykloturistika, kulturně poznávací turistika, horolezectví, individuální pohybová turistika

časová využitelnost: převážně letní

nástupní centra: Česká Lípa, Doksy

vybavenost pro CR: koupaliště Dubá

limity využití: území je součástí CHKO Kokořínsko

Název: **Polomené hory**

identifikace: krajinný rekreační celek v jihozápadní části kraje o rozloze 3574,68 ha, území soustředěného rekreačního zájmu – oblast severovýchodně od Litic (navazuje na oblast Verneřicka a Holanských rybníků)

atraktivita: příroda, památky

rekreační činnosti: pěší turistika, cykloturistika, kulturně poznávací turistika, horolezectví, individuální pohybová turistika

časová využitelnost: převážně letní

vybavenost pro CR: sportovní zařízení

limity využití území: území je součástí CHKO Kokořínsko

Název: Ploučnice – Kamenice

- identifikace: krajinný rekreační celek na západním okraji kraje (přesahuje ze sousedního kraje) o rozloze 7264,54 ha, území soustředěného rekreačního zájmu – oblast jihozápadně od Žandova
- atraktivita: příroda, památky
- rekreační činnosti: pěší turistika, cykloturistika, kulturně poznávací turistika, individuální pohybová turistika
- časová využitelnost: převážně letní
- nástupní centra: Nový Bor
- vybavenost pro CR: sportovní zařízení, koupaliště Žandov
- limity využití území: území je součástí CHKO České Středohoří

Název: Doksko – Máchovo jezero

- identifikace: krajinný rekreační celek v jihozápadní části kraje o rozloze 12404,6 ha, území soustředěného rekreačního zájmu – okolí Máchova jezera a Holanských rybníků
- atraktivita: příroda, vodní plocha Máchova jezera, památky
- rekreační činnosti: pobyt u vody, pěší turistika, cykloturistika, kulturně poznávací turistika, vodní sporty, individuální pohybová turistika
- časová využitelnost: převážně letní
- nástupní centra: Doksy, Česká Lípa
- vybavenost pro CR: sportovní zařízení
- limity využití: riziko nadměrné návštěvnosti území

Název: Českolipsko – Holanské rybníky

- identifikace: krajinný rekreační celek v jihozápadní části kraje o rozloze 12074,3 ha, území soustředěného rekreačního zájmu – Holanské rybníky, jihovýchodní okraj České Lípy
- atraktivita: příroda, památky, Velká Nohavica (Milčanský) rybník, Koňský rybník, rybník Baba, rybník Dolní Roubice, pískovna u Dubic
- rekreační činnosti: pobyt u vody, pěší turistika, cykloturistika, kulturně poznávací turistika, individuální pobytová turistika, motosport v Sosnové
- časová využitelnost: převážně letní
- nástupní centra: Česká Lípa
- vybavenost pro CR: sportovní zařízení, rekreační areál v Robeči
- limity využití: území zasahuje do krajinné památkové zóny

Název: Sloupsko – Zákupsko

identifikace: krajinný rekreační celek jihozápadně od krajského města o rozloze 18991,0 ha, území soustředěného rekreačního zájmu – okolí Častolovic severně od České Lípy, okolí Sloupu

atraktivita: příroda, památky, rybníky Zákupský, Radvanecký

rekreační činnosti: pěší turistika, cykloturistika, pobyt u vody, kulturně poznávací turistika, individuální pobytová turistika

časová využitelnost: převážně letní

vybavenost pro CR: není většího významu

limity využití území: nejsou

Název: Lužické hory – Novoborsko

identifikace: krajinný rekreační celek v západní části kraje o rozloze 10263,5 ha, území soustředěného rekreačního zájmu – území severně od Nového Boru, (a východně od Svoru), východní okraj Nového Boru, oblast severně od Cvikova, oblast severně od Prysku včetně údolí říčky Kamenice

atraktivita: příroda, lidová architektura, nerušené klidné prostředí, památky, sklářské muzeum, lesní hřbitov

rekreační činnosti: pěší turistika, cykloturistika, kulturně poznávací turistika, individuální pohybová turistika

časová využitelnost: převážně letní

nástupní centra: Nový Bor

vybavenost pro CR: sportovní zařízení, koupaliště v Novém Boru

limity využití: území je součástí CHKO Lužické hory

Název: Lužické hory – hlavní masiv

identifikace: krajinný rekreační celek na severozápadním okraji kraje (zasahuje ze sousedního kraje) o rozloze 2389,4 ha, území soustředěného rekreačního zájmu – okolí místní části Horní Světlá (obec Mařenice), oblast východně od Krompachu

atraktivita: příroda, klidné nerušené prostředí

rekreační činnosti: pěší turistika, cykloturistika, individuální pohybová turistika

časová využitelnost: převážně letní

nástupní centra: Cvikov

vybavenost pro CR: sportovní zařízení, zimní středisko Horní Světlá

limity využití území: území je součástí CHKO Lužické hory

Název: **Ralsko**
identifikace: krajinný rekreační celek v bývalém vojenské prostoru o rozloze 21390,5 ha, území soustředěného rekreačního zájmu – okolí Horeckého a Hamerského rybníka
atraktivita: neporušená příroda, Hamerský rybní, Horecký rybník
rekreační činnosti: pěší turistika, cykloturistika, pobyt u vody, individuální pohybová turistika
časová využitelnost: převážně letní
nástupní centra: Mimoň
vybavenost pro CR: tábořiště, kempy
limity využití: staré ekologické zátěže (pyrotechnické, chemické)

Název: **Jablonsko v Podještědí**
identifikace: krajinný rekreační celek západně od krajského města o rozloze 4299,92 ha, území soustředěného rekreačního zájmu – území severně od Petrovic, oblast mezi Jablonným a Rynolticemi
atraktivita: příroda, památky, klidné nerušené prostředí
rekreační činnosti: pěší turistika, cykloturistika, kulturně poznávací turistika, individuální pohybová turistika
časová využitelnost: převážně letní
nástupní centra: Jablonné v Podještědí
vybavenost pro CR: sportovní zařízení, koupaliště v Jablonném, Heřmanicích
limity využití: území je součástí CHKO Lužické hory

e) Návštěvnost vybraných atraktivit a objektů

Region Českolipska nabízí svým návštěvníkům pestrou nabídku ubytovacích zařízení, najdete zde kempy, chaty, chalupy, penziony a také hotely všech kategorií. Více se o možnostech ubytování a také tipech na výlet a návštěv veškerých atraktivit Českolipska dozvíte v informačních centrech Českolipska, například v Městské informační centrum České Lípě (mic@mucl.cz), Městské informační centrum Doksy (Info@infodoksy.cz), Informační centrum město Dubá (info@mestoduba.cz), informační centrum Mimoň (infocentrum@mestomimon.cz), infocentrum Ralsko (infocentrum@mestoralsko.cz), informační centrum Stráž pod Ralskem (infocentrum.strazpr@seznam.cz), informační centrum Zákupy (Stummerova@mesto-zakupy.cz), informační centrum Žandov (djandourkova@zandov.cz).

Ubytování

f) Struktura ubytovacích zařízení a jejich vytíženost

Oblast je vybavena základní i doprovodnou turistickou infrastrukturou značně diferencovaně. V ubytovacích zařízeních cestovního ruchu je k dispozici cca 7 500 lůžek, které jsou celkem ve 122 ubytovacích zařízeních.

Vybavenost základní a doplňkovou infrastrukturou CR je soustředěna především do města Česká Lípa, která disponuje převážnou částí potenciálu těchto služeb v zájmovém území. Naopak minimálně vybavena základní i doprovodnou turistickou infrastrukturou je západní část. V ubytovacích zařízeních cestovního ruchu je k dispozici cca 7 586 lůžek z toho téměř 50% v České Lípě a v Doksech. Pro západní část – oblast Českého středohoří a je typické chataření a chalupaření s koncentrací v Žandově, Kravařích, Stvolínkách, Novém Oldřichově a stejně jako v oblasti Holan, Zahrádek a Kozlů.

Tabulka 192: Kapacita zařízení

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
HUZ	108	107	108	104	104	104	99	96	90	94	95	122
Pokoje	2 661	2 343	2 221	2 296	2 274	2 254	2 317	2 408	2 184	2 112	2 187	2 348
Lůžka	7 943	7 487	6 953	7 384	7 405	7 302	7 369	7 677	6 737	6 772	6 942	7 586

Zdroj: ČSÚ

Tabulka znázorňuje informace o počtu hromadných ubytovacích zařízení, informace o počtech pokojů a lůžek za léta 2001 – 2012. Počet HUZ zaznamenává stoupající počty, ale v této souvislosti přesto dochází k poklesu počtu pokojů v ubytovacích zařízeních. Významně poklesl i počet lůžek.

Počet zařízení v jednotlivých obcích v roce 2012:

Doksy	72	Mimoň	2
Česká Lípa	11	Provodín	2
Dubá	5	Žandov	2
Hamr na Jezeře:	5	Jestřebí	1
Stráž pod Ralskem	5	Luka	1
Holany	4	Tachov	1
Blíževedly	3	Tuhaň	1
Ralsko	3	Velenice	1
Zákupy	3	Celkem	122 objektů

Tabulka 193: Návštěvnost a využitost ubytovacích kapacit dle jednotlivých typů

Typ zařízení		rok												
		2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Hotel ***	poč.přijezdů					13 461				24 422	21 578	21 943	18 557	21 793
	poč.přenocování					6 019				12 871	12 140	13 901	10 493	14 258
	prům.poč.přenocování					13 525				30 774	31 974	35 856	30 420	35 529
	prům.doba pobytu					4,8				4,0	4,0	4,0	4,2	
Hotel **	poč.přijezdů		31 568		22 254	15 774	12 579	12 581	12 461	18 093			12 152	
	poč.přenocování		18 184		13 284	8 602	6 078	6 355	7 367	15 949			10 827	
	prům.poč.přenocování		52 957		38 323	33 088	13 979	14 336	18 805	21 194			16 259	
	prům.doba pobytu		4,6		4,3	5,4	4,4	4,4	4,2	2,5			2,6	
Hotel *	poč.přijezdů								3 554					
	poč.přenocování								3 164					
	prům.poč.přenocování								12 314					
	prům.doba pobytu								5,3					
Penzion	poč.přijezdů						14 292				7 096		8 504	11 989
	poč.přenocování						10 537				6 545		7 865	10 830
	prům.poč.přenocování						38 179				21 866		27 855	34 219
	prům.doba pobytu						4,6				4,4		4,5	
Kemp	poč.přijezdů			21 042		14 700			24 253	21 633			25 740	25 703
	poč.přenocování			18 062		11 274			20 926	19 102			24 051	24 402
	prům.poč.přenocování			44 222		27 747			48 566	43 413			62 790	63 314
	prům.doba pobytu			3,5		3,6			3,4	3,3			3,6	
Chat.osada	poč.přijezdů												17 622	175 713
	poč.přenocování												17 432	174 163
	prům.poč.přenocování												66 422	753 213
	prům.doba pobytu												4,8	
TU	poč.přijezdů					3 713		5 566	3 313					25 453
	poč.přenocování					2 880		5 188	3 272					25 313
	prům.poč.přenocování					11 789		20 276	8 230					96 873
	prům.doba pobytu					5,9		5,3	3,6					
Ostatní	poč.přijezdů										2 021	1 946	5 196	12 606
	poč.přenocování										2 016	1 912	5 070	12 504
	prům.poč.přenocování										7 828	11 902	31 891	71 604
	prům.doba pobytu										4,9	7,2	7,2	
Celkem	poč.přijezdů	0	31 568	21 042	22 254	47 648	26 871	18 147	43 581	64 148	30 695	23 889	87 771	273 257
	poč.přenocování	0	18 184	18 062	13 284	28 775	16 615	11 543	34 729	47 922	20 701	15 813	75 738	261 470
	prům.poč.přenocování	298 191	237 076	237 821	292 713	227 561	253 407	326 374	274 458	216 949	239 958	235 484	255 303	318 920
	prům.doba pobytu	4,8	4,6	4,4	4,4	4,8	4,6	4,5	4,0	3,9	4,1	4,0	4,1	

Zdroj: vlastní zdroj

Finanční analýza

Tabulka 194: Finanční analýza

	Vnitřní obchod, Cestovní ruch 2141, 2143	Zájmová činnost a rekreace 342
Bezděz	0	5046
Blatce	0	43460
Blíževedly	0	0
Bohatice	0	0
Česká Lípa	334838	3143404
Brniště	0	74407
Doksy	365233	126100
Dubá	131523	100194
Dubnice	0	494004
Hamr na Jezeře	121275	7200
Holany	50151	512893
Horní Libchava	3585	5000
Horní Police	0	43347
Chlum	0	0
Jestřebí	0	7446
Kozly	0	0
Kravaře	217237	258731
Kvítkov	0	0
Luka	0	0
Mimoň	405046	992250
Noviny pod Ralskem	0	0
Nový Oldřichov	0	94110
Okna	0	81397
Pertoltice pod Ralskem	0	159514
Provošín	0	186805
Ralsko	165842	18228
Skalka u Doks	0	0
Sosnová	0	116049
Stráž pod Ralskem	216917	6221289
Stružnice	0	0
Stvolínky	0	0
Tachov	0	0
Tuhaň	2920	13862
Velenice	0	30129
Velký Valtínov	16335	0
Volfartice	32275	298766
Vrchovany	0	0
Zahrádky	13453	2287
Zákupy	20083	634951
Žandov	0	0
Ždírec	0	0
	2096713	13670869

6.1.3 Charakteristika potenciálu a možnosti rozvoje MOS cestovního ruchu

a) Infrastruktura

Vybavenost základní a doplňkovou infrastrukturou CR je soustředěna především do města Česká Lípa, která disponuje převážnou částí potenciálu těchto služeb v zájmovém území. Naopak minimálně vybavena základní i doprovodnou turistickou infrastrukturou je západní část. Pro západní část – oblast Českého středohoří a je typické chataření a chalupaření s koncentrací v Žandově, Kravařích, Stvolínkách, Novém Oldřichově a stejně jako v oblasti Holan, Zahrádek a Kozlů.

V této turistické oblasti se nenachází žádný lyžařský vlek se sjezdovkou, lyžařské běžecké trasy nejsou upravovány. Z hlediska letní rekreace jsou využitelné především vodní plochy některých rybníků – nejvíce Holanské.

Významným potenciálem sportovně rekreačních zařízení disponuje především město Česká Lípa, Zákupy a Stráž pod Ralskem kde jsou sportovní stadiony a kryté haly.

V oblasti funguje několik turistických informačních center.

Z hlediska doprovodné turistické infrastruktury je v oblasti poměrně dostatek značených turistických a cykloturistických tras.

Územím prochází mezinárodní turistická trasa E10 – (Nordest – South) – v trase Nový Bor – Česká Lípa – Zahrádky – Jestřebí – Máchovo Jezero

Do území oblasti zasahují následující mezinárodní cyklotrasy:

- č. 211 Berlín – Praha území oblasti prochází v trase: Slunečná – Horní Libchava – Stružnice – Holany – Dubá

Územím neprochází žádná nadregionální trasa, ale vede zde několik regionálních a místních cyklotras a cyklostezek. Nejvýznamnější je zelená cyklomagistrála Ploučnice a cyklostezka Varhany.

b) Lidské zdroje pro cestovní ruch

Možnost vzdělávání v oblasti cestovního ruchu, gastronomie a turismu nabízí na území ORP:

Euroškola Česká Lípa – obor Hotelnictví a cestovní ruch, obor Gastronomie v dálkovém studiu. Současně je nabízen i vzdělávací odborný kurz – turistický kurz.

Další možnosti v oblasti cestovního ruchu jsou ve sledované oblasti velmi omezené a jsou závislé na zdrojích z fondů Evropské unie. Kurzy jsou pak organizovány sdruženími zabývajícími se rozvojem cestovního ruchu.

c) Marketing cestovního ruchu

Hlavním cílem marketingu v cestovním ruchu je zvýšit zájem návštěvníků o destinaci s využitím různých marketingových nástrojů. Pracovat na něm a využívat všechny jeho možnosti by měly subjekty působící v této oblasti na území ORP.

Hlavním iniciátorem na nejvyšší úrovni je v oblasti marketingu Liberecký kraj. Na základě jeho činnosti je propagováno celé území a výstupy jsou využívány na všech úrovních cestovního ruchu.

K propagaci území a aktivit jsou využívány tyto prostředky:

- Domácí a zahraniční veletrhy cestovního ruchu – možnost prezentace mají jednotlivé města a obce zdarma prostřednictvím organizací cestovního ruchu působícího v destinaci v rámci turistického regionu.

- Propagační materiály a tiskoviny – jsou vydávány tematicky za celý Liberecký kraj. Každý veřejný i soukromý subjekt má možnost podílet se na vydávání těchto materiálů poskytnutím informací a dat. Propagační materiály jsou tištěny i samotnými poskytovateli služeb v cestovním ruchu a slouží k propagaci činnosti, obce či města

- Internetové prezentace – zde mají svůj význam webové stránky Libereckého kraje www.liberecky-kraj.cz, kde jsou k dispozici data a fotografie všech turistických atraktivit. Samostatné stránky jednotlivých měst a obcí často také obsahují turistické informace. Důležitým webem přispívajícím k rozvoji CR v oblasti jsou stránky Sdružení Českolipsko www.ceskolipisko.info

- Propagační předměty – důležité pro budování povědomí o značce. Jde o drobné dárkové předměty, které jsou při různých příležitostech rozdávány zdarma nebo jsou prodávány informačními centry nebo partnerskými subjekty.

Bohužel je zaznamenána absence balíčků služeb. Jsou však viditelné snahy některých subjektů o zařazení balíčků do nabídky, ale poptávka po nich není tak jak je očekáváno.

d) Management cestovního ruchu

Řízení cestovního ruchu z nejvyšších úrovní zajišťuje Ministerstvo pro místní rozvoj na základě Zákona o cestovním ruchu a pro oblast působnosti ORP je nejdůležitější organizací v rozvoji CR Liberecký kraj prostřednictvím oddělení cestovního ruchu. Svou činností řídí všechny turistické regiony bez ohledu na přesah území. Všechny aktivity mají za cíl rozvoj cestovního ruchu a při jejich řízení jsou využívány všechny nástroje vedoucí k udržitelnému rozvoji a konkurenceschopnosti celého území. Svě zkušenosti pak předává dál organizacím na nižším stupni řízení cestovního ruchu v oblasti.

Funkci destinačního managementu plní ve sledované oblasti Sdružení Českolipsko.

Dle marketingového členění Libereckého kraje leží většina obcí ve sledované oblasti na území turistického regionu Českolipsko – oblasti Máchův kraj, Kokořínsko, Peklo a Podralsko.

Velmi důležitým prostředkem pro rozvoj cestovního ruchu a pro první kontakt s návštěvníky a turisty, se stávají informační centra. Již delší dobu je viditelná snaha o jejich rozšiřování a zkvalitňování služeb a nabídky. V celé sledované oblasti je jejich síť hustě rozšířena a je tak zajištěna dobrá informovanost turistů. Je však na zvážení, zdali poskytované služby odpovídají požadované kvalitně nebo zdali je informační centrum zřízeno pouze jako přidružená složka jiné složky města a poskytování informací není tak primární záležitostí.

V oblasti je evidováno celkem 13 informačních center (Bezděz, Brniště, Doksy, Dubá, Hamr na Jezeře, Kravaře, Mimoň, Ralsko, Hradčany, Stráž pod Ralskem, Zahrádky, Zákupy, Žandov). Jejich zřizovateli jsou jednotlivé obce. Pouze ve městě Stráž pod Ralskem je IC provozováno jiným subjektem, než zřizovatelem.

e) Charakteristika stávající meziobecní spolupráce

Meziobecní spolupráce v současné době probíhala při realizaci společných projektů na podporu rozvoje cestovního ruchu, jejichž nositeli byly samy obce a města nebo destinační management. Prostředníkem v komunikaci jsou informační centra a tam, kde nejsou zřízena, je veškerá komunikace řízena vedením obce.

V meziobecní spolupráci v oblasti cestovního ruchu vidí většina starostů velmi dobrý potenciál pro rozvoj spolupráce a nebrání se dílčím aktivitám. Největším problémem jsou vnímány finance na zajištění těchto aktivit.

6.1.4 SWOT analýza oblasti

Tabulka 195: SWOT analýza

Současnost	<p>Silné stránky:</p> <ul style="list-style-type: none"> » Atraktivní potenciál přírodního bohatství – CHKO, skalní útvary, vodní plochy, lesy » Velký počet kulturně historického bohatství, značná koncentrace staré lidové architektury » Propojenost tří krajů » Velké území divoké přírodní lokality– Ralsko » Poměrně kvalitní síť značených cyklotras a turistických cest » Hustá síť informačních center » Sezónní doprava do turisticky atraktivních míst » Ubytovací kapacity nižší kategorie 	<p>Slabé stránky:</p> <ul style="list-style-type: none"> » Nedostatek a nízká úroveň základních a doplňkových služeb CR » Malá spolupráce a angažovanost subjektů privátních i veřejných působících v CR v regionu » Převážná část území je vhodná pouze pro letní sezónu » Málo efektivní propagace oblasti v tuzemsku i v zahraničí » Většina objektů lidové architektury je v soukromém vlastnictví – nelze využít pro služby CR » Místy špatná dopravní dostupnost a kvalita komunikací » Ubytovací kapacity vyšší kategorie » Nedostatek kvalitních restaurací s nabídkou stravování » Sezónní činnost některých informačních center » Nedostatek mimo sezónní nabídky a nabídky pro případ nepřízně počasí
Budoucnost	<p>Příležitosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> » Získání a využití finančních prostředků z fondů EU » Výstavba a rekonstrukce komunikací propojující města a obce » Podpora výstavby cyklostezek » Rozvoj agroturistiky a hipostezek » Zvýšení kvality i množství ubytovacích a stravovacích kapacit » Růst podpory státu na rozvoji CR » Výborný potenciál pro rozvoj venkovské turistiky » Využití tradičních kulturních akcí v obcích ke zvýšení návštěvnosti » Podmínky pro nové podnikatelské aktivity » Řešení otázek při rozvoji CR cestou meziobecní spolupráce 	<p>Hrozby:</p> <ul style="list-style-type: none"> » Extrémní klimatické podmínky (povodně, sucha) » Kvalitnější a cenově srovnatelná nabídka ostatních regionů » Nezájem nebo malý zájem o rozvoj CR ze strany vedení měst a obcí » Směřování investic do jiných oblastí než je CR » Nedostatek financí na udržování stávající turistické infrastruktury » Nefunkční destinační management » Nedostatečná nabídka aktivit pro cílové skupiny návštěvníků, např. rodiny s dětmi » Nedostatečná spolupráce mezi subjekty cestovního ruchu

Značně vysoký je v regionu kulturně – historický potenciál. Patří mezi nejbohatší v kraji co do počtu památkově chráněných území. Největší koncentrace je v jižní části v oblasti Kokořínska.

Vzhledem k přírodním a klimatickým podmínkám je region využíván převážně v letní sezóně.

V území je k dispozici cca 7 500 lůžek volného CR v hromadných ubytovacích zařízeních. Nabídka ubytovacích kapacit, která významně ovlivňuje i pobytovou návštěvnost je však značně

nevyvážená. Největší množství – přes 50% všech lůžek je v Doksech, následující pak v České Lípě a okolí.

V regionu funguje v současné době celkem 10 turistických informačních center. Funkce některých z nich je ale nedostatečná. Za hlavní IC plnící dobře svoji funkci lze považovat pouze IC v České Lípě a Doksech.

Vybavenost doplňkovými službami je v regionu na průměrné úrovni. Významnější pokrytí vykazují především větší města (Česká Lípa, Nový Bor, Doksy, Stráž p. Ralskem, Mimoň) a některé rekreační areály.

Poměrně dobrá je síť cykloturistických tras procházejících územím a dostatečně jej propojuje s okolními atraktivními regiony i většími městy.

Celková intenzita využití území pro cestovní ruch je mírně podprůměrná ve srovnání s ostatními částmi Libereckého kraje a stejně tak je průměrná i vlastní podnikatelská aktivita v oblasti služeb CR.

6.1.5 Souhrn výsledků analýz (analytické části)

Jak je zřejmé z výše uvedených informací nemají jednotlivé oblasti srovnatelný rekreační potenciál, nejvyšší je v oblasti Máchova jezera a Kokořínsko, v oblasti Holanských rybníků a Hamerských rybníků. Zatím nepříliš využitý je přírodní potenciál v oblasti bývalého vojenského prostoru Ralsko. Z hlediska městské turistiky je atraktivní město Česká Lípa, Mimoň a Doksy.

V území se nalézá také množství přírodních památek, je zde vyhlášeno celkem 27 přírodně nejceněnějších lokalit. Jedná se o skalní útvary, mokřady a lokality s výskytem vzácných rostlin a živočichů. Specifikem regionu je několik velice atraktivních výhledových míst – Ralsko, Ronov, Nedvězí, Bezděz a Provodínské kameny.

Značně vysoký je v regionu kulturně – historický potenciál. Patří mezi nejbohatší v kraji co do počtu památkově chráněných území. Největší koncentrace je v jižní části v oblasti Kokořínska.

Vzhledem k přírodním a klimatickým podmínkám je region využíván převážně v letní sezóně.

V území je k dispozici cca 7 500 lůžek volného CR v hromadných ubytovacích zařízeních. Nabídka ubytovacích kapacit, která významně ovlivňuje i pobytovou návštěvnost je však značně nevyvážená. Největší množství – přes 50% všech lůžek je v Doksech, následující pak v České Lípě a okolí.

V regionu funguje v současné době celkem 10 turistických informačních center. Funkce některých z nich je ale nedostatečná. Za hlavní IC plnící dobře svoji funkci lze považovat pouze IC v České Lípě a Doksech.

Vybavenost doplňkovými službami je v regionu na průměrné úrovni. Významnější pokrytí vykazují především větší města (Česká Lípa, Nový Bor, Doksy, Stráž p. Ralskem, Mimoň) a některé rekreační areály.

Poměrně dobrá je síť cykloturistických tras procházejících územím a dostatečně jej propojuje s okolními atraktivními regiony i většími městy.

Celková intenzita využití území pro cestovní ruch je mírně podprůměrná ve srovnání s ostatními částmi Libereckého kraje a stejně tak je průměrná i vlastní podnikatelská aktivita v oblasti služeb CR.

Vzhledem k charakteru území a velmi dobrým podmínkám pro rozvoj cestovního ruchu jsou v některých oblastech sledovaného území dobře rozloženy služby pro návštěvníky a turisty.

Podle převažující atraktivity území jsou služby přizpůsobovány poptávce. V obcích v působnosti mikroregionu Podralsko a svazku obcí Máchův kraj je k dispozici několik půjčoven kol a in - line vč. servisu a půjčovny s vybavením pro vodáky. Problematické se zdají být prostory pro parkování osobních automobilů. Pouze malá část obcí disponuje vyhrazenými parkovišti pro aktivní návštěvníky. Stejně tak je na území působnosti ORP velmi málo kvalitních stravovacích zařízení, která by nabízela stravování dle pravidel zdravé výživy nebo nabízela komfortnější prostředí pro náročnější zákazníky. Současná zařízení jsou však vyhovující pro cílové skupiny navštěvující území za účelem trávení volného času.

Nástin možných variantních návrhů 1: Tvorba turistických balíčků a společná propagace

Popis stávající situace

Cestovní ruch je pro obce ORP Česká Lípa prioritní záležitostí, hodláme zvýšit povědomí o regionu jako o atraktivní turistické oblasti, zviditelnit značku, pod kterou bude region prezentován na trhu cestovního ruchu - cílená marketingová komunikace. Efektivně řídit a koordinovat aktivity týkající se CR na celém území. Vytvořit fungující tým pracovníků, manažerů - koordinátorů území. Rozvinout spolupráci veřejného a soukromého sektoru, vytvořit fungující systém vzájemného partnerství všech zainteresovaných subjektů, které společně vytvoří nabídku pro návštěvníky, kooperovat činnost mezi atraktivitami a jejich zázemím. Vytvořit atraktivní a konkurenceschopnou turistickou nabídku - produkt, tzv. balíčky služeb zaměřené na vhodné a perspektivní cílové skupiny. Prodloužit turistickou sezónu, délku pobytu a zkvalitnit informační systém území.

V rámci meziobecní spolupráce je možno řešit

Ve využívání dotačních prostředků na společné projekty, vydávání společných tištěných propagačních materiálů, společnou webovou turistickou prezentaci, realizaci společných, na sebe navazujících akcí a společná setkávání subjektů působících v cestovním ruchu.

- Vydávání různých brožur, letáků, regionálních zpravodajů
- tvorba propagačních tiskovin, materiálů, propagačních předmětů. Příprava balíčků služeb.
- Aktuální zveřejnění informací
- propagace, akce
- zkvalitnění internetové prezentace, zajištění prezentace na veletrzích cestovního ruchu

Tabulka 196: Plusy a mínusy dané varianty

Plusy	Mínusy
zkvalitnění prezentace	nedostatečná komunikace
Společné aktivity všech subjektů v CR	chybějící finance
Multiplikační efekt v území	nutná finanční spoluúčast zainteresovaných subjektů

Finanční dopady

Při realizaci balíčků služeb budou zapojeny všechny subjekty, které o spolupráci projeví zájem. Bude nutné vyžadovat jejich finanční spoluúčast na realizaci aktivit. Je otázkou, v jaké míře by měly být do těchto aktivit zapojeny obce. Ty mají možnost stavět na infrastruktuře, kterou samy vlastní. Finanční dopady budou pak přínosné pro alespoň částečné pokrytí provozních nákladů

a multiplikačně se přispěje k zaměstnanosti v místě, stejně jako k možnosti výdělku místním podnikatelům v cestovním ruchu.

Příklad dobré praxe

Ve tvorbě balíčků region zaostává za ostatními. Nelze tedy uvést v příkladu ideální produkt, který by byl příkladem dobré praxe. Přesto však je možné uvést spolupráci subjektů, ve městě Doksy, které spolupracují při zajišťování turistické nabídky se všemi subjekty bez ohledu na jejich právní formu. Městské informační centrum informuje o nabídce těchto subjektů i subjektů vlastních organizací, např. muzea Čtyřlístku a návštěvníci jsou na místě informováni o dalších nabídkách či možnostech ubytování.

6.2 Návrhová část pro oblast Cestovního ruchu

6.2.1 Struktura návrhové části

Návrhová část je součástí Souhrnného dokumentu, který byl zpracován v rámci projektu "Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností". Byla zpracována realizačním týmem ve spolupráci se zástupci obcí SO ORP s podporou motivujících starostů.

V předchozích krocích byla zpracována analytická část pro téma „Cestovní ruch“, na jejímž základě byly připraveny Nástinu opatření. Návrhová část staví na všech dosud realizovaných aktivitách. Cílem návrhové části je reagovat na konkrétní potřeby území zjištěné analýzami a zároveň sloužit jako nástroj pro zefektivnění procesů v území. Pro rozvoj meziobecní spolupráce je nutné nastavit společnou vizi, dále rozpracovanou do úrovně cílů v nedefinovaných problémových oblastech v oblasti Cestovního ruchu.

Provedená analýza je stěžejním, nikoli však jediným vstupem pro definování návrhové části. Formulace vize byla navržena realizačním týmem jako podklad pro další diskusi zástupců dotčených obcí. Metodou brainstormingu a následnou diskusí o jednotlivých variantách byla zformulována vize meziobecní spolupráce ve správním obvodu ORP. Vize je formulována jako žádoucí budoucí stav meziobecní spolupráce. Je souhrnná pro spolupráci obcí v ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro téma Cestovní ruch.

Na základě analytické části (zejména SWOT analýzy) a následně zpracovaných Nástinů opatření a s ohledem na definovanou vizi byly realizačním týmem navrženy problémové okruhy, které byly podrobeny ověření ve fokusních skupinách. Fokusní skupiny byly složeny ze zastupitelů některých obcí a měst z území ORP Česká Lípa. Jejich odborné názory byly klíčové pro upřesnění výstupů, které vzešly z analýzy dat, a obohatily tak pohled na téma cestovní ruch.

Stěžejním bodem návrhové části je definování cílů ve vymezených problémových tématech. Cíle byly podrobně popsány a byla navržena opatření k realizaci cílů. Pro sledování úrovně naplňování definovaných cílů byla nastavena sada indikátorů umožňující periodicky monitorovat pokrok při plnění cílů a případně přijímat opatření ke zlepšení žádoucího výsledku.

Návrhová část Souhrnného dokumentu je strukturována standardně dle principů strategického řízení.

Základní „střechou“ návrhové části je vize. Jejím formulováním je deklarováno, že území ORP bude usilovat o její naplnění. Následně se vize rozpadá do problémových okruhů, které budou naplňovány prostřednictvím sady několika málo cílů.

Jednotná vize poskytuje celkový rámec všem subjektům zapojeným do činnosti vymezeného území. Měla by udržet společné směřování všech zapojených subjektů od nejvyšších úrovní hierarchie až po nejnižší úroveň. Umožní lépe přenášet pravomoci na výkonné pracovníky a zároveň zajistit jednotnou filosofii, pro kterou jsou dílčí činnosti vykonávány. Bez vize by

chyběl jasně vyjádřený směr, kterým se chceme vydat. Vize je formulována jako budoucí stav, kterého chceme realizací strategického řízení dosáhnout. Jedná se o společnou představu, jak by měly obce v území v budoucnu spolupracovat. Respektuje přání a potřeby místních občanů.

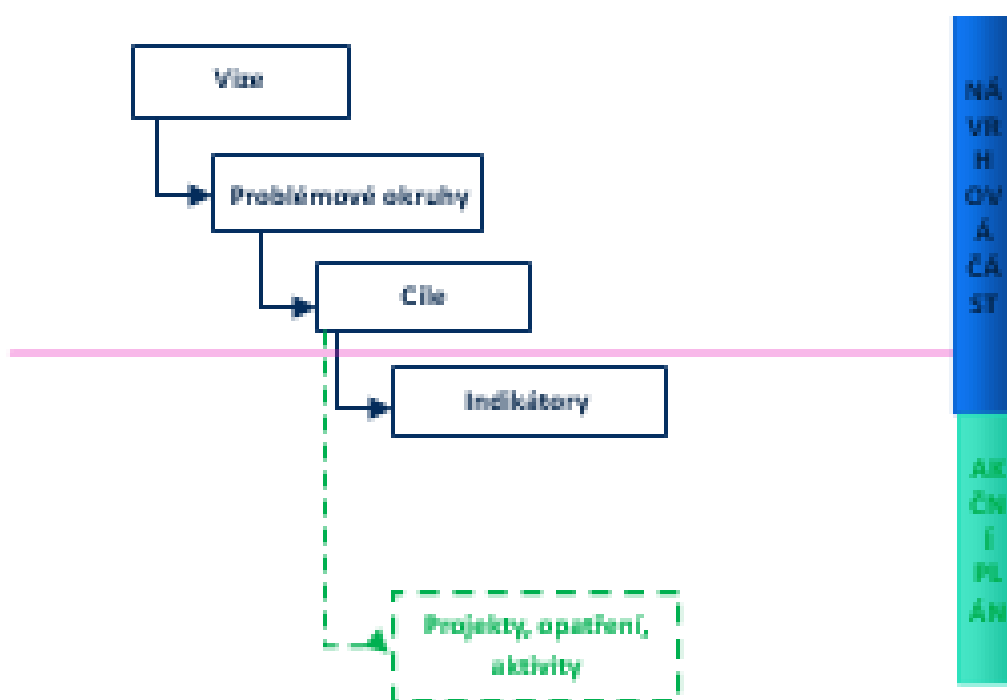
V podmínkách projektu je vize souhrnná pro spolupráci obcí v ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro cestovní ruch. Vzhledem k zaměření projektu směřuje ke všem povinným tématům a ke zvolenému volitelnému tématu. Staví na silných stránkách identifikovaných ve SWOT analýze.

Vedle určení budoucího směřování vývoje může vize také sloužit jako marketingový nástroj území. Je doplněna o slogan, který bude využíván pro propagaci území jako celku dovnitř (občanům, politikům, školám, podnikatelům) a navenek (turistům, potenciálním investorům, složkám veřejné správy).

První verze struktury problémových okruhů byla vytvořena realizačním týmem na základě provedených analytických kroků a zpracovaných Nástinů opatření. Návrh problémových okruhů byl ověřen ve fokusních skupinách. Následně byly vytvořeny popisy cílů. Byli určeni garanti (správci) jednotlivých cílů, kteří zpracovali návrhy popisů, které byly podrobeny vnitřnímu připomínkovému řízení. Realizační tým jednotlivé cíle vzájemně porovnal, sjednotil jejich strukturu a úroveň detailnosti. Byl kladen důraz na vzájemnou provázanost cílů a jejich doplňkovost. Součástí tohoto procesu bylo také nastavení indikátorů, jimiž bude plnění cílů sledováno a hodnoceno.

Grafické znázornění vztahů mezi vizí, problémovými oblastmi, cíli a indikátory je zobrazeno v následujícím obrázku.

Graf 24: Schéma Návrhové části

6.2.2 Vize a problémové oblasti (okruhy)

Struktura problémových oblastí a cílů v cestovním ruchu je uvedena v níže uvedeném schématu.

Atraktivní Českolipsko – pro všechny chvíle života

Obce ORP Česká Lípa budou dbát na zajištění dostatečné kapacity škol a školských zařízení, o jejich dobrý technický stav a kvalitu pedagogických pracovníků. V sociální oblasti budou spolupracovat při tvorbě komunitních plánů, vytváření kapacity vhodného bydlení pro seniory a zabezpečení finančních prostředků na jeho provoz. Obce budou společně napomáhat vzniku dostupného bydlení a řešení otázky bezdomovectví. V odpadovém hospodářství zajistí efektivní a ekonomický chod svozu a nakládání s komunálními odpady a vytvoří podmínky pro plnění legislativních požadavků a zlepšení úrovně životního prostředí v území ORP Česká Lípa. **V cestovním ruchu budou obce spolupracovat při vydávání propagačních materiálů a tvorbě turistických balíčků pro návštěvníky. Budou posilovat péči o vybudovaná zařízení pro turisty a budovat nová. Obce se budou podílet na vytvoření silného destinačního managementu.** V oblasti protipovodňových opatření budou obce rozšiřovat výstražný systém. Společným jednáním budou iniciovat používání moderních svolávacích prostředků a společně budou i prosazovat své cíle při jednáních s orgány státní správy. V aglomeraci Česká Lípa budou zavádět nové trasy pro „cyklobusy“, budovat společně zázemí pro turisty na význačných místech, Obce budou společně usilovat o využití bývalého vojenského letiště Hradčany ke sportovně turistickým aktivitám.

Tabulka 197: Vize meziobecní spolupráce

Vize meziobecní spolupráce				
Cestovní ruch	Problémová oblast 1 Špatně fungující destinační management a marketing		Problémová oblast 2 nedostatek doplňkové infrastruktury v území	
	Cíl 1.1 Udržet fungující destinační management	Cíl 1.2 Zkvalitnit marketing se zapojením všech aktérů v CR	Cíl 2.1 Vytvořit další doplňkovou infrastrukturu	Cíl 2.2 Podporovat vhodnou doplňkovou infrastrukturu jiných subjektů

Problémový okruh 1: Špatně fungující destinační management a marketing

Funkci destinačního managementu plní ve sledované oblasti Sdružení Českolipsko. Tato organizace vznikla v roce 2006 jako sdružení právnických osob s cílem zajistit rozvoj cestovního ruchu v oblasti a zajistit propagaci na národní i mezinárodní úrovni. Již od začátku se sdružení potýká s finančními problémy nejen na vlastní činnost, ale problémové je i získávání prostředků na plnění funkce propagační. Od roku 2010 byl realizován projekt „Rozvoj turistického regionu Českolipsko“ za finanční podpory fondů EU. V rámci tohoto projektu byla poskytnuta marketingová podpora všem subjektům, které měly zájem na těchto aktivitách participovat. Bohužel nebyl splněn základní požadavek, kterým bylo vytvoření destinačního fondu, který by zajistil finanční prostředky na fungování této organizace. Personálně tento projekt zajišťovalo jeden a půl pracovníka ve spolupráci s pracovníky informačních center. Současně probíhal projekt na podporu příhraniční spolupráce subjektů v CR s jedním a půl pracovníkem. Po

ukončení projektu není zajištěno stabilní financování činnosti organizace a jeho činnost je ohrožena. Propagaci a marketingové aktivity jsou nuceny si jednotlivé subjekty řešit samy a tyto činnosti nebudou nijak koordinovány.

Příčiny:

Nedostatečně silné personální obsazení organizace, špatná komunikace s ostatními subjekty, chybí politická vůle a priority měst jsou postaveny jinde než pro podporu cestovního ruchu, což je pochopitelné. Absence finančních prostředků na zajištění činnosti a mezd zaměstnanců v souvislosti s chybějícím destinačním fondem nezajistí správné fungování a nemotivuje k rozvíjení další spolupráce se subjekty působícími v CR.

Důsledky:

Chybí zcela koordinace marketingových i jiných aktivit, region není propagován na žádné z úrovní, obce jsou nuceny vynakládat prostředky z vlastních zdrojů pro zajištění propagace svého území. Nejednotnost propagačních materiálů a velké množství jednotlivých webových stránek, což je pro návštěvníka nezajímavé. Chybí aktualizované ucelené informace přispívající ke zvýšení zájmu o území.

Problémový okruh 2: Nedostatek doplňkové infrastruktury v území

Vybavenost doplňkovou infrastrukturou CR je na území velmi rozdílná. Většina těchto služeb je soustředěna do větších měst nebo tam, kde bylo možné využít prostředky získané z fondů EU. Na území jsou budovány nové cyklostezky, vznikají nové naučné trasy pro pěší, je zkvalitňována základní infrastruktura. Bohužel není v závislosti na tomto budována infrastruktura doplňková. Chybí podpora municipalit a nejsou tak rozvinuty podnikatelské aktivity, které by měly zájem na vytvoření této infrastruktury. Chybí parkoviště, sociální zařízení, odpadkové koše, odpočívadla, jednoduchá občerstvovací zařízení poskytující občerstvení v trendech zdravé výživy, ad.

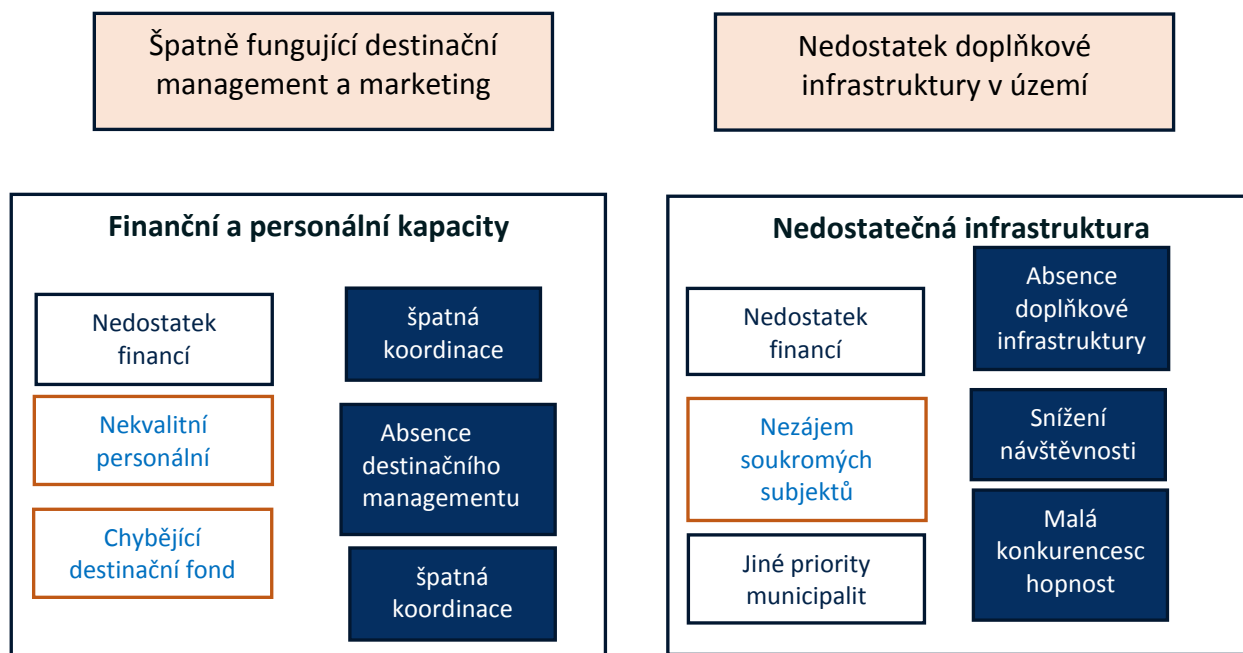
Příčiny:

Rozvoj cestovního ruchu je malými subjekty, zejména soukromými vnímán jako aktivita určená pouze pro veřejnou a neziskovou sféru. Zástupci soukromé sféry mají pocit, že pokud oni platí poplatky a daně, je to dostačující a o ostatní by se měly postarat obce. Obce nemají ve svých rozvojových dokumentech určen cestovní ruch jako prioritu, tudíž jsou prostředky z rozpočtu vkládány do jiných oblastí života v obci. Cestovní ruch je financován ve většině případů pouze jako přidružená oblast např. formou provozních příspěvků příspěvkovým organizacím zabývajícím se prioritně jinými činnostmi, např. sportem či kulturou.

Důsledky:

Je nutné v rámci meziobecní spolupráce zaměřit se na takové projektové záměry, které budou propojeny územně a budou z nich moci profitovat jak návštěvníci, tak podnikatelé v cestovním ruchu. Bude na samotných obcích, aby budovaly doplňkovou infrastrukturu v závislosti na již vybudovaných nebo plánovaných aktivitách. Doplňkové služby mají doplňovat nejen základní infrastrukturu, ale musí propojovat a doplňovat samy sebe či jednotlivé obce v území.

Graf 25: Schéma problémových okruhů

6.2.3 Popis cílů v jednotlivých oblastech

Tabulka 198: Problémový okruh 1.1

Problémový okruh 1	Špatně fungující destinační management a marketing
Cíl 1.1	Udržet fungující destinační management
Popis cíle	Funkci destinačního managementu plní ve sledované oblasti Sdružení Českolipsko. Již od začátku se sdružení potýká s finančními problémy nejen na vlastní činnost. Není zajištěno stabilní financování činnosti organizace a jeho činnost je ohrožena. Na základě komunikace potřeb jednotlivých subjektů působících v cestovním ruchu bude vytvořen destinační fond a za podpory zdrojů nejen vlastních, ale i z EU bude zajištěno kvalitní personální obsazení stávající organizace. Ta bude plnit funkci koordinace většiny aktivit v cestovním ruchu na území ORP.
Hlavní opatření	<p>A. 1 Analýza činnosti a personálních kapacit současného DM</p> <ul style="list-style-type: none"> Zjištění a zhodnocení činnosti organizace v souvislosti s hlavním posláním Rozbor pracovní náplně jednotlivých pracovníků DM a zhodnocení efektivity práce a vykonávaných činností v souladu s pracovními smlouvami Zhodnocení zjištěného stavu a návrh na zefektivnění a zkvalitnění činností Určení časového plánu pro odstranění nedostatků a zavedení nových opatření <p>B. Ekonomická analýza</p> <ul style="list-style-type: none"> Zhodnocení a rozbor stávajícího cash flow Návrh na jednotlivá zlepšení v oblasti ekonomické a finanční, které budou vycházet ze zjištěných skutečností
Název indikátorů k hodnocení cíle	<ul style="list-style-type: none"> Počet kvalifikovaných zaměstnanců DM Získané finanční prostředky z destinačního fondu
Správce cíle	Starostka města Doksy – Ing. Eva Burešová

Tabulka 199: Problémový okruh 1.2

Problémový okruh 1	Špatně fungující destinační management a marketing
Cíl 1.2	Zkvalitnit marketing se zapojením všech aktérů v CR
Popis cíle	<p>Funkci destinačního managementu plní ve sledované oblasti Sdružení Českolipsko. Již od začátku se sdružení potýká s finančními problémy.</p> <p>Není zajištěno stabilní financování činnosti organizace a jeho činnost je ohrožena. Propagaci a marketingové aktivity jsou nuceny si jednotlivé subjekty řešit samy a tyto činnosti nejsou nijak koordinovány.</p> <p>Podpora činnosti organizace bude zajištěna na plnění své funkce vč. koordinace většiny aktivit v cestovním ruchu na území ORP a současně bude mít za cíl propagovat území za pomoci různých marketingových forem. Finanční prostředky na naplnění cíle budou získávány z nově vytvořeného destinačního fondu a dostupných dotačních zdrojů.</p>
Hlavní opatření	<p>A. Marketingová analýza</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zpracování kvalitní marketingové analýzy • Vytvoření pracovní marketingové skupiny a marketingového plánu • Rozvoj a posílení spolupráce s ostatními subjekty v CR • Posílení značky „ČESKOLIPSKO“ • Vytvoření časového harmonogramu k vytvoření marketingového plánu <p>B. Ekonomická analýza</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zhodnocení a rozbor stávajícího cash flow • Návrh na jednotlivá zlepšení v oblasti ekonomické a finanční, které budou vycházet ze zjištěných skutečností • Určení časového plánu pro odstranění nedostatků a zavedení nových opatření
Název indikátorů k hodnocení cíle	<ul style="list-style-type: none"> • Marketingový MIX – počet aktivit • Počet zapojených subjektů do společných marketingových aktivit • Počet návštěvníků ve sledovaném území
Správce cíle	<i>Starostka města Doksy – Ing. Eva Burešová</i>

Tabulka 200: Problémový okruh 2.1

Problémový okruh 2	Nedostatek doplňkové infrastruktury v území
Cíl 2.1	Vytvořit další doplňkovou infrastrukturu
Popis cíle	<p>Vybavenost doplňkovou infrastrukturou CR je na území velmi rozdílná. Většina těchto služeb je soustředěna do větších měst. Na území jsou budovány nové cyklostezky, vznikají nové naučné trasy pro pěší, je zkvalitňována základní infrastruktura. Bohužel není v závislosti na tomto budována infrastruktura doplňková. Chybí podpora municipalit a nejsou tak rozvinuty podnikatelské aktivity, které by měly zájem na vytvoření této infrastruktury.</p> <p>Vytvoření doplňkové infrastruktury bude mít za výsledek zkvalitnění dostupných služeb a bude navazovat na stávající základní infrastrukturu v CR. Je nutné vybudovat dostačující parkovací kapacity, sociální zařízení, odpočívadla. Budování těchto subjektů by měly zaštiťovat na vlastních pozemcích nebo ve svých objektech obce.</p>
Hlavní opatření	<p>A. Věcná analýza</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozbor nejdůležitější základní infrastruktury v CR a v návaznosti na tato zjištění zhodnocení a analýza stávající doplňkové infrastruktury • návrh na doplnění vzniku či zkvalitnění stávající doplňkové infrastruktury <p>B. Právní analýza</p> <ul style="list-style-type: none"> • návrh možností řešení situací, kdy nebyla dosud možná dohoda o spolupráci při rozvoji či realizaci jednotlivých aktivit (majetkoprávní vztahy, pozemky, ad)

	<ul style="list-style-type: none"> vytvoření harmonogramu činností a časového plánu k posouzení všech právních náležitostí <p>C. Vytvoření kvalitní doplňkové infrastruktury</p> <ul style="list-style-type: none"> v rámci MOS vytvořit další kvalitní doplňkovou infrastrukturu, která bude spojovacím bodem pro současné aktivity budované v regionu.
Název indikátorů k hodnocení cíle	<ul style="list-style-type: none"> Počet vzniklých doplňkových aktivit
Správce cíle	<i>Starostka města Doksy – Ing. Eva Burešová</i>

Tabulka 201: Problémový okruh 2.2

Problémový okruh 2	Nedostatek doplňkové infrastruktury v území
Cíl 2.2	Podporovat vhodnou doplňkovou infrastrukturu jiných subjektů
Popis cíle	<p>Vybavenost doplňkovou infrastrukturou CR je na území velmi rozdílná. Většina těchto služeb je soustředěna do větších měst. Na území jsou budovány nové cyklostezky, vznikají nové naučné trasy pro pěší, je zkvalitňována základní infrastruktura. Bohužel není v závislosti na tomto budována infrastruktura doplňková. Chybí podpora municipalit a nejsou tak rozvinuty podnikatelské aktivity, které by měly zájem na vytvoření této infrastruktury. Je nutné podpořit aktivity soukromých a neziskových subjektů. Zejména vznik jednoduchých občerstvovací zařízení poskytující občerstvení v trendech zdravé výživy, ad.</p>
Hlavní opatření	<p>A. Věcná analýza</p> <ul style="list-style-type: none"> rozbor nejdůležitější základní infrastruktury v CR a v návaznosti na tato zjištění zhodnocení a analýza stávající doplňkové infrastruktury rozbor vzájemných vztahů mezi jednotlivými zúčastněnými subjekty zajišťujícími nebo provozujícími základní a doplňkovou infrastrukturu <p>B. Právní analýza</p> <ul style="list-style-type: none"> zpracování právního rozboru zejména v majetkoprávních věcech, zjištění všech vztahů mezi jednotlivými subjekty provozujícími nebo vlastnicími doplňkovou infrastrukturu návrh možností řešení situací, kdy nebyla dosud možná dohoda o spolupráci při rozvoji či realizaci jednotlivých aktivit vytvoření harmonogramu činností a časového plánu k posouzení všech právních náležitostí <p>C. Podpora vzniku doplňkové infrastruktury</p> <ul style="list-style-type: none"> rozvinout spolupráci se všemi aktéry v CR na území ORP na základě zjištěných skutečností zajistit a podpořit získávání finančních prostředků na realizaci činností a výstavbu nové doplňkové infrastruktury
Název indikátorů k hodnocení cíle	<ul style="list-style-type: none"> Počet obcí se vzniklou doplňkovou infrastrukturou Počet zapojených aktérů mimo veřejný sektor
Správce cíle	<i>Starostka města Doksy – Ing. Eva Burešová</i>

6.2.4 Indikátory

Tabulka 202: Indikátor 1.1

Cíl 1.1	Udržet fungující destinační management		
Číslo indikátoru	1.1.1		
Název indikátoru	Počet kvalifikovaných zaměstnanců DM		
Měrná jednotka	osoba		
Správce měřítka	Starostka města Doksy – Ing. Eva Burešová		
Roky	2013	2017	2020
Plán		3	4
Skutečnost	1		
Popis měřítka:	Kvalifikované lidské zdroje jsou velmi důležité pro fungování a zajištění činností DM. Díky nim je možné zajistit plnění cílů problémového okruhu. Jsou základem pro aktivní činnost. Bez kvalitního personálního obsazení není možné dál rozvíjet DM. DO budoucna je potřeba rozšířit počet zaměstnanců organizace plnící funkci DM.		
Metodika a výpočet:	Přepočtený počet všech zaměstnanců organizace		
Zdroj čerpání dat:	Personální a účetní evidence		

Tabulka 203: Indikátor 1.2

Cíl 1.1	Udržet fungující destinační management		
Číslo indikátoru	1.1.2		
Název indikátoru	Získané finanční prostředky z destinačního fondu		
Měrná jednotka	%		
Správce měřítka	Starostka města Doksy – Ing. Eva Burešová		
Roky	2013	2017	2020
Plán		20	40
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	K zajištění financování destinačního managementu je potřeba zajistit dostatek finančních prostředků. Přestože, se pro následující léta předpokládá čerpání prostředků z EU, je nezbytně nutné vytvořit destinační fond, který bude zajišťovat financování samostatných aktivit, popřípadě zajistí financování spoluúčasti při realizaci podpořených projektů. Prostředky budou získávány od veřejných, soukromých i neziskových subjektů.		
Metodika a výpočet:	cash flow, účetní závěrka		
Zdroj čerpání dat:	Účetní evidence		

Tabulka 204: Indikátor 1.3

Cíl 1.2	Zkvalitnit marketing se zapojením všech aktérů CR		
Číslo indikátoru	1.2.1		
Název indikátoru	Marketingový mix – počet aktivit		
Měrná jednotka	ks		
Správce měřítka	Starostka města Doksy – Ing. Eva Burešová		
Roky	2013	2017	2020
Plán		5	10
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	V rámci propagačních a marketingových aktivit bude připravena kvalitní nabídka pro návštěvníky. Zaměřena bude na všechny cílové skupiny. Využití v a mimo sezóně. V současné době taková komplexní nabídka chybí. Vytvořen bude kvalitní marketingový mix, který přispěje k propagaci nabízených služeb.		
Metodika a výpočet:	počet vytvořených aktivit a balíčků		
Zdroj čerpání dat:	Výroční zpráva organizace DM		

Tabulka 205: Indikátor 1.4

Cíl 1.2	Zkvalitnit marketing se zapojením všech aktérů CR		
Číslo indikátoru	1.2.2		
Název indikátoru	Počet zapojených subjektů do společenských marketingových aktivit		
Měrná jednotka	subjekt		
Správce měřítka	Starostka města Doksy – Ing. Eva Burešová		
Roky	2013	2017	2020
Plán		30	50
Skutečnost	15		
Popis měřítka:	Na přípravě a realizaci všech aktivit se budou podílet subjekty bez ohledu na jejich právní subjektivitu. Zapojeny budou nejen organizace veřejné správy (IC), ale i soukromé a další neziskové organizace.		
Metodika a výpočet:	počet zapojených subjektů a organizací		
Zdroj čerpání dat:	Výroční zpráva organizace DM		

Tabulka 206: Indikátor 2.1

Problémový okruh 1	Špatně fungující destinační management a marketing		
Číslo indikátoru	1.1		
Název indikátoru	Počet návštěvníků ve sledovaném území		
Měrná jednotka	osoba		
Správce měřítka	Starostka města Doksy – Ing. Eva Burešová		
Roky	2013	2017	2020
Plán		100 000	150 000
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Zajištění všech aktivit přispívajících k plnění indikátorů vystupů dojde ke zvýšení návštěvnosti ve sledovaném území. Kvalitní personální obsazení DM a finance z destinačního fondu přispějí k vytvoření kvalitního marketingového mixu a balíčků služeb. Na jejich tvorbě se budou podílet všechny zapojené subjekty. Všechny tyto aktivity mají za cíl zvýšit povědomí a návštěvnost ve sledované oblasti.		
Metodika a výpočet:	monitoring návštěvníků a turistů		
Zdroj čerpání dat:	statistiky ČSÚ a jiných organizací		

Tabulka 207: Indikátor 2.2

Cíl 2.1	Vytvořit další doplňkovou infrastrukturu		
Číslo indikátoru	2.1.1		
Název indikátoru	Počet vzniklých doplňkových aktivit		
Měrná jednotka	ks		
Správce měřítka	Starostka města Doksy – Ing. Eva Burešová		
Roky	2013	2017	2020
Plán		10	20
Skutečnost	5		
Popis měřítka:	V dalším období je nutné vytvořit vedle základní infrastruktury i doplňkovou, stejně jako podporovat její vznik od neveřejných subjektů. Tímto indikátorem budou sledovány pouze aktivity financované a vybudované veřejnou správou (obce, mikroregiony, svazky obcí). Nově vytvořené aktivity přispějí ke zvýšení návštěvnosti ve sledované oblasti.		
Metodika a výpočet:	Informace a TZ obcí		
Zdroj čerpání dat:	obce, mikroregiony, svazky obcí		

Tabulka 208: Indikátor 2.3

Cíl 2.2	Podporovat vhodnou doplňkovou infrastrukturu jiných subjektů		
Číslo indikátoru	2.2.1		
Název indikátoru	Počet zapojených aktérů mimo veřejný sektor		
Měrná jednotka	subjekt		
Správce měřítka	Starostka města Doksy – Ing. Eva Burešová		
Roky	2013	2017	2020
Plán		5	10
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	V dalším období je nutné vytvořit vedle základní infrastruktury i doplňkovou, stejně jako podporovat její vznik od neveřejných subjektů. Tímto indikátorem budou sledovány aktivity soukromých subjektů a jejich podpora ze strany veřejných a neziskových organizací. Hlavní náklady na realizaci těchto činností ponесou soukromé subjekty.		
Metodika a výpočet:	Data a informace od soukromých subjektů		
Zdroj čerpání dat:	webové stránky, komunikace, TZ		

Tabulka 209: Indikátor 2.4

Problémový okruh 2	Nedostatek doplňkové infrastruktury v území		
Číslo indikátoru	2.1		
Název indikátoru	Počet obcí se vzniklou doplňkovou infrastrukturou		
Měrná jednotka	obec		
Správce měřítka	Starostka města Doksy – Ing. Eva Burešová		
Roky	2013	2017	2020
Plán		20	50
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Tento indikátor bude v návaznosti na plnění indikátorů cílů sledovat počet obcí, které se zapojí do budování nové doplňkové infrastruktury nebo podpoří budování další doplňkové infrastruktury soukromými subjekty.		
Metodika a výpočet:	TZ a informace od obcí, mikroregionů, SO		
Zdroj čerpání dat:	webové stránky, komunikace		

6.3 Pravidla pro řízení strategie

6.3.1 Systém monitorování a hodnocení realizace strategie

Pro řízení strategie bude ustaven **manažer strategie**. Manažer zodpovídá za celkovou koordinaci všech aktivit souvisejících s jejím řízením. Je zodpovědný za to, že se se schválenou strategií bude pracovat, že zodpovědné subjekty budou usilovat o její naplnění a že se bude vyhodnocovat, zda se daří přispívat k plnění stanovených cílů.

Manažer strategie je výkonnou a koordinační jednotkou, ale pro výkon své činnosti potřebuje součinnost orgánů, které mohou rozhodovat. Tím je **řídící skupina**. Řídící skupina činí klíčová rozhodnutí při naplňování strategie, zejména týkající se jejích změn a úprav, ale také schvalování akčního plánu. Řídící skupina schvaluje vyhodnocení strategie a přijímá opatření vyplývající ze závěrů hodnocení.

Tabulka 210: Složení řídicí skupiny

Složení řídicí skupiny	

Pro řízení strategie jsou důležití **správci cílů**. Správce cíle není osoba, která by měla za úkol daný cíl samostatně zrealizovat. Jeho rolí je hlídat, aby se na plnění cíle nezapomnělo. Je to osoba, která bude v území iniciovat kroky směřující k plnění cíle, bude komunikovat s ostatními subjekty v území, bude dbát nad tím, aby se do budoucích akčních plánů dostávaly konkrétní kroky, které přispějí k plnění cíle, bude kontrolovat, že do příslušného rozpočtu budou zahrnuty prostředky určené k plnění cíle. Ostatní subjekty v území však mají společnou povinnost spolu s gestorem aktivně usilovat o plnění cíle. Správce cíle také bude v následujících letech sledovat prostřednictvím indikátorů, zda je cíle dosahováno. V další budoucí spolupráci bude tuto informaci poskytovat ostatním městům a obcím a společně budou hledat další řešení k přibližování se stanovenému cíli.

Tabulka 211: Správci cílů

Správci cílů		
Číslo cíle	Název cíle	Správce cíle
1.1	Udržet fungující destinační management	Starostka města Doksy – Ing. Eva Burešová
1.2	Zkvalitnit marketing se zapojením veškerých aktérů v cestovním ruchu	Starostka města Doksy – Ing. Eva Burešová
2.1	Vytvořit další doplňkovou infrastrukturu	Starostka města Doksy – Ing. Eva Burešová
2.2	Podporovat hlavní doplňkovou infrastrukturu jiných subjektů	Starostka města Doksy – Ing. Eva Burešová

Gestoři indikátorů jsou osoby, které zodpovídají za zjištění hodnot indikátoru v souladu se stanovenou definicí a metodikou výpočtu. Dodávají podklady příslušnému správci cíle.

Tabulka 212: Gestoři indikátorů

Gestoři indikátorů		
Číslo indikátoru	Název indikátoru	Gestor indikátoru
1.2	Počet kvalifikovaných zaměstnanců DM	Starostka města Doksy – Ing. Eva Burešová
1.2	Získané finanční prostředky z destinačního fondu	Starostka města Doksy – Ing. Eva Burešová
1.3	Marketingový mix – počet aktivit	Starostka města Doksy – Ing. Eva Burešová
1.4	Počet zapojených subjektů do marketingových aktivit	Starostka města Doksy – Ing. Eva Burešová
2.1	Počet návštěvníků ve sledovaném území	Starostka města Doksy – Ing. Eva Burešová
2.2	Počet vzniklých doplňkových aktivit	Starostka města Doksy – Ing. Eva Burešová
2.3	Počet zapojených aktérů mimo veřejný sektor	Starostka města Doksy – Ing. Eva Burešová
2.4	Počet obcí se vzniklou doplňkovou infrastrukturou	Starostka města Doksy – Ing. Eva Burešová

Strategie bude naplňována především projekty zařazenými do každoročně schvalovaného akčního plánu (viz kapitola 6.3.3 souhrnného dokumentu). Projekty zařazené do akčního plánu by pak měly naplňovat stanovené cíle.

Naplňování strategického dokumentu musí být měřeno a pravidelně vyhodnocováno. Pro jednotlivé cíle byly nastaveny indikátory a k nim nastavená metodika – tj. způsob sledování

a vyhodnocování daného indikátoru. Ke každému indikátoru je také nastaven jeho správce (gestor), který je zodpovědný za sledování jeho vývoje a porovnání s cílovou hodnotou.

Tabulka 213: Hlavní zodpovědnosti v procesu implementace strategie

Činnost v rámci implementace	Zodpovědná osoba/subjekt	Termín
Koordinace implementačních aktivit	Manager strategie	průběžně
Návrh projektů do akčního plánu	Správci cílů	2x ročně
Výběr projektů do akčního plánu	Řídící skupina	Každoročně dle termínů přípravy rozpočtu
Předložení akčního plánu ke schválení na následující rok	Manager strategie	Každoročně dle schválených rozpočtů
Vyhodnocení indikátorů za předchozí rok	Gestoři indikátorů	Každoročně v prvním čtvrtletí
Vyhodnocení plnění akčního plánu za předchozí rok	Manager ve spolupráci gestorů a správců	Jednou ročně
Projednání vyhodnocení indikátorů a plnění akčního plánu za předchozí rok	Řídící skupina	Každoročně v druhém čtvrtletí

6.3.2 Systém změn strategie

V průběhu realizace Strategie může dojít k objektivní potřebě dílčí změny tj. ve formě úpravy cíle, či indikátoru. Tato potřeba může být způsobena jak vnějšími (např. rozhodnutí vlády, či EU), tak vnitřními (potřeba změny vyvstane při průběžném monitorování cílů Strategie) faktory. Rozhodnutí, zda je nutné některé části Strategie upravit bude následovat každoročně po vyhodnocení indikátorů za předchozí rok a po vyhodnocení akčního plánu. Pokud se ukáže, že realizací projektů nedošlo k uspokojivému vývoji příslušného indikátoru, je nutné blíže zanalyzovat příčiny takového vývoje. Nejedná-li se o neočekávané vnější vlivy (povodeň, hospodářská krize apod.), pak může být příčina buď na straně chybně nastaveného cíle či přiřazeného indikátoru, anebo na straně nefunkčnosti projektu vzhledem ke stanovenému cíli. V obou případech je nutné, aby správce cíle navrhl opatření ke změně. Může se jednat buď o návrh vhodnějšího typu projektu do akčního plánu, nebo o přeformulování cíle. Takovou změnu je nutno důkladně prodiskutovat s dotčenými subjekty (ideálně v rámci fokusní skupiny) a následně změnu navrhnout řídicí skupině. Řídící skupina rozhodne o schválení či neschválení změny.

6.3.3 Akční plán

Akční plán je dokumentem, jehož cílem je upřesnit strategický plán v krátkodobém časovém horizontu. Akční plán ze strategického plánu vychází a určuje, jakými konkrétními kroky či projekty budou naplňovány příslušné cíle uvedené ve strategickém plánu. Akční plán se zpracovává vždy na následující rok.

U každé aktivity musí být zřejmé, k naplnění jakého cíle přispívá. Sestavování akčního plánu musí být v souladu se strategickým plánem, ale také s připravovaným rozpočtem na následující rok. Projekty zařazené do akčního plánu musí být kryty rozpočtem nebo jiným (externím) zdrojem financování. Pokud nebude k projektům vybraným do akčního plánu jednoznačně přiřazen zdroj financování, budou z akčního plánu vyřazeny.

Proces přípravy akčního plánu je třeba vnímat jako **proces dlouhodobý a opakovaný**, prostupující celým kalendářním rokem. Příprava akčního plánu probíhá souběžně s přípravou rozpočtu (dobrovolného svazku obcí nebo rozpočtů jednotlivých měst a obcí). Nejprve dochází

ke sběru podnětů na realizaci projektů od jednotlivých měst a obcí. Následně dochází k výběru těch aktivit, které je z věcného, časového a finančního hlediska možné realizovat v příštím roce. Nakonec dochází k přijetí rozhodnutí o přehledu konkrétních aktivit zařazených do akčního plánu pro následující rok.

V prvním pololetí roku, který následuje pro realizaci akčního plánu, by mělo dojít k jeho vyhodnocení.

Tabulka 214: Příklad harmonogramu procesů při přípravě, realizaci a vyhodnocení akčních plánů

Čtvrtletí	Rok 2015				Rok 2016				Rok 2017				Rok 2018	
	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.
Akční plán na r. 2016														
Příprava														
Realizace														
Vyhodnocení														
Akční plán na r. 2017														
Příprava														
Realizace														
Vyhodnocení														

Akční plán může být vypracován pomocí tabulky, která obsahuje číslo cíle, ke kterému se projekt váže, název projektu, orientační rozpočet, zdroj financování, harmonogram, nositel projektu, aktuální stav připravenosti.

Tabulka 215: Akční plán

Cíl	Název projektu	Náklady	Zdroj financování	Termín realizace	Nositel projektu	Připravenost

Do tabulky se uvádějí následující informace:

Cíl – název cíle stanoveného ve strategii, k němuž se projekt váže

Název projektu – konkrétní název projektu, který naplňuje daný cíl

Náklady – orientační finanční objem. Vzhledem k tomu, že se jedná o hrubý návrh akčního plánu, jde o odhad finančních nákladů. Náklady budou dále zpřesňovány.

Zdroj financování – Bude uveden předpokládaný zdroj (přímé financování, dotační fondy). Je vhodné uvádět i výši případné spoluúčasti. Do tabulky se uvádějí následující informace:

Cíl – Název a číslo cíle stanoveného ve strategii, k němuž se projekt váže

Název projektu – konkrétní název projektu či aktivity, která naplňuje (spolu s dalšími) daný cíl

Náklady – orientační finanční objem projektu; vzhledem k tomu, že se jedná o první hrubou verzi akčního plánu, je samozřejmé, že se ve většině případů bude jednat o odhad nákladů (stanovený expertním odhadem či na základě zkušenosti s obdobnými projekty). V dalších verzích akčního plánu budou náklady upřesňovány.

Zdroj financování – snahou je co nejefektivnější hospodaření, proto je vhodné uvést vhodný zdroj financování z konkrétního dotačního zdroje (národní granty, evropské fondy apod.). V tom případě je nutné do akčního plánu uvést také podíly financování (např. 85 % dotace, 15 % rozpočet DSO). Tam, kde budou projekty již dostatečně konkrétní, je možné hledat příslušnou

dotační možnost v připravovaných operačních programech Evropských strukturálních a investičních fondů.

Tam, kde je od počátku zřejmé, že zdrojem financování nemůže být žádný dotační program, je vhodné do zdroje financování uvést rozpočet té organizace, která financování projektu plánuje (konkrétní obec, více obcí, dobrovolný svazek obcí).

Termín realizace – jedná se o další údaj, který je v této fázi orientační a předpokládá se jeho postupné upřesňování. Pokud se jedná o víceleté projekty, je nutné uvést alespoň roky jeho realizace, vhodnější však je uvést i měsíce (zejména u akcí, které budou realizovány v rámci jednoho roku).

Nositel projektu – uvádí se subjekt, který bude mít realizaci projektu na starosti. V případě DSO to většinou bude svazek obcí, v případě neformální spolupráce obcí může jít o jednu konkrétní obec, která bude mít zodpovědnost za zpracování žádosti o dotaci a její realizaci, na jejímž území se bude projekt realizovat, která bude organizovat výběrové řízení apod. Samozřejmě se počítá s aktivní účastí ostatních obcí, nositel je však tzv. lead-partnerem.

Připravenost – pro doplnění informací o reálnosti projektu, přesnosti jeho rozpočtu a načasování je vhodné uvést, v jakém stavu se projekt nachází. Většinou se stručně uvádí, zda se jedná o projekt ve fázi záměru, nebo zda již byla vytvořena studie, která jej blíže popisuje. Dalšími milníky může být zpracovaná projektová dokumentace, vydané stavební povolení či vybraný zhotovitel na základě výběrového řízení.

Pokud bude cíl naplňován po dobu několika let, je možné do akčního plánu uvést také orientační **zásobník projektů/aktivit** (samostatná tabulka ve stejné struktuře), které nejsou financovatelné z rozpočtu příštího roku, ale s nimiž se uvažuje v dalších letech. Takový zásobník by byl pouze orientační a sloužil by jako jeden z podkladů pro sestavování akčních plánů na další roky. Je vhodný z toho důvodu, že při případných personálních změnách bude na jednom místě zaznamenáno, s čím projektový tým počítal jako s aktivitami vhodnými k realizaci za účelem dosažení cíle. Veškeré údaje by byly v tom případě orientační (harmonogram, náklady) a upřesňovaly by se při sestavování dalšího akčního plánu na následující rok.

V prvním pololetí roku, který následuje po realizaci akčního plánu, by mělo dojít k jeho **vyhodnocení**. V rámci vyhodnocení budou posouzeny jednotlivé projekty, které byly navrženy v akčním plánu k realizaci.

U zrealizovaných projektů bude posouzeno především to, zda byly udrženy náklady, které byly v akčním plánu orientačně uvedeny, a souladu skutečného harmonogramu s předpokládaným. V případě odchylek budou vyhodnoceny důvody, proč k nim došlo. Z takto učiněných vyhodnocení by měly být přijaty adekvátní závěry (např. do budoucna zpřesnit odhady nákladů, zaměřit se na kvalitu výběrových řízení s důrazem na minimalizaci víceprací, při nastavování harmonogramu brát v potaz rizika, která mohou projekt zbrzdit apod.).

Zároveň je nutné znovu vyhodnotit, jak se vyvinuly hodnoty indikátorů po realizaci projektů. Tím dojdeme k dílčímu závěru, zda zrealizované projekty jsou vzhledem k vytyčeným cílům efektivní a účinné. V případě, že se hodnoty indikátorů nevyvíjejí příznivým směrem, je nutné přemýšlet o přehodnocení projektů, které jsou naplánovány k plnění cílů.

U nezrealizovaných projektů je nutné analyzovat důvody, proč k realizaci nedošlo (do akčního plánu by měly vstupovat jen reálné projekty a aktivity).

6.4 Závěr a postup zpracování

6.4.1 Shrnutí

Ve sledované oblasti cestovního ruchu je žádoucí řešit tyto dva problémové okruhy

1) Špatně fungující destinační management a marketing

Ke sledování plnění cílů budou sloužit navržené indikátory (zejména analýzy) a nápomocen bude gestor, jako jeden ze zástupců vedení obcí.

2) nedostatek doplňkové infrastruktury v území

I zde bude naplňování cílů na základě plnění stanovených indikátorů – analýz.

Na vybraných tématech dokumentu se ukázalo, že byly zpracovány pokročilé analýzy vybraných oblastí vhodných k meziobecní spolupráci. Vzájemná spolupráce přináší efekt ve zkvalitnění výkonu veřejné správy, zkvalitnění poskytování veřejných služeb a možnou finanční úsporu. V rámci strategie území ORP Česká Lípa byl region analyzován a byly zjištěny stránky a potřeby území, na kterých je potřeba zapracovat. Každá zpracovaná oblast byla důkladně popsána, shrnuta a byla navržena patřičná opatření, jak je shora uvedeno.

V rámci strategie území v ORP Česká Lípa bylo zpracováno volitelné téma cestovní ruch.

V první části bylo území vymezeno z pohledu turistické destinace a základní charakteristika cestovního ruchu v turistické oblasti. Území se vyznačuje atraktivním potenciálem přírodního bohatství, řadou skalních útvarů, je zde velký počet kulturně historických objektů, církevních památek, značná koncentrace staré lidové architektury, kvalitní síť značených cyklotras a turistických cest. Služby se zaměřují na moderní trávení volného času všech cílových skupin a nabídkou pro celoroční využívání služeb. Město Česká Lípa je jádrem celé turistické destinace nazývané Turistický region Českolipsko. Je největším městem a lze říci, že i nejvýznamnější územní jednotkou z pohledu nabídky cestovního ruchu, kterou nabízí obce spadající do územní působnosti ORP. Poskytuje zázemí a sídlo organizaci destinačního managementu a je klíčovým partnerem pro vytváření aktivit a projektů mající za cíl rozvoj cestovního ruchu na celém území a využívání společného potenciálu. Z charakteru území lze vytvořit vymezení destinace s využitím potenciálu, který vytváří společnou nabídku pro rozvoj cestovního ruchu a současně ho, byť jen částečně, odlišuje od ostatních turistických regionů. Od dávných dob je území charakterizováno jako oblast průmyslová s velkým podílem sklářské produkce. Bohužel tento typ průmyslu je rozvíjen a pro cestovní ruch využíván spíše na území oblasti Lužických hor. Námi sledovanou oblast lze vymezit jako průmyslovou s rozvojem těžbařství – kámen, dřevo, uran. Na těchto základech lze vymezit nabídku destinace a její potenciál z hlediska průmyslu a jeho využití pro cestovní ruch. Dalším charakteristickým prvkem je přírodní bohatství, které má největší podíl na zvyšování návštěvnosti v regionu. Jeho množství, přístupnost a jedinečnost jsou důležitým prvkem pro rozvoj cestovního ruchu.

V analytické části dokumentu bylo území zkoumáno z hlediska nabídky cestovního ruchu. V cestovním ruchu budou obce spolupracovat při vydávání propagačních materiálů a tvorbě turistických balíčků pro návštěvníky. Budou posilovat péči o vybudovaná zařízení pro turisty a budovat nová. Obce se budou podílet na vytvoření silného destinačního managementu, zkvalitnění marketingu a vytvoření další doplňkové infrastruktury.

6.4.2 Popis postupu strategie

Strategie byla vytvořena v souladu s rámcovou metodikou vydanou Svazem měst a obcí. Tato metodika byla vypracována pro projekt Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci území správních obvodů obcí s rozšířenou působností.

První strategie byla analytická, kdy se sbírala data, a zjišťoval současný stav, ze kterého jsou zřejmé slabé a silné stránky území, o příležitostech a hrozbách. Na základě analytické části byla následně zpracována návrhová část, která vycházela ze zjištěných potřeb území. Byly identifikovány problémové okruhy v jednotlivých řešených oblastech. Takto zvolené okruhy byly podrobně popsány a rozebrány. Následně se zvolily cíle a indikátory, které napomohou sledování jejich dosažení. Členové týmu při zpracování analytické i návrhové části úzce spolupracovali s příslušnými odbory, odborníky, experty a dále se zainteresovanými osobami a motivujícími starosty.

6.5 Přílohy

Příloha 1: Kulturně historické památky.....	238
Příloha 2: Nejvýznamnější turistické trasy a naučné stezky.....	244
Příloha 3: Přírodní atraktivity a NATURA 2000	246
Příloha 4: Rekreační zařízení.....	249
Příloha 5: Návštěvnost vybraných atraktivit a objektů	251

Příloha 1: Kulturně historické památky

Bezděz

sakrální - kostel sv. Jiljí, křížová cesta

přírodní - přírodní rezervace Velký a Malý Bezděz, skalní brána

vojenské - vojenský pomník padlým

kulturní a ostatní památky - hrad Bezděz

Blatce

sakrální - kaplička 5x, socha sv. Ludmily, dřevěná zvonička

přírodní - prameny Pšovky, Mokřany Horní Liběchovky, Černý důl, Kokořínský důl

technické – skalní mlýn Palác

kulturní a ostatní památky – hrad Houska, zkameněný zámek, rodiště A. Liehmanna

Blíževedly

sakrální – kostel sv. Václava, sloup nejsvětější trojice, kaplička

přírodní – Ronov, Pod Hvězdou, Stříbrný vrch, Vlhošť

kulturní a ostatní památky – skalní hrad Hřidelík, zřícenina Ronov, zbytky hrádku u Hvězdy

Bohatice

sakrální – kaplička, sloup se sochou Panny Marie Immaculaty

Brniště

sakrální – kostel sv. Mikuláše, socha sv. Mikuláše, kaplička 5x, dům bratrské jednoty baptistů,
vojenské – pomník obětem válek, pomník padlým, válečný hrob na hřbitově

technické – bývalý Mlýn

kulturní a ostatní památky – pomník, naučný areál.

Česká Lípa

sakrální – kostel narození Panny Marie, kostel sv. Kříže, kostel sv. Máří Magdalény s proboštstvem, židovský hřbitov, socha Archanděla Michaela, sousoší Piety, soubor soch Panny Marie Bolestné a Bičovaného Krista, sloup se sochou Panny Marie, sloup se sousoším Nejsvětější Trojice, sloup nejsvětější trojice, socha sv. Antonína, sousoší Piety, Augustiánský klášter, kostel sv. Jiří, fara, sloup se sousoším Nejsvětější trojice, boží muka 3x, křížek, smírčí kříž 4x

přírodní – Peklo, CHKO České středohoří, vojenské – 9 válečných hrobů

technické – pivovar, textilní továrna-kartunka, jez na Ploučnici

kulturní a ostatní památky – hrob V. Horna, kašna, radnice, měšťanská dům 27x, zámek Berkův (pův. vodní hrad Lipý), restaurace Union, škola, věznice, hospoda 2x, venkovská usedlost 2x, silniční most se sochami.

Doksy

sakrální – kostel sv. Bartoloměje, Mariánské sousoší, kaplička 8x, socha sv. Prokopa, sv. Jana Nepomuckého, Panny Marie, kostel sv. Vojtěcha, zvonička, sloupová boží muka, přírodní – Králův stolec, Máchovo jezero, Myší ostrov, Kachní ostrov, SWAMP, Čihadlo, Břehyně-Pecopala, Konvalinkový vrch, Jarmilina skála, Jarmilina stezka, Havraní skály, Braniborská jeskyně

vojenské – pomník padlým, pomník padlým na hřbitově, válečný hrob A. Matějčka, K. Žaka, pomník padlých ve Zbynech

technické – hraběcí čekárna, Havířský vrch, bývalý mlýn ve St. Splavech, výpusť Máchova jezera, kulturní a ostatní památky – zámek Doksy, muzeum-Památník K. H. Máchy, pomník K. H. Máchy, pamětní deska A. Benewitze, budova radnice, hrob a památník A. Benewitze, socha Iva, Skalní domy, Muzeum Čtyřlístek

Dubá

sakrální – kostel nalezení sv. Kříže, sousoší Nejsvětější trojice, socha sv. Jana Nepomuckého, sv. Prokopa, sv. Floriána, kostel sv. Václava, kaplička 7x, skalní okno v Nedvězí, sloup Nejsvětější trojice, socha Panny Marie s Ježíškem, sv. Jana Nepomuckého

přírodní – naučná stezka Dubsko-Kokořínsko, Deštenské pastviny, "Skalní městečko", Dražejov, stezka Čertova rokle, studánky v Dolském dole, Martinské stěny, Vlhošť, kamenný vrch u Křenova, Mokřany Horní Liběchovky, Nedvězí-výhled, Osinalické bučiny, Skalní okno v Zátyní

vojenské – pomník padlým 5x, bunkry ŘOP, technické – Šibeniční mlýn, sušárna chmele, Vrabcovský mlyn, Empírová hospoda, Máchadlo, Bukovecký mlýn, Válcový mlýn, vstupní brána v korcích, Černý mlýn, Ženský mlýn, ionosferická a telemetrická observatoř Panská ves, Dolský mlýn, Nový mlýn v Zakšíně, mlýn v Zakšíně

kulturní a ostatní památky – radnice se šatlavou, smírčí kříž, křížový kámen, soubor skalních sklípků, zámek Nový Bernštejn, zámecká obora Nový Berštejn, zřícenina Chudý hrádek, zřícenina Pustý zámek, zřícenina hradu Čap

Dubnice

sakrální – kostel Narození Panny Marie, kapličky, socha sv. Jana Nepomuckého,

vojenské – pomník padlým.

Hamr na jezeře

sakrální – kaple sv. Panny Marie Pomocnice Křesťanů, socha sv. Jana Nepomuckého, kaplička, přírodní – rašeliniště Černého rybníka, Široký kámen, Děvín, Ostrý, Schachtenstein, Malý a Velký Jelení vrch, Divadlo, Kozí hřbet, Děvínská louka a rybník

vojenské – pomník A. Sochora, pomník padlým 2x,

technické – bývalý uranový důl Útěchovice

kulturní a ostatní památky – zřícenina hradu Děvín.

Holany

sakrální – kostel sv. Máří Magdalény, sloup se sochou Panny Marie, kostel Nejsvětější trojice, kapličky 3x

přírodní – Holanské rybníky, vojenské – pomník padlým 2x

technické – sádky v Holanech

kulturní a ostatní památky – zřícenina hradu Jiljov, Vítkovec, Milčany, Rybnov.

Horní Libchava

sakrální – kostel sv. Jakuba Většího, Mariánský sloup

kulturní a ostatní památky – zámek Horní Libchava, zřícenina hradu Klinštejn na Vinném vrchu.

Horní Police

sakrální – Arciděkanský kostel Navštívení Panny Marie, Mariánské sousoší, vojenské – hrod sotětského zajatce

technické – kamenný klenbový most

kulturní a ostatní památky – zámek Horní Police.

Chlum

sakrální – kostel sv. Jiří, kostel sv. Mikuláše, kaplička

Jestřebí

sakrální – kostel sv. Ondřeje, socha sv. Ondřeje, zvonice, socha sv. Jana Nepomuckého, kostel Nanebevzetí Panny Marie, kaplička

přírodní – Novozámecký rybník, Slunečný dvůr, konvalinkový vrch

vojenské – pomník padlým 2x, vojenský hrob

kulturní a ostatní památky – zřícenina hradu Jestřebí

Kozly

kulturní a ostatní památky – smírčí kříž.

Kravaře

sakrální - kostel Narození Panny Marie, kapličky 6x, sloup se sochou Panny Marie, socha sv. Jana Nepomuckého, přírodní – Mečový kámen

vojenské – pomník padlým

kulturní a ostatní památky – socha Harpie, Papinova vyhlídka, muzeum Vísecká rychta.

Kvítkov

sakrální – kostel sv. Jakuba staršího, socha sv. Barbory

přírodní – Peklo

kulturní a ostatní památky – pozůstatky hradu Kvítkov, pustý hrad Frýdlant.

Mimoň

sakrální – kostel sv. Petra a Pavla, soubor soch u kostela, kapličky 3x, Boží hrob, socha Panny Marie, socha sv. Jana Nepomuckého, sloup Nanebevzetí Panny Marie, sousoší Getsemanská zahrada, Kalvárie, Křížový vršek,

přírodní – Ploužnické mokřany, Vranovská alej, Vranovské skály, vojenské – společný hrob vojínů, socha Rudoarmějce, pomník obětem 1. Světové války, pomník Čsl. Armády, pamětní deska obětem války r. 1866, pamětní deska na hotelu Beseda, pamětní deska na domě v Nádražní ulici, bunkry ŘOP, technické – bývalý vodní mlýn

kulturní a ostatní památky – muzeum a špitál, pískovcové sklepy býv. Pivovaru, zámecký park, dostihové závodiště.

Noviny pod Ralskem

sakrální – kostel Nejsvětější Trojice, kaplička

přírodní – Ralsko, vojenské – pomník padlým, bunkry ŘOP

technické – Průrva Ploučnice

kulturní a ostatní památky – zřícenina hradu Ralsko.

Nový Oldřichov

sakrální – kostel Povýšení sv. Kříže, socha sv. Jana Nepomuckého

kulturní a ostatní památky – Hasičské muzeum.

Okna

sakrální – kostel Nanebevzetí Panny Marie

vojenské – pomník padlým.

Pertoltice pod Ralskem

sakrální – kostel sv. Prokopa

vojenské – pomník padlým

technické – bunkry ŘOP.

Provodín

sakrální – kaple

přírodní – Provodínské kameny-spící panna

vojenské – šance na Dlouhém vrchu.

Ralsko

sakrální – kostel sv. Havla, Eustachova kaple, kaplička, kaple sv. Floriána v Náhlově, socha s křížkem, přírodní – Hradčanské stěny, Břehyně-Pecopala, Hradčanské rybníky, Psí kostel, Senná brána, Velká a Malá Buková, naučná stezka Jeřáb, Ralsko, obora Židlov, Stohánek

vojenské – pomník v Borečku, pomník padlému hrdinovi, památník osvobození, bývalé vojenské letiště, Šance, Centrální pomník bitvy u Kuřívod r. 1866, 2 pomníky padlým důstojníkům z r. 1866, pomníky padlým vojákům v okolí Kuřívod, pomník obětem 1. svět. Války, stálá expozice pyrotechnické asanace Ralska, pomník padlým v Náhlově

technické – Pytlíkovsk mlýn (zřícenina)

kulturní a ostatní památky – zřícenina hradu Ralsko, zámek Kuřívody, muzeum vystěhovalství do Brazílie.

Skalka u Doks

sakrální – 2 kapličky

Sosnová

přírodní – Peklo

kulturní a ostatní památky – Kamenný dům.

Stráž pod Ralskem

sakrální – kostel sv. Zikmunda, 2 kapličky, Mariánský morový sloup, socha sv. Valentina, socha Panny Marie Sedmibolestné, 2 křížky, přírodní – zámecká alej

vojenské – památník padlým, bunkry ŘOP

technické – vodní dílo Stráž

kulturní a ostatní památky – zámek Sedmibolestné, 2 křížky, přírodní – zámecká alej, vojenské – památník padlým, bunkry ŘOP, technické – vodní dílo Stráž, kulturní a ostatní památky – zámek Vartenberk, památník H.I.F. Biberovi, pamětní deska D. J. Mayera z Mayerů, socha císaře Josefa II., hřbitovní brána, zeď a márnice, Muzejní expozice arch. Bitzana.

Stružnice

sakrální – kostel sv. Vavřince, kaplička, sousoší Imaculata

přírodní – České středohoří, Dolní Ploučnice, Stružnické rybníky

technické – bývalý vodní mlýn s jezem, bývalá vodní tvrz, bývalý mlýn v Jezvé

kulturní a ostatní památky – bývalý klášterní statek, podstávkové domy, měšťanské domy s domovními znameními.

Stvolínky

sakrální – kostel všech svatých, hřbitovní kaple, kostel sv. Justina, socha sv. Jana Nepomuckého, socha sv. Antonína Paduánského, náhrobní kameny, kaplička

přírodní – skála Smrtka, kaňon potoka Kolné

vojenské – pomník padlému, 2 pomníky osvobození

kulturní a ostatní památky – zámek Stvolínky.

Tachov

sakrální – kaplička, vojenské – pomník padlým.

Tuhaň

sakrální – kostel sv. Havla, kaplička, soubor soch hory Olivetské, socha sv. Floriána, zvonice

přírodní – Husa, Kostelecké bory

vojenské – pomník padlým

kulturní a ostatní památky – pomník zoologovi J. Komárkovi.

Velenice

sakrální – kostel Nejsvětější Trojice, kaplička 3x, Boží hrob, socha sv. Prokopa

technické – most přes Svitávku

kulturní a ostatní památky – zbytky hrádku Zámecký vrch.

Velký Valtinov

sakrální – kostel. Sv. Jana Nepomuckého, kaplička, soubor soch u kostela, sousoší kalvárie, socha sv. Anny, socha sv. Jana Nepomuckého

vojenské – pomník padlým

kulturní a ostatní památky – zámek Velký Valtinov (horní), zámek Velký Valtinov (dolní).

Vrchovany

sakrální – kaple Nanebevzetí Panny Marie

kulturní a ostatní památky – zřícenina hradu Starý Berštejn.

Zahrádky

sakrální – kostel sv. Barbory, kaplička 2x, socha sv. Starosty, socha u Valdštejské aleje, přírodní – Novozámecký rybník, Peklo, Valdštejská lipová alej

vojenské – památník obětem světových válek

technické – železniční most v Karbě, Novozámecká průrva, Mnichovská průrva, Barbořin most, kulturní a ostatní památky – zámek Zahrádky.

Zákupy

sakrální – kostel sv. Fabiána a Šebestiána, kapličky 10x, kapucínský klášter s kostelem sv. Františka Serafínského, klášter milosrdných sester sv. Karla Boromejského, sloup nejsvětější Trojice, socha sv. Jana Nepomuckého, sloup se sochou sv. Tadeáška, Mariánský sloup, kostel sv. Jana Křtitele, kaplička a křížek na hřbitově v Kamenici, pomníček sv. Václava, smírčí kříž

přírodní – kamenný most přes Svitávku, můstek u Kapucínského kláštera, bývalá kartounka, bývalá lesnická škola, kamenný most v Brené, vojenské – zámek Zákupy, pramen tří svatých, Dívčí pramen, Jakubův pramen a kříž, Mohyla lesnické školy, památník osobností, pomník Schmid, pomník Židlický, muzeum Eduarda Helda

technické – naučná stezka Zákupy, Kamenné srdce

kulturní a ostatní památky – pomník padlým 2x, pomník parašutistům, pamětní deska parašutistům.

Žandov

sakrální – kostel sv. Bartoloměje, sloup se sochou sv. šebestiána, kaple Štěstí sv. Jana Křtitele, kaple Nejsvětější Trojice

přírodní – rozhledna Strážný vrch

vojenské – panský dům Koruna, smírčí kříž, kašna

technické – Bobří soutěska

kulturní a ostatní památky – památník padlým, památník obětem 2 svět. Války, památník obětem nacistické persequce.

Ždírec sakrální – kostel sv. Apoštola Jakuba, kaple sv. Jana.

Příloha 2: Nejvýznamnější turistické trasy a naučné stezky

Děvínská (Stráž pod Ralskem), Turistická trasa Hradčanskými stěnami (Ralsko), K průrvě Ploučnice přes vrch Ralsko (Mimoň), Máchovou stezkou na Bezděz (Doksy), Na Stříbrník (Hamr na Jezeře), Okolo Máchova jezera (Doksy), Po červené kolem Dubé (Dubá), Za rozhledy Dubská (Dubá), Ze zámku na Zámeček (Zákupy), Cesta do Pekel (Česká Lípa), Hamerský modrý okruh (Hamr na Jezeře), Hradčanský červený okruh (Mimoň), Hradčanský místní modrý okruh (Mimoň), Hubertova naučná stezka (Česká Lípa), Kameňák (Dubá), Lesnická naučná stezka (Zákupy), Naučná stezka Jeřáb (Mimoň), NS Dubsko-Kokořínsko (Dubá), Potrefená husa (Blíževedly), Skalami k Braniborské jeskyni (Doksy), Strážný vrch (Horní Police), Za Čapem (Tuhaň), Hamerský okruh (Hamr na Jezeře), Okruh z Hradčan přes Popelový hřeben (Mimoň), Okruh přes Velkou Bukovou (Mimoň), Poutní cesta Českolipskem (Česká Lípa), Trasa k průrvě Ploučnice (Česká Lípa), Výlet k pozůstatkům starého hradiště do Pavlovic (Česká Lípa), Z České Lípy ke Skále smrti (Česká Lípa), Z Mimoně na zříceninu gotického hradu Ralsko (Ralsko), Dubá – Kamenný vrch – Dubová hora (Dubá), Dubá – Staré Splavy (Dubá), Mimoň – Doksy (Mimoň), Mimoň – Hradčany (Mimoň), Mimoň – Jestřebí a zpět (Mimoň), Mimoň – Ještěd (Mimoň), Mimoň – Křižany (Mimoň), Mimoň – Staré Splavy (Mimoň), Mimoň – Vavruškův rybník (Mimoň), Mimoň – Zákupy (Mimoň), Mimoň – zřícenina Ralsko (Mimoň), Okruh okolo Mimoně (Mimoň), Turistické trasy a cyklotrasy v Podralsku (Ralsko).

Máchova stezka pro pěší a cyklisty (Doksy) - Přijměte pozvánku na procházku po Doksech, Starých Splavech a Břehyni.

Naučná stezka Dubsko-Kokořínsko (Dubá) - Naučná stezka Dubsko - Kokořínsko Vás provede rozmanitou krajinou v okolí Dubé.

Naučná stezka Peklo-Pekelské údolí (Česká Lípa) - Trasa vedoucí nádhernou přírodou Pekelského údolí.

Naučná stezka Ralsko (Ralsko) - Naučná stezka Ralsko začíná v zámeckém parku v Mimoně a poté se napojuje na červenou turistickou značku, která vede až ke zřícenině hradu Ralsko. Stezka je určena především dětem z druhého stupně základních škol, ale s pomocí učitele nebo rodičů zvládnou většinu úkolů i děti mladší.

Naučná stezka se čtyřlístkem okolo Blaťáku (Doksy) - Vydejte se společně s Fifinkou, Bobíkem, Myšpulínem a Pindou na výlet kolem komiksového rybníku Blaťáku, ve skutečnosti Máchova jezera. Čeká na vás nejedno dobrodružství! Navštívíte zajímavé skalní útvary, dozvíte se nejedno zajímavý příběh a to nejlepší vás čeká na konci.

Naučná stezka SWAMP (Doksy) - Mácháč, to není jenom koupání, ale také poznávání! Naučná stezka SWAMP je pojmenována podle Národní přírodní památky SWAMP ležící při březích Máchova jezera. Naučná stezka seznamuje s chráněnými a kriticky ohroženými živočichy, rostlinami a rybníkářstvím Máchova jezera.

Turistická trasa Hubertova naučná stezka (Česká Lípa) - Procházka pro celou rodinu lesy v okolí České Lípy v délce 2,3 km.

Turistická trasa Lesnická naučná stezka (Zákupy) - Turistická trasa s poučením o fauně a floře v okolí Zákup v délce 3,8 km.

Turistická trasa naučná stezka Jeřáb (Mimoň) - Pěší výlet do Hradčanských stěn v délce 3,9 km.

Turistická trasa naučná stezka Dubsko-Kokořínsko (Dubá) - Středně náročný pěší výlet v délce 10,9 km.

Hubertova naučná stezka v České Lípě (Česká Lípa) - Naučná stezka vedoucí městskými lesy České Lípy.

Naučná stezka Jeřáb (Mimoň) - Naučná stezka Jeřáb vychází přímo od informačního centra v Hradčanech, je dlouhá 3,5 km, fyzicky nenáročná a zvládnou ji projít příjemnou procházkou i děti předškolního věku.

Naučná stezka Špičák (Česká Lípa) - Trasa vhodná pro turisty i cyklisty.

Dále Cyklistické trasy - Hamerský okruh (Hamr na Jezeře), Hradčanské peklo (Doksy), okolo Tlusce (Stráž pod Ralskem), okruh kolem Ralska (Mimoň), za Husou a Čapem (Dubá), Za roubenkami v sedle kola (Doksy), Zámecká (Zákupy), Devatero rybníků (Holany), Horem i dolem (Blíževedly), Hradčanská (Mimoň), kolem Kvítkova kolem (Česká Lípa), kolem Špičáku kolem (Česká Lípa), kolem v Podbezdězí (Doksy), kolem vod, lesů a strání (Stvolínky), Kolem vřesoviště kolem (Provodín), okolo Ještědky (Stráž pod Ralskem), okolo Mácháče (Doksy), vlčí důl (Česká Lípa), z Mimoně k Průrvě Ploučnice (Mimoň), na kole Máchovi v patách po stopách zaniklých hradů (Doksy), Bělský okruh (Bezděz), Bezdědice-Doksy (Okna), Česká Lípa-Mařenice (Česká Lípa), Doksy-Křižany (Doksy), Mimoň-Hamr na Jezeře (Mimoň), okruh na hrad Houska (Okna), Stráž pod Ralskem-Ještěd (Stráž pod Ralskem), Stráž pod Ralskem-Ještěd a zpět (Stráž pod Ralskem).

Vodácká trasa kánoí po řece Ploučnici (Stráž pod Ralskem) – Celodenní vodácký výlet. Průběh trasy: Stráž pod Ralskem, Mimoň, Boreček. Popis trasy: Stráž pod Ralskem - řeka je sjízdná od hráze Horka. Ze Stráže pod Ralskem se dostaneme do vesničky Noviny pod Ralskem, kde na nás čeká Průrva Ploučnice, zvaná také Pekelný jícen, Hromová Rána, Čertova Díra. Jedná se o lidskou rukou zhotovený náhon pro bývalý hamr. Zpočátku Průrvy se nad vámi tyčí příkré pískovcové stěny vysoké 15 m, abyste po pravotočivém záhybu vjeli do 41 metrů dlouhého a 4 metry širokého a vysokého tunelu. Na konci tunelu je asi půlmetrový schod, který je doporučován sjet vlevo od středu. Projedeme Novinami pod Ralskem, po cestě můžeme obdivovat dominantu místního kraje kopec Ralsko, tyčící se do výše 696 m.n.m., se stejnojmennou zříceninou hradu. V Mimoně se řeka stéká s Panenským potokem. Hned za soutokem je most, u kterého můžete nechat lodě a dojít si na blízké náměstí do restaurace na jídlo. K zdejším zajímavostem patří kostel sv. Petra a Pavla, kaple Božího hrobu. Po vyplutí z Mimoně opouštíte na delší dobu civilizaci. Asi po 40. min. plavby končí regulace. Řeka zde získává svoji původní charakteristickou tvář. Nepravidelnými oblouky meandruje zaříznutá do hlinitého koryta. Asi po dvou hodinách doplujete k silničnímu mostu na Borečku. Zde můžete plavbu ukončit, nebo se zde můžete utábořit (tábořiště je ale prostě jakýchkoliv civilizačních vymožeností - nejbližší vesnice Hradčany je odtud vzdálena 15 min. chůze po silnici) a druhý den pokračovat v plavbě dále na Brennou a do České Lípy.

Lodní doprava na Máchově jezeře (Doksy) - Lodní dopravu na Máchově jezeře provozuje společnost Regata Máchovo jezero, a. s. Okružní plavba lodí po Máchově jezeře: pravidelně v měsících červenci a srpnu, v ostatních měsících pouze na objednání!!! V současné době jezdí lodě od května do října. Ovšem v květnu, červnu, září

a říjnu pouze na objednávku u společnosti Regata Máchovo jezero a. s., která plavbu zajišťuje. Okružní jízdu po Máchově jezeře lze podniknout v červenci a v srpnu od 11 do 16:30 hodin z Hlavní pláže v Doksech, v úterý a pátek v 14:45 hod. ze Starých Splavů. V případě zájmu si lze loď pronajmout na různé slavnosti, pracovní schůze, či jiná výročí.

Vodní lyžování – Cabel Wake Park Stráž pod Ralskem – Vaše první kroky na vodě budou začínat právě zde, mimo hlavní provoz se můžete naučit základy sportů jako je wakeboarding a vodní lyžování a to svým vlastním tempem.

Příloha 3: Přírodní atraktivita a NATURA 2000

Bezděz

přírodní rezervace – Velký a Malý Bezděz o rozloze 288 560 m²

Blatce

přírodní rezervace – Mokřany horní Liběchovky, Kokořínský důl o rozloze 290 713 m²

přírodní památka – Prameny Pšovky, Černý důl o rozloze 101 505 m²

Blíževedly

přírodní rezervace – Vlhošť o rozloze 732 102 m²

přírodní památka – Ronov, Pod Hvězdou, Stříbrný vrch o rozloze 125 352 m²

Česká Lípa

národní přírodní památka – Peklo o rozloze 4 m²

přírodní památka – Okřešické louky o rozloze 24 677 m²

Doksy

NPR – Břehyně-Pecopala o rozloze 7 140 088 m²

národní přírodní památka – Swamp o rozloze 754 698 m²

přírodní památka – Konvalinkový vrch o rozloze 30 283 m²,

Dubá

Přírodní rezervace – Mokřany horní Liběchovky, Vlhošť o rozloze 766 128 m²

přírodní památka – Martinské stěny, Deštenské pastviny, Kamenný vrch u Křenova, Husa, Osinalické bučiny o rozloze 134 276 m²,

Hamr na jezeře

přírodní památka – Děvín, Ostrý a Schachtenstein, Široký kámen, Divadlo, Rašeliště Černého rybníka o rozloze 692 111 m²

Holany

Krajinná památková zóna o rozloze 8 026 648 m⁵

Jestřebí

NPR – Novozámecký rybník o rozloze 3 470 328 m²

přírodní rezervace – Sluneční dvůr o rozloze 38 933 m²

přírodní památka – Konvalinkový vrch o rozloze 4 909 m²

Krajinná památková zóna o rozloze 4 801 205 m⁵

Kvítkov

Národní přírodní památka – Peklo o rozloze 204 986 m²

Noviny pod Ralskem

Přírodní rezervace – Ralsko o rozloze 161 927 m²

Provodín

NPR – Novozámecký rybník o rozloze 30 m²

Přírodní památka – Provodínské kameny o rozloze 23 181 m²

Krajinná památková zóna o rozloze 258 918 m⁵

Ralsko

NPR – Břehyně-Pecopala o rozloze 2 544 468 m²

Přírodní rezervace – Hradčanské rybníky, Ralsko o rozloze 1 854 575 m²

přírodní památky – Malý a Velký Jelení vrch, Stohánek, Vranovské skály o rozloze 210 935 m²

Sosnová

Národní přírodní památka – Peklo o rozloze 248 244 m²

Krajinná památková zóna o rozloze 35 m⁵

Stráž pod Ralskem

Přírodní památka – Rašeliniště Černého rybníka o rozloze 10 260 m²

Stvolínky

Přírodní památka – Kaňon potoka Kolné o rozloze 51 137 m²

Krajinná památková zóna o rozloze 3 091 072 m⁵

Tuhaň

Přírodní rezervace – Husa o rozloze 38 389 m²

Zahrádky

NPR – Novozámecký rybník o rozloze 103 285 m²

Národní přírodní památka – Peklo o rozloze 127 835 m²,

Krajinná památková zóna o rozloze 9 891 140 m⁵

Žandov

Přírodní památka – Bobří soutěska o rozloze 7 154 m².

Celkem:

Přírodní rezervace a kulturní památky celkem 41

NPR celkem o rozloze 103 285 m²

Přírodní rezervace celkem o rozloze 551 336 m²

Národní přírodní památky celkem o rozloze 127 835 m²

Přírodní památky celkem o rozloze 7 154 m², památkové rezervace celkem o rozloze 236 499 m² Krajinné památkové zóny celkem o rozloze 13 241 179 m⁵

NATURA 2000 – Evropsky významná lokalita

Bezděz, velký a malý Bezděz, Slatinné vrchy, Poselský a Mariánský rybník (Jestřebsko-Dokesko) o rozloze 2 221 447 m². Ptačí oblast, Českolipské-Dokeské pískovce o rozloze 13 289 070 m².

Blatce, Kokořínsko o rozloze 13 207 251 m². 3 památné stromy.

Blíževedly, Rovenské skály, Ronov o rozloze 5 734 208 m². 25 památných stromů.

Brniště, Horní Ploučnice o rozloze 45 922 m². 1 významný krajinný prvek, 3 památné stromy.

Česká Lípa, Česká Lípa-mokřad v nivě Šporky, Horní Ploučnice, Manušické rybníky, Jestřebsko-Dokesko o rozloze 5 402 345 m². Ptačí oblast, Českolipsko-Dokeské pískovce a mokřany o rozloze 4 772 106 m². 9 významných krajinných prvků, 11 památných stromů.

Doksy, Doksy-zámek, Slatinné vrchy, Kokořínsko, Poselský a mariánský rybník, Jestřebsko-Dokesko o rozloze 32 711 303 m². Ptačí oblast, Českolipsko-Dokeské pískovce a mokřany o rozloze 20 463 428 m². 7 významných krajinných prvků, 4 památné stromy.

Dubá, Rovenské skály, Kokořínsko, Ronov-Vlhošť o rozloze 21 314 464 m². 1 významný krajinný prvek, 4 památné stromy.

Dubnice, Horní Ploučnice o rozloze 35 929 m²

Holany, Ronov-Vlhošť o rozloze 203 604 m². 18 památných stromů

Horní Libchava, Cihelenské rybníky, Manušické rybníky, Stružické rybníky o rozloze 255 100 m². 3 památné stromy.

Horní Police, Dolní Ploučnice o rozloze 367 133 m²

Jestřebí, Jestřebsko-Dokesko o rozloze 5 661 986 m². Ptačí oblast Českolipské-Dokeské pískovce a mokřany o rozloze 5 853 808 m². 1 památný strom.

Kravaře, Binov-Bobří soutěska, Ronov-Vlhošť o rozloze 2 808 247 m². 1 památný strom.

Luka, Kokořínsko o rozloze 139 664 m². 8 památných stromů.

Mimoň, Horní Ploučnice, Ralsko o rozloze 574 714 m². 10 významných krajinných prvků.

Noviny pod Ralskem, Horní Ploučnice, Ralsko o rozloze 747 486 m². 1 významný krajinný prvek, 1 památný strom.

Okna, 1 významný krajinný prvek, 1 památný strom.

Pertoltice pod Ralskem, Horní Ploučnice o rozloze 838 751 m². 1 památný strom.

Provodín, Jestřebsko-Dokesko o rozloze 7 411 693 m². P 692 m². Ptačí oblast, Českolipské-Dokeské pískovce a mokřany o rozloze 1 979 692 m². 3 významné krajinné prvky, 1 památný strom.

Ralsko, Horní Ploučnice, Ralsko, Jestřebsko-Dokesko o rozloze 24 996 931 m². Ptačí oblast, Českolipsko-Dokeské pískovce a mokřany o rozloze 37 263 977 m². 3 památné stromy.

Stráž pod Ralskem, Horní Ploučnice o rozloze 51 508 m².

Stružnice, Dolní Ploučnice, Stružnické rybníky o rozloze 2 260 694 m². 1 významný krajinný prvek.

Stvolínky, Ronov-Vlhošť o rozloze 2 625 846 m². 2 památné stromy.

Tachov, 1 památný strom.

Tuhaň, Rovenské skály o rozloze 9 288 925 m². 3 památné stromy.

Velký Valtinov, Horní Ploučnice o rozloze 25 424 m².

Volfartice, 3 památné stromy.

Zahrádky, Zahrádky, Jetřebsko-Dokesko o rozloze 258 326 m². Ptačí oblast, Českolipsko-Dokeské pískovce a mokřany o rozloze 392 019 m². 1 významný krajinný prvek, 15 památných stromů.

Zákupy, Horní Ploučnice, Jestřebsko-Dokesko o rozloze 5 753 143 m². Ptačí oblast, Českolipsko-Dokeské pískovce a mokřany o rozloze 2 122 290 m². 4 významné krajinné prvky.

Žandov, Dolní Ploučnice, Binov-Bobří soutěska o rozloze 1 197 853 m²

Ždírec, Kokořínsko o rozloze 1 875 560 m².

Příloha 4: Rekreační zařízení

	Poč. objektů individ. rekreace	Počet lůžek	Z toho	
			chaty	chalupy
Bezděz	13	52	1	12
Blatce	94	376	32	62
Blíževedly	26	104	9	17
Bohatice	11	44	0	11
Brniště	59	236	16	43
Česká Lípa	107	428	83	24
Doksy	791	3164	770	21
Dubá	297	1188	173	124
Dubnice	29	116	0	29
Hamr na Jezeře	44	176	43	1
Holany	194	776	133	61
Horní Libchava	22	88	2	20
Horní Police	19	76	1	18
Chlum	38	152	37	1
Jestřebí	37	148	21	16
Kozly	15	60	4	11
Kravaře	35	140	26	9
Kvítkov	31	124	27	4
Luka	0	0	0	0
Mimoň	1	4	0	1
Noviny pod Ralskem	11	44	0	11
Nový Oldřichov	78	312	11	67
Okna	27	108	0	27
Pertoltice pod Ralskem	12	48	0	12
Provodín	50	200	23	27
Ralsko	0	0	0	0
Skalka u Doks	0	0	0	0
Sosnová	5	20	0	5
Stráž pod Ralskem	5	20	5	0
Stružnice	66	264	41	25
Stvolínky	106	424	104	2
Tachov	5	20	0	5
Tuháň	34	136	23	11
Velenice	27	108	0	27
Velký Valtinov	22	88	5	17
Volfartice	78	312	69	9
Vrchovany	21	84	16	5

	Poč. objektů individ. rekreace	Počet lůžek	Z toho	
			chaty	chalupy
Zahrádky	56	224	21	35
Zákupy	126	504	24	102
Žandov	103	412	36	67
Ždírec	2	8	0	2
Celkem	2 697	10 788	1 756	941

Příloha 5: Návštěvnost vybraných atraktiv a objektů

	obec	návštěvnost						náklady	výnosy	náklady	výnosy	poznámka
		2008	2009	2010	2011	2012	2013	2012		2013		
Bezděz	Bezděz	57 499	63 100	54 695	63 242	58 734	52 243	6 655 408	6 866 064	1 429 877	2 462 452	výnosy jsou včetně dotace
Grabštejn		17 873	18 271	14 815	18 338	19 007	16 962	3 962 334	1 880 217	2 652 687	1 428 443	
Lemberk		26 142	27 176	29 417	28 402	31 000	26 228	3 713 618	1 833 612	2 182 962	1 437 879	
Zákupy	Zákupy	18 606	20 508	19 059	20 508	18 458	16 358	4 105 691	1 480 612	2 641 236	1 316 850	
Houska	Blatce						30 000					výnosy cca 1 mil. - obratem investovány
Nový Berštejn	Dubá											rekonstruován na hotel s restaurací
hrad Jestřebí	Jestřebí						10 000	16 520	0	145 585	0	vstupné se nevybírání, v r. 2013 byla pořízena projektová dokumentace za 114.285,- Kč
Muzeum Čtyřlístek	Doksy					26 816	27 238	205 000	0	423 000	0	otevřeno 12/2011, vybudováno z dotace - nevybírání se vstupné
Pyrotech. očista Ralska	Ralsko - Kuřívody	315	145	221	314	312	348	16 378		6 200		
muzeum K. H. Máchy	Doksy	38 432	35 502	29 629	28 237	29 189	25 099	17 045 000	17 306 000	16 984 000	17 271 000	výnosy včetně příspěvků zřizovatele
Okresní vlastivědné muzeum	Česká Lípa											
Archeologické muzeum Šatlava	Česká Lípa											
Vísecká rychta	Kravaře											
muzeum	Zákupy	nesledováno			800	1 000	1 100	1 151	8 229	2 746	23 599	v nákladech nejsou uvedeny náklady na průvodce, údržbu expozic a

	obec	návštěvnost						náklady	výnosy	náklady	výnosy	poznámka
		2008	2009	2010	2011	2012	2013	2012		2013		
Eduard Held												energie - hradí fa PVO
Mimoňské muzeum	Mimoň			5 510	3 510	5 552	2 552	2 883 643	93 563	1 764 996	19 380	otevřeno v r. 2010
Městská šatlava v Dubé	Dubá											volně přístupné - návštěvnost ani náklady se nesledují

7. Téma 5.: Protipovodňová opatření

7.1 Analytická část: definice a analýza řešených problémů

O volbě volitelného tématu – Protipovodňová opatření bylo hlasováno dne 16. 6. 2014 na setkání představitelů obcí ORP Česká Lípa v Zahradkách. V prvním hlasování hlasovalo pro téma pouze 9 obcí. Po společné diskuzi se připojily další a téma bylo odsouhlaseno 21 obcemi.

V současné době se realizují některé projekty řešící protipovodňová opatření v území. Jsou však zaměřena pouze na ohlašovací systémy. Málo obcí využívá opatření zabraňující vzniku povodní na přítocích a v extravilánech obcí. Zpracováním tématu je nutné otevřít diskuzi nad takovými opatřeními, která by zabránila zrychlenému přítoku vody do intravilánů obcí. Zástupci obcí vnímají jako velmi potřebnou spolupráci s majiteli a správci pozemků a vodních toků. Jde především o státní subjekty (lesy, povodí).

Druhým problémem jsou stokové sítě v obcích. Chybí pasporty kanalizace a některé obce jí nemají vybudovanou vůbec.

Z toho důvodu se zástupci obcí shodli na řešení společného tématu a realizace cílů by měla přinést zlepšení v této oblasti a větší ochranu sledovaného území, stejně jako ochranu obyvatel a majetku.

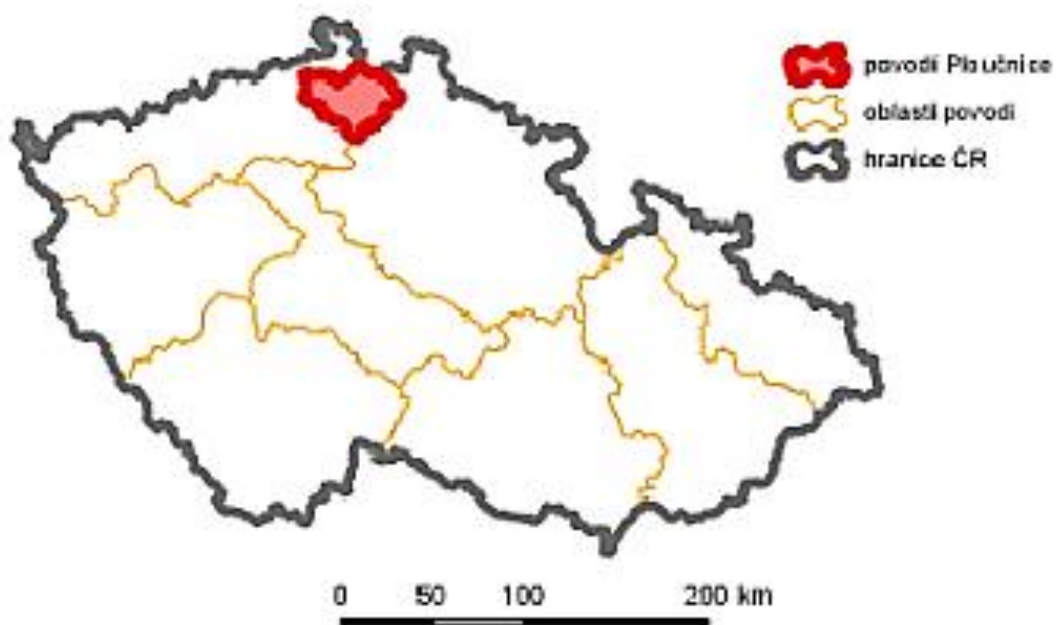
7.1.1 Popis ve správním obvodu (situační analýza, finanční analýza), očekávaný vývoj

Povodí řeky Ploučnice

Sledované území je vymezeno povodím řeky Ploučnice od jejího pramene v Osečné. Ploučnice je pravostranný přítok řeky Labe a největším přítokem je říčka Svitávka (36,32 km). V povodí Ploučnice se nachází 99 vodních ploch větších než 1ha o celkové rozloze

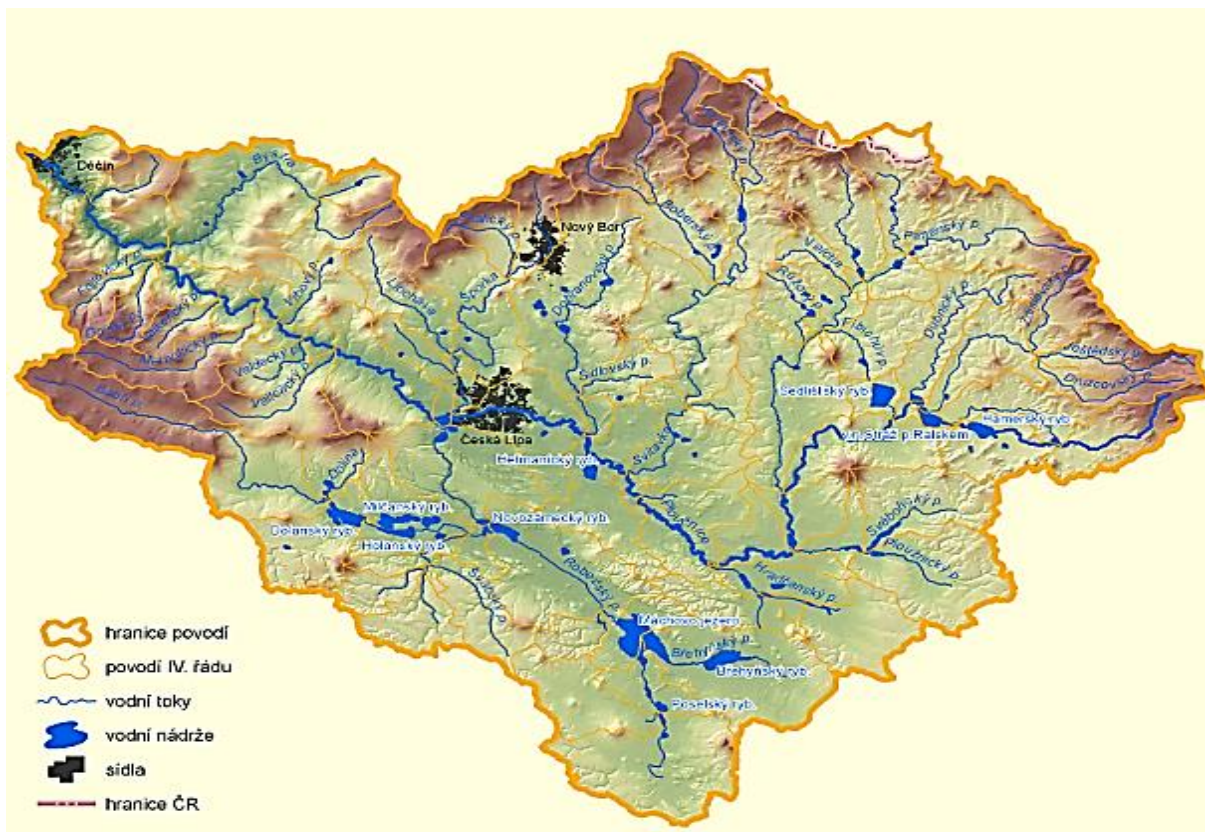
1018,68 ha. Největší z nich je Máchovo jezero (963,15 ha). Zájmové území je charakteristické nadprůměrnou lesnatostí ve srovnání s celostátním průměrem v České republice. Průměrná lesnatost celého povodí řeky Ploučnice je 42,3 %.

Obrázek 10: Poloha povodí Ploučnice v rámci ČR

Zdroj:www.dibavod.cz

Obrázek 11: Mapa povodí Ploučnice

Zdroj:www.dibavod.cz

Prameny Ploučnice nalezneme dva. Jako Hlavní pramen Ploučnice je většinou označována dřívě mohutná vyvěračka u Osečné v nadmořské výšce 390 metrů. Vystupuje zde několik pramenů,

kteře stékají do rybníka u Jenišovského mlýna. Někdy je uváděn i o pár km dále a výše pramen (Horní Ploučnice), který se nachází u obce Hoření Paseky na JZ svahu Ještědu v nadmořské výšce 654 metrů.

Nedaleko od pramene mezi obcemi Janův Důl a Osečná se odděluje náhon Hamerská strouha sloužící k napájení Hamerského rybníka. Dále protéká obcemi a osadami Břevniště, Útěchovice a Hamr na Jezeře. U Stráže pod Ralskem napájí Horecký rybník a dále plyne rovně mezi loukami územím, které bylo silně poznamenáno rozsáhlou těžbou uranu.

Nad Novinami pod Ralskem se zařezává do hluboké pískovcové soutěsky, která končí stometrovým tunelem. Tento úsek se nazývá Průrva Ploučnice.

Dále až do České Lípy je úzké, člověkem nedotčené koryto meandruje loukami v neobydlené krajině. Od Stráže se obloukem vyhýbá vrchu Ralsko a vtéká do Mimoně. Úsek v Mimoni je částečně regulované koryto s břehovými porosty a několika menšími stupni. Zde, u zámeckého parku v Mimoni se do Ploučnice zprava vlévá Panenský potok a dále pokračuje k Borečku, kde se nejvíce přibližuje k letišti Hradčany. Pak zleva přijímá vody Hradčanského potoka. Dále teče k severozápadu, severně od oblasti zvané Polomené hory územím, které bylo součástí vojenského prostoru Ralsko. Do neustále meandrujícího toku zprava od Zákup přitéká Svitávka a Dobranovský potok.

Ve městě Česká Lípa je říčka přemostěna desítkou silničních a potrubních mostů i lávek pro pěší, přes řeku vede i most železniční tratě. Protože povodí řeky je a bylo ploché, řeka se zde často rozlévala a měnila koryto. Na jedné z pískových naplavenin založil některý z rodu Ronovců v 13. století hrad Lipý, který byl nazýván vodním hradem. Z Ploučnice byl v 16. století napájen vodní příkop kolem hradu, který se přestavbami na 200 let před ničivým požárem z roku 1820 změnil v zámek. Dnes je řeka svedena do kamenného koryta zhruba 200 metrů dál.

Za Českou Lípou přijímá zleva Robečský potok a zprava Šporku. Dál protéká osadami Stružnice a Jezvé, kde zprava přitéká Radečský potok a zleva malý Valteřický potok. Pak je na toku Horní Police s levé strany přitékajícím Valdeckým potokem a Žandov, kde zprava přitéká Vrbový potok. Pod Žandovem jsou zleva drobné potoky Merboltický a Valkeřický, následují obce Malý a Starý Šachov, Oldřichov a Františkov nad Ploučnicí, nad kterým se tyčí zřícenina hradu Ostrý. Poslední úsek až do Děčína má větší spád a je na něm množství jezů. V Benešově nad Ploučnicí se zprava vlévá Bystrá a zleva malý Fojtovický potok. Nakonec Ploučnice protéká osadami Jedlka a Soutěsky a v Děčíně proti Podmoklům se vlévá do Labe.

Přítoky řeky Ploučnice

zleva - Ploužnický potok, Hradčanský potok, Merboltický potok, Valkeřický potok, Fojtovický potok, Robečský potok

zprava - Hamerská strouha, Ještědský potok, Panenský potok, Svitávka, Dobranovský potok, Žizníkovský potok, Šporka, Radečský potok, Valteřický potok, Vrbový potok, Bystrá, Dobronský potok,

Výškový rozdíl mezi pramenem u Osečné a ústím v Děčíně je 263,6 metrů, průměrný spád je 2,56%. Roční srážky v povodí jsou v průměru 711 mm. V ústí do Labe je průměrný průtok 8,77 [m³/s].

Tabulka 216: Hlásné programy

místo	Říční	Plocha povodí	Průměrný tok (Qa) (m3/s)	Stoletá voda (Q100) (m3/s)
Stráž pod Ralskem	87,00	121,43	1,00	58,5
Mimoň	75,00	269,8	2,30	103
Česká Lípa	36,50	624,35	4,90	179
Benešov nad	19,20	1156,16	8,6	200

Zdroj: Hydrologický seznam podrobného členění povodí vodních toků ČR [online]

Tabulka 217: Průtoky na vodních tocích ve sledovaném území

Vodní tok	Profil	Qa	Q1	Q2	Q5	Q10	Q20	Q50	Q100
Ploučnice	Stráž pod Ralskem	0,99	12	17	25	32	39	50	58,5
Ploučnice	Mimoň	2,27	22	31	45	57	70	88	103
Ploučnice	Česká Lípa	4,89	39	55	80	100	122	154	179
Panenský potok	Jablonné v Podj.	0,5	4,1		10	12		22	31
Svitávka	Zákupy	0,96	12	17	25	32	39	49	57
Robečský potok	ústí do Ploučnice	1,08	13,4	19	27	35	42	53	62
Šporka	pod Skalickým potokem	0,238	11		18	22	29	39	55

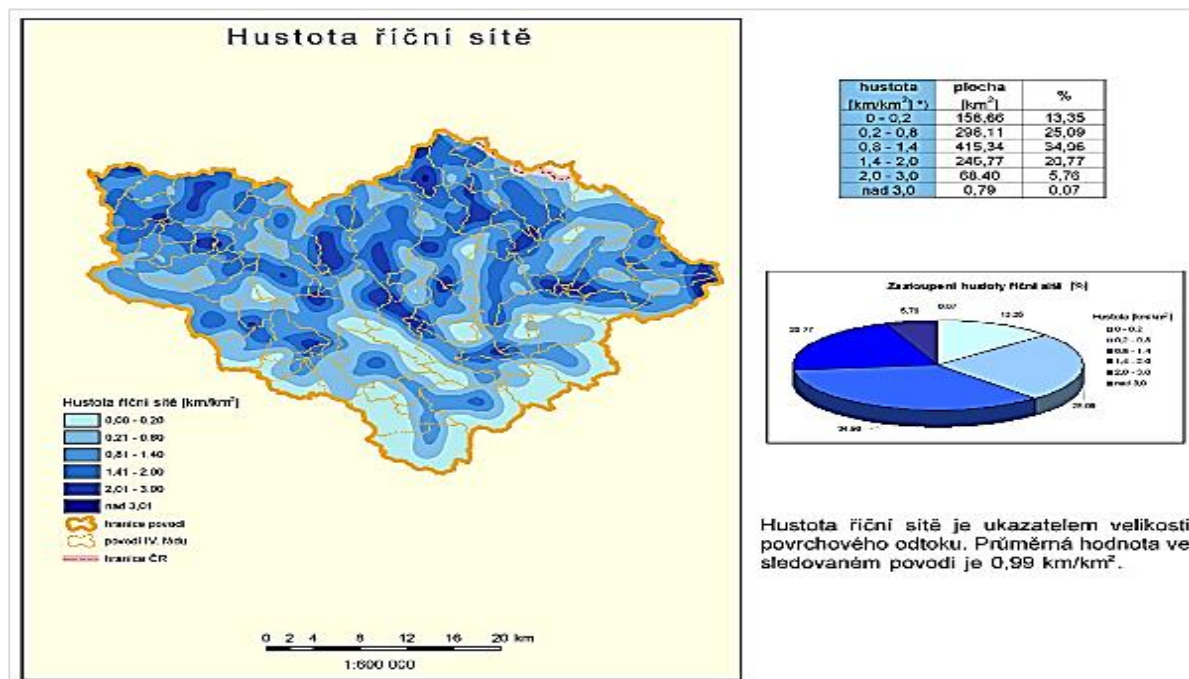
Zdroj: Hydrologický seznam podrobného členění povodí vodních toků ČR [online]

Tabulka 218: Vodní díla ve sledovaném území

Vodní dílo	Tok	Plocha pov. (km2)	Říční km	Objem (mil. m3)	Q100 (m3/s)
VD Stráž p. Ralsk.	Ploučnice	42,8	85,7	1,778	30
Máchovo jezero	Robečský p.	97,31	15,95	6,312	
Novozámecký ryb.	Robečský p.	31,63	7,65	1,29	
Kunratický-horní r.	Svitávka	35,33	28,5	0,21	
VD Naděj	Hamerský p.	8,32	4,2	0,024	12,6

Zdroj: Hydrologický seznam podrobného členění povodí vodních toků ČR [online]

Obrázek 12: Hustota říční sítě

Zdroj: www.dibavod.cz

Tabulka 219:Popisy vodních toků

Ploučnice	1-14-03-001	ústí do Labe	
	<p>Pramení na jz. svahu Ještědu ve výšce 654 m n. m., ústí zprava do Labe v Děčíně ve 122 m n. m.; plocha povodí je 1193,9 km², délka toku 106,2 km, průměrný průtok u ústí 8,60 m³.s-1 (v České Lípě 4,89 m³.s-1). Významný vodní tok, pstruhová voda až po Hamr, vodácky využíván úsek od Stráže p. R. po Malou Veleň. Významné napájení toku z podzemních vod; čistota vody většinou ve III. třídě. Tok z velké části přirozeného charakteru, s meandrujícími úseky v široké zachovalé nivě, zejména mezi Mimoní a Českou Lípou. Od Stráže pod Ralskem po Mimoň tok regulován v souvislosti s těžbou uranu, což vedlo k nevratnému poškození jedinečných mokřadních biotopů s množstvím ohrožených a vzácných druhů organismů. Pod Mimoní v naplaveninách zjištěna v nedávné minulosti radioaktivní kontaminaci z těžby uranu.</p>		
	<p>Pozn.: V mapách bývá jako pramen Ploučnice označován mohutný vývěr podzemní vody cca 1 km sv. od Osečné. V některých mapových podkladech se také objevuje mylné označení toku při silnici mezi Chrastnou a Břevništěm jako Ploučnický potok – ve skutečnosti jde o původní tok Ploučnice, zatímco jižně ležící tok napájející Hamerský rybník je umělou vodotečí (tzv. Hamerská strouha).</p>		
Hamerská strouha	1-14-03-003	PB přítok Ploučnice	
Panenský potok	1-14-03-025	PB přítok Ploučnice	
	<p>pramení 0,5 km východně od Jítravy v západním úbočí Vápenného, cca 650 m n. m., ústí zprava do Ploučnice v Mimoní ve výšce 275 m; plocha povodí je 133,2 km², délka toku 28,8 km, průměrný průtok u ústí 1,10 m³.s-1. Významný vodní tok, pstruhová voda. Část toku až po Jablonné v Podještědí souvisle regulována, s lemovou výsadbou kanadských topolů, níže relativně přirozený průtok zachovalou nivou se zbytky vlhkých luk, zčásti opuštěných. Břehové doprovodky dřevin jen nesouvislé, místy pravidelně vyřezávané. Voda mírně znečištěna.</p>		
Svitávka	1-14-03-039	PB přítok Ploučnice	
	<p>pramení na německé straně poblíž Dolní Světlé pod Luží, přitéká ve výšce 505 m, ústí zprava do Ploučnice i Brenné ve 253 m; plocha povodí je 132,5 km², délka toku 37,4 km, průměrný průtok u ústí 1,16 m³.s-1. Významný vodní tok, pstruhová voda, vodácké využití. Významné pravostranné přítoky: Hamerský potok a Boberský potok (Bobrava). Horní část toku na území CHKO Lužické hory, tok zčásti regulovaný (na průtoku zastavenými územími), zčásti přirozeného rázu, v ± neudržované nivě mimo souvislejší zalesnění. V Lindavě nedávno provedena drastická regulace, níže tok téměř souvisle bez větších regulací (s výjimkou Zákup), s pionýrskými luhy s vysokým podílem neofytní květeny. Na nejdolejším toku niva široká, tok meandrující. Čistota vody průměrná, místy až zhoršená.</p>		
Boberský p.	1-14-03-046	PB přítok Svitávky	
Šporka	1-14-03-035	PB přítok Ploučnice	
	<p>pramení 0,7 km východně od Polevska ve výšce 517 m n. m., ústí zprava do Ploučnice pod Českou Lípou ve 242 m n. m.; plocha povodí je 70,1 km², délka toku 21,4 km, průměrný průtok u ústí 0,61 m³.s-1. Významný vodní tok, pstruhová voda, čistota vody do III. třídy. Nejhořejší část toku v CHKO Lužické hory, dále delší průchod zastaveným územím Nového Boru a Skalice u České Lípy – zde tok regulován, bez většího biologického významu. V dolní části tok přirozený v široké, avšak dlouhodobě neudržované nivě s komplexem degradujících mokřadních lad – původně hodnotných aluviálních luk.</p>		

Dobranovský p.	1-14-03-051	PB přítok Ploučnice	
	pramení 1 km záp. od Cvikova ve výšce 375 m n. m., ústí zúprava do Ploučnice j. od Dobranova ve 251 m; plocha povodí je 52,9 km ² , délka toku 17,2 km, průměrný průtok u ústí 0,41 m ³ .s-1. Pstruhová voda, mírné znečištění. Tok částečně regulovaný, protékající zemědělskou krajinou, s nesouvislými stromovými doprovody, zpravidla bez větší hodnoty.		
Robečský p.	1-14-03-063	LB přítok Ploučnice	
	pramení 0,5 km sev. od Bílého Kamene ve výšce 277 m n. m., ústí zleva do Ploučnice pod Českou Lípou ve 241 m n. m.; plocha povodí je 286,5 km ² , délka toku 1,65 m ³ .s-1. Významný vodní tok, mimopstruhová voda. Tok prochází biologicky nejceněnějšími územími Českolipska – na horním toku leží Břehyňský rybník s navazujícími rašelinnými smrčínami, bory a olšinami, níže pak Máchovo jezero, dále pak mokřadní lada u Jestřebí, jež navazují na Novozámecký rybník. Pod Zahrádkami se tok zařezává do pískovcového podloží, kde vytváří soutěsku NPP Peklo.		
Bobří p.	1-14-03-080	přítok Novozámeckého rybníka	
	pramení u osady Příbram (západně od Verneřic) ve výšce 594 m n. m., ústí zleva do Robečského potoka v Novozámeckém rybníku ve 258 m n. m.; plocha povodí je 126,9 km ² , délka toku 28,1 km, průměrný průtok u ústí 0,71 m ³ .s-1. Pstruhová voda – chráněná rybí oblast. Protéká převážně otevřenou zemědělskou krajinou, napájí soustavu Holanských rybníků. V doprovodu hodnotná mokřadní lada – zbytky nivních luk, rákosiny, ostřicové porosty aj.		
Naděje	Hamerský potok	1-14-03-042	Cvikov
	nádrž na Hamerském potoce, tížní zděná hráz 8 m vysoká, délka v koruně 92 m. Vodní plocha měří 1,2 ha. Stálý objem 0,002 mil. m ³ , celkový objem 0,024 mil. m ³ . Délka vzdutí 0,2 km, maximální hladina 467,35 m n. m. Nádrž slouží k zachycování splavenin. Stavba z r. 1938.		
Stráž pod Ralskem	Ploučnice	1-14-03-004	Stráž pod Ralskem
	nádrž na Ploučnici, zemní hráz 6 m vysoká, délka v koruně 881 m. Vodní plocha měří 73 ha, max. hloubka 4,15 m, stálý objem 0,455 mil. m ³ , celkový objem 1,778 mil. m ³ . Délka vzdutí 0,7 km, maximální hladina 311,45 m n. m. Nádrž slouží k ochraně před velkými vodami a chovu ryb, v minulosti rekreační využití, v současnosti převážně jen vodní lyžování, Stavba z r. 1914, rekonstrukce v r. 1925 a 1997.		
Máchovo jezero	Robečský potok	1-14-03-067	Doksy
	nádrž na Robečském potoce, zemní hráz 9,4 m vysoká, délka v koruně 130 m, vodní plocha 284 ha, stálý objem 5,459 mil. m ³ , celkový objem 6,312 mil. m ³ , délka vzdutí 3,1 km, maximální hladina 266,3 m n. m. Nádrž slouží k ochraně před velkými vodami a chovu ryb, významné rekreační využití – koupání, veslování plachtění. Plocha povodí 97,31 km ² , průměrný roční průtok 0,563 m ³ .s-1. Stavba z r. 1272, v r. 1972 generální oprava. Největší vodní nádrž v Libereckém kraji.		
Novozámecký rybník	Robečský potok	1-14-03-081	Jestřebí
	nádrž na Robečském potoce, zemní hráz 110 m dlouhá v koruně. Vodní plocha měří 128,3 ha, celkový objem 1,29 mil. m ³ , délka vzdutí 2,1 km, maximální hladina 258,4 m n. m. Nádrž slouží pro chov ryb; národní přírodní rezervace (Ramsarský mokřad), kulturní památka. Rybník zbudován v r. 1479, oprava výpusti v r. 1997.		
Břehyňský rybník	Břehyňský potok	1-14-03-066	Doksy
	nádrž na Robečském potoce, zemní hráz 140 m dlouhá v koruně. Vodní plocha měří 90,3 ha, celkový objem 1,0 mil. m ³ , délka vzdutí 2,0 km. Chov ryb, národní přírodní rezervace (Ramsarský mokřad, biogenetická rezervace Rady Evropy). Stavba z r. 1287.		

Hamerský rybník	Ploučnice	1-14-03-002	Hamr na Jezeře
<p>nádrž na Ploučnici, resp. na Hamerské strouze, rozloha cca 50 ha, bojem 0,6 mil m³. Rybník s tradičním rekreačním využitím, též rybochovný, ale méně zatěžovaný než sousední nádrž Horka. V letech 1984-94 vypuštěn z důvodu hrozícího průvalu vod do hlubinného uranového dolu, pro zachování nejcennějších ekosystémů v přítokové části zbudována v r. 1988 záchranná hrázka. Po rekonstrukci postupná regenerace bioty, ale některé botanické fenomény již zanikly a další jsou ohrožovány nevhodným režimem hospodaření v okolních porostech.</p>			

Druhy povodní

Povodní se rozumí přechodné výrazné zvýšení hladiny vodního toku nebo jiných povrchových vod, při kterém hrozí vylití vody z koryta nebo voda již zaplavuje území a může působit škody; povodní je i stav, kdy voda z určitého území nemůže dočasně přirozeným způsobem odtékat nebo odtok vody je nedostatečný.

Přirozená povodeň

Přirozenou povodní je povodeň způsobená přírodními jevy tj. situace, při kterých hrozí zaplavení území, nebo situace označené předpovědní povodňovou službou podle vodního zákona č. 254/2001 Sb. § 73 odst. 1 nebo povodňovými orgány, zejména při déletrvajících vydatných dešťových srážkách, popř. prognóze nebezpečí intenzivních dešťových srážek, očekávaném náhlém tání, nebezpečném chodu ledů nebo při vzniku nebezpečných ledových zácp a nápěchů nebo při dosažení směrodatného limitu vodního stavu, nebo průtoku ve vodním toku a jeho stoupající tendenci;

Přirozené povodně vyskytující se v zájmovém území lze rozdělit do několika hlavních typů:

- zimní a jarní povodně způsobené táním sněhové pokrývky, popřípadě v kombinaci s dešťovými srážkami; tyto povodně se vyskytují nejvíce na podhorských tocích a postupují dále i v nížinných úsecích větších toků;
- letní povodně způsobené dlouhotrvajícími regionálními dešti; vyskytují se zpravidla na všech tocích v zasaženém území, obvykle s výraznými důsledky na středních a větších tocích;
- letní povodně způsobené krátkodobými srážkami velké intenzity (i přes 100 mm za několik málo hodin) zasahujícími poměrně malá území; mohou se vyskytovat kdekoli na malých tocích a nelze se proti nim prakticky bránit (extrémně rychlý průběh povodně);
- zimní povodně způsobené ledovými jevy na tocích i při relativně menších průtocích, vyskytují se v úsecích náchylných ke vzniku ledových jevů;

Přirozená povodeň ovlivněná mimořádnými příčinami

Při povodni by se zcela nově mohly ukázat problémy při ucpání profilů propustků, popřípadě při nahromadění plavenin u pilířů mostů.

Z hlediska ucpání mostních profilů jsou kritické všechny mosty a lávky. Ucpáním mostních profilů by došlo k vzduť vody nad mostem a k výraznému zvětšení rozlivu. Dále lze předpokládat, že by došlo i k poškození mostů a lávek.

Zvláštní povodeň způsobená umělými vlivy

Povodeň způsobena umělými vlivy, a to především protržením hráze vodního díla je teoreticky možná. Obecně se jako příčina k protržení hráze zvažuje několik způsobů:

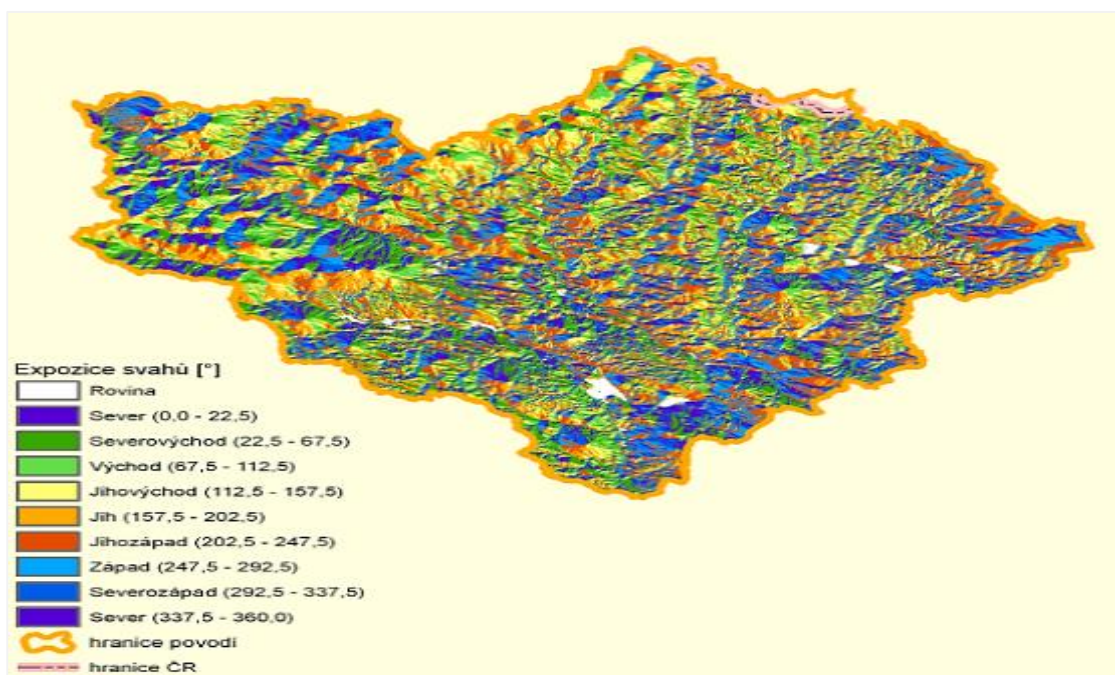
- technická příčina havárie díla
- silné zemětřesení, velmi malá pravděpodobnost
- letecká katastrofa - pád středně velkého nebo velkého letadla do hráze, velmi malá pravděpodobnost
- válečný konflikt, velmi malá pravděpodobnost
- teroristický útok, velmi malá pravděpodobnost

Příčiny povodní na vodních tocích

Povodně jsou zcela přirozeným jevem, zaplavují dna údolí vodních toků, která jsou tvořena podložními štěrky a nadložními povodňovými sedimenty. Díky ukládání povodňových sedimentů vznikají ploché ryční nivy, do nichž se zařezává koryto reky. Na okraji nivy bývají vytvořeny terasové stupně, které přirozeně ohraničují rozsah záplavového území. Na větších vodních tocích má údolní niva šířku až několik desítek metrů. Plochý, zdánlivě trvale stabilní povrch údolních niv může vyvolávat dojem jejich trvalé neměnnosti.

Geologické a geomorfologické výzkumy spolu s poznatky archeologů a paleobotaniků však prokázaly, že údolní nivy patří dlouhodobě k nejdynamičtěji se měnícím částem naší krajiny. Ke zvýšení průtoku v tocích, vedoucím k jejich vyfrézování a zaplavování pozemku v údolní nivě dochází pravidelně v období jarního tání a kromě toho také v období přívalových či trvalých dešťů. Rozsah a intenzita záplav významně ovlivňuje stav krajiny. Ke vzniku záplav přispívá vše, co snižuje retenční schopnost krajiny: nízká sorpční schopnost půdy, utužení půdy, likvidace trvalých travních porostů, lesních i drnových s vysokou kapacitou vázat vodu, zahloubení i malých toků.

Obrázek 13: Expozice svahů v povodí řeky Ploučnice

Zdroj: www.dibavod.cz

Kvalita ovzduší, klimatické změny

V období několika posledních let se začíná, v důsledku nevyrovnanosti chodu klimatických podmínek, hovořit o změnách klimatu. Předpoklady nárůstu průměrné roční teploty vzduchu v roce 2030 v našich klimatických podmínkách připouštějí zvýšení těchto hodnot, oproti předindustriálnímu období o 0,9 až 3,0 oC. Hlavní oteplení by mělo nastat v zimních měsících.

Sledovaný trend se projevuje i u srážek. Podle sledovaných modelů by u nás mělo dojít k mírnému nárůstu množství srážek, ovšem počet dnů se srážkami by se měl snižovat. To povede k vyššímu podílu intenzivnějších srážek, převážně bouřkového charakteru, což má za následek nevyrovnanost zásob některých vodních zdrojů, zvýšené erozní nebezpečí zemědělských a lesních půd a nevyrovnanost zásob půdní vláhy.

Povodňová rizika

Schéma povodňových rizik a povodní zpracované Výzkumným ústavem vodohospodářským řadí povodí řeky Ploučnice s některými úseky k rizikovým oblastem pro možné ohrožení povodní v rámci České republiky.

Obrázek 14: Navržené úseky toků v oblastech s významným povodňovým rizikem – 1. etapa

Posuzování míry povodňového nebezpečí, vyjádření povodňového rizika a výše možných škod patří k velmi aktuálním problémům nejen ve vodním hospodářství.

Povodňové nebezpečí - charakterizuje stav s potenciálem způsobit nežádoucí následky (povodňové škody) v záplavovém území. Povodňové nebezpečí lze definovat také jako „hrozbu“ události (povodně), která vyvolá např. ztráty na lidských životech, škody na majetku, přírodě a krajině. Kvantifikace povodňového nebezpečí se provádí na základě hodnot charakteristik průběhu povodně.

Zranitelnost území - vlastnost území, která se projevuje jeho náchylností k poškození a škodám v důsledku malé odolnosti vůči extrémnímu zatížení povodní, tj. v důsledku tzv. expozice.

Povodňové riziko - je vyjádřeno nejčastěji jako kombinace pravděpodobnosti výskytu nežádoucího hydrologického jevu (povodně) a odpovídajících potenciálních povodňových škod. Pojem vyjadřuje syntézu účinků povodňového nebezpečí, zranitelnosti a expozice.

Současná protipovodňová opatření v obcích na území ORP Česká Lípa

➤ **Povodňový plán ORP Česká Lípa**

Povodňový plán města Česká Lípa jako obce s rozšířenou působností je základním dokumentem pro řízení ochrany před povodněmi ve správním obvodu obce s rozšířenou působností Česká Lípa. Obsahuje rozvedení úkolů a činností při provádění opatření k ochraně před povodněmi na úrovni povodňové komise ORP Česká Lípa.

Povodňový plán ORP Česká Lípa je podkladem pro rozhodování Povodňové komise pro případ povodní ohrožujících území více obcí ve správním obvodu ORP, pokud místní povodňové komise obcí vlastními silami a prostředky nestačí činit potřebná opatření, nebo je potřebná koordinace jejich aktivit.

V současné době jsou uplatňovány dva přístupy, které vedou k návrhu systému protipovodňových opatření:

➤ **technický přístup**

spočívající, na jedné straně v ochraně majetku a aktivit v oblastech vystavených povodňovému nebezpečí (ochrana urbanizovaných částí inundačních území systémy hrází, mobilním hrazením, zkapacitněním úseku vodního toku, definováním míst řízených rozlivu atd.) Na straně druhé je za pomoci návrhu různých typu nádrží řešena nutnost

kompenzace inundačního prostoru toku vyjmutých z transformace škodlivých povodňových průtoku (např. právě ohrazováním) umělými (dodatečnými) prostory akumulace,

➤ **biotechnický přístup,**

(který předkládaný materiál zejména rozpracovává) navazující na technická liniová a plošná opatření na vodním toku a dávající důraz na aplikaci systému komplexních ochranných opatření v ploše povodí a navazujících pozemkových úprav (jako je návrh technických, biotechnických, organizačních a agrotechnických opatření v ploše povodí) majících vedle protierozní a protipovodňové ochrany účinek ve zvýšení retenční schopnosti krajiny a zvýšení její ekologické stability.

Tato opatření mají významnou funkci v redukci erozního smyvu a transportu splavenin a jak prokazují výsledky práce, jsou i účinnými opatřeními eliminujícími nepříznivé dopady povrchového odtoku při lokálních (přivalových) srážkách s vysokou intenzitou. Dojde tak ke zvýšení retenční schopnosti území, snížení povrchového odtoku, respektive ke snížení transportu splavenin a tím ke zvýšení kvality vod.

➤ **Povodňové prohlídky**

Povodňovými prohlídkami se zjišťuje, zda na vodních tocích vodních dílech a v záplavových územích, popřípadě na objektech nebo zařízeních ležících v těchto územích nejsou závady, které by mohly zvýšit nebezpečí povodně nebo její škodlivé následky. Povodňové prohlídky organizují a provádějí povodňové orgány podle povodňových plánů, a to nejméně jednou ročně, zpravidla:

- před obdobím jarního tání (zpravidla březen), nebo
- před obdobím letních povodní (zpravidla konec května).

Z prohlídek se zpracovávají zápisy, případně se pořizuje další dokumentace (foto, video). Na základě provedených prohlídek se přijímají patřičná opatření, která vedou k odstranění případných rizik při povodni (skládek, špatně zajištěných plovoucích objektů, odstranění nežádoucích křovin a dřevin apod.).

Povodňové orgány mohou na základě povodňové prohlídky vyzvat vlastníky pozemků, staveb a zařízení v záplavovém území k odstranění předmětů a zařízení, které mohou způsobit zhoršení odtokových poměrů nebo ucpání koryta níže po toku. Pokud tito vlastníci výzvy ve stanovené lhůtě neuposlechnou, uloží takovou povinnost rozhodnutím. Dále se na základě prohlídek přijímají další opatření, která vedou ke zvýšení kapacity profilů apod.

Předpovědní povodňová služba informuje povodňové orgány, popřípadě další účastníky ochrany před povodněmi o nebezpečí vzniku povodně, o jejím vzniku a o dalším nebezpečném vývoji, o hydrometeorologických prvcích charakterizujících vznik a vývoj povodně, zejména o srážkách, vodních stavech a průtocích ve vybraných profilech. Tuto službu zabezpečuje Český hydrometeorologický ústav ve spolupráci se správcem povodí.

➤ **Předpovědní povodňová služba**

Předpovědní služba je na území Libereckého kraje organizována následovně:

- od Českého hydrometeorologického ústavu, Povodí Ohře, s.p. nebo Povodí Labe, s.p. - cestou Vodohospodářského dispečinku, nebo Hasičského záchranného sboru Libereckého kraje,
- hlášení od hrázňích vodních děl na území Libereckého kraje,
- zpráva o nebezpečí povodně může přijít i cestou "Hromadných sdělovacích prostředků",
- zpráva o nebezpečí povodně může přijít v případě lokálních vydatných dešťů nebo tajícího sněhu od Povodňových komisí obcí a měst výše na toku,
- zpráva o nebezpečí povodně může přijít i od obyvatel, kteří jsou v okolí vodních toků nebo vodních děl.

➤ **Hlásná služba**

Hlásná povodňová služba zabezpečuje informace povodňovým orgánům pro varování obyvatelstva v místě očekávané povodně a v místech ležících níže na vodním toku, informuje povodňové orgány a účastníky ochrany před povodněmi o vývoji povodňové situace a předává zprávy a hlášení potřebná k jejímu vyhodnocování a k řízení opatření na ochranu před povodněmi.

Hlásnou povodňovou službu organizují povodňové orgány obcí a povodňové orgány pro správní obvody obcí s rozšířenou působností a podílejí se na ní ostatní účastníci ochrany před povodněmi. K zabezpečení hlásné povodňové služby organizují povodňové orgány obcí v případě potřeby hlídkovou službu.

V rámci spolupráce obcí v Mikroregionu Podralsko, byl za přispění fondů Evropské unie prostřednictvím SFŽP, vytvořen Povodňový plán ORP (Česká Lípa, Liberec, Mladá Boleslav, Mnichovo Hradiště) a Mikroregionu Podralsko.

Právní předpisy České republiky a Evropských společenství

Tyto předpisy jsou zaměřeny na preventivní opatření, kterými lze zmírnit negativní dopady povodní, nikoli však zcela odstranit.

Základním legislativním dokumentem pro řízení ochrany před povodněmi se stal zákon č. 254/2001 Sb., o vodách, který řeší opatření k předcházení a zamezení škod při povodních, vymezuje povodňové orgány a ostatní účastníky ochrany před povodněmi a jejich povinnosti. Statut Ústřední povodňové komise byl přijat usnesením vlády ze dne 10. října 2001 č. 1032. Postup a odpovědnost při záchranných pracích jsou stanoveny v zákoně č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a zákoně č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení. Odstraňování povodňových škod a možnost jejich financování bylo zakotveno v zákoně č. 12/2002 Sb., o státní pomoci při obnově území postiženého živelní nebo jinou pohromou a o změně zákona č. 363/1999 Sb., o pojišťovnictví a navazující prováděcí vyhlášce č. 186/2002 Sb.

K finančnímu zajištění byly přijaty zákon č. 574/2002 Sb., o přijetí rámcového úvěru Českou republikou od Evropské investiční banky na financování odstranění povodňových škod z roku 2002, v návaznosti na vládou schválené Záměry tvorby programů prevence před povodněmi (usnesením č. 897/2000) zákon č. 123/2002 Sb., o přijetí úvěru Českou republikou od Evropské investiční banky na financování investičních potřeb souvisejících s prováděním projektu Podpora investičních opatření na ochranu před povodněmi v České republice v rámci Programu prevence před povodněmi (I. etapa 2002-2007). Pro II. etapu 2007-2013 byl přijat zákon č. 572/2006 Sb., o přijetí úvěru Českou republikou od Evropské investiční banky na financování protipovodňových opatření (pro programy Podpora prevence před povodněmi II a Podpora obnovy, odbahnění a rekonstrukce rybníků a výstavby vodních nádrží.

Usnadnění realizace preventivních protipovodňových opatření umožňuje novela zákona o vodách zákonem č. 181/2008 Sb., který vedle vyvlastňovacího titulu práv k pozemkům a stavbám, potřebným pro uskutečnění veřejně prospěšných staveb na ochranu před povodněmi (§ 55a), zprůchodňuje budování řízených rozlivů povodní v suchých nádržích – poldrech (§ 68) tím, že v nich umožňuje zachovat zemědělské hospodaření a garantuje náhradu škod na úrodě případně na půdě při řízeném zaplavení. Postup při zjišťování a uplatňování náhrady škody a postupu při určení její výše v územích určených k řízeným rozlivům povodní je upraven nařízením vlády č. 203/2009 Sb.

Možnost uplatnění vyvlastňovacího titulu je také obsažena v zákonu č. 183/2006 Sb. o územním plánování a stavebním řádu, v platném znění, kde lze podle §170 odst.1b) odejmout nebo omezit práva k pozemkům a stavbám za účelem veřejně prospěšného opatření nestavební povahy ke snížení ohrožení území povodněmi.

Prevence před povodněmi byla zahrnuta do systému plánování v oblasti vod podle zákona č. 254/2001 Sb., o vodách. Podle § 24 jsou cíle a opatření v ochraně před povodněmi a dalšími škodlivými účinky vod součástí Plánu hlavních povodí České republiky, schváleného usnesením vlády ze dne 23. května 2007 č. 562. Závazné části Plánu hlavních povodí České republiky byly vyhlášeny nařízením vlády č. 262/2007 Sb.

V rámci legislativy ES byla přijata Rámcová směrnice o vodách (2000/60/ES) ustanovující rámec pro činnost Společenství v oblasti vodní politiky, jejíž účelem je mimo jiné přispět ke zmírnění účinků povodní.

V návaznosti na Rámcovou směrnici o vodách byla přijata směrnice Evropského parlamentu a Rady 2007/60/ES ze dne 23. října 2007 o vyhodnocování a zvládnutí povodňových rizik, která byla transponována novelou zákona o vodách č. 150/2010 Sb. Účelem této směrnice je stanovit

rámec pro vyhodnocování a zvládnání povodňových rizik s cílem snížit nepříznivé účinky na lidské zdraví, životní prostředí, kulturní dědictví a hospodářskou činnost, které souvisejí s povodněmi. Nástrojem k dosažení zmírnění možných nepříznivých účinků povodní jsou pro oblasti s významným povodňovým rizikem plány pro zvládnání povodňových rizik, které vycházejí z map povodňového nebezpečí a map povodňových rizik. Plány pro zvládnání povodňových rizik mají být přijaty do 22. prosince 2015 a mají zohlednit důležitá hlediska, jako jsou náklady a přínosy, rozsah a průběh povodní a oblasti s potenciálem zadržet povodně, například přirozená záplavová území, environmentální cíle Směrnice 2000/60/ES, hospodaření s půdou a s vodními zdroji, územní plánování, využití území, ochrana přírody, lodní doprava a přístavní infrastruktura.

V rámci legislativy ES je dále z hlediska ochrany půdy proti vodní erozi a sekundárně tak i z hlediska prevence ochrany před povodněmi významná tzv. nitrátová směrnice (91/676/EHS) pro ochranu vod před znečištěním dusičnany ze zemědělství. V současné době je problematika eroze půdy částečně řešena také standardy Dobrého zemědělského a environmentálního stavu (GAEC). Tyto standardy individuálně definují členské státy EU na základě rámce stanoveného v příloze č. III nařízení Rady (ES) 73/2009.

Od 1. 1. 2010 je v ČR uplatňováno 10 standardů GAEC, z nichž jsou protierozní ochraně půdy přímo věnovány dva z nich - GAEC 1 (opatření na ochranu půdy na svažitých pozemcích nad 7°) a GAEC 2 (zásady pěstování určitých plodin na silně erozně ohrožených pozemcích), nepřímo dalších 5 standardů. Vzhledem k tomu, že hospodaření v souladu se standardy GAEC je jednou z podmínek poskytnutí plné výše přímých plateb, některých podpor z osy II Programu rozvoje venkova a některých podpor společné organizace trhu s vínem, lze konstatovat, že systém kontrol podmíněnosti (Cross Compliance) přispívá k řešení problematiky protierozní ochrany půdy a tím nepřímo k prevenci proti povodním.

Z hlediska Programu rozvoje venkova je rozhodující nařízení Rady 1698/2005 o podpoře pro rozvoj venkova z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova.

V rámci legislativy ČR byla problematika ochrany půdy proti vodní erozi promítnuta do nařízení vlády č. 103/2003 Sb., pro stanovení zranitelných oblastí a používání a skladování hnojiv a statkových hnojiv, střídání plodin a provádění protierozních opatření v těchto oblastech, nařízení vlády č. 75/2007 Sb., pro platby v rámci méně příznivých oblastí (LFA) a pro platby v rámci oblastí Natura 2000 na zemědělské půdě, nařízení vlády č. 79/2007 Sb., pro agroenvironmentální opatření (AEO), nařízení vlády č. 239/2007 Sb., pro zalesňování zemědělské půdy v rámci PRV, nařízení vlády č. 147/2008 Sb., pro zachování hospodářského souboru lesního porostu v rámci opatření Natura 2000 v lesích, a pro zlepšování druhové skladby lesních porostů v rámci lesnicko-environmentálních plateb. Dále bylo přijato nařízení vlády č. 53/2009 Sb., o stanovení podmínek pro poskytování dotací na lesnicko-environmentální opatření.

Nařízení vlády č. 479/2009 Sb., o stanovení důsledků porušení podmíněnosti poskytování některých podpor, upravuje některé podmínky pro poskytování přímých podpor, některých podpor v rámci společné organizace trhu s vínem a některých podpor Programu rozvoje venkova a v Příloze 3 vymezuje podmínky Dobrého zemědělského a environmentálního stavu (GAEC). Nařízení vlády č. 480/2009 Sb., souhrnně upravuje změny některých nařízení vlády v souvislosti s nařízením vlády č. 479/2009 Sb. Nařízení vlády č. 335/2009 Sb., o stanovení druhů krajinných prvků definuje 6 druhů krajinných prvků, z nichž mez, terasu a travnatou údolnici označuje jako útvary ke snížení nebezpečí vodní eroze.

Provádění pozemkových úprav je zakotveno v zákoně č. 139/2002 Sb., o pozemkových úpravách a pozemkových úřadech a ve vyhlášce č. 545/2002 Sb., o postupu při provádění pozemkových úprav a náležitostech návrhu pozemkových úprav. Součástí návrhů pozemkových úprav jsou plány společných zařízení, v rámci kterých se mimo jiné realizují i vodohospodářská a protierozní opatření.

7.1.2 Analýza rizik a další potřebné analýzy

A) Analýza cílových skupin

Tabulka 220: Analýza cílových skupin

Název dotčené skupiny	Očekávání dotčené skupiny	Rizika spojená se skupinou	Způsob komunikace	Opatření
Obyvatelé v ohrožených oblastech	Ochrana obyvatel a majetku před povodněmi	Vysoké nároky na protipovodňovou ochranu bez znalosti bližších souvislostí	Informační schůzky, sms, názorné příklady	Dostatečná a kvalitní výměna informací
Zemědělci, lesníci, vodohospodáři	Správná legislativa, součinnost státních orgánů, dobrá komunikace	Nerespektování nařízení a legislativy, nechuť spolupracovat	Společná jednání, vzájemná setkávání, výměna informací	Zajištění vzájemné informovanosti a dostatečná spolupráce
Obce SO ORP	Společné projekty v rámci protipovodňových opatření	Nedostatek financí na spoluúčasť. Nezájem o spolupráci.	Vzájemné setkávání, diskuze na úrovni DSO	Pomoc a spolupráce při přípravě projektů v rámci MOS.
Kraje	Krizové řízení a zajišťování aktualizací a plnění protipovodňových plánů	Změna priorit a nízká podpora obcím	Vzájemná jednání a setkávání	Zveřejňování informací a komunikace s ostatními subjekty
Stát	Správná legislativa v rámci např. stavebního zákona	Velmi striktní opatření a represe ze strany státních orgánů	Předávání informací	Včasné zveřejňování informací a komunikace s ostatními subjekty

Mezi dotčené skupiny patří v oblasti protipovodňových opatření zejména orgány státní správy a samosprávy. Důležitou skupinou jsou i obyvatelé žijící v ohrožených oblastech. Všechny je společně prolínají finance potřebné na realizaci projektů, efektivní komunikace a následná správa vybudovaných zařízení. Důležitým spojovacím prvkem je předcházení a eliminace škod vzniklých při povodních či záplavách. Jako rizika jsou nejvíce vnímány špatná komunikace a nedostatek financí. Je proto důležité dobře a včas informovat všechny dotčené cílové skupiny, navázat a udržovat spolupráci stejně jako jít společně za stejným cílem, kterým je nejen předcházení povodním, ale i správná koordinace činností a aktivit při povodních a následném odstraňování škod. To vše lze řešit komunikací na úrovni obcí, DSO, kraje i na úrovni celostátních organizací.

B) Analýza rizik

Tabulka 221: Analýza rizik

Název rizika	Hodnocení rizika			Název opatření ke snížení významnosti rizika	Vlastník rizika
	Pravděpodobnost (P)	Dopad (D)	V = P*D		
Finanční riziko					
Nedostatek financí ze strany státu	3	4	12	Správně čerpání z prostředků EU	stát
Nedostatek financování na spoluúčasť při realizaci projektů	2	5	10	Tvorba finančních rezerv, úvěry	DSO
Nedostatek financí na správu a údržbu protipovodňových opatření	4	5	20	Správné sestavování rozpočtů a výhledů	Obce daného území
Organizační riziko					
Činnost protipovodňových komisí	1	5	5	Správná a efektivní organizace aktivit. Komunikace.	kraj
Špatná komunikace v rámci krizového řízení	3	5	15	Pravidelná školení. Komunikace.	obce daného území
Právní riziko					
Změna legislativy, která povede k vynuceným investicím	3	5	15	Rozvoj meziobecní spolupráce, komunikace	Obce daného území
Technické riziko					
Zastaralé komunikační technologie	2	3	6	Rozvoj moderních komunikačních technologií,	stát
Chátrající vybudovaná protipovodňová opatření	3	4	12	Včasné zainvestování oprav	Obce daného území
Věcné riziko					
Nezájem ze strany dalších subjektů o aktivity (lesy, zem., vod.)	2	4	8	Správná komunikace, společné řešení	Všechny zúčastněné subjekty

Rizika spojená s protipovodňovými opatřeními a povodněmi celkově jsou vázána v rámci meziobecní spolupráce zejména na nedostatek finančních prostředků. V současné době nejsou známy vhodné dotační tituly, které by v následujícím období pomohly financovat společné projekty obcí. Bude tedy na obcích, kolik prostředků budou ochotny a schopny investovat. Dalším rizikem je nedostatečná spolupráce a komunikace se subjekty obhospodařujícími pozemky, lesy a vody. Chybí impuls k řešení problematiky povodní s orgány místních samospráv. Ty jsou vyhledávány až v momentech řešení následných protipovodňových škod. Důležitá a kvalitní musí být činnost protipovodňových komisí vycházející z protipovodňových plánů kraje. Nedostatečná informovanost např. i díky zastaralým či pomalým komunikačním technologiím, mezi členy může vést k vysokým škodám na majetku. Je důležité se o vybudované technologie a protipovodňová opatření řádně starat a předejít tak poškození majetku a ztrátám investic.

C) Finanční analýza

Tabulka 222: Finanční analýza

Město/Obec	rok 2012
Bezděz	
Bohatice	
Brniště	
Doksy	
Dubá	
Dubnice	
Hamr na Jezeře	
Mimoň	
Noviny pod Ralskem	
Okna	9 825 589,- Kč
Pertoltice pod Ralskem	
Ralsko	
Stráž pod Ralskem	
Tachov	
Velenice	
Velký Valtínov	
Zákupy	

V tabulce jsou uvedeny náklady všech obcí Mikroregionu Podralsko, které se podílely na protipovodňových opatřeních v rámci projektu realizovaného právě Mikroregionem Podralsko. Tem má největší zásluhu na vzniku iniciativ a řešení problematiky povodní. Samostatné obce nevedou jednotlivě a odděleně výdaje, kterými financují záležitosti související s povodněmi. Některé z obcí byly podpořeny v rámci odstraňování protipovodňových škod. Poskytovatelem dotací, tj. Libereckým krajem.

Tabulka 223: Finanční náklady obcí

finanční výdaje na rok 2012	9 825 589,00 Kč	na 1 obyvatele	na 1000 obyvatel
		363,60 Kč	363 600,00 Kč

Tabulka ukazuje finanční náklady vyčleněné jednotlivými obcemi, přepočteny na jednoho a na tisíc obyvatel. V následujících letech je předpoklad dalšího čerpání dotací v rámci protipovodňových opatření, prevence a následného odstraňování škod. Je tudíž reálné, že se budou zvyšovat výdaje jednotlivých obcí, kterými bude hrazena spoluúčasť při realizaci dílčích projektů. Bohužel není v našich silách a ani v evidenci obcí zjistit v jaké výši tyto prostředky budou.

7.1.3 SWOT analýza oblasti

Tabulka 224: SWOT analýzy

Současnost	<p>Silné stránky:</p> <ul style="list-style-type: none"> » Dobrá meziobecní spolupráce » Zkušenosti s povodněmi » Dobrá komunikace s ostatními subjekty » Včasné ohlašování povodní » Vznik protipovodňového plánu ORP 	<p>Slabé stránky:</p> <ul style="list-style-type: none"> » Poloha a geografie území » Rozdílné klimatické poměry » Nerovnoměrné úhrny srážek » Špatná komunikace mezi neveřejnými subjekty (zemědělci, vodohospodáři, lesníci, atd.) » Nedostatek financí na realizaci protipovodňových opatření » Špatná stoková síť v některých obcích
Budoucnost	<p>Příležitosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> » Využití hlásných prostředků nejen v případě povodní, ale i hrozby požárů » Společné projekty obcí v oblasti protipovodňové ochrany » Finanční možnosti na protipovodňová opatření v následujícím programovém období 	<p>Hrozby:</p> <ul style="list-style-type: none"> » Extrémní sucha a vznik lesních požárů » Nedostatečné čerpání finančních prostředků » Legislativa » Zastavování území v těsném okolí niv a následné škody na majetku

Na území SO ORP funguje výborně meziobecní spolupráce v oblasti řešení prevence povodní i následných protipovodňových škod. DSO mají zkušenosti se získáváním finančních prostředků na realizaci aktivit a opatření v řešení této problematiky. V následujícím období lze dále čerpat finanční prostředky z Evropské unie a zkvalitňovat infrastrukturu. Je proto důležité rozvíjet dále komunikaci mezi obcemi a dalšími orgány státní či neveřejné správy.

Díky své poloze a klimatickým podmínkám je oblast území ORP silně ohrožena rizikem povodní a záplav. Hlavním problémem je řeka Ploučnice, která územím protéká. Na některých úsecích je potřeba ještě dobudovat vhodná protipovodňová opatření. Je nutné apelovat na tvůrce legislativy, aby byla tato opatření umožněna i tam, kde to v současné době není možné, např. v některých oblastech CHKO.

Důležitým bodem jsou i odtoková kanalizační síť ve městech, která mnohde chybí nebo je zastaralá a nedostačující. Neřešení stavu bude mít za následek ohrožení osob či může způsobit značné ztráty na majetku v případě povodní a záplav.

7.1.4 Souhrn výsledků analýz (analytické části)

Území působnosti ORP Česká Lípa je díky své poloze a klimatickým podmínkám ohroženo povodněmi v důsledku silných dešťů a zátopami díky existenci řeky Ploučnice i drobných potoků a potůčků. Velmi dobře je zvládnutá meziobecní spolupráce při preventivních opatřeních v rámci svolávání povodňových týmů či komisí a spolupráce s vyššími samosprávnými celky.

V rámci mikroregionu Podralsko byl vybudován ochranný protipovodňový systém, který bude dále rozšiřován a bude propojovat nejen obce tohoto mikroregionu, ale i sousední svazky obcí. Tento systém by měl v budoucnu informovat i o hrozcích lesních požárech v případě extrémního sucha.

Tyto aktivity jsou však závislé na finančních příspěvcích z fondů EU a je pouze otázkou času, kdy budou realizovány.

V souvislosti s platnou legislativou je nutné zřizovat taková opatření, která nebudou bránit přirozenému odtoku vody z řek a budou tak plnit funkci přirozených protipovodňových

opatření. Důležitým prvkem jsou i diskuze a společná jednání s ostatními subjekty mající co do činění s touto problematikou, např. vodohospodáři, zemědělci, soukromé subjekty a obce, v jejichž intra nebo extravilánech se tyto toky vyskytují.

Nástin možných variantních návrhů: Rozšíření varovného systému

Popis stávající situace a návrh řešení

V oblasti protipovodňových opatření budou obce rozšiřovat výstražný systém. Společným jednáním budou iniciovat používání moderních svolávacích prostředků a společně budou i prosazovat své cíle při jednáních s orgány státní správy.

Současné svazky obcí pokračují v opatřeních proti povodním budováním protipovodňových systémů a čidel k zajištění bezpečnosti majetku i obyvatel všech dotčených obcí. Je rozvinuta kvalitní komunikace a spolupráce se všemi vodohospodářskými, lesními a zemědělskými subjekty, na jejichž pozemcích vzniká prvotní riziko vzniku povodní a vede k zajištění preventivních opatření a zabránění vzniku povodní.

Proti vzniku těchto povodní jsou přijata tato opatření:

- odstranění provizorních propustků a vpustí, skládek materiálu, které mohou utvořit ucpání kritických profilů v záplavovém území,
- v době povodňové aktivity neustálá kontrola kritických míst (propustků, vpustí, mostních pilířů apod.) členy Hlídkové služby a odstraňování naplavenin příslušníky Sboru dobrovolných hasičů pomocí vyčleněných technických prostředků.

Tabulka 225: Plusy a mínusy dané varianty

Plusy	Mínusy
rozšíření výstražného systému	nedostatečná komunikace
jiné krizové situace	nedostatek financí

Finanční dopady

Všechny činnosti, které lze v rámci této problematiky řešit jsou pro samotné obce velmi finančně náročné. Prostředky lze získat prostřednictvím fondů EU. V současné době nejsou však známy vhodné programy pro období 2014-2021. Ideálním řešením je realizace společných projektů v rámci DSO.

Příklad dobré praxe

V rámci činnosti mikroregionu Podralsko byl realizován společný projekt obcí zajišťující protipovodňová opatření v oblastech, kde protéká řeka Ploučnice. Zpracován byl povodňový plán a instalovány čidla informující o stavu vodní hladiny vč. Kamerového systému.

7.2 Návrhová část pro oblast Protipovodňového opatření

7.2.1 Struktura návrhové části

Návrhová část je součástí Souhrnného dokumentu, který byl zpracován v rámci projektu "Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností". Byla zpracována realizačním týmem ve spolupráci se zástupci obcí SO ORP s podporou motivujících starostů.

V předchozích krocích byla zpracována analytická část pro téma „Protipovodňové opatření“, na jejímž základě byly připraveny Nástinu opatření. Návrhová část staví na všech dosud realizovaných aktivitách. Cílem návrhové části je reagovat na konkrétní potřeby území zjištěné analýzami a zároveň sloužit jako nástroj pro zefektivnění procesů v území. Pro rozvoj meziobecní spolupráce je nutné nastavit společnou vizi, dále rozpracovanou do úrovně cílů v nadefinovaných problémových oblastech v oblasti Protipovodňového opatření.

Provedená analýza je stěžejním, nikoli však jediným vstupem pro definování návrhové části. Formulace vize byla navržena realizačním týmem jako podklad pro další diskusi zástupců dotčených obcí. Metodou brainstormingu a následnou diskusí o jednotlivých variantách byla zformulována vize meziobecní spolupráce ve správním obvodu ORP. Vize je formulována jako žádoucí budoucí stav meziobecní spolupráce. Je souhrnná pro spolupráci obcí v ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro téma Protipovodňové opatření.

Na základě analytické části (zejména SWOT analýzy) a následně zpracovaných Nástinů opatření a s ohledem na definovanou vizi byly realizačním týmem navrženy problémové okruhy, které byly podrobeny ověření ve fokusních skupinách. Fokusní skupiny byly složeny ze zastupitelů některých obcí a měst z území ORP Česká Lípa. Jejich odborné názory byly klíčové pro upřesnění výstupů, které vzešly z analýzy dat, a obohatily tak pohled na téma Protipovodňové opatření.

Stěžejním bodem návrhové části je definování cílů ve vymezených problémových tématech. Cíle byly podrobně popsány a byla navržena opatření k realizaci cílů. Pro sledování úrovně naplňování definovaných cílů byla nastavena sada indikátorů umožňující periodicky monitorovat pokrok při plnění cílů a případně přijímat opatření ke zlepšení žádoucího výsledku.

Návrhová část Souhrnného dokumentu je strukturována standardně dle principů strategického řízení.

Základní „střechou“ návrhové části je vize. Jejím formulováním je deklarováno, že území ORP bude usilovat o její naplnění. Následně se vize rozpadá do problémových okruhů, které budou naplňovány prostřednictvím sady několika málo cílů.

Jednotná vize poskytuje celkový rámec všem subjektům zapojeným do činnosti vymezeného území. Měla by udržet společné směřování všech zapojených subjektů od nejvyšších úrovní hierarchie až po nejnižší úroveň. Umožní lépe přenášet pravomoci na výkonné pracovníky a zároveň zajistit jednotnou filosofii, pro kterou jsou dílčí činnosti vykonávány. Bez vize by chyběl jasně vyjádřený směr, kterým se chceme vydat. Vize je formulována jako budoucí stav, kterého chceme realizací strategického řízení dosáhnout. Jedná se o společnou představu, jak by měly obce v území v budoucnu spolupracovat. Respektuje přání a potřeby místních občanů.

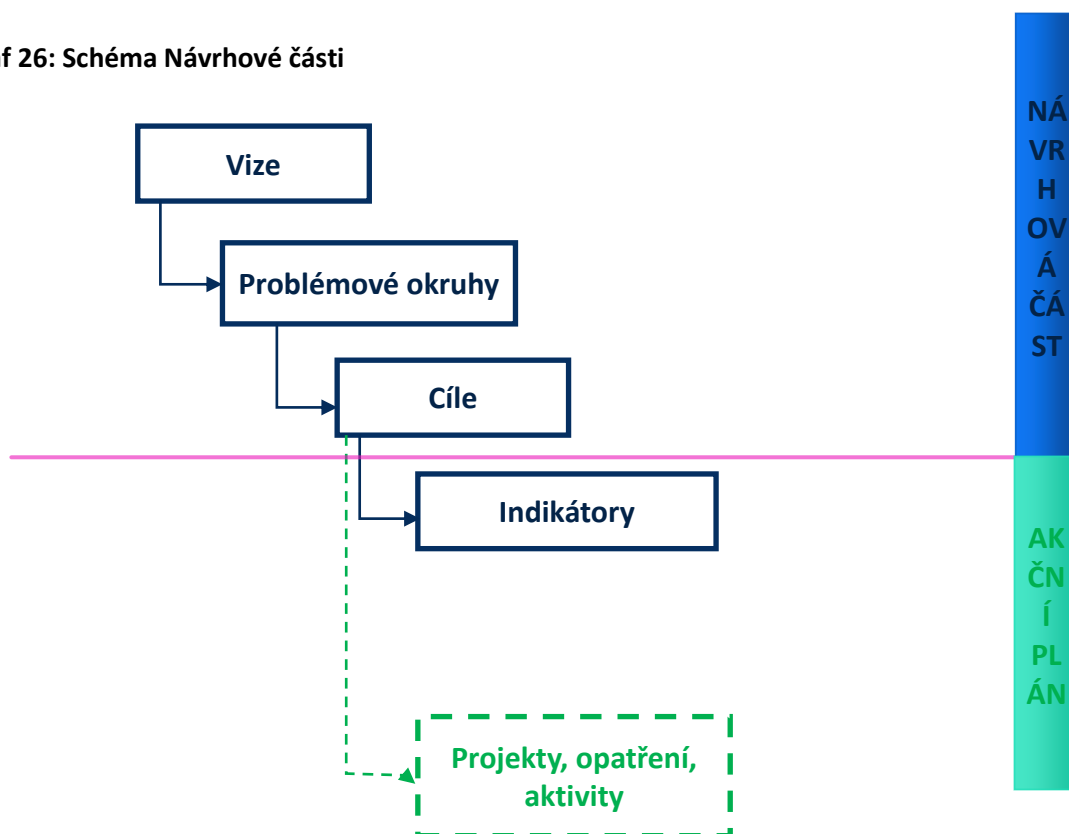
V podmínkách projektu je vize souhrnná pro spolupráci obcí v ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro cestovní ruch. Vzhledem k zaměření projektu směřuje ke všem povinným tématům a ke zvolenému volitelnému tématu. Staví na silných stránkách identifikovaných ve SWOT analýze.

Vedle určení budoucího směřování vývoje může vize také sloužit jako marketingový nástroj území. Je doplněna o slogan, který bude využíván pro propagaci území jako celku dovnitř (občanům, politikům, školám, podnikatelům) a navenek (turistům, potenciálním investorům, složkám veřejné správy).

První verze struktury problémových okruhů byla vytvořena realizačním týmem na základě provedených analytických kroků a zpracovaných Nástinů opatření. Návrh problémových okruhů byl ověřen ve fokusních skupinách. Následně byly vytvořeny popisy cílů. Byli určeni garanti (správci) jednotlivých cílů, kteří zpracovali návrhy popisů, které byly podrobeny vnitřnímu připomínkovému řízení. Realizační tým jednotlivé cíle vzájemně porovnal, sjednotil jejich strukturu a úroveň detailnosti. Byl kladen důraz na vzájemnou provázanost cílů a jejich doplňkovost. Součástí tohoto procesu bylo také nastavení indikátorů, jimiž bude plnění cílů sledováno a hodnoceno.

Grafické znázornění vztahů mezi vizí, problémovými oblastmi, cíli a indikátory je zobrazeno v následujícím obrázku.

Graf 26: Schéma Návrhové části

7.2.2 Vize a problémové oblasti (okruhy)

Atraktivní Českolipsko – pro všechny chvíle života

Obce ORP Česká Lípa budou dbát na zajištění dostatečné kapacity škol a školských zařízení, o jejich dobrý technický stav a kvalitu pedagogických pracovníků. V sociální oblasti budou spolupracovat při tvorbě komunitních plánů, vytváření kapacity vhodného bydlení pro seniory a zabezpečení finančních prostředků na jeho provoz. Obce budou společně napomáhat vzniku dostupného bydlení a řešení otázky bezdomovectví. V odpadovém hospodářství zajistí efektivní a ekonomický chod svozu a nakládání s komunálními odpady a vytvoří podmínky pro plnění legislativních požadavků a zlepšení úrovně životního prostředí v území ORP Česká Lípa. V cestovním ruchu budou obce spolupracovat při vydávání propagačních materiálů a tvorbě turistických balíčků pro návštěvníky. Budou posilovat péči o vybudovaná zařízení pro turisty a budovat nová. Obce se budou podílet na vytvoření silného destinačního managementu. **V oblasti protipovodňových opatření budou obce rozšiřovat výstražný systém. Společným jednáním budou iniciovat používání moderních svolávacích prostředků a společně budou i prosazovat své cíle při jednáních s orgány státní správy.** V aglomeraci Česká Lípa budou zavádět nové trasy pro „cyklobusy“, budovat společně zázemí pro turisty na význačných místech, Obce budou společně usilovat o využití bývalého vojenského letiště Hradčany ke sportovně turistickým aktivitám.

Struktura problémových oblastí a cílů v cestovním ruchu je uvedena v níže uvedeném schématu.

Tabulka 226: Vize meziobecní spolupráce

Vize meziobecní spolupráce			
Protipovodňová opatření	Problémová oblast 1 Nedostatečná protipovodňová opatření na stokové síti	Problémová oblast 2 Ochrana intravilánu a hospodářsky cenných lokalit před povodněmi	
	Cíl 1.1 Zabezpečení kanalizačních výústí znamenajících povodňové nebezpečí pro chráněné sídelní útvary	Cíl 2.1 Vybudování odlehčovacích ramen	Cíl 2.2 Úpravy toků

Problémový okruh 1: Nedostatečná protipovodňová opatření na stokové síti

Při povodňové situaci dochází na vodních tocích procházejících sídelními útvary nebo v jejich blízkém okolí k výraznému zvýšení hladiny vody. Součástí účinné protipovodňové ochrany musí být zabezpečení kanalizačních výústí proti zpětnému vniknutí vody do chráněné lokality.

U oddílného kanalizačního systému se jedná o zabezpečení výusti z ČOV a výusti povrchového odvodnění. U jednotného kanalizačního systému se jedná kromě výusti z ČOV o vyústění odlehčovacích komor. Pokud existuje kanalizace bez ČOV, týká se toto opatření každé výusti.

Nejčastějším opatřením jsou zpětné klapky, osazované zpravidla přímo na výusti, u větších profilů různé typy hradidel, osazovaných nejčastěji v hradidlových komorách. U ČOV je třeba

zajistit přečerpávání vyčištěné odpadní vody do recipientu. Pokud dojde při povodni k zaplavení ČOV, je nutno řešit odvedení odpadních vod během povodně individuálně. V případě

různých výústí je třeba vyhodnotit akumulační kapacitu navazujících kanalizačních stok, předpokládaný odtok z příslušné části chráněné lokality za povodně a dobu trvání povodňové

situace, tj. dobu, po kterou nebude zajištěn gravitační odtok do recipientu. V případech, kdy akumulací kapacita kanalizačního systému nepostačuje, je nutno zajistit přečerpávání. V exponovaných místech se jedná zpravidla o zřízení stabilní povodňové čerpací stanice, jinak postačuje vytvořit stavebními úpravami podmínky pro nasazení mobilních čerpadel.

Kromě zabezpečení vhodné čerpací techniky je velmi důležité zajištění náhradního zdroje el.energie, neboť během povodně je vysoké riziko výpadku stálých zdrojů. Totéž platí i pro ovládání hradidel, kde by měl být zajištěn i ruční provoz.

Důsledky:

- ochrana zdraví a životů obyvatel před škodlivými účinky velkých vod a před šířením infekcí zpětným vypláchnutím kanalizační sítě
- vyloučení nebo snížení škod na státním, municipálním a soukromém majetku
- zabezpečení funkčnosti kanalizačního systému během povodňové situace
- snížení sekundárních škod zabezpečením základních výrobních, dopravních a ostatních hospodářských podmínek během povodňové situace

Důsledným zmapováním všech výústí kanalizační sítě se může dosáhnout zlepšení jejího provozování a mohou být odstraněny některé úniky znečištění do vodních toků. Současně se vytvoří lepší předpoklady pro likvidaci havarijních znečištění, která vycházejí z kanalizací. V případě nedostatečné akumulace v kanalizačním potrubí je nutno během povodně zajistit přečerpání odpadních vod.

Problémový okruh 2: Nedostatečná ochrana intravilánu a hospodářsky cenných lokalit před povodněmi

Odlehčovací ramena mohou významně přispět k ochraně intravilánu a hospodářsky cenných lokalit před povodněmi tím, že oddělením části průtoku je v původním korytě dosahováno nižší úroveň hladiny při kulminaci povodně. Odvedení části povodňového průtoku mimo chráněnou oblast (lokalitu) se projeví mj. ve snížení nároků na protipovodňovou ochranu v okolí původního koryta.

Odlehčení povodňových průtoků má význam zejména v případech, kdy dostatečně účinná protipovodňová opatření v chráněné lokalitě nejsou možná z prostorových důvodů, nebo by byla z urbanistických a obecně estetických důvodů nepřijatelná (uzavření vodního toku do neúměrně vysokých hrází nebo zdí) a jiná protipovodňová opatření ke snížení kulminačního průtoku nad chráněnou lokalitou jsou nereálná nebo málo účinná.

Odlehčovací ramena mohou mít dvě základní technická řešení:

a) Vybudování nového klasického vodního koryta

U tohoto způsobu odlehčení je zpravidla třeba zajistit zvodnění i v době mimo povodňovou situaci, což znamená mj. náročnější řešení rozdělovacího objektu a zpětného nátoku, případně i zřízení vzdouvacího objektu na vodním toku. Součástí řešení musí být i posouzení potřeb a způsobu opevnění nového koryta a návrh vegetačního doprovodu. Pro zajištění přístupu k pozemkům mezi vodním tokem a odlehčovacím ramenem je nutno vybudovat přemostění s celoročním využitím, zpravidla v místě křížení se stávajícími komunikacemi.

Rovněž nutno řešit potřebné úpravy nebo přeložky dotčených technických sítí a problematiku pozemků (vynětí ze ZPF, KPÚ, výkupy).

b) Vytvoření plochého průlehu vhodnou úpravou terénu, zpravidla s možností zemědělského stability s vhodnými nivními biotopy.

Odlehčení ve formě plochého průlehu spočívá v provedení terénních úprav, které umožní převedení části povodňového průtoku mimo chráněnou oblast. Příčné sklony průlehu jsou limitovány potřebami jeho využívání v době mimo povodeň (zemědělské využití, ÚSES,

nivní biotop, prostory pro odpočinek v příměstské zóně a p.).

Základním předpokladem pro realizaci odlehčovacích ramen jsou vhodné terénní a prostorové podmínky. Opatření lze realizovat v případě širší údolní nivy s vhodnými spádovými poměry.

Pro odlehčení širokým průlehem je třeba předem dohodnout budoucí vlastnické vztahy k pozemkům a způsob jejich budoucího obhospodařování. I v těchto případech je výhodnější převzetí pozemků do vlastnictví příslušné obce.

Důsledky:

Návrhu nového koryta lze očekávat střety s orgány ochrany přírody. V případě průlehu může dojít ke střetům při návrhu změn ve způsobu hospodaření, zejména v oblasti intenzivní zemědělské činnosti. Je potřeba přizpůsobit všechny územní vazby a vztahy tomuto opatření může vyvolat potřebu zásadnější změny územního plánu s patřičným dopadem na prodloužení přípravy záměru.

Výsledkem bude zvýšení protipovodňové ochrany řešené oblasti zajišťující i vysokou spolehlivost a snížení nároků na realizaci protipovodňových opatření v okolí původního koryta vodního toku.

7.2.3 Popis cílů v jednotlivých oblastech

Tabulka 227: Problémový okruh 1.1

Problémový okruh 1	Nedostatečná protipovodňová opatření na stokové síti
Cíl 1.1	Zabezpečení kanalizačních výústí znamenajících povodňové nebezpečí pro chráněné sídelní útvary
Popis cíle	<p>Při povodňové situaci dochází na vodních tocích procházejících sídelními útvary nebo v jejich blízkém okolí k výraznému zvýšení hladiny vody. Součástí účinné protipovodňové ochrany, musí být zabezpečení kanalizačních výústí proti zpětnému vniknutí vody do chráněné lokality.</p> <p>U oddílného kanalizačního systému se jedná, o zabezpečení vyústí z ČOV a vyústí povrchového odvodnění. U jednotného kanalizačního systému se jedná, kromě vyústí z ČOV o vyústění odlehčovacích komor. Pokud existuje kanalizace bez ČOV, týká se toto opatření každé vyústí.</p> <p>Protipovodňová opatření na kanalizační síti patří mezi základní opatření ochrany sídelních útvarů, zpravidla doplňují další protipovodňová opatření, zejména ta, která jsou realizována v chráněné lokalitě – sídelním útvaru.</p> <p>V rámci zabezpečování bude provedena evidence těchto výústí.</p>
Hlavní opatření	<p>A. Ekonomický dopad</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zabezpečení účinné protipovodňové ochrany • Snížení materiálních škod i stabilizace podmínek pro výrobně-ekonomické činnosti <p>B. Právní analýza</p> <ul style="list-style-type: none"> • Základní normou je zákon č. 254/201 Sb. O vodách a o změně některých zákonů v platném znění, především hlava IX, §75, odst. 2, písm. h) a odst. 3, dále pal §§63, 64, 72 a 86 a z hlediska stavebního řízení hlava II, díl 3, oddíl 1, zejména §§8-15 • Zákon č. 274/2001 Sb. O vodovodech a kanalizacích pro veřejnou potřebu a o změně některých zákonů • Zákon č. 50/1976Sb. O územním plánování a stavebním řádu v platném znění <p>C. Další faktory</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nutnost pravidelné kontroly funkčnosti opatření (§72 vodního zákona) • Zjištění a zabezpečení starých opuštěných vyústí a otvorů (dle možnosti)
Název indikátorů k hodnocení cíle	<ul style="list-style-type: none"> • Počet rizikových výústí
Správce cíle	<i>Starostka města Doksy – Ing. Eva Burešová</i>

Tabulka 228: Problémový okruh 2.1

Problémový okruh 2	Nedostatečná ochrana intravilánu a hospodářsky cenných lokalit před povodněmi
Cíl 2.1	Vybudování odlehčovacích ramen
Popis cíle	<p>Odlehčovací ramena mohou významně přispět k ochraně intravilánu a hospodářsky cenných lokalit před povodněmi tím, že oddělením části průtoku je v původním korytě dosahováno nižší úrovně hladiny při kulminaci povodně.</p> <p>Odvedení části povodňového průtoku mimo chráněnou oblast (lokalitu) se projeví mj. ve snížení nároků na protipovodňovou ochranu v okolí původního koryta. U tohoto způsobu odlehčení je třeba zajistit zvodnění i v době mimo povodňovou situaci, což znamená i náročnější řešení rozdělovacího objektu a zpětného nátoky, případně i zřízení vzdouvacího objektu na vodním toku. Základním předpokladem pro realizaci cíle jsou vhodné terénní a prostorové podmínky. K dosažení</p>

	nejlepších výsledků je však nutná interakce s ostatními protipovodňovými opatřeními.
Hlavní opatření	<p>A. Právní analýza</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zjištění majetkoprávních vztahů • Eliminace střetů s orgány ochrany přírody a krajiny • Hledat vhodná řešení v souladu s územními plány obcí • Nutné hledat společné řešení se všemi dotčenými subjekty <p>B. Finanční analýza</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zjistit finanční analýzy vodohospodářských podniků • Řešení problematiky investorů akce • Zajistit financování pomocí vhodných dotačních programů <p>C. Časové hledisko</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rozplánování jednotlivých aktivit dle krátkodobého, střednědobého a dlouhodobého časového hlediska
Název indikátorů k hodnocení cíle	<ul style="list-style-type: none"> • Délka vybudovaných ramen v km • Počet vybudovaných odbočovacích ramen
Správce cíle	<i>Starostka města Doksy – Ing. Eva Burešová</i>

Tabulka 229: Problémový okruh 2.2

Problémový okruh 2	Nedostatečná ochrana intravilánu a hospodářsky cenných lokalit před povodněmi
Cíl 2.2	Úpravy toků
Popis cíle	Vhodným způsobem ochrany sídelních útvarů a hospodářsky významných lokalit před škodlivými účinky povodní je realizace protipovodňových opatření v povodí nad chráněnou lokalitou, která přispějí ke snížení kulminačního průtoku a rozložení povodňové vlny do delšího časového období. Pokud taková opatření nejsou reálná nebo jsou málo účinná, je nutno protipovodňová opatření směřovat bezprostředně do prostoru chráněné lokality nebo její blízkosti. Velmi často je nutná kombinace různých protipovodňových opatření v oblasti. Všechny aktivity povedou ke zvýšení protipovodňové ochrany řešené lokality, snížení rizik ohrožení zdraví a životů obyvatel, snížení primárních i sekundárních povodňových škod.
Hlavní opatření	<p>A. 1 Právní analýza</p> <ul style="list-style-type: none"> • Získání práv k pozemkům • Eliminace střetů s orgány ochrany přírody a krajiny • Hledat vhodná řešení v souladu s územními plány obcí • Nutné hledat společné řešení se všemi dotčenými subjekty <p>B. Finanční analýza</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zjistit finanční analýzy vodohospodářských podniků • Reálnost řešení vyvolaných investic • Zajistit financování pomocí vhodných dotačních programů <p>C. Analýza přírodních podmínek</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vyhodnocení přírodních složek využívání území a požadavků na funkci vodního toku • Vyhodnocení návrhových průtoků
Název indikátorů k hodnocení cíle	<ul style="list-style-type: none"> • Finanční prostředky investované do úpravy toků
Správce cíle	<i>Starostka města Doksy – Ing. Eva Burešová</i>

7.2.4 Indikátory

Tabulka 230: Indikátor 1.1

Problémový okruh 1	Nedostatečná Protipovodňová opatření na stokové síti		
Číslo indikátoru	1.1		
Název indikátoru	Počet realizovaných protipovodňových opatření		
Měrná jednotka	ks		
Správce měřítka	Starostka města Doksy – Ing. Eva Burešová		
Roky	2013	2017	2020
Plán		20	42
Skutečnost	1		
Popis měřítka:	Vytvoření pasportu rizikových výústí na stokové síti přispěje ke snadnějšímu odstraňování potenciálních rizik spojených s povodňovým nebezpečím. Pasporty vytvoří jednotlivé obce ve spolupráci se správcem stokové sítě. Využity budou následně i jako podklady k čerpání prostředků pro financování rekonstrukcí sítě.		
Metodika a výpočet:	Zprávy od obcí a správce sítě		
Zdroj čerpání dat:	webové stránky obcí, komunikace		

Tabulka 231: Indikátor 1.1.1

Cíl 1.1	Zabezpečení kanalizačních výústí znamenajících povodňové nebezpečí pro chráněné sídelní útvary		
Číslo indikátoru	1.1.1		
Název indikátoru	Počet rizikových vyústí		
Měrná jednotka	%		
Správce měřítka	Starostka města Doksy – Ing. Eva Burešová		
Roky	2013	2017	2020
Plán		70	100
Skutečnost	50		
Popis měřítka:	Při povodňovém ohrožení dochází na vodních tocích k výraznému zvýšení hladiny vody. Je nutné zajistit kanalizační výústě proti zpětnému vniknutí vody do chráněné lokality. Monitoringem rizikových výústí a návrhem řešení dojde k eliminaci těchto jevů.		
Metodika a výpočet:	Informace a mapové podklady správce sítě		
Zdroj čerpání dat:	Zprávy správce vodního toku a vodovodní sítě		

Tabulka 232: Indikátor 2.1

Problémové okruhy 2	Nedostatečná ochrana intravilánu a hospodářsky cenných lokalit před povodněmi		
Číslo indikátoru	2.1		
Název indikátoru	Plocha zaplaveného území v intravilánu		
Měrná jednotka	Km2		
Správce měřítka	Starostka města Doksy – Ing. Eva Burešová		
Roky	2013	2017	2020
Plán		20	5
Skutečnost	nezjištěno		
Popis měřítka:	Zaplavená plocha v intravilánech na základě vybudovaných protipovodňových opatření.		
Metodika a výpočet:	Zprávy od obcí a správce sítě		
Zdroj čerpání dat:	webové stránky obcí, komunikace		

Tabulka 233: Indikátor 2.1.1

Cíl 2.1	Vybudování odlehčovacích ramen		
Číslo indikátoru	2.1.1		
Název indikátoru	Počet vybudovaných odlehčovacích ramen		
Měrná jednotka	Km		
Správce měřítka	Starostka města Doksy – Ing. Eva Burešová		
Roky	2013	2017	2020
Plán		20	50
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Odvedení části povodňového průtoku mimo chráněnou oblast (lokalitu) se projeví mj. ve snížení nároků na protipovodňovou ochranu v okolí původního koryta. Sledována bude délka odvodných ramen.		
Metodika a výpočet:	Měření délky		
Zdroj čerpání dat:	informace od dotčených subjektů		

Tabulka 234: Indikátor 2.1.

Cíl 2.1	Vybudování odlehčovacích ramen		
Číslo indikátoru	2.2.		
Název indikátoru	Délka vybudovaných ramen v km		
Měrná jednotka	Km		
Správce měřítka	Starostka města Doksy – Ing. Eva Burešová		
Roky	2013	2017	2020
Plán		10	20
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Odlehčovací ramena mohou významně přispět k ochraně intravilánu a hospodářsky cenných lokalit před povodněmi tím, že oddělením části průtoku je v původním korytě dosahováno nižší úrovně hladiny při kulminaci povodně.		
Metodika a výpočet:	Měření délky		
Zdroj čerpání dat:	informace od dotčených subjektů		

Tabulka 235: Indikátor 2.2.1

Cíl 2.2	Úpravy toků		
Číslo indikátoru	2.2.1		
Název indikátoru	Finanční prostředky investované do úpravy toků		
Měrná jednotka	Kč		
Správce měřítka	Starostka města Doksy – Ing. Eva Burešová		
Roky	2013	2017	2020
Plán		200 000 000	500 000 000
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	V návaznosti na další indikátory je potřeba zajistit dostatečné finanční prostředky k úpravě vodních toků. Indikátor bude sledován komplexně, bez rozdělení druhu získaných finančních prostředků.		
Metodika a výpočet:	Účetní závěrky		
Zdroj čerpání dat:	Výroční zprávy, web, informace od dotčených subjektů		

7.3 Pravidla pro řízení strategie

7.3.1 Systém monitorování a hodnocení realizace strategie

Pro řízení strategie bude ustaven **manažer strategie**. Manažer zodpovídá za celkovou koordinaci všech aktivit souvisejících s jejím řízením. Je zodpovědný za to, že se se schválenou strategií bude pracovat, že zodpovědné subjekty budou usilovat o její naplnění a že se bude vyhodnocovat, zda se daří přispívat k plnění stanovených cílů.

Manažer strategie je výkonnou a koordinační jednotkou, ale pro výkon své činnosti potřebuje součinnost orgánů, které mohou rozhodovat. Tím je **řídící skupina**. Řídící skupina činí klíčová rozhodnutí při naplňování strategie, zejména týkající se jejích změn a úprav, ale také schvalování akčního plánu. Řídící skupina schvaluje vyhodnocení strategie a přijímá opatření vyplývající ze závěrů hodnocení.

Tabulka 236: Složení řídicí skupiny

Složení řídicí skupiny

Pro řízení strategie jsou důležití **správci cílů**. Správce cíle není osoba, která by měla za úkol daný cíl samostatně zrealizovat. Jeho rolí je hlídat, aby se na plnění cíle nezapomnělo. Je to osoba, která bude v území iniciovat kroky směřující k plnění cíle, bude komunikovat s ostatními subjekty v území, bude dbát nad tím, aby se do budoucích akčních plánů dostávaly konkrétní kroky, které přispějí k plnění cíle, bude kontrolovat, že do příslušného rozpočtu budou zahrnuty prostředky určené k plnění cíle. Ostatní subjekty v území však mají společnou povinnost spolu s gestorem aktivně usilovat o plnění cíle. Správce cíle také bude v následujících letech sledovat prostřednictvím indikátorů, zda je cíle dosahováno. V další budoucí spolupráci bude tuto informaci poskytovat ostatním městům a obcím a společně budou hledat další řešení k přibližování se stanovenému cíli.

Tabulka 237: Správci cílů

Správci cílů		
Číslo cíle	Název cíle	Správce cíle
1.1	Zabezpečení kanalizačních výustí znamenajících povodňové nebezpečí pro chráněné sídelní útvary	Starostka města Doksy – Ing. Eva Burešová
2.1	Vybudování odlehčovacích ramen	Starostka města Doksy – Ing. Eva Burešová
2.2	Úpravy toků	Starostka města Doksy – Ing. Eva Burešová

Gestoři indikátorů jsou osoby, které zodpovídají za zjištění hodnot indikátoru v souladu se stanovenou definicí a metodikou výpočtu. Dodávají podklady příslušnému správci cíle.

Tabulka 238: Gestoři indikátorů

Gestoři indikátorů		
Číslo indikátoru	Název indikátoru	Gestor indikátoru
1.1.	Počet realizovaných protipovodňových opatření	Starostka města Doksy – Ing. Eva Burešová
1.1.1.	Počet rizikových vyústí	Starostka města Doksy – Ing. Eva Burešová
2.1.	Plocha zaplaveného území v intravilánu	Starostka města Doksy – Ing. Eva Burešová
2.1.1.	Počet vybudovaných odlehčovacích ramen	Starostka města Doksy – Ing. Eva Burešová
2.2.	Délka vybudovaných ramen v km	Starostka města Doksy – Ing. Eva Burešová
2.2.1.	Finanční prostředky investované do úpravy toků	Starostka města Doksy – Ing. Eva Burešová

Strategie bude naplňována především projekty zařazenými do každoročně schvalovaného akčního plánu (viz kapitola 7.3.3 souhrnného dokumentu). Projekty zařazené do akčního plánu by pak měly naplňovat stanovené cíle.

Naplňování strategického dokumentu musí být měřeno a pravidelně vyhodnocováno. Pro jednotlivé cíle byly nastaveny indikátory a k nim nastavená metodika – tj. způsob sledování a vyhodnocování daného indikátoru. Ke každému indikátoru je také nastaven jeho správce (gestor), který je zodpovědný za sledování jeho vývoje a porovnání s cílovou hodnotou.

Tabulka 239: Hlavní zodpovědnosti v procesu implementace strategie

Činnost v rámci implementace	Zodpovědná osoba/subjekt	Termín
Koordinace implementačních aktivit	Manager strategie	průběžně
Návrh projektů do akčního plánu	Správci cílů	2x ročně
Výběr projektů do akčního plánu	Řídící skupina	Každoročně dle termínů přípravy rozpočtu
Předložení akčního plánu ke schválení na následující rok	Manager strategie	Každoročně dle schválených rozpočtů
Vyhodnocení indikátorů za předchozí rok	Gestoři indikátorů	Každoročně v prvním čtvrtletí
Vyhodnocení plnění akčního plánu za předchozí rok	Manager ve spolupráci gestorů a správců	Jednou ročně
Projednání vyhodnocení indikátorů a plnění akčního plánu za předchozí rok	Řídící skupina	Každoročně v druhém čtvrtletí

7.3.2 Systém změn strategie

V průběhu realizace Strategie může dojít k objektivní potřebě dílčí změny tj. ve formě úpravy cíle, či indikátoru. Tato potřeba může být způsobena jak vnějšími (např. rozhodnutí vlády, či EU), tak vnitřními (potřeba změny vyvstane při průběžném monitorování cílů Strategie) faktory. Rozhodnutí, zda je nutné některé části Strategie upravit bude následovat každoročně po vyhodnocení indikátorů za předchozí rok a po vyhodnocení akčního plánu. Pokud se ukáže, že realizací projektů nedošlo k uspokojivému vývoji příslušného indikátoru, je nutné blíže zanalyzovat příčiny takového vývoje. Nejedná-li se o neočekávané vnější vlivy (povodeň, hospodářská krize apod.), pak může být příčina buď na straně chybně nastaveného cíle či přiřazeného indikátoru, anebo na straně nefunkčnosti projektu vzhledem ke stanovenému cíli. V obou případech je nutné, aby správce cíle navrhl opatření ke změně. Může se jednat buď o návrh vhodnějšího typu projektu do akčního plánu, nebo o přeformulování cíle. Takovou změnu

je nutno důkladně prodiskutovat s dotčenými subjekty (ideálně v rámci fokusní skupiny) a následně změnu navrhnout řídicí skupině. Řídicí skupina rozhodne o schválení či neschválení změny.

7.3.3 Akční plán

Akční plán je dokumentem, jehož cílem je upřesnit strategický plán v krátkodobém časovém horizontu. Akční plán ze strategického plánu vychází a určuje, jakými konkrétními kroky či projekty budou naplňovány příslušné cíle uvedené ve strategickém plánu. Akční plán se zpracovává vždy na následující rok.

U každé aktivity musí být zřejmé, k naplnění jakého cíle přispívá. Sestavování akčního plánu musí být v souladu se strategickým plánem, ale také s připravovaným rozpočtem na následující rok. Projekty zařazené do akčního plánu musí být kryty rozpočtem nebo jiným (externím) zdrojem financování. Pokud nebude k projektům vybraným do akčního plánu jednoznačně přiřazen zdroj financování, budou z akčního plánu vyřazeny.

Proces přípravy akčního plánu je třeba vnímat jako **proces dlouhodobý a opakovaný**, postupující celým kalendářním rokem. Příprava akčního plánu probíhá souběžně s přípravou rozpočtu (dobrovolného svazku obcí nebo rozpočtů jednotlivých měst a obcí). Nejprve dochází ke sběru podnětů na realizaci projektů od jednotlivých měst a obcí. Následně dochází k výběru těch aktivit, které je z věcného, časového a finančního hlediska možné realizovat v příštím roce. Nakonec dochází k přijetí rozhodnutí o přehledu konkrétních aktivit zařazených do akčního plánu pro následující rok.

V prvním pololetí roku, který následuje pro realizaci akčního plánu, by mělo dojít k jeho vyhodnocení.

Tabulka 240: Harmonogram proseců při přípravě, realizaci a vyhodnocení akčních plánů

Čtvrtletí	Rok 2015				Rok 2016				Rok 2017				Rok 2018	
	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.
Akční plán na r. 2016														
Příprava														
Realizace														
Vyhodnocení														
Akční plán na r. 2017														
Příprava														
Realizace														
Vyhodnocení														

Akční plán může být vypracován pomocí tabulky, která obsahuje číslo cíle, ke kterému se projekt váže, název projektu, orientační rozpočet, zdroj financování, harmonogram, nositel projektu, aktuální stav připravenosti.

Tabulka 241: Akční plán

Cíl	Název projektu	Náklady	Zdroj financování	Termín realizace	Nositel projektu	Připravenost

Do tabulky se uvádějí následující informace:

Cíl – název cíle stanoveného ve strategii, k němuž se projekt váže

Název projektu – konkrétní název projektu, který naplňuje daný cíl

Náklady – orientační finanční objem. Vzhledem k tomu, že se jedná o hrubý návrh akčního plánu, jde o odhad finančních nákladů. Náklady budou dále zpřesňovány.

Zdroj financování – Bude uveden předpokládaný zdroj (přímé financování, dotační fondy). Je vhodné uvádět i výši případné spoluúčasti. Do tabulky se uvádějí následující informace:

Cíl – Název a číslo cíle stanoveného ve strategii, k němuž se projekt váže

Název projektu – konkrétní název projektu či aktivity, která naplňuje (spolu s dalšími) daný cíl

Náklady – orientační finanční objem projektu; vzhledem k tomu, že se jedná o první hrubou verzi akčního plánu, je samozřejmé, že se ve většině případů bude jednat o odhad nákladů (stanovený expertním odhadem či na základě zkušenosti s obdobnými projekty). V dalších verzích akčního plánu budou náklady upřesňovány.

Zdroj financování – snahou je co nejefektivnější hospodaření, proto je vhodné uvést vhodný zdroj financování z konkrétního dotačního zdroje (národní granty, evropské fondy apod.). V tom případě je nutné do akčního plánu uvést také podíly financování (např. 85 % dotace, 15 % rozpočet DSO). Tam, kde budou projekty již dostatečně konkrétní, je možné hledat příslušnou dotační možnost v připravovaných operačních programech Evropských strukturálních a investičních fondů.

Tam, kde je od počátku zřejmé, že zdrojem financování nemůže být žádný dotační program, je vhodné do zdroje financování uvést rozpočet té organizace, která financování projektu plánuje (konkrétní obec, více obcí, dobrovolný svazek obcí).

Termín realizace – jedná se o další údaj, který je v této fázi orientační a předpokládá se jeho postupné upřesňování. Pokud se jedná o víceleté projekty, je nutné uvést alespoň roky jeho realizace, vhodnější však je uvést i měsíce (zejména u akcí, které budou realizovány v rámci jednoho roku).

Nositel projektu – uvádí se subjekt, který bude mít realizaci projektu na starosti. V případě DSO to většinou bude svazek obcí, v případě neformální spolupráce obcí může jít o jednu konkrétní obec, která bude mít zodpovědnost za zpracování žádosti o dotaci a její realizaci, na jejímž území se bude projekt realizovat, která bude organizovat výběrové řízení apod. Samozřejmě se počítá s aktivní účastí ostatních obcí, nositel je však tzv. lead-partnerem.

Připravenost – pro doplnění informací o reálnosti projektu, přesnosti jeho rozpočtu a načasování je vhodné uvést, v jakém stavu se projekt nachází. Většinou se stručně uvádí, zda se jedná o projekt ve fázi záměru, nebo zda již byla vytvořena studie, která jej blíže popisuje. Dalšími milníky může být zpracovaná projektová dokumentace, vydané stavební povolení či vybraný zhotovitel na základě výběrového řízení.

Pokud bude cíl naplňován po dobu několika let, je možné do akčního plánu uvést také orientační **zásobník projektů/aktivit** (samostatná tabulka ve stejné struktuře), které nejsou financovatelné z rozpočtu příštího roku, ale s nimiž se uvažuje v dalších letech. Takový zásobník by byl pouze orientační a sloužil by jako jeden z podkladů pro sestavování akčních plánů na další roky. Je vhodný z toho důvodu, že při případných personálních změnách bude na jednom místě zaznamenáno, s čím projektový tým počítal jako s aktivitami vhodnými k realizaci za účelem

dosažení cíle. Veškeré údaje by byly v tom případě orientační (harmonogram, náklady) a upřesňovaly by se při sestavování dalšího akčního plánu na následující rok.

V prvním pololetí roku, který následuje po realizaci akčního plánu, by mělo dojít k jeho **vyhodnocení**. V rámci vyhodnocení budou posouzeny jednotlivé projekty, které byly navrženy v akčním plánu k realizaci.

U zrealizovaných projektů bude posouzeno především to, zda byly udrženy náklady, které byly v akčním plánu orientačně uvedeny, a souladu skutečného harmonogramu s předpokládaným. V případě odchylek budou vyhodnoceny důvody, proč k nim došlo. Z takto učiněných vyhodnocení by měly být přijaty adekvátní závěry (např. do budoucna zpřesnit odhady nákladů, zaměřit se na kvalitu výběrových řízení s důrazem na minimalizaci víceprací, při nastavování harmonogramu brát v potaz rizika, která mohou projekt zbrzdit apod.).

Zároveň je nutné znovu vyhodnotit, jak se vyvinuly hodnoty indikátorů po realizaci projektů. Tím dojdeme k dílčímu závěru, zda zrealizované projekty jsou vzhledem k vytyčeným cílům efektivní a účinné. V případě, že se hodnoty indikátorů nevyvíjejí příznivým směrem, je nutné přemýšlet o přehodnocení projektů, které jsou naplánovány k plnění cílů.

U nezrealizovaných projektů je nutné analyzovat důvody, proč k realizaci nedošlo (do akčního plánu by měly vstupovat jen reálné projekty a aktivity).

7.4 Závěr a postup zpracování

7.4.1 Shrnutí

V rámci strategie území v ORP Česká Lípa bylo zpracováno volitelné téma protipovodňová opatření.

Sledované území je vymezeno povodím řeky Ploučnice od jejího pramene v Osečné. Ploučnice je pravostranný přítok řeky Labe a největším přítokem je říčka Svitávka (36,32 km). V povodí Ploučnice se nachází 99 vodních ploch větších než 1ha o celkové rozloze 1018,68 ha. Největší z nich je Máchovo jezero (963,15 ha). Zájmové území je charakteristické nadprůměrnou lesnatostí ve srovnání s celostátním průměrem v České republice. Průměrná lesnatost celého povodí řeky Ploučnice je 42,3 %. Prameny Ploučnice nalezneme dva. Jako Hlavní pramen Ploučnice je většinou označována dřívě mohutná vyvěračka u Osečné v nadmořské výšce 390 metrů. Vystupuje zde několik pramenů, které stékají do rybníka u Jenišovského mlýna. Někdy je uváděn i o pár km dále a výše pramen (Horní Ploučnice), který se nachází u obce Hoření Paseky na JZ svahu Ještědu v nadmořské výšce 654 metrů. Nedaleko od pramene mezi obcemi Janův Důl a Osečná se odděluje náhon Hamerská strouha sloužící k napájení Hamerského rybníka. Dále protéká obcemi a osadami Břevniště, Útěchovice a Hamr na Jezeře. U Stráže pod Ralskem napájí Horecký rybník a dále plyne rovně mezi loukami územím, které bylo silně poznamenáno rozsáhlou těžbou uranu. Nad Novinami pod Ralskem se zařezává do hluboké pískovcové soutěsky, která končí stometrovým tunelem. Tento úsek se nazývá Průrva Ploučnice. Dále až do České Lípy je úzké, člověkem nedotčené koryto meandruje loukami v neobydlené krajině. Od Stráže se obloukem vyhýbá vrchu Ralsko a vtéká do Mimoně. Úsek v Mimoni je částečně regulované koryto s břehovými porosty a několika menšími stupni. Zde, u zámeckého parku v Mimoni se do Ploučnice zprava vlévá Panenský potok a dále pokračuje k Borečku, kde se nejvíce přibližuje k letišti Hradčany. Pak zleva přijímá vody Hradčanského potoka. Dále teče k severozápadu, severně od oblasti zvané Polomené hory územím, které bylo součástí vojenského prostoru Ralsko. Do neustále meandrujícího toku zprava od Zákup přitéká Svitávka a Dobranovský potok. Ve městě Česká Lípa je říčka přemostěna desítkou silničních a potrubních mostů i lávek pro pěší, přes řeku vede i most železniční tratě. Protože povodí řeky je a bylo ploché, řeka se zde často rozlévala a měnila koryto. Na jedné z pískových naplavenin založil některý z rodu Ronovců v 13. století hrad Lipý, který byl

nazýván vodním hradem. Z Ploučnice byl v 16. století napájen vodní příkop kolem hradu, který se přestavbami na 200 let před ničivým požárem z roku 1820 změnil v zámek. Dnes je řeka svedena do kamenného koryta zhruba 200 metrů dál. Za Českou Lípou přijímá zleva Robečský potok a zprava Šporku. Dál protéká osadami Stružnice a Jezvé, kde zprava přitéká Radečský potok a zleva malý Valteřický potok. Pak je na toku Horní Police s levé strany přitékajícím Valdeckým potokem a Žandov, kde zprava přitéká Vrbový potok. Pod Žandovem jsou zleva drobné potoky Merboltický a Valkeřický, následují obce Malý a Starý Šachov, Oldřichov a Františkov nad Ploučnicí, nad kterým se tyčí zřícenina hradu Ostrý. Poslední úsek až do Děčína má větší spád a je na něm množství jezů. V Benešově nad Ploučnicí se zprava vlévá Bystrá a zleva malý Fojtovický potok. Nakonec Ploučnice protéká osadami Jedlka a Soutěsky a v Děčíně proti Podmoklům se vlévá do Labe.

7.4.2 Popis postupu strategie

Strategie byla vytvořena v souladu s rámcovou metodikou vydanou Svazem měst a obcí. Tato metodika byla vypracována pro projekt Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci území správních obvodů obcí s rozšířenou působností.

První strategie byla analytická, kdy se sbírala data, a zjišťoval současný stav, ze kterého jsou zřejmé slabé a silné stránky území, o příležitostech a hrozbách. Na základě analytické části byla následně zpracována návrhová část, která vycházela ze zjištěných potřeb území. Byly identifikovány problémové okruhy v jednotlivých řešených oblastech. Takto zvolené okruhy byly podrobně popsány a rozebrány. Následně se zvolily cíle a indikátory, které napomohou sledování jejich dosažení. Členové týmu při zpracování analytické i návrhové části úzce spolupracovali s příslušnými odbory, odborníky, experty a dále se zainteresovanými osobami a motivujícími starosty. Návrhová část je součástí Souhrnného dokumentu, který byl zpracován v rámci projektu "Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností". Byla zpracována realizačním týmem ve spolupráci se zástupci obcí SO ORP s podporou motivujících starostů. Na základě analytické části (zejména SWOT analýzy) a následně zpracovaných Nástinů opatření a s ohledem na definovanou vizi byly realizačním týmem navrženy problémové okruhy, které byly podrobeny ověření ve fokusních skupinách. Fokusní skupiny byly složeny ze zastupitelů některých obcí a měst z území ORP Česká Lípa. Jejich odborné názory byly klíčové pro upřesnění výstupů, které vzešly z analýzy dat, a obohatily tak pohled na téma Protipovodňové opatření.

Členové týmu při zpracování analytické i návrhové části úzce spolupracovali s příslušnými odbory, odborníky, experty a dále se zainteresovanými osobami a motivujícími starosty.

7.5 Závěr

Strategie území správního obvodu ORP Česká Lípa byla zpracována na období 2014-2023 v oblastech předškolní výchovy a základního školství, sociálních služeb, odpadového hospodářství, cestovního ruchu, protipovodňových opatření a nemotorové dopravy aglomerace Česká Lípa. Analýza byla provedena na celém území ORP Česká Lípa.

Na vybraných tématech dokumentu se ukázalo, že byly zpracovány pokročilé analýzy vybraných oblastí vhodných k meziobecní spolupráci. Vzájemná spolupráce přináší efekt ve zkvalitnění výkonu veřejné správy, zkvalitnění poskytování veřejných služeb a možnou finanční úsporu. V rámci strategie území ORP Česká Lípa byl region analyzován a byly zjištěny stránky a potřeby území, na kterých je potřeba zapracovat.

7.6 Přílohy

Žádné nejsou

8. Téma 6.: Nemotorová doprava v aglomeraci Česká Lípa

8.1 Analytická část: definice a analýza řešených problémů

8.1.1 Popis ve správním obvodu (situační analýza, finanční analýza), očekávaný vývoj

1. Úvod

Cílem tohoto textu je pomoci městům a obcím Českolipska zorientovat se v tématu nemotorové dopravy, identifikovat její potenciál a motivovat a inspirovat je k jejímu rozvoji.

Impulesem k jeho vytvoření byl výběr volitelného tématu NEMOTOROVÁ DOPRAVA v rámci řešení projektu meziobecní spolupráce (dále též MOS) obcí v územním obvodu ORP Česká Lípa. Aplikace konceptu nemotorové dopravy má totiž značný potenciál jak pro zmírnění problémů spojených s dopravou, tak pro zdravý, udržitelný a participativní rozvoj dotčené oblasti po stránce sociální, ekonomické i environmentální. Pro rozvoj nemotorové dopravy jsou již k dispozici koncepční dokumenty evropské, státní a z části i krajské úrovně. Úspěch celého konceptu je podmíněn respektováním a využíváním těchto koncepčních dokumentů, spoluprací všech dotčených orgánů, jednotlivých měst a obcí společně s poměrně vysokou mírou popularizace jednotlivých forem nemotorové dopravy. Příslibem úspěšné aplikace jsou pak důstojná, čistá, živá a atraktivní lidská sídla a zdravá populace v nich žijící.

2. Situační analýza

a) **SO ORP Česká Lípa**

Pro zpracování volitelného tématu MOS bylo na základě jednání s dotčenými mikroregiony (Podralsko, Máchův kraj) a jádrovým městem (Česká Lípa) vybráno území SO ORP Česká Lípa. Vymezení aglomerace je znázorněno na následujícím obrázku: Jak je vidět ORP Česká Lípa má velký potenciál cyklotras a cyklostezek. Je to významný produkt cestovním ruchu v ORP. Jak vyplývá z místního šetření tak by návštěvníci, uživatelé, přivítali častější údržbu, servis (parkovací stojany, infotabule) a lepší bezpečnost při sjezdech na silnice kde jezdí motorová vozidla. Zástupci obcí by na druhou stranu přivítali větší marketing a samozřejmě větší finanční podporu na následné problémové body.

Obrázek 15: Mapa SO ORP Česká Lípa

Zdroj: Český statistický úřad

b) Identifikace společného tématu MOS

Po jednání s mikroregiony a jádrovým městem se uskutečnilo 1. oficiální setkání představitelů obcí v územním obvodu ORP Česká Lípa v obci Zahrádky dne 16. 6. 2014. Cílem setkání byl výběr volitelného tématu MOS, přičemž bylo vybíráno z témat, vzešlých z předchozího dotazníkového šetření na území ORP. V hlasování bylo jako volitelné téma zvoleno téma Cestovní ruch (viz. Příloha - Záznam z 1. oficiálního setkání představitelů obcí v územním obvodu ORP Česká Lípa). Zástupci obcí přivítali téma nemotorová doprava a souhlasily s návrhy a její koordinace v rámci MOS. Je všeobecně známo že je dnes trápí současná údržba, bezpečnost, značení, následné propojování tras a dostatečný marketing. Po diskuzi se zástupci mikroregionů byly navrženy realizační návrhy.

c) Výchozí situace v oblasti dopravy

Až do nedaleké minulosti byla míra rozvoje automobilismu brána jako jeden z ukazatelů vyspělosti jednotlivých zemí. Praxe však ukázala, že tento ukazatel má své limity a jeho zvyšování nad tuto míru je již značně kontraproduktivní. Faktem známým a hojně diskutovaným je s automobilismem spojené masivní znečišťování ovzduší, pro jednotlivé uživatele komunikací je však často citelnější limit prostorový (neustále či dočasně zcela nedostačující prostorová kapacita měst a obcí) jak při jízdě automobilem, tak při dopravě v klidu (parkování) a s dopravou spojená vysoká úroveň hluku. Vyspělé země již tato dopravní omezení vnímají a svoji pozornost v urbanizovaných oblastech obracejí k nemotorové dopravě. Svůj prostor si tak při plánování investic nachází zejména pěší doprava, cyklistika, šetrný turistický ruch či využití kolečkových bruslí. Zkušenosti navíc ukazují, že vhodnou volbou dopravy můžeme uspořit jak čas, tak i finanční náklady. Cesty pod 5 km bývají rychlejší na kole než autem, ve špičce to ale často platí i pro cesty na mnohem delší vzdálenosti. Stejně je to u MHD. V cíli lze často zamknout kolo podstatně blíže, než je parkoviště nebo zastávka, od nichž se chodí pěšky i víc než kilometr. Obecně lze říci, že pro vzdálenosti do cca 1,5 km je optimální volbou pěší doprava a pro delší vzdálenosti až do 5 i více km je ideální volbou právě jízdní kolo.

d) Jednotlivé způsoby nemotorové dopravy

Cyklistika

Cyklistika by měla být vnímána jako integrální součást dopravy, která se dělí z hlediska kompetencí do oblasti **dopravní obsluhy** území a oblasti **cykloturistiky** (resort místního rozvoje). Během posledního desetiletí přestává být pouze "výjimečnou záležitostí" a plynule přechází do městského i regionálního plánování, koexistuje s dalšími druhy dopravy a přirozenou cestou vznikají nároky uživatelů na dopravní prostor a odpovídající vybavení. Cyklistika jako způsob dopravy není menšinovým trendem, ale plnohodnotnou formou vhodně doplňující další druhy dopravy. Nabízí značnou flexibilitu při pohybu v městském prostředí a částečně řeší i dopravní obsluhu v území. Jízdní kolo může ve městech, obcích i mezi nimi fungovat například jako vhodný prostředek pro dopravu do práce či do školy. Cyklistika je pro většinu lidí aktivní doplňkovou volbou, která se může snadno změnit na každodenní a přirozenou součást života. K tomu je třeba zajistit, aby jízda na kole byla bezpečná, snadná, lákavá a konkurenceschopná (Národní strategie cyklistické dopravy 2013-2020. Praha: Ministerstvo dopravy, 2013.). Propojení cyklistické infrastruktury zejména formou městských sítí chráněných cyklotras a cyklostezek a regionálních sítí cyklotras umožňuje současně plynulý pohyb cyklistů i cykloturistů. Cykloturistika se tak výrazně projevuje i v městském prostředí. Městské cyklotrasy a další opatření pro cyklistickou dopravu nás mohou mnohdy efektivněji dovést (bez dopravní zácpy, kolapsů na silnicích atd.) do zaměstnání, do škol, do historického jádra města, do městských parků, rekreačních oblastí, na koupaliště apod. Na tomto místě je vhodné popsat rozdíl mezi cykloTRASOU a cykloSTEZKOU. **Cyklostezka** je samostatná komunikace pro cyklisty, tedy samostatný chodníček vyhrazený cyklistům. Cyklostezka může být i se smíšeným provozem, tedy pro cyklisty a chodce dohromady. Cyklostezka má zpevněný povrch, často je to asfalt.

Cyklotrasa představuje pouze vyznačení cesty v terénu pomocí cyklistických značek. Je to vlastně jen návod odkud kam a kudy jet. Cyklotrasa může vést po lesní nebo polní cestě, po silnici a také samozřejmě po cyklostezce. Většinou se setkáte s cyklotrasou vyznačenou směrovými značkami ve žlutočerné barvě umístěnými jako dopravní značky. Cyklistická doprava

má samozřejmě pozitivní vliv nejen na dopravní situaci a dopravní obsluhu území, ale současně snižuje dopady na životní prostředí, zlepšuje zdraví a kvalitu života obyvatel ČR.

Pěší doprava

V České republice dosud nebyla pěší doprava považována za legitimní součást celého dopravního systému. Opomíjení systému pěších cest vedlo k takovému rozvoji ostatních druhů dopravy, který vytvářel pro chodce stále nové bariéry. Prostupnost města pro chodce a pěší dostupnost příměstské rekreace je přitom významným ukazatelem kvality života i hospodárného využívání urbanizovaného prostoru. Pěší doprava je v drtivé většině počáteční a koncovou fází všech vykonaných cest. Právě z tohoto prostého faktu pramení potřeba důrazného chránění a vylepšování možností pěší chůze ve městech a obcích.. Dnešní realita je taková, že prostoru pro chodce ubývá na úkor parkovacích míst, reklamních stojanů a na úkor houstnoucí sítě komunikací pro motorová vozidla. Chodce dnes čeká nevlídné prostředí měst a obcí, v případě měst málo atraktivní, v případě obcí často zcela chybějící chodníky i neadekvátní blízkost i rychlost projíždějících vozidel. K chůzi tak často motivuje jen „vnitřní přesvědčení“ nebo ekonomická situace (v sociálně znevýhodněných skupinách obyvatel je chůze zastoupena vyšší měrou). Chodník však bohužel není pouze pro chodce. Je často využíván pro zcela jiné účely: automobily při obsluze objektů a parkování, pro výsadbu zeleně, pro uložení inženýrských sítí (přímý vliv na kvalitu povrchů) a jejich povrchových objektů (stožáry, různé skříně), pro skládky materiálu při opravách objektů, pro rozšíření vozovky nebo pro instalaci dopravních značek, zábradlí, světelné signalizace, různých reklam apod.

Všechny zmíněné překážky ztěžují chodcům pohyb po městě, a často jej dokonce činí nebezpečným.

Velmi úzce s pohybem chodců ve městě souvisí též kvalita veřejných prostor. Stejně jako v případě cyklistiky má chůze v atraktivních lokalitách také nezanedbatelnou funkci v cestovním ruchu. ČR má v pěší turistice poměrně významnou tradici, na kterou lze při troše snahy úspěšně navázat. Pěší turistika má však dle zkušeností a dostupných informací menší ekonomický potenciál. Na druhou stranu pěší turisté většinou nemají žádné specifické požadavky na úroveň služeb.

Kolečkové brusle & in-line

Spíše v oblasti trávení volného času, ale v případě městských a regionálních stezek s vhodným výškovým profilem i jako forma dopravy, má své nezastupitelné místo využití kolečkových bruslí. Dá se říci, že spojuje mnohé z výhod cyklistické a pěší dopravy, což je jedním z důvodů neustále rostoucí popularity jejich využívání. Moderní brusle s odnímatelnými kolečky umožní jejich uživatelům vypořádat se s většinou překážek v dopravním prostoru jednoduše tím, že se snadno stane z bruslaře chodec. Na vzestupu je také budování celých areálů pro bruslaře (Lužická jezera, Lipno, Berlín...), jejichž využití slibuje rovněž značný ekonomický potenciál. Dotčená aglomerace má, s výjimkou koridorů, vzhledem ke komplikovanému výškovému profilu spíše nižší potenciál pro rozvoj in-line bruslení.

e) Šetrný cestovní ruch

Šetrným cestovním ruchem je způsob trávení volného času a dovolených za využití nemotorové dopravy. Jedná se o tzv. aktivní dovolené, vinařskou turistiku, cykloturistiku apod. Je tak v inspirativním protikladu vůči běžnému způsobu života v moderní společnosti. O tento způsob trávení dovolená má zájem čím dál více lidí, vcelku přirozeně pro ně vznikají odpovídající podmínky a produkty. Jednou z cílových skupin pak jsou dálkoví cyklisté, kteří preferují kvalitní

zpevněný povrch, trasy 50 - 100 km, převážně se drží páteřních tras a v cílových destinacích se zdrží zpravidla jen chvíli. Šetrný cestovní ruch přivádějící návštěvníky je také předpokladem k zachování přírodního a kulturního dědictví místa. Trefně tuto tezi vyjadřuje motto certifikace služeb v cykloturistice s názvem Cyklisté vítáni: „Nabídkou kvalitních služeb přivádíme návštěvníky do regionu a k cykloturistickým produktům.“ Potenciál cykloturistiky nastínily mj. výsledky prvního národního cyklo a in-line průzkumu ČR, který se uskutečnil na podzim roku 2011 a ze kterého plyne, že:

- více než 50% obyvatel ČR jezdí alespoň někdy na kole, to je cca 4,75 mil. osob,
- máme více než 1 mil. AKTIVNÍCH cykloturistů (jezdí převážně po zpevněných cestách, minimálně 1x za 2 týdny, ročně ujedou více než 500 km,
- více než 50% z nich při plánování dovolené a výběru ubytovacího zařízení sledují příslušnou certifikaci
- ČR má velký potenciál vícedenních pobytů a dálkových tras (zatím spíše jednodenní výlety),
- Česko má dobré geografické podmínky a poměrně hustou síť jednotně značených cyklistických tras (Průzkum chování a potřeb cyklistů, bikerů a in-line bruslařů v Česku, zadavatel CzechTourism, podzim 2011).

Šetrný cestovní ruch je celosvětovým trendem se stále rostoucím ekonomickým efektem.

Dálková cyklistika v Evropě a v ČR

Díky aktivitám krajů, měst, svazků a regionů vzniklo v ČR v posledních letech mnoho kilometrů nových cyklostezek a cyklotras. To vše vyvolává potřebu změn cyklistického značení, které se budou týkat zejména páteřních dálkových tras vč. českých úseků tras EuroVelo a jejich cílem je respektovat budované dálkové cyklostezky zejména v údolích řek. Nová čísla budou lépe vystihovat význam tras – síť národních a nadregionálních cyklotras bude totiž užívat jen jedno a dvojciferná čísla. Buď dojde k přeznačení celé trasy (např. Labská stezka bude mít číslo 2 po celé délce trasy) nebo změny v číslování nastanou jen v některých úsecích, např. přeložením do vhodnějších koridorů. Změny by měly proběhnout v horizontu 2-3 let (cca do konce roku 2015) tak, aby je kraje mohly zahrnout do svých rozpočtů a vydavatelé map do (www.ceskojede.cz/dalkove-cyklotrasy-cr).

Obrázek 16: síť tras eurovelo

ZDROJ www.eurovelo.cz

Přes území ČR vedou celkem 4 trasy EuroVelo v celkové délce 2 100 km:

- EuroVelo 4: Trasa střední Evropou: Roscoff – Kyjev (4 000 km)
- EuroVelo 7: Sluneční trasa: Nordkapp – Malta (7 409 km)
- EuroVelo 9: Balt - Jadran: Gdaňsk – Pula (1 930 km)
- EuroVelo 13: Stezka železné opony: Barentsovo – Černé moře (9 000 km)

Podobně jako pro celý segment cykloturistiky, trasy EuroVelo znamenají významnou přidanou hodnotu pro cestovní ruch. Po dokončení evropské sítě se její potenciál odhaduje na 14,5 mil. přenocujících návštěvníků ročně a dalších 46 mil. jednodenních výletů. Tyto cesty přinesou celkem 7 mld. euro ročně.

Obrázek 17: trasy eurovelo v ČR

Zdroj: www.eurovelo.cz

Obrázek 18: prioritní dálkové cyklotrasy vc ČR

Zdroj: www.ceskojede.cz

Českolipsko v širších vztazích

Českolipsko má svou polohou jednoznačnou vazbu jak na Liberecký, tak na Ústecký kraj. Při plánování rozvoje cyklodopravy dotčeného území, zejména v sekci šetrného cestovního ruchu, je proto třeba vhodně navazovat na páteřní cyklotrasy obou krajů. Z prioritních dálkových tras územím prochází Cyklomagistrála Ploučnice, cyklotrasa č. 21 (Hřensko – Chrastava) – částečně součástí projektu LK „Hřebenovka“ a cyklotrasa č. 25 (Most – Opárno – Doksy – Osečná). V širších souvislostech mají pro území význam také dvě z páteřních stezek Greenways – Greenway Jizera a Labská stezka. Nižší, ale rovněž podstatný význam pak mají územím procházející cyklotrasy č. 211, 3045, 3053, 3054, 3098, 3100, 8150 ad. Z pohledu koncepčního rozvoje nemotorové dopravy by bylo velmi vhodné provést analýzu intenzity dopravy na páteřních stezkách aglomerace. Optimálním nástrojem jsou pro to automatické sčítače nemotorové dopravy v různých konfiguracích (např. www.scitace.cz).

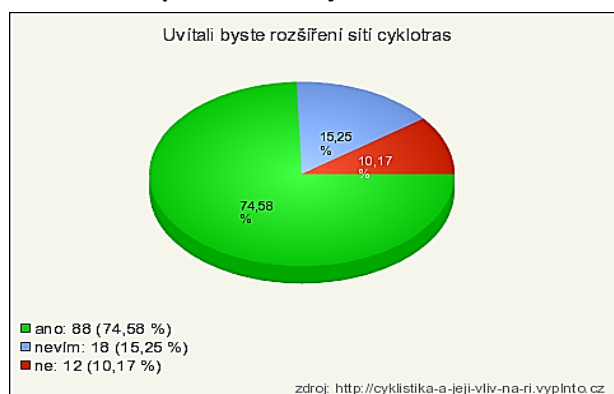
Obrázek 19: páteřní cyklotrasy (a cyklostezky) ústeckého kraje

Zdroj: Ústecký kraj

Názor veřejnosti na rozvoj cyklistické infrastruktury

Obrázek 21: průzkum veřejného mínění

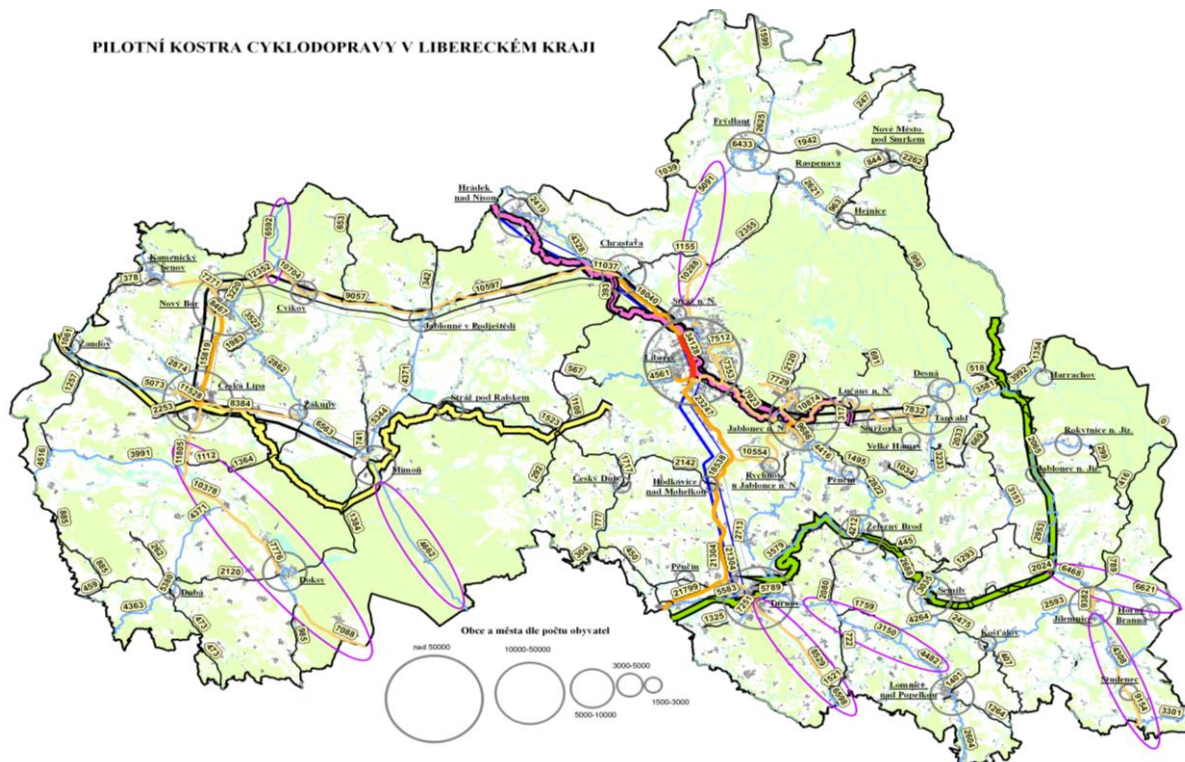
Obrázek 20: průzkum veřejného mínění

Z výše uvedených grafů je zřejmé, že cykloturistika je na území Libereckého kraje stále v rozkvětu. Většina respondentů si navíc váží postavení cykloturistiky k životnímu prostředí a dokonce by uvítala i další rozšíření cyklotras v ČR. Využití cyklistiky k dopravním i rekreačním

účelům má stoupající tendenci a tomuto trendu se přizpůsobují služby, plánování i nabídka v dopravě.

Obrázek 22: Pilotní kostra cyklo dopravy v Libereckém kraji

Přehled cyklostezek dle zapojených obcí

Hamerský okruh

Výlet na kole v okolí obce Hamr na Jezeře v délce 23 km.

Průběh trasy: Hamr na Jezeře * Děvín * Podvrší * Osečná * Křižany * Žibřidice * Útěchovice * Hamr na Jezeře

Popis trasy: Z Hamru na Jezeře se vydáme po cyklotrase 3007 do Osečné přes Podvrší, kde můžeme odbočit k Lázním Kunratice (500m). Z Osečné pokračujeme přes Družcov do Křižan, kde odbočíme po cyklotrase 21 do Žibřidic. Zpět do Hamru nás zavede trasa 3046 vedoucí podél Stříbrníku a Útěchovického Špičáku.

<http://www.liberecky-kraj.cz/redakce/index.php?xuser=&lanG=cs&dr=6076>

Obrázek 23: Hamerský okruh

Hradčanské peklo

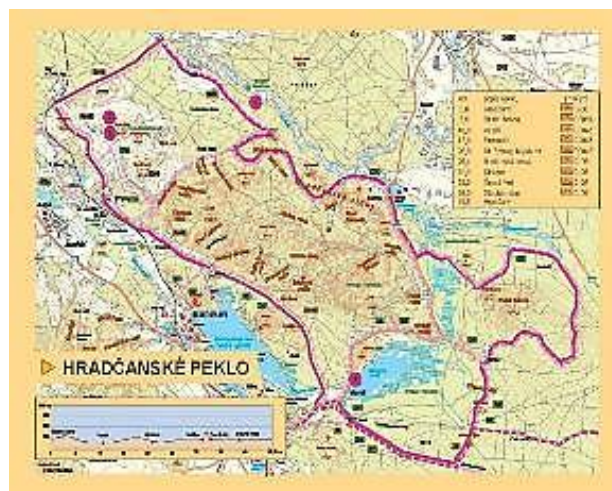
Výlet na kole v délce 46 km

Průběh trasy: Hradčany * Skalní brána * Veselí * Provodín * Staré Splavy, Myslivna * Mariánská cesta * Strážov * Černá Věž * Hradčany

Popis trasy: Z Hradčan se vydáme údolní nivou meandrující Ploučnice do Veselí, kde odbočíme na cyklotrasu 3045. Přes Srní a Provodín sjedeme do Starých Splavů. Trasa pokračuje na Břehyni, kde odbočíme na Mariánskou cestu, kterou opustíme u Cikánské skály. Za Strážovem vystoupáme na východní úbočí Velké Bukové a sjedeme k Černé Věži, odkud se vracíme podél Hradčanských rybníků zpátky do Hradčan.

<http://www.liberecky-kraj.cz/redakce/index.php?xuser=&lanG=cs&dr=6079>

Obrázek 24: Hradčanské peklo

Okolo Tlusce

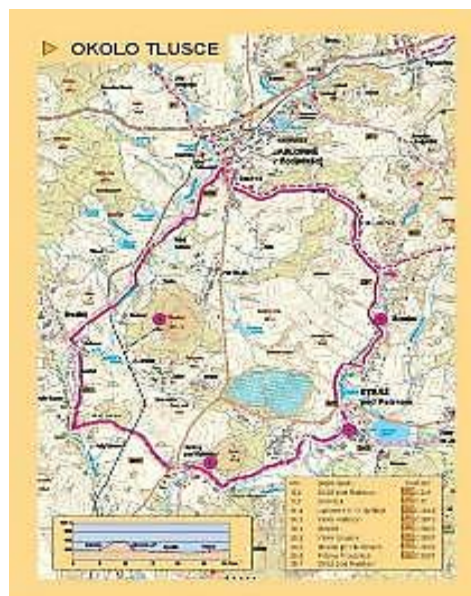
Výlet na kole regionem Podřalska v délce 30 km.

Průběh trasy: Stráž pod Ralskem * Dubnice * Jablonné v Podještědí * Velký Valtinov * Brniště * Velký Grunov * Noviny * Průrva Ploučnice * Stráž pod Ralskem

Popis trasy: Ze Stráže pod Ralskem vyjedeme po cyklotrase 241 severním směrem na Dubnici, kde odbočíme na Jablonné v Podještědí. Náš okruh pokračuje po trase 3045 přes Velký Valtinov do Brniště, odkud cesta pokračuje trasou 3007 přes Velký Grunov a Noviny pod Ralskem zpět do Stráže.

<http://www.liberecky-kraj.cz/redakce/index.php?xuser=&lanG=cs&dr=6078>

Obrázek 25: Okolo Tlusce

Obrázek 26: Okruh kolem Ralska

Okruh kolem Ralska

Výlet mírně zvlněnou krajinou okolo vrchu Ralsko v délce 27 km.

Průběh trasy: Mimoň * Vranov * Srní potok * Noviny pod Ralskem * Průrva Ploučnice * Stráž pod Ralskem * Hamr na Jezeře * Sochorův pomník * Nový Dvůr * Mimoň

Popis trasy: Výchozím i cílovým místem výletu je náměstí v Mimoně. Nejvýznamnějšími památkami města Mimoň jsou katolický kostel sv. Petra a Pavla s vyhlídkovou věží a kaple Božího hrobu, která je věrnou kopií božího hrobu v Jeruzalémě. Uprostřed města se nachází památkově chráněný Zámecký park.

<http://www.liberecky-kraj.cz/redakce/index.php?xuser=&lanG=cs&dr=6066>

Za Husou a Čapem

Cyklotrasa Za Husou a Čapem v délce 29 km začíná i končí v obci Dubá.

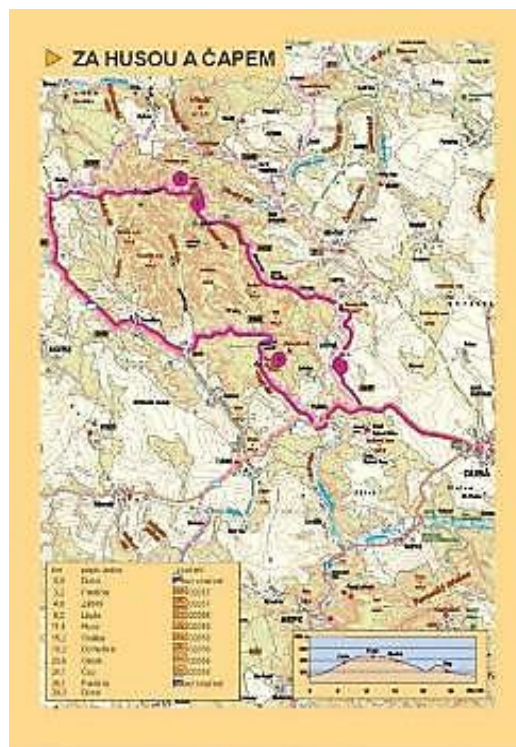
Průběh trasy: Dubá * Pavličky * Zátyní * Lhota * Husa * Skalka * Domašice * Obrok * Čap * Pavličky * Dubá

Popis trasy: Z Dubé vyjedeme na Pavličky po silnici 260, kde v Bílém dole na severním úpatí Dubové hory odbočíme na cykloturistickou trasu 0057. Ta nás povede přes Zátyní do Lhoty, kde pokračujeme na trasu 0058. Asi po kilometru nás zavede na Husí cestu, po které dojedeme až do Skalky u Blíževedel. Odtud sjedeme přes Domašice do Obroku, kde odbočíme doleva na Čapský důl. Cesta dole nás dovede zpět do Pavliček, kde vystoupáme Bílým dolem nad Dubou, kam sjíždíme po silnici 260.

<http://www.liberecky->

kraj.cz/redakce/index.php?xuser=&lanG=cs&dr=6075

Obrázek 27: Za Husou a čápem

Obrázek 28: Za roubenkami v sedle kola

Za roubenkami v sedle kola

Náročnější výlet mírně zvlněnou krajinou v délce 50 km, doporučujeme trekingové nebo horské kolo.

Průběh trasy: Staré Splavy * Nová Skalka * Sklaka u Doks * Zbiny * Vrchoviny * Chlum * Drchlava * Dřevčice * Heřmánky * Hvězda * Litice * Holany * Zahrádky * Jestřebí * Staré Splavy

Popis trasy: Na západním břehu Máchova jezera leží známé letovisko Staré Splavy, které vyrostlo po první světové válce kolem několika původních chalup. První písemná zmínka o nich pochází již z roku 1553. Na břehu jezera jsou pláže, nad jezerem se tyčí dostupná Jarmilina skála s rozhledem.

<http://www.liberecky->

kraj.cz/redakce/index.php?xuser=&lanG=cs&dr=6064

Zámecká

Příjemný výlet na kole můžete zažít na cyklotrase Zámecká v délce 32,5 km.

Průběh trasy: Zákupy * Brenský mlýn * Heřmaničky * Vítkov * Dobranov * Písečná * Pihel * Sedm trpaslíků * Svojkov * Svitava * Velenice * Zákupy

Popis trasy: Ze Zákup vyjedeme ve směru toku Svitavky po cyklotrase 3045 k Brennským Mlýnu, kde odbočíme na Heřmaničky podél toku Ploučnice. Po trase 3054 pokračujeme podél Dobranovského potoka přes Vítkov do Písečné, kde se napojíme na trasu 3053. Tu opustíme v Pihelu a vydáme se přes Svojkov do Svitavy po trase 3062. Do Zákup se vracíme přes Velenice podél toku Svitavky značenou cestou 3055.

<http://www.liberecky-kraj.cz/redakce/index.php?xuser=&lanG=cs&dr=6065>

Obrázek 29: Zámecká

Varhany

Téměř 17 kilometrů hladkého asfaltu, krásná příroda, roztomilé vesnické kostelíky, ale i delší stoupání pro aktivní sportovce. To vše nabízí cyklistům cyklostezka Varhany.

Délka trasy: 8 km

Cyklostezka Varhany vede po bývalé železniční trati z České Lípy do Kamenického Šenova. Začíná nedaleko vlakové zastávky Střelnice v České Lípě, končí u bývalého vlakového nádraží v Kamenickém Šenově, několik set metrů od Panské skály. Cyklostezka je projektovaná jako tři metry široká veřejně přístupná komunikace pro cyklisty a pěší.

<http://www.liberecky-kraj.cz/redakce/index.php?xuser=&lanG=cs&dr=4182>

Obrázek 30: Varhany

VIČÍ DŮL

Cyklovýlet pro celou rodinu po bývalé železniční trati v délce 9,6 km.

Průběh trasy:

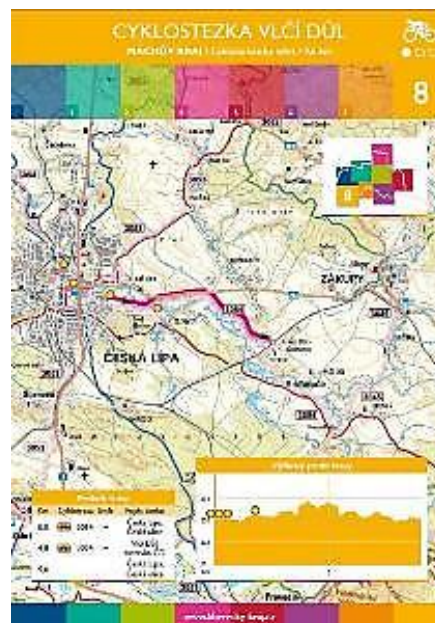
Česká Lípa * Vičí Důl * Česká Lípa

Popis trasy:

Nástupním místem je parkoviště v České ulici v **České Lípě**, nedaleko bývalé mlékárny. Cyklostezka vede okolo meandrů Ploučnice k vlakové zastávce **Vičí Důl**. Stejnou cestou se vracíme zpět.

<http://www.liberecky-kraj.cz/redakce/index.php?xuser=&lanG=cs&dr=7676>

Obrázek 31: Vičí důl

Obrázek 32: Devatero rybníků

Devatero rybníků

Výlet na kole kolem zříceniny hrádku Vítkovec v délce 21,5 km.

Průběh trasy:

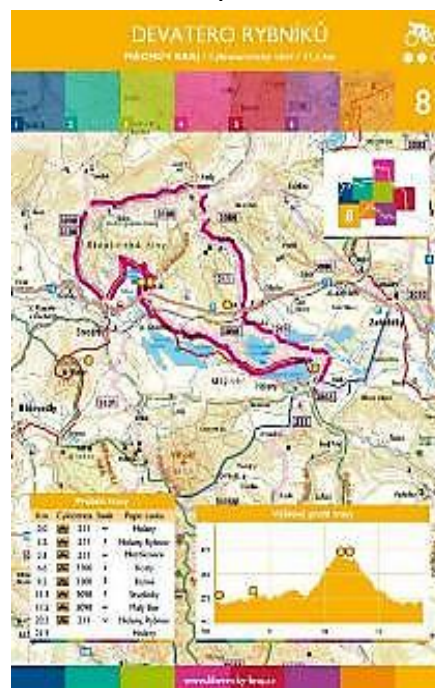
Holany * Hostíkovice * Kozly * Stvolíky * Malý Bor * Holany

Popis trasy:

Z Rybnova, místní části **Holan**, vyjedeme na západ po trase 211 podél Holanského a Milčanského rybníka přes **Hostíkovice** na Kozly. V jejich horní části odbočíme vlevo a po trase 3100 sjedeme přes Kolné na severozápadní okraj **Stvolínka**.

Odbočíme vlevo a pokračujeme po trase 3098, v úseku Skály smrti je třeba sesednout z kola a jít cca 300 metrů pěšky. Na tuto skutečnost nás upozorní i cykloturistická značka. Po tomto úseku pokračujeme zpět do Rybnova.

<http://www.liberecky-kraj.cz/redakce/index.php?xuser=&lanG=cs&dr=7658>

Horem i dolem

Výlet na kolech husí cestou v délce 18,8 km.

Průběh trasy:

Skalka * Hvězda * Dolní Heřmánky * Dřevčice * Lhota * Husí cesta * Skalka

Popis trasy:

Na výlet se vydáme ze **Skalky** na severovýchod po cyklotrase 0059 do osady Hvězda, kde odbočíme vpravo a pokračujeme přes Horní Heřmánky na křižovatku cyklotras v Dolních Heřmánkách. Vydáme se vpravo po trase 211 až pod Koží hřbet na křižovatku Na Rozcestí. Odbočíme vpravo po trase 0057, projedeme **Lhotou** a za osadou odbočíme opět vpravo směrem na Čihadla po trase 0058. Trasa nás dovede podél Komářího dolu Husí cestou okolo PP Martinské stěny a **PP Husa** zpět do**Skalky**.

<http://www.liberecky-kraj.cz/redakce/index.php?xuser=&lanG=cs&dr=7654>

Obrázek 33: Horem i dolem

Obrázek 34: Hradčanská

Hradčanská

Výlet na kole kolem Hradčanských rybníků v délce 33 km.

Průběh trasy:

Hradčany * Skelná Huť * Mimoň * Hradčany

Popis trasy:

Od informačního centra v **Hradčanech** se vydáme na východ po místně značené trase VLS podél soustavy **Hradčanských rybníků**. Po překonání silnice II/268 pokračujeme přes Skelnou Huť a Hvězdov na Nový Dvůr. Odbočíme vlevo a po trase 3046 dojedeme do**Mimoně**. Odbočíme vlevo a po trase 241 se vrátíme na Hvězdov, kde se napojíme na trasu VLS, po které se vrátíme zpět do **Hradčan**.

<http://www.liberecky-kraj.cz/redakce/index.php?xuser=&lanG=cs&dr=7677>

Kolem Kvítkova kolem

Výlet na kole v okolí Holanských rybníků v délce 20,9 km.

Průběh trasy:

Česká Lípa * Bořetín * Kozly * Hostíkovice * Holany * Zahrádky * Sosnová * Česká Lípa

Popis trasy:

Z parkoviště u **Dubického** koupaliště vyjedeme na západ po trase 3100 a postupně vystoupáme na Bořetín, kde trasa odbočí vlevo a dovede nás do **Kozlů**. Odbočíme opět doleva a po trase 211 sjedeme přes **Hostíkovice** do Rybnova, části **Holan**. Pokračujeme trasou 3098 do **Zahrádek** a dále od zámku po trase 3054 do Sosnové. Tu opustíme na konci obce, kde odbočíme vlevo na trasu 3100, po které se přes Robeč vrátíme zpět do **Dubice**.

[http://www.liberecky-](http://www.liberecky-kraj.cz/redakce/index.php?xuser=&lanG=cs&dr=7679)

[kraj.cz/redakce/index.php?xuser=&lanG=cs&dr=7679](http://www.liberecky-kraj.cz/redakce/index.php?xuser=&lanG=cs&dr=7679)

Obrázek 35: Kolem Kvítkova kolem

Obrázek 36: Kolem Špičáku kolem

Kolem Špičáku kolem

Výlet na kolech po okolí České Lípy v délce 19,8 km.

Průběh trasy:

Česká Lípa * Písečná * Bukovany * Dolní Pihel * Horní Pihel * Skalice u České Lípy * Manušice * Česká Lípa

Popis trasy:

Na cestu se vydáme z parkoviště pod nemocnicí v **České Lípě** po cyklotrase 3053 přes **Písečnou** a **Bukovany** do **Dolního Pihelu**, po trase 3062 pojedeme do **Horního Pihelu**. Z **Pihelu** dojedeme do **Skalice** na náměstí, kde se vydáme vlevo po cyklotrase 3054 do **Manušic**. U kapličky za místní střelnicí zahne vlevo a po cyklostezce Varhany (3054) dojedeme na začátek **České Lípy**, pod parkem se napojíme na trasu 3053, po které se vrátíme zpět na parkoviště.

[\[kraj.cz/redakce/index.php?xuser=&lanG=cs&dr=7657\]\(http://www.liberecky-kraj.cz/redakce/index.php?xuser=&lanG=cs&dr=7657\)](http://www.liberecky-</p></div><div data-bbox=)

kolem v Podbezdězí

Výlet na kole kolem Bezdězu v délce 24,4 km.

Průběh trasy:

Doksy * Břehyně * Bezděz * Okna * Doksy

Popis trasy:

Z **Doks** vyjedeme na východ po trase 25, U Tří borovic odbočíme vpravo a pokračujeme po Mariánské cestě na křižovatku s trasou 3045. Po té se vydáme vpravo a dojedeme na **Bezděz**. Sjedeme po trase 0060 k Bezdězkému nádraží a k Pankráci pokračujeme po trase 0061. Odbočíme vpravo a po trase 0014 se vrátíme zpět do **Doks**.

<http://www.liberecky-kraj.cz/redakce/index.php?xuser=&lanG=cs&dr=7678>

Obrázek 37: Kolem v Podbezdězí

Obrázek 38: Kolem vod, lesů a strání

Kolem vod, lesů a strání

Výlet na kole kolem Holanských rybníků v délce 22,3 km.

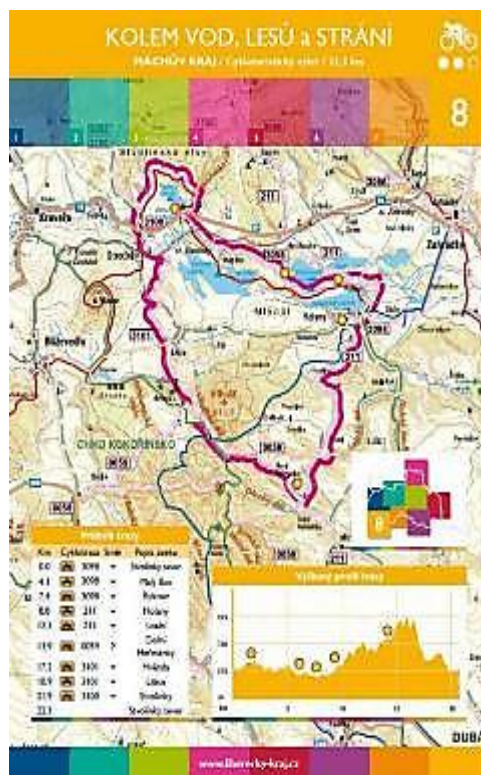
Průběh trasy:

Stvolínky * Malý Bor * Holany * Loubí * Horní Heřmánky * Litice * Stvolínky

Popis trasy:

Z parkoviště ve **Stvolínkách** vyjedeme na sever po trase 3098 okolo Koňského rybníku. V úseku Skály smrti je třeba sesednout z kola a jít cca 300 metrů pěšky. Na tuto skutečnost nás upozorní i cykloturistická značka. Pokračujeme přes Malý Bor do **Holan** a trasou 211 přes **Loubí** do **Dolních Heřmáněk**. Odbočíme vpravo a po trase 0059 vystoupáme do **Horních Heřmáněk**. Dojedeme do sedla na západním úbočí Vlhostě. Sjedeme po silnici do Litic po trase 3101 a pokračujeme kolem východního úbočí Ronova zpět do **Stvolíněk**.

<http://www.liberecky-kraj.cz/redakce/index.php?xuser=&lanG=cs&dr=7653>

Kolem vřesoviště kolem

Cyklovýlet kolem Novozámeckého rybníka v délce 28,1 km.

Průběh trasy:

Provodín * Vítkov * Česká Lípa * Sosnová * Zahrádky * Provodín

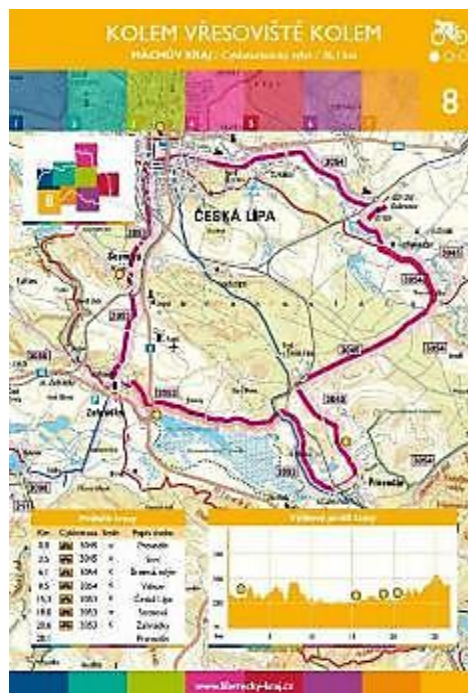
Popis trasy:

Z **Provodína** vyjedeme na severozápad po trase 3045, u Brenského Mlýna odbočíme vlevo na trasu 3054, po které dojedeme do Vítkova. Do **České Lípy** nás odtud dovede cyklostezka Vlčí Důl (3054). Pokračujeme trasou 3053 přes Sosnovou do **Zahrádek**, kde odbočíme vlevo a po stejném čísle trasy podél **Novozámeckého rybníka** dojedeme zpět do **Provodína**.

<http://www.liberecky->

[kraj.cz/redakce/index.php?xuser=&lanG=cs&dr=7675](http://www.liberecky-kraj.cz/redakce/index.php?xuser=&lanG=cs&dr=7675)

Obrázek 39: Kolem vřesoviště kolem

Obrázek 40: okolo ještědky

Okolo Ještědky

Výlet na kolech v délce 21,1 km.

Průběh trasy:

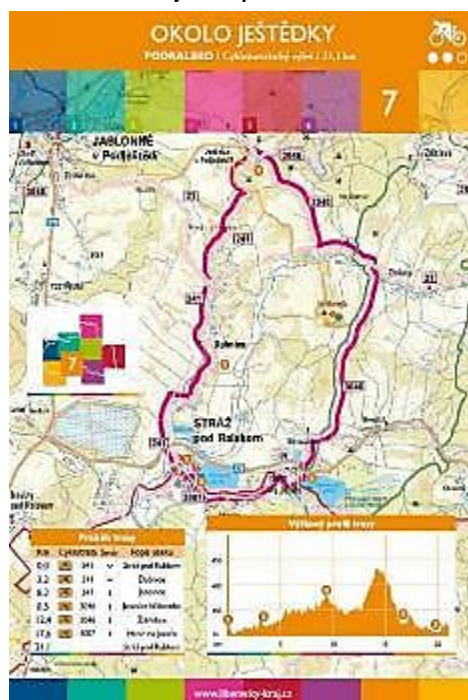
Stráž pod Ralskem * Dubnice * Janovice * Žibřidice * Hamr na Jezeře * Stráž pod Ralskem

Popis trasy:

Ze Stráže pod Ralskem se vydáme po trase 241 přes Dubnici do Janovic v Podještědí, kde odbočíme vpravo a pojedeme po trase 3046 do Žibřidic. U základní školy odbočíme vpravo a pojedeme kolem Stříbrníku do Hamru na Jezeře. U Hamerského rybníka odbočíme na trasu 3007, která nás zavede kolem jezera Horka zpět do Stráže.

<http://www.liberecky->

[kraj.cz/redakce/index.php?xuser=&lanG=cs&dr=7571](http://www.liberecky-kraj.cz/redakce/index.php?xuser=&lanG=cs&dr=7571)

Okolo Mácháče

Výlet na kole kolem Máchova jezera v délce 12,9 km.

Průběh trasy:

Doksy * Břehyně * Staré Splavy * Doksy

Popis trasy:

Z náměstí v **Doksech** vyjedeme na východ po trase 25. Tu opustíme za okrajem chatové oblasti před **Břehyní** a po trase 3045 objedeme severovýchodní část **Máchova jezera**. U hájovny ve **Starých Splavech** opustíme značenou trasu a po místní komunikaci dojedeme k nádraží ve **Starých Splavech**. Zpět do **Doks** se vracíme po červené turistické značce podle pláže u hotelu Port a Hlavní dokské pláže.

<http://www.liberecky->

[kraj.cz/redakce/index.php?xuser=&lanG=cs&dr=7659](http://www.liberecky-kraj.cz/redakce/index.php?xuser=&lanG=cs&dr=7659)

Obrázek 41: Okolo Mácháče

Obrázek 42: Z Mimoně k Průrvě Ploučnice

z Mimoně k Průrvě Ploučnice

Výlet na kolech v délce 14,6 km.

Průběh trasy: Mimoně * Noviny pod Ralskem * Průrva Ploučnice * Noviny pod Ralskem * Mimoně

Popis trasy:

Na výlet se vydáme z Tyršova náměstí v Mimoně od restaurace Dřevěnka. Pojedeme neznačeným úsekem na východ Svěbořickou ulicí a před vlečkou najedeme na cyklotrasu 241. Na křižovatce silnic na konci obce odbočíme vlevo a přes Vranov, Srní Potok a Noviny pod Ralskem dojedeme po trase 241 až na odbočku k Průrvě. Stejnou cestou se vracíme zpět.

<http://www.liberecky->

[kraj.cz/redakce/index.php?xuser=&lanG=cs&dr=7575](http://www.liberecky-kraj.cz/redakce/index.php?xuser=&lanG=cs&dr=7575)

Na kole Máchovi v patách po stopách zaniklých hradů

Středně obtížný výlet vede po málo frekventovaných asfaltových silničkách III. třídy malebnou krajinou Chráněné krajinné oblasti Kokořínsko.

Délka trasy (kratší okruh): 25 km

Délka trasy (delší okruh): 52 km

Na trase je možné kochat se romantickými výhledy, obdivovat lidovou architekturu a také navštívit zámek Houska. Pokud se cítíte na delší okruh, lze si udělat výlet od Housky dále až na hrad Kokořín. Doporučujeme trekkingové, případně horské kolo.

<http://www.liberecky->

[kraj.cz/redakce/index.php?xuser=&lanG=cs&dr=7714](http://www.liberecky-kraj.cz/redakce/index.php?xuser=&lanG=cs&dr=7714)

Obrázek 43: na kole Máchovi v patách po stopách zaniklých hradů

Obrázek 44: Bezdězice

Bezdědvice – Doksy

Výlet na kole Máchovým krajem v délce 12 km.

Cyklotrasa: IV. třídy, číslo 0014

Průběh trasy: Bezdědvice - Okna - Obora - Doksy

<http://www.liberecky->

[kraj.cz/redakce/index.php?xuser=&lanG=cs&dr=330](http://www.liberecky-kraj.cz/redakce/index.php?xuser=&lanG=cs&dr=330)

Mařenice

Výlet na kole v regionu Lužické hory v délce zhruba 26 km.

Cyklotrasa: IV. třídy, číslo 3053

Průběh trasy: Česká Lípa - Písečná - Nový Bor - Cvikov - Mařenice

<http://www.liberecky->

[kraj.cz/redakce/index.php?xuser=&lanG=cs&dr=339](http://www.liberecky-kraj.cz/redakce/index.php?xuser=&lanG=cs&dr=339)

Obrázek 45: Mařenice

Křižany

Výlet na kole z Máchova kraje do Lužických hor v délce 39 km.

Cyklotrasa: II. třídy, číslo 25

Průběh trasy: Doksy - Kuřivody - Osečná - Křižany

<http://www.liberecky->

[kraj.cz/redakce/index.php?xuser=&lanG=cs&dr=340](http://www.liberecky-kraj.cz/redakce/index.php?xuser=&lanG=cs&dr=340)

Obrázek 46: Křižany

K rozhledně Strážný vrch

20 km dlouhá trasa nás zavede k obnovené rozhledně na Strážném vrchu.

Délka trasy: 20 km

Trasa na rozhlednu vede z České Lípy do Horní Police, poté po zelené turistické směř Velká Javorská na odbočku k rozhledně. Přístup z České Lípy nejlépe na kole přes Jezvé, Valteřice, Heřmanice, V. Javorskou a Havraní vrch. Zpátky z Havraního vrchu na zaniklé Havranky, Novosedlo, Podlesí a Žandov. Rozhledna byla obnovena v roce 2006 zásluhou obce Merboltice.

<http://www.liberecky-kraj.cz/redakce/index.php?xuser=&lanG=cs&dr=9018>

Obrázek 47: K rozhledně Strážný vrch

Okruh na hrad Houska

Výlet na kole v krajině okolo hradu Houska dlouhý 7 km.

Cyklotrasa: modrá okružní trasa

Průběh trasy: Horní Houska - hrad Houska - Tubož - Dolní Houska - Horní Houska

<http://www.liberecky-kraj.cz/redakce/index.php?xuser=&lanG=cs&dr=376>

Obrázek 48: Okruh na hrad Houska

Stráž pod Ralskem – Ještěd

Výlet na kole v délce 28 km podještědskou krajinou končí stoupáním na vrchol Ještědu.

Cyklotrasa: IV. třídy, číslo 3007

Průběh trasy: Stráž pod Ralskem - Osečná - Ještěd

<http://www.liberecky-kraj.cz/redakce/index.php?xuser=&lanG=cs&dr=390>

Obrázek 49: Stráž pod Ralskem - Ještěd

Stráž pod Ralskem – Ještěd a zpět

Cyklovýlet v délce 50 km je ukončen poměrně náročným stoupáním na vrchol Ještědu.

Průběh trasy: Stráž pod Ralskem - Osečná - Družcov - Křížany - Křížanské sedlo - Tetřeví sedlo (Výpřež) - Ještěd

Popis trasy: Modře značená trasa

<http://www.liberecky-kraj.cz/redakce/index.php?xuser=&lanG=cs&dr=391>

Obrázek 50: Stráž pod Ralskem – Ještěd a zpět

Greenway Jizera, Labská stezka

Greenways představují trasy, komunikace nebo přírodní koridory využívané v souladu se svou ekologickou funkcí. Přinášejí užitek v oblasti ochrany přírody a kulturního dědictví, zlepšují možnosti pro dopravu, rekreaci, turistiku a sport. Jako prostředek k přivedení dálkových cyklistů do regionu mají vzhledem ke svému trasování a napojení na území pro region Českolipsko zejména dvě z nich - Greenway Jizera a Labská stezka.

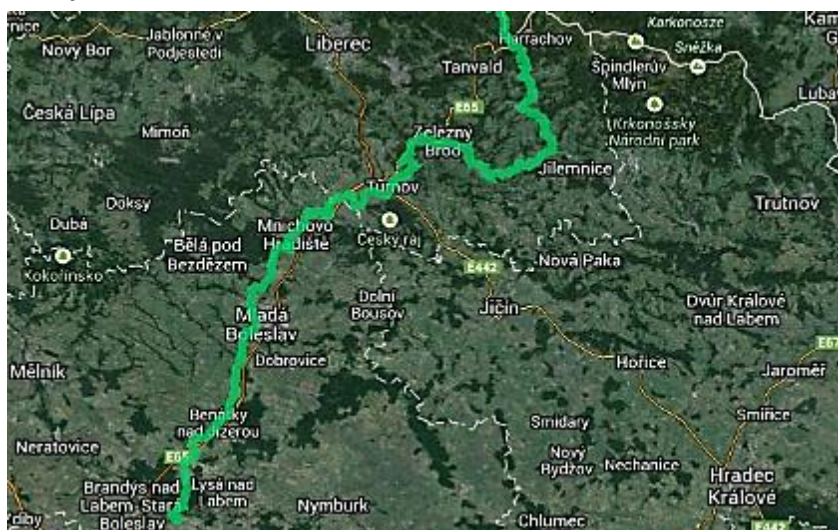
Obrázek 51: Greenways v Č

Zdroj: www.greenways.cz

Greenway Jizera je cyklotrasa, jež vede podél celého toku řeky Jizery již od polských hranic až k Praze. Záměrem tohoto projektu bylo vybudování páteřní cyklostezky, která bude provázána se sítí tras pěší i vodní bezmotorové dopravy. Nejsnažší napojení na řešené území je skrze Máchův kraj a dále pak po CT 8150 na Michovo hradiště.

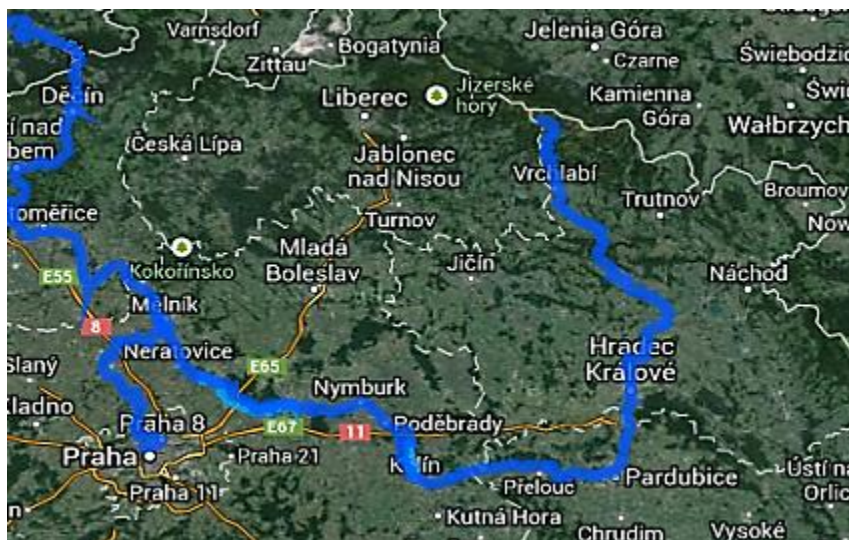
Obrázek 52: Greenway Jizera

Zdroj: www.greenways.cz

Labská stezka patří k nejpůvabnějším a nejrozmanitějším dálkovým cyklotrasám v Evropě. Od Severního moře přes Labské pískovce až k pramenům Labe na návštěvníky čeká 1.270 km rozmanité a nedotčené přírody. Jako produkt cestovního ruchu má velký ekonomický potenciál nejen pro území, v němž vede, ale i pro navazující stezky. Jednou z nich je právě Cyklostezka Ploučnice, vedoucí řešeným územím.

Obrázek 53: Labská stezka

Zdroj: www.labska-stezka.cz

Aglomerace Česká Lípa

V řešeném prostoru se nachází několik zavedených, funkčních a navštěvovaných center rekreační a sportovní činnosti. V těchto centrech a na propojeních mezi nimi je vyšší koncentrace cykloturistů i pěších. Jedná se zejména o následující centra: obec Sloup a okolí, obec Holany a soustava Holanských rybníků, obec Ralsko a „cykloráj Podralsko“ a Máchův kraj. Z navazujících center je třeba zmínit také České Švýcarsko a rozvíjející se Úštěcko. V blízkém okolí aglomeračního centra Česká Lípa se nachází dvě páteřní cyklostezky – Cyklostezka Varhany a z hlediska vazeb na cykloturistiku v území se zdá být nejdůležitější vazba na Cyklomagistrálu Ploučnice. V rozvojové strategii cyklodopravy Libereckého kraje figuruje také tematická Cyklostezka Sv. Zdislavy, která má propojit Bílý Kostel nad Nisou a Nový Bor

Svým charakterem, polohou a návazností na hustou síť značených cyklotras jsou stezky (zejména v případě Cyklomagistrály Ploučnice) primárně určeny pro cestovní ruch v kombinaci s dojížděnkou či docházkou místních obyvatel a jejich volnočasové aktivity. V některých úsecích je třeba respektovat motorovou dopravu, zejména při využití stávajících komunikací. Doplňkovou funkci pak plní Cyklostezka Vlčí důl a Cyklostezka Písečná. Pro bezproblémové fungování nemotorové dopravy v aglomeraci je klíčová také dobrá prostupnost města Česká Lípa a komplexní přístup ke zvyšování kvality veřejného prostoru ze strany města Česká Lípa. Ten spočívá v důsledné aplikaci konceptu zklidňování dopravy (viz např. www.cestymesty.cz), výstavbě infrastruktury pro cyklisty a úpravě stávajících komunikací s cílem zlepšení podmínek pro pěší a cyklistickou dopravu. Efektivně lze využít již existujícího cyklogenerelu města (Cyklogenerel města Česká Lípa, EDIP: 2005).

Cyklostezka Varhany

Cyklostezka Varhany se nachází v severozápadní části regionu Českolipska. Jedná se o stezku pro chodce a cyklisty, na které je vyloučen provoz motorových vozidel. Spojuje Českou Lípu s Kamenickým Šenovem.

Myšlenka propojení obcí a dvou významných měst pomocí cyklokoridoru za využití stávajícího dražního tělesa zrušené železniční tratě vznikla již roku 2001, kdy za tímto účelem byl založen dobrovolný svazek obcí. Vznikl tak ojedinělý projekt, jehož cílem je zvýšení atraktivity přilehlých obcí a podpora rozvoje turistického ruchu. V neposlední řadě přináší projekt zvýšení bezpečnosti cyklistů a chodců v celé oblasti a vytváří podmínky pro zdravé, šetrné a aktivní

trávení volného času obyvatel. Celková délka realizované stezky je cca 17 km. Poslední částí stezky je tzv. nultá etapa, která propojí stezku s městem Česká Lípa, konkrétně k železniční stanici ČL Střelnice. Vzhledem k nedokončenému majetkoprávnímu vypořádání nabyla doposud zrealizována.

Cílem projektu vybudování cyklistické stezky Varhany bylo zvýšení atraktivity území sdružených obcí v rámci rozvoje turistického ruchu a zároveň zvýšení bezpečnosti cyklistů a chodců v dané lokalitě. Nově vybudovaná cyklostezka navíc zlepšila bezpečnou dopravní dostupnost obci do a z větších měst (Česká Lípa, Kamenický Šenov). Realizací výstavby cyklostezky došlo k rozšíření sítě samostatných cyklistických těles o dalších cca 17 kilometrů a též k rozšíření a zkvalitnění sítě turistických tras. Vybudování stezky navíc výrazně přispělo k cykloturistickému propojení Podralska, Máchova kraje, Českého středohoří a atraktivního NP České Švýcarsko.

Zelená cyklomagistrála Ploučnice

Zelená cyklomagistrála Ploučnice vznikla jako přirozená reakce na přibývajícím zájem cyklistů o kvalitní a bezpečný prostor pro cykloturistiku. Mikroregion Podralsko má s cykloturistikou již bohaté zkušenosti díky bývalému vojenskému prostoru, kde byla vytvořena síť bezpečných cyklostezek - dnes již známá pod značkou Cykloráj Podralsko.

Trasa vede od hlavních pramenů řeky Ploučnice v Osečné až do Děčína, kde se Ploučnice vlévá do Labe. Trasa je zde napojena na již zmíněnou páteřní Labskou stezku a dále navazuje na systém tras v Polsku a v sousedním německém Sasku.

Zelená cyklomagistrála Ploučnice vede členitou a malebnou krajinou okolí řeky Ploučnice, jejíž meandry prochází velkoplošnými chráněnými oblastmi Přírodního parku Ještěd, CHKO Lužické hory, Kokořínska, Českého středohoří a Labských pískovců. Realizovaná část cyklomagistrály propojuje a zpřístupňuje nejen pro cykloturisty atraktivní oblasti Podještědí, Podralska a Máchova kraje.

Celková délka cyklomagistrály Ploučnice je 85 km, zrealizováno je dosud cca 15 km na území Libereckého kraje v úseku Osečná – Noviny pod Ralskem a cca 17 km na území Libereckého kraje v úseku Starý Šachov – Děčín. Z toho je patrné, že dokončení stezky vyžaduje zvýšenou pozornost ze strany Libereckého kraje.

Cyklostezka Vlčí Důl

Tato cyklostezka byla první cyklostezkou v kraji. Vybudována byla v roce 2002 na místě zrušené železniční tratě z České Lípy do Žizníkova. Její délka je 4,3 km a je hojně využívána jak cyklisty, tak výletníky na kolečkových bruslích a pěšími turisty. Cyklostezka byla začleněna do cyklotrasy 3054 z Provodína do České Lípy, kde se mohou turisté napojit na druhou z vybudovaných cyklostezek Písečnou.

Cyklostezka Písečná

Cyklostezka Písečná je dlouhá 2,5 km, začíná u sídliště Špičák v České Lípě a končí v obci Písečná. Je oblíbena cyklisty a pěšími turisty, nicméně z důvodu poměrně velkého převýšení je málo využívána bruslaři.

Cyklotrasy a cyklostezky jsou významným přínosem pro rozvoj cestovního ruchu a nemotorové dopravy na Českolipsku. Na celém území SO ORP je evidováno několik desítek cyklotras vedoucích intravilány a extravilány měst a obcí. Jsou vedeny po zpevněných silnicích a místních komunikacích s menším provozem, ale i po lesních či polních cestách. Jejich délka čítá několik stovek kilometrů. Jsou vhodné dle povrchu pro všechny typy jízdnicích kol a mají příznivé výškové poměry pro všechny generace cyklistů. Databázi cykloturistických výletů vč. mapových podkladů mají zpracována všechna informační centra v regionu.

Očekávaný vývoj a doporučení

Zklidňování dopravy ve městech a obcích

Ulice jsou především příjemným místem, kde se lidé setkávají, vyměňují si své názory nebo jen relaxují a baví se. Potenciál města jako živého organismu se zvyšuje tehdy, když je čím dál tím více lidí motivováno k chůzi, k jízdě na kole nebo k pobytu na veřejných prostranstvích. (GEHL, J. Města pro lidi, Brno: Nadace Partnerství 2012).

Téma zklidňování dopravy a s ním souvisejícího rozvoje šetrného cestovního ruchu je ve vyspělých zemích celého světa velmi aktuální. Je logickým vyústěním živelného rozvoje automobilové dopravy až na kontraproduktivní mez. Již více než deset let se projekty dopravního zklidňování realizují v progresivních městech a obcích ČR. Lze proto očekávat další poměrně výrazný rozvoj tohoto trendu. Dopravní řešení dnes mnohem citlivěji zohledňují zájmy a požadavky zranitelnějších účastníků provozu, tedy chodců, cyklistů, dětí nebo seniorů, než v době ještě nedávno minulé. Větší důraz je kladen na vlivy dopravy na životní prostředí a na estetickou funkci uličního prostoru. Hlavním cílem zklidňování dopravy je zvýšit bezpečnost silničního provozu a zlepšit lokální podmínky pro bydlení, práci i turismus. Úspěšná opatření v této oblasti obecně vedou ke snížení rychlosti motorových vozidel a přesměrování tranzitní dopravy, což přímo snižuje hluk a množství nečistot v ovzduší, a také pravděpodobnost a závažnost dopravních nehod. Zklidněná doprava vytváří bezpečnější prostředí pro cyklisty, protože nižší rychlost a objem dopravy umožňují cyklistům využít silnice.

Ke zklidnění dopravy lze úspěšně využít zejména následující opatření (k účinnému zklidnění dopravy je třeba využít kombinace tří hlavních složek - technického řešení, vzdělávání iniciátorů, realizátorů a uživatelů a prosazování navržených řešení):

zóna 30, obytná zóna, pěší zóna, konkrétní dopravně zklidňující opatření (zpomalovací prahy a polštáře, směrové vychýlení, zúžení komunikací, hrdla či různá omezení vjezdu vozidel), podpora cyklistické dopravy (cyklistické ulice, cykloobousměrky, cyklopruhy, cyklotrasy a cyklostezky apod.) a nízko emisní zóny (Více na www.cyklodoprava.cz, sekce zklidňování dopravy).

Obrázek 54: integrace cyklopravy do veřejného prostoru intravilánu města

Zdroj: www.cyklodoprava.cz

Pro úspěšné zklidnění dopravy je třeba toto téma zařadit zejména do strategických, územních a dopravních plánů měst a obcí. U větších měst je velmi vhodné nechat zpracovat a následně využít tzv. cyklogenerel či generel pěších tras. Vyváženější dělbě dopravní práce pak výrazně přispívá přístup definovaný jako Vize 25. Ta chce ukázat, že pro rozvoj městské mobility je třeba věnovat ve svých myslích spravedlivou pozornost všem složkám dopravy, tedy individuální automobilové dopravě, cyklistické dopravě, veřejné a pěší dopravě (4 x 25 % pozornosti). VIZE 25 představuje systém městské mobility, který vnímá dopravu jako systém integrující všechny jeho druhy. Vize 25 má proto ovlivňovat všechny další koncepční a strategické dokumenty města (www.cyklomesta.cz – Vize 25). Komplexní návod na rozvoj nemotorové dopravy poskytuje také Cyklistická akademie. Jedná se o vzdělávací program, který je společným dílem Centra dopravního výzkumu, v.v.i., Asociace měst pro cyklisty (Česká Lípa je již členem, byť málo aktivním) a Ministerstva dopravy ČR. Akademie uchopuje cyklistickou dopravu a její souvislosti prostřednictvím 40 vzdělávacích lekcí, které odkazují k příkladům konkrétních řešení, odkazům, či souvisejícím dokumentům umístěných na www.cyklodoprava.cz, www.cyklokonference.cz,

www.cyklomesta.cz, www.ceskojede.cz (www.cyklomesta.cz – Cyklistická akademie).

Zázemí nemotorové dopravy a intermodalita

Při záměru rozvíjet podmínky pro nemotorovou dopravu je třeba věnovat pozornost také řešení parkovací kapacity pro kola. Každá jízda na kole totiž začíná i končí zaparkovaným kolem. Cesty lidí do práce, za veřejnou dopravou, na úřady, na nákupy i do kulturních institucí, dětí do školy a další vyžadují odpovídající zázemí. To vyžaduje, aby projektanti, architekti, provozovatelé atd. začlenili a vybudovali parkovací zařízení pro kola na stejném základě jako parkoviště pro auta. Na mnoha místech to však není obvyklé a neexistují žádná pravidla pro správné vybudování

parkovacího zařízení pro kola. Výsledkem jsou často nekvalitní stojany s malou kapacitou na špatně zvolených místech, nevyhovující potřebám cyklistů.

Stejně tak při intermodalitě – tedy kombinovaném využívání více druhů dopravy (typicky např. kolo a vlak) – je třeba myslet na odpovídající vhodné podmínky. V kombinaci s kolem je jedná zejména o systém Bike & Ride, při kterém jde o vhodný způsob uschování jízdních kol při pokračování v cestě za využití dalších druhů dopravy – vlaků či autobusů. Kromě kvalitně fungující veřejné dopravy je zde zásadní vybavení stanic cyklostojany, cykloúschovny či cyklogarážemi. Dalším systémem intermodality v kombinaci s jízdním kolem je Bike sharing, tedy systém výpůjčky veřejných kol. Od tradičních půjčoven kol, většinou zaměřených na volný čas, se liší tím, že poskytuje rychlý a snadný přístup a mohou být proto využívána pro každodenní mobilitu i pro jednosměrnou cestu.

Obrázek 55: moderní terminál veřejné dopravy v české Třebové

Zdroj: www.cestymesty.cz

Šetrná turistika a nemotorová doprava v extravilánu

Pokud hovoříme o podpoře nemotorové dopravy, tak ji nemůžeme vztahovat jen na samotná města, ale i na obce a zejména spojení mezi nimi v rámci každodenních cest do práce, do škol, za nákupy či v rámci volného času. Lidé, kteří zde žijí, zejména děti a senioři, používají kolo často jako svůj dopravní prostředek a dopravovat se mezi obcemi na kole je jejich jedinou možností. Pokud musejí jet po silnici, tak to bývá často velký problém. Provoz na našich silnicích totiž v posledních letech významně vzrostl a pohybovat se na nich je často hra o život.

Cyklostezky na území SO ORP Česká Lípa jsou významným potenciálem pro rozvoj cestovního ruchu v této oblasti. Jsou lákadlem téměř pro všechny cílové skupiny a je nutné, aby stav cyklostezek byl i nadále ve stavu, v jakém je nyní, krátce po oficiálním uvedení do provozu. Při budování cyklostezek byly zohledněny rizikové faktory, které by vedly k poškozování podloží a byly voleny takové materiály, které odolají nepříznivým vlivům počasí i osob. Stezky mají nadměstský význam, neboť spojují vzdálenější cíle extravilánu a svou návazností na celostátní dálkové trasy hrají významnou roli v oživení regionu.

Obě páteřní stezky (Varhany i Ploučnice) vznikly po dlouhých jednáních a shodou zástupců měst a obcí nejen ve SO ORP Česká Lípa. Byla podepsána memoranda, která zavazují obce k dalšímu

rozvoji stávajících cyklostezek k jejich údržbě a k dodržování pravidel a zásad, která vyplývají z české legislativy. Do budoucna je záměrem napojení stávajících menších tras na páteřní stezky a vytvoření jedné komplexní sítě cyklostezek na území ORP.

Další aktivity ke splnění tohoto cíle vyvíjí Svazek obcí Peklo, který zadal zpracování vytvoření generelu cyklotras a vytvoření jedné další páteřní cyklostezky, která by spojovala aglomeraci Česká Lípa se západní částí regionu a dále by pokračovala směrem do Ústeckého kraje. Z hlediska vazeb na sousední regiony je nejdůležitější zajištění vazby na území regionů Kokořínsko, Máchův kraj, NP České Švýcarsko a okolí Úštěku.

Turistická oblast Máchův kraj disponuje stovkami kilometrů značených zpevněných i nezpevněných cyklotras. Je tak důležitým místem pro rozvoj cestovního ruchu. Přítomnost Máchova jezera není již takovým lákadlem, jak tomu bývalo v minulých dobách. V současné době roste poptávka po aktivním trávení volného času a oblast Máchova jezera není do současné doby protnuta žádnou páteřní cyklostezkou, která by využívala stávajícího potenciálu cyklotras a byla by jistě důležitým bodem pro rozvoj bezmotorové dopravy na území ORP Česká Lípa. Do budoucna lze uvažovat o projektových záměrech, které by tento stav změnilly a na základě jednání obcí či DSO by mohla vzniknout další významná cyklostezka přispívající k rozvoji dopravního koridoru na Českolipsku.

Přesto, že není jasné, jak bude v následujících letech probíhat financování aktivit z Programů Evropské unie, je jasné, že na úpravy a budování sítě cyklostezek bude potřebné, aby obce získávaly finance z těchto zdrojů. Přestože se ve strategických plánech obcí objevuje cestovní ruch jako jedna z priorit rozvoje, ve skutečnosti jsou tyto aktivity přesouvány až na další pozice v žebříčku obecních a občanských potřeb. Z minulosti je však zřejmé, že obce dokáží při velkých společných investičních akcích spolupracovat a nebude problém opět zajistit vícezdrojové financování. Dobrým příkladem bylo budování již zmiňovaných a pro region důležitých dvou cyklostezek – Cyklostezky Varhany a Zelené cyklomagistrály Ploučnice.

Dalším záměrem k rozšíření sítě cyklostezek je jejich návaznost na mezinárodní cyklotrasy do sousedního Saska, Polska i návaznost na projekt Hřebenovka.

Jako problém jsou vnímány i konfliktní místa jakými jsou křižovatky cyklotras s intenzivně využívanými komunikacemi nebo úzká nepřehledná místa na místních komunikacích nebo komunikacích III. třídy se silnou motorovou dopravou. Tyto závady (bodové závady) je nutno řešit průběžně technickými nebo organizačními opatřeními, případně jejich kombinací.

Značné rezervy jsou také zatím v úrovni služeb pro cykloturisty. Tato cílová skupina má specifické požadavky, na které je vhodné být připraven. Mezinárodní referenční úroveň určitého standardu služeb (a také odpovídající marketingové služby pro jejich provozovatele) zaručuje certifikace cykloturistických služeb (v ČR certifikace Cyklisté vítáni, viz kapitola 2.3).

Marketing, projekty a meziobecní spolupráce

I nemotorová doprava je určitý produkt. Pokud jej budeme chtít, aby jej lidé využívali, je třeba „zákazníka“ oslovit, nalákat a motivovat. Právě proto potřebuje i nemotorová doprava marketing, přičemž naprosto klíčovou složkou marketingu jsou kampaně. O tom, že marketing funguje i v cyklistice, se můžeme přesvědčit na některých příkladech měst, z nichž asi nejpropracovanější udělal Mnichov. Kampaň světil profesionálům podobně, jako to dělají například výrobci aut. Mnoho lidí si také myslí, že Holandsko bylo cyklistickou zemí odjakživa, ve skutečnosti tu změnu přinesl až rok 1973. Po ropné a ekonomické krizi změnila země svoji politiku dopravy, výsledkem byl obrovský nárůst počtu cyklistů, v některých městech se uvádí až o 60%. Cílem motivačních kampaní (cyklojízdy, Do školy na kole, Do práce na kole, Nakupuj na kole apod.) je tedy především změna dopravního chování.

Zkušenosti z cyklisticky vyspělých států nám říkají, že tam, kde chtěli, aby lidé více používali kola pro každodenní jízdu a kole, podporovali nejen výstavbu infrastruktury pro cyklisty, ale investovali čas, peníze a energii také do marketingu a kampaní. Chcete-li vytvořit vlastní motivační kampaň, držte se následujících několika základních bodů:

- Určete si nejprve její cíle a cílové skupiny, na které se chcete v souvislosti s dosažením těchto cílů zaměřit.
- Uvědomte si, že jakákoliv kampaň, bez realizace potřebné cyklistické infrastruktury je zbytečná!
- Uvědomte si také, že kampaň ve městech s cyklistickou tradicí (např. v Uničově) bude jistě jiná, než v městech, které teprve hledá svůj vztah k jízdnímu kolu.
- Pokud chcete poznat efekt vaší kampaně, nezapomeňte na měření dopadů kampaně, a to nejen po jejím skončení, ale i na jejím začátku, aby bylo možné vyhodnotit změnu.
- Využijte zkušenosti a materiály ostatních. Dopravní situace, kterou řešíte právě vy, je samozřejmě jedinečná, ale je současně v některých ohledech srovnatelná s obdobnou situací v jiných městech (www.cyklodoprava.cz, sekce marketing).

Obrázek 56: motivační kampaň "do práce na kole"

Nezbytným předpokladem pro výkonný systém podpory cyklistiky a jejího rozvoje je efektivní meziobecní spolupráce. Jedním z nejdůležitějších a přitom nejnáročnějších úkolů je přivést všechny aktéry ke společné, do budoucna orientované koncepci. Pro spolupráci při plánování cyklistické dopravy mezi různými úrovněmi je nutné dobré poskytování informací, transparentnost a finanční efektivita. V podstatě nutností se pak v případě rozvoje nemotorové dopravy v širším území (aglomerace) stává koordinovaný přístup dotčených měst a obcí, při kterém lze využít synergických efektů. Výhodnějších podmínek pro dodavatelskou údržbu stezek oproti tendrům na jednotlivé úseky či stezky lze dosáhnout koordinovanými výběrovými řízeními na dodavatele, kdy zadavatelem bude celý svazek dotčených obcí. Zapojení jednotlivých měst a obcí do kampaně zaměřené na konkrétní cyklostezku bude mít jistě větší efekt než izolované „minikampaně“ jednotlivých municipalit. Stejně tak je klíčová MOS při přípravě návštěvnických navigačních systémů jednotlivých obcí (vedle věcné jednotnosti přispívající k integritě regionu lze dosáhnout také značných finančních úspor koordinovaným výběrem dodavatelů), identifikaci různorodé nabídky atrakcí jednotlivých obcí a turistických cílů, koncepčnímu směřování rozvoje cestovního ruchu regionu apod. Také realizace různých projektů na podporu šetrné mobility (Bezpečné cesty do školy; Grantový program Na zelenou Nadace Partnerství, www.nazelenou.cz) má výrazně vyšší efekty při koordinované spolupráci jednotlivých aktérů (lze například snadněji dosáhnout změn infrastruktury ve vlastnictví kraje při společném požadavku změny od více obcí).

8.1.2 Analýza rizik a další potřebné analýzy

A) Analýza cílových skupin

Je třeba vycházet ze skutečnosti, že odpovědnost za budování cyklistické infrastruktury mají obce a města. Na úrovni Cyklostezky Varhany jsou to zejména Česká Lípa, Nový Oldřichov, Volfartice a Kamenický Šenov. Na úrovni Zelené cyklomagistrály Ploučnice především Osečná, Hamr na Jezeře, Stráž pod Ralskem a Noviny pod Ralskem (na území Ústeckého kraje pak také Starý Šachov, Františkov nad Ploučnicí, Benešov n. Ploučnicí, Veleň a Děčín). Tento výčet se však dokončením stezky výrazně rozšíří.

Pro vzájemnou spolupráci a efektivitu při dalších aktivitách byl založen Svazek obcí Varhany a záštitu nad budováním ZC Ploučnice převzal svazek obcí Mikroregion Podralsko a svazek obcí Peklo. Při přípravách a dalším rozvoji cyklostezek je nutná spolupráce s odbory rozvoje, majetku a investic jádrového města ORP Česká Lípa.

Všichni aktéři projevují snahu o naplňování cílů, které spojují jejich snahu o rozvoj bezmotorové dopravy na území SO ORP Česká Lípa prostřednictvím opatření, které též vycházejí z Národní strategie cyklodopravy.

Tyto cíle jsou rozvrženy do následujících bodů (podrobněji viz kapitola 4):

- **Zvýšení počtu cyklistů** – jízda na kole musí být lákavá a bezpečná pro všechny účastníky silničního provozu jak na území dotčených měst a obcí, tak v extravilánu. Velmi důležitá je také koordinovaná identifikace a propagace zájmových bodů (POI), atraktivních cílů v rámci MOS.
- **Vytvoření podmínek pro šetrnou mobilitu** – cílem je najít a odstranit překážky bránící rozvoji nemotorové dopravy. Takovými překážkami mohou být např. záplavové oblasti, pozemky soukromých vlastníků, pozemky v CHKO a na dalších chráněných územích, pozemky, jež nejsou v územních plánech určeny pro budování cyklostezek, nevyhovující infrastruktura měst a obcí, nedostatečná motivace uživatelů apod.
- **Zajistit bezbariérovost na cestách** – na toto opatření lze pohlédnout ze dvou směrů. Prvním je odstranění bariér na cestách, které vykazují vysoká rizika dopravních nehod cyklistů, např. bezpečnostní oddělení příjezdů k frekventovaným silnicím, kde je riziko srážky cyklisty s automobilem). Druhým opatřením k zajištění bezbariérovosti je odstranění bariér na cestách, jež znemožňují či ztěžují pohyb na cyklostezce osobám se sníženou schopností pohybu, např. rodiče s kočárky, vozíčkáři na manuálních či elektrických vozíčkách.
- **Vytvořit zázemí na startu a v cíli** – pro města a obce je důležité, aby vytvářeli společně infrastrukturu a zázemí pro cyklisty, kteří dojedou ze vzdálenějších míst jinými druhy dopravy, autobusem, vlakem, vlastním automobilem. Ti musí mít možnost uschovat jízdní kola na bezpečném místě a své dopravní prostředky zaparkovat na místech, kde lze bez problémů na cyklostezku najet nebo nastoupit a po dokončení jízdy opět sjet a bezpečně si uložit kolo a nastoupit do prostředku, ve kterém blízkost cyklostezky opustí.
- **Vytvořit zázemí pro odpočinek** – kvalitní a snadno dostupná odpočinková infrastruktura spolu s doplňkovými službami je důležitá nejen pro rozvoj cestovního ruchu a zkvalitnění služeb pro uživatele cyklostezek, ale má i velký význam pro rozvoj podnikatelských aktivit v území.

K dosažení těchto cílů je potřeba vyvolat diskusi mezi jednotlivými obcemi SO ORP Česká Lípa a v rámci meziobecní spolupráce na úrovni dobrovolných svazků obcí. Společně vytvořit návrhová řešení a projektové záměry, které by tyto cíle naplňovaly.

Důležitým hlediskem je i financování těchto opatření. Obce nejsou schopny financovat takto nákladné aktivity z vlastních rozpočtů. Bude proto nutné využít případné zdroje z Programů a fondů Evropské unie, případně z rozpočtu ministerstev ČR (SFDI, MMR).

B) Analýza rizik

Cílem analýzy rizik je poukázat na možné hrozby, které přináší budování nových cyklostezek a následná správa a údržba. Jak již bylo popsáno výše, většina nákladů na tyto činnosti je požadována po obcích, které se na základě dohod spolupodílí na financování a zajištění dalších aktivit. Tyto aktivity jsou dobrým podmětem pro další budování meziobecní spolupráce a významným prostředkem pro rozvoj obcí.

Aktivita č. 1:

Výstavba a údržba nových či stávajících cyklostezek – je dalším krokem k pokračování rozvoje cyklo dopravy na území SO ORP Česká Lípa. Jsou zpracovány generely cyklo dopravy nejen na úrovni Libereckého kraje, ale i na úrovni některých svazků obcí. Nové cyklostezky by měly navazovat na stávající. Současně by měly vést v místech, kde se na ně snadno připojí stávající cyklotrasy. Ze strany budovatelů (DSO) je již od počátku zamýšleno vést stezky nejen po území České republiky, ale i jejich další návaznost na délkové cyklotrasy v ČR i evropské cyklistické trasy (primárně trasy EuroVelo), zejména na území sousedního Německa a Polska.

Riziko:

1. Nedostatek finančních prostředků na budování nových cyklostezek a do budoucna nedostatečné uvolňování finančních prostředků na jejich údržbu z rozpočtu zúčastněných obcí.
2. Vedení stezek v místech, kde je vyčleněna zátopová oblast.
3. Vedení stezek v místech CHKO a jiných chráněných oblastech.

Opatření:

Ad 1) Využívat všech možných zdrojů financování v období následujících let 2014-2021 z fondů Evropské unie, krajů, ministerstev, ŘSD a SFDI (viz kapitola 3). Při využití těchto prostředků bude eliminováno vysoké finanční zatížení rozpočtu obcí. Následná údržba však bude vyžadovat již finanční prostředky uvolněné z místních rozpočtů. Bude záležet na dohodě mezi obcemi DSO např. i v rámci meziobecní spolupráce a jejich vůli ke spolufinancování výdajů za údržbu stezek, aby náklady nebyly pouze na jádrovém městě, ale na celém dobrovolném svazku obcí.

Ad 2) Území SO ORP Česká Lípa je z velké části tvořeno zátopovými oblastmi lemujícími břehy rybníků a řek. Vzhledem k počtu toků a vodních ploch v oblasti je nutné tyto oblasti vnímat jako velmi důležité a rizikové pro budování jakýchkoliv staveb. Vždy je velmi potřebné spolupracovat s dotčenými orgány, které vydají příslušná stanoviska a vytyčí přesné kroky, které je potřeba dodržet, aby vše bylo realizováno v souladu s územními plány dotčených měst a obcí. Cyklostezky je nutné koncipovat jako víceúčelové komunikace (cyklostezka + účelová komunikace). Pokud se budují protipovodňové hráze, tak již v územním řízení se nesmí zapomenout na definování cyklostezky, na kterou pak následně proběhne zvlášť územní, stavební a kolaudační řízení. Rovněž při technicko materiálovém provedení stezek je třeba počítat s tímto rizikem.

Ad 3) Na území SO ORP Česká Lípa je několik chráněných oblastí, jejichž přítomnost je nutné brát v potaz při budování cyklostezek a respektovat zájmy orgánů ochrany přírody. Vždy je ve fázi projektového záměru nutné vyvolat diskuze o potřebnosti a možnosti vést stezky přes tato území, případně hledat jiná řešení pro realizaci.

Aktivita č. 2:

Zlepšení šetrné mobility v území a efekt bezpečnosti – vychází z aktivity č. 1 při zohlednění vazeb mezi jednotlivými stezkami v regionu a vazeb na regiony sousední. Klíčovým faktorem je návaznost jednotlivých stezek a vhodné podmínky pro rozvoj nemotorové dopravy v uzlových bodech. Ze strany budovatelů (DSO) je již od počátku zamýšleno vést stezky nejen po území České republiky, ale i jejich další návaznost na délkové cyklotrasy v ČR i evropské cyklistické trasy (primárně trasy EuroVelo), zejména na území sousedního Německa a Polska. Stezky by měly navzájem propojovat města a obce a účastníci provozu tak budou mít možnost usnadněné dojížděky do jejich intravilánu, škol, zaměstnání či pouze možnost kvalitnějšího trávení volného času.

Riziko:

1. Zvýšení provozu na pozemních komunikacích a zvýšené riziko dopravních nehod.
2. Špatné podmínky pro rozvoj nemotorové dopravy v uzlových bodech (zejména město Česká Lípa).
3. Nedostatečná motivace uživatelů stezek.

Opatření:

Ad 1) Informační preventivní kampaně informující o bezpečnosti provozu na pozemních komunikacích. V rámci meziobecní spolupráce zapojení složek Městské policie a jejich účast na preventivních akcích v mateřských školách a školách na území ORP Česká Lípa.

Ad 2) Zahrnutí plánování, koncipování a navrhování rozvoje nemotorové dopravy do strategických plánů měst a obcí, do INTERGOVANÉHO DOPRAVNÍHO PLÁNOVÁNÍ, ale také do ÚZEMNÍHO PLÁNOVÁNÍ města. Cílem systematického plánování nemotorové je nikoli přispět k realizaci co největšího množství kilometrů cyklostezek a chodníků, ale vytvořit město bezpečné a přívětivé pro pohyb cyklistů, in-linistů a pěších uživatelů. Zároveň s tím je potřeba nabídnout kvalitu spočívající zejména ve spojitosti, atraktivitě jednotlivých propojení a v neposlední řadě i v plynulosti pohybu. Právě kvalita dopravní cesty může totiž sehrát rozhodující roli při volbě dopravního prostředku.

Ad 3) Realizace motivačních kampaní za účelem vyvolání změny dopravních návyků uživatelů. V rámci MOS zapojení jednotlivých dotčených obcí, příspěvkových organizací, škol (zapojení do projektů Bezpečných cest do školy), firem a neziskových organizací.

Aktivita č. 3:

Rozvoj cykloturistiky v území – cykloturistika je alternativní formou udržitelného rozvoje cestovního ruchu, který je vhodný ke zvýšení intenzity prožívání turistických zážitků. Atraktivní cykloturistická nabídka prohloubí zájem o oblast území ORP Česká Lípa. Podpora cyklistiky umožní vznik pracovních míst v různých oblastech souvisejících služeb a podpoří místní ekonomiku.

Riziko:

- 1) Vznik nových pracovních příležitostí, ve větší míře pouze však sezónních. Oblast ORP Česká Lípa není turistickou oblastí, která by nabídla dokonalou a kvalitní turistickou nabídku během celého roku.
- 2) Zvýšená intenzita cykloturistů může také vést ke ztrátě klidu místních občanů, které může po delší době vadit zvýšený zájem o jejich oblast a nárůst cizích osob v jejich blízkosti a na jejich prostoru.
- 3) Nedostatečná kvalita nabídky cykloturistických služeb.

Opatření:

Ad 1) Podpora podnikatelských aktivit ze strany obcí v místech, kde je zaznamenán zvýšený pohyb cykloturistů a kde je poptávka po doprovodných aktivitách. Současně podpora zaměstnávání s podporou od Úřadů práce.

Ad 2) Snaha o zapojení místních obyvatel do činností souvisejících s údržbou cyklostezek. Motivace místních k udržování pořádku ve svém okolí a budování místní identity. Zvýšení povědomí místních obyvatel o zejména ekonomických přínosech cykloturistiky při zachování kulturního a přírodního dědictví regionu.

Ad 3) Akceptace a příprava na specifické potřeby cílové skupiny cykloturistů a certifikace ubytovacích a stravovacích služeb, kempů a turistických cílů do standardu Cyklisté vítáni. Certifikace zaručuje návštěvníkům mezinárodní referenční úroveň určitého standardu služeb (a provozovatelům služeb zajišťuje také odpovídající marketingové služby).

Aktivita č. 4:

Ochrana životního prostředí – Bezpečná síť komunikací pro jízdní kola může být základem pro omezování negativních vlivů individuální automobilové dopravy. To má významný vliv na snížení emisí hluku, plynů a prachových částic ohrožujících lidské zdraví. Rozvoj šetrného cestovního ruchu je mimořádně vhodný v přírodně či kulturně atraktivních oblastech, protože tyto hodnoty zachovává při současném zajištění ekonomického přínosu do regionu.

Riziko:

Část cyklostezek je vedena po místních komunikacích, zejména III. tříd. kde bývá silný provoz motorové dopravy. Výfukové zplodiny ohrožují nejen životní prostředí, ale i cyklisty, kteří nemají jinou možnost jízdy. Zvýšení podílu cyklistické dopravy nepřímo snižuje hluk v území. Na druhé straně cyklistika v terénu může na nevhodných místech způsobovat problémy, spočívající v narušování klidového režimu chráněných území přírody, ničení stanovišť chráněných druhů rostlin, výskytů a hnízdišť chráněných druhů živočichů, narušování vegetačního krytu a způsobování půdní eroze.

Opatření:

Informační kampaně reagující na špatný stav životního prostředí díky používání motorových dopravních prostředků. Snaha o eliminaci negativních vlivů automobilové dopravy. Je proto nutné, aby trasování nových cyklostezek bylo vedeno v místech, kde nebudou cyklisté ohrožováni výfukovými plyny z projíždějících automobilů. Stejně jako vedení stezek mimo chráněná území. V případě vedení stezek skrze chráněná území je pak nutné prostřednictvím informačních tabulí upozornit návštěvníky na klidový režim se zvýšenou ochranou a požádat je o přizpůsobení svého chování.

C) Finanční analýza

Z aplikace celého konceptu nemotorové dopravy je zcela majoritní položkou budování a úpravy infrastruktury. Jedná se jak o budování nových komunikací pro nemotorovou dopravu, využití stávajících tak o úpravy stávající infrastruktury s cílem zklidňování dopravy a vyváženější dělby potřebného dopravního výkonu mezi jednotlivé druhy dopravy. Zbývající podíl připadá na údržbu komunikací, organizační opatření, pořádání propagačních akcí a kampaní apod. Z již vybudovaných úseků stezek a realizovaných opatření zklidňování dopravy lze při zohlednění vývoje cen stavebních prací, projektové přípravy, pozemků a dalších vstupů predikovat i finanční náročnost možných variant dalšího rozvoje nemotorové dopravy.

Poměrně slušný přehled možností financování opatření pro rozvoj nemotorové dopravy a zklidňování dopravy poskytuje databáze soutěže Cesty městy. Soutěž realizovaných dopravně zklidňujících řešení měst a obcí organizuje Nadace Partnerství již více než deset let a v databázi soutěže je tak již více než 330 řešení českých municipalit, z nichž cca 75 bylo oceněno jako příkladná řešení (viz www.cestymesty.cz). Dopravní projekty měst, obcí a svazků byly financovány z následujících zdrojů:

Programy a fondy Evropské unie, rozpočty krajů (opatření na komunikacích ve vlastnictví krajů), dotační a podpůrné programy Ministerstva dopravy, Ministerstva financí, Ministerstva pro místní rozvoj a Ministerstva zemědělství,

rozpočty měst, obcí a svazků, investice Ředitelství silnic a dálnic ČR, investiční akce soukromých investorů a příspěvky ze Státního fondu dopravní infrastruktury.

Stávající realizace

Cyklostezka Varhany - celkové náklady na stavbu byly ve výši 52 000 000 Kč.

Financování výstavby bylo rozděleno dle realizace do tří etap. Celá stavba byla financována za výrazného přispění Státního fondu dopravní infrastruktury.

Náklady na údržbu jsou odhadovány na 400. 000 Kč ročně. Údržba cyklostezky probíhá ve tříměsíčních intervalech.

Cyklomagistrála Ploučnice - **celkové náklady na stavbu úseku Osečná – Noviny pod Ralskem byly 57 496 220 Kč**, příspěvek z ROP EU pak činil 48 200 950 Kč. Na území Ústeckého kraje byly celkové plánované výdaje na stavbu úseku Starý Šachov – Děčín 117 000 000,- Kč.

Náklady, které jsou spojeny s údržbou a provozem cyklostezek jsou financovány z rozpočtu obcí. S tímto byly všechny obce srozuměny již při setkáních starostů, která vedla k rozhodování a jednání o budování cyklostezek. Údržbu cyklostezky Varhany zajišťuje v plné míře město Česká Lípa, která k těmto činnostem používá finanční prostředky ze svého rozpočtu. Vzhledem k tomu, že se stezky neudržují v zimním období, klesají náklady za zimní údržbu. Výhodnějších podmínek pro dodavatelskou údržbu stezek oproti tendrům na jednotlivé úseky či stezky lze dosáhnout koordinovanými výběrovými řízeními na dodavatele, kdy zadavatelem bude celý svazek dotčených obcí.

8.1.3 SWOT analýza oblasti

Tabulka 242: SWOT analýza

Současnost	<p>Silné stránky:</p> <ul style="list-style-type: none"> » Z hlediska životního prostředí, bio a geo diverzity a estetiky velmi atraktivní krajina a přírodní ráz aglomerace » Geologicky velmi atraktivní lokalita » Poměrně nízká míra poškození krajiny v důsledku těžeb, průmyslu apod. (výjimkou je oblast Ralska, kde se však sanace, dekontaminace a revitalizace území aktivně řeší) » Základní bohatá síť atraktivně vedených cyklotras » Vysoký podíl cyklotras v bezpečném režimu cyklostezek » Tradice vyhledávaného (cyklo)turistického regionu » Bezprostřední návaznost regionu na velmi atraktivní území (NP České Švýcarsko, Máchův kraj, Kokořínsko, Lužické hory) » Atraktivní oblasti cykloráj Podralsko, Máchův kraj » Cyklostezka Varhany jakožto prozatím poměrně ojedinělý projekt využití zrušené železnice v ČR » Region již komunikován jako „aktivní region“, resp. region pro aktivní » Vysoká úroveň i kvantita kulturního dědictví (lidová, sakrální a městská architektura apod.) 	<p>Slabé stránky:</p> <ul style="list-style-type: none"> » Náročnější výškové poměry komunikací, tras a cest pro nemotorovou dopravu » Zatím poměrně nízká plošná úroveň služeb pro cykloturistiku » Málo atraktivní centrum autobusové dopravy regionu (autobusové nádraží ČL) » Zatím zcela chybějící či nedostatečná koordinace rozvoje nemotorové dopravy » Nižší stupeň návaznosti klíčových cyklostezek (Varhany, Vlčí Důl) na další stezky/trasy/oblasti » Poměrně nízká úroveň interpretace místního dědictví » Nižší sociální úroveň obyvatelstva, » Nízká úroveň dopravní obslužnosti pro cyklisty (cyklobusy) » Nízká úroveň cyklokultury a podpory cyklistiky v jádrovém městě » Prozatím chybí plnohodnotná integrace cyklo dopravy do strategických a rozvojových dokumentů měst a obcí regionu » Horší cyklistická prostupnost jádrového města
Budoucnost	<p>Příležitosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> » Dobudování plnohodnotné sítě cyklokomunikací ve vazbě na dosažení všech atraktivních lokalit regionu a ve vazbě na napojení na sousední atraktivní regiony » Zlepšení podmínek pro rozvoj nemotorové dopravy zejména v municipalitách regionu » Vytvoření silné značky cyklisticky atraktivního, soudržného regionu » Rozvoj nemotorové dopravy ve vazbě na velkoplošná chráněná území (pokrývají zásadní většinu plochy aglomerace) » Zvýšení úrovně a četnosti služeb pro aktivní návštěvníky » Rozvoj zázemí veřejné dopravy regionu a jádrového města » Koordinace rozvoje nemotorové dopravy v celém území i v jednotlivých municipalitách » Kvalitní a soudržná interpretace místního dědictví v terénu i ve virtuální formě » Nové produkty (cyklistický i standardní geocaching, půjčovny kol, vozíků a koloběžek, cyklobusy apod.), » Zvýšení nabídky a efektivní marketing místních atrakcí 	<p>Hrozby:</p> <ul style="list-style-type: none"> » Nedostatek financí na realizaci příležitostí » Nedostatečná motivace obcí k MOS a tím její nízká úroveň » Nedostatečná identifikace místních obyvatel s potenciálem šetrného turistického ruchu » Výrazný rozvoj „konkurenčních“ cykloturistických oblastí » Nedostatek efektivních nástrojů a motivace pro integraci cyklo dopravy do plánů měst a obcí » Konzervovaný stav zázemí veřejné dopravy v jádrovém městě » Nekvalitní služby vyvolávající záporné reference jejich uživatelů » Rozvoj „malých“ neintegrováných projektů – roztržštění silné značky regionu

Cyklostezky na území SO ORP Česká Lípa jsou významným potenciálem pro rozvoj cestovního ruchu v této oblasti. Jsou lákadlem téměř pro všechny cílové skupiny a je nutné, aby stav

cyklostezek byl i nadále zachován takový, jakým je nyní, krátce po oficiálním uvedení do provozu. Při budování cyklostezek byly zohledněny rizikové faktory, které by vedly k poškození podloží a byly voleny takové materiály, které odolají nepříznivým vlivům počasí i osob. Stezky mají nadměstský význam, neboť spojují vzdálenější cíle extravilánu a svou návazností na celostátní dálkové trasy hrají významnou roli v oživení regionu.

Do budoucna je záměrem napojení stávajících menších tras na páteřní stezky a vytvoření jedné komplexní sítě cyklostezek na území ORP. Další aktivity ke splnění tohoto cíle vyvíjí Svazek obcí Peklo, který zadal ke zpracování vytvoření generelu cyklotras a vytvoření jedné další páteřní cyklostezky, která by spojovala aglomeraci Česká Lípa se západní částí regionu a dále by pokračovala směrem do Ústeckého kraje. Z hlediska vazeb na sousední regiony je nejdůležitější zajištění vazby na území regionů Kokořínsko, Máchův kraj, NP České Švýcarsko a okolí Úštěku.

Turistická oblast disponuje stovkami kilometrů značených zpevněných i nezpevněných cyklotras. Je tak důležitým místem pro rozvoj cestovního ruchu. Přítomnost Máchova jezera není již takovým lákadlem, jak tomu bývalo v minulých dobách. V současné době roste poptávka po aktivním trávení volného času a oblast Máchova jezera není do současné doby protknuta žádnou páteřní cyklostezkou, která by využívala stávajícího potenciálu cyklotras a byla by jistě důležitým bodem pro rozvoj bezmotorové dopravy na území ORP Česká Lípa. Do budoucna lze uvažovat o projektových záměrech, které by tento stav změnilly a na základě jednání obcí či DSO by mohla vzniknout další významná cyklostezka přispívající k rozvoji dopravního koridoru na Českolipsku.

I když není zcela jasné, jak bude v následujících letech probíhat financování aktivit z Programů Evropské unie, již víme, že na úpravy a budování sítě cyklostezek bude potřebné, aby obce získávaly finance z těchto zdrojů.

Přestože se ve strategických plánech obcí objevuje cestovní ruch jako jedna z priorit rozvoje, ve skutečnosti jsou tyto aktivity přesouvány až na další pozice v žebříčku obecních a občanských potřeb. Z minulosti je však zřejmé, že obce dokáží při velkých společných investičních akcích spolupracovat a nebude problém opět zajistit vícezdrojové financování. Dobrým příkladem bylo budování již zmiňovaných, a pro region důležitých, dvou cyklostezek – Cyklostezky Varhany a Zelené cyklomagistrály Ploučnice.

Dalším záměrem k rozšíření sítě cyklostezek je jejich návaznost na mezinárodní cyklotrasy do sousedního Saska, Polska i návaznost na projekt Hřebenovka.

Jako problém jsou vnímány konfliktní místa, jakými jsou křižovatky cyklotras s intenzivně využívanými komunikacemi, dále úzká nepřehledná místa na místních komunikacích nebo komunikacích III. třídy se silnou motorovou dopravou. Tyto závady (bodové závady) je nutno řešit průběžně technickými nebo organizačními opatřeními, případně jejich kombinací.

Značné rezervy jsou také zatím v úrovni služeb pro cykloturisty. Tato cílová skupina má specifické požadavky, na které je vhodné být připraven.

8.1.4 Souhrn výsledků analýz (analytické části)

Doprava je velmi komplexním tématem, které zásadním způsobem ovlivňuje stav lidské společnosti, krajiny, životního prostředí, mezinárodních vztahů a celou řadu dalších oblastí. Doprava je také jakýmsi mazadlem společnosti. I dopravní infrastruktura, skládající se ze systému chodníků, uliček, silnic, dálnic a železničních či integrovaných koridorů je podobná vodní síti v krajině se všemi jejími stružkami, potůčky, potoky, řekami i veletoky. V pojetí meziobecní spolupráce lze na nemotorovou dopravu nahlížet dvojí optikou: jednak jako na způsob uspokojení potřeb dopravní obsluhy a jednak jako na prostředek k rozvoji šetrného cestovního ruchu se všemi jeho přínosy. Zaměříme-li se jen na lidskou společnost, pak můžeme s rozvojem konceptu nemotorové dopravy pozitivním směrem ovlivňovat naše chování, myšlení, zdraví, způsob trávení volného času a další aspekty lidského života. Nemotorová doprava je tak jedním ze základních kamenů udržitelného rozvoje na planetě Zemi. V rámci jejího rozvoje máme, stejně jako téměř všechny vyspělé země na světě, možnost ovlivnit podobu této sítě a to jak v urbanizovaných oblastech, tak i v extravilánu. Můžeme tak poměrně zásadně zvýšit kvalitu života ve městech a obcích a zvýšit tak jejich atraktivitu, estetickou hodnotu a zároveň minimalizovat negativní dopady v našich sídlech i ve volné krajině.

Nástin možných variantních návrhů 1: Výstavba a údržba nových či stávajících cyklostezek

Popis stávající situace.

Cyklostezky na území SO ORP Česká Lípa jsou významným potenciálem pro rozvoj cestovního ruchu v této oblasti, jsou lákadlem téměř pro všechny cílové skupiny a je nutné, aby stav cyklostezek byl i nadále takový, jako je nyní, krátce po oficiálním uvedení do provozu. Turistická oblast v ORP Česká Lípa disponuje stovkami kilometrů značených zpevněných i nezpevněných cyklotras. Je tak důležitým místem pro rozvoj cestovního ruchu. Je ale potřeba tento stav nadále rozvíjet podle stávajících rozvojových dokumentů, je zapotřebí propojení některých tras a zároveň je nezanedbatelnou součástí i jejich údržba.

Tabulka 243: Plusy a mínusy dané varianty

PLUSY	MÍNUSY
Větší možnost získání financí	Obtížnost dotací- legislativy
Zlepšení rozvoje cest, cest.ruchu, zatraktivnění	Větší frekvence návštěvníků- ochrana přírody
Zvýšení počtu pracovních míst	Nezájem živnostníků- servis

Finanční dopady

Po získání některých dotací je problém s finanční spoluúčastí.

U některých dotačních titulů je výše finanční spoluúčasti až 10%, což je u většiny samostatných obcí výše nereálná. Proto je zde na místě spolupráce mezi obcemi a sice tak, aby se zapojila větší města a pomohli tak s některými dotačními tituly. Zároveň se jedná i o následnou údržbu tras.

Příklad dobré praxe

Příkladem může být Dobrovolný svazek obcí Varhany, kde se jádro tvořící město Česká Lípa velmi významně podílelo na výstavbě cyklostezky a později i na údržbě, viz. <http://www.cyklostezkavarhany.cz/web/?page=uvod> .

Nástin možných variantních návrhů 2: Vytvořit zázemí na startu a cíli- odpočinková místa, bezbariérovost.

Popis stávající situace a návrh řešení

Prvním krokem je odstranění bariér na cestách, které vykazují vysoká rizika dopravních nehod cyklistů, např. bezpečnostní oddělení příjezdů k frekventovaným silnicím, kde je riziko srážky cyklisty s automobilem. Dále odstranění bariér na cestách, jež znemožňují či ztěžují pohyb na cyklostezce osobám se sníženou schopností pohybu, např. rodiče s kočárky, vozíčkáři na manuálních či elektrických vozíčkách. Pro města a obce je důležité, aby společně vytvářeli zázemí pro cyklisty. Nadále přetrvává nedostatek parkovacích stojanů, laviček na trasách a odpočinkových míst.

Tabulka 244: Plusy a mínusy dané varianty

PLUSY	MÍNUSY
Zvýšení atraktivity cyklostezky pro turisty (nejen cyklo)	Finanční náročnost
Zvýšení bezpečnosti	Špatná údržba- vandalismus

Finanční dopady

Vzhledem k nízkým rozpočtům měst jsou tyto projekty finančně náročné.

Příklad dobré praxe

Zde opět uvádíme jako příklad Dobrovolný svazek obcí Varhany, dále dvě páteřní stezky Greenway Jizera - <http://www.greenway-jizera.cz/>.

8.2 Návrhová část pro oblast Nemotorové dopravy

8.2.1 Struktura návrhové části

Návrhová část je součástí Souhrnného dokumentu, který byl zpracován v rámci projektu "Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností". Byla zpracována realizačním týmem ve spolupráci se zástupci obcí SO ORP s podporou motivujících starostů.

V předchozích krocích byla zpracována analytická část pro téma „Nemotorovou dopravu“, na jejímž základě byly připraveny Nástinu opatření. Návrhová část staví na všech dosud realizovaných aktivitách. Cílem návrhové části je reagovat na konkrétní potřeby území zjištěné analýzami a zároveň sloužit jako nástroj pro zefektivnění procesů v území. Pro rozvoj meziobecní spolupráce je nutné nastavit společnou vizi, dále rozpracovanou do úrovně cílů v nedefinovaných problémových oblastech v oblasti Nemotorové dopravy.

Provedená analýza je stěžejním, nikoli však jediným vstupem pro definování návrhové části. Formulace vize byla navržena realizačním týmem jako podklad pro další diskusi zástupců dotčených obcí. Metodou brainstormingu a následnou diskusí o jednotlivých variantách byla zformulována vize meziobecní spolupráce ve správním obvodu ORP. Vize je formulována jako žádoucí budoucí stav meziobecní spolupráce. Je souhrnná pro spolupráci obcí v ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro téma Nemotorové dopravy.

Na základě analytické části (zejména SWOT analýzy) a následně zpracovaných Nástinů opatření a s ohledem na definovanou vizi byly realizačním týmem navrženy problémové okruhy, které byly podrobeny ověření ve fokusních skupinách. Fokusní skupiny byly složeny ze zástupitelů některých obcí a měst z území ORP Česká Lípa. Jejich odborné názory byly klíčové pro upřesnění výstupů, které vzešly z analýzy dat, a obohatily tak pohled na téma Nemotorová doprava.

Stěžejním bodem návrhové části je definování cílů ve vymezených problémových tématech. Cíle byly podrobně popsány a byla navržena opatření k realizaci cílů. Pro sledování úrovně naplňování definovaných cílů byla nastavena sada indikátorů umožňující periodicky monitorovat pokrok při plnění cílů a případně přijímat opatření ke zlepšení žádoucího výsledku.

Návrhová část Souhrnného dokumentu je strukturována standardně dle principů strategického řízení.

Základní „střechem“ návrhové části je vize. Jejím formulováním je deklarováno, že území ORP bude usilovat o její naplnění. Následně se vize rozpadá do problémových okruhů, které budou naplňovány prostřednictvím sady několika málo cílů.

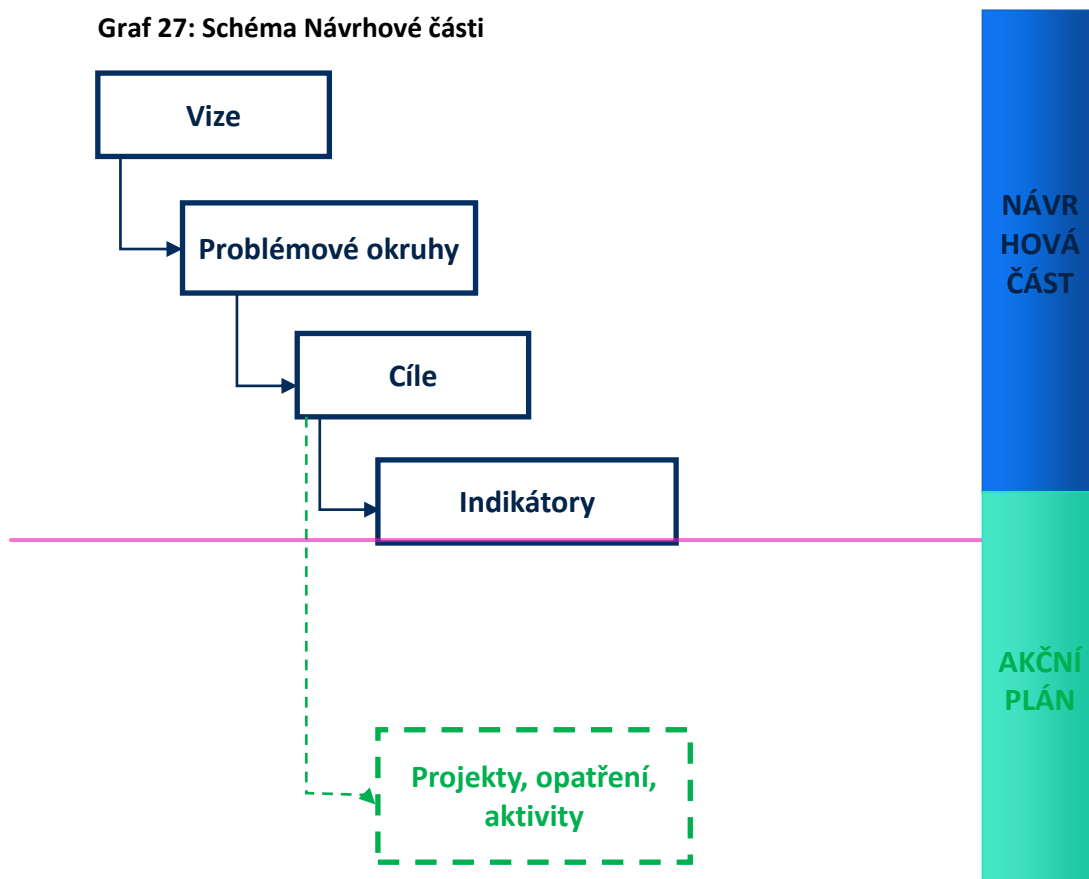
Jednotná vize poskytuje celkový rámec všem subjektům zapojeným do činnosti vymezeného území. Měla by udržet společné směřování všech zapojených subjektů od nejvyšších úrovní hierarchie až po nejnižší úroveň. Umožní lépe přenášet pravomoci na výkonné pracovníky a zároveň zajistit jednotnou filosofii, pro kterou jsou dílčí činnosti vykonávány. Bez vize by chyběl jasně vyjádřený směr, kterým se chceme vydat. Vize je formulována jako budoucí stav, kterého chceme realizací strategického řízení dosáhnout. Jedná se o společnou představu, jak by měly obce v území v budoucnu spolupracovat. Respektuje přání a potřeby místních občanů.

V podmínkách projektu je vize souhrnná pro spolupráci obcí v ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro cestovní ruch. Vzhledem k zaměření projektu směřuje ke všem povinným tématům a ke zvolenému volitelnému tématu. Staví na silných stránkách identifikovaných ve SWOT analýze.

Vedle určení budoucího směřování vývoje může vize také sloužit jako marketingový nástroj území. Je doplněna o slogan, který bude využíván pro propagaci území jako celku dovnitř (občanům, politikům, školám, podnikatelům) a navenek (turistům, potenciálním investorům, složkám veřejné správy).

První verze struktury problémových okruhů byla vytvořena realizačním týmem na základě provedených analytických kroků a zpracovaných Nástinů opatření. Návrh problémových okruhů byl ověřen ve fokusních skupinách. Následně byly vytvořeny popisy cílů. Byli určeni garanti (správci) jednotlivých cílů, kteří zpracovali návrhy popisů, které byly podrobeny vnitřnímu připomínkovému řízení. Realizační tým jednotlivé cíle vzájemně porovnal, sjednotil jejich strukturu a úroveň detailnosti. Byl kladen důraz na vzájemnou provázanost cílů a jejich doplňkovost. Součástí tohoto procesu bylo také nastavení indikátorů, jimiž bude plnění cílů sledováno a hodnoceno.

Grafické znázornění vztahů mezi vizí, problémovými oblastmi, cíli a indikátory je zobrazeno v následujícím obrázku.

8.2.2 Vize a problémové oblasti (okruhy)

Struktura problémových oblastí a cílů v cestovním ruchu je uvedena v níže uvedeném schématu.

Atraktivní Českolipsko – pro všechny chvíle života

Obce ORP Česká Lípa budou dbát na zajištění dostatečné kapacity škol a školských zařízení, o jejich dobrý technický stav a kvalitu pedagogických pracovníků. sociální oblasti budou spolupracovat při tvorbě komunitních plánů, vytváření kapacity vhodného bydlení pro seniory a zabezpečení finančních prostředků na jeho provoz. Obce budou společně napomáhat vzniku dostupného bydlení a řešení otázky bezdomovectví. V odpadovém hospodářství zajistí efektivní a ekonomický chod svozu a nakládání s komunálními odpady a vytvoří podmínky pro plnění legislativních požadavků a zlepšení úrovně životního prostředí v území ORP Česká Lípa. V cestovním ruchu budou obce spolupracovat při vydávání propagačních materiálů a tvorbě turistických balíčků pro návštěvníky. Budou posilovat péči o vybudovaná zařízení pro turisty a budovat nová. Obce se budou podílet na vytvoření silného destinačního managementu. V oblasti protipovodňových opatření budou obce rozšiřovat výstražný systém. Společným jednáním budou iniciovat používání moderních svolávacích prostředků a společně budou i prosazovat své cíle při jednáních s orgány státní správy. **V aglomeraci Česká Lípa budou zavádět nové trasy pro „cyklobusy“, budovat společně zázemí pro turisty na význačných místech, Obce budou společně usilovat o využití bývalého vojenského letiště Hradčany ke sportovně turistickým aktivitám.**

Tabulka 245: Vize meziobecní spolupráce

Vize meziobecní spolupráce					
Nemotorová doprava v aglomeraci Česká Lípa	Problémová oblast 1 Bezpečnost na stávajících trasách		Problémová oblast 2 Nedostatečné propojení stávajících cyklostezek v regionu	Problémová oblast 3 Nedostatečná kvalita poskytovaných služeb	
	Cíl 1.1 Odstranění kriticky nebezpečných střetů cyklo vs. IAD	Cíl 1.2 Zajištění odstranění bariér pro osoby se sníženou schopností pohybu	Cíl 2.1 Vytvoření plánu systému propojení cyklostezek s ohledem na funkčnost, bezpečnost a pohodlnost, rozvoj cyklostezek a cyklotras	Cíl 3.1 Propojit stávající i plánované cyklotrasy a cyklostezky ve funkční celek, Audit stávající cykloinfrastruktury	Cíl 3.2 Zvýšení počtu služeb s certifikací: „Cyklisté vítání“

Problémový okruh 1: Bezpečnost na stávajících trasách

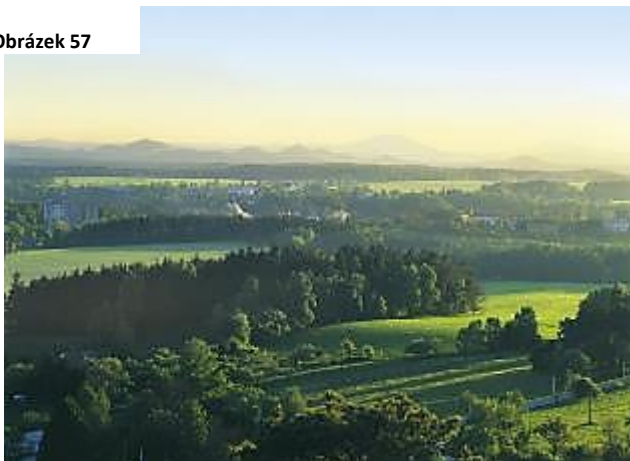
Tuto problematiku můžeme rozdělit do dvou skupin. První opatření je odstranění bariér na trasách v rámci statistik dopravních nehod (střety cyklistů s automobilem). Jedná se hlavně o přejezdy přes frekventované silnice. Chybí zde bezpečné propojení mezi jednou a druhou trasou a to v celém území aglomerace. Stávající stav sice je přehledný ale ne dostatečně bezpečný pro cyklistickou dopravu. Cílem by mělo být při frekventované silnici vybudovat přejezdy, nadjezdy nebo podjezdy. Pokud to neumožňuje stávající stav vzhledem k území, pak je třeba vytvořit velmi zvýrazněné dopravní značení.

Druhým opatřením je zajištění a odstranění bariér na cestách, jež znemožňují a ztěžují pohyb na trase osobám se sníženou schopností pohybu, např. pro rodiče s kočárky, vozíčkáře s manuálním či elektrickým pohonem, seniory. Mohou se zde také vyskytovat velké výškové rozdíly, nevyhovující povrchy, přírodní překážky (zeleň). Chybí pravidelnější údržba tras.

<http://www.liberecky-kraj.cz/redakce/index.php?xuser=&lanG=cs&dr=4182>

<http://www.liberecky-kraj.cz/redakce/index.php?xuser=&lanG=cs&dr=6079>

Obrázek 57

Obrázek 58

Problémový okruh 2: Nedostatečné propojení stávajících cyklostezek v regionu

Dalším pokračováním v rozvoji nemotorové dopravy na území ORP Česká Lípa je zpracování generelu cyklodopravy a to nejen na úrovni Libereckého kraje nebo státu, ale především na úrovni vybraných svazku obcí. Nové trasy by měly navazovat na stávající a současně by měly vést v místech, kde se na sebe snadno napojují. V rámci MOS by měla být vymezena přesná místa na údržbu stávajících tras, pokud spadají do území obce, případně by měla být využita možnost úřadů práce prostřednictvím veřejných služeb (VPP).

Problémový okru 3: Nedostatečné kvalita poskytovaných služeb

Při záměru rozvíjet cyklotrasy a cyklostezky je potřeba věnovat pozornost řešení parkovacích a odpočinkových míst. Na mnoha místech chybí odpočinková místa, parkovací stojany – zařízení. Trasy jsou výborně značeny, ale chybí na startu a v cíli parkovací zařízení nebo stojany. Účastníci těchto tras mnohdy do startu přijíždějí veřejnou dopravou, nebo vlastními vozidly a nemají možnost uschovat jízdní kola, kočárky apod. Stálým tématem je nedostatek odpočinkových míst v průběhu celé trasy. Myšleny jsou tím lavičky, vyhlídky, volná plocha na odpočinek atd. Kvalitní a snadno dostupná odpočinková infrastruktura spolu s doplňkovými službami je ale důležitá nejen pro rozvoj cestovního ruchu a zkvalitnění služeb pro uživatele, ale má velký význam pro rozvoj podnikatelských aktivit navázaných na problematiku cyklostezek.

Je potřeba vyvolat diskusi mezi jednotlivými obcemi v ORP Česká Lípa v rámci MOS a navrhnout řešení – projektový záměr k tomuto opatření. V souvislosti s tímto problémem mohou přestat být některá území navštěvována a pro turisty být zajímavá.

<http://www.mucl.cz/cz/urad-a-samosprava/aktualne-z-odboru/odbor-rozvoje-majetku-a-investic/verejne-prospesne-prace-vpp/>

Obrázek 60

Obrázek 59

Graf 28: Schéma problémových okruhů

Problémový okruh 1
Bezpečnost na stávajících trasách

Nehodovost na stezkách

Omezené možnosti pro osoby se sníženou schopností pohybu

**Nebezpečné propojení tras,
Problematická komunikace**

Plánování
propojení
jednotlivých tras

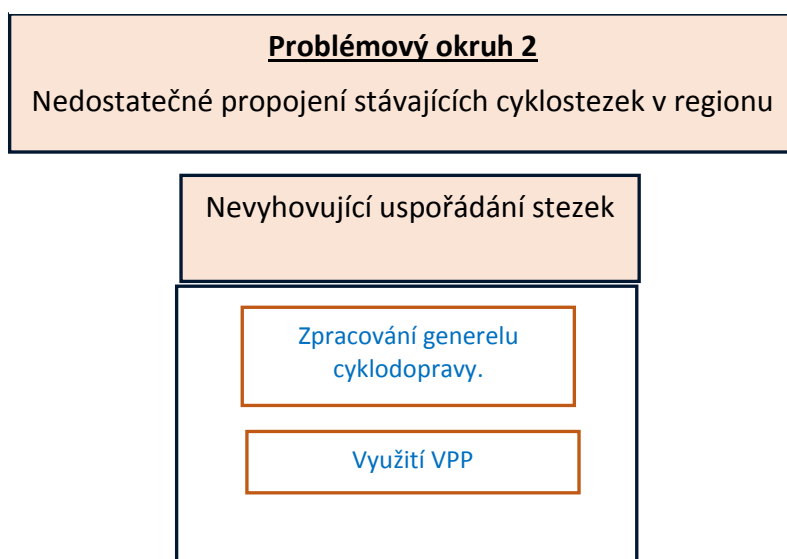
Efektivní
využívání zdrojů

**Nevyhovující stav stezek, špatná údržba
Problematická komunikace**

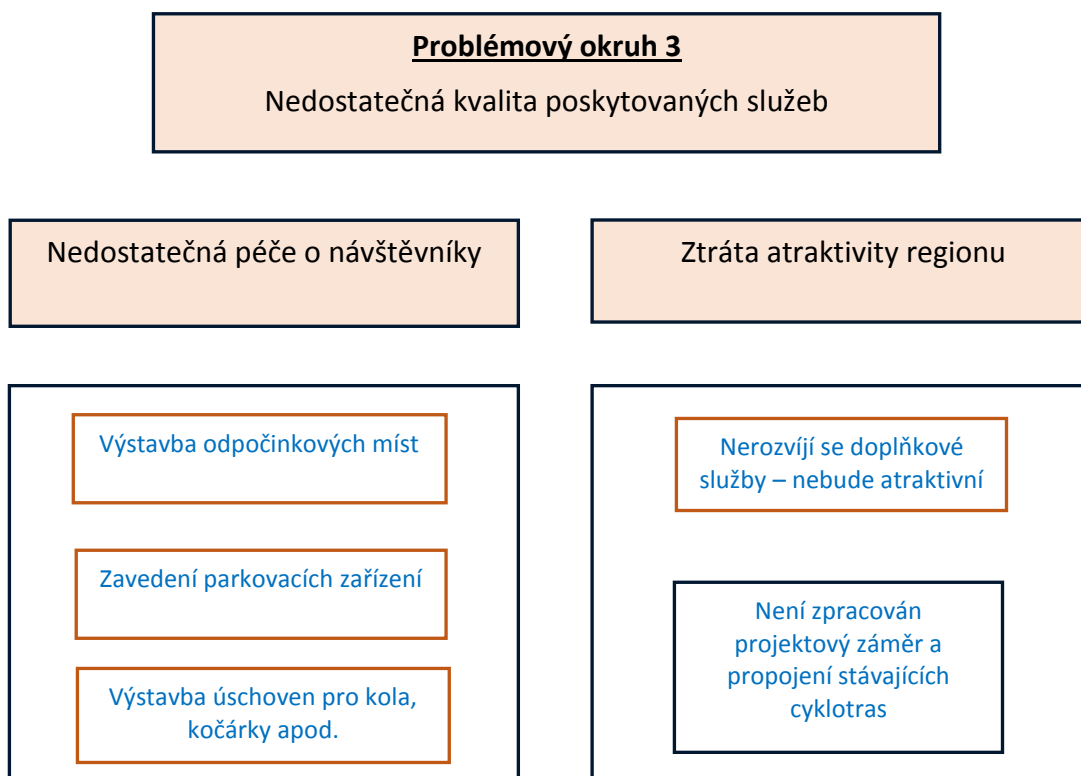
Renovace
problémových
částí stezek

Efektivní
využívání zdrojů

Graf 29: Schéma problémových okruhů

Graf 30: Schéma problémových okruhů

8.2.3 Popis cílů v jednotlivých oblastech

Tabulka 246: Problémový okruh 1.1

IAD- Individuální automobilová doprava.

Problémový okruh 1	Bezpečnost na stávajících trasách
Cíl 1.1	Odstranění kriticky nebezpečných střetů cyklo vs. IAD
Popis cíle	Na území ORP je odstranění bariér na trasách v rámci statistik dopravních nehod (střety cyklistů s automobilem). Jedná se hlavně o přejezdy přes frekventované silnice. Chybí zde bezpečné propojení mezi jednou a druhou trasou a to v celém území aglomerace. Cílem, by mělo být při frekventované silnici vybudovat přejezdy, nadjezdy nebo podjezdy. Jelikož jsou tyto prvky poměrně finančně náročné, vymezit je pouze na místech s extrémně velkým provozem. Pokud to neumožňuje stávající stav vzhledem k území, pak je třeba vytvořit velmi zvýrazněné dopravní značení, např. omezená rychlost, zóny 30 apod. Cílem je, zajištění a odstranění bariér na cestách, jež znemožňují a ztěžují pohyb na trase osobám se sníženou schopností pohybu, maminky (tatínkové) s kočárky, cyklisté děti, senioři. Tzn., že směřujeme k tomu, aby se dopravní prostředí proměnila na pobytově/pohyblivě přívětivá.
Hlavní opatření	<p>A. 1 Právní analýza</p> <ul style="list-style-type: none"> • zpracování právního rozboru • zpracování možností řešení v souladu s platnou legislativou • vyjádření dopravního experta • zpracování návrhu společné smlouvy • nastavení harmonogramu plnění <p>A. 2 Ekonomická analýza</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozbor ekonomický u jednotlivých tras • zpracování variant řešení nákladů <p>B. 1 Nastavení parametrů nebezpečných střetů</p> <ul style="list-style-type: none"> • stanovení potřebné infrastruktury-značení pro požadované trasy. <p>C. 1 Výběr ekonomicky a efektivní</p> <ul style="list-style-type: none"> • porovnání podmínek dopravního řešení • příprava a realizace společného výběrového řízení
Název indikátorů k hodnocení cíle	<ul style="list-style-type: none"> • Počet nově vybudovaných přejezdů/podjezdů • Počet nově vybudovaných odstavných parkovišť • Počet zapojených obcí
Správce cíle	Martin Ezr – úředním na ORMI Česká Lípa

Tabulka 247: Problémový okruh 1.2

Problémový okruh 1	Bezpečnost na stávajících trasách
Cíl 1.2	Zajištění odstranění bariér pro osoby se sníženou schopností pohybu
Popis cíle	Cílem je odstranění bariér na cestách, jež znemožňují a ztěžují pohyb na trase osobám se sníženou schopností pohybu, např. pro rodiče s kočárky, vozíčkáře s manuálním či elektrickým pohonem, seniory. Dále odstranění vyskytujících se velkých výškových rozdílů, nevyhovujících povrchů a také ostatních přírodních překážek (zeleň).
Hlavní opatření	<p>Právní analýza</p> <ul style="list-style-type: none"> • zpracování právního rozboru • zpracování možností řešení v souladu s platnou legislativou • vyjádření dopravního experta • zpracování návrhu společné smlouvy • nastavení harmonogramu plnění <p>Ekonomická analýza</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozbor ekonomický u jednotlivých tras • zpracování variant řešení nákladů <p>Nastavení parametrů nebezpečných střetů</p> <ul style="list-style-type: none"> • stanovení potřebné infrastruktury-značení pro požadované trasy. <p>Výběr ekonomicky a efektivní</p> <ul style="list-style-type: none"> • porovnání podmínek dopravního řešení • příprava a realizace společného výběrového řízení
Název indikátorů k hodnocení cíle	<ul style="list-style-type: none"> • Počet upravených úseků • Počet zapojených obcí
Správce cíle	Martin Ezer – úředním na ORMI Česká Lípa

Tabulka 248: Problémový okruh 2.1

Problémový okruh 2	Nedostatečné propojení stávajících cyklostezek v regionu
Cíl 2.1	Vytvoření plánu systému propojení cyklostezek s ohledem na funkčnost, bezpečnost a pohodlnost Rozvoj cyklostezek a cyklotras
Popis cíle	<p>V současné době je výstavba infrastruktury pro cyklisty velmi málo koordinována a plánována. Na území ORP neexistuje dlouhodobý plán, jehož cílem by bylo definovat potřeby cyklistů pro veškeré připravované záměry v rozvoji města, ať už se jedná o výstavbu samostatných cyklostezek, nebo začlenění infrastruktury pro cyklisty do již existující sítě komunikací při jejich rekonstrukci. Při rozhodování tras např. krajských nebo státních by mohly více spolupracovat obce, neboť mnohdy zástupci obcí nejsou ani seznámeni s trasováním nebo plánováním nové cyklotrasy.</p> <p>Základním cílem generelu cyklistické dopravy je vymezení podmínek pro optimální fungování cyklistické dopravy ve městě a určuje potřebu investic pro podporu jízdy na kole. Hlavním cílem auditu generelu je nabídnout cyklistům ve městě infrastrukturu, která zvýší uživatelské standardy pro jízdu na kole a povede k dalšímu růstu užívání jízdního kola v rámci přepravy po městě a mimo něj. To ve svém důsledku povede k větší propustnosti města pro všechny druhy dopravy. Nový přístup ve zpracování generelu cyklistické dopravy bere ohled na všechny požadavky sítě cest. Každé místo má svá specifika a hlavní je hledání kompromisu mezi sdílením vozovky cyklistům, nebo separátní cestou mimo komunikaci. Každý návrh však potřebuje pro úspěšnou realizaci plán navazujících etap.</p>
Hlavní opatření	<p>Právní analýza</p> <ul style="list-style-type: none"> • zpracování právního rozboru u jednotlivých a stávajících • zpracování možností řešení, v souladu s platnou legislativou – návrh

	<p>dopravního experta</p> <ul style="list-style-type: none"> • zpracování návrhu společné smlouvy • nastavení harmonogramu <p>Ekonomická analýza</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozbor ekonomické náročnosti jednotlivých+ stávajících návrhů • zpracování variant řešení <p>Nastavení parametrů</p> <ul style="list-style-type: none"> • stanovení potřebné infrastruktury pro požadované území. • stanovení frekvence-průjezdnost. (sčítání návštěvníků) <p>Výběr ekonomicky efektivní</p> <ul style="list-style-type: none"> • porovnání podmínek • příprava a realizace společného výběrového řízení
Název indikátorů k hodnocení cíle	<ul style="list-style-type: none"> • Existence uceleného generelu propojení cyklotras v regionu • Počet zapojených obcí • Počet vybudovaných km nových stezek za rok
Správce cíle	Martin Ezer – úředním na ORMI Česká Lípa

Tabulka 249: Problémový okruh 3.1

Problémový okruh 3	Nedostatečná kvalita poskytovaných služeb
Cíl 3.1	Propojit stávající i plánované cyklotrasy a cyklostezky ve funkční celek. Audit stávající cykloinfrastruktury
Popis cíle	<p>Na území ORP Na mnoha místech chybí odpočinková místa, parkovací stojany – zařízení. Účastníci těchto tras mnohdy do startu přijíždějí veřejnou dopravou, nebo vlastními vozidly a nemají možnost uschovat jízdní kola, kočárky apod. Myšleny jsou tím lavičky, vyhlídky, mobiliář parkování úschovny na nádraží +u veřejných služeb, rozvoj ubytovacích a stravovacích služeb pro cyklo, volná plocha na odpočinek atd. Kvalitní a snadno dostupná odpočinková infrastruktura a navrhnout řešení – projektový záměr k tomuto opatření. Jde primárně o funkční zázemí, nikoli o odpočinkovou infrastrukturu. Větší význam je u mobiliáře v uzlových bodech.</p> <p>Instalace zázemí pro cyklo dopravu na klíčových bodech (nákupní střediska, služby, nádraží - bus + vlak, tvorba funkčního zázemí pro cyklo dopravu, řešení parkovacích a odpočinkových míst.</p>
Hlavní opatření	<p>Právní analýza</p> <ul style="list-style-type: none"> • zpracování právního rozboru • zpracování možností řešení v souladu s platnou legislativou • zpracování návrhu dopravního experta. <p>Ekonomická analýza</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozbor ekonomický • zpracování variant řešení nákladů a potřeb <p>Nastavení parametrů s</p> <ul style="list-style-type: none"> • stanovení potřebné infrastruktury • stanovení jednotlivých lokalit • souběžnost s krajskou koncepcí. <p>Výběr ekonomicky efektivního zpracovatele</p> <ul style="list-style-type: none"> • porovnání podmínek • příprava a realizace společného výběrového řízení
Název indikátorů k hodnocení cíle	<ul style="list-style-type: none"> • celkové náklady v Kč • počet tras v území se zpracovaným auditem
Správce cíle	Martin Ezer – úředním na ORMI Česká Lípa

Tabulka 250: Problémový okruh 3.2

Problémový okruh 3	Nedostatečná kvalita poskytovaných služeb
Cíl 3.2	Zvýšení počtu služeb s certifikací: „Cyklisté vítání“
Popis cíle	<p>Všeobecným cílem projektu je zlepšování kvality služeb cestovního ruchu pro skupinu cyklistů a cykloturistů zavedením národní certifikace těchto služeb pod názvem „Cyklisté vítání“. Jde o koncepční marketingový koncept, který má být zaměřen na dlouhodobé zvyšování úrovně turistických služeb v ORP.</p> <p>Zvýšení podílu šetrných forem turistiky a zlepšování podmínek pro nové moderní produkty cestovního ruchu a budování partnerství veřejného a soukromého sektoru.</p> <p>Specifické cíle projektu směřují k zavedení certifikace Cyklisté vítání, tj. systému hodnocení a označování služeb přátelských cyklistům do praxe na území ORP. Certifikace je nabízena nejen soukromým subjektům ale také památkám galeriím, městským informačním center. Právě proto by mohla získat v rámci MOS v území ORP Česká Lípa některá informační centra zmíněný certifikát. Cyklisté vítání, je národní standard kvality služeb cestovního ruchu pro cyklisty a cykloturisty</p>
Hlavní opatření	<p>Právní a odborná analýza</p> <ul style="list-style-type: none"> • zpracování potřeb v ORP • zpracování možností řešení • zpracování návrhu experta na certifikaci <p>Ekonomická analýza</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozbor ekonomický • zpracování variant řešení nákladů a potřeb • rozbor příspěvků obcí <p>Nastavení parametrů s</p> <ul style="list-style-type: none"> • stanovení potřebné certifikace • stanovení jednotlivých míst, památek. MIC. • souběžnost s krajskou koncepcí. <p>Výběr ekonomicky efektivního zpracovatele</p> <ul style="list-style-type: none"> • porovnání podmínek • příprava a realizace společného výběrového řízení pro certifikace
Název indikátorů k hodnocení cíle	<ul style="list-style-type: none"> • Zpracování koncepčního marketingu pro cestovní ruch • Počet subjektů zapojených do sítě „cyklisté vítání“
Správce cíle	Martin Ezr – úředním na ORMI Česká Lípa

8.2.4 Indikátory

Tabulka 251: Indikátor 1.1

Cíl	Vytvoření analýzy kritických míst na cyklostezkách v rámci ORP		
Číslo indikátoru	1.1		
Název indikátoru	Počet zapojených obcí v ORP		
Měrná jednotka	Počet v %		
Správce měřítka	Martin Ezr – úředním na ORMI Česká Lípa		
Roky	2013	2017	2020
Plán		50%	100%
Skutečnost			
Popis měřítka:	Procentuální vyjádření počtu členských obcí DSO v ORP zapojených do meziobecní spolupráce v podobě společného financování. Zvyšování indikátoru představuje zapojení více obcí do systému, případně společného financování.		
Metodika a výpočet:	Počtem zapojených obcí do společného systému k/ke celkovému počtu členských obcí DSO		
Zdroj čerpání dat:	Zpráva o činnosti DSO v zápisu a výroční zpráva DSO, která se vydává každý rok.		

Tabulka 252: Indikátor 1.2

Cíl	Zajištění odstranění bariér pro osoby se sníženou schopností pohybu.		
Číslo indikátoru	1.2		
Název indikátoru	Počet odstraněných bariér na konkrétních trasách v území ORP		
Měrná jednotka	%		
Správce měřítka	Martin Ezr – úředním na ORMI Česká Lípa		
Roky	2013	2017	2020
Plán		50%	100%
Skutečnost			
Popis měřítka:	Cílem je vytvořit analýzu a možnosti, zajištění a odstranění bariér na trasách, jež znemožňují a ztěžují pohyb na trase osobám se sníženou schopností pohybu. Je třeba provést odbornou analýzu možností této meziobecní spolupráce a zjistit možnost spolufinancování.		
Metodika a výpočet:	Indikátor bude měřitelný podle počtu nebezpečných míst		
Zdroj čerpání dat:	Zpráva o činnosti DSO zápis+ usnesení. Výroční zpráva DSO.		

Tabulka 253: Indikátor 2.1

Cíl	Vytvoření plánu systému propojení cyklostezek s ohledem na funkčnost, bezpečnost a pohodlnost		
Číslo indikátoru	2.1		
Název indikátoru	Počet nově dobudovaných km stezek, počet napojených stezek		
Měrná jednotka	km		
Správce měřítka	Martin Ezr – úředním na ORMI Česká Lípa		
Roky	2013	2017	2020
Plán		Ano	ano
Skutečnost	NE		
Popis měřítka:	Na území ORP je nutné, provést plán úseků které budou napojeny a připraveno možnosti financování.		
Metodika a výpočet:	Počet km, které budou napojeny		
Zdroj čerpání dat:	Zpráva a usnesení DSO, odkaz na vytvořený plán.		

Tabulka 254: Indikátor 2.2

Cíl	Propojení stávajících a plánovaných cyklotras , cyklostezek ve funkční celek.		
Číslo indikátoru	2.2		
Název indikátoru	Procentní vyjádření zapojených obcí v plánovaném propojení cyklotras v ORP		
Měrná jednotka	%		
Správce měřítka	Martin Ezr – úředním na ORMI Česká Lípa		
Roky	2013	2017	2020
Plán		50	100
Skutečnost			
Popis měřítka:	Procentuální vyjádření počtu členských obcí DSO v ORP zapojených do meziobecní spolupráce v podobě společného financování. Zvyšování indikátoru představuje zapojení více obcí do systému. Ideální stav představuje dosažení 100%, tedy zapojení všech členských obcí DSO v ORP do společného systému		
Metodika a výpočet:	Procentuální zapojení obcí v ORP		
Zdroj čerpání dat:	Zpráva o činnosti DSO- usnesení, výroční zpráva. www.stranky mikroregionů.		

Tabulka 255: Indikátor 3.1

Cíl	Zvýšení počtu služeb s certifikací: „Cyklisté vítáni		
Číslo indikátoru	3.1		
Název indikátoru	Počet nově přidělených známek „cyklisté vítáni“ v oblasti cykloturistiky		
Měrná jednotka	počet		
Správce měřítka	Martin Ezr – úředním na ORMI Česká Lípa		
Roky	2013	2017	2020
Plán		5	20
Skutečnost			
Popis měřítka:	Na území ORP je nutné Specifické cíle projektu směřují k zavedení certifikace Cyklisté vítáni. Jde o získání certifikátu Specifické cíle projektu, směřují k zavedení certifikace Cyklisté vítáni. Certifikace je nabízena nejen soukromým subjektů ale také památkám galeriím, městským informačních center. Právě proto by mohla získat v rámci MOS v území ORP Česká Lípa některá informační centra.		
Metodika a výpočet:	Počet nově získaných známek		
Zdroj čerpání dat:	Zpráva o činnosti DSO. V ORP www. cyklistevitani.eu		

Tabulka 256: Indikátor 3.2

Cíl	Zvýšení počtu služeb s certifikací: „Cyklisté vítáni		
Číslo indikátoru	3.2		
Název indikátoru	Počet zapojených obcí v DSO (ORP) které mají MIC.		
Měrná jednotka	Procentní zapojení ze 41 obcí v ORP Česká Lípa		
Správce měřítka	Martin Ezr – úředním na ORMI Česká Lípa		
Roky	2013	2017	2020
Plán		50%	100%
Skutečnost			
Popis měřítka:	Procentuální vyjádření počtu členských obcí DSO zapojených do meziobecní spolupráce v podobě společného financování pro získání certifikátu.		
Metodika a výpočet:	Počet zapojených obcí / Počet všech obcí		
Zdroj čerpání dat:	Zpráva o činnosti DSO, výroční zpráva, www.cyklistevitani.eu / www.liberecky-kraj.cz /cestou necestou		

8.3 Pravidla pro řízení strategie

8.3.1 Systém monitorování a hodnocení realizace strategie

Pro řízení strategie bude ustaven **manažer strategie**. Manažer zodpovídá za celkovou koordinaci všech aktivit souvisejících s jejím řízením. Je zodpovědný za to, že se se schválenou strategií bude pracovat, že zodpovědné subjekty budou usilovat o její naplnění a že se bude vyhodnocovat, zda se daří přispívat k plnění stanovených cílů.

Manažer strategie je výkonnou a koordinační jednotkou, ale pro výkon své činnosti potřebuje součinnost orgánů, které mohou rozhodovat. Tím je **řídící skupina**. Řídící skupina činí klíčová rozhodnutí při naplňování strategie, zejména týkající se jejích změn a úprav, ale také schvalování akčního plánu. Řídící skupina schvaluje vyhodnocení strategie a přijímá opatření vyplývající ze závěrů hodnocení.

Tabulka 257: Složení řídicí skupiny

Složení řídicí skupiny	

Pro řízení strategie jsou důležití **správci cílů**. Správce cíle není osoba, která by měla za úkol daný cíl samostatně zrealizovat. Jeho rolí je hlídat, aby se na plnění cíle nezapomnělo. Je to osoba, která bude v území iniciovat kroky směřující k plnění cíle, bude komunikovat s ostatními subjekty v území, bude dbát nad tím, aby se do budoucích akčních plánů dostávaly konkrétní kroky, které přispějí k plnění cíle, bude kontrolovat, že do příslušného rozpočtu budou zahrnuty prostředky určené k plnění cíle. Ostatní subjekty v území však mají společnou povinnost spolu s gestorem aktivně usilovat o plnění cíle. Správce cíle také bude v následujících letech sledovat prostřednictvím indikátorů, zda je cíle dosahováno. V další budoucí spolupráci bude tuto informaci poskytovat ostatním městům a obcím a společně budou hledat další řešení k přibližování se stanovenému cíli.

Tabulka 258: Správci cílů

Správci cílů		
Číslo cíle	Název cíle	Správce cíle
1.1	Odstranění kriticky nebezpečných střetů cyklo vs. IAD	Martin Ezr – úředním na ORMI Česká Lípa
1.2	Zajištění odstranění bariér pro osoby se sníženou schopností pohybu	Martin Ezr – úředním na ORMI Česká Lípa
2.1	Vytvoření plánu systému propojení cyklostezek s ohledem na funkčnost, bezpečnost a pohodlnost, Rozvoj cyklostezek a cyklotras	Martin Ezr – úředním na ORMI Česká Lípa
3.1	Propojit stávající i plánované cyklotrasy a cyklostezky ve funkční celek, Audit stávající cykloinfrastruktury	Martin Ezr – úředním na ORMI Česká Lípa
3.2	Zvýšení počtu služeb s certifikací: „Cyklisté vítání“	Martin Ezr – úředním na ORMI Česká Lípa

Gestoři indikátorů jsou osoby, které zodpovídají za zjištění hodnot indikátoru v souladu se stanovenou definicí a metodikou výpočtu. Dodávají podklady příslušnému správci cíle.

Tabulka 259: Gestoři indikátorů

Gestoři indikátorů		
Číslo indikátoru	Název indikátoru	Gestor indikátoru
1.1.	Počet zapojených obcí v ORP	Martin Ezr – úředním na ORMI Česká Lípa
1.2.	Počet odstraněných bariér na konkrétních trasách v území ORP	Martin Ezr – úředním na ORMI Česká Lípa
2.1.	Počet nově dobudovaných km stezek, počet napojených stezek	Martin Ezr – úředním na ORMI Česká Lípa
2.2.	Procentní vyjádření zapojených obcí v plánovaném propojení cyklotras v ORP.	Martin Ezr – úředním na ORMI Česká Lípa
3.1.	Počet nově přidělených známek „cyklisté vítání“ v oblasti cykloturistiky	Martin Ezr – úředním na ORMI Česká Lípa
3.2.	Počet zapojených obcí v DSO (ORP) které mají MIC	Martin Ezr – úředním na ORMI Česká Lípa

Strategie bude naplňována především projekty zařazenými do každoročně schvalovaného akčního plánu (viz kapitola 8.3.3 souhrnného dokumentu). Projekty zařazené do akčního plánu by pak měly naplňovat stanovené cíle.

Naplňování strategického dokumentu musí být měřeno a pravidelně vyhodnocováno. Pro jednotlivé cíle byly nastaveny indikátory a k nim nastavená metodika – tj. způsob sledování a vyhodnocování daného indikátoru. Ke každému indikátoru je také nastaven jeho správce (gestor), který je zodpovědný za sledování jeho vývoje a porovnání s cílovou hodnotou.

Tabulka 260: Hlavní zodpovědnosti v procesu implementace strategie

Činnost v rámci implementace	Zodpovědná osoba/subjekt	Termín
Koordinace implementačních aktivit	Manažer strategie	Průběžně
Návrh projektů do akčního plánu	Správci cílů	Každoročně mezi prvním a třetím čtvrtletím
Výběr projektů do akčního plánu	Řídící skupina	Dle termínů přípravy rozpočtu každoročně
Předložení akčního plánu ke schválení na následující rok	Manažer strategie	Dle termínů přípravy rozpočtu každoročně
Vyhodnocení indikátorů za předchozí rok	Gestoři indikátorů	Každoročně v prvním čtvrtletí
Vyhodnocení plnění akčního plánu za předchozí rok	Manažer strategie	Každoročně v prvním až druhém čtvrtletí
Projednání vyhodnocení indikátorů a plnění akčního plánu za předchozí rok	Řídící skupina	Každoročně ve druhém čtvrtletí

8.3.2 Systém změn strategie

V průběhu realizace Strategie může dojít k objektivní potřebě dílčí změny tj. ve formě úpravy cíle, či indikátoru. Tato potřeba může být způsobena jak vnějšími (např. rozhodnutí vlády, či EU), tak vnitřními (potřeba změny vyvstane při průběžném monitorování cílů Strategie) faktory. Rozhodnutí, zda je nutné některé části Strategie upravit bude následovat každoročně po vyhodnocení indikátorů za předchozí rok a po vyhodnocení akčního plánu. Pokud se ukáže, že realizací projektů nedošlo k uspokojivému vývoji příslušného indikátoru, je nutné blíže zanalyzovat příčiny takového vývoje. Nejedná-li se o neočekávané vnější vlivy (povodeň, hospodářská krize apod.), pak může být příčina buď na straně chybně nastaveného cíle či přiřazeného indikátoru, anebo na straně nefunkčnosti projektu vzhledem ke stanovenému cíli. V obou případech je nutné, aby správce cíle navrhl opatření ke změně. Může se jednat buď o návrh vhodnějšího typu projektu do akčního plánu, nebo o přeformulování cíle. Takovou změnu

je nutno důkladně prodiskutovat s dotčenými subjekty (ideálně v rámci fokusní skupiny) a následně změnu navrhnout řídicí skupině. Řídicí skupina rozhodne o schválení či neschválení změny.

8.3.3 Akční plán

Akční plán je dokumentem, jehož cílem je upřesnit strategický plán v krátkodobém časovém horizontu. Akční plán ze strategického plánu vychází a určuje, jakými konkrétními kroky či projekty budou naplňovány příslušné cíle uvedené ve strategickém plánu. Akční plán se zpracovává vždy na následující rok.

U každé aktivity musí být zřejmé, k naplnění jakého cíle přispívá. Sestavování akčního plánu musí být v souladu se strategickým plánem, ale také s připravovaným rozpočtem na následující rok. Projekty zařazené do akčního plánu musí být kryty rozpočtem nebo jiným (externím) zdrojem financování. Pokud nebude k projektům vybraným do akčního plánu jednoznačně přiřazen zdroj financování, budou z akčního plánu vyřazeny.

Proces přípravy akčního plánu je třeba vnímat jako **proces dlouhodobý a opakovaný**, postupující celým kalendářním rokem. Příprava akčního plánu probíhá souběžně s přípravou rozpočtu (dobrovolného svazku obcí nebo rozpočtů jednotlivých měst a obcí). Nejprve dochází ke sběru podnětů na realizaci projektů od jednotlivých měst a obcí. Následně dochází k výběru těch aktivit, které je z věcného, časového a finančního hlediska možné realizovat v příštím roce. Nakonec dochází k přijetí rozhodnutí o přehledu konkrétních aktivit zařazených do akčního plánu pro následující rok.

V prvním pololetí roku, který následuje pro realizaci akčního plánu, by mělo dojít k jeho vyhodnocení.

Tabulka 261: Harmonogram procesů při přípravě, realizaci a vyhodnocení akčních plánů

Čtvrtletí	Rok 2015				Rok 2016				Rok 2017				Rok 2018	
	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.
Akční plán na r. 2016														
Příprava														
Realizace														
Vyhodnocení														
Akční plán na r. 2017														
Příprava														
Realizace														
Vyhodnocení														

Akční plán může být vypracován pomocí tabulky, která obsahuje číslo cíle, ke kterému se projekt váže, název projektu, orientační rozpočet, zdroj financování, harmonogram, nositel projektu, aktuální stav připravenosti.

Tabulka 262: Akční plán

Cíl	Název projektu	Náklady	Zdroj financování	Termín realizace	Nositel projektu	Připravenost

Do tabulky se uvádějí následující informace:

Cíl – název cíle stanoveného ve strategii, k němuž se projekt váže

Název projektu – konkrétní název projektu, který naplňuje daný cíl

Náklady – orientační finanční objem. Vzhledem k tomu, že se jedná o hrubý návrh akčního plánu, jde o odhad finančních nákladů. Náklady budou dále zpřesňovány.

Zdroj financování – Bude uveden předpokládaný zdroj (přímé financování, dotační fondy). Je vhodné uvádět i výši případné spoluúčasti. Do tabulky se uvádějí následující informace:

Cíl – Název a číslo cíle stanoveného ve strategii, k němuž se projekt váže

Název projektu – konkrétní název projektu či aktivity, která naplňuje (spolu s dalšími) daný cíl

Náklady – orientační finanční objem projektu; vzhledem k tomu, že se jedná o první hrubou verzi akčního plánu, je samozřejmé, že se ve většině případů bude jednat o odhad nákladů (stanovený expertním odhadem či na základě zkušenosti s obdobnými projekty). V dalších verzích akčního plánu budou náklady upřesňovány.

Zdroj financování – snahou je co nejefektivnější hospodaření, proto je vhodné uvést vhodný zdroj financování z konkrétního dotačního zdroje (národní granty, evropské fondy apod.). V tom případě je nutné do akčního plánu uvést také podíly financování (např. 85 % dotace, 15 % rozpočet DSO). Tam, kde budou projekty již dostatečně konkrétní, je možné hledat příslušnou dotační možnost v připravovaných operačních programech Evropských strukturálních a investičních fondů.

Tam, kde je od počátku zřejmé, že zdrojem financování nemůže být žádný dotační program, je vhodné do zdroje financování uvést rozpočet té organizace, která financování projektu plánuje (konkrétní obec, více obcí, dobrovolný svazek obcí).

Termín realizace – jedná se o další údaj, který je v této fázi orientační a předpokládá se jeho postupné upřesňování. Pokud se jedná o víceleté projekty, je nutné uvést alespoň roky jeho realizace, vhodnější však je uvést i měsíce (zejména u akcí, které budou realizovány v rámci jednoho roku).

Nositel projektu – uvádí se subjekt, který bude mít realizaci projektu na starosti. V případě DSO to většinou bude svazek obcí, v případě neformální spolupráce obcí může jít o jednu konkrétní obec, která bude mít zodpovědnost za zpracování žádosti o dotaci a její realizaci, na jejímž území se bude projekt realizovat, která bude organizovat výběrové řízení apod. Samozřejmě se počítá s aktivní účastí ostatních obcí, nositel je však tzv. lead-partnerem.

Připravenost – pro doplnění informací o reálnosti projektu, přesnosti jeho rozpočtu a načasování je vhodné uvést, v jakém stavu se projekt nachází. Většinou se stručně uvádí, zda se jedná o projekt ve fázi záměru, nebo zda již byla vytvořena studie, která jej blíže popisuje. Dalšími milníky může být zpracovaná projektová dokumentace, vydané stavební povolení či vybraný zhotovitel na základě výběrového řízení.

Pokud bude cíl naplňován po dobu několika let, je možné do akčního plánu uvést také orientační **zásobník projektů/aktivit** (samostatná tabulka ve stejné struktuře), které nejsou financovatelné z rozpočtu příštího roku, ale s nimiž se uvažuje v dalších letech. Takový zásobník by byl pouze orientační a sloužil by jako jeden z podkladů pro sestavování akčních plánů na další roky. Je vhodný z toho důvodu, že při případných personálních změnách bude na jednom místě zaznamenáno, s čím projektový tým počítal jako s aktivitami vhodnými k realizaci za účelem

dosažení cíle. Veškeré údaje by byly v tom případě orientační (harmonogram, náklady) a upřesňovaly by se při sestavování dalšího akčního plánu na následující rok.

V prvním pololetí roku, který následuje po realizaci akčního plánu, by mělo dojít k jeho **vyhodnocení**. V rámci vyhodnocení budou posouzeny jednotlivé projekty, které byly navrženy v akčním plánu k realizaci.

U zrealizovaných projektů bude posouzeno především to, zda byly udrženy náklady, které byly v akčním plánu orientačně uvedeny, a souladu skutečného harmonogramu s předpokládaným. V případě odchylek budou vyhodnoceny důvody, proč k nim došlo. Z takto učiněných vyhodnocení by měly být přijaty adekvátní závěry (např. do budoucna zpřesnit odhady nákladů, zaměřit se na kvalitu výběrových řízení s důrazem na minimalizaci víceprací, při nastavování harmonogramu brát v potaz rizika, která mohou projekt zbrzdit apod.).

Zároveň je nutné znovu vyhodnotit, jak se vyvinuly hodnoty indikátorů po realizaci projektů. Tím dojdeme k dílčímu závěru, zda zrealizované projekty jsou vzhledem k vytyčeným cílům efektivní a účinné. V případě, že se hodnoty indikátorů nevyvíjejí příznivým směrem, je nutné přemýšlet o přehodnocení projektů, které jsou naplánovány k plnění cílů.

U nezrealizovaných projektů je nutné analyzovat důvody, proč k realizaci nedošlo (do akčního plánu by měly vstupovat jen reálné projekty a aktivity).

8.4 Závěr a postup zpracování

8.4.1 Shrnutí

Na základě zpracované analytické části v oblasti dopravy byly identifikovány tři problémové oblasti, které je možné řešit v rámci meziobecní spolupráce, a to

- bezpečnost na stávajících trasách
- nedostatečné propojení stávajících cyklostezek v regionu
- nedostatečná kvalita poskytovaných služeb

Prvním krokem k vyřešení problémového okruhu zaměřeného na bezpečnost na stávajících trasách je zmapování nebezpečných úseků na komunikacích s vysokou dopravní intenzitou a zpracování generelů, které budou zohledňovat bariérovost dopravní infrastruktury i bezpečnost chodců. Zpracované generely bezpečnosti a bariérovosti umožní identifikovat nebezpečná místa a dále navrhnou řešení daných problémů. Tyto dokumenty poté umožní koncepční řešení území z hlediska bezpečnosti a bariérovosti.

V souvislosti s cyklo dopravou je další problémový okruh zaměřen na nevyhovující podmínky pro její celkový rozvoj. Rozmach cyklistické dopravy jako alternativního způsobu dopravy je podmíněn existencí sítě cyklistických stezek a doplňkových služeb (parkování, půjčovny kol apod.). Regionem prochází páteřní cyklostezky a stezky místní úrovně, které ovšem v některých částech území netvoří ucelenou síť. I ve městech je třeba zajistit podmínky pro bezpečný pohyb na jízdním kole, proto je potřeba vybudovat také vnitroměstské cyklotrasy, jež budou logicky navazovat na již existující páteřní cyklostezky. Po vybudování chybějících místních a vnitroměstských cyklostezek vznikne ve správním území ucelená síť cyklotras, které bude možné využít nejen pro běžný pohyb obyvatel území ale také jako turistickou atrakci.

Samotné vybudování cyklotras však pro rozvoj cyklo dopravy nestačí. Je třeba zajistit i podmínky pro vývoj doplňkových služeb, a to především krátkodobé a dlouhodobé parkování. Vyřešením parkování jízdních kol bude umožněno využít jízdního kola jako dopravního prostředku, proto je

třeba umístit dostatek stojanů. Dlouhodobé stání lze vyřešit dle příkladů dobré praxe například zavedením systému Bike&Ride, které umožní odstavit kolo na delší dobu, a tím umožní využít pro další cestu jiný druh dopravy. Druhý okruh je zaměřen na bariérovost dopravní infrastruktury a bezpečnost chodců.

Pro vyřešení identifikovaných problémů byly stanoveny rozvojové cíle, jež se odvíjejí od identifikovaných příčin vzniku dle problémových okruhů. Stanovení jasně formulovaných a měřitelných cílů umožní prostřednictvím pravidelně sestavovaných akčních plánů dosáhnout zlepšení či plného odstranění problémů. Každému cíli byl přiřazen gestor, jenž ho bude sledovat a iniciovat jeho plnění.

Pro měření úspěšnosti strategie jsou stanoveny indikátory, které určují hodnotu výchozí a hodnotu, kterou chceme prostřednictvím jednotlivých kroků dosáhnout.

8.4.2 Popis postupu strategie

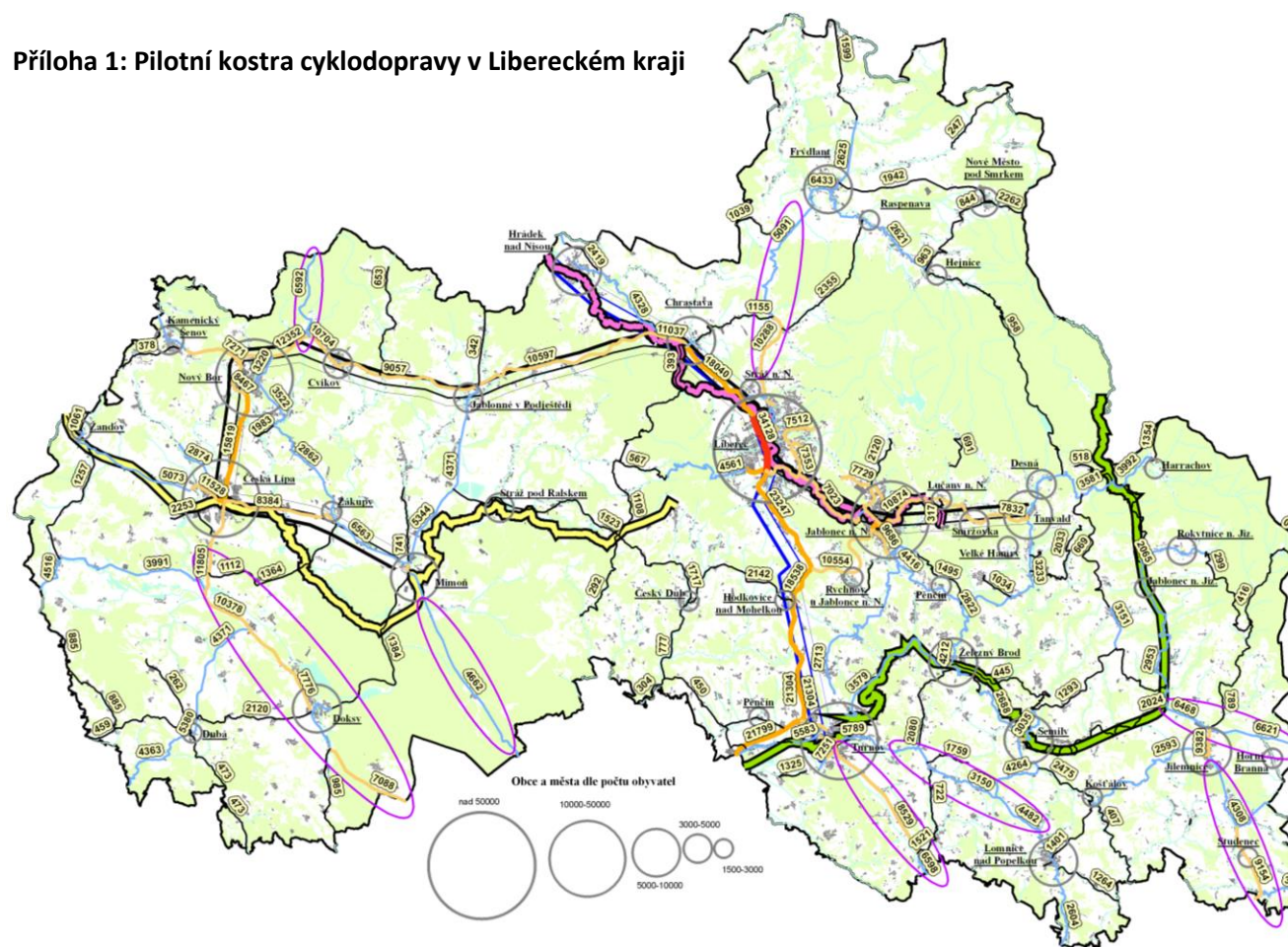
Při sestavování strategie byly činěny následující kroky:

- identifikace problémových okruhů na základě analýzy
- ověření problémových okruhů při jednání fokusní skupiny
- popsání problémových okruhů
- navržení hlavních opatření, které je pro dosažení cíle nutné přijmout či postupně přijímat
- oslovení gestorů jednotlivých cílů
- stanovení indikátorů, které budou měřit úspěšnost nastavené strategie
- navržení akčního plánu

8.5 Přílohy

Příloha 1: Pilotní kostra cyklo dopravy v Libereckém kraji 342

Příloha 1: Pilotní kostra cyklodopravy v Libereckém kraji

Legenda

Dopravní cyklokoridory pro bezpečné a nízkenergetické propojení sídelních útvarů

- Segregovaná trasa VÝCHOD - ZÁPAD
- úsek - Tanvald Liberec,
- úsek - Liberec - Nový Bor,
- úsek - Nový Bor - Mimoň
- Segregovaná trasa SEVER - JIH
- úsek - Hrádek n.N. - Turnov

Tématické cyklokoridory

- Cyklostezka Odra-Nisa
- Greenway Jizera
- Zelená cyklomagistrála Ploučnice

Intenzity mot. dopravy (2005) (počet vozidel za 24 hod)

- 0 - 2.500 vozidel
- 2.501 - 7.000 vozidel
- 7.001 - 15.000 vozidel
- 15.001 - 25.000 vozidel
- nad 25.001 vozidel
- Úseky s vysokou intenzitou motorové dopravy
- les
- vodní plocha
- vodní tok

9. Závěr, kontakty

Ve SO ORP Česká Lípa v současnosti funguje meziobecní spolupráce. Tato spolupráce probíhá jak v rámci stávajících dobrovolných svazků obcí tak i mimo ně a mnohdy i přes hranice ORP, okresů i krajů. Iniciátorem je vždy skutečná potřeba dvou a více obcí řešit vzniklou problematiku. Cílem zpracovaného dokumentu je prohloubení této stávající spolupráce a ukázání dalších možných oblastí, které lze ve vzájemné spolupráci řešit efektivněji a rychleji.

V oblasti školství se největšími problémy území SO ORP Česká Lípa jeví menší kapacita předškolních zařízení a nemožnost nástupu dětí v průběhu celého roku. Dále je to nerovnoměrná naplněnost tříd, kde průměrné hodnoty nevypovídají o přeplněnosti tříd ve větších městech a naopak malé počty dětí ve třídách na školách v menších obcích.

V oblasti sociálních věcí se území potýká s nedostatečnou sítí služeb pro děti a mládež ohrožených sociálním vyloučením, pomoc osobám v sociální nouzi. Mezi další hendikepy území patří i nedostatečné služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením.

V odpadovém hospodářství nejvíce tíží obce vysoké náklady na nakládání s odpady. Před ukončení projektu bylo zahájeno jednání s firmou nabízející zorganizování elektronické aukce a snížení nákladů, toto bude použito jako příklad dobré praxe a rozšiřováno do celého území SO ORP. V území se nachází i značný počet tzv. brownfields s výskytem černých skládek, jejich oživení nebo zvýšený dohled by měl přispět k omezení tohoto nežádoucího jevu.

U volitelného tématu Cestovní ruch byla konstatována nedostatečná činnost destinačního managementu a marketingu. Další oblastí vyžadující zlepšení formou meziobecní spolupráce je nedostatek doplňkové infrastruktury ve sledovaném území která by měla zvýšit atraktivitu území a prodloužit dobu pobytu návštěvníků.

Další oblast protipovodňových opatření se bezprostředně dotýká severní části území SO ORP Česká Lípa, nicméně i tato oblast je důležitou a problémy zde tvoří nedostatečná protipovodňová opatření na stokové síti a malá ochrana intravilánů a hospodářsky cenných lokalit před povodněmi.

Jako aglomerační téma byla zvolena nemotorová doprava v území. Toto téma bezprostředně navazuje na problematiku cestovního ruchu. K řešení na úrovni meziobecní spolupráce se zde nejvíce nabízí řešení bezpečnosti na stávajících trasách, další propojování stávajících i budovaných tras a zvyšování četnosti a kvality poskytovaných služeb na trasách.

Zpracovaný Souhrnný dokument by měl sloužit jako základní zdroj inspirace pro další rozšíření vzájemně výhodné spolupráce a nacházení dalších oblastí kde bude spoluprací dosaženo úspor a zkvalitnění činnosti.

Smluvní partner projektu Podpora meziobecní spolupráce pro ORP Česká Lípa:

Svazek obcí Peklo

Zahrádky 130, 471 01

Motivující starostové:

Ing. Eva Burešová

starostka města Doksy

Ladislav Chvojka

starosta obce Zahrádky

Realizační tým:

Jindřich Šolc

koordinátor meziobecní spolupráce

solc@lagpodralsko.com

Kateřina Hnízdová

asistentka meziobecní spolupráce

peklo.hnizdova@gmail.com

Bc. Markéta Humpoláková, DiS.

analytička meziobecní spolupráce

peklo.humpolakova@gmail.com

Bc. Jan Stejskal

tematický expert na aglomeraci meziobecní spolupráce

stejskalclis@seznam.cz

Lucie Pintérová

tematický expert na volitelná témata meziobecní spolupráci

Lucka.Junkova@seznam.cz

Kromě uvedených osob se na zpracování Souhrnného dokumentu podílelo několik dalších spolupracovníků, jimž tímto děkujeme. Zároveň děkujeme za dosavadní dobrou spolupráci všem členům pracovních skupin a starostům obcí na území ORP Česká Lípa.

10. Přílohy

10.1 Seznam Obrázků

Obrázek 1: Mapy administrativního členění správního obvodu	12
Obrázek 2: Dopravní síť	18
Obrázek 3 - Obce ohrožené povodněmi	20
Obrázek 4: Plynovody v území.....	21
Obrázek 5 – nejdůležitější památky a turistické cíle	23
Obrázek 6: Třídící linka ECO Volfartice	152
Obrázek 7: Mapa brownfields v Libereckém kraji	153
Obrázek 8: Turistické regiony České republiky.....	195
Obrázek 9: Oblast působnosti turistického regionu Českolipsko	195
Obrázek 10: Poloha povodí Ploučnice v rámci ČR	254
Obrázek 11: Mapa povodí Ploučnice	254
Obrázek 12: Hustota říční sítě	256
Obrázek 13: Expozice svahů v povodí řeky Ploučnice	260
Obrázek 14: Navržené úseky toků v oblastech s významným povodňovým rizikem – 1.etapa	261
Obrázek 15: Mapa SO ORP Česká Lípa.....	287
Obrázek 16: síť tras eurovelo.....	291
Obrázek 17: trasy eurovelo v ČR.....	292
Obrázek 18: prioritní dálkové cyklotrasy vc ČR	292
Obrázek 19: páteční cyklotrasy (a cyklostezky) ústeckého kraje	293
Obrázek 20: průzkum veřejného mínění	293
Obrázek 21: průzkum veřejného mínění	293
Obrázek 22: Pilotní kostra cyklodopravy v Libereckém kraji.....	294
Obrázek 23: Hamerský okruh	295
Obrázek 24: Hradčanské peklo	295
Obrázek 25: Okolo Tlusce	296
Obrázek 26: Okruh kolem Ralska.....	296
Obrázek 27: Za Husou a čápem	297
Obrázek 28: Za roubenkami v sedle kola.....	297
Obrázek 29: Zámecká	298
Obrázek 30: Varhany	298
Obrázek 31: Vlčí důl.....	299
Obrázek 32: Devatero rybníků.....	299
Obrázek 33: Horem i dolem.....	300
Obrázek 34: Hradčanská.....	300

Obrázek 35: Kolem Kvítkova kolem	301
Obrázek 36: Kolem Špičáku kolem	301
Obrázek 37: Kolem v Podbezdězí	302
Obrázek 38: Kolem vod, lesů a strání	302
Obrázek 39: Kolem vřesoviště kolem	303
Obrázek 40: okolo ještědky	303
Obrázek 41: Okolo Macháče.....	304
Obrázek 42: Z Mimoně k průrvě Ploučnice	304
Obrázek 43: na kole Máchovi v patách po stopách zaniklých hradů.....	305
Obrázek 44: Bezdězice.....	305
Obrázek 45: Mařenice	305
Obrázek 46: Křížany.....	305
Obrázek 47: K rozhledně Strážný vrch.....	306
Obrázek 48: Okruh na hrad Houska.....	306
Obrázek 49: Stráž pod Ralskem - Ještěd.....	306
Obrázek 50: Stráž pod Ralskem – Ještěd a zpět	306
Obrázek 51: Greenways v Č.....	307
Obrázek 52: Greenway Jizera	307
Obrázek 53: Labská stezka.....	308
Obrázek 54: integrace cyklopropravy do veřejného prostoru intravilánu města.....	311
Obrázek 55: moderní terminál veřejné dopravy v české Třebové	312
Obrázek 56: motivační kampaň "do práce na kole"	314
Obrázek 57.....	327
Obrázek 58.....	327
Obrázek 59.....	328
Obrázek 60.....	328

10.2 Seznam Grafů

Graf 1: Celkový počet obyvatel správního obvodu v letech 2005 až 2012.....	14
Graf 2: Pracovníci v MŠ a ZŠ	32
Graf 3: Počet dětí v MŠ podle zřizovatele	43
Graf 4: Schéma Návrhové části.....	59
Graf 5: Schéma problémových okruhů.....	64
Graf 6: Počet vybraných typů zařízení sociálních služeb sídlících v rámci ORP	79
Graf 7: Počet vybraných typů zařízení sociálních služeb působících v rámci ORP (resp. poskytujících služby pro obyvatele ORP).....	80
Graf 8: Počet vybraných typů sociálních služeb v rámci ORP.....	81
Graf 9: Počet vybraných typů sociálních služeb působících v rámci ORP.....	82
Graf 10: Počet zařízení sociálních služeb v ORP dle zřizovatele	83
Graf 11: Počet sociálních služeb v ORP dle zřizovatele	84
Graf 12: Podíl financování zařízení sociálních služeb v ORP.....	85
Graf 13: Vývoj počtu seniorů v ORP Česká Lípa.....	87
Graf 14: Podíl příjmů z úhrad uživatelů na celkových výdajích v rámci terénních a ambulantních	88
Graf 15: Počet uživatelů (klientů) ve vybraných zařízeních sociálních služeb v roce 2012	89
Graf 16: Průměrné náklady na uživatele/den ambulantní, terénní a pobytové služby v rámci vybraných sociálních služeb v ORP.....	90
Graf 17: Typy dobrovolnických projektů v ORP	92
Graf 18: Celkové výdaje ORP Česká Lípa v tis. Kč v letech 2004 - 2012.....	98
Graf 19: Schéma Návrhové části.....	102
Graf 20: Vývoj počtu seniorů v ORP Česká Lípa.....	106
Graf 21: Schéma problémových okruhů.....	106
Graf 22: Schéma Návrhové části.....	150
Graf 23: Schéma problémových okruhů.....	155
Graf 24: Schéma Návrhové části.....	223
Graf 25: Schéma problémových okruhů.....	226
Graf 26: Schéma Návrhové části.....	272
Graf 27: Schéma Návrhové části.....	325
Graf 28: Schéma problémových okruhů.....	328
Graf 29: Schéma problémových okruhů.....	329
Graf 30: Schéma problémových okruhů.....	329

10.3 Seznam Tabulek

Tabulka 1: Základní informace o strategii	7
Tabulka 2: Obce správního obvodu dle abecedního pořadí	8
Tabulka 3: Relevantní významné strategické dokumenty	11
Tabulka 4: Charakteristika území ORP	13
Tabulka 5: Demografický vývoj obyvatel v území ORP	13
Tabulka 6: Stručná charakteristika školství v území ORP	14
Tabulka 7: Stručná charakteristika oblasti "kultura a sport" v území ORP	14
Tabulka 8: Stručná charakteristika "zdravotnictví" veřejného i soukromého charakteru v území ORP	15
Tabulka 9: Ekonomická aktivita obyvatel území ORP	15
Tabulka 10: Charakteristika dojíždění do škol a zaměstnání	16
Tabulka 11: Charakteristika domácností	16
Tabulka 12: Charakteristika nezaměstnanosti v území ORP	16
Tabulka 13: Charakteristika trhu práce v území ORP	17
Tabulka 14: Územní a strategické plánování	24
Tabulka 15: Popis klíčových aktérů	24
Tabulka 16: SWOT analýza	25
Tabulka 17 Definice správního obvodu z pohledu předškolního a základního vzdělání 2012/2013	28
Tabulka 18 Počty škol/školských zařízení v jednotlivých obcích ORP	29
Tabulka 19 Počty soukromých škol/školských zařízení v jednotlivých obcích ORP	30
Tabulka 20 Pracovníci ve školství ORP	30
Tabulka 21 Počet ZŠ za ORP	32
Tabulka 22 Počet malotřídních ZŠ v jednotlivých obcích ORP	33
Tabulka 23: ZŠ ZŘIZOVANÉ OBCEMI, popřípadě krajem	34
Tabulka 24: SOUKROMÉ ZŠ	34
Tabulka 25 Součásti základních škol v jednotlivých obcích ORP	35
Tabulka 26 Počty tříd a žáků v ZŠ zřizovaných obcí ve školním roce 2012/2013 v ORP	35
Tabulka 27 Počet úplných a neúplných ZŠ v ORP	36
Tabulka 28 Údaje o pracovnících ZŠ zřizovaných obcemi v ORP	37
Tabulka 29 Ostatní pedagogičtí pracovníci škol v ORP	37
Tabulka 30 Počet škol a žáků na jednoho přepočteného pracovníka v ORP	37
Tabulka 31 Počet absolventů ZŠ v ORP	38
Tabulka 32 Přehled škol pro žáky se speciálním vzdělávacími potřebami v ORP	39
Tabulka 33 Základní údaje o základním vzdělávání ve správním obvodu (1 i 2 stupeň ZŠ) v obcích ORP	39
Tabulka 34 Popis ZŠ v ORP za školní rok 2012/2013	40
Tabulka 35 Očekávaný vývoj počtu žáků ve správním obvodu v ORP	41
Tabulka 36 Celkové počty MŠ dle zřizovatele v ORP	41

Tabulka 37: MŠ ZŘIZOVANÉ OBCÍ, popřípadě krajem	43
Tabulka 38: SOUKROMÉ MŠ (např. firemní školky atd.).....	44
Tabulka 39: Zřizované obcemi, popřípadě krajem	44
Tabulka 40: SOUKROMÉ MŠ (např. firemní školky, atd.).....	44
Tabulka 41 Popis MŠ v ORP v školním roce 2012/2013	45
Tabulka 42 Očekávaný vývoj počtu dětí v MŠ v ORP	46
Tabulka 43 Zařízení pro děti do 3 let věku	46
Tabulka 44 Školní družiny a školní kluby v ORP.....	47
Tabulka 45 Údaje o pedagogických pracovnících ŠD a ŠK v ORP.....	48
Tabulka 46 Počet ZUŠ podle zřizovatelů dle obcí v ORP.....	48
Tabulka 47 Údaje o pedagogických pracovnících ZUŠ v ORP	48
Tabulka 48 Přehled středisek volného času podle zřizovatele v ORP	48
Tabulka 49 SVČ zřizované obcemi v ORP.....	49
Tabulka 50 Údaje o pracovnících SVČ v ORP	49
Tabulka 51 Školní jídelny zřizované obcemi v ORP.....	49
Tabulka 52 Údaje o pracovnících ve školních jídelnách dle zřizovatelů v ORP.....	50
Tabulka 53 Celkové provozní výdaje ve správním obvodu na ZŠ, MŠ a jiná zařízení zřizovaných obcemi	50
Tabulka 54 Finanční prostředky poskytnuté ze státního rozpočtu na přímé výdaje ve školství školám a školským zařízením zřízených obcemi v ORP v Kč	50
Tabulka 55 Ukazatele nákladovosti na přímé náklady ve vzdělávání v roce 2013 v ORP	50
Tabulka 56 Financování z RUD v jednotlivých obcích ORP v roce 2013	51
Tabulka 57: Analýza cílových skupin.....	53
Tabulka 58: Analýza rizik	54
Tabulka 59: SWOT analýza	56
Tabulka 60: Víze meziobecní spolupráce.....	60
Tabulka 61: počet MŠ se všemi třídami na území ORP Česká Lípa.....	61
Tabulka 62: znázorňuje všechny obce, které disponují mateřskou školou a jejich celkovou kapacitu.	61
Tabulka 63: znázorňuje kapacitu základních škol a počet dětí na třídu a na školu	63
Tabulka 64: Problémový okruh 1.....	65
Tabulka 65: Problémový okruh 1.....	65
Tabulka 66: Problémový okruh 2.....	66
Tabulka 67: Problémový okruh 2.....	66
Tabulka 68: Indikátor 1	67
Tabulka 69: Indikátor 1.1.....	67
Tabulka 70: Indikátor 1.2.....	68
Tabulka 71: Indikátor 2.....	68
Tabulka 72: Indikátor 2.1.1.....	68

Tabulka 73: Indikátor 2.1.2.....	69
Tabulka 74: Složení řídicí skupiny	69
Tabulka 75: Správci cílů	70
Tabulka 76: Gestoři indikátorů	70
Tabulka 77: Hlavní zodpovědnosti v procesu implementace strategie.....	70
Tabulka 78: Harmonogram procesů při přípravě, realizaci a vyhodnocení akčních plánů.....	71
Tabulka 79: Akční plán.....	72
Tabulka 80: Přehled sociálních služeb - popis výchozí situace v SO ORP Česká Lípa	76
Tabulka 81: Počet jednotlivých typů zařízení sociálních služeb sídlících v rámci ORP	79
Tabulka 82: Počet jednotlivých typů zařízení sociálních služeb působících v rámci ORP (resp. poskytujících služby pro obyvatele ORP).....	79
Tabulka 83: Zařízení sociálních služeb se sídlem působících mimo ORP.....	80
Tabulka 84: Počet jednotlivých typů sociálních služeb.....	80
Tabulka 85: Počet jednotlivých typů sociálních služeb působících v rámci ORP (resp. poskytující služby pro obyvatele ORP)	81
Tabulka 86: Počet zařízení sociálních služeb dle zřizovatele	83
Tabulka 87: Počet sociálních služeb dle zřizovatele	83
Tabulka 88: Přehled financování zařízení sociálních služeb v roce 2012	85
Tabulka 89: Kapacita zařízení sociálních služeb	86
Tabulka 90: Terénní a ambulantní služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením – příjmy z úhrad uživatelů a výdaje v roce 2012	88
Tabulka 91: Počet uživatelů (klientů) v zařízeních sociálních služeb v roce 2012	89
Tabulka 92: Počet nákladů na uživatele sociálních služeb v zařízeních sociálních služeb v roce 2012 .	90
Tabulka 93: Počet organizací vykonávajících dobrovolnickou péči a počet jejich projektů v letech 2010, 2011 a 2012	91
Tabulka 94: Zaměření dobrovolnických projektů v letech 2010, 2011 a 2012.....	92
Tabulka 95: Analýza cílových skupin.....	93
Tabulka 96: Analýza rizik	95
Tabulka 97: Finanční analýza.....	97
Tabulka 98: SWOT analýza	99
Tabulka 99: Víze meziobecní spolupráce.....	103
Tabulka 100 Srovnání hodnot v letech 2011 a 2012	105
Tabulka 101: Problémový okruh 1.1.....	107
Tabulka 102: Problémový okruh 1.2.....	107
Tabulka 103: Problémový okruh 2.2.....	108
Tabulka 104: Problémový okruh 2.3.....	109
Tabulka 105: Problémový okruh 3.1.....	109
Tabulka 106: Problémový okruh 3.2.....	110

Tabulka 107: Problémový okruh 3.3.....	111
Tabulka 108: Indikátor 1.1.....	111
Tabulka 109: Indikátor 1.2.....	112
Tabulka 110: Indikátor 2.1.....	112
Tabulka 111: Indikátor 2.2.....	112
Tabulka 112: Indikátor 2.3.....	113
Tabulka 113: Indikátor 2.4.....	113
Tabulka 114: Indikátor 3.1.....	113
Tabulka 115: Indikátor 3.2.....	114
Tabulka 116: Indikátor 3.3.....	114
Tabulka 117: Indikátor 3.4.....	114
Tabulka 118: Indikátor 3.5.....	115
Tabulka 119: Složení řídicí skupiny.....	115
Tabulka 120: Správci cílů.....	116
Tabulka 121: Gestoři indikátorů.....	116
Tabulka 122: hlavní zodpovědnosti v procesu implementace strategie.....	117
Tabulka 123: Harmonogram procesů při přípravě, realizaci a vyhodnocení akčních plánů.....	118
Tabulka 124: Akční plán.....	118
Tabulka 125: Sběrné dvory na území ORP, současný stav.....	124
Tabulka 126: Výkupny odpadů na území ORP, současný stav.....	124
Tabulka 127: Třídící linky na území ORP, současný stav.....	125
Tabulka 128: Třídící linky v blízkosti území ORP.....	125
Tabulka 129: Zařízení pro nakládání s BRO na území ORP, současný stav.....	126
Tabulka 130: Zařízení pro nakládání s BRO v blízkosti územní jednotky ORP, současný stav.....	126
Tabulka 131: Spalovny a zařízení pro energetické využití odpadů mimo území ORP, současný stav.....	127
Tabulka 132: Sklárky odpadů provozované na území ORP, současný stav.....	128
Tabulka 133: Nejbližší sklárky odpadů v blízkosti územní jednotky ORP, současný stav.....	129
Tabulka 134: Produkce ostatních odpadů (dále jen OO) a produkce nebezpečných odpadů (dále jen NO) za období 2008-2012.....	130
Tabulka 135: Celková a měrná produkce ostatních, nebezpečných a všech odpadů, jejichž původcem je obec, rok 2012.....	130
Tabulka 136: Produkce odpadů podle jednotlivých skupin Katalogu odpadů a vyhlášky č. 352/2008 Sb. o podrobnostech nakládání s elektrozařízeními a elektroodpady, v platném znění na území ORP za období 2008-2012.....	131
Tabulka 137: Celková produkce odpadů na území ORP (produkce KO a produkce směsného komunálního odpadu (dále jen SKO)) za období 2008-2012.....	133
Tabulka 138: Celková a měrná produkce komunálního a směsného komunálního odpadu, jehož původcem je obec, rok 2012.....	133
Tabulka 139: Separovaný sběr odpadů na území ORP za období 2008-2012.....	134

Tabulka 140: Celková a měrná produkce separovaného sběru odpadu, jehož původcem je obec (evidovaná a dopočtená produkce vytríděných odpadů), rok 2012	134
Tabulka 141: Měrná produkce separovaného sběru odpadu ze systému organizovaného obcí, rok 2012	135
Tabulka 142: Produkce odděleného sběru využitelných komodit KO podle velikostních skupin obcí v kraji, rok 2013	136
Tabulka 143: Identifikace pěti hlavních druhů BRO na území ORP za období 2008-2012	136
Tabulka 144: Podíl biologicky rozložitelného komunálního odpadu (dále jen BRKO) na celkové produkci BRO na území ORP za období 2008-2012	137
Tabulka 145: Celková a měrná produkce biologicky rozložitelného komunálního odpadu a odpadu kat. č. 20 02 01 - biologicky rozložitelný odpad, jehož původcem je obec, rok 2012	138
Tabulka 146: Nakládání s odpady celkově na území ORP za období 2008-2012	139
Tabulka 147: Nakládání s komunálními odpady (dále jen KO) a se směsným komunálním odpadem (dále jen SKO) na území ORP za období 2008-2012	140
Tabulka 148: Nakládání se separovaným sběrem na území ORP za období 2008-2012	141
Tabulka 149: Nakládání s biologicky rozložitelným odpadem (dále jen BRO) a s biologicky rozložitelným komunálním odpadem (dále jen BRKO) na území ORP za období 2008-2012	142
Tabulka 150: Neinvestiční náklady na odpadové hospodářství v letech 2010-2012 v území ORP	143
Tabulka 151: vybrané příjmy z odpadového hospodářství v letech 2010-2012 v území ORP	144
Tabulka 152: Analýza cílových skupin	145
Tabulka 153: Analýza rizik	146
Tabulka 154: SWOT analýza	147
Tabulka 155: Vize meziobecní spolupráce	151
Tabulka 156: Sklárky odpadů provozované na území ORP, současný stav	152
Tabulka 157: Nakládání s komunálními odpady (dále jen KO) a se směsným komunálním odpadem (dále jen SKO) na území ORP za rok 2012	153
Tabulka 158: Náklady na nakládání se SKO	154
Tabulka 159: Problémový okruh 1.1	156
Tabulka 160: Problémový okruh 1.2	156
Tabulka 161: Problémový okruh 1.3	157
Tabulka 162: Problémový okruh 2.1	157
Tabulka 163: Problémový okruh 2.2	158
Tabulka 164: Problémový okruh 2.3	158
Tabulka 165: Problémový okruh 3.1	159
Tabulka 166: Indikátor Okruh 1	159
Tabulka 167: Indikátor Okruh 2	160
Tabulka 168: Indikátor Okruh 3	160
Tabulka 169: Indikátor 1.1	160
Tabulka 170: Indikátor 1.2	161

Tabulka 171: Indikátor 1.3	161
Tabulka 172: Indikátor 2.1	161
Tabulka 173: Indikátor 2.2	162
Tabulka 174: Indikátor 2.3	162
Tabulka 175: Indikátor 3.1	162
Tabulka 176: Složení řídicí skupiny	163
Tabulka 179: Správci cílů	163
Tabulka 180: Gestoři indikátorů	164
Tabulka 181: hlavní zodpovědnosti v procesu implementace strategie	164
Tabulka 182: Harmonogram procesů při přípravě, realizaci a vyhodnocení akčních plánů.....	165
Tabulka 183: Akční plán.....	166
Tabulka 184:Návštěvnost	200
Tabulka 185: Náklady a výnosy.....	200
Tabulka 186: Návštěvnost	201
Tabulka 187: Náklady a výnosy.....	201
Tabulka 188: Návštěvnost	202
Tabulka 189: Náklady a výnosy.....	202
Tabulka 190: Návštěvnost	203
Tabulka 191: Náklady a výnosy.....	203
Tabulka 192: Návštěvnost	204
Tabulka 193: Náklady a výnosy.....	204
Tabulka 194: Kapacita zařízení	213
Tabulka 195: Návštěvnost a vytíženost ubytovacích kapacit dle jednotlivých typů	214
Tabulka 196: Finanční analýza.....	215
Tabulka 197: SWOT analýza	218
Tabulka 198: Plusy a mínusy dané varianty.....	220
Tabulka 199: Vize meziobecní spolupráce.....	224
Tabulka 200: Problémový okruh 1.1.....	226
Tabulka 201: Problémový okruh 1.2.....	227
Tabulka 202: Problémový okruh 2.1.....	227
Tabulka 203: Problémový okruh 2.2.....	228
Tabulka 204: Indikátor 1.1.....	229
Tabulka 205: Indikátor 1.2.....	229
Tabulka 206: Indikátor 1.3.....	229
Tabulka 207: Indikátor 1.4.....	230
Tabulka 208: Indikátor 2.1.....	230
Tabulka 209: Indikátor 2.2.....	230

Tabulka 210: Indikátor 2.3	231
Tabulka 211: Indikátor 2.4	231
Tabulka 212: Složení řídicí skupiny	232
Tabulka 213: Správci cílů	232
Tabulka 214: Gestoři indikátorů	232
Tabulka 215: Hlavní zodpovědnosti v procesu implementace strategie.....	233
Tabulka 216: Příklad harmonogramu procesů při přípravě, realizaci a vyhodnocení akčních plánů..	234
Tabulka 217: Akční plán.....	234
Tabulka 218: Hlásné programy.....	256
Tabulka 219: Průtoky na vodních tocích ve sledovaném území.....	256
Tabulka 220: Vodní díla ve sledovaném území	256
Tabulka 221: Popisy vodních toků	257
Tabulka 222: Analýza cílových skupin.....	266
Tabulka 223: Analýza rizik	267
Tabulka 224: Finanční analýza.....	268
Tabulka 225: Finanční náklady obcí.....	268
Tabulka 226: SWOT analýzy.....	269
Tabulka 227: Plusy a mínusy dané varianty.....	270
Tabulka 228: Vize meziobecní spolupráce.....	273
Tabulka 229: Problémový okruh 1.1.....	276
Tabulka 230: Problémový okruh 2.1.....	276
Tabulka 231: Problémový okruh 2.2.....	277
Tabulka 232: Indikátor 1.1.....	278
Tabulka 233: Indikátor 1.1.1.....	278
Tabulka 234: Indikátor 2.1.....	278
Tabulka 235: Indikátor 2.1.1.....	279
Tabulka 236: Indikátor 2.1.....	279
Tabulka 237: Indikátor 2.2.1.....	279
Tabulka 238: Složení řídicí skupiny	280
Tabulka 239: Správci cílů	280
Tabulka 240: Gestoři indikátorů	281
Tabulka 241: Hlavní zodpovědnosti v procesu implementace strategie.....	281
Tabulka 242: Harmonogram procesů při přípravě, realizaci a vyhodnocení akčních plánů.....	282
Tabulka 243: Akční plán.....	282
Tabulka 244: SWOT analýza	320
Tabulka 245: Plusy a mínusy dané varianty.....	322
Tabulka 246: Plusy a mínusy dané varianty.....	323

Tabulka 247: Vize meziobecní spolupráce.....	326
Tabulka 248: Problémový okruh 1.1.....	330
Tabulka 249: Problémový okruh 1.2.....	331
Tabulka 250: Problémový okruh 2.1.....	331
Tabulka 251: Problémový okruh 3.1.....	332
Tabulka 252: Problémový okruh 3.2.....	333
Tabulka 253: Indikátor 1.1.....	334
Tabulka 254: Indikátor 1.2.....	334
Tabulka 255: Indikátor 2.1.....	334
Tabulka 256: Indikátor 2.2.....	335
Tabulka 257: Indikátor 3.1.....	335
Tabulka 258: Indikátor 3.2.....	335
Tabulka 259: Složení řídicí skupiny.....	336
Tabulka 260: Správci cílů.....	336
Tabulka 261: Gestoři indikátorů.....	337
Tabulka 262: Hlavní zodpovědnosti v procesu implementace strategie.....	337
Tabulka 263: Harmonogram procesů při přípravě, realizaci a vyhodnocení akčních plánů.....	338
Tabulka 264: Akční plán.....	338